

MARCI TVLII CICERONIS PHILIPPICAE
FRANCISCI MANTVRANTII ENARRATI
ONES IN PHILIPPICAS.

(14914)

Non eo mi Aureole consilio nostra hæc in oratoris optimi & cōsumatissimi orōnes: quas ille Philippicas appellauit: ut emitterentur: & in lucē prodirent: scripsimus commentaria. Quippe q̄ publica lectione in charissima patria bonis discipulis & optime de nobis meritis hunc laborem impenderamus: minime ab initio rati fore: ut pene singula illi exciperent uerba: & quantum nos dicendo: tantum scribendo conseruerentur. Ad quam tñ rem suscipiendam nos concitauit: Angelus Cantagalina familiaris & conciuis noster: uere ad unguem factus homo: nec minus eloquētia: & humanioribus literis: q̄ ciuilibus & pōtificiis turis quæ summa cum laude proficere studitis insignis. Nā cū per autūnales ferias in quibus ab itis q̄ publice tradunt bonas artes fieri proficere solet intermissio: in optimi & præstantissimi Antistitis Fabritii Oddi Perusini apostolici protonotarii utriusq̄ nostrum amātissimi: forte suburbanum animi gratia nos recepissimus: tres aut summū quatuor dies illic futuri: nec librorū quicq̄ nobiscū attulissimus: teneri illico ut bis desiderio & nostrā uicissim arguere ignauitiam: cœpimus. Qui iocundum nobis quicq̄ uel paulū intermissis suis uicissim studiis: fore usq̄ arbitraremur. Verā nimirū expti sapientis Senecæ sententiā: otium sine litteris mortē esse & uitæ hominis sepulturā. Itaq̄ redire illo ipso die in ciuitatē: quo profecti inde fueramus inclinabat animus: nisi in Ciceronis philippicas incidissemus: Quas is quē dixi Fabritius minime ab humanitate alienus doctoz certe omnium studiosissimus superioribus secū mensibus illuc attulerat. Auide profecto legimus: uim simul & facundia eminentissimi oratoris: & beatissimi ingenii idē admirati. Cūq̄ aut occultior historia: aut dictio offerretur obscurior: aut deprauata & inuersa interdū occurrerēt uerba: ex quibus elici sensus aliquis haud facile poterat: Agere mecum Angelus cœpit pluribus: ut philippicas professione proxima interpretaret: & eloquentiæ studiosos: sed in primis fratris eius filios: & Vbaldinū meum: q̄ ad bonas artes instituerent: pro uirili mea iuuarem. Quod me facturū: si modo meis id placeret auditoribus: q̄bus obsequendū esset: recepi. Cūq̄ illi postea siue sponte sua: siue ab ipso: quod magis arbitror Angelo cohortati philippicas quadam quasi conspiratione postulauissent: onus susceptū libens: susceptum absolui: satis me consecutū ratus: si nostra hæc industria: quantulacūq̄ fuerat: eoz elisagtrauerant & q̄b⁹ debebatur: id enim unū optaueram: satisfactū esset uoluntati: Sed tu Aureole optime q̄ esse aliquid putare soles meas nugas: Latere has Maturantii tui nō pateris diuinitus enarrationes. Verū tanq̄ prodesse possint q̄ plurimis: & ad publicam latinæ linguæ aliqua ex parte conducant dignitatem tradere impressoribus festinas: age sane: geratur tibi mos. Sed da operam quæso: ut opus in lucem prodeat q̄ emendatissimum: Quod si modo animū intenderis pro tua eruditione atq̄ solertia minime futurū ambigo: Mihi quidem per assiduas occupationes meas corrigendis impræssoz erroribus: q̄ plurimi solent esse: uacare non licet. Utināq̄ si qd in tali occurrerit ædificatione: quod lectore offendat: tibi soli imputetur. Vnum latere uelim ne minem multa me consulto: quæ aliquam fortasse postulabant explicationem: prætermisisse: nec cōsecrari minima quæq̄ uoluisse. Sed illud affirmare profecto ausim: deprauatos locos ac mutilos cōplures emendasse: obscuriores uero sic patefecisse: ut uel curiosus lector desiderare in his nihil possit: quod si laborem hunc nostrum haud contēnt omnino intellexerimus: Plura a nobis in diuersos auctores partim absoluta iam: partim inchoata daturus impressoribus pollicemur cōmentaria. Vale.

QVANTVM Demostheni consumato apud Græcos oratori tribuerit Cicero: uel hinc manifeste potest colligi: quod quas in. M. Antonium scripsit orationes: in quibus Demosthenem imitari præcipuæ nititur: qui aliquot orationibus est in Philippum Macedonum regem Alexandri patrem inuectus: philippicas appellauit. Eas tamen ex ueteribus complures: & in primis. A. Gelius Antonianas nonnunquam suo nomine uocauerunt: & Demosthenem quidem ad Brutum scribens: multa in dicendo perficere: se conari multa: posse illum: uelle se dicit. Exitii hæ orationes Ciceroni causa fuere: dicente etiam Satyro Poeta.

O fortunatam natam me cōsule Romam

Antoni gladios potuit contēnere: si sic

Omnia dixisset: ridenda poemata malo:

Quam te conspicuæ diuina philippica famæ

Volueris a prima quæ proxima. Cum enim Triumviratum inualissent Octauius: Antoni⁹: Lepidus:

& atrocissimam illam proscriptionis tabulam Syllæ proponeret exemplo. ante omnes Ciceronem ad necem postulauit Antonius: Qui ea lege concessus est: ut. L. Cæsarem auunculum suum ipse cōcederet. Habita sunt hæ orationes a Cicerone partim in senatu: partim ad populum: post Iulium Cæsarem quattuor & .xx. uulneribus idibus Martiis confossum: Et hanc quidem primam kalendis Septembris Dolobella altero ex consulibus audiente: magna libertate: admirantibus cunctis: nec minore dixit facundia Cuius argumentum huiusmodi est.

Argumentum Primæ Philippicæ.

CÆSARE Tucidato. M. Antonio & Dolobella Conss. & si primo collaudari a multitudine interfectores: eius tamen in constantiam & opes amicorum Cæsaris: ac fraudes uerti Brutus & Cassius: Capitolium occuparunt: Idcirco timens Antonius cōsulatus abiectis insignibus & mutata ueste delituit. Verum quando nemini illos nocere accepit: turq; esse omnia: proditit e latebris: Senatus in Telluris æde habitus est: Multa pro concordia facta sunt uerba: Cicero illico princeps in illo ordine apparuit: cum recuperata libertas uideret

esse: pacem inter amicos & interfectores Cæsaris: qui Capitolium occupauerant: sua sit: Discordiarū memoriam sempiterna obliuione delendam censuit: Brutus & Cassius lætis omnibus e capitolio uocati: nō prius tamen descendere: q̄ Antonius & Lepidus uterq; silum suum obsides pro illis in capitolium mitterent. Et. C. quidem Cassium coenæ die illo Antonius: Lepidus Brutum adhibuit. Postridie uero eius diei cum de obliuione discordiarum: de prouinciis diuidendis Antonius retulisset: summo studio ei senatus assensus est etiam ut Cæsaris acta rata manerent. Magnam tunc omnium iudicio laudem est Antonius consecutus quod intestinum sua prudentia substulisse bellum: & recto consilio: ac ciuili animo uisus fuisset: Sed mutata mox eius uoluntas est: resq; ad seruitutem rursus: & cladem spectare cœpit. Quare offerenti legationem Dolobellæ: qui pro consul in Syriam proficiscebatur assensus est Cicero: & secutus quidē illum fuisset: nisi Pansa & Hircius designati Conss. & kalendis Ianuarii consulatum inituri retinuisent: rogantes ne imitatores: ac discipulos suos desereret: ope ac consilio eius Antonium anno cōsulatus sui penitus eueruros pollicentes. Sed haud multo post Brutus & Cassius concitatae in se & ab amicis Cæsaris: & ab Antonio multitudinis furori & ueteranis quos timebant plurimum: cessere: Antium profecti: illicq; se continentes: neq; in urbem: quāq; licebat per Antonium redire uoluerunt. Quare cum omnibus: & sibi præcipue q̄ amicus interfectorum Cæsaris habebatur: formidolosus esset Antonius: ægreq; illius ferret impotentiam: ab eundem omnino Cicero statuit: ea spe: eoq; consilio: ut Athenas nauigaret: toto reliquo tempore Antoni cōsulatus illic futurus: & tunc demum rediturus: cum Pansa & Hircius cōsulatum inisset. Profectus itaq; est: & in Siciliam delatus: cum traicere in Græciam uellet: uento ad Leucopetram: pmonitorium id Calabriae est: relatus fuit: ubi reuertendi in urbem nouum cœpit consilium: cum mutatam Antoni uoluntatem intellexisset: & repudiatis malis suasoribus sese ad senatus auctoritatem totum contulisse: Sed reuersus prope in urbem nihilo meliora offendit q̄ proficiscens reliquerat: mo aperte: iam tyrannidem affectabat Antonius: armatos milites inter subsellia collocabat: quotiens in senatum ueniebat omniaq; uenalia habebat: cui magnam Ciceronis reditus attulit suspicionem. Cumq; postridie eius diei quo rediit Cicero: senatus haberetur: & adesse recusaret Cicero: uel quia fessus e uia: uel quod indicio quodam paratas sibi comparisset insidias: iturum se cum fabris: & Ciceronis domum demoliturum audiente senatu minatus est: misitq; milites: qui aut illum ducerent: aut si uenire recusaret: pignora saltem caperent. Id quidem ab illis factum est: q̄ pro sua dignitate tulit Cicero iniquissime: Veniensq; postridie in senatum cum profectiois suæ & reuersionis: ne quis fortasse minaretur: causas explicuisset: de. M. Antoni iniuria questus est: De repu. uero ita libere & magno animo locutus: ut admirati sint omnes uehemētissimi. Quicquid in repu. a kalendis Martiis ad eam diem: quæ erat kalendæ Septembris acciderat: differuit. Mutationem Antonii uoluntatis pluribus arguit. Quæ eius esset sententia de tota repu. audacter: & de suo periculo nihil ueritus aperuit. Quā oratione irritatus Antonius inimicitias Ciceroni denunciauit.

Qua denunciatione tantum abest ut deterritus quisquam sit: aut urbe cesserit ut multo etiam audacior quam prius factus: & illius: quamvis insolentissimi & impotentissimi minas ultro pro utilitate reipublicae irritare uisus sit. Postea. xiii kalendas Octobris cum maxima armatorum caterua uenisset in senatum itipatus Antonius: & longa oratione: quam pluribus meditato fuerat diebus: in Ciceronem esse inuectus: ideo non affuit Cicero: cum mirum in modum cuperet: quod amici qui ad manifestum cognoscebant intentum proficisci retinere. Erant enim longe potentiora Antonii arma. Hinc summus uterque uiribus ad opes augendas conuersus est: & Antonius quidem undique comparabat auxilia. Cicero. C. Octavius: qui postea Caesar Augustus cognominatus est. ad quem prope Caesaris auunculi eius nomen: & quod haeres relictus erat: ueterani milites confluxerant: sibi adiunxit. neque difficile id sane fuit: cum & hereditate & magna pecunia fraudatus: magnisque ab Antonio contumeliosis affectus. Huc accedebant aliae causae complures. & in primis paterna quaedam amicitia. Hac re ita Ciceronis factio superior facta est: ita Ciceronis auctoritate atque opibus auctus: & sublatus est Octavius: ut territus tandem Antonius urbem reliquerit: & patriae hostis iudicatus a senatu sit: In hac ergo Philippica: & quare ab urbe discesserit: & quam ob rem redierit prius docet: deinde de iniuria Antonii queritur: cuius carpit impotentiam: studium suum: & operam omnem reipublicae pollicens.

INDELIBERATIVO uero causae genere uersari haec oratio principaliter uidetur: continet enim primum consistorum: quae Cicero habuit & in proficiscendo & in redeundo expositionem. Et quae sit eius de reipublicae sententia ac uoluntas. Incidit quidem demonstratiuum genus cum pluribus accusatur Antonius Rhetorice autem priusquam de reipublicae dicat: purgat obiectiones: & quae auditoribus possent suspensionem facere: quo illis utatur aequioribus. Et est beneuolentiae captatio. Fecit idem in oratione pro Milone. idem & Milone praestitit apud Virgilium in ea: quam ad Didonem habet oratione: statim enim post breuissimum exordium purgat obstantia.

[The following text is extremely faint and illegible, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.]

Patres

Patres conscripti: Romulus centū elegit senatores: quorum collegiū ab ætate: quoniā senēs essent: senatū appellauit. Patres uero uocati sunt: uel quod si dūtaxat electi sunt qui patres essent: quod illo tempore conueniente primū ad nouam urbem incolendam multitudine haud multis contingebat: uel a patrono quodā ex iis qui Euandrum secuti sunt: qui imbecilliorū olim curā gessissent: plebiq; præsidio extitissent: uel quod Plutarcho maxīe placet quod primores ac potētes hūiliores paterno officio in suā fidē ac patrociniū suscipere oporteret id quod etiā Salu. seq̃.

MARCI TVLII CICERONIS IN. M. ANTONI-
VMORATIONES Q VAE DEMOSTHENIS IN
REGEM PHILIPPVM MACEDONEM EXEM-
PLO PHILIPPICAE NVNCVPANTVR PRIMA.

Ntequam de republica, patres Conscripti, dicam ea quæ dicēda hoc tempore arbitror: exponam uobis breuiter cōsiliū & profectiōis & reuersionis meæ.

Ego, cum sperarem aliquando ad uestrum cōsiliū auctoritatemq; R. P. esse reuocatam: manēdum mihi statuebā, quasi i uigilia qdam Cōsulari ac Senatoria. Nec uero usquā discedebā, nec

a. R. P. deiciēbam oculos, ex eo die quo in ædem Telluris cōuocati sumus. In quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis: Atheniensiuq; renouaui uetus exemplum: Græcum etiam uerbum usurpauī: quod tum in sedandis discordiis usurpauerat ciuitas illa, atq; omnem memoriā discordiarum obliuione sempiterna delendam censui. Præclara tum oratio, M. Antonii egregiaq; uoluntas: pax deniq; per eum: & per liberos eius, cum præstantissimis ciuibus confirmata est. Atq; principiis his reliqua consentiebant. Ad liberationes eas quas

Qui patres a cura: similitudine tradit appellatos: ascriptis ide in eū ordinē plurib; patres cōscripti dicti sunt: quod nomē & dignitatis plurimū & inuidiæ minimum præ se tulit: ut Plutarchus ait. Festus conscriptos sentit uocatos: quod ex equestri ordine patribus ascriberetur ut senatorum numerus expleret. Aliquando Cæsare occiso. Quasi iutiglia: imago est: quam Hkonæ dicit græci tanq; in loco aliquo & statione: custodiæ causa cōstitutus.

Vt aliquo: & in loco significat: & ad locū. Terentius in eunucho: Occidi neq; uirgo est usq;. In ædem Telluris: ubi habitus ē senatus post Iulii necem: neq; enim haberi nisi i sacro loco senatus poterat: exitu & more romano. Fuit autē Telluris templū ad forum romanum & uiam sacram: nō pcul a Capitolio & palatio: ideo frequenter illic haberi senatus solebat. Cœlū autē & Ops: quæ & Tellus: est ut Samothracum docebant initia: & Varro refert: magni erant dii & iidem apud ægyptios Serapis & Isis dicti. Vet; exemplum: horatus ut nemo añ actaq; rex ac

colaret: & ut ois iniuriarū memoria senatus consulto & lege deleteretur. Historia autem hoc habet: Bello Peloponēsiaco multis censentibus delendū eē atheniensium nomen. urbēq; incēdio consumēdam: negātib; Spartanis alterum se græciæ oculū eruturos: sub conditione pax data est: ut demissa Pyreū uersus muniti brachia deicerent: nauēq; quæ reliquæ forent: traderēt. resq; publica ex Lacedæmoniis triginta rectoribus acciperet: Quod factum est iniuncto regi Lacedæmoniorū Lyfandro formandæ urbis negotio. Sed rectoribus illi tyrāni facti sunt: qui oppressas seruitute tenebant athenas: ciues: quibus fortuna in bello peperat: partim expulerunt: partim interfecerunt: plurimoz bona publicata inter se diuiserunt. Thrasylulus Lyci filius Philē confugit munitissimū in Attica castellum: habuitq; secum nō plures triginta ex suis. Cōparata inde multitudine haud sane magna. in Pyreū transiuit: Munitiāq; munit. Vnde bis tyranni quod oppugnare adorti erant turpiter sunt repulsi: prorinusq; in urbē armis: atq; impedimentis amissis refugere: Critias in secundo prælio cecidit tyrānoz dux. Pax facta Pausaniæ lacedæmoniorū regis interuentu: his conditionibus: ne quod præter triginta tyrannos: & decē qui postea prætores creati: pari crudelitate erant usi exilio afficerentur: Eleusina m in exiliū migrarunt: Interiectis diebus cū bellum intulisset athenensib; cuncti sunt trucidati: Thrasylulus in signē libertatis uictoriā clariorē aliquāto moderatōis laude fecit: legem tulit ne quis ante actaq; rerū accusaret: ne ue mulctaret: omnesq; in hāc legem quæ nullā præteritarum iniuriarum mentionē fieri permittebat: iurare coegit. Quo pacto labentē ciuitatis statū in pristinū hītum reuocauit. Lex uero illa uocata est obliuionis iniuriarum quā atheniēses ἀμνηστικὴν dicit. Multi auctores Valerius libro quarto. titulo de moderatione. Probus Aemilius in uita Thrasyluli. Trogus libro quinto græcum uerbū ἀμνηστικὴ hoc est obliuio iniuriarum. Liberos eius: Brutus & Cassius cū multa pro cōcordia in æde Telluris uerba fecisset Antonius: uisusq; esset recto cōsilio ac ciuili animo uti cūq; oēs cel-

laudassent: e Capitolio: quod occupauerant principū suāsu in forum descendere: missis prius ab' Antonio & Lepido liberis: qui obsides pro illis eēnt. Cnq; unū dūtaxat filiū miserit Antonius: liberos dicit. nam quod A. Gelius quoq; docet liberi multitudinis numero ēt uno significat & tam sceminā q̄ marē, quod a Lepido quoq; factū est: uni tribuit Antonio. Domi: de actis & cōmentariis Cæsaris. Hunc or. lenato ritum. Res optimas: de quibus senatores deliberarēt. Cōmentariis Cæsaris: sunt cōmentaria libri: in quibus nudæ res signantur: & quædam initia dūtaxat. Seneca in declamationibus. Sine commentario nunquam dixit: nec commen

tario: contentus erat in quo nudæ res ponuntur. Cicero in Bruto. Non est oratio sed capita rerum & orationis commentarium. Dicit commentarium & commentarius. A.

Gelius est adeo probi grammatici commentarius satis curiosæ factus. Num qui si ac si diceret nulli. plures enim postea sunt restituti. multi ceteri in cæsaris commentariis minime notati: & ut elicerentur descripsi. Vnū restitutum ēē ex cæsaris cūmentariis. Nū imunitates datæ: sic ex Antonio quæbatur a quopiā. Sernio Sul. iuris prudentissimo & eloquentissimo. Decreti: quo aliquid alicui adimeret. Beneficii. quo aliquid alicui conferret: Vel decreti in repu. beneficii in priuata. Quæ vltimā: nā Sylla prius: inde Cæsar per petuam sibi dictaturam assumpserunt. Obsederat: non potuit aptiore uti verbo: hoc est occupauerat. Regno: cuius nomen & inimicum libertati: & romanis iuvisum: nam re ue

ra rex fuerat Cæsar: & regia usus potestate: & si dictatoris tenuerat nomen. Fuisset. Non nisi in magno republ. discrimine creari dictator consuevit: statim re perfecta ob quam creatus fuerat dictatura se abdicabat: neque ultra sex menses retinere illam fas erat. Summa ei fuit potestas: a qua nulla erat prouocatio ad alium magistratum in caput cuius romani animaduertebat: omnisque res publica penes illam erat q̄ futuros dictaret magistratus appellatum esse dictatorem Varro ait. Alii q̄ eius dicto audientes essent omnes. Sæpe dictatura utilissima reipublice extitit: cum alicuius utri consilio & opera. metus discussus est sedato bello: hostesque repressi. L. Quintus Cincinnatus: quem trepida ante boues dictaturam induit uxor. Bello Sabino & Volico obsessio ad Algidum Minutio Conf. uictis hostibus sextodecimo die: postquā acceperat dictaturam deposuit: ad agriculturam reuersus. Iterum ulginti annis postea dictator creatus difficillimo: & periculossimo reipublice tempore. Spu. Melio oppresso qui regnū æstabat dictatura subito abiit. Idem & Camillus bello gallico: idem & alii complures uariis temporibus bellisque & periculis diuersis præstitere: semper utilis reipublice dictatura fuit: antequam. L. Sylla: & Iulius Cæsar sub dictatoris nomine tyrannidem arriperent & honestum prius nomen impotentia & diuturnitate corrumperent. Regno: regia præte: qua per oia usus est Cæsar. Regni timore: sublata penitus dictatura. Vncus impactus nā uncus tractus est: & in Gemonias abiectus: qui puniendi damnatos romanis mos fuit. Ouidius in Ibin. Perque uias urbis populo plaudente traheris. Infixusque tuis dentibus uncus erit. Tranquillus. Nemo punitorum non in Gemonias abiectus: uncoq; tractus in Tiberio. Erāt at scalæ Gemoniæ ad rupē Tarpeiā unde damnati in Tiberim deiciebatur: sic a Gemonio quodam dictæ: qui primus est deiectus. Per hunc autem: quē fugitiuum uocat. C. Amatium significat. qui humillimæ sortis homo: ut ait Linius prioris Mariti filium se falso prædicabat. Cunque ob hanc simulationem. C. Cæsaris putaretur affinis: nam. C. Marius Iuliam habuit uxorem Iulii Cæsaris amatam: & eius interitum ferret permolestè plebem: ad res nouas molendas sollicitabat: & senatui cædem minabatur. Aram uero ante rogum Cæsaris in foro cōstituerat: colle ctas a uadactorum manus is qui effugerant in Capitolium tremendum se præstiterat: quorum non

habebat domi. de. R. P. Principes ciuitatis adhibebat: ad hūc ordinem res optimas deferbat: Summa cum dignitate & cōstantia respondebat: ad ea quæ quæsitæ erant. Nihil tum nisi quod erat notum omnibus in. C. Cæsaris commentariis reperiebatur. num qui exules restituti? Vnum aiebat: præterea ne minem. Num imunitates datæ: nullæ respondebat. Assentiri etiam nos, Ser. Sulpitio clarissimo uiro uoluit: ne qua tabula post Idus Martias ullius decreti Cæsaris aut beneficii figeretur. Multa prætereo: eaq; præclara: ad singularem. n. M. Antonii factum festinat oratio. Dictaturam, quæ uim iam regie potestatis obsederat: funditus ex Re. pu. substulit: de qua ne sententias quidem diximus: scriptum. S. C. quod fieri uellet: attulit. Quo recitato, auctoritatem eius sumo studio secuti sumus, eiq; amplissimis uerbis per. S. C. gratias egimus. Lux quædā uidebatur oblata: nō modo regno quod pertuleramus: sed etiā regni timore sublato: magnumq; pignus ab eo Re. P. datum: se liberam ciuitatem esse uelle: Cum dictatoris nomē quod sæpe iustum fuisset: propter perpetuæ dictaturæ recētem memoriam, funditus ex. R. P. substulisset, liberatus cædis periculo paucis post diebus senatus, uncus impactus est fugituo illi, qui

PHILIPPICA PRIMA

nullo in provincias quas sortiti erant utuo Cæsare abierunt. D. Brutus in cisalpinam Galliam: Trebonius in Asiam: quæ circa Ioniam est: Tullius Cimber in Bithiniam: Crassus & M. Brutus quibus senatus plurimum fauebat: sortiti & ipsi sequenti anni provincias: Syriam Cassius. Macedoniam Brutus: Cum urbani prætores adhuc essent: necessitate adesse in urbe cogitabant. lege prohibuerunt: ne cui intra .xx. annum provincia: administratio conferri posset. Exortus est rumor Amatum ipsum cum his agitare consilia: & Antonio una insidiari: quare motus Antonius in eos prius inuectus Amatum cepit & perdidit nullo iudicio exhibito audacter admodum. quod opus ut arduum iniquumque senatus admiratus est: hincque utilitatis ratione dissimulater tulit: intelligens absque huiusmodi audacia quæ ad Brutum pertinebant: & Cassium in tuto collocari non potuisse. Sed & milites & populus Amatii desiderio: ob quem reuera Antonius populo acceptus fuerat: dolore nimio affecti ut qui ab Antonio spernerent: foris clamoribus oppleuerunt: probra in Antonium facientes: magistratus quoque adhortantes: ut Amatii loco aram quam dixi frequentarent: & cæsari in ea sacra facerent: sed ab Antonii militibus foro sunt pulsi. Et iccirco

C. Marii nomen inuaserat: atque hæc omnia communiter cum collega: alia porro propria Dolobellæ: quæ nisi Collega abfuisset: credo eis fuisse futura communia. Nam cum serperet in urbe infinitum malum: idque manaret in dies latius: iidem bustum in foro facerent: qui illam insepultam sepulturam effecerant: & quotidie magis magisque perditii homines cum sui similibus seruis æctis ac templis urbis minarentur: talis animaduersio fuit Dolobellæ: cum in audaces sceleratosque seruos: tum in impuros & nefarios liberos: talisque euersio illius execratae columnæ: ut mirum mihi uideatur: tam ualde reliquum tempus ab illo uno die dissensisse. Ecce. n. kal. Iunii, quibus ut adessemus, edixerat: mutata omnia: nihil per Senatū: multa & magna per ipsum, & abente populo & iuito.

longe maiori affecti indignatione uociferabantur. Alii ex cæsaris amicis imagines eius proferebant & in ignem mittebant: quoad missis ab Antonio militibus resistendum alii occisi: alii capti sunt: sicut quidam cruci affixi liberi nonnulli ex alto quodam loco precipites dati: quo pacto sedati tumultus sed odium ingens ex magna per se bene uolentia in Antonium constitutum. hæc fere Appianus. Communiter cum collega: ab Antonio facta pariter cum collega Dolobella. Cum serperet: post trucidatum Amatum. Iidemque bustum: qui Amatum erant secuti. hoc propter cæsaris imagines dicit in foro concrematas. Qui illam sepulturam & cetera. nam quotidie aliquam cæsaris cremabant imaginem: tanquam crematus iam non esset. Quotidie: post crematum cæsarem. Talis animaduersio: Appianus Antonio tribuit: quæ Cicero Dolobellæ: Sunt alia quæ Dolobella fecit sine collega: quæ communia inquit fuissent cum Antonio nisi abfuisset Antonius Dolobella his quæ in Cæsarem coniurassent ignoscendum esse prædicauit: & dolore se quod ipse quoque manu a cæsaris læde quando uoluntate minime abfuisset. Dolobellæ tunc maxime omnes confidebant: quem quia iuuenis & consiliaduersaturum Antonii conatibus existimabant: descendere e Capitolio Brutus & Cassius: & in media consistentes multitudine nihil timidum locuti sunt: populum uero adhortati: ut suos imitari maiores uellet: Qui reges non uiuunt ut Cæsares: sed lenitate & legibus imperantes: passi tamen non fuerant. Hæc & plura cum dixissent confestim in capitolium. non satis fidentes rebus presentibus se recepere. Antonius uero: & Lepidus simulata cum interfectores concordia: & pacem pollicentes. sed ulcisci Cæsarem uehementer cupientes: effecerunt ut cæsaris testamentum. L. Pilone focero eiusdem postulante aperiret: apertum recitatumque est in Antonii domo. Funus inuitis pluribus ex senatoribus: & in primis Cassio: & si Brutus non abnucebat: indictum est: Rogus in campo Martio extructus iuxta Iuliam tumulum. pro rostris: aurata ædes: ac simulachrum templi Veneris genetricis collocata: intraque lectus eburneus auroque ac purpura stratus: ad caput tropheum cum ueste in qua fuerat occisus. Pronunciauit Antonius per præconem senatusconsultum: quo omnia simul ei diuina atque humana decreuit. Concrematum cadaver est in foro ante curiam congerente turba arida uirgula: cum subselliis & tribunalibus: Nam rogos in campo Martio extructus fuerat: & cum uariæ essent sententiæ ubi cremandus Cæsares esset repente duo quidam gladiis succincti: ac bina iacula gestantes. ardentibus cæreis succenderunt. laudatione quam habuit sic plebem accendit Antonius: ut confestim a funere ad domum Bruti & Cassii retenderit: ægregie repulsa fuerit. Tunc mirifica apparuit Dolobellæ opera in reprimenda perditorum audacia. Illius execratae columnæ: quæ solida prope .xx. pedum lapideis Numidici illi iude Amatii sectatores: & plebs in foro erexere: scripsereque parenti patriæ: apud quam longo tempore sacrificare: uota suscipere: controversias quasdam interposito per Cæsarem iure iurando distrahere perseverare: ut ait Tranquillus. Ab illo uno die: quo scelerati repressi: & columna a Dolobella euersa. Ecce. n. Ciceronis est in rebus improuisis hæc particula uti: ut in Verberibus. Ecce autem repente ebrius Diomedes: esuriens cunctis Quod cum cura Virgilius & legit & transtulit. ut ait Ascenius: Ecce autem gemini a Tenedo: Et ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum. Edixerat: Antonius: & proprio usus uerbo: magistratum. n. edicere est: hoc est iubere: nnde edicta consilia: ac prætorum. Per ipsum Antonium.

Consules designati Hirrius & panfa kalendis Ianuarii proximi consulatum initur. Patriæ libera-
tores: qui abierant in prouincias: ut dictum est. Cuius a seruicibus: effictio est: nam rei inanimatae dat
quod est animatae: ceruces scilicet urbi. Et in contionibus: conuentu populi & multitudine in loco pu-
blico. In sermone in loco priuato: & inter amicos: Veterani. Cæsaris milites qui eum in bellis se-
cuti fuerant: & tunc partim in Macedonia: partim ad Brundisium erant. Cauerat: prospexerat eorum
laborib⁹ premis consulens: & assignatis agris. Quas habebant: possidebant assignatas a Cæsare & se-
natu. Luctabatur: ab Anto-
nio & Lepido ad bona interfe-
ctorum diripiēdas. Audire
mallem: nam quod ipse ait Ci-
cero in epistolis: Lentius i ani-
mum descendunt quæ audiun-
tur. quā quæ uidentur: minusq;
commouent. Ius legationis
liberum: oblatum a Dolobella:
qui i Syriam proficiscebatur.

Liberū poterā. n. pro meo
arbitrio legatus proficisci: uel
non. Senatus cogendi: tunc
enim non cogebatur: nā p sua
libidine cuncta gerebat Anto-
nio. ut Consil. Hirrio & Panfa:
& ipse aliquid in senatu aucto-
ritatis haberet & Senatus per
consules cogere: cum prius
domi Antonii absente senatu
& populo etiam inuito omnia
agerentur. Non sine causa:
timebat enim insidias & Cæ-
saris ueteranos. qui ad Brūdu-
sium ciuitatem lapygiae in Ca-
labria erant: quam Cretenses
habitasse memoriae proditū
est: Qui e Gnoso cum The-
leo discesserūt Portus brūdu-
sinus cōmodissimus est: multi-
ore uno icludunt: qui nulla flu-

ctuum agitatione turbantur: cum interim sinus excipiant: ut forma ipsa cerui cornibus simillima sit: un-
de nomen inditum. Locus enim cum urbe: ceruino capiti maxime ē comparandus: & Mesapptog: lingua
Brundisium Cerui caput nominatur: Strabo auctor. Brundisio soluebant Romani in Græciam & Asi-
am nauigaturi. redeuntēsp inde Brundisium appellabant. Syracusas: urbs est Sicillæ: quā Archias et Co-
rintho nauigans condidit: & agri foelicitate: & naturali portuum commoditate insignis. Tribus annis ob-
sessas Marcus Marcellus expugnauit. & diripuit: tantum ut mulieribus & templis parceretur edixit.

Trāsmisso: trāsitus & trālectio: Transmittere transire. Virgilius. Alia de parte patentes. Transmittunt
cursu campos. Coniunctissima: omnis Sicilia fuit Ciceronis aut studiofissima: propter quaesturā illic
integerrime administratam. Necessarios: amicissimos Siculos. Leucopetram quod est promontoriū
Agri Rhegini: Quid mirum si superior locus librariorum & litteratorum negligentia tam insigne men-
dum accepit: ut uinctus pro unctus scriberetur. Cum hic locus: quem etiam idoctis apertum esse conuenie-
bat: tam temere sit deprauatus. Quis enim ignorare potuit Leucopetram non Sicillæ: sed Italiae & Ca-
labriae: atque Agri Rhegini promontorium esse: ipsa indicant Ciceronis uerba. Ait enim Leucopetram ex
Sicilia relatum se uentis: cum agri Rhegini scribendum fuerit: sicut & Cicero scriptum reliquit: Agrigē-
tini scriptum ab imperitis est. Leucopetra Calabriae est promontorium: sic a colore uocatur: Album enim
apparet: e Rhegio ad orientem nauiganti occurrit per stadia. L. ubi montis Appenini finem esse dicūt:
Strabo. Intempesta. inactuosa non habens idoneum tempus rebus gerendis. In uilla: quæ in agro
erat Rhegino. Comitibus: qui Ciceronis communes erant itineris & idem familiaris atq; hospes. Is est
P. Valerius: ad quem est Ciceronis epistola libro primo ad Lentulum. Cuius initium est. M. Tullius Ci-
cero. Publio Valerio iuris Consil. salutem dict. Cur enim tibi hoc non gratificer nescio. Cum non esset.
quoniam parum peritus iuris: uideri tamen uolebat: & uocari iuris consultus: quod in epistola quæ est i
principio. iiii. libri ad appium pulchrū melius cognoscitur. Municipes Rhegini: ex rhegio municipio

PHILIPPICA PRIMA

quid sint municipes. A. Gellius docet. li. xv. cap. xlii. Rhegium uero chalcidenses condidere: qui cum ex oraculo decurati apollini oblatis fuissent: e delphis cum deduxisse colontam fertur aliis secum assumptis: sic dictum est quoniam eo loci conditum fuit ubi terremotu Sicilia est ab Italia auulsa interueniente angusto frero phynio: fracti est. Roma: hoc est a roma. Recentes: qui nuper uenerant ab urbe. Accipio: intelligo. Virg. Accipe nunc danaum insidias. Contionem: orationem habitam in senatu: qua sex. pompeium ex hiberia acciri suauit: ubi aduersus Cæ. prætores bellum gerebat: eiq; pro paternis bonis in

publicum redactis: uicies & quinquagies. x. mille drachmas aut cas impendi: maris quoq; presidium institui debere: quem admittendum & parës eius olim extitisset: rebusq; ingruentibus romanorum classe ubi tunc: ea esset uti posse. Senatus singula admiratus concessit: Antoniumq; per uniuersam diem laudibus immensis extulit. nō. n. quispiam magno popularior fuisse uidebatur. quā obrem desiderabatur ab omnibus. Cassius porro & brutus qui ex pompeiana factione esse dicebant: Tunc quidem in honore habiti: salutem indubiam adipisci putabant. Senatus antonio concessit ut contra uulgi insidias custodiam corpori adhiberet. Ille uero ad sex milia militum coegit: in quibus eos qui sub cæsare militauerat: & ordines dixerant: qua multitudine esse formidolosus postea cepit omnibus. Qua lecta: est enim in scriptis ad Ciceronem perlata. Edictum Bruti & Cassii: quæ prætores erant urbani. fuit aut hoc edictum: ne cui infra. xx. annum prouinciæ administratio dari posset: quod iniquo animo tulerat Antonius: crepta sibi adolescentibus: qui auda-

plures ad me uenerunt: ex iis quidem roma recentes, a quibus primum accipio, M. Antonii contionem: que ita mihi placuit, ut ea lecta de reuersione primum coeperim cogitare: nec multo post edictum Bruti afferret: Cassii: quod quidem mihi fortasse quæ eos etiam plus Reipublicæ quàm familiaritatis gratia diligo, plenam æquatis uidebat. Addebant præterea, sit. n. plerumque, ut huiusmodi quæ boni quod uolunt afferre: affingant aliquid: quo faciant id quod nunciat: latius: Reipublicæ. conuenturam. kl. Sextilibus. Senatū frequētē fore. Antonium, repudiatis malis suatoribus: remissis Galliis, punitiuis: ad auctoritatem Senatus esse rediturum: tū uero tanta sum cupiditate incensus ad reditum: ut mihi nulli neque remissis neque uentis satisfaceret: nō quo me ad ipsos occursus: putaret: sed ne tardius quæ cuperet Reipublicæ gratularer. Atque ego celeriter Veliam deuectus: Brutum uidi: quanto meo dolore nō dico: turpe ipsi mihi uidebat, in eam urbem me audere reuertit: Ex quo Brutus cederet: & ibi uelle tuto esse: ubi ipse nō posset. Neque uero illum similiter: atque ipse erant: commotum esse uidi. erectus. n. maximi atque pulcherrimi facti conscientia: nihil de suo casu: multa de nostro querebatur: ex quo primum cognouit: quæ kl. Sextilibus in senatu fuisset. L. Pisonis oratio: qui quāquam parum erat: id enim a Bruto audieram: a quibus debuerat adiutus: tamen & Bruti testimonio, quo quid potest esse grauius: & omnium prædicatione, quos postea uidi: magnam mihi uidebat gloria consecutus. Hūc igitur ut sequeretur perperam: quæ pntes nō sunt secuti: nō ut proficeret aliquid. neque. n. spem id: nec proficere poterat:

ciiores solent esse: gratificandi potestate. Remissis Galliis: quarum legionibus. Transalpina munatio Planco obrigerat. Sed cisalpinam macedoniæ loco: quæ ei ob uenerat concedi a senatu postulabat Antonius: id animo agitans a Cæsare e gallia redeunte Pompeium oppressum: senatus periculum animaduertens sollicitus cepit esse: & subesse insidias intelligens misit qui nunciarent. D. Bruto prouinciam retineret exercitum alium scriberet quo Antonio obsisteret. Veliam deuectus: oppidum in agro lucano Velia est: quam ex terra Phocide fugati ab Harpalo regis cyri prefecto condiderit auctor. A. Gellius. græci heleam dicunt. quoniam intra paludes sita est: quas illi ελη uocant: cum insolentior fieret indies Antonius magis magisque timendus esset: Brutusque & Cassius tutum nihil intueretur: etsi urbani prætores ueluti priuati tamen debebant inclinabantque ad fugam: quorum uoluntate cognita: senatus eis frumenti ex omnibus locis conuocandi curam iniunxit ut sub honoris pretextu urbe excederent: & minime uiderentur effugere: ergo Veliam C. offendit Brutum. Pulcherrimi facti conscientia. quod Cæsarem occiderat: & patriam seruitute & tyranni liberauerat. L. Pisonis: cuius filiam Calpurniam uxorem habuit Cæsar. Is. L. Pilo suaserat deponenda arma: ad senatus auctoritate omnia referenda: libertate commissa: longa uero oratione Antonii accusauerat inopertiam: & de mutata uoluntate erat conuestus pluribus. Magno animo hortatus fuerat ut ei occurreret. Et ut. C. Octavius quem Iulii in familia nomenque eius adoprauerat: reuocaret: Qui Antonii audaciæ & conatibus obiceret. In primis uel solus porius dissuasit parata cum supplicatōibus Iulto decernenda: quod rettulerat & uolebat Antoni magna contentione multis contra disseruit rationibus. Sed paginæ adiutus ab iis a quibus uel in primis debuerat. Cicero in epiſtola ad Cassium. Ita nec Pisoni: qui in eum primum inuectus: nullo assensu: nec mihi quod idem trigesimo post die fecit: nec. P. Seruilio: qui me comsecutus tuto in senatu ue-

nire licet: Cedem enim gladiator querit. Is ramen. L. Pifo postea antonii absentis defensor contra Cicero-
nem extitit. Sed ut siquid mihi humanitus & cetera loci huius enarratio apud. A. Gelium est libro duo
decimo. nocti. Atti. ca. primo. Considerandum is putat: an utrunq; idem ualere uoluerit Cicero fatum at-
q; naturam: an diuiserit separaueritq; ut alios casus natura ferre uideatur: alios fatum: & maxime inquire-
dum id qua ratione dixerit. Accidere multa humanitus posse preter fatum: quando sic ratio & ordo & infu-
perabilis quedam necessitas fati constituitur: ut omnia intra fatum claudenda sint: nisi illud sane Homeri
secutus ē: ΜΗΚΑΙ ΥΠΕΡ ΜΟΙΡΑΝ

ΛΟΜΟΝΑΙΛΟΣ ΕΙΣ ΑΦΙΚΗΚΑΙ ΟΙΟ
lentam inquit idem mortem
significauit: que accidit preter
naturam: preterq; fatum. Vir-
gilius de Elifa. Nam quia nec
fato merita nec morte peribat
Sed misera ante diem. Tan-
quam infaciendo uitæ sine:
quæ uiolenta sunt: non uideā-
tur e fato uenire. Demosthe-
nis uerba idem fere significāt
in oratione ΟΕΡΙ ΣΕΦΑΝΟΝ idest
pro corona Ο ΜΕΝΤΟΙΣ ΥΟΝΕΥ
ΣΙΝΟΜΙΣΩΝ ΜΟΝΟΝ ΥΕΥΕΝΗΗΟ
ΘΧΙ ΤΟΝ ΤΗΘ ΕΙΜΕΡΜΕΝΗΘ ΚΑΙ
ΤΟΝ ΑΥ ΤΟΜΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑ ΤΟΝ ΟΕ
ΡΙΜΕΝΕΙ ΟΔΕΚΑΙΤΗ ΩΑ ΤΡΙΛΙ
ΥΩΕΡ ΤΟΥ ΜΗ ΤΑΥ ΤΗΥ ΕΘΙΛΕΙΝ
ΛΟΥΛΩ ΟΥΣΑΥ ΑΩΝΗΘΚΕΙΝ
ΕΘΕΛΗΣΕΙ: quod Ci. fatum atq;
naturā uidetur dixisse: id mul-
to āte Demosthenes ΤΗΝ ΟΕΩ
ΡΥΕΝΗΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΥ ΤΟΜΑ ΤΟΥ
ΘΑΝΑ ΤΟΝ idest fatalem & spon-
tis suæ mortē appellauit. Vtr-
usq; consilii: profectiois & re-
uersiois. Confido: credo: tū
in preterito ut hic: tum in pre-
sentis: ut Cice. in principio de
offi. q̄q̄ a Cratippo nostro pri-
cipe huius memoriæ philoso-
phorum hæc te assidue audire
atq; accipere confido: in futu-
ro ita fore confidimus.

De hesterna & cetera qui minatus in senatu est: cum rediisset Cicero: & in eo ordi-
ne non affuisset: missurum se fabros: qui domum demolirentur: & milites qui inuitum traherēt: postea ue-
ro acceptis pignoribus: relique ui abstinuit. Annibal credo & cetera: qui post Cāneniem pugnam castra
posuit ad Anienem ad tertium ab urbe lapidem. urbem obequitauit: & hastam intra romana mœnia iecit:
quo tempore magna Rome trepidatio fuit. De Pirri pace: hic epirotarum rex fuit accersitus a Taren-
tinis: pro illis aduersus Romanos uario euentu bella gessit ad. xx. ab urbe lapidem castrametatus est: cum
de pace cum eo ageretur & potentiorum per Cyneam legatum fauor quæreretur. Appius senex & cecus lei-
cā in senatum latus: turpissimas condiciones magna oratione discussit. Vfus uerbis quæ ex Ennio re-
citauit Cicero in Catone maiore: Quo uobis mentes rectæ: quæ stare solebant. Ante hac: precipiti sese
uertere ruinas: Luminibus captus est quoniam positus ut Herculis sacra publicos seruos edocerent per sua
fit. De supplicationibus: discernendis una cum parentalibus in honorem Iulii: cum tamen ex ueteri mo-
re & semper custodito duorum trium aut plurium dierum pro re ab aliquo bene gesta decerni solerent: &
præuiæ esse triumphī plerūq; ibant autem sacerdotes per urbem: templa adeuntes: supplicantes diis &
gratias agentes. Quotiens autem de supplicationibus referendum erat: ab amicis illius cuius gratia decer-
ni postulabantur ipse supplicationes: in senatum precibus senatores conuocari solebant. Gratia: causa.

De triumpho: culpam discernendo. Sine cura: cogendi per uiatorem senatores: quando de supplica-
tionibus aut triumpho agendum: nam cogendi laborem illis ipsi relinquunt: quorum de honore agitur.

Ex uia languerem: ex itinere sessus essem. Fabris: demolitoriis. Multiplex enim faber est: li-
gnarius: ferrarius: lapidarius. Disturbaturum: demoliturum:

sed ut siquid mihi humanitus accidisset: multa autem impen-
dere uidebantur præter naturam etiam: præterq; fatum: huius
diei uocem testem Rei publi. relinquerem meæ perpetuæ erga
se uoluntatis. Quoniam utriusq; consilii causam. P. C. proba-
tam uobis esse confido: priusq; de Re. pu. dicere incipio: pau-
ca querar de hesterna. M. Antonii iniuria: cui sum amicus: id-
q; me non nullo eius officio debere esse: præ me semper ruli:
quid tandem erat causæ: cur in Senatum hesternis diebus acer-
be cogerer? Solus ne aberam? An non sæpe minus frequentes
fuisstis? an ea res agebat? ut etiam agrotos deserrī oporteret?
Annibal credo erat ad portas: aut de pyrri pace agebatur? ad
quam etiam causam / Appium illum & senem & cæcum delaz-
tum esse memoriæ proditum est: De supplicationibus refere-
batur: quo in genere Senatores deesse non solent: coguntur
enim non pignoribus: sed eorum quorum de honore agitur
gratia: quod idem fit: cum de triumpho refertur: ita sine cura
Consules sunt: ut pene liberum sit Senatori non adesse. Qui
cum mihi mos notus esset: cunq; e uia languerem: & mihi met
displicerem: nisi pro amicitia qui hæc ediceret. At ille uobis au-
ditib; cū Fabris se domū meā uetūturū eē dixit: nimis iracūde
hoc qdē: & ualde itēpāter: Cuius. n. maleficii ista pœna est: ut
dicere i hoc ordine auderet: se publicis operis disturbaturum

PHILIPPICA PRIMA

Publice ex & c: infestante. P. Clodio Tribuno: & Pisonē ac Gabiniō Consl. cum posset armis contra uim defendere se: cedere maluit Cicerō: media nocte urbem egressus: exul factus est: Villæ eius incensæ: uastati agri: bona sub hasta uendita: domus diruta: & quo solum quoq; auferretur: Aedes libertatis i area edificata. Restituta decimo & sexto mēse post: domus publica impensa reedificata: in quam & si numint sacra fuerat Ciceronem pontifices: Consl. prætores collocauerunt: quod in oratione contra. L. Pisonē ipse ait. Aut quid: duobus modis cogi senator potest. ut uel pignus ab eo auferatur: uel mulctā: hoc est

publice ex Senatus sententiā edificatam domum? Quis autē unquam tanto damno Senatorem coegit? aut quid est ultra pignus: aut mulctam? qui si scisset quam sententiā dicturus essem: remisisset aliquid profecto de seueritate cogendi. An me censetis. P. C. quod uos inuiti secuti estis: decreturum fuisse ut parentalia cum supplicationibus miserentur: ut inexpiabiles religiones in Rem pu. inducerentur: ut decernerentur supplicationes mortuorum: nihil dico: quis fuerit ille. L. Brutus, qui & ipse regio dominatu Rem Pu. liberauit: & ad similem uirtutem: & simile factum stirpem in prope quingentesimum annum propagauit. adduci tamen non possem: ut quenquā mortuum coniungerem cum deorum immortalium religione: ut cuius sepulchrum nunquam extet ubi parentetur: ei publice supplicetur. Ego uero eam sententiā dixissem. P. C. ut me aduersus. P. R. si quis accidisset grauior Rei pu. casus: si bellum: si morbus: si fames: facile possem defendere: quæ partim iam sunt: partim timeo ne impendant. Sed hoc ignoscant dii immortales uelim: & Po. Ro. qui id non probat: & huic ordini, qui de creuit inuitus. Quid de reliquis Rei pu. malis licet ne dicere? mihi uero licet: & semper licebit dignitatem tueri: mortem cōtemnere: potestas modo in hunc locum ueniendi sit: dicēdi periculum non recuso. Atq; utinam. P. C. kl. Sextilis adesse potuissem: non quo profici potuerit aliquid: sed ne unus modo Cōsularis: quod tum accidit: dignus illo honore: dignus. R. P. inueniretur. Qua quidem ex re magnum accipio dolorem homines amplissimos. P. R. beneficiis usos. L. Pisonem ducem

pecuniaria pœna irroget. Sānitum uocabulum mulctā dicit esse Varro: & specialis peccati esse: cuius animaduersio pecuniaria sit: cum pœna generalis existat. Ut parentalia cum supplicationibus miserentur: ut in Cæsaris honorem quot annis parentalia simul & supplicationes certo die celebrarentur. Sunt autem parentalia iusta mortuorum: & parentare est pro mortuis parētibus: omnes uero maiores in infinitum parentes uocari Cassius ait iureconsultus. Sacrificare apud ueteres romanos: sicuti nunc a nobis nouembri mense. xii. kalendas Februarit parētia celebrari pro mortuis solita sunt: quod Ouidius tradit in fastis. Cum supplicationibus: quas item in Cæsaris honorem decerni uolebat: tāquā relatus in deos esset. Inexpiabiles: quæ explari nō possent nam non pro mortuis decerni supplicationes consueuerunt: sed pro uiuis: non pro re tristi: sed pro læta ut pro uictoria. Ille L. Brutus: hoc significare uult. ne. L. qdem Brutus a quo sunt exacti reges & parata ubi libertas: dignus est ad cuius sepulchrum supplicetur: multo minus cæsar: qui regio dominatu liberam urbem prestit: ille p fuit pellendo tyrannidem: hic obfuit exercendo: & est a maio

ei ad minus argumentum: Si non dignus Brutus: multo minus Cæsar. id honoris dumtaxat Bruto tributum: quod cadauer eius in foro positum collega Valerius laudauit. matrone anno luxerunt: corruptū scio locum & Iunium: non. L. Brutum legendum. Regio dominatu: eiecto Tarquinio Superbo & filiis. Stirpem. M. Brutum: qui Cæsarem occidit. Propagauit: extendit: sumptum a uisibus: unde & p pago. Cum deorum immortalium religione: ut ei ueluti diis immortalibus supplicemus. Nusquā: nullo enim loco Bruti sepulchrum ostendebatur. Si quis accidisset casus: propter hanc religionem & no uam & periculosam: & propter hoc piaculum deorum commoueretur ira: quia commissā in eos scelera: pestilentia: fames: bello solent ulcisci: Possem defendere: & dicere monui ego uos ne faceretis: ut dici so let qñ quippiam accidit errore & peccato: quod nobis est prohibentibus commissum. Iā sunt: ut bellum qd adhuc in Hispania gerebat contra Sextum Pōpeti filium a Petreio & Afranto prætorib⁹. Qui id nō probat decretas Iulio supplicationes. Huic ordini: senatorio. Mihi uero: qui libere semper dicere cōsueui: q nullius unquam subire inimicitias p rep. ueritus sum. Libertatē tueri: sine q nemo opret uiuere: qd ait Salustius. In hūc locū: senatū. Dicendi piculū: qd instat libere loquētib⁹ & aliquos in quos dē offens dētib⁹. Kalēdis sextilib⁹: qb⁹ relatu ab Antonio est de supplicatōib⁹ & pentalib⁹ Iulio decernēdis. Vn⁹ cōsularis. L. Piso: cōsulares erāt q cōsulatū gesserāt. Maioris at hēbant auctoritatis & progatiuæ i senatu.

Optimæ sententiæ: ne per ætalia & supplicationes Iulio decernerentur. Pro nihilo: hoc est ut quid ac-
 eidat reip. non magnopere curemus. Vultu: annuendo & iudicando placere sibi illius sententiã. Malis
 intersectu est: frequens apud hunc auctorem & in hoc opere & in Verris: sicut nefas apud Virg. non nunquam. Vo-
 luntaria seruitus: cui uestra sponte uos subicitis. nemo enim sua sponte seruus fit: & natura omnes liberi: & ad
 libertatem proni nascimur: hæcque appetito non modo in homine est quod rationis est particeps. sed in brutis etiam: nam
 quod ait Ouis. Cum bene sint cauea clausæ pandione natae: Nititur in siluas quæque redire suas. Fuerit neces-
 saria: quod necessitate: ut bello ser-
 uiti subicitur: ipsa necessitate
 defenditur. Ne ego hoc. non ego
 inquit ab omnibus consulari-
 bus hoc regro: ut liber situr. L.
 Piso loquatur. Multi enim sunt
 quoque silentio ueniã do: cum aut
 Antonii necessitudine. aut Cæ-
 saris beneficiis loqui prohibeant.
 Sed eos libere non loqui doleo:
 quod nulla cum Antonio neces-
 situdo: quod nulla accepere a Cæsa-
 re beneficia. Video. non eos in po-
 pulo ro. suspicionem uenire &
 alium quidem alta causa uel metu
 .uel premio quid se dignum
 sit non efficere. Quare pri-
 mum maximas: dicimus ha-
 beo gratiam: ago gratias. sed
 cum utrumque uerbum iungimus
 ago & habeo gratias dicimus
 & non gratiam. Quid efficere pos-
 set: uidebat. non. paræ profutura
 sententiã suam: sed dignum se
 sic dicere intelligebat. Aucto-
 ritatē: sententiã & uoluntatē. Be-
 nigne audiat: est beniuolentia
 captatio: quã non in exordio so-
 lum. sed per totam orationem
 collegere studemus. Adhuc.

hucusque. Primum igitur: sententiã nunc dicit de actis Cæsaris & seruanda asserit quæ non seruari ab Antonio
 hoc docet argumento: qui leges Cæsaris non seruat is acta eius non seruat: antonius leges Cæsaris destru-
 it: ergo acta Cæsaris destruit. Non quo probet: non quod laudem & approbem seruanda Cæsaris acta esse: cum
 re uera non sint seruanda. Potest probare. Pacis cui uel imprimis prospiciendum consulendumque est.
 Modo sine aduocatis: scilicet adesse: hoc est sine operis & militibus: quibus uelut aduocatis & defen-
 soribus stipatus uenit in senatum: & causam suam tueretur Antonius: quemadmodum priuati causas suas per
 aduocatos agunt: quãquam inscitiam Antonii notat foras: qui sine aduocatis tueri se ac defendere ne-
 quiret. Sed ut opinor licet ei minus ualere: locus est cum amaritudine. quasi dicat non licet minus uale-
 re ei: quod mihi heri non licuit. Mihi non licuit afferre excusationemque languerem: & mihi met displice-
 rem: omnino enim pignora sunt accepta: nec Antonio licere debet aliquam afferre excusationem. quod ab eis
 se hodie debeat. Chirographis: Recitatio Cæsaris testamento & cadauere in foro ante rostra cremato:
 acta eius seruari postulauit Antonius: eaque in commentariis relata penes se habebat: a Cæsare tradita: in
 quibus decreta iudicaturaque: & multa ad multorum gratiam erant scripta: Scribam Cæsaris Faberium no-
 mine fidum in omnibus atque obsequentem nactus urbibus & diuitiis scribebat: quibuscunque deposcenti-
 bus aliquid concedebat: quod libitum erat addens & detrahens: aliis magistratus: aliis immunitates dabat:
 multos senatores faciebat: plures ab exilio reuocabat: eaque omnia ueluti a Cæsare ante decreta se facere
 prædicabat: quã mobrem iocantes romani Antonium & reliquos eiusmodi Cæsaris amicos Charonitas
 appellabant: qui si quid obiectum esset: illico ad defuncti chirographa confugiebant: quo factum est ut
 Antonii opes auctæ plurimum essent: quibus territi Brutus & Cassius ab urbe cesserunt: calphurnia ite-
 rum Cæsaris uxor mariti ad Antonium pecuniam transfulerat: erant autem talentorum. iiii. milia. L. Anto-
 nius frater Tr. pl. & Caius alter frater pretor designatus eius furoris socii erant. Syngrapha cautio est per
 contrahentium scripturam facta: cum uterque contrahentium scribit: Chirographum manus scriptura est:
 & sic interpretatur. Cicero ait epistolam misisse chirographo suo. i. manu sua exarasse non dictasse: quod quod
 sua manu notauit: chirographum est. Se uno auctore: solus enim erat quod Cæsaris esse diceret. Tatum

PHILIPPICA PRIMA

dictis: quia tantummodo penes se commentaria Caesaris diceret esse: non etiam ostenderet. Quae illae in aere incidunt: in marmore dictimus incisae sunt litterae: in gemma: non in marmor: & in aere: non in aere. In tabulis uero aereis leges scribebantur. Vetus aereis: quod ait Plinius ad perpetuitatem monumentorum iam pridem transtulit: in tabulis aereis: in quibus publicae constitutiones inciduntur. Et Ovidius inquit: Nec uerba minantia fixo aere ligabantur: nec supplex turba timebat iudicis ora sui: sed erant sine iudice tati. Populi iustitiam plebs scita & leges: nam lex est generale iussum populi rogante magistratu. Pro nihilo habebuntur. quod

dictis: acta Caesaris firma erunt? Quae ille in aere incidit, in quo populi iussa perpetuasque leges esse uoluit, pro nihilo habebuntur? Equidem existimo, nihil tam esse in actis Caesaris, quam leges Caesaris. An sicui quod ille promissit: id erat fixum: quod idem facere non potuit: ut multis multa promissa non fecit? Quae tamen multa plura reperta sunt illo mortuo: quam uiuo: beneficia per omnes annos tributa & data: sed ea non merito: non moueo. Summo & studio preclara illius acta defendo. pecunia utinam ad aedem operis maneret: cruenta quod illa: sed his temporibus cum iis quorum est: non reddidit necessaria, quam quae sit effusa: si ita in actis eius fuit. Et quod quod tam proprie dici possit actum eius: quod togatus in Re. pu. cum potestate imperioque uersatus sit: quam lex? Quae acta Gracchi: leges Serroniarum proferunt. Quae acta Syllae: Corneliae. quod Cn. Pompei tertium Consulatus in quibus actis consistit, Nepe in legibus. A. Caesare imperio, si queres, quid nam egisset in urbe & toga: leges multas, ruderem, se & preclaras tulisse. chirographa uero ut mutaret: aut non daret: aut si dedisset: non istas res in actis suis duceret. sed ea ipsa concedo: quibusdam in rebus & conuenio: in maximis uero rebus id est legibus acta Caesaris dissolui ferendum non puto. Quae lex melior: utilior: optima & in R. p. sepius flagi-

d. minime decet leges Caesaris pro nihilo haberi & acta quam Antonius unus auctor profert: & non profert quod dicit: sed tamen dicit seruari. Ego quod existimo: acta sunt publica. Iuuenalis: Cupient & in acta referri. Libri scilicet in quibus rerum publice gestarum sit descriptio: Unde actuarii quoque acta in senatu scribebant. Tranquillus orationes aliquas reliquit: inter quas temere quaedam proferuntur. Pro Qu. Merello: quam non merito Augustus existimabat magis ab actuariis exceptam male subsequens uerba dicitis: quam ab ipso editam: Sunt & priuata: ut acta Pompei: acta Syllae: acta Caesaris: acta Marci. An si cui quod ille promissit id erat fixum: sic intendit argumentum: non est opus dicere in commentariis & libellis hoc uel illud annotauerat Caesar quod facturus erat & facere alicui promiserat: quoniam quod cuiquam promittebat: id ratum erat: & faciebat: quod uero non potuit: neque uoluit facere: id non fecit. Multa autem multis pro-

missit Caesar: quae non impleuit. Quae tamen promissa. Multo plura: quam ipse promiserit fortasse Caesar. Beneficia ut immunitates. Tributa: gratis. Data quibus dari conueniebat & merentibus. Pecunia utinam ad aedem operis quam merito deus est: & cybelle dicitur: haec pecunia ex bonis redacta erat Pompeianorum occisorum & danarorum ac proscripitorum: idcirco cruentam uocatam non nullis iniuste nimis & crudeliter extortam: & quae restituenda fuerat: iis quibus erat adempta. Sed eam M. Antonius interceptat: inferius philippica. viii. Postulat propterea ut chirographorum & commentariorum sua collegarumque sui decreta maneat: quod laborant: ut habeat quod quicquid mercatus est: si quod accepit habeat quod uendidit & ne tangant rationes ad operis. id est in sestertium septies milites recuperent: ne fraudati sit septem uiris quod egissent. Ad aedem: in aede. Si ita in actis fuit: ut effunderet: nam non ita in actis fuit ut Antonii fieret sed ut in templo operis seruariet. Et quod est: si nihil tam in actis alicuius quam reipublice administrauerit dicitur potest: quia lex aliqua ab eo lata: nihil in actis Caesaris numerari magis potest quam ab eo latae leges. sed has Antonius non seruat: ergo acta non seruat quae seruanda dicit. Quae acta: si quis inquit acta Gracchi & ostendi ita ut sit: postulas tibi: proferunt & ostendunt leges ipsius Gracchi: quae Serroniarum uocantur: si acta Syllae: exhibent: Corneliae leges: quia nihil magis in eius numerat actis: quam reipublice administrauit: quam ab eo late leges. Tibertus Gracchus Tibertii Serronii Gracchi filius Scipionis ex filia nepos plures tulit leges Tri. pl. cum esset: inter quas ne quae plus mille agri iugera haberet & ut atri regis hereditas populo diuideret. L. Cor. Sylla dictator: & ipse multas leges tulit testamentariam de parricidis. de sicca. & ut senatus contra legem curiarum: hoc est sine sorte: potestas cuilibet magistratui assignare posset & alias complures. In quibus actis consistit: legibus duntaxat ab eo latis.

Chirographa exhibita certis personis & propria manu scripta. Non istas: huiusmodi in chirographa & priuatas concessiones. Duceret: existimaret eam. Concedo: etiam si in actis habenda non sunt. Conuenio: consentior: oculos claudo: ita ut sit: quotiens quippiam non uidere simulamus. Tubero ut est apud A. Gellium de Marco Atrillio Regulo: Palpebras quoque eius ne conuenire posset sursum ac deorsum ductas insuebant. Tranquillus in Iulio: Delicta neque obseruabat omnia: neque pro modo exequerebat: sed desertorum ac seditiosorum inquisitor ac punitor acerrimus: Conueniebat in ceteris. Plinius: Viginti gladiatorum paria in C. principis ludofuere: in his duo omnino qui contra comminationem aliquam non conuenirent li. xi. Quae lex melior: acta Caesaris seruanda Antonius dicebat: quae in legibus a Caesare latis consistere ostendit Cicero. Leges uero Caesaris ab Antonio sublatae: & primum quidem de praetoriis ac consularibus prouinciis: iudicariam ide

& demū de ui & maiestate: ideoq; & acta Cæsaris sublata: Prætoriae: in quas mitti prætores consueve-
 re: consulares in quas proconsules. Prouinciarū ergo aliae erant prætoriae: aliae consulares. Hac lege:
 quæ Iulia de prouinciis dicebat. Sublata: ab Antonio q; contraria quoridie his legibus & suadebat & faci-
 ebat. Quid ea lege quæ promulgata ē de tertia: iudicia Iulius lege lata ad duo genera iudicū redegit: Eque-
 stris ordinis ac senatorii: tribunos ærarios: qd̄ erat tertiu subtulit. Duæ prius hac Iulia lege eligebant de-
 curiæ iudicū: altera ex equestri ordine: ex senatorio altera. Sed Antonius tertiam centurionū adicere uole-
 bat. Promulgata: lex ante p-
 mulgabat: deinde si approba-
 ta fuisset in æs incidēbat & in
 erario condebat: & tunc demū
 lata dicebatur. Trinūdino autē
 prius promulgabat. Est autē p-
 mulgare quasi promulgare: hoc
 est in uulgus ædere: ut Pōpetio
 Fe. placet. & trinūdini qdem
 dī a ternis nundinis. Nundine
 uero mercatū significat: qm̄
 viii. diebus rustici in agris uer-
 sabant in opere factundo occu-
 pati: & .ix. quoq; die in urbem
 ueniebant: regē pmutatiōes fa-
 cturi: lites cōposituri: aut suffra-
 gia senatus consulto concessa:
 si opus foret: laturi. Primis nū-
 dinis & itē secundis lex pmul-
 gabat: ut a singulis atq; uniuersis:
 qd̄ ait Macro. facile noscere
 tur: Tertio foro seu mercatu
 cū oīs & urbana & agrestis ad-
 esset turba: rogatio fiebat: præco uerba legis scriba subiiciente recitabat: & si ppls sciebat lex ferebat: hoc ē
 in æs: ut dictū ē: incidebat: & in ærario reponēbat. Et primis qd̄ ac secundis nundinis intercedere hoc ē
 contradicere: & impedire licebat: cū uero lata fuerat: minime. Hinc Ci. dicens aduersas duas leges: quas
 post Cæsaris mortē Antonius promulgauerat: alterā de tertia decuria iudicū: alterā de ui dānari puo-
 carent ad populū si uellent. De alijs tñ inquit legibus quæ pmulgatae sunt: saltē qri possumus: de his q; iā
 late dicunt: ne illud qd̄ licuit illæ. n. pmulgatione late sunt añq; scriptæ. ex quo oñdit trinūdino recita-
 tas ppls nō fuisse. neq; intercedere illis licuisse. Nec multo post ait loquor de legib; pmulgatis: de quibus ē
 integrū nobis. nō. n. late erant: sed tñ pmulgatae. Libellū: chirographū seu cōmentariū. Quod ad
 populū & c. qd̄ Romæ statuebat: aut curiatis agebat comitiis: aut centuriatis: aut tributis: cū ex generi-
 bus oīum comitia ferebant: Curia erāt cōitia: cū ex celsu & ætate centuriata: cū ex regionib; & locis tri-
 buta. In cāpo Martio dūtaxat ceteriata hēbant cōitia: cū ceterū ex oī tribu supior; celsu & ætate atq; honesti-
 or; eligebant: q; aliq; de re iudicarent. De classib; in q; diuisit populū Seruius Tullius: de ceteris: de cōi-
 tiis: & de ritu suffragii ferendi more romano: multa Liuius li. i. ab ur. cō. & Diony. lib. vii. tradit. Comi-
 tia. qb; coit ppls ad danda suffragia in rē quāpiā uel iubendo uel uetando. unde cōitiales dies qb; agere
 licet cū populo. Centurionū inqt: qb; id honoris tribuere uolebat Ant. militū auxilio & eor; q; duxerant
 ordines qd̄ uellet in rep. facere. Quid; interrogat Ci. Isti ordinē: centurionū iudicatus: iudicandi facul-
 tas. lege Iulia: qua duæ eligebant decuriæ & ex eqstri ordine & ex senatorio. Pōpetia: Aurelius Cotta ali-
 quot annis ante accusatū a Cicerone Verre Prætor legē iudiciariā tulit: q; cōicara sunt iudicia senatori: eque-
 stri ordini & tribunis ærariis. Pōpetus postea i secundo consolatū tulit: ut amplissimo ex sensu ex Centu-
 riis aliter q; antea lecti iudices: æque tñ ex illis trib; ordinib; res iudicarent auctor Pædianus. Nō pate-
 bat: ac si dicat patebat: nā & ceterionib; & his q; duxissent ordines liceret in iudicū decuriis: mō aplissimo
 eēt censu. Celsus pfiniebat inqt: Antoni; .i. celsu pfiniebat q; eligi possent: nec nisi aplissimo celsu: & eque-
 strib; facultatib; hoc ē qd̄ dringentis sesteris eligebat: oēs aut ceteriones hoc censu nō erāt: & priuari eos
 iudicandi honore uidebat indignū. Nō ceterioni solū: rñsio Ciceronis. .i. pfiniebat censu. Itaq; q; ui-
 ri fortissimi & eqtes & ceteriones: q; in eodē censu numero. Nō quæro inqt istos: inqt Antonius for-
 tissimos & honestissimos. Quicūq; ordines duxit iudicent: siue sit aplo celsu & pucta ætate: siue nō mō
 ordines duxerit. Ducere ordinē: ē magistratū i milita & in castris gerere: pisse decurie. centuriæ: manipu-
 lis cohorti. At si feratis quicūq; equo meruisset: Cicero rñdet: nō solū quicūq; ceterio: sed quicūq; equo me-
 ruit: sit inter iudices. Si feratis: qm̄ nō feratis & feredū minime eēt ut digni & indigni iudicent: etiā q; equo
 meruerint: hoc ē q; ex publico equū huerint: dari. n. & ali iuuentuti equus solebat ex publico. Eques ex eq-
 stri erat ordine. q; uero equū ex publico hēbat: eius nulla erat dignatio: tñ oportebat ut psto cū equo esset:
 quorrens resp. eius opera indigeret: equū adimere pænes cenforē erat: si q; strigoforē habuisset: & A. Ge

PHILIPPICA PRIMA

lius & Valerius maxi. tradunt. Quod ē laudatius: ut iudicent quicquid equo meruerunt: quod laudatius: quod ut iudicent quicquid ordines duxerunt: ut decuriones. legi & latius. i. splendidius: Nemini pbaretis: nemo sic rē cōfendret. Fortuna: cōsus: ut sit amplissimo. Dignitas: ut amplū etiā gesserit magistratū: & dign⁹ sit. Nō quæro inquit ista: Antonius: Addo ē: Antonius & iis etiā elegi iudices uolo q̄ manipulares sūt: hoc ē manipulos ducūt externoz militū ipsi externi: & nō romani ciues. nā Cæsar unā legionē ex trāsalpinis cōscriptā Alaudā uocabulo gallico appellauit quā disciplina cultuz romano institutā & ornatā postea uniuersam ciuitate donauit.

dice. n. spectari & fortuna debet. & dignitas. Nō quæro inquit ista Addo ē iudices manipulares ex legione Alaudaz. aliter. n. nri negat posse se saluos eē: O cōtumeliosum honorē iis quos ad iudicādū nec opinātes uocatis. Hic ē. n. legis iudex: ut iū i tertia Decuria iudicēt: q̄ libere iudicare nō audeāt. In quo q̄natus est error dū immortales eoz q̄ istā legē excogitauerūt. Vt. n. quisq; sordidissimus uidebit: ita libentissime seneritate iudicandi sordes suas eluet: laborabitq; ut honestis Decuriis potius dignus uideat: q̄ i turpes iur cōiect⁹. Altera pmulgata lex ē: ut & d ui & de maiestate dānati ad populū puocēt: si uelit. Hæc utrū tā dē lex eē: an legū oīum dissolutio: Quis. n. ē hodie cui⁹ iter sit istā legē manere: Nemo re⁹ ē istis legib⁹: nemo quē futurū putemus. Armis. n. gesta nunq̄ pfecto i iudiciū uocabunt. At res populares: Vtinā qdē uelletis aliqd eē populare. Oēs. n. iā ciues de rei. pu. salute una & mēte & uoce cōsentient. Quæ igit ea cupiditas ei⁹ legis ferēdæ: q̄ turpitudinē summā hēat grām nullā: Quid. n. turpi⁹ q̄ q̄ maiestātē. P. R. p uī minuerit: eū dānatū iudicio: ad eā ipam reuertit: pp quā sit iure dānat⁹: Sed qd plura de lege disputo: q̄ si uero id agat: ut q̄q̄ puocet. Id agit: id fert ne qs oīo unq̄ istis legib⁹ re⁹ fiat. Quis. n. aut accusator tā amēs repiet: q̄ reo cōdēnato obūci se multitudinē conductæ uelit: aut iudex: q̄ reū dānare audeat: Vt ipe ad opas mercenarias statū ptrahat: Nō igit puocatio ista lege dat. sed due maxie salutare leges q̄ onelq; tollunt: Quid ē igit aliud q̄ adhortari adulescētes ut turbulētū & seditiosū ut pntiosū ciues uelint eē. Quā autem ad. P. R. pestē furor Tribunitius impelli non poterit his duab⁹ questionib⁹ de uī & de maiestate sublatis.

Alauda autē uocabulo gallico autē significat quā galeritā nos appellamus Trāq̄. & Pli. auctores. Aliter. n. nisi. f. trāspa dani iudicent in urbe & ironice dictū ē. Nri: ego Anto. intelligo & milites q̄ multa p uī & contra maiestātē cōmiserāt O contumeliosum honorē: iis ipis q̄bus deserēt q̄ ad iudicādū ne opinantes qdē uocant.

Hic ē. n. legis iudex: hic lege a te lata Antoni iudex eligi: q̄ qm uilis conditionis & sortis iudicare libere non audeat: sed metu: aut alicuius sceleris cōscientia oīa p tua libidine iudicet: sed deceptis & tu & quicquid lege hanc de tertia centuria adicienda excogitarunt: ut. n. quisq; sordidissimū uidebit se esse: ita libenter seueritate in iudicādo utet: existimabit. n. fore: ut sordes & turpitudinē suā purget: si libere loquat & iudicet. Quantum ē error: q̄ latus ē. i. q̄ late pater: & ad quā multos p tinet. Altera pmulgata & c. Cæsar legē tulerat de uī & de maiestate cōtra eos q̄ aut uim facerent: aut āplitudinē magistratus & reipu. minuerent: Legis Iuliæ de maiestate. meminerunt libri iuriconsultorum quæ in eos qui contra imperatorem: uel tempu. aliquid molit essent: suū uigorem extendebat: cui⁹ pœna animæ am

tionem sustinebat: & memoria rei etiam post mortem damnabatur Subtulit autem Cæsar prouocationem. Noluit enim quempiam qui aut uim fecisset: aut maiestatem lesisset prouocare posse. Sed Antonius & Lepidus promulgauerant contrariam huic legi: nondum tamen tuleram cōtra hanc legē: ut de uī dānati: ac maiestate ad populū puocare possent: quo nihil pntiosius: hoies. n. audaciores reddunt ad ppetranda scelera: spantes ipunitatē: si uiderint eē ad quos dānati puocare possint. Cui⁹ inter sit: cui utile sit. Nemo re⁹ ē istis legib⁹: nemo dānabit de uī & maiestate cū sit ad populū puocatio. Nemo quē futurū putemus nemo. n. accusabit eū quē elabi iudiciū posse uidebit puocatione. Armis. n. gesta: bello & ciuili discordia At res populares: obiectio ē: si armis gesta in iudiciū nō uocabunt: at res populares uocabunt: hoc ē in populo gestæ ac spectatæ ad populū. Vtinā uelletis: rñtio ē Ciceronis: ut populare hoc ē libere & in populi arbitrio postū uelletis aliqd eē: q̄ si libertate sua ppls uteret: oīa recte fierēt & una mēs ac snia populi de rep. cēt. Et⁹ legis: ut dānati de uī & maiestate ad populū puocēt. Dānat⁹ iudicio: p ipam legē de uī & maiestate ad eā ipam. i. maiestātē po. ro. Reuertit: p puocationē. Vt q̄q̄ puocet qm nō id agit ut puocet q̄q̄ nūq̄. sed ut nemo accuset eū quē puocatione elabi posse uideat: qd & turpe accusanti eēt: & piculosum. Cōductæ: pecuniis corruptæ: & ueluri ad dandā operā cōductæ ac mercenariæ. Ad operas mercenarias: ad multitudinē quā reus mercede conduxerit. Protrahat: rationē iudicii redditurus & reuictissimā pœnā subiturus. Duæ maxie salutare: q̄ si dicat nihil aliud cū uideat patā puocationē: & nīā ipuni

raie p corrupta populi suffragia consequedi: Quā ad pestē: ac si dicat ad quā uis pestē & dānū: p se. n. tribuni seditionib⁹ albanis: unde & eorū furor dī atq; infania: Quid qd̄ uere ondit acta Cæsaris destrui ab Antonio cū abrogat̄ legi ab eo latae: quæ iubet interdici aq; & igni dānato de ui & maiestate: qd̄ tollit̄ si licet puocare. Tātū p. n. & in urbe ē dānatus & interdici aqua & igni non pōt̄ donec populus ad quē pro uocatur ē: aut dānauerit aut absoluerit. Interdicere quēpiā aqua & igne: ē phibere illū ab usu a quæ & ignis qb⁹ duab⁹ reb⁹ maxie humana continet̄ uita. Abrogat̄ legi cū prsus tollit̄. Qōnib⁹: cū p tormēta & cruciatus quærif̄ qd̄ reus fecerit.

Rescindunt̄: irrita fiūt & tollunt̄. Prolatas eē i publicū.

Et fixas: in parietib⁹ & in erario: ac i aēs icifas. De exilio reducti sunt a mortuo: qā post Cæsaris mortē acta plata sūt: quæ Cæsaris esse dicebant̄: cū reuera nō essent qbus dicebat̄ uoluisse Cæsare aliquos exules reduci: id qd̄ ipse uolebat̄: & fingebar Antonius ut prius est dictū. Ciuitas data non solū singulis: sed nationib⁹: ut legioni alaudag: Antonius quo si bi fauorē ciuitatū & nationū uendicaret: ciuitatē illis dedit. Natio genus hominum ē q nō ali unde uenerūt: sed ibi nati sunt. *αὐτοχθόνων* græci uocant nos indigenas appellamus.

Uectigalia. publici prouētus *ποροὶ* græci uocāt: sunt etiā priuatoꝝ. Cicero i paradoxis Ex meo ānuo uectigali: ānuua ducētia capio. Ergo hæc uno uiro optio: irōice: ergo q unus Antonius pferat̄ domo sua: quasi domi suæ cōposita defendimulq; Cæsaris ipse & tulit̄: & gloriabat̄ tulisse euertim⁹. Ipse: Cæsaris. Eas i q Cæsaris leges hypbatō ē: i quo aut eadē uerba q i p̄cipio clausulæ sūt posita repetim⁹: aut diuersa q idē ualeāt: ut i rhetoricis ad Herētiū: Si p̄uasus auditor fuerit. i. si orō aduersarioꝝ fidē fecerit auditorib⁹. Et paulo post: Ergo si fidē factam putabimus.

Quæ pmulgatæ sūt: possum⁹ i q̄ de his legib⁹ q pmulgatæ sunt cōq̄ri: qā nō sunt adhuc latæ: & i aēs icifas: sed aliq̄ latæ dñr ab āronio. C. q̄ Trinūdinouti pri⁹ ē dictū: pmulgatæ nō sunt: de qb⁹ cōq̄ri nō possum⁹. Quærūt qd̄ sit: occurrit obiectō: & q̄rūt i q̄r̄ ātoni⁹ & ceteri ei⁹ amici atq; idē sentientes. Cur timeamus ut male ferant̄ leges: cū hēamus bonos tribunos q uident̄: si id fiat: intercessuri: & sese opposituri. Paratos q̄ intercedāt: irronice: q̄ si dicat: minime habem⁹ Tribunos plebis q̄ intercedāt: si malas leges consules ferāt qd̄ pp. L. ātoniū dictū est. M. ātoniū fratrē: q̄ tribun⁹ erat eo tpe. Paratos q̄ rē. religōe defendāt: pp angures hoc dictū: qb⁹ ius erat obnūciādi si auguria nō addicerent: aut si pluisset: aut tonuisset. Erat aut augur. M. ātoni⁹. Lex āt Fusia & Helia erāt q̄ uetabāt agere cū populo nisi seruātū de caelo fuisset. In oratiōe cōtra. L. Pisonē q̄r̄ Cicero obnūciatōem: q̄ p̄niciois legib⁹ resistebat̄ Fusia & Helia legib⁹: q̄s ppugnacula muro sp̄ trāglitatis: atq; otit uocat: euersū eē obnūciatō āt auguris erat: q̄ obnūciabat: hoc ē nō posse p auspicia fieri admonebat. Tribunoḡ plebis ea fuit auctoritas: ut qcqd̄ senat⁹ decreuisset: ita ratū eē: si tribuni approbarent: p̄cipue āt̄ intercessiōe pollebāt. sese aliis magistratib⁹ opponendo: & p eos uī fieri p̄hibēdo: adeo ut cū un⁹ Collegis repugnaret: facile ipedire oēs posset. Et sacrosci qd̄: atq; iuolabiles erāt Tribuni: Augures rāre fuerunt auctoritatis: ut nihil neq; domi: neq; foris: nisi auspicatorerēt. qd̄ Valerius max. docet de institutis antiq; Quas tu mihi intercessiōes i q̄: ueluti dialog⁹: hoc ātoni⁹ r̄ndet Ciceroni & qd̄ idignatus. Intercessiōes: tribunitias. Religiones: augur obnūciatōes. Eas. f. Cicero r̄ndet.

Negligim⁹ ista: Antonis. For̄ sepier̄: & hic ātoni⁹. Quid tū: Cicero: & comic⁹ sermo ē. Id lex erit ac si dicat: nō erit. Cedo illa legitima: dic illa inq̄r̄ ātoni⁹ legitima: & q̄ sunt r̄ndet Cicero quæ more fiūt a maiorib⁹ tradito: ut tū demū aliqd̄ ratū sit cū populus sciuerit. Qui populus: ātonius: populū dixisti sed quē nā populū: an illū intelligis q̄ ui & armis a nobis ē exclusus? Quo iure: qd̄ mihi ius cōmemoras.

Quid qd̄ abrogat̄ his legib⁹ Cæsaris quæ iubet ei qd̄ uis: itēq; ei q̄ maiestatis dānat⁹ sit: aq; & igni interdici: qbus cū puocatio dat̄: nō ne acta Cæsaris rescindunt̄? Quæ qd̄ ego. P. C. q̄ illa nunq̄ pbauit̄: ita cōseruāda cōcordiæ cā arbitrat⁹ sūt: ut n̄ mō q̄ uiu⁹ Cæsaris leges tulisset i firmādas hoc tpe nō putarē: sed ne illas qd̄ q̄s post mortē Cæsaris platas eē & fixas uideatis. De exilio reducti sunt a mortuo. Ciuitas data nō solū singulis: sed & nationib⁹: & puiciis uniuersis: imunitatib⁹ i finitis sublata uectigalia a mortuo. Ergo hæc uno uiro optio auctore domo plata defendim⁹: eas leges q̄s ipse nobis i spectatib⁹ recitauit: pronūciauit: tulit: Quib⁹ laus gloriabat̄: hisq; legib⁹ Rē pu. cōtinēri putabat de puiciis: de iudiciis eas in quā Cæsaris leges nō defendim⁹ acta Cæsaris: euertēdas putabim⁹? Ac de his tū legib⁹ quæ pmulgatæ sunt: saltē quæri possum⁹. de his q̄ iā latae dicunt̄: ne illud qd̄ licuit. Ille. n. nulla pmulgatōe latae sunt anteq̄ scriptæ: Quærūt qd̄ sit: Cur aut ego: aut q̄sq; uestrū. P. C. bonis Tribunis Pl. leges malas metuāt paratos hēm⁹ q̄ intercedāt. Paratos q̄ rē. pu. religōe defendāt. Vacui metu eē debemus. quas tu mihi intercessiōes i q̄s: Quas religōes: Eas. f. qb⁹ Rei. P. salus cōtinēt̄: negligim⁹ ista: & nimis antiqua & stulta ducim⁹: for̄ sepier̄: oēs claudent̄ adit⁹: Armati i p̄sidiis multis i locis collocabunt̄. Quid tū: qd̄ erit ita gestū: id lex erit: & i aēs icider̄ uidebitis: cedo illa legitima quæ Cōsules populū iur

PHILIPPICA PRIMA

An eo qd: eo iure quo oia sunt sublata ui & armis scilicet. Atq; ego hoc dico de futuris: qd supius de Cæsaris actis dixit Cicut rescinderet ab illis ipsis q inuolara manere uelle asserent. Si de legib⁹ puincialib⁹ Indiciatlis: & de ui ac maiestate aliter ferret q iult⁹ tulisset: ite ut leges oēs dissoluerent. & ciuitas laberet i deteri⁹: futura qdē erāt: nā facturi dicebant ātonius & Dolobella: & integrū ipsis ac libez fuerat adhuc nō facere. Iōq; ne faciāt monet Ci. postea cōtinua orōne pntē Dolobellā alloqē: multa de antonio: plura de repu. dicēs. Quod ē augur: q; fungor auguris offō: sic. n. ut illi solent futura p̄dico: qm̄ augur erat Ci.

rogauerūt. Hoc. n. a maiorib⁹ accepim⁹: ius rogādi populus q̄ iure scinit: q; populus: Is ne q̄ exclusus ē: quo iure: an eo qd̄ ui & armis oē sublatū ē: Atq; ego hoc dico de futuris qd̄ ē augur: aūdicere ea quæ uitari pnt: quæ si feā n̄ erūt: refellet orō mea. loquor de legib⁹ pmulgatis: de qb⁹ ē itegz uobis. demōstro uī tā: tollite: denūcio uī: arma remouete. irasci qdē mihi Dolobel lap Re pu. dicēti n̄ oportebit: q̄ qdē te id factuz nō arbitror. Nō. i. n. faelitatē tuā. Collegā tuū aiūt i hac sua fortuna quæ bona ipi ur: mihi ne grauius q̄ppia dicā Auoz & auūculi sui Cōsulatū lī imitaref fortunatior uideret: sed eū iracūdū audio factū. Video at̄ q̄ sit odiosū h̄re iratū eundē & armatū. cū tāta p̄fertū gladiog: sit ipunitas: sed promā ius ut opinor æquū: qd̄ M. Antoniū n̄ arbitror repudiatur. Ego si qd̄ i uitā eius: aut in mores cōtumeliā dixero: quo min⁹ mihi inimicissim⁹ lit n̄ re- culabo. si cōluetudinē meā quam sp̄i Re. p. habui: tenuero. id est si libere quæ sententiam de R. Pu. dixero: Primum depre- cor ne irascat: deide si hoc nō ipetro: peto ut sic irascat: ut q/ b⁹ armis utat: si ita necesse ē: ut dicit: sui defendēdi cā: iis q; p R. P. q̄ ipis uifa erūt: dixerint: ista arma ne noceāt. Quid hac postulatōe dici p̄t æquus: Quod si: ut a q̄busdā mihi ei⁹ famili arib⁹ diētū ē: oīs eū quæ habet cōtra ei⁹ uolūtātē orō: grauiē offendit: et si nulla iest cōtumelia: ferem⁹ amici naturā: sed iudē illi ita mecū: nō idē tibi aduersario Cæsaris licebit: qd̄ Pisoni lo- cero: & simul admonēt qd̄dā. qd̄ cauebim⁹. nec erit iustior. P. C. i Senatū n̄ ueniēdi morbi cā: q̄ mortis. Sed p̄ deos imortales te. n. itues Dolobella q̄ es mihi carissim⁹: nō possū: de utriusq; uim errore reticere. Credo. n. uos hoies nobiles magna quidē spectātes: n̄ pecuniā ut qd̄ā nimis creduli suspicant: quæ sp̄ ab āplissimo quoq; clarissimoq; cōtēpta ē: n̄ opes uiolētas & Po. Ro. minie ferēdā potētiā: sed charitatē ciuiū: & gloriā cōcupi- scere. Ea at̄ ē gloria & laus recte factoz: magnorūq; i. R. P. me ritoz: quæ tū optimi cuiusq; tū ē multitudinis testionio cōpro- bat. Dicerē Dolobella q̄ recte factoz: fruct⁹ eet: nisi te paulisp

ausus: ut ē pri⁹ dem: Admonēt qd̄dā: piculū eē ne occidat ātoni⁹. Quod cauebim⁹: nā i senatū n̄ uenie m⁹ nec erit min⁹ iusta cā n̄ ueniēdi i senatū mortis met⁹ q̄ morb⁹: excusant q̄ p̄tēdūt morbū multo magis ego excusandus uidebor: si mortis p̄tēdā metū: & sil' ātoniū tāgit q̄ morbū p̄tēdēs cām i senatū n̄ uenerat: quo die hāc Cice. hūit orōne. Quæ sp̄ ab āplissimo: Cicero ipse i officiis: Quāobre & hæc uidebā sūt & fugiēda pecuniæ cupiditas. Nihil ē. n. tā āgusti animi tāq̄ prauū q̄ amare diuitias. Nihil honestius ma- gnificētiusq; q̄ pecuniā cōtēnere: si nō hēas. Si hēs: ad bñficiā liberalitatēq; cōferre. De utriusq; uesigz ex- tore: de mutatōe uolūtatis: & actionū: qbus de rebus mox dicet. Credo. n. uos n̄ credere simulat: qd̄ ma- xie credit. Expiato foro: disticta illa ara quā in foro amati⁹ extruxerat & colūna euerfa q̄ cæsaria plebe

b i i

Refellet orō mea: dicar uan⁹ fuisse & mendax uates. Lo- quor de legib⁹ pmulgatis: a te ātoni: sed nō dū latis & i aēs in- cisis. Integz uobis: libez nō ferre. Traici: utriusq; consuls & p̄sentis Dolobellæ. & anto- nii abūtis resp̄hēsurus uita. Sed auaritiā in primis: & dñandi cupiditatē: obiecturus q; p̄ uī multa & cōtra leges faciant: ue- niā dicendi postular: & q̄si no- uo utiē exordio. Amice utriq; & familiariter obiurgat: quod actionū eoz in itto exit⁹ nō cō- sentiat: & ut alia rōne gloriā & potētiā q̄rāt hortat. Facilita- tē: quæ pprie ē in admittendo audiendo: ignoscēdo. Mihi: dicere uoluit pessima existima- tur. Auoz: matog: ut. M. An- toni oratoris: q̄ auus fuit anto- nio Syllanas p̄tes secutus: quē. C. Martius necauit: magnæ in repu. auctoritatē Auūculus. L. Cæsar Iulie: ex q̄ nat⁹ ē & ipse cōsularis: & magni in republ. splēdoris nec minoris integri- tatis. Cū tāta gladiatog sit im- punitas: cū ipune liceat gladiis uti. Promā: depromā: exhibe- bo. Trāslatio a penū: unde ne- cessaria ad uictū depromūtur

Ut q̄ armis utat: nō offendē- di: sed sui defendēdi cā: ut di- cebar ātoni⁹. Ut q̄ armis utat si irascit. Si ita necesse ē: q̄a ne- cesse ei minime ē: & si hoc p̄tē- dit audaciæ: & furori suo: Iis q; p̄ rep. sed iū & c. n̄ uoceāt & c.

Amici ātoni. Iudē illi: anto- nii familiares. Ita mecū: loquū- tur. Licebat: libere loq in ātoni- um: qm̄ intimē⁹ habetis cæsari- & interfectoz amic⁹. Pi- soni focero: Cæsaris q̄ in āto- niū fuerat & solus libere loquf

erectā diximus fuisse. uidebat. n. uolantū fozz fuisse: & piaculū cōmissū ab illa multitudine p̄ditoz & audaciū mox hoīum: q̄ arā & diuōs honores cæsari statuerāt. Dissipato cōcursu īpioz: nefarioz q̄ ad arā cōuēbāt: & re: tis: ac rēplis urbīs m̄abāt. Prīcipib⁹: aīad uertit. n. Dolobella cū in audaces sceleratosq; seruos: tū ī pueros: & nefarios. Cui⁹: senatori: eq̄lris: plebei. Cui⁹: ac si diceret cui⁹ q̄ litatis & gradus. multi uero sūt iter senatores: egres: plebeios. Cui⁹: paupes: diuites: liberi: fui. Aprarūt: accōmodarūt: adiūxerūt. Auctore: monitore suafore. Cōfēsū illū theatri: q̄ cū īgressus esset oēs plaufere. Eaz̄ regz oblitū

seditionū gessit tribunatū Dolobella: Graues āt excitauit turbatōes cū legē d̄ nouis tabulis ferret: cūq; ea cā plebs tumultu aref: īducti sūt a. M. ātōio magistro eq̄tū milites. lxxx. q̄ oēs sūt a plebe cæsī: hoc āt eo tpe cōtigit quo cæsar cōtra reliqas pōpeianas & lubā ī africā traiecerat. Doloris ueteris: quē cōcepāt lata a Dolobella d̄ nouis tabulis lege. Tū tuū collegā: q̄rtū cōsul creat⁹ cæsar: ātōniū sibi assūpsit collegā: īstituarat āt urbe excedere magistratu se abdicare & ī locū suū Dolobellā subrogare: q̄ d̄ re ēt ī senatu uerba fecit: sed moleste ferēs ātonius inimicū sibi ī magistratu adiūgi: Dolobellā graui⁹ ē iuectus: nec pauciora tū: aut æq̄ora ab illo audiuit: Re īfecta senat⁹ ē dimissus: cūq; īnīa p̄stāt cæsar: dolobellāq; re nuciari cōsulē tussisset: auguria obiect̄ ātō. effēq; ut ab īcæpto d̄sisteret cæsar quo p⁹ ea necato cōsularē uestē ī duit & cōsularis īgnia circūult dolobella ātōi. ut oblit⁹ auspicioz q̄ obiecerat cæsa. cū pacē ī telluris tēplo sua sisset: ut quo aīo īpe ēēt oībz pacifieret: dolobellā. collegā ubi eē uoluit: q̄ d̄ aīa pass⁹ n̄ fuerat Te īso augure n̄. licebat cōsulē sū auspiciū creari. īpe uero ātō. auspex fuit dolobellā: cōsularū ī cæsa. locū īneūtī eo īso die quo cæsar trucidat⁹ ē. Pacis obfes: p̄bru: & cal. q̄ capitolio s̄t uocati. Viros: bru. & cal. Hec iusta: ī p̄ssa ignōmīa ab eqs sūptū qb̄cauterio hoc ē ignito fēro nocte & signa q̄dā īprimunt

Vt. n. pp̄ uni⁹ M. māli. ob defēsū capitolii: capitolin⁹ cognōiat⁹: cū gallicos thesauros suppsisse argueret: & addictos ac nexos p̄pa pecūia liberaret: supplicatōe regni affectari ī carcerē d̄ict⁹ ē: & pōstea d̄ tarpeio saxo p̄cipitatus: dom⁹ dirita: bōa publicata: adiecta ē & gētilicia nō: q̄ d̄ gētis mālte decreto cautū ē: ne qs M. māli⁹ uocaret. liui⁹ li. vi. ab ur. cō. Vni⁹ d̄ictatoris. lullii p̄cēnibat: pudebat: Vir. Necte p̄cēnibat calamo truisse labellū. Licet q̄d cuiq; liber: nā & dicebāt hoc plures & credebāt. Quāq; solēt domestici. q̄d re uera accidit quotidie ut p̄ncipes uiri a domesticis p̄suadeāt & d̄prouēt. Deprouare a re: tūdie & hōestate d̄torq̄re. Vergz glorie: Ci. li. ii. offi. Vt pecūiā īgt n̄ q̄rēde solū rō ē: uerz et collocād q̄ p̄petuos sūpt⁹ suppeditet: nec solū necarios: sed et libales. Sic gloria & q̄rēda: & collocāda rōne ē: q̄q; p̄clare Socra. hāc uīā ad gloriā p̄ximā & q̄si p̄d̄iariā eē dicebat: Si qs id ageret: ut q̄lis hēri uellet talis eēt q̄ uera gloria radices agit & p̄pagat: s̄icta oīa celeritē tāq; flosculi decidūt: nec s̄larū p̄t q̄cū eē diuturnā. Metui. Ci. i. eodē li. Oīū regz nec apri⁹ q̄cū ad opes tenēda factuēda q̄ diligī. nec aliēi⁹ q̄ t̄ieri p̄clare Itaq; cni⁹ quē metuūt ederūt: quē q̄sq; odit: p̄isse expetit. Multoz āt odiū nullas opes s̄b̄st̄er posse si aīa sūt ignōtū: nup̄ ē cognitū morte. f. lullii

eē exptū uiderem⁹: quē potes r̄cordari ī uita tibi illuxisse diē letiore: q̄ cū expiato foro: dissipato cōcursu īpioz p̄cipib⁹ sceleris p̄cena affectiste domū r̄cepisti: C⁹ ordis: c⁹ generis: c⁹ dēiq; fortunā studia tū laudi & gratulatōi tuā se nō aptarūt. Mihi ēt quo auctoz te ī his reb⁹ uti arbitrat⁹: & grās bōi uiri agebāt: & tuo noīe gratulabāt. recordar q̄so dolobella cōfēsū illū theatri cū oēs eaz̄ r̄z oblitū pp̄ q̄s tibi fuerāt offēsi: significauerūt se b̄nificio nouo mēoriā doloris uereris abieciisse. hāc tu. p. dolobella magno loquor cū dolor: hāc tu ī q̄ equo aīo potuisti tātā dignitatē deponerē? Te āt. M. An. abn̄te appello: unū illū diē quo in ede telluris senat⁹ fuit n̄ oīb⁹ hīs mēsib⁹: qb⁹ te q̄dā multū a me d̄fētietes beatū putāt anpōis: q̄ fuit oīo d̄ cōcordia: q̄to metu ueterā: q̄ta sollicitudie ei uital tū a te libata ē tū tuū collegā d̄pofitū īmicitū oblit⁹ auspicioz te īso augur nūciatē illo primū die Colligā tibi eē uoluisti. tu⁹ pu⁹ fili⁹ ī capitolū a te miss⁹ pacis obfes fuit quo senat⁹ diē latior quo. P. R. q̄ q̄dē nulla ī cōtōe unq; latior fuit. Tū dēiq; libati p̄ uiros fortissios uidebāt: q̄a ut illi uoluerāt: libtatē pax cōfēq̄bat. Proxiō altero: tertio dēiq; reliq; cōsecutis dieb⁹ n̄ ītermittebas q̄si donū aliqd̄ quotidie afferē. rei. p. maximū āt illd̄ q̄ d̄ dictature nomē sustulisti. Hac iusta ē a te īq̄ mortuo cæsari nota ad ignōmīā sēp̄ternā. Vt. n. pp̄ uni⁹. M. māliū scel⁹ decreto gētis māliā nēnē p̄riciū licet. M. māliū uocati: sic tu pp̄ uni⁹ d̄ictatoris odiū: nomē d̄ictatoris fūdit⁹ sustulisti. Nū tecū hac p̄ salute reip. tāta egisses: fortunā tue nū āplitudis: nū claritatis: nū gloriā p̄cēnibat: V n̄ īgit subito tāta ista mutato: Nō possū adduci: ut suspicet te pecūia captū licet q̄d cuiq; libet: loq̄t: crederē n̄ ē necē. nihil. n. uq; ī te fordidū: nihil hūile cognoui: q̄q; solēt d̄estici d̄prouat n̄ nūq;. sed noui firmitatē tuā: atq; utinā ut culpā: sic ēt suspitōem uitā potuisses. illd̄ magis ueror: ne ignorā uerz iter glorie: gloriosū putes: pl⁹ te unū posse: q̄ oēs: & metui a ciuib⁹ tuis q̄ diligī malis.

PHILIPPICA SECVNDA

In fabulis ipsi tragicorum poetarum apud Actium Atreus inducebatur dicens oderint dum metuant. Et sic apud Ennium ut refert Cicero: Perniciosum fuisse: quoniam aut occisi sunt: aut in exilium pulsii. Aut tuum. M. Antonium oratorum eloquentissimum qui multa & domi & militiae gessit preclara. Perit autem Mariano & Cinnano furor eius caput pro rostris est positum: Is. L. Cinna consulenti Octavio legem de exilibus revocatis Mario. & ceteris tulit: prohibere a collega & honore priuare? ex urbe profugit: transfuit ad presertim? est Mario cum quo urbem ingressus & Octavianum interfecit & plurimas addidit caedes & crudelitates. Exitus: finis & mors.

Quod si ita putas: totam ignoras viam gloriae. Carus est civis: bene de Re. p. mereri: laudari: coli: diligere: gloriosum est: Metui vero & in odio esse. invidiosum: de testabile: ibecillum: caducum: Quid videntur & in fabulis ipsis illis qui oderint dum metuant dixerint: perniciosis fuisse. Utinam Antonium aut tuum meminisses: de quo tamen multa audisti ex me saepissime: Putas ne illum immortalitatem mereri voluisse ut pro armorum metuendorum licentiam metueret? Illa erat vita: illa secunda fortuna: libertate esse parum cum ceteris: principem dignitate. Itaque ut omittam res aui tui prosperas: acerbissimum eius diem supremum mali. quod L. Cinna dominatum a quo ille crudelissime est interfectus. Sed quid oratione te flectam? si. n. exitus. C. caesaris effigere hoc non potest: ut malis carus esse: quod metui: nihil cuiusquam proficiet nec valebit oratio: quem quod beatum esse putant: miserissimi ipsi sunt. Beatus est nemo: qui ea lege vivit: ut non modo impune sed et cum summa interfectoris gloria interfici possit. quare flecte te quae so: & maiores tuos refice. Atque ita gubernata Re. p. ut natum te esse civem tui gaudeant: sine quo nec beatus nec clarus esse. quod quod potest. Et P. quidem. R. iudicia multa ambo habetis: quibus vobis non satis moveri pro moleste sero: Quid. n. gladiatorum clamores innumera bilium civium? Quid populi versus? Quid Pompeii statuae plausus infiniti? Quid in. Tr. pl. quod vobis aduersant? parum ne haec significare incredibiliter consentientem. P. R. uniuersum uoluntatem? Quid Apollinariu ludorum plausus uel testimonia potius & iudicia. p. R. uobis pua esse uidebantur? O beatos illos quod cum adesse ipsis propter uiam armorum non licebat: aderant tamen & in medullis. po. Ro. ac uisceribus habebant: nisi forte Actio tum plaudis: & sexagesimo post tum anno palmam dari putabatis: non Bruto: qui his ludis ita caruit. ut in illo paratissimo spectaculo studium. p. R. tribu erit absentium: desiderium liberatoris sui perpetuo plausu & clamore laetaret

Quae Caesarum. Ea lege: eo pacto. eo modo. Cum summa gloria. sua. n. gloria est tyrannum occidere & et qui facit summa solent tribui.

Maiores tuos refice: restitue: restituta. redde. Sine quo si non civium beniuolentia. Quisquam tuorum quibus obdicitur? es quasi tenetbras & obliuionem si pges sic facere: uel quisquam nostrum omnium. Quid enim gladiatorum clamores: maxima: et quales gladiatorum solent esse. Historia autem hoc habet: Caesar. bellis omnibus civilibus confectis Romam rediit: formidabilis: quoniam uniuersis se subiecit: omnes homines qui excogitatori ab homine praeter: et decreti sunt: sed aliqui eum salutantibus? ut regem: in clamauit uehementer & iugum in populum? ipse Caesar se esse non regem callide subiecit: lupcalibus? ite cum diadema capiti eius? in foro sedentis & spectantis unum ex lucis & currens auro. ipse uisus: egreduntur populum? ite: quod ac tertio in ponere illo: ac restitute caesare & omnino respuere clamor magno leticia perdidit: Caesarum sumis laudibus extulere omnes. Quid populi versus: quod tribuum Brutum: erat autem pro urbane? uersibus in hac sententiam noctu implebat: brute dormis neque uere es Brutus.

Quid Pompeii statuae plausus infiniti: a populo pari occiso Caesare et cordata est repra. quod tribuum: quod omnes aduersabantur Ant. & Dolobellae: propter unum Saluum quod auro. fauebat: & L. Antonium fratrem. Quid? suspensa pericula erat urbana? cum est Caesar necat?

& adiuuanda praenuntiatione seiscitatio. Apollinariu ludorum: Brutum ut dictum est pro urbane? & quoniam nihil tutum Romae uidebat: discedere ex urbe statuerat: sciat? ne fugere uideretur ei & Cassio rei frumentariae curam demandauerat. Cum ergo abesset Brutum ludos quos addere in praetura constituerat: uoluit & iussit se absente aedi: & magnifice & sumptuose nimis: emerat elephantes complures: quos exhiberi populo in spectaculis mandauit: profectus Neapolim cum histrionibus & mimis de Camico quodam qui in rescaenica habebat praesentissimum scripsit ad amicos ut non nisi uolentem illum adduceret: quia graecum quem qui uel cogi nefas esse dicebat. Scripsit & Cicero oras ut his ludis omnino intercesserit: Quibus? ingens plausus Bruto datus est. & si aberat: in gens appuit populi studium in libertatis auctores: ingens beniuolentia: & in tyrannos odium Apolliares uero ludis quod & scenici dicunt: quoniam recitatione fabularum medabatur. T. Sulpitio porito: & C. Licinio Stolone con. C. u. role randa uis pestilentiae urbe uexaret: iter alia celestis ire placina instituit se accepit ex hetruria ludis omnibus? circi dum taxat prius? ipse etaculum fuerat: quod Romulus rapis Sabi. primus omnium usualium nomine celebra. L. u. vit. ab ur. con. & Val. max. au. t. O beatos: Cassium & Brutum. Actio: poetae cuius fabula recitabatur Atreus. L. Actio? tragae diage scilicet pro fuit: natus est Macino & Serrao con. n. multo ante Ci. & Cn. P. o. genitus pentibus libertinis: Seni iam pacuio Tarcni sua scripta recitauit: Pisauri inter colonos ex urbe deductus fuit: fundumque illic habuit qui Actianus est dictus. Nisi forte ne nim Actio praenuntios. lx. quod scripserat illam fabulam sed Bruto & Cassio plaudebatur

IN. M. ANTONIVM

Equidem is sum: occurrit: nō sunt magni factēdi huiusmōi plausus: quoniā a paucis & iisdē popularib⁹ potētiore fauorē aucupātib⁹ dari solēt. fateor igit Cicero & eos semp ego cōtēpsi. Sed qm̄ nō a paucis q̄ nihil aliud agūt & student: sed ab uniuersis tribuūtur: nō contēno: nec plausum eē: sed iudiciū puto: hoc est qd sentiant uniuersī de eo cui plaudunt: iudicare & demōstrare existimo. Popularibus ac si diceret uilioribus

Semp contēserim: nam quod ipse ait in officiis: Quis ex errore imperit: & multitudis pender in magnis uiris non est habendus. It qui ante sequit: ut Antonius. Tam coram populo roma. uitā &c. nam satis Inge

consideratis cuiusmodi populi sit iudiciū de uiris bonis & libertatis studiosis: & q̄ uoluntas in ipsa retinenda libertate. A. Hircius uero consul designat⁹ & initurus proxime consulatū cū Pansa: grauit̄ aegrotauit: & maximus fuit oīum timor: maxia sollicitudo ne decederet publice priuatimq̄ suscepta uota. In quo meminim⁹: ac si dicat in nullo qd̄ ipse sublungit.

Nō interpretamini: non itel ligitis & q̄le sit iudicatis. De nra uita: quos spant ob futurof reip. Extaret: apperet q̄li monumētū aliqd̄. Vel ad aetatem q̄a iā senex. Vel ad gloriā: qd̄ p̄ oēs decurrit magistratus. Huc:

ad aetate & glia
Aec ē sda philippica q̄. M. an
tōiū prior orōe
uehēnter omo
tū: sic i Cl. accē

dit: ut lenri odii atrocitas p̄ ea nūq̄ poruerit. Extitit at̄ exitiū & mortis ciceroni causa: dicen te etiam satyro poeta: ridenda poemata malo: Quam te diuinā miranda philippica famae Volueris a prima quae pxima

Supiorem Cicero Antonio absente in senatu habuerat orōnem: qua ille irritatus in inimicitias Ciceroni denunciauerat Sed ea denunciatōe nihil oīno deteritus est: nihil armati & potentissimi minas uertus: Cū deinde. xiiii. ca lendas octobris. quo die senatus habitus ē: magna armatoꝝ caterua stipatus in senatum uenisset Antonius & longa orōne: quā totos septem & decem dies in Tiburtino Selpionis meditatus fuerat: & postea addidit: in Ciceronem iuect⁹ esset ire in senatū & corā r̄ndere cupientē amici retinere: quod & lōge potentiora essent Antonii arma: & ad manifestū tenderet interitū. Sed dū hęc Romae gerunt. C. Octavius adolescens hāeres a Cæsare ex Dodrante relictus & i familiam nomēq̄ adoptatus ex Apollonia rediit: primū omnīū Antonii paternū amicū: salutatū accessit: facta pecuniā patris mēione quā Antonius tenebat: cū adita hęc reditate uiritim tricenos sextertios: ut Cæsar legauerat: daturus: esset. Verū antonius aspernari illū: & inānū dicere: ac bonis carentē suatoribus: q̄ tā onerosam adire hāreditatē uellet: ac nō potius abstineret. Sed neq̄ psuadere adolescentē potuit: & instare illō p̄ pecunia uehementius cepit. Antōius & iactare multa cōtumeliose. & facere: donec petenti tribunatū plebis & auream sellā patris sui ponenti ducturus se illum in carcerē nisi sollicitare plebem desineret minatus est: Qua cōtumelia irritatus cæsar: ad Curioem cōtulit se: totūq̄ ei se pmisit & tradidit: breui p̄ eum senatū sibi cōciliauit: plebis uero & ueteranoꝝ sic in se ipse cōcita uit studia: ut p̄ oēs amicos de reconciliatione egerit antonius: ingressi in capitolio in gratiā rediere: Sed simu late qdem: nec multo p̄ maxie inter eos rursus exarsere inimicitiae. uterq̄ ad legiones sollicitadas p̄ Italiam discurrit: ab utroq̄ p̄miis ueterani sunt allecti. Cicero ciuitatis eo tpe p̄nceps quacunq̄ rōne poterat: omuel in antoniu mortales delectabat: cuius factioni p̄tam uel supior potius ausus est uenire i senatū: & hęc orōne q̄ omnē antea cta Antonii uitā carpi: & lacerat. h̄re: ipso antonio p̄nte & audiente: Est at̄ i demonstratio ge nere cāq̄ posita. Continet. n. ultupationē: p̄tim aut purgationem h̄re: criminū q̄ obicit aduersarius p̄tim relationē: nam & regerit maledicta & relaxat uehementissime & acerbissime iuect⁹: oīs ab ipso p̄ncipio occlata est orō breuissimo qd̄ exordio: nā & r̄ndet: puocat⁹ uero cū se purgat satis beniuolos auditores habitu rus crediē: & indignat⁹ est ut continere se nequeat qn crumpat q̄ primū. Exordiu p̄ expositionē i cōmodi factum est cum admiratione & indignatōe: dicit. n. nescire quo facto suo utingat ut. xx. annis q̄cūq̄ reip. hostes fuerint etiam sibi bellū indixerint. Argumenta locis ofutationis & purgationis p̄t̄ deide turpitudis ducunt.

PHILIPPICA SECVNDA

His annis .xx. ac si dicat a .xx. annis usq; huc. Indixerit denūciauerit. significat autē. L. Pisonē: Gabinium Varinum: Clodiu: Catilinā. C. Antoniū in quos Ciceronis extāt oratōes. magis autē resp. q̄ priuata cāo dīa cū illis & inimicitis exercuit. Illi in quos inuectus ē Cicero acerbissime. & quoz; detexit scelera. Quo rum facta imitare: nā Catilinæ & Clodii scelera imitaris: exitū nō phorrescis. q̄ fuit scēdissimus & ifcelicif simus. In aliis: q̄ mihi hostes fuere. Audacior: quæ. n. maior audacia quā cōtra patriā cōiurare. Furiosif or: magn⁹ Clodii furor fuit: q̄ ut rēpu. pturbaret: sese adoprādū dedit cuidā

M. T. C. in. M. Antonium. Philippica. Secūda.

Nonā meo fato .P. C. fieri dicā: Vt nemo his an nis uiginti. Rei. p. hostis fuerit: q̄ nō bellum eodē tpe mihi quoq; idixerit nec uero necesse ē ame q̄n q̄ noīari uobis: cū ipsi recordemini: mihi penaz; illi plusq; opta rā: dederūt. Te miror Antoniū quoq; facta imitere: eorū exitus nō phorrescere? Atq; hoc ī aliis minus mirabar. Nēo illorū mi hi inimicus fuit uoluntarius. Oēs a me Rei. P. cā laceffiti: Tu ne uerbo qdē uiolatus: Vt audacior q̄. L. Catilina: furiosior q̄ P. Clodius uiderere: uliro maledictis me laceffisti: tuāq; a me alienationē ad ciues ipios tibi gloriæ fore putauisti. Quid pu tē: cōtētū ne me: nō uideo nec in uita: nec ī grā: nec ī reb⁹ ge stis: nec ī hac mea mediocritate īgenii qd despiciere possit An tonius. An ī Senatu facillime detrahi posse credidit: q̄ ordo cla rissimis ciuib⁹ bene gesta Rei. pu. testimōiū multis: mihi unī cōseruata dedit: an decertare mecū uoluit cōtentiōe dicendi? Hoc qdem beneficium ē. Quid. n. pleni⁹. Quid uberi⁹: quā mihi & p me & cōtra Antoniū diceret. Illud pfecto ē: non exi stimauit sui similibus pbari posse se esse hostem patriæ. nisi mi hi eēt inimicus: Cui priusquā de cæteris reb⁹: rādeo de amici tia: quā a me uiolata eēt criminatus ē: Quod grauissimū crimē iudico: pauca dicamus. Cōtra rē suā uenisse me nescio quādo quæstus est. An ego nō uenire contra alicuū p familiari & ne cessario: & domestico meo: non uenirem contra gratiam non uirtutis specie sed ætatis flore collectam non uenirem contra iniuriā: quā iste intercessoris iniquissimi beneficio obtinuit: non iure prætorio. Sed hoc iccirco cōmemoratū a te puto: ut

pl: beio. C. Fōreio: q̄ maior na tu erat: Mōstri autē simile ut: ut pater maior natu filio sit mul tas leges substulit: & in primis Heliā & fusiā q̄ agere cū popu lo phibebant: nisi seruati d' ce lo eēt deniq; Ci. sp. Clodii furo rē uocat. Vltro: tua spōte: nō laceffitus a me. Ad ciues ipios: tui similes & eiusdē furoris si bono uiro & libertatis ac pa triæ studioso: hostis fieres.

Quid putē: multas enume rat cās qbus ipulsus uideri pos sit Antonius: ut tam accerbe ī se iueheret: multas refellit mi nus idoneas: unam subicit ad extremū: q̄ uera eēt uideat. In uita: ī moribus. Gratia: ciuū beniuolētia. Detrahi: maledi cēdo minui aliqd eoz; q̄ dixi ī ea: gratiā: īgeniū. Mihi unī cō seruata: nā cū patriā a consura torū audacia liberasset Ci. & d iuratis suppliciu sūptū eēt: alii urbis cōseruatore: alii cōditorem appellarūt: qd uierēt: q̄ īco lumes essent: uirtuti ei⁹ accep tū referentes. Marc⁹ Caro pa trem patriæ censuit appellan dū: qd ī libera ciuitate ei dūca xat: trigite: hīc Satyrus ait poera Roma patrē patriæ Cic. libe ra dixit. Illud pfecto est: hoc est illud postremū qd pbat.

Patriæ: quādo qdē quēq; ui giti ānis patriæ hostis fuit: idē & Ci. bellū idixit Contra rē suā: Res sūe hēt: Tres Ant. sūe re uxores. Priā. M. Fūdi Bāba lionifilia. Scēda. C. Antoni ci

ceronis ī cōsulatu college: q̄ adulterā a Dolobella suspicatus repudiāuit. Tertia Fulua. C. Curioni antea nu pra. ex priā illa libertini gñis: filiū substulit: quē p obside ī capitolium missum dixim⁹ hęc īferi⁹ patebunt & ī hac philippica & in tertia. d̄ re pecuniaria lis fuit amico Ci. & domestico cū. M. Fundo Bābalione ho ī ne libertinæ cōditionis sed locupletissimo: p quo Ci. ī iudiciū ubires agebat uenit aduocat⁹: Ant. iniquo a nimo tulit: & illa orōe q̄ est in Ci. inuect⁹: q̄st⁹ fuit cōtra rē suā: hoc est soceri sui: Ciceronē uenisse aliqñ: qd Ci. nunc excusat: & cur non uenirem inqt cōtra socerz; tuū: alienū mihi & cū quo aicitia aut cōsuetudo n̄ itere. debat p familiari necessario & q̄si domestico: cōtra antonii fauorē & gratiā: q̄ n̄ uirtute: sed flagitio collegit. cōtra iniuriā hoc est inqt gratē iudicis: q̄ antonii socer auxilio & fauore intercessoris obtinuerat. Cū pferri eēt p torio iure mihi uenire liceret. An ego n̄ uenirem: interrogariue legendū. Grām: fauorē & beniuolentiā hoīum in anto. Non uirtutis spē & c. uirtutis spē dixit pulchritudinem & honestatē: unī speciosa res d̄ honesta & pulchra sic ait quoniam ætatis florem subiungit. significat autem rem scēdissimam Antonium ætatis flore multorum sibi gratiam conciliaffe. Egregia fuit forma: ardentē a Curionis filio dilectus: qui ut obnoxium magis sibi redderet Antonium in amores libidines uariosque sumptus ipellebat. quare grā de res alienum cōstulit: Cnuque. cc. l. milia deberet: idem pro eo intercessit Curio pater uero curionis ægre ferens: domo sua prohibuit Antonium: qui ad Clodium prius se contulit: inde in Asiā abiit:

Cicero scedissime actam obicit antonio pueritiam: & se pluribus prostituisse illum ostendit. Injuriam: Iniquitatem iudicis. Iste. Socer tuus. Intercessoris iniquissimi: aut antonii: aut curionis: quae magnam dicendo comitavit potentiam: iniquum uero quippiam contra Ciceronis amicissimum obtinuerant. Non iure praetorio. scilicet uenirem. nam aut contra leges: aut dolo malo quippiam contra Ciceronis amicum statutum a iudice fuerat quod praetoris edicto & iure seruari non conueniebat: id quod licet est Ciceroni. quicquid autem fuerit imaginari potius licet quam certum aliquid tradere. Infimo ordine: libertinorum. Comendares: gratum redderes: & ad amorem prouocares Libertinum generum: te. scilicet. non libertini locupletis filiam uxorem duxit antonio. Nepotes quoque fundi. M. Fundi Babilonis & quoque legedum est. Diffiniunt autem iure civili libertini quae iusta & iustitiae maiumissis sunt. At. non. te in disciplinam. & hoc obiecerat antonio. quod in Cicerone disciplinam sese adulescentem tradidisset. uolebat autem uideri obfuisse Ciceronem. contra Ciceronem. negat factum. nec per Curionem esse uoluisse & operasset dicta facere licuisse: nam ut obsequentior adulescentem haberet Curio: a uirtute abducebat: & ad omnem turpitudinem impellebat. quod est prius dictum Ne tu si id fecisses. certe si id fecisses: graeca pericula est ut haec affirmandi Terentii adria: Nae iste haud mecum scit. Auguratus petitionem: & hoc obiecerat antonio. in petitione auguratus cessasse Ciceronem se hoc est petere Cicerone honoris. & beneuolentiam comitari petere desisse. Falsum ostendit Ciceronem. quoniam ne petere quod de legebat antonio. auguratum cum & deberet. centum milia: & soluendo non esse: nam neque petere auguratum neque auguratum in demortui locum nominare illis licebat: quod aut dantati essent & repetundis. aut creditoribus soluendo non essent sic. non lege cautum erat. Et praeterea Curia cuius intercessio ibi antonio. comitatus possit aberat: quod in Asia. is. non. Curio est ad quem sunt plures Cicerone pistolae: in principio secundi libri epistolae ad Leticulum: Auguratus in Crassi locum operatus est. per quod ille perit in periculis. paulo ante quod praetor in Ciliciam proficisceret. Nominauerunt praetorissimi uiri & in sua re publica florantissimi. Cn. Pompeius. & hortensius orator. Aut cum esset: tunc inquit cum factus fuisti augur. unam tribum ad suffragia ferre & perducere non potuisses sine Curionis auxilio ac si dicat non supererat tibi pecunia: quae unam tribum abires. fauore Caesaris. Iulii inquit Plurium inter augures cooperatum fuisse Ant. Breuitate quod uel pulso petitorum superiores fuisset per Ant. laborantes. At beneficio sui usus tuo: & hoc obiecerat antonio. suo usus beneficio Ciceronem: quod cum Brudus sui cum posset: non occidisset: ad quem inquit Cn. Pompeius in Pharsalia superato cum Cato quae naualibus perat copiis: & Claudi & exercitum Cicerone committendum cesseret: omnesque ut acciperet: hortarentur: ac unum illum sibi ducem in consilio salute deprecarentur: stantem recusauit finem sibi belli fecisse: & in otium perire palam inquit: quod ei dictum sic moleste quidam tulere ut per abfuerit quoniam occideret: quod per in Italia reuersus. statuit Brudus Caesar. reditum in Asia & aegypto commorans pistolari. Erat autem Brudus Ant. quod Ciceronem quod in peribus fuisset Pompeianis occidere potuit: quod obiecti dicentes suo beneficio uiuere uixit a Caesaris militibus defendisse. Spem per me tui: falsus sum sperare ac si ita ut dicis: esset. Mius prudenti. re ipsam ut est cognoscet. Iste uictor: caesar. Eum tu occideres: quem saluum caesar uoluisse: ac si dicat minime. Quod si esset beneficium: non occidere cum possis: quoniam beneficium non est illi quod caesar non ademit uitam cum posset: non laudarent quod cum interfecerint. sed ingrati haberent & uituparent: sed quae laudant: tunc non adimere uitam non est beneficium. Illud Caesarem. Seruari: non occidit: ut Brutus Cassius & reliqui quod praetor Pompeii secuti sunt quibus uictor caesar pepercit. Impium miserum. non. uideri debet te hominem nefarium tam humane licentiae ut ciuem opti. & praetor. necesse posses si uelles

PHILIPPICA SECVNDA

De Interitu: quæ Interit p te. Ne ingratus uiderer: in te qui nõ adẽmisse iactas uitam cum posses. In illa querela quæ e in superiore orõne. Et quidẽ: & tñ nullus adco tẽperans extitisset: qui de te cūquerẽs abstineret a maledictõ possit. Reliquas reip. propter interceptam pecuniam hoc ait: quæ fuerat ad ædẽ opis: & pp quatuor milia talẽta: quæ a Calphurnia Cæsaris uxore accepit. Turpissimo mercato: tanq̃ in nudinis & mercato oĩa antonius uendiderat: magistratus: imunitates Cum leges eas: ut prætorix prouintix plusquã añũ: cõsulares plusquã blẽniũ obrinerentur: ut duabus decurijis tertia centurionũ adderet: ut d

accipi nullum potuit. In quo potes me dicere ingratum? an de interitu. Reĩ. P. queri nõ debui ne in te ingratus uiderer? At in illa querela misera quidẽ & luctuosa sed mihi p hoc gradu i quo me senatus. po. q. R. collocauit necessaria: Quid e dictũ a me cũ contumelia? Quid non moderate? Quid non amice Et qdem cuius temperantix fuit. P. M. Antonio querẽtẽ abstineret maledictõ: preferim cũ tu reliqas. Reĩ. pu. dissipauisses? cũ domi tuæ turpissimo mercatu oĩa essent uenalia? cũ leges eas quæ nunq̃ pmulgatæ essent: & de te: & a te latas cõfiterere cum auspiciã: augur: intercessionẽ Consul sustulisses? cum effes scẽdissime stipatus armatis: cũ omnes impuritates publica in domo quotidie susciperes: Vino lustrisq; Confectus: At ego tãq̃ mihi cũ. M. crasso cõretio esset: Quo cũ multæ & magnæ fuerunt: nõ cũ uno gladiatore neq; ssimo & de. R. p. grauiet q̃ rens: de homine nihil dixi. taq; hodie pficiã: ut intelligat q̃tũ a me beneficiũ tũ accepit. At etiã litteras quãs me sibi misisse diceret: recitauit. hõ & humanitatis exps: & uitæ cõmunis ignarus. Quis .n. unq; q paulum mõ bonorum consuetudinẽ nosset: litteras ad se ab amico missas offensione aliqua interposita in medium protulit: palamq; recitauit? Quid hoc e aliud quã tollere e uita uitæ societate? tollere amicorũ colloqa absentiu? q̃ multa loca solent esse in epistolis que prolata si sint: inepta eẽ uideant? q̃ multa seria? neq; tñ ullo mõ diuulgãda. Sit hoc in humanitatis tuæ. stultitiã incredibile uidere. Quid habes qd mihi opponas hõ disertæ ut Mustelæ: Thamylio. & Tyroni Numisio uideris. Qui cũ hoc ipõ tpe stët cũ gladiis i aspectu Senat? ego quoq; te disertũ putabo: si õnderis quõ sis eos iter

ui & maiestate dãnatis liceret p uocare. Detem: nam uolebat antonius licere sibi prouinciã p arbitrio suo retinere: Intercessionẽ: tributiã sustulisses cõsulari ptate & auctoritate. Oẽs ipuritates: oẽs ipuros & fœdos hoies aleatores ganeones: ut mox diceẽ. Lustris: sunt & in siluis lustra ferarũ bitacula. uirgi. Nõ absunt illic saltus & lustra ferarum: & loca sordida atq; occulta in q; uersantur gula & luxuriæ operam dant: ac ipsa e lupanaria. Plau. in asia. lustris studet. Confectus: at ego tanquam mihi: consumpsit: exinanitus. Cum. M. crasso contentio esset: quo cũ: hic est. M. crassus ille diues qui perit in Parthis: cũ quo Ciceroni graues & diurnæ fuerit inimicitia. Ea uero extitit cã: qd cũ Catilina cõiurasse cum Cicerone stimulauit. Et in orõne quã d cõsulatu suo habuit. crassum ad se noctu uenisse rettulit epistolã a Catilina missã tenentem: qua illũ quasi cõsciũ ad eõ firmãdã cõiurationẽ hortabatur. Quod uero in Ciceronẽ æquior esset Crassus: ac nõ apte insectaretur: filius cã extitit: q̃ studiorũ gratia Ciceronẽ assectabat: & sic obfuaabat. ut eodãnato uestem mutauerit: idq; ut complures nobilissimã adolesecẽtes faceret: suaserit. Tandem uero patrem etiam reconciliavit Ciceroni. Tũq; habuit

primam illam orationẽ: quæ hãc pcedit. Vitæ cõmunis: ac si diceret humanæ cõsuetudis quã seq; solemus non eni siquid scriptũ eut dictum e nobis ab amicis prius: id cũ inimici euadim? diuulgare debem? Nec prudẽs quispiã facere auderet. nã si hoc fieret: abstinerẽt homines loq; multa cũ amicis aut scribere absentes: q; ppe q dicerẽt: si forte inimicitia inter nos exorirent: quicq; dixerõ: aut scripsero propalabitur: Aliqua defensione: id est si qua offensio interuenit: si displicuerunt. Vitæ societate: ut ad amicũ non audeat qd quã scribere: aliqua de re: si dubitat eum aliqua offensione interuenire proditurũ. Inepa. ut iocĩ & dicta facta ambigua & obscena non nũq;: qualia sunt in Ciceronis epistolis illis ad Petũ & alios nõnullos. Seria de repu. sed non diuulgãda qñ piculũ e inde. ei qui scripsit: ut cũ tpe accusamus & principes carpinus. Sit hoc tu ingrat in humanis: & uitæ cõis ignarus: hãc tuã incredibile stultitiã uideas & consideres. Hõ disertæ: ironice: ut tuis inquit uideris operis & asseclis: hominibus impurissimis & scelestissimis. Mustelæ: thamylio: Tyroni: quos & infertus commemorat: si uini exhalandi non actuendi ingenii causa declamare dicitabant Ant. quod post dicitur. Inter sicarios defensorus. sed quid oppones tãdẽ: quasi iocatur Ci. & tamẽ uerum obit cit crimen Antonio: quod & ipse & opere eius obnoxii essent legi de siccharis: quoniam armati uenerant in senatum. Lex uero Corne. de siccha. homicidas ultore ferro persequitur. uel eos q; hominis occidendĩ causa cum telo ambulant. Sicha uero est quicquid teli hominis occidendĩ causa fertur.

An chirographo: ipsa m̄us meae scriptura. In quo habes &c. In effingendis scilicet chirographis: & scriptura manus alicuius ac characteribus ex quibus magnum capis fructum: adulterinis lris & testamentis. Quid possis. q. d. non uideo: non enim sunt mea: sed librarii mei manu. Iā in uideo &c. & hic iocatur: sed eum felle & acri reprehensione: Curtioni dicit inuidere se qui nihil Antonium sapere docuit tanta mercede: et enim se substrauerat Antonius: ut est dictum. Verbo uno: uerbo. Omne autem tuum crimen est omnis in tali re tua accusatio est: & in hoc me criminaris. Quēdā de exilio reducere. P. Clodii filiū intelli-

gim⁹: quē exulē reducitur? Antonius scripsit ad Ciceronē prius: se illū nisi Cicero ānueret n̄ reuocatur⁹. Quid. n. interponere audaciā tuā: ac si diceret facturus oīno fueras: uellē nolē ego. Huius ordi⁹: senatorii

Cæsaris lege: quā in actis & lli bellis cæsaris tu ipse eē dicebas. Meā gratiā: meū beneficium.

Lege lata: nā si cæsar tulerat ut. P. Clodii filius restitueret: neq; Ciceronis consentientis: neq; Antonii reuocantis poterat beneficiū esse. Antē: quoniam magna & uera in illū dicā. Modestiā: i uita et morib⁹

Oblitū eē putetis mei: con / suetudinis meae. Vel q; ita factus est consul: quartum cōsul Cæsar Antonii sibi collegam assumpsit: Cæsaris ergo arbitrio: nō populi suffragiis fact⁹ est consul: nō lege: non more: ideoq; ait Cicero: uel q; ita factus ē consul. Statuerat autem Cæsar se magistratu abdicare: ita ut i locū suū Dolabella subrogaret: quod prius ē dictū.

Re uester: uobis. n. & publicae utilitati non meae & priuatae: ut antonius consul sui. nec qe q; nisi ex senatus auctoritate gessi aut cōstitui cū oīa antonius ex libidine agat. Tu hō: sapiēs: ironice. Fatum: ut quē admodū ille peas. C. Curionē: q; in Libyā contra Attilium Varū: qui pro Pōpeio ductabat exercitū: & Iubā Maurorū ac Numidag regē q; Varo obsequabatur cū duabus missis legionibus pugnās apud Bragadā fluuiū cū oībus q; una erant trucidatus ē: quod Appianus & Lucanus scribunt pluribus.

Domī tuae: ut omnes ex ista familia ferro pereatis: sicuti & auus tuus perfit. P. Seruilius est q; Isauros i Cilicia domuit: & Isaurici cognomē reportauit. L. Catulo. Q. Catulū post us legendū puto: q; cōsumprū i cēditio Iouis tēplū i Capitolio & resectū: dēdicauit. Duob⁹

ficarios defensusus. Sed quid oppones tandem? si negem me unq; istas litteras ad te misisse. Quo me teste conuincēs? an chirographo i quo habes scientiā q̄stuosam? qd possis? sūt enī librarii manu. Iā in uideo magistro tuo: q; te tanta mercede q̄tā iā proferā nihil sapere docuit. Quid ē minus nō dico oratoris: sed hoīnis: q; obicere aduersario: qd ille si uerbo negarit lōgius progredi non possit q; obicere. At ego nō nego: teq; in isto ipso cōuincō nō i humanitatis solū: sed et amētiā. Quod enī uerbū in istis litteris est nō plenū humanitatis: officii beniuolētiā: oē autē crimē tuū est: quod de te i his lris nō male existimē: q; scribā tāq; ad Ciuē: tanq; ad bonū uirum. nō tanq; ad sceleratū & latronē. At ego tuas litteras & si iure poterā a te la cessitus: tū nō proferā: q; bus petis ut tibi p me liceat quēdam d' exilio reducere. Adiura q; id te inuito me nō eē facturū: idq; a me impetras? Quid enī interponere audaciā tuā: quē neq; auctoritas huius ordi⁹: neq; existimatio. p. R. neq; leges ullae possunt coercere? Verū tamē quid erat: qd me rogares? si erat is: de quo rogabas. Cæ. lege reductus. Sed uidelicet meā gratiam uoluit esse in quo ne ipsius qdem ulla esse poterat lege lata. sed cū. p. C. mihi & p me aliqd & in. M. Antonium multa dicenda sint: alterū peto a uobis: ut p me dicētē benigne: alterū ipse efficiam. Vt cōtra illū cū dicā: attēte audiatis. Simul illud oro si meā cū in omni uita tū indicendo moderationem: modestiā q; cognoscitis: ne me hodie cū isti ut puocatus respondebo: oblitū esse puteis mei. non tractabo ut Consulem: ne ille qdē me ut Consularem. & si ille nullo modo Consul uel quod ita uuit. uel quod ita Rem. p. gerit: uel quod ita factus est Consul. Ego sine ulla controuersia Consularis. ut igitur intelligeretis: qualem me esse Consularē profiteretur: obiecit mihi Consulatum meum: qui Consulatus uerbo meus. p. C. re uester fuit. Quid enim constitui? qd gessi? nisi ex huius ordinis consilio: auctoritate: sententia? Hæc tu homo sapiens non solum eloquens apud eos quorum consiliū sapientiāq; gesta sunt: ausus es uituperare? Quis autē meum consulatum præter. p. Clodium q; uituparet. iuentus ē? Cuius qdem te fatū sicuti. C. Curionē manet: quoniam id domi tuae ē: quod fuit illorū utriq; fatale. non placet. M. Antonio Cōsulatus meus. At placuit. p. Seruilio: ut eum primum nominem ex illius temporis consularibus: qui proxime est mortuus. placuit. L. Catulo: cuius singularis semper in hac Re. publi. uiuet auctoritas. placuit duobus

PHILIPPICA SEC V NDA

Lucullus: Lucio & Marco: uterq; cōsularis fuit Lucius ætate Pōpeio grandior: res præclaras contra Mithri-
darem gessit: & ingentes possedit diuitias. M. Crasso: illi diuiti. Qu. Hortensio: oratori præstâtissimo.
C. Curioni: patri: cuius & alius in locis: & in libro meminit de claris oratoribus. Decessit nō multo ante
quā in Ciliciā proficisceret Cicero. M. Lepido: q; fuit triumuir: C. Pisoni: q; frater fuit Lucii Pisonis socer
ri Cæsaris. M. Labeoni: is iure cōsultus fuit: cū Cæsare in Gallia militauit: & tñ in ciuilibus bellis Pō-
peii est secutus. L. Volcatio: hulus meminit in epistolis. C. Figulo: ad hūc multæ sunt Ciceronis ep-
istolæ: fuit aut; eruditissimus.

Lucullus. M. Crasso. Q. hortenſio. C. curioni. C. pisoni. M. la-
beoni. L. uolcatio. C. Figulo. D. Syllano. L. murenæ. qui tunc
erant consules desi. Placuit q; idem consularibus. M. Catoni q;
cū multa uita excedens prouidit: tū consulē non uidit. maxime
uero consulatum meum. Cn. pōpeius pbauit: qui ut me primū
decedens ex Syria uidit: complexus & gratulans: meo benefi-
cio priam se uisurum esse dixit. Sed quid singulos cōmemoro
frequentissimo Senatui sic placuit: ut esset nemo qui mihi non
ut parenti gratias ageret: qui nō mihi uitam suam: liberos: for-
tunam. R. P. orbata est. ueniamus ad eos qui duo e cōsulari nu-
mero reliqui sunt. L. Cotta uir sūmo ingenio: sūmaq; pruden-
tia: rebus his gestis: quas tu reprehendis: supplicationem decre-
uit uerbis amplissimis: eiq; illi quos modo nominauit: Consula-
res Senatusq; cunctus assensus est: qui honos post conditam
hanc urbem habitus est togato ante me nemini. L. Cæ. auun-
culus tuus: qua oratione: qua constantia: qua dignitate senten-
tiam in sororis suæ uirum dixit uitricum tuum: Hunc tu cum
auctorem & præceptorem omnium consiliorum: totiusq; uitæ
deuissiles habere: uitrici te similem q; auunculi esse maluisti:
hui? ago alienus cōsiliis Cōsul uisus sum: tu sororis fili? qd ad
eū de Re. pu. unquā retulisti? Ad quos refert dii imortales: ad
eos. f. quoz nobis etiā dies natales audiēdi sunt. hodie n̄ descē-
dit Antoni? cur? dat natalia i hortis: cui? neminē noīabo: puta
tote cū Phormiōi alicui: tū Gnatonī: tū Ballionī. O fœditatē
hoīs flagitiosā. O ipu. detiā: neqciā: libidinē: nō ferendā. tu cū
Principē Senatorē ciuē singularē tā ppriquū hñs. ad eū d. R. P.
nihil refers: ad eos refers q; domū suā nullā habēt: tuā exhau-
riūt. Tuus uidelicet salutaris Cōsulatus: pnicius me? a deo
ne pudorē cū pudicitia perdidisti? Vt hoc i eo templo dicere

D. Syllāo & L. Murenæ: ho-
rū & Salu. meminit in Catili-
na. Placuit: M. Catoni: q; con-
sularis nō fuit: sed priorius. M.
Cato q; se uicæ occidit ne Cæ-
sarē uictorem: priamq; serut-
entē uideret: & illi supplicare
cogere: ac pro his rebus grās
agere: quas contra leges & p. in-
iuriam fecisset: quē admodum
ipse. L. Cæsari inq; Cæsaris p-
pinquo: qui a trecentis qui con-
tra Cæsarem lenserāt: p uenia
& salute impetranda: ad uicto-
rem mittebatur: Cn. Pom-
pei? q; cū primū ex Asia sese in
urbē recepisset grās Ciceroni
egit: frustra se affirmās trium-
phū reportaturum fuisse: nisi
urbs a Cicerone seruata esset: i
qua posset triumphare. Exi Syria:
quā prouinciā po. ro. fecit
cū & Iudeā subegit direpto Sa-
lomonis tēplo: & Aristobolo
indeoz rege capto. Vt parē-
ti: M. Catonis snia pater priæ
est appellatus: qd pri? dixim?
Acceptū referret: a rōcinanti-
bus & rōnibus hoc est supputa-
tionibus tractatus est sermo: i
quas cum pecuniam creditam
acceptimus: acceptā referre dici-
mur. cū uero reddimus: expen-
sam. L. Cotta is supplicatio-
nē decreuit Cicerōi patefacta
coniurationē & supplicio de cō-
turatis sumpto: cui senatus est
assensus. Nemini autem conti-
gint unquam talis honor toga-
to. nam decerni supplicatiōes
consueuere is qui extra urbem

bellum gerunt. In sororis suæ: Iulia ex Cæsaris familia. L. Cæsaris soror Antonio. M. Antonii oratoris
filio nupsit. Fœmina primaria & nulli ætatis suæ pudicitia cedēs. post mariti mortē nupsit iteq; P. Cor.
Lentulo: q; cum L. Catilina coniurauit: & supplicio Cicerone consule & uindice coniurationis est affectus
unde uehemens Antouit. In Ciceronem odiū: q; ppe qui dicere solebat uitrici sui corpus non prius ad se-
pulturā concessum: q; id mater supplex a Ciceronis uxore impetrasset. sed falso hoc prædicabat: nā nemo
supplicio affectoz ob eā conturationē sepultura est prohibitus. Allenus. non affinis: aut ppinquus. So-
roris: L. Cæsaris. Ad quos: uilissimos & nefarios. Audiendi sunt: & oñdit quo pacto quasi per dialogū
uox. n. est cuiuspiam interrogantis cur in senatum aut foz; non descendat Antonius: cui r̄ideatur. Dat na-
talia: dat facultatem celebrandi natales dies in hortis suis: & ipse iterē. Neminem noīabo: cui det. Sed
puratore: cogitate uos ipsi: & diuinat: Phormio & Gnato psonæ sunt parasitoz; Terentianæ: Alter in
fabula cui nomen dicitur alter in eunuchō introducitur. Ballo lenonis nomen is in fabula est apud Plau. cui
nomen pseudulus. Tuus uidelicet: hæc Antonii fuerant uerba quæ eleuat & contēnit Cicero: Scilicet &
uidelicet det isum indicant cū amaritudine quadam pmixtum: ut Teren. Id populus curat. f. In eo tēplo

cōcordiæ ubi habitus est senatus: qđ post apparet qñ in Cicerone dixit Antonius: aut certe in curia quæ sacra erat: non enim nisi in sacro loco haberi senatus poterat. Virgi. Hoc illis curia templū. Clivū Capitolinū: q̄ ducebat ad Capitolium ex romano foro. Vt illa crædo: hæc ironice ait. ideo cli tum inquit capitolinum armatorū seruorū plenum fuisse ut tunc illa senatus consulta de conturatis fierent: cum uim senatui afferebam: & ita ut uolebam sentire illū cogebam: qđ in diuersum accipiendū est: nā & salutaria referēte Cicerone senatus cōsultra facta sunt. quibus liberata ab interitu resp. & puniti nefarii hoīes cōiurati.

Præter te: qui Catiline p̄similis minime affuisti quasi in quo animo ferres talia in Catilinam statui. Quis nomē non dedit: interrogatus ita ne censeret & quasi p̄fitens se ī senatus uolūtate futurum. nam militaturi una cum aliquo consule seu impatore noīa dabāt.

Consciorū indicis: hæc oīa apud Crispum. Haberet ducem: me. Ad sepulturā: hoc quid sit prius est dictum. P. Clodius: cum accusator Ciceronis ad populum multa obiecit: sed illud in primis: qđ de in dēnatis ciuibus romanis sup̄plētū sumpsisset. Disciplina educatio. Quāta tecū eēt cōtentio: dū minus coherētia dicis & a te ipso dissentis. Eū: me

Eos: senatores. In hac cella concordia: templū cōcordiæ in oliuo fuit Capitolino nō p̄cūla Iunonis monetæ templo quod illic fuit ubi domus. M. Mālit in Capitolio: qua diruta ædes Iunonis est extracta. Furius Camillus uouit bello uehiētano & posuit. Ouidius auctor ī fastis: Cella uero pars tēpli ē ubi res diuina sit ubi simulacrū numinis: circa quā sc̄inctiones colūnarū & in cellā ingredi omnib⁹ fas nō erat.

Abithyris: Ithiria regio ē palestinae & iudeæ ī qua Antiochus sub gabiniō cōsule meruit. unde ē multos abduxit quibus postea utebatur seruis & ministris.

ausus sis: ī quo ego Senatū illū q̄ quondā florens orbi terrarū præsidebat: cōsulebā: tu homines perditissimos cū gladiis collocauisti. At etiā ausus es quid autē est: quod tu non audeas. Clivum Capitolinū dicere me Consule plenū seruorū armatorū fuisse. Vt illa credo nefaria Senat⁹ Cōsulata tunc fierent: cū uim afferebā Senatui. O miserum siue illa tibi nota nō sunt nihil enim boni nostri: siue sunt: qui apud tales uiros tam impudenter loquar. Quis enim eques Romanus: quis præter te adolescens nobilis: Quis ullius ordinis: qui se ciuem meminisset: cū Senat⁹ ī hoc templo eēt: ī Clivo capitolino nō fuit. Quis nomen non dedit: quāquam nec scribæ sufficere: nec iabulæ nomina illorum capere potuerunt: etenim cum homines nefarii de patriæ partidicio confiterentur: cum consciorū indicis: sua manu uoce pene litterarum coacti se Urbem inflammare: ciues trucidare: uastare Italiā: delere Rem pū. consensissent: quis esset: qui ad salutem communem defendendam nō excitaretur: presertim cum. S. P. Q. R. haberet ducem: qualis si quidem nunc esset: tibi idem quod illis accidit cōtingisset. Ad sepulturam corpus uitrici sui negata me datum. Hoc uero ne. P. quidem Clodius dixit unquam: quem quia iure fui ei inimicus: doleo a te iam omnib⁹ uitiis esse superatum. Qui autem tibi uenit in mentem redigere in memoriā nostram te domi. P. Lentuli esse educatum: an uerebare ne nō putarem⁹ natura te potuisse tam improbū euadere: nisi accessisset etiam disciplina. Tam autem eras excors: ut tota in oratione tecum ipse pugnares: ut non modo non coherentia inter se diceres: sed maxime disiuncta atq; contraria: ut non tanta mecū quantā tecum ibi esset contentio. Vitricum tuum in tanto fuisse scelerare fatebare: poena affectum quærebare. Ita quod proprium meum est laudasti: quod totius senatus est reprehendisti. Nam cum compræhensio ionium mea animaduersio Senat⁹ fuerit: homo disertus non intelligit: eum quem contradicit: laudari a se eos apud quos dicit uituperari. Iam illud cuius est non dico audacia: cupit enim se audacem dici. sed quod minime uult: stulticiæ qua uincit omnes: Clui Capitolini mentionem facere: cum inter subsellia nostra uersentur armati. Cum in hac cella concordia: odiū immortales in qua me consule salutares sententiæ dictæ sunt quibus ad hanc diem uixim⁹ cum gladiis homines collocati stent: Accusa senatum: accusa equeltrē ordinem: qui tum cum senatu copulatus fuit: accusa omnes ordines: omnes ciues dum confiteare hunc ordinem hoc ipso tempore ab Ithyreis circumfederi. Hæc tu non propter audaciam dicis tam impudenter: sed qui tantarum rerum repugnantiam non uideris: nihil profecto sapis. Quid enim est demens: q̄ cum ipse contra rempublicam pernitiōsa arma caperis

PHILIPPICA SEC V NDA

Sunt itē Ithyraei ulcini ptis & arabib⁹ montanā incolentes regione: hoies malefici. Virg. Optimos arcus significare uolens Ithyraeos dixit in georg. Ithyraeos taxi torquenti arcus. Alteri mihi. Salutaria q̄ salute attulerunt. At etiā quodā in loco faceris eē uoluiti: nā quasi p̄ iocū Ci. recitauerat uersum Cædāt arma Toge. Salis: faceris. Ter Qui habet salē qd̄ in te ē. Ab uxore mima: Antonio fuit uxor & eadē soror. C. Anto. filia Ci. college i cōsultu: quā a Dolobella adulteratā suspicatus repudiavit: & Fuluiā accepit. C. Curioni pri⁹ nuptiā: quæ sic iperiū i uig. exercebat: ut ei se grām h̄re aliqñ Cleopatra dixerit q̄ ita i

obūcere alteri salutaria. At & quodā in loco faceris eē uoluiti: quā id dii boni nō decebat: i quo ē tua culpa nulla. Aliqd. n. salis ab uxore Mima trahere potuisti. Cædant arma toga. Quid tū nōne cesserūt. At postea tuis armis cessit toga: quæram⁹ igitur utrū melius fuerit libertati. P. R. sceleratorū arma. an libertatē nām armis tuis cedere. Nec uero tibi de uersib⁹ rñdebo. tñ dicā breuiter: neq; illos; neq; ullas te oīno lras nosse; me nec R. Pub. nec amicis unq̄ defuisse; & tñ omni genere monumentorū meorū p̄fecisse op̄i succisuiis: ut meæ uigiliae meaq; litteræ & inuentuti utilitatis & nomini Romano laudis aliqd̄ affererēt. Sed hoc nō hui⁹ t̄pis ad maiora ueniamus. P. Clodiū meo cōsilio interfectū eē dixisti. Quid nā hoies putarent: si tū occisus eēt cū tu illū i foro spectante po. Ro. gladio stricto illecut⁹ es: negociūq; trālegisses: nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ cōiecisset: hisq; oppilatū i petū tuū cōpressisset. Sed qd̄: ego fauile me tibi fateor: sualisse ne tu qd̄ dicis. At Miloni ne fauere qd̄ potui. prius. n. rē trālegit: q̄ q̄q̄ tū suspicaret eū facturū eē. At ego suali. s. is animus erat Milouis ut p̄desse. R. P. sine suafore nō posset. At lætatus sum. qd̄ ergo in tanta læticia cūctæ ciuitatis me unū tristē eē oportebat: q̄q̄ de morte. P. Clodiū fuit qd̄ nō satis prudēter illa qd̄ cōstituta: Quid. n. atinebat nō ua lege quæri de eo: q̄ hoīem occidisset legibus qd̄ constituta: Quæsitū ē tñ qd̄ ergo: cū res agebat: nemo in me dixit & tot ānis post tu es inuētus q̄ diceret: Quod uero dicere ausus es: idq; multis uerbis opa mea Pōpeiū a Cæsarīs amicitia eē disūctū: ob eāq; cām mea culpa ciuile bellū eē natū: i eo nō tu qd̄ tota re. sed qd̄ maximū ē t̄pib⁹ errasti. Ego. M. Bubulo præstātilimo siue cōsule nihil prætermisi quātū facere enitiq; potui: qn̄ Pōpeiū a Cæsarīs cōiūctione auocarē: i quo Cæsar fuit felicior. Ipe. n. Pōpeiū a mea familiaritate disūxit. Postea nero q̄ te totū Pōpeius Cæsarī tradidit. Quid ego illū ab eo distrahe-

mus: quasi reipu. cā occiderit Clodium Milo qd̄ in illa orōne nititur pbare quæ pro Milone extat. At læta tus sum: diluit & hoc quod obiecerat Anto. In tāta lætitia: quæ fuit publica occiso Clodio. Quæstio: lege Pompei qui tulit ut de cæde in Appia uia facta quæreret. erat autē tum solus consul Pōp. ut Ci. & Pediti. Nā satis prudēter illa & c. nam ueteri lege. xii. ta: de morte hoīs qd̄ constituta est. Nemo in me dixit: me suafore aut impulsore cæsum Clodium. Quod uero dicere ausus est: diluit oblestum ab Antonio qui dixerat Ciceronis culpa ciuile bellū exortū. Temporibus quid enim quib⁹ egerim temporibus ignorasti. M. Bibulo: qui collega fuit cæsarīs in consulari in quo sic impotēter cæsar se gessit: ut uenire Bibulū in Senatum prohibuerit: & cōmunem magistratum pene solus administrauerit hinc duo illi uersus facti. non Bibulo quicquam nuper: sed Cæsarē gestum est. Nam Bibulo fieri consule nil meminī. Tunc inita est concordia inter cæsarē: Pompeium: & Crassum: pro quorum arbitrio gubernabatur respnb. Et Luca. ait. Tu cā malorū facta tribus dñis cōis Roma. Pōpeius cæsarī tradidit. eius filia Iulia

stitutū ab ea accepisset Antonium ut uxorib⁹ eē obnoxius dī dicit. Hic uolūniā intelligit Mimā: q̄ ueluti uxor Antonio erat & quā tanq̄ nuz m̄ Antonio seq̄bat: ut mox diceēt. Succisuiis opis: qd̄ tex. hoc n̄ h̄nt Succisuiis t̄pa uocat Pli. Sūt autē q̄ a reb⁹ necessariis succisuiis sunt & ab illo t̄pe qd̄ alicui certe rei destinātū est diuisa ut hore nocturnæ q̄eris. Ci. li. de legib⁹. Succisuiis qd̄ t̄pa icurrūt quæ ego p̄ire nō patior. A. Geli⁹. Quātū autē nitæ mihi deiceps deū uolūrate erit q̄rūcunq; a cura & a re familiari p̄curandorū cultu liberarū mearū dabit: ocium oīa subcisuiis & subsecūdarīa t̄pa ad colligēdas h̄mōi me mortis delectatiūculas cōferā. Meo cōsilio interfectū: id quod alii quoq; Ciceroni oblectere: eius cōsilio & i pulsu a Milone. occisū Clodiū. Cū tu illū: Anto. ducēta qn̄quaginta milia debebat p̄ qb⁹ cū intercessisset Curio: cui⁹ erat scortū Curionis p̄ ægre ferēs domo prohibuit Anto. is se ad Pu. Clodiū cōiulic: nec multo post ortis inter ipm̄ & Clodiū inimicitias i Asiā abijt. Oppilatis: direptis nā tabernā illa librariā in qua delstuit fugiens Clodiū Anto. etiam oppilauit. Est autem oppilare & compilare: furari. Sed ita ut ne pilus quidem remaneat: uel quoniam milites quæ rapiunt in pilæ figuram conferunt: ut ait Pædianus: Fauisse contra Clodium: Rétransegit: Clodium occidit in uia Appia: Scilicet is animus

in mīmonitū accepta. Vnū ne qnquennit &c. post priuū cōsulatū socero. L. Pisone & genero. Cn. Pō
 pe. suffragantibus galliā Cisalpinā initio lege uatinia cū Illirico: mox p senatū Comarā quoq; accepit: in
 qnquennū & cū imperio: Sed cū. L. Domitius consularis candidatus adēpturum ei exercitū minaret cum
 Crasso Pō. q; Lucā urbem prouinciā suā accitis effectit ut detrudendi domitii cā alterum peterent consula
 tum: & sibi in aliud qnquennium imperium prorogaretur Ci. quantum in eo fuit Pomp. puastr id ne fie
 ri pateretur. Alterum ne pateretur fieri. iam annos nouem galliam cum imperio tenuerat Cæsar cum. M.
 clau. Marcellus consul ad sena
 tum rettulit ut Cæsari ante tps
 succederet: qm bello confecto
 pax esset ac dimitti deberet ui
 ctor exercitus & ne absentis rō
 cōitris haberet. Mī erat. n. cētū
 rionem quēdā cæsar q cōsular
 tū suo noīe & tps puincia pro
 gandū peteret: quē egrediente
 curiā senatu auditis quæ acta
 erāt posita ad ensis capulū ma
 nu dixisse ferunt. At hic dabit
 si uos abnueritis. Pōp. aut legē
 tulerat de iure magistratū &
 eo capite quo a petitione hono
 rū absentes submouebat: ne cæ
 sarē qdē exceperat p obliuionē
 Ac mox lege in aes incisa & in
 erariū cendita correxit errorē.
 Ci. duo hæc Pōpe. sualisse se n̄
 negat. Pacis concordia: cum
 aduersantibus cæsari Marcello
 ac Lentulo consilib; q tā ab eō
 Pōp. penitus ab alienauerant
 id ageret ut & puincia & arma
 deponeret cæsar: depositurum
 se libenter arma p curionē pol
 licitus est si id Pōp. quoq; face
 ret. nec multo post lras ad sena
 tū misit & populū qb; petebat
 ut cisalpina tantū gallia illiricū
 q; sibi cū duab; legionibus cō
 cedere pauloante ex cilicia re
 uersus fuerat Ci. utriusq; ami
 cos orans lenire pōp. non desi
 stebat. sed is cū cætera nō abnu
 eret exercitū nō cōcedebat. ad
 id aut cæsaris amicos impulerat
 Ci. ut p̄dictis contenti puiciis & una tantū legiōe inimicitis depositis pa
 cē agerent. Sed qui cū Lentulo sentiebant: nō sciuerē pacis qdem suasor fuit Ci. qd plurib; in locis ipse scri
 bit. Cæsare meo consilio interfectū: conspiratū est in Cæsare a. lx. amplius. C. Cassio. M. q. & D. Bru
 tis principibus conspirationis nemo inter coniuatos Ci. tradit fuisse: & ipse quodā loco dolet eius se res
 consciū non fuisse Timuerunt fortasse lubricū in eo fidei coniuati cum aliis causis. Tum q; & a Cæsare
 & ab eius amicis fiebat plurimi. Preuaricatorem apposuisse uidear: id est ut dedita opera Anto. ego in me
 dicere hortatus sim qui cum contra me dicere uideretur tamen pro me diceret. Laudi eoi sibi fore existiat
 si inter Cæsaris interfectores & libertatis assertores nominetur. Preuaricator uero eo differt a patrono q
 is ea dicit quæ causæ conducunt. ille uero se causam simulans defendere quæ obsunt dicēdo causam pro
 dit. Alienis Bruti & Cassii & cæterorum qui tyrānum substulerunt. insignem merentur laudem. la
 ctasse: gloriatos esse. Partim obscuris: non ignobilibus. sed qui nullum gesserunt magistratum. Par
 tim adolescentibus neminem occultantibus: nam inter coniuatos adolescentes fuere Cecilius & Buccoli
 atius: Sestius Naso & alii nonnulli. Eius autem ætatis est nihil reticere. Impulsissem ego inquit Brutos si
 conscius rei fuisset & necesse uisum esset. Auctoribus. L. Bruto qui reges exegit & Po. Ro. primus li
 bertatem peperit & C. Seruilio qui magister equitum iussu. Qu. Cincinati dictatoris Sp. Melium equi
 tem Ro. frumentum populo in magna penuria sua impensa largientem: & ob id factum conciliata sibi
 plebe regnū affectantē interfect: qd Liuius scribit li. liii. ab urbe cō. utriusq; Bruti. M. l. & Decimi: p̄nū
 genus ī Iunū Brutū referūt. a quo sunt ut dixim; electi reges. sed Seruiliæ m̄is. M. i. C. Seruiliū halā ori

re conarer? Stulti erat sperare: suadere impudentis. Duo tamē
 tempora inciderunt qbus aliqd contra Cæsarem Pōpeio suase
 rim: ita uelim reprehendas si potes. Vnū ne qnquennū impe
 riū Cæsari progaret: alter; ne pateret fieri ut absentis ei; rō ha
 beret: quoq; si utrūuis psualissem: in has miserias nunq; incidis
 sem. Atq; idē ego cū iā oēs opes suas & R. P. Pōpeius ad Cæ
 sare derulisset: f. req; eadē sentire cæpisset: quæ ego multo an p
 uiderā: inferriq; patriæ bellum nefarium uiderem: pacis cōcor
 dia cōpositionis auctor esse non destiti: meaq; illa uox est nota
 multis. Vtinam Cn. Pompei cum. C. Cæsare societatem: aut
 nunq; coisses: aut unq; diremisses. Fuit alterū grauitatis: alterū
 prudentiæ tuæ. Hæc mea. M. Antoni semp & de pōpeio & de
 P. R. cōsilia fuerunt: quæ si ualuisent. P. R. staret. Tu tuis fla
 gitis egestate: infamia: concidisses. Sed hæc uetera: Illud uero
 recēs Cæsare meo cōsilio interfectū iā uereor. P. C. ne qd turpis
 simū ē preuaricatōrē mihi apposuisse uidear: q me n̄ solū meis
 laudib; ornaret: sed & honoraret alienis. Quis. n. meū i ista so
 cietate gloriosissimi facti nomē audiuit: Cui; aut q i eo nūero
 fuisse nomē ē occultatū? Occultatū dico: cui; n̄ statū diuulga
 tū. Cui; dixerū iactasse se aliquos ut fuisse in ista societate uide
 rentur socii: cum socii non fuissent: quam ut quisquam celare
 uellet: Quam uerisimile porro est in tot hominibus partim ob
 scuris: parū adolescentibus neminem occultantibus: meum
 nomen latere potuisse? Etenim si auctores ad liberandam pa
 triam desiderarentur illis auctoribus Brutos ego impellerem:

PHILIPPICA SECUNDA

go referit plu. auctor. Alter: Marcus. Quid. C. Cassius: familia cassiorum per uetusta exitit: ab eo Cassio originem ducens qui cognomento Spu. & consularis regni crimine damnatus: necatusque est. Caeteri fuerant constantissimi & libertatis studiosissimi. Sed insignis severitatis ut ille. L. Cassius: qui quotiens alicuius iudicium quaesitor esset in quo de homine occiso quaereretur suadebat iudicibus atque sibi ut cui perire illum sufficeret bono. & ille item qui filium Tr. pl. agrariam legem primus tulerat multos pro rebus aliis popularibus animos hominum deuictos tenebat postquam illam potestatem deposuit adhibito propinquo &

quorum uterque. L. Bruti imaginem quotidie uideret alter etiam Helae. His igitur maioribus ortu ab alienis potius consilium petere: quam a suis & foris potius quam domi. Quid. C. Cassius in ea familia natus quae non modo dominatum: sed ne potentiam quidem cuiusquam ferre potuit: me auctorem credo desiderauit. Qui & sine his clarissimis uiris hanc rem in Ciliciam ad hostium fluminis Cydni confecisset si ille ad eam ripam quam constituerat: non ad contrariam nauis appulisset. Cn. Domitium non patris interitus clarissimi uiri non auunculi mors: non spoliatio dignitatis ad recuperandam libertatem: sed mea auctoritas excitauit. An. C. Trebonio persuasi: cui ne suadere quidem ausus essem: quo & maiorem eius. R. P. gratiam debet: quam libertatem. P. R. uni amicitiae praeposuit: depulsoque dominatum quam particeps esse maluit. An. L. Tullius Cimber me esse auctorem secutus: quem ego magis fecisse illam rem suam admiratus: quam factum putauit: admiratus enim sum ob eam causam quam immemor beneficiorum memor patriae fuisset. Quid duos Seruilius Cascas dicam an Halas: & hoc auctoritate mea censetis excitatos potius quam caritate. R. P. longum est pro se quam caeteros: idque. R. p. preclarum fuisse: tum multo ipsis gloriosius est. At quem ad modum me coarguerit homo acutus recordamini. Caesare statim interfecto inquit cruentum alte extollens. M. Brutus pugionem Ciceronem nominatim exclamauit: atque ei recuperatam libertatem est gratulatus. Cur mihi potissimum qui sciebam: uide ne illa causa fuerit appellandi me quam cum re gessisset consimilem rebus quas ipse gesseram me potissimum testatus est: se aemulum mearum laudum extitisse. Tu autem omnium stultissime non intelligis si id quod me arguis uoluisse caesarem interfici: crimen sit & latatum esse morte Caesaris crimen esse. Quid. non interest inter suasorem facti & probatorem: aut quid refert utrum uoluerim fieri: an gaudeam factum: Et quis est igitur: te excepto quam illum regnare gaudebas: qui illud aut fieri no-

amicorum consilio affectari regni crimine dannauit uerberibusque affectum necari iussit ac peculi um eius Cereri consecrauit ipse. C. Cassius quod in Bruto Plu. tradit ab ieiune aetate tyrannos odit huius rei quam scribit C. i. ipse solus auctor cum fugiente populo persequere Caesar. & ad Hellespontum peruenisset: triremium inopia scaphis exercitum traducere compulsus est. Cassius uero fortuna quadam triremium pro ea comitari obuia secus est cum ad pharnacem praepararet. Et quis aduersus paruas naues magno triremium numero tuto depugnare posset. Caes. tamen felicitate conterritus impetrata uenia ultro illi & se triremes omnes dedit quae erant. lxxx. Contigisse autem tunc arbitror ut Caesarem occidere cogitauerit cum ab Alexandria in Syriam & in pontum transiit contra Pharnacem magni Mithridatis filium: quem qua tuor quibus in conspectu uenerat horis nota prostrigauit acie: simul autem & Cassius erat.

Sine his clarissimis uiris. M. & D. Brutis & aliis plurimis. Ille: caesar. Cydni. per Ciliciam decurrit. cuius auctore Solino incerta origo. alii ex monte tauro nasci. alii ex coaspidis alueo defluere tradunt per mediam fuit Tarsum. a qua tamen non procul esse eius ortum Strabo inquit. Aquam uero rapidissimam frigidissimamque & ea gratia hominibus ac bestiis auxiliari quam neruos crassiores habet. C. Domitium. L. Domitii filium quod adole scens in coniuratione fuit. L. au-

te Domitius propter Caesarem abeuntem consulatu quem aduersus auspicia legesque gessisse existimabatur ad disquisitionem senatus uocauit. & mox consul imperatorem ab exercitibus gallicis retrahere retinuit. successorque Caesari pro factionem nominatus principio ciuili belli ad Corfinium captus est: in quem dimissus massilienses subsidione laborantes cum aduentu suo confirmasset: repente destitit: acieque demum pharsalica occubuit. Sed is quem C. nominat filius inter confcios caesarianae necis quamque inscius damnatus lege Plotia: ad brutum cassiumque sibi propinqua cognatione coniunctos transiit. Claudi praefuit. quam partibus perfligatis Antonio sponte tradidit: solusque omnium ex his qui pari lege dannati erant restitutus in patriam amplissimos honores percurrit: postea ciuili redintegra discordia inter Augustum & Antonium: legatus Antonio & summa imperii sibi commissa ad Augustum transiit & in diebus paucis obiit. Auunculi: Pompei ex cuius sorore natus est. Spoliatio dignitatis: neque. non. ullam dignitatem eum adipisci passus est Caesar. C. Trebonio is & Caesaris praes: secutus est & in eius amicis semper fuerat. L. Tullius cimber. & is in amicis fuit caesaris. Duos filios

Casca. cognomēto cascas duos fratres dicit qui rectius Halæ q̄ Cascæ possunt cognominari q̄ progentorem suum Seruilium Halam sunt imitati. Alter ex Seruiliis. C. Seruilus Casca primus Cæsarem iuxta collum ense percussit. in quem Cæsar conuersus. eius apprahenso gladio Scelerate inquit Casca. Quid agis? Ille autem fratrem uocans inquit ἀλελφεθονηστον Plutarchus. Ergo ego sceleratus. merito stulticiæ Antonium arguit Cicero qui sceleratum se appellet q̄ uideatur conscius coniurationis fuisse. cū Brutus interfecto qd̄ nemo negat honoris a te cā nominetur. Hic stupor. hæc allucinatio atq; error. Constitue. irrisiue. Tu inquit q̄ cōsul es quē decet constantē esse. statue utrū bonam an malam causam uelis interfectoꝝ esse.

Edormi dormiendo eūce & expurga. Terentianum autē est. ille enim. ait. Ibo in angulū. ibi interea hoc uilli obdormiscam. Crapula uero est ebrietas nimia & capitis ob ebrietatem atronitio. κραιπνα λην dicūt græci. An faces. qd̄ attonitis sit & stupidis aclethar/gleis. Ad punctū tpis: Nā fm geometras & Euclidē punctus ē cuius pars nō ē. Quicquam esse mediū tanq̄ tertium & alterutrū dumtaxat homicidas aut uindices. Patriæ parentem sic dicebat Antoni⁹ patriæ pentem Iuliū illos occidisse. sed tyrānus ille nō parēs fuit. Tu hō sapiens. ironice.

Te referente: te proponēte. legib⁹ cautū erat ne liceret prætori urbano plus decem dieb⁹ abesse ab urbe. Antonius in senatu rettulit ut Bruto quando rei frumentariæ ē p̄fect⁹ abeē liceret: & legibus soluit: nec uoluit illis esse obnoxiiū. Ludi Apollinares: de q̄bus plura diximus in prima philippica.

Prouinciæ: Macedonia: prius Bruto: Syria Cassio concessa fuerat. Sed cū Antonius Macedonia sibi: Syriā Dolobellæ assumpsisset: & qui pro Cassio & Bruto aderant alias dari illis deponerent prouincias: Cyrenæ ac Creta Cassio. Bythinia Bruto cōcessa ē. Additi quæstores: q̄ i prouinciā sequerēt:

Iā retexo &c. Cōuerto in cōtrariū muto: & q̄ dicebā itercōiuratos nō fuisse: dico iā fuisse.

In equū troianū: in quo: qd̄ aiunt poetæ: nō nisi uiri principes clausi sunt: Cicero ait. Ex Ifocratis ludo ueluti ex equo troiano meros principes exisse. Virgi. Huc delecta uig. sortiti corpora furtim: Includunt cæco lateri.

luerit: aut factū improbarit? Oēs enim in culpa Etenim oēs boni quantū in ipsis fuit Cæsarem occiderunt: aliis consiliū: aliis animus: aliis occasio defuit: uoluntas nemini. Sed stuporē hominis uel dicam pecudis attendite. Sic. n. dixit. M. Brutus. quē ego honoris cā nomino cruentum pugionem tenens: Ciceronē exclamauit ex quo intelligi debet eū consciū fuisse: Ergo ego sceleratus appellor a te: quē tu suspicatum aliquid suspicaris. Ille qui stillantem præ se pugionem tulit: is a te honoris cā noīat. Esto sit in uerbis tuis hic stupor quanto in rebus sentētisq; maior: constitue hoc consul aliquñ: Brutoz. C. Cassii. Cn. Domitiū C. Treboniū reliquoz: quam uelis cām esse: edormi crapulam inquā & exhala. an faces ad mouendā sunt: quæ te exciteat tantæ cause indormientem. Nunq̄ ne intelligis statuendū tibi esse utrum illi q̄ istā rē gesserunt homicidii rei sint an uindices libertatis? Attende. n. paulisp̄ cogitationēq; sobriū hoīs ad punctum tpis suscipe. Et ego q̄ sint illoꝝ ut ipse fateor: familiaris: ut a te arguor: loci⁹ nego qd̄q̄ ē mediū. Cōfiteor eos nisi liberatores. P. R. cōseruatoresq; P. R. sint plusq̄ licarios: plusq̄ homicidas plus & q̄ parricidas eē. Si qdem est atrocius patriæ pentē: q̄ tuum occidere. Tu hō sapiens & considerate qd̄ dicis: Si p̄ridæ cur honoris cā a te sunt & in hoc ordine & apud. P. R. semp̄ appellati? Cur. M. Brutus te referente legib⁹ ē solutus: si ab urbe plusq̄. x. dies abfuisset? Cur ludi Apollinares incredibili. M. Bruti honore celebrati? Cur prouinciæ Cassio & Bruto datae: cur quæstores additi? cur legatoꝝ numerus addit⁹? Atq; hæc acta per te. Non igitur homicidæ. Sequitur ut liberatores tuo iudicio sint qn̄ quidem tertium nihil pōt esse. Quid est num cōturbo te? non enim fortasse satis quæ distinctius dicuntur intelligis? Sed tñ hæc est summa conclusionis meæ. Quoniam scelerate a te liberati sunt: ab eodem te amplissimis præmiis dignissimi iudicati sunt. Itaq; iam retexo orationem meam. Scribā ad illos: ut si qui forte quid a te mihi obiectum est: quærent: sit ne uerum ne cui negent. Et enim uereor ne aut calatum me ab ipsis illis non honestum aut inuitatum refugisse: mihi sit turpissimū. Quæ enim res unquam ph. scē Iuppiter non modo i hac urbe: sed in oībus terris ē gesta maior: quæ gloriosior: quæ cōmēdatior erit hoīum memoriæ sēpiternæ: In huius me cōsiliū societate: tanq̄ i equū troianū icludi cū principibus nō recuso. Ago & grās quoquo aio facis. Tāta. n. res ē ut inuidiā istā quā tu in me uis cōcitare: cū laudē nō cōparē. Quid. n. beati⁹ illis:

PHILIPPICA SECVNDA

Sed regnum: quod si dicat te & ceteros qui regnum hinc agitis: Meus stilus meus character, mea dicendi figura: si ea fabula fuisse t. non incepti sem solū sed etiā cōplestem: Fabula ut tragœdia & comœdia quæ actibus absoluit: incipe nihil pdest nisi compleas: Et in puerbiū exit ut abesse extremū actū diceret cū ipsa res esset Ci. Extremū actū a quā ab inerti poeta esse neglectū. Hoc consiliū: occidēdi Cæsaris: Narbone: quæ ciuitas est galliæ. a qua nomē puincia: cuius aplissimū est emporiū. supra exitū Aracis flumis Narbonēscq; lacū iacet. Se uocari: cū quidam Antoniū una cū cæsare trucidandū censerent: phibuit Brutus dicēs quod

quos tu expulsos a te prædicas & relegatos: Qui locus ē: aut tam desertus: aut tā inhūanus qui illos quom accesserint: non afferri atq; apetere uideatur: Qui hoies tam agrestes q se cū eos aspexerint: nō maximum capisse uitæ fructū putēt Quæ uero tā imemor posteritas: quæ tam ingrata lra reperient quæ eorū gloriā nō immortalitatis memoria psequantur Tu uero ascribe me talem in numerum. Sed unam rē uereor: ne nō probes. si enim fuissent: nō solū regē sed regnū & de. R. P. sustulissent: Et si meus stilus ille fuisset ut dicit: mihi crede nō solum unū actum: sed totam fabulā cōfecissem: quæ si interfici cæsarem uoluisset crimē est. Vide quæso Antoni quid tibi futurū sit: quæ & narbone hoc cōsiliū cū. C. Trebonio uidimus seuocari: Ego autē uide quæ tecū agā nō inimice q; bene cogitasti aliquā laudo: quod non indicasti: gratias ago q; nō fecisti ignosco: uirū res illa quærebat: quod si te in iudiciū qs adducat: usurpetq; illud Cassianū. cui bono fuerit uide quæso ne hæreas: quæ quidē. illud fuit ut tu dicebas omnibus bono q; unū seruire nolebant Tibi tamē præcipue q; nō modo non seruis: sed & regnas: qui maximo te ære alieno ad ædem Opis liberaisti: q; per eadē tabularū innumerabilem pecuniā dissipasti: ad quæ e domo cæsaris tam multa delata sunt: cuius domus quæstuosissima est falso rum commentariorum & chyrographorum officia: agrorū: oppidorum: immunitatum: uestigalium flagitiosissimæ nundinæ. Et enim quæ res ægestati & æri alieno tuo præter mortē Cæsaris subuenire potuisset? Nescio quid conturbatus mihi esse uideris: nunquid subtimes ne ad te hoc crimen pertinere uideatur? Liberabo te metu: nemo credet unquam: non est tuum de. R. P. bene mereri. habet istius pulcherrimi facti clarissimos uiros. R. P. auctores. Ego te dico tantum gaudere: fecisse nō arguo. Respōdi maximis criminib⁹. Nūc & reliqs rōdē

pro legibus ac iure suscipet id oī iniuria carere debere. Negotium tñ datū fuit Trebonio: ut in grediēte Senatū cæsare Anto. extra retineret seuocaretq;: cū enī cōsulē: eius timebant auctoritatē. Ci. inuit iccirco seuocari a Trebonio q; conscius esset Cæsaris necis. Non iudicasti cū Brutus & Cassius cæteri q; occidēdi cæsaris consiliū capissent. illud agitauere inter se an ad eā rē psciendā Ant. esset uitandus: quod cum nōnullis placeret: contradixit Trebonius: inq; enim Antoni mētē tā antea tetasse cū cæsar ex hispania reuerteret: Antonium uero nō eē assensum: non cū indicasse. Virū: tu autē uir non es sed timidus & mollis. Illud Cassianū cui bono fuerit: hoc & in oratione p Milone: & superius est a nobis dictū. Hæreas: dubites. Ad ædem Opis. intercæpta quæ illic erat pecunia quod prius diximus. Per eadē tabulas. eorūcē creditorum nam solutis nominibus & debitis ueteribus: eadē hoc est priores tabulas cū his dē renouauit creditorib⁹: mutuatus rursus ab eisdem pecunias qs dissiparet. Tam multa: a Calphurnia cæsaris uxore quod prius diximus. Officina: ueluti officina quæ ē ubi opera fiunt: ut statuarii: fusoris cum taberna sit ubi effecta ueduntur & si eadem pōt esse & officina & taberna ut sutrina. Nundinæ: mercatus proprie sunt feriarum dies: quo mercandi causa

ruffici in urbem ueniunt: ut ait. Pompeius. Nescio quid conturbatus: quasi Cicero significare uelit cōsiliū Iulii necis Antonium fuisse. Hoc crimen: Cæsaris nex. Clarissimos uiros. Brutum Cassium & ceteros conturatos. Non arguo: non accuso fecisse. Castra Pompei: obiecti q; sero in Pompei castra uenisset & oīa improbis turbasset consiliis: quo tempore Pompeius ueniente ex gallia cæsare urbem deseruit: Cicero cum falcibus & licitoribus: quas populus romanus illi dederat se in prædiis suis circa cāpaniā orāq; maritimam continebat: redire in urbē cū Cæsar post Pompeia Brundisio fugā hortaretur: recusauit: quia si adesset: ea dicenda essent: quæ nullo modo tacere posset & Cæ. offenderat qui cum in hispaniam proficisceretur: ex itinere Ciceroni quem ad Pompeium nauigaturum satis constanti fama afferebatur: epistolam scripsit: ne ad aduersarios transiret hortatus: & ut ab omni ab esset ciuili contentione: Sed cum puderet uigil bonum semper reip. partes suscipere solitum non esse in his castris in quibus & pompeius optime de se meritus: & senatus ac Consules constiterent: minusque honestos in castris de se haberi acciperet sermones: tuto ocio periculosum prætulit bellum. Occulte enim parata nauis: cum omnis maritima

ora a Cæsaris custodiret, militibus: & Antonio in primis mādatum a cæsari eēt ut Ciceronē obseruaret: ad castra pōpei nauigauit: ubi cum petora oīa opinione offendisset: & neq; gerendī belli consiliū neq; pompei copias p̄baret: pacē priō: deinde q̄ pompe. ualde ab ea sn̄a abhorrebat ut bellum traheret suadere instituit. Cūq; haud multum ob̄paret & multoz uaria offenderēt uicia: quos emendare non poterat: quasi p̄nitentiā adductus: q̄ eo accessisset: omnia d̄nere: & sese a rebus gerendis q̄rum poterat abducere cœpit.

Nos liberi eēmus: facta pace & compositis inter cæsarem & pompeium rebus. Tot duces: pompeium

Scipionē: catonē: petreū: & afranium. Exercitus: in pharsalia: in Lybia Cōficeret angoribus: oppressa. R. P. & amissis ornamentis. Dimissa: ē. n. miseriarum oīum finis: mors. Tot consulares. q̄ in pharsalico bello p̄iere. At nō h̄t maxie & c. Pōpe. pharsalicā pugnā iustas qdē suscepit nā trahere malebat bellum id qd̄ ut faceret horrat. Cū. cū p̄sertim cōmentibus abūdaret: qbus carebat cæsar: magna senatoz multitudo magna eq̄tū: q̄ superiores fore se credebāt. ut iūsciperet coegerit quod Appianus tradit plurib⁹.

Elati spe uictoriae: qui fore si bi persuadebāt ut uincerent. sicut ap̄ Dyrrachium ulcerāt.

At uero & c: & hoc obiecerat Antonius alienatū a Cicerōe fuisse pōpetū: Ciceronis ipsius dicacitate & accusationibus.

Contulit: cōtcauit. De summa re: de tota rep. Spectarem q̄ si finē. Præsenti. i. dignitati: nō qd̄ utile eēt: sed qd̄ se deceret spectās. Quid sequeretur: rōnes qbus uterq; suam firmaret sn̄iam. Ille consularis uir pōpeius. Paphū: oppidū cypri ab agapōre conditum: quod distare ab Alexandria per tria milia & sexceta stadia quidam dicunt. unde uenus paphia.

Sectorē: sector ut ait Pædianus. ē q̄ sp̄e lucri sui secutus bona cōdēnatorum auctiōnabat hoc est in auctiōne uēdebat. Idem ait alio loco Sectorē eē aestimatorē redēptorēq; bonorum dānati atq; p̄scripti q̄ sp̄e sectans lucri sui. i. secutus sp̄e aestimatorē su: bōa oīa ī auctiōne uendit Pli. li. xxxvi. uñ. n. illi uitricus Sylla & metelli mater prosc̄riptionū Sectrix. Luca. Sectorq; fauoris Ipse sui populus: Antonius bona pompeii redempta a cæsare sub hasta uēdebat. Sed exigī redēptionis a se p̄ciū moleste ferebat atq; h̄c sibi fuisse cām cur bello punico nō iter fuisset dicebat. q̄ parū uidere ē in his q̄ prius gesserat: gr̄ae consecutus. Cūq; Cæsar p̄ciū dom⁹ pompeianae poposcisset: iratus uehemēter ē Ant. q̄ p̄tāto eius in cæsare studio p̄tantis sudorib⁹ ac periculis: pecuniā illā non remitteret. sed q̄ emerat uel dono acceptat pompeii bona ea uēdebat: Ant. ideo sectorē appellauit.

Ne iocis qdem: & hoc obiecit Antonius locari in castris solitum q̄nq; Ciceronē quasi parū prudētē & ī eptum oīno: q̄ tam tristi & periculoso rei pub. tpe iocari posset. Facetissim⁹ fuit Cic. cuius facetiag; impatiens erat Pompeius: dicebatq; de eo quem fugiā habeo: quem sequar: non habeo. Cū ī castra uenisset: dicentibus sero uenisse r̄ridit. m̄ime sero ueni: nā nihil hic pati uideo. Interrogatū deinde pompeio ubi gener ei⁹ esset Dolabella respondit cū iocero tuo & cum donasset pompeius trāssugā ciuitate romana. O hominem

dum Castra mihi pompeii atq; omne illud tempus obiecitū: quo quidem si ut dixi: meū cōsiliū auctoritasq; uoluisset: tu hodie egeres. Nos liberi eēm⁹. R. P. non tot duces & exercit⁹ amississet. Fateor. n. me cū ea q̄ acciderūt: puiderē futura: tanta in m̄esticia fuisse: q̄ta ceteri optimi ciues si idem puiderēt: fuissent. Dolebā dolebā. P. C. R. P. quodā uestris meisq; conseruatā cōsiliis breui tpe eē p̄iturā. Neq; uero erā tā īdoct⁹ ignarusq; rerū ut frāgerer aīo pp̄ uitā cupiditatē: quā me manēs cōficeret angorib⁹. dimissa molestiis oīb⁹ liberasset. Illis ego p̄stātissimos uiros lumia. R. p. uiuere uolebā: tot cōsulares: tot pratorios. tot honestissimos senatores. Oēm p̄trea florē nobilitatis ac iuuetutis: tū optiorū ciuiū exercitus. q̄ si uiuerē quā uis iniq; cōditōe pacis. Mihi. n. oīs pax cū ciuib⁹ bello ciuili utilior uidebat. R. p. hodie tenerem⁹. quā sn̄a si ualuisset: ac nō h̄t maxie quorum ego uitā cōsulebā: spe uictoriae elati obstitissent. Ut alia omittā: tu nunq̄ in hoc ordie uel potius nunq̄ ī hac urbe māssisses: At uero Gn. pō. uolūtate a me abalienabat orō mea. An ille queq; plus dilexit: cū ullo aut sermōes aut cōsilia cōtulit sapius: quod qdē erat magnū: de summa re dissentientes ī eadē cōsuetudie aīciūa p̄maner. Sed & ego qd̄ ille: e cōtra ille qd̄ & ego sentire & spectare uidebat. Ego incolumitati ciuiū primū: & postea dignitati: ille præsenti potius cōsulebat qd̄ aut hēret uterq; qd̄ sequeretur: iccirco tolerabilior erat nostra dissensio. Quid uero ille consularis uir ac pene diuin⁹ de me senserit: sciunt q̄ eum pharsalica fuga paphum prosc̄uti sunt. nunquam ab eo mentio de me: nisi honorifica: nisi plena amicissimi desiderii cum me uidisse plus fateretur se sp̄auisse meliora. Et eius uiri nominē me īsectari audes cuius me amicum te sectorem esse fateare? Sed omittatur bellum illud in quo tu nimium sc̄elix fuisti: ne iocis quidem respon-

PHILIPPICA SECVNDA

bellum inqt Gallis ciuitatē pmittit alienā q nostrā nobis reddere nō pōr pp q merito uidebat dixisse pōp. Cupio ad hostes Ci. transeat ut nos timeat. Ais relaxant: remittūt aios. Mestitiam meā: nā quod diximus cū uideret cōtēntiā suā & multoz offenderēt uitā: quasi pnia ductus q in castra uenisset. Cōia negligere & sele a rebus gerēdis abducere coepit. In utroq; iocis & mæsticia. Hæreditatem &c. & hoc obiecerat A. Diuitē Ci. factū: & tñ nullā ei hæreditatē obuēnisse: ex quo uolebat colligi mali qpiā egisse Ci. & ipro be ditatū eē. Sal. in ca orōne q in Ci. inuehit: ex cōiuratis inq; alio pecunia cōdēnasset: salium ei thusculanū

debo: quibus me in castris usum esse dixisti. Frant quidem illa castra plena curæ. Verum tamen homines quauis in turbidis rebus sint: tñ si mō hoies sunt: iter dū ais relaxant. Quod aut idē mæsticiā meam reprehēdit. idē ioco magno argumēto sit me in utroq; fuisse moderatū: Hæreditatē mihi negasti uenire. Utinā hoc tuū uerū crimē eēt. Plures aīci mei & necessarij uiuēt. Sed q istuc tibi uēit in mētē: Ego. n. amplius sestertiū ducētes acceptū hæreditatib; rettuli: q̄q̄ in hoc genere fateor fecliciorē eē te: Me nemo nisi aīc fecit hæredē. ut cū illo cōmodo si qd erat aī qdē dolor iungeret: te is quē nūq̄ uidisti. L. Rubrius Cassinas fecit hæredē: Et qdē uide: q̄ te amarit is q̄ albus ater ue fueris: ignorās frīs filiū p̄terit. Qu. Furiū honestissimū eqtis Ro. suiq; aīcissimū quem palā hæredē semp factitarat: ne nomen qdē p̄scripsit: quē nūq̄ uiderat: ac ne unq̄ salutaerit: fecit hæredē. Velim mihi dicas nisi molestū ē. L. Tursecius q̄ facie fuerit: q̄ statura. quo municipio: qua tribu. nihil scio i qes nisi q̄ prædia hūerit. Igit̄ frēm exhæredās te faciebat hæredē. In multis p̄terea pecunias alienissimoz hoīnum eiectis ueris hæredib; tāq̄ hæres eēt: iuasit. Quāq̄ hoc maxie admirat̄ sū mētione te hæreditatū ausū eē facere: cū ipse hæreditatē pater nā nō adisses: Hæc ut colligeres hō amētissime tot dies i aliena uilla declamasti: q̄quā tu qdē ut iui familiarissimū dicitirāt: uini exhalādi: nō acuenidi ingenū cā declamitas. At uero adhibes iocū cā magistrū suffragio tuo & cōpotoz tuoz Rhetorem: cui cōcessisti: ut in te quæ uellet. diceret. Sallū oīno hoīnē: sed materia facilis in te & in tuos dicta dicere. Vide autem inter te & auum tuum quid inter sit: Ille sensim dicebat: quod causæ prodesset. Tu cursim dicis aliena & quanta merces Rhetori data est: Audite audite. P. C. & cognoscite. R. Pub. uulnera. Duo milia iugerū cāpi Leōtini. Sex. Clodio rhetori assignasti & qdē imūia ut pro tāta mercede nihil sapere disceres. Nū & hoc hō audacissime ex cæsarīs cōmētariis: Sed dicā alio loco d mōi dicta & dicitia maiores dixere. Ci. in epistola ad Corneliū nepotem Itaq; nostri cum omnia quæ dixissemus dicta essent: quæ facerēt & breuiter & acute locuti essemus: ea proprio nomine appellari dicta uoluerunt. Auum tuum. M. Antonium. Sensim paulatim & sedate. Aliena: abhorrentia a cā & penitus inuitia. Duo milia iugerū. actus quadratus undiq; centum. xx. pedibus p̄finitur Duplicatus iugerum facit: dictū q̄ ex duobus quadratis actibus iunctum sit: ut Varron; uero & Plinio placet q̄ uno iugo bouū in die exarari potest. occupat ergo iugerum in longitudine pedes ducentos quadraginta. in latitudine centum. xx. Leontium mediterranea Sicilia: ciuitas: & in regione septentrionali: cuius agri feracissimi: quod ait Ci. in Verrem actiōne quinta. Imunia: ut pro tanta mercede: nullum uectigal pendentia. Contra antiquam & Hieronis & de romanorum legem qua Sicilia: agri decumani erant. hoc est decimam pendebant: cui colligendæ qui præerat: decumanus uocabatur. Sex. Clodium: hic est Sex.

aliū pōp. ædificasse. Utinam hoc. utinā quod mihi crimini das: nullam mihi obuēnisse hæreditatē id ueg; tuū crimē esset ut nulla tibi obuenerit hæreditas cū obuenerit plurimæ: plures amici: quos morti tu fecisti ut eorum adires hæreditates. Amplius sestert. du. ac si diceret Sestertia plus quā ducenta. Acceptum rettuli: ex hæreditaribus q̄ mihi obuenerit accepti: & in meaz; rōnū libris ex tali re habuisse aīoraui. Aī dolor: q̄ aīco priuarer. L. Rubrius Cassinas: Castnū cāpātæ oppidū ubi latina uia contungit appiæ: Syllius Nymphisq; habitata casini Rura euastantur mox & uicinus agnas est & fluius eiusdem noīs. Stra. Var. Castinatē sicū optimam. nq; pducere Fecit hæredē: ut tu inq; es q̄ eiusdē defuncti iuasisti falsis tabulis hæreditatē: Statura: longa uel breui. Quo municipio: qua patria. Qua tribu: qua pte municipii. Aliēssimorum: q̄ tibi nunq̄ fuerunt amici at̄ not. Nō adisses: quoniam soluendo creditoribus patris non eras quē & ipsū bonif supra modū erogādis tenuē factū legimus: In aliena uilla: in Tiburrino Scipiōis. Magtstrū. Sex Clodium Rhetorē: d quo mox dice: hoc magistro utebaror dicendis: sed magis cōpotor erat. Suffragio tuo ut tibi in declamando suffragetur. Sallum: facerēt: & q̄ salis multū hēat. uñ salsa dicta & insulsus ē urbanus ac insipidus. Dicta dicere tocari & mordere adhibita urbanitates locos aut eius

margin notes on the left side of the page, including fragments of text from the adjacent page.

Clodius Clodii familiarissimus: & oparum clodianag dux: a quo illatū in curiā clodii cadaver ē. & cū eo curia incensa. Etiā hoc ex cæsaris cōmētariis. s. fecisse dictis ex Cæsaris uoluntate q̄ in cōmētariis appent.

De cāpano: q̄ publicus erat: quē Antonius largitus fuerat. Ingnauit fœdauit. De ipso correctore: irrifue ipso Ant. Nou⁹: nouis criminib⁹. Prætextatū aūq̄ uirilē sūstū rogā. nā prætextā q̄ uestis fuit regum & magistratū: a p̄cipio ab Hætrusels sūpta. diu puerilis usurpauit ætas. Decoxisse. creditorū fidē fefellisse: & mercatorū iterceptis pecūnis: uñ decoctores: de qb⁹ iure cōsul. loquūt. Patris: q̄ & ipse pdig⁹ fuit. Pietas plēa: ironice & irrifue. neq⁹. n.

piū ē neq⁹ decet filiū crimen suum in patrē transferre. In q̄ tuordecim ordib⁹. L. Roscius Otho cōsul legē tulit q̄ eqtib⁹ ordines p̄ios. xlii. assignauit ad spectādū sed is dūtaxat q. xl: i. cēsu hērent sestertia. Hæc & theatralis lex uocata est. Decoctoribus: is q̄ decoxissent: sed fortunæ uitio nō scelere ut amissis naufragio mercibus: & pecuniis quod accidere frequēter solet. Virilē rogā: q̄ lex todecimo āno liberalib⁹ accipiebāt deponētes p̄textā. qd̄ in factis tradit Oul. Muliebris stola: qm̄ in muliebres abiisti mores: & ueluti p̄stituta fœmina ac uulgare scortū factus certā p̄coitu mercedē postulās. Curio: filius. Stola dedit: ut uiri solēt uxorib⁹: uetere s nō honestā solū uestē stolam dixere: sed oēm q̄ muliebre corp⁹ teget Marcel. Sed p̄ honesta p̄i frequē⁹ cōsueuit Vale. titulo d̄ pudicitia. Te custode matronalis stola cēsēt. In domitiū p̄ate: is ē Domiti⁹ de quo supra dixim⁹ ad Corsiniū cap⁹ amator & corruptor pueritiæ P̄ eius: Curiois. Socia hortatē libidie: q̄ te stimulat & comitabat. Nō potuit. nā oīo te Curio p̄ domo phibuit. qd̄ tūc accidit cū p̄ ar. q̄ ducēta gn̄ginta milia dēbar intercessit. Sexages sestertiū: qd̄ Curio filio ex pecūia patna p̄ Ant. effuderat p̄ quo intercesserat. Sestertius & sestertiū d̄: Dupōdi⁹ uero fuit & semis. i. duæ libræ & semis. Notat aūt duplici LL. & S. uñ icipit. Sexages uero aduerbiū ē: a sexaginta: ut si dicat mutuo tibi bis sestertiū: significas duo sestertia mutuare. Florētissimæ s. Curionū. Aes alienū: debita filii tuo noīe tracta. Redimeret: q̄si addictū creditorib⁹. Cōgressiōe: ut ne loqueret qd̄ tecū. Ausus eēs: acsi dicat mīe

Perstrigā. p̄lectar Incidam⁹: p̄cidam⁹ & omittam⁹. Intim⁹ erat & c. cū amorib⁹ libidib⁹ uariisq̄ sūptib⁹ grāde æs alienū oīasser Ant. & ducēta illa gn̄ginta milia dēret: intercessissetq̄ p̄ eo Curio. & Curiois pat̄e: circo Antonii domo phibuiset: ad. P. Clodii Tr. pl. ea tēpestate se cōtulit in cuius cōtubernio haud multū fuit: siue q̄ inimicos Clodii formidaret: siue q̄ Clodiani furoris satietas eū cōepisset: ut Plutarchus ait:

Leotino agro & de cāpano quos iste agros ereptos. R. P. turpissimis possessoribus inquinauit. Iā. n. quoniam criminibus eius satis respondi: de ipso correptore & emendatore nostro q̄dam dicenda sunt. Nec. n. oīa effundam. ut si sapius decertandum sit. ut erit: semper nouus ueniam. quam facultatem mihi istius multitudo uitorum peccatorūq̄ largitur. Vis ne igitur te inspiciamus a puero: sic opinor: a principio ordiamur. Tenes ne memoria prætextatum te decoxisse. P̄is inq̄es ista culpa ē. Concedo. Et. n. est pietatis plena d̄fensio. Illud tamen adaciā tuæ q̄ sedisti in quatuordecim ordinibus Cum esset lege Roscia decoctoribus cerrus locus constitutus: quis q̄ fortunæ uitio nō suo d̄coxisset Sumpsisti uirilē togam quam statim muliebrem stolam reddidisti primo uulgare scortum: certa flagitii merces: nec ea pua: sed cito Curio interuenit: qui te a meretricio quæstu abduxit: & tanq̄ stolam d̄disset in matrimonio stabili & certo locauit. Nemo unq̄ puer emptus libidis cā fuit tā in Domitiū potestatē: quā tu in Curionis. Quotiens te p̄ eius domo sua eiecit: quoties custodes posuit ne limē intrares: Cū tñ tu nocte socia hortante libidine cogēte mercede per regulas dimitteret. q̄ flagitia dom⁹ illa diutius ferre non potuit: Scis ne me d̄ reb⁹ mihi notissimis dicere: Recordare tps: ilud cū p̄ Curio merēs iacebat in lecto: filio se ad pedes meos p̄sternēs lachrymās te mihi cōmēdabat: orabat ut te cōtra suum patrē: si sestertium sexages peteret d̄federē. Tantum. n. p̄ te intercessisse dicebat Ipse autē amore ardēs confirmabat q̄ d̄sideriū tuū dissidiū ferre non posset: se in exilium eē iturū. Quo ego tpe tāta mala florētissimæ familiæ sedauī: uel potius sustulī: patri psuasi ut æs aliēum filii dissolueret. redimeret adolescētē sūma spe & animi & igēii præditū rei familiaris facultatib⁹: eūq̄ a tua nō mō familiaritate sed & cōgressiōe p̄io iure & piāte phiberet: Hæc tu cū p̄ me acta meminisses: nisi illis quos uideamus: gladiū cōsideres: maledictis me puocā aul⁹ eēs: Sed iam supra & flagitia omittā: Sunt quædam quæ honeste non possum dicere. Tu autē eo liberior q̄ ea i te admisisti: quæ a ueracundo inimico audire nō posses. Sed reliquum cursum uide

PHILIPPICA SECVNDA

Quidam iam tum molitus: Fulviam credo Clodii uxorem de coitu appellavit: aut eam adulteravit: postea eam ipse Ant. in matrimonio habuit. Inde itum Alexandriam: Antonius offensus amicitia ut diximus Clodii in Græciam abiit: ibique permansit & corpus ad militaria certamina & linguam ad dicendum exercens. Contigit autem ut. A. Gabinus qui una cum. L. Plisone consulatum gesserat quo tempore accusante Clodio Trib. Ci. in exilium pulsus est: finito consulatu in Syriam provinciam proficisceretur ad eam cum exercitu obtinendam: sicuti Pompeius inuitis fere omnibus senatoribus uoluerat Anto. forte ita ut sit cum

ter quem quidē celeriter per stringam. Ad hæc. n. quæ in ciuili bello in maximis. R. p. miseris fecit: & ea quæ quotidie festiat animus: quæ peto ut quæ multo maiora uobis quæ mihi sunt: tamē ut facitis attente audiat. Debet enim talibus in rebus excitare animos: non cognitio solū rerū: sed & recordatio tam etsi inciderimus oportet mediā: ne nimis sero ad extrema ueniamus. Intimus erat in tribunatu Clodio qui sua erga me beneficia cōmemorat cuius oīum incendiorum fax: cuius & domi quiddam iam tum molitus est. Quid dicā ipse optime intelligit. Inde itum Alexandriam cōtra senatus auctoritatē: contra religioēs: Sed habebat ducem Gabiniū: quæ cū quiduis rectissime facere posset Qui tum inde reditus: aut qualis prius in ultimā Galliam ex ægypto quæ domū: quæ autē erat domus. Suam. n. quæ domum tum obtinebat: neque erat usque tua domum dico: Quid erat in terris: ubi in tuo pedem ponerēs: præter unum Misenum: quod cū sociis tanquam Sisaponem tenebas. Venisti e Gallia ad quæsturā petendam. Aude dicere prius ad patrem tuum uenisse quæ ad me. accepam. n. iam ante Cæsaris lras ut mihi satis fieri paterer a te: tu a me obseruatus in petitione quæsturæ. Quo quidem tempore. P. Clodiu approbante. R. P. in foro es conatus occidere. Cū quæ eam rem tua sponte conarere: non impulsu meo: tamē ita prædicabas te non æstimare nisi illū interfecisses: unquam mihi pro tuis in me iniuriis satis esse facturū. In quo demiror cur Milonem impulsu meo rem illam: egisse dicas cū te ultro mihi idem illud deserentē nunquam sim adhortatus: quæ si eo perseuerares ad tuam gloriā rē illā referrī malebā quæ ad meā gratiā quæstor es factus deinde continuo sine senatus consulto: sine sorte: sine lege ad cæsarem cucurristi. Id. n. unum in terris egestatis æris alieni neque tui perditis uita rationibus per fugium esse ducebas. ibi te cum &

offendisset ut secū proficisceretur hortatus est: negauit se priuatū iturū. pferus uero equibus secutus est. pugnavit cōtra Aristobolam iudeorū regē & fortiter & sceleriter parua manu magnas hostium copias fudit ipsū Aristobolū una cū filio cepit. Cūque Ptolomeus cognōmro Auletes a suis regno pulsus impetrare a romanis non potuisset ut restitueretur in regnū uenissetque ad Gabiniū ingēte pollicitus pecuniā si cū restitueret. Dubitantibus cæteris & in primis ipso Gabiniore: si cupiditate regiæ pecuniæ erāt accensus & ut reduceret Pōp. literis horra: et r. Ant. reducendum esse persuasit ductoque per loca aspera & difficilia exercitu per lulum peruenere acceperit: inde de Alexandria profecti regē in regno unde exciderat repōnere contra populi uoluntatē & decreta scatu. Statuerat. n. ne oīo reduceretur: neglecta etiā religione uerisum sibylliorū quæ huicsemōi fuerit. Si ægypti rex auxilio quōdā indigēs uenerit ei? amicitia ne abnueritis: sed illum. cum multitudine ne iueritis quod si aliter factū fuerit: labores & pericula habebitis Reus deinde Gabinius factus est. sed tū pecuniarum: tū Pōp. auxilio absolutus: necirco profectum ingit Ci. Alexandria Antoniu cōtra senatus decreta & contra religiones. Itū: ab Ant. Gabiniū: hominem sceleratissimum: cui? ubique uitam la-

cerat Ci. Qui cū: cū quo. Rectissime: ac si diceret: cū nihil nisi flagitiose faceret. Inde ex Asia. Qualis: ac si dicat minus honestus consuptis oībus pecuniis quæ ex regis Ptolomei largitōe accepit. In ultimā: ad cæsarem In tuo: ac si dicat nihil oīa. n. sibi uedicauerāt creditores. Præter unū: perditū in cāpania ad misenū quod cū cumis per hunc portū oriū ut ait Strabo. Cū sociis: cū leonibus mimis & palatis: aut certe creditoribus quæ parte occupauerāt. Tāquam Sisaponē uilla erat Ant. Sisapo: quæ & ipsa cū sociis tenebat. Ad quæsturā. quæ magistratū dari adolecentibus sūeuit. Prius ad quæm ad me prius uenisti quæ ad patrem tuū. Satisfieri. i. ut tuā accipe expurgatōem: nā is satis facere dicit quæ ostendit quæ p̄tā cū tātū facit quæ tū læio & irato satis sit ad penā ut ait Pedianus. Trāquillus in Iulio Valeriu Car. a quo sibi uersibus de Mamurra per uia signata iposita non dissimulauerat: satisfaciēte eadē die adhibuit cenæ. De gratia: ut in gratiā redires meū. Custodit: in honore huius. Idē & c. Clodiu occidere. Si ne senatus eō. n. n. quæstor in puiciā proficisceretur nisi eam ex senatus cō. sentiret & lege. Ad Cæs. in galliā. Id unum cæsar. Ducebas: exitiabas. Ibi ap. cæsarem in galliā. Aduolans egestas ad tribunatū: discordia in ciuitate exorta cū optiātes Pōp. hæreret populū in cæs. ceteris per se. C. Curio prius prius optiatū: mutata uolūtate popularis scūs & Cæs. largitōibus iuitatibus: fauēs: gratia quæ ap. pplm̄ dīcēdo pauperat: effecit ut Tri. pl. Ant. crearet. n. multo post

iter augures cooperant Ant. uero simul atq; magistrū inuit & ptes & cām Cæ. plurimū inuit. nā Marcel. sū
 le scriptas iam legiones. Pōp. decernente: & nouos isup delectus habendi prātem dante intercessit: rogatio
 nōq; ferens obrinuit plebiscito ut Bibulo in Syriā contra pthos bellū gerenti scripte legiones mitterent. q
 uero deligerent Pōpe. non parerent. Cūq; eodem tpe senatus ps maxima neq; recipi missas a Cæ. litteras
 uellet: neq; recitari patere ē ul tribunitiæ prātis fretus Anto. uenit in senatum & ipse recitauit quibus audi-
 tis cū æqua postulare uideretur. Cæsar multoz mutati sunt aī & uoluntates plurium q prius aduersabant
 cæsari conciliatæ. Cū p̄erea

relatū in senatu cæsare ne pla-
 ceret legiones & exercitum di-
 mittere: an Pōpetū cæsariq; ar-
 ma dimittenda plerisq; consen-
 tibus assurrexit Ant. rogauitq;
 placeret ne utrūq; p̄ter ab ar-
 mis discedere: quam sententiā
 oēs pene alacriter excepe & sū-
 mo studio comprobauere: an-
 tonium uero collaudauerūt: &
 ut legem ferre hortari sūt: qd
 fieri ab eo Marcellus & Lentu-
 lus consules p̄hibuerūt: oblate sūt
 & aliæ conditiones ab amicis
 Cæ. q̄s. M. Cato & Lentulus
 consules iprobantes e senatu
 Ant. & cæteros q cæsari faue-
 bant: elecerunt. Abiens uero e
 curia. Ant. multa in capita ini-
 micoz impræcatus est. Muta-
 ta mox ueste ex cōducto uehi-
 culo ad Cæsarem fugit: cum.

Qu. Cassio: & clamitans ap̄
 illum nullas in urbe leges uale-
 re ias tribunitium sublatum ef-
 se omnibus q æquum bonūq;
 defendebant capitis piculum i-
 minere: Cæ. impulsit ut cū ex-
 exercitu in Italiam p̄pararet. & po-
 stea patriæ arma ifferret. Vit-
 trici. P. Lentuli: Fulcire: firma-
 re: sedatis discordiis inter sena-
 tori ordinis homines q pom-
 fauebāt populares q Cæ. erāt
 studiosi. Ipsi. C. Cæsari ut de-
 positis armis & relicta prouin-
 tia Romā priuatus rediret: pri-
 uatunq; splendorem cū omni
 uni bñuolentiā q tyrānidē cū
 oīum odio mallet. Mancipa-
 tum ueluti mācipium Cæ. ad-
 dictum: ac si dicat ea fecit qbus
 supplicio dignus erat ut securi
 que admodum noxii & dānari
 feriret. Luīaribus: principibz
 uiris q uelut quædam lumina
 erant. Quod in hostem to-
 gatū decerni solitum est: nā interdīctum est ei seatu ex quo ignominiose eiectus est: & ut in exilium ab-
 ret coactus ac mox reip. hostis iudicatus id quod in catilinam quoq; adhuc togatum seruatum est: ut ex Cl-
 orationibus intelligitur quæ in illum extant. Mos fuit maioribus interdīcere senatu primo: deinde urbe to-
 gatis hostibus mox abeuntes hostes iudicare. Vendita: cæsari. Addicta: destinata. Illud uuluis infictū
 q hostis iudicatus est: tibiq; aqua et igni interdīctum est: & permissum omnibus ut te impune occiderent.

Causam belli. cum seruili inductus ueste & meritoria uectus rheda te ei obtulisti: senatum accusasti & sua
 sponte ad tyrannidem accenso occasionem & p̄textum arma sumendi. & milites adhortandi p̄buisisti: id

illius largitionibus & tuis rapis expleuisses si hoc ē explere qd
 statim effundas. aduolas egens ad tribunatum ut in eo magi-
 stratu si posses uitticitū tu in similis esses. Accipite nūc quæso
 nō ea quæ ipse in se atq; indomeficū dedecus impure atq; in-
 tpanter: sed quæ in nos fortūa q; nostras id est uniuersā. R. P.
 impie ac nefarie fecerit. Ab h̄. n. scelere omniū malorum pri-
 cipium natum reperietis. nā cum. L. Lentulo. C. Marcello cō-
 sulibus Kl. Ian. labētem & prope cadentē. R. p. fulcire cupere
 tis: ipsiq; C. Cæsari si sana mente esset consulere uelletis: tum
 iste uenditum atq; mancipatum tribunatum consiliis uestris
 opposuit ceruicesq; suas ei subieci securi: q̄ multi in minoribz
 peccatis occiderūt. In te aut. M. Antoni id decreuit senatus &
 qd ē icolumis nondum tot luminaribus extinctis: quod hostē
 togatū decerni est solitū more maiorū. Et tu apud. P. C. cōtra
 me dicere ausus es cū ab hoc ordine ego conseruator essem tu
 hostis. R. p. iudicatus: Cōmemoratio illius tui sceleris inter-
 missa ē: non memoria dele. a. Dum genus hominum: dum. p.
 R: nomen extabit. quod qdem erit si per te licuerit sempiter-
 num tua illa pestifera intercessio nominabit. Quid cupide a
 senatu: quid temere fiebat: cum tu unus adolescens uniuersū
 ordinem decernere de salute. R. p. prohibuisti: neq; id semel
 sed sapius: neq; tu tecū de Senatus auctoritate agi passus es.
 Quid autē agebatur nisi ne delere & euertere. R. p. funditus
 uelles: Cū te neq; principes ciuitatis rogādo: neq; maiores na-
 tu monēdo: neq; ro. eques aut senatus agēdo de uendita atq;
 addicta snia mouere potuit: Tū illud multis añ tēratīs neces-
 sario tibi uulnus infictū quod paucis ante te quorum incolu-
 mis fuit nemo. Tū contra te dedit arma hic ordo consulibz re-
 liquisq; imperiis & ptātibus: quæ non effugisses nisi te ad ar-
 ma Cæsaris cōtulisses. Tu tu inq; M. Antoni princeps. C. Cæ-
 sari perturbare oīa cupienti causam belli contra patriam infe-
 rendi dedisti. Quid. n. aliud ille dicebat: q̄ causam dementissi-
 mi sui consilii & facti assererat nisi q; intercessio neglecta: ius

PHILIPPICA SECVNDA

quod i Cæ. & Pōp. uita scribit Plu. pluribus. Circūscript⁹ circūuentus & oppressus. Omitto q̄ hæc falsa: nā re uera captus ipil cōsuetudine: quod ait Trāgl. Pensitatisq̄ suis & inimicorū uiribus occasione rapiē-
dæ dñariōis usus ē: q̄ ætate prima cōcupierat: quod est iasse uir Ci. scribēs de of. II. iii. dicēs sp cæsare hūisse
in ore eos q̄ sunt in phēsis Euripidis uersus ΕΙΠΕΡ ΥΑΡ ΑΔΙΚΕΙΝ ΧΡΗΤΥΡΑΙΝΙ ΔΟΣ ΠΕΡΙΚΑΛΛΙΣ ΤΟΝ ΑΔΙ-
ΚΕΙΝ ΤΑΛΛΑΔΕΥΣ ΕΒΕΙΝ ΧΡΕΩΝ. quos sic Cicero ipse conuertit: nam si uiolandū est ius. impij gratia uiolan-
dum est: alius rebus pietatem colas. Cōstitisse. positrā fuisse & hæsisse: Cōsules: Marcellū & lentulū ue-
niēte infestis signis ad urbem
cæ. Pōp. urbē est egressus & ca-
puā ad exercitū pfectus abeun-
tem consules sunt psecuti: Po-
stero die maior senatus pari ad
Pō. discessit: Oēm sobolē:
oēm iuniorum multitudinem
& q̄si oēm sociū & sementē. R.
P. nam in adolescētibus spes ē
prolis sufficiēdæ ut in grege ui-
dem⁹: & Vir. ait Mō nāq̄ ge-
mellos spem gregis ha silice i-
nuda cōnixa religt. Extermi-
natā: extra p̄tæ terminos & fi-
nes positā. Vt igit: pulcher-
rima similitudo. Cā earborū
quoniā ex semine nascunt. Se-
men cā & origo. uocabulū aut
retinuit similitudis Tres exer-
citus. in pharsalia Pō. & senat⁹
in hispania Petrei & affranni i
Africā Scipionis & Iubæ regis
Clarissimos ciues. Pōpulum
Catonem Scipionē & pluriōs
quos pharsalicū & Hispanien-
sem bellum assumpsit. Rōci-
nabimur colligem⁹. Vni ac-
cepta referemus: uni Ant. i pu-
tabimus. Vt Helena tro. e
ria pulsus Ant. murata ueste &
meritoria uectus rheda qd̄ pri-
us sæpe diximus Cæsare ad ar-
ma contra patriā capiēda ac-
cendit. & iccirco ut Helena tro-
ianis: quoniam rapta a Paride
bello quo troianorū opes cor-
ruere repetita est: Sic po. rom.
Ant. omniū malorū cā fuit: id
quod falsum esse Plutarch⁹ pu-
tat: Quoniam nō ita ut inq̄le-
uis Cæsar erat neq̄ sic ira p̄ce-
ps ruebat: & alias fuisse cās q̄ i-
pulerūt. An. q̄ Cæsari opranti
accommodissimā s̄buisse oc-
casionem. Rōcinabimur: col-
ligemus.

tribūitium sublatum circūscriptus esset Antonius: Omitto q̄
hæc falsa q̄ leuia præsertim cum oīno nulla cā iusta cuiq̄ esse
possit contra patriam arma capiēdi. Sed nihil de cæsare Tibi
certe cōfiteūdū cām p̄niciosissimi belli in p̄sona tua cōstitisse.
O miserum te si intelligis hoc litteris mādari: hoc memoria p̄-
di. huius rei ne posteritatē q̄dem oīum seculorū unq̄ imemo-
rem fore. Consules ex Italia expulsos: cūq̄ is Cn. Pō. q̄ impiū
P. q̄. R. decus ac lumē fuit: oēs consulares q̄ p̄ualitudinē exe-
q̄ fugā illā cladēq̄ potuissent: prætores: prætorios. Tr. pl. ma-
gnā p̄tē senatus: oēm sobolem iuuentutis unoq̄ uerbo. R. P.
expulsam atq̄ exterminatā suis sedib⁹. Vt igitur in seminib⁹
cā ē arborū & stirpiū. Sic h⁹ luctuosissimi belli semen tu fui-
sti. doletis tres exercitus. p. R. interfectos: iterfecit Ant. Deli-
deratis clarissimos ciues: eos quoq̄ eripuit uobis Ant. Aucto-
ritas h⁹ ordinis afflictā est. Afflixit Antonius. Oīa deniq̄: quæ
postea uidimus si recte rōcinabimur uni accepta referemus a
tonio ut Helena troianis. Sic iste. R. pub. cā belli cā pestis: at
q̄ exitū fuit. Reliquæ partes tribunatus principio similes. Oīa
p̄fecit quæ senatus salua. R. p. ne fieri possent p̄fecerat: Cuius
tamen scelus in scelere cognoscite: restituebat multos calamī-
tosos: In his patruī nulla mētio. Si sceuerus cur nō in oēs: Si
misericors cur non in suos: Sed omitto ceteros Licinium Lē-
ticulā de alea cōdēnatum collusorem suū restituit: q̄si uero lu-
dere cū cōdēnato nō liceret. sed ut quod in alea p̄diderat: bene-
ficio legis dissolueret. Quā attulisti rōnē po. ro. cur eum resti-
tū oporteret: Absentē credo in reos relatū: rem indicta cā iur-
dicatam. nullum fuisse de alea lege iudiciū ui oppressum &
armis postremo quod de paruo dicebatur: pecunia iudiciū eē
corruptum nihil horum. At uir bonus & R. p. dign⁹ nihil idq̄
dem ad rem. Ego tamen quoniam condemnatum esse pro ni-
hilo est si ita esset: ignoscerem. hominem uero omnium iā ne-

ligemus. Oīa p̄fecit: quæ Senatus fieri uetuerat: cum res publica adhuc staret. Scelus i scelere. ac si dice-
ret scelus maximū & iauditū. scelus fuit leges soluere scelus patruū nō restituere cū aliēos restitueret. Pa-
truī: C. Antonij. Si seuerus: q̄a occurebat quoniā seuerus: ne patruū qd̄ restituere passus ē. at q̄ Lenticulā
collusorē suū de alea cōdēnatū restituit. iccirco igit restituit: q̄a oprabat cū eo ludē & cū cōdēnato ludere
nolebat: iocatur aut Ci. Perdiderat: lēticulā. & ut quod in alea perdiderat: hac cā restituit ut beneficio le-
gis a te. de restitutione eius lata dissolueret: q̄ perdiderat. ut ludēs æs alienum quod p̄dēdo conflauerat lu-
crādo p̄solueret. Absentem credo: hæc inquit potuerunt afferri a te rōnes: q̄a absens cōdēnatus est. quia
indicta cā: quia nulla lex de alea prius lata q̄a ui & armis oppressus. hæc. n. ferme dici solēt cum iniuste q̄n
piā cōdēnatū ostendimus & restituendum asserim⁹: Sed nihil horū asserre in cām potuit Ant. Aleā ab in-
uentore dictā tradūt qd̄ā. Est autem in tabula lusoria q̄ & larrūcularia & pyrgus & alueus & alueolus uoca-
d

rotunda illa tabella rotulae instar: qua mouet hinc i proverbio est iacta alea est cum sic icepta res e ut d
 sistere integrum non sit: quod Iulius traieciturus rubiconem usurpauit pro eueru rei dubio ponit. Luca. Placer
 aleat fati Alterutrū merfuracaput. De aleae usu & aleatoribus. titulus e li. xi. digestorū. Senatus cōsulto oli
 titum est ne in pecunia ludere pter q si qd ceret hasta uel pilo iaciendo uel currendo: saltando: luctando uel
 pugnādo q uirtutis cā fiat. Quod de patruo. C. Anto. iniuste dicebat dānatus: pecunia corruptis iudi
 cibus: uir deide bono & rep. digno ferebat Sed nihil ap. Ant. efficiebatur: neq. n. qd ad eum restituēdū cō
 mouebat. & tamen inqt Ci. i.

gnoscerem ego patruo si ita res
 ut dicit hēret cū praesertim cō
 dēnatum eē pro nihilo sit quo
 nam facile oēs quis cā condē
 nati restituunt ab An. Hoīnē:
 Licinium lēriculā. Vel. cō. In
 itegrū: i praestitū statum & lo
 cum. In eodē tribunatu. Pō.
 ex Italia pulso cū optimatibus
 cum prius q eum persequere
 in hispaniam pficisci statuisset
 Cēsār oppreffurus ut ipse di
 xit exercitū sine duce & mox
 ad ducem rediturus sine exer
 citu: nam Petreius & Afrani
 qui hispaniensis ferāt exercitus
 aut magnopere rei militaris pti
 erāt: Lepido ptori urbē Anto.
 Trib. Italiā custodiendam pfi
 diis mandauit. Cōculcandā: n
 iustrā dā & custodiēdā sed ua
 standā potius q non fuit. erat
 enim in Pomp. castris Ci. Sci
 entiae uestrae cū plura uos me
 mineritis Antonii flagitia quā
 possim ipse meminisse. In ef
 sedo: curru. Effedum uehiculo
 geuus. apud Belgas gallos pri
 mo repertū. Virg. Belgica uel
 molli melius feret effeda collo.
 Trib. pl. eū stomacho dictum
 est. Aperta: quod erat mu l
 to indignius ac minus ferend
 um uehebant. n. ēt clausa &
 Iuuenalis ait. Nāq. facit som
 num clausa lectica fenestra le
 gitur & in exedra sedē aut significat & locū ad sedendum constitutum. græcū ē. Necessario: necessitate q
 dam astricti ne iniquo aīo ferret Antonium nisi ita fieret: Reda: uehiculo gen: & hoc gallicum ut ait Fa
 bius uocabulū quo Ci. utit. sicut itē petoritū quo Horatius Cū lenonibus comites nequissimi: Erat inter
 maxime familiares Sergius: & Citharis qdam ex eadē palestra multerculam amans. erant scorta aleatores
 & hoc comitatu Italiam peragrabat Antonius lectica delatus aureas pateras ueluti in pōpa circūferēs: Du
 cebat & leones ad redam ligati. & quod maxie hoīnes torquebat: honestissime domo scortis & mimis p
 diuersoritis tradebant: p lucos & amniū ripas prandia sumptuosissima parabant: plerisq. indigne ferenti
 bus q Cēsāre periculosa gerēte bella & labores maxios tolerāte Antonius tā luxuriose italiam calcaret: q
 re reuersus postea Cēsār & ueniā Dolobellae dedit: qui Antōio erat inuisus & tertium consul creatus: non
 Antonium: sed Lepidum sibi collegam assumpsit. Fœcunditatē calamitosam: Nā cum Antonium pepe
 rit Iulia calamitates peperit plurimas. Praefecturas: de municipiis & coloniis. A. Gelius. Praefectura
 uero prouincia est. Augustus in praefecturas. xi. totam diuisit Italiam: quas alii regiones uocant: græci E
 πάρχιας Et praefecture quidem gubernandae: hoc est pluribus unius regionis ciuitatibus ac locis: aut p
 tor: aut proconsul praeficiebatur. Lubrice: inconstanter & uarie ac dubia fide. Lubricus pprie loc: ē in quo
 nequeas insistere & lubrica res quam non facile teneas & quae de manibus labitur ut anguilla: Hic homo
 lubricus & Ciceroni legimus lubricum fidei fuisse obiectum. Dissimilimorum sui: ac si diceret optimo
 rum, Fuit foelix. quando uicit & res ei pro uoto successit. Cautum esse uoluit nam cautum ueteranis uo
 lebat esse senatus: quod in prima philippica dictum est. Secuti sunt. Cēsarem in patriam ruentem

qssimum q nō dubitaret uel in foro alea ludere: uel lege quae ē
 de alea cōdemnatū q in itegrū restituit: is nō aptissime studiū
 suum ipse pficet: in eodem uero Tribunatu cū Cēsār in His
 paniam pficiscens huic cōculcandam Italiā tradidisset: quae fu
 it eius pagratio itinerū: iustratio municipiorū? Scio me in re
 bus celebratissimis sermone oīum uersari: eaq. quae dico di
 cturusq. sum: notiora oībus esse q in Italia tum fuere q mihi:
 q non fui. Notabo tamen singulas res: & si nullo modo poterit
 oīo mea satisficere scientiae uestrae. Etenim quod unq. i tertis
 tantum flagitiū extitisse auditum est: tantam turpitudinē: tan
 tum dedecus? Vehebatur in Effedo. Tr. pl. lictores laureati ā
 tecedebant: inter quos aperta lectica mimia portabatur: quam
 ex oppidis municipalibus homines honesti obuīam necessa
 rio prodeuntes non uero illo & mimico nomine. sed Volūniā
 salutabant: Sequebat rhexa cum lenonibus comites nequissi
 mi reiecta mater amicam impuri filii tanq. nurrum sequebatur
 O miseræ mulieres fœcunditatem calamitosam horum flagi
 tiorum iste uestigiis omnia municipia. Praefecturas colonias
 totam deniq. Italiam impressit. Reliquorum factorū eius. P.
 C. difficilis est sane reprehensio & lubricice uersatus in bello est
 Saturauit se sanguine dissimilimorum sui ciuium fuit foelix si
 potest ulla esse in scelere foelicitas: Sed quoniam ueteranis cau
 tum esse uolumus: qd dissimilis est militum causa & tua illi se
 cuti sunt. tu quæsiuisti ducem: tamen ne apud illos me in inui
 diā uoces nihil de genere belli dicam. Victor Thessalia Brun

PHILIPPICA SEC VVDA

sub quo militabant: Quæsiuisti: urbem egressus mutata ueste: & rheda meritoria in galliam uectus ad impellendum contra patriam Cæsarem. In inuidiâ: odium. Ibi me non occidisti: hoc obiecerat Antonius responderat quidē Cicero: sed sibi ipsi minime satisfecerat: quare idem nunc repetit. Sanctus: inuolabilis: Præsertim &c. nam cum meam nosset in dicenda sententiâ libertatem: & hæc mea in patriâ charitas te non lateret. illo ipso tempore quo me: ut ais: seruasti: uidere & tibi persuaderi potuisti hæc facturum & dicturum quæ facio & dico: Mimulæ: uoluntæ. Quid est: sic ait quasi id negare uellet Antonius?

Si te: argumentū a maiori ad minus: municipiorū: quæ cū Mimula lustrasti: ut pudere debuisset: nec exercitus quod te puduit: ubi maior multo licetia: Tordieg: ab urbe. Quæ hominē forte enī & continētē sequi crediderat uirū ibecillē & lasciuum cognouere. In oppida. i. alienas possessiones & eorum in primis quæ Pompei & bonorū partibus fauissent. Magister æquitum: Cæsar enim dicitur iā inuaserat. Suo iure cum Hippia: mimus hicerat & impurissimus quasi uero ad nomen aludit. nā ἵππος equum significat: uñ hippias quasi fas esse magistro equitum cum eo suo iure uiuere cui equi nomen esset. Sergio mimo: de quo dictū prius. Equos. legitur & aquinos hoc est Aquini oppidi municipes quod non placet: nam Agnates dicit inferius: Vectigales. qui ei uectigal penderent: & quos Sergius locaret: quibus uellet: Repentinus: subitarius & nulla cā. Tu istis faucibus: est hic præcinationē amplificatio ut ad id quod extolli uoluit Cicero: rō adduceretur obiecturus enī Antonio meo & uomitum sic ait. Fauces uero & latera ad ebrietatē minie sunt ociosa: nam respicientes ad hæc possum existimare quantum ille uini in Hippia nuptiis exhausserit: quod ferre & coquere non posset sine gladiatoriæ corporis firmitate. Postridie uomeret: quodā ex amicis ut Plutarchus tradit togam subiciente: Immanibus. ingentibus: & hic quod idem ait amplificatio est: si quidem tanta uis fuit uini erumpentis ut non casum afferret aut uoluntatem: sed necessitatem ubi minime deceret euomendi: & cibus non recēs ut accidere interrim solet redderetur. si qui in posterum diem redundaret. Hasta posita: cui subicie-

dulium cum legionibus reuertisti: ibi me non occidisti: magnum beneficium. potuisse enim fateor: quæ nemo erat eorum qui tunc tecum fuerunt: qui mihi non censeret parci oportere. Tanta. n. est charitas patriæ ut uestris & legionibus sanctus essem quæ eam a me seruata esse meminissent: Sed fac te dedisse mihi quod non admisti: neque a te habere uitam: quia a te non sit erepta: Liceat nunc mihi per tuas contumelias hoc beneficium licet tueri ut tuebar: Præsertim cum te hæc auditurum uideres: uenisti Brundisium in sinum quædam & complexum tuæ mimulæ. Quid est: Num mentior: Quam miserum est id negare non posse quod sit turpissimum confiteri. Si te municipiorum non pudebat ne ueterani quædam exercitus: Quis. n. miles fuit qui Brundisii illā non uiderit: quis qui nescierit uenisse eam tot die rum tibi uiam gratulatum: Quis qui non idoluerit tam fero se quem hominem secutus esset cognoscere: Italiae rursus per cursatio eadem comite mimus in oppida militum crudelis & misera deductio in urbe auri & argenti maximeque uini foeda direptio. Accessit ut Cæsare ignaro cum eēt ille Alexandriae beneficio amicorum eius magister equitum constitueretur tum existimauit se suo iure cū Hippia uiuere & equos uectigales Sergio mimo tradere. quid ego istius decreta: quid rapinas: quid hæreditatum possessiones datas: quid ereptas proferam: congebat ægestas: quo se uerteret non habebat. Nondum ei tanta a. L. Rubrio non a. L. Tursecio hæreditas uenerat: nondum in Gn. Pompeii locum multorumque aliorum qui aberant: repentinus hæres successerat: erat ei uiuendum latronum ritu ut tantum haberet. quantum rapere potuisset. Sed hæc quæ robustioris improbitatis sunt omittamus. Loquamur potius de iniquissimo genere leuitatis. Tu istis faucibus istis lateribus: ista gladiatoriæ totius corporis firmitate: tantum uini in Hippia nuptiis exhauseras: ut tibi necesse esset in po. Roma. conspectu uenire postridie. O rem non modo uisu foedam: sed & auditu. Si inter cenam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset: quis non turpe diceret: in cætu uero populi negocium publicum Regens magister equitum: cui ructare turpe esset: uis frustis esculentis uinum redolentibus gremium suum: & totum tribunal impleuit. Sed hoc ipse fatetur esse in suis sordibus. Veniamus ad splendida. Cæsar Alexandriam se recapit felix ut sibi quidem uidebatur: mea autem sententia si quis. R. P. sit in scæ-

Suo iure cum Hippia: mimus hicerat & impurissimus quasi uero ad nomen aludit. nā ἵππος equum significat: uñ hippias quasi fas esse magistro equitum cum eo suo iure uiuere cui equi nomen esset. Sergio mimo: de quo dictū prius. Equos. legitur & aquinos hoc est Aquini oppidi municipes quod non placet: nam Agnates dicit inferius: Vectigales. qui ei uectigal penderent: & quos Sergius locaret: quibus uellet: Repentinus: subitarius & nulla cā. Tu istis faucibus: est hic præcinationē amplificatio ut ad id quod extolli uoluit Cicero: rō adduceretur obiecturus enī Antonio meo & uomitum sic ait. Fauces uero & latera ad ebrietatē minie sunt ociosa: nam respicientes ad hæc possum existimare quantum ille uini in Hippia nuptiis exhausserit: quod ferre & coquere non posset sine gladiatoriæ corporis firmitate. Postridie uomeret: quodā ex amicis ut Plutarchus tradit togam subiciente: Immanibus. ingentibus: & hic quod idem ait amplificatio est: si quidem tanta uis fuit uini erumpentis ut non casum afferret aut uoluntatem: sed necessitatem ubi minime deceret euomendi: & cibus non recēs ut accidere interrim solet redderetur. si qui in posterum diem redundaret.

Hasta posita: cui subicie-

bant ea quæ publice uenuda
bant: & eorum bona q̄ hasta
hoc est bello superant. quia si-
gnum præcipuū est hasta. Pō-
peius Fe. Ci. in officiis Nec ue-
ro unq̄ bellorum ciuiliū se-
mē & causa deerit dum homi-
nes perditū hastam illam crue-
tam & meminerint: & spabūt:
Iouis statoris: quā Romulus
bello Sabino uouit: suis fugit-
ribus & intra ueterē palatii por-
tam cōpulsis. illicq̄ ex aedifica-
uit. Stator aut̄ uocatus ē Iup-
piter: q̄ orantē Romulū: ut fu-
gam suorū sisteret: audiuit. Li-
uius auctor li. priō ab ur. con.

Tam demens uiuebant enī
pompeii filii: & redire ī priam
ac sua recuperare bōa posse cre-
debantur. Sectionis: uenditi-
onis. Hasta illam: Cæsarīs
sub qua ciuim q̄ cōtrariæ fue-
rant factionis: bona uendebā-
tur. Alia oīa: præter Pompei
bona. Isto loco: ista familia.

Sector: emptor: nam utrūq̄
significat & emptorē & uendi-
torē. Heluo. ab heluēdo dicit̄
est heluo is q̄ bona sua imode-
rate consumit: quod aspiratur
ut auūditas magis cōprobetur.
fir. n. uox icitator p̄ aspiratio-
nē. Pōpeius festus. Copias:
maxias diuitias. Ingurgital-
fer: imersisset tanq̄ gorges qdā
& uorago & cū felle hoc ait: si-
mul & magnitudinē diuitiarū
hoc uerbo significās pōpeii &
nimīā Antonii ac īportunam
auūditatē. Persona de mimo:
ueluti p̄sona de aliquo Mimo
& histrione assumpta: q̄ mō re-
ges agat: mō priuatos: mō do-
minū: mō seruū nūc lætum all-
quē. nunc tristē altum. uaria e-
rat Antonii p̄sona: & p̄ fortunæ
cōditione: nunc tristis uult̄ cū
egeret: nunc lætus cū abūderet

Nūerus. mēsurā: quæ nūer̄
& mēsurā significāt inuicē p̄
se pōt solent. Quæ charyb-
dis: de Tropis p̄cipiens Fabi⁹
crescere nō nunq̄ hyperbolem
inquit alia insup̄ addita: & hic
sequitur oceanus medi⁹ fidi⁹.

Apothecæ. loca in q̄bus ui-
num oleum triticum. & alia id
genus reponunt. Latine hor-
rea & repositoria possumus dicere: de apothecis uini Ply. loquitur: Hypotheca pignus est. Conchiliatis:

lix: scilicet esse non pōt: hasta posita pro æde Iouis Statoris bo-
na: miserum me consumptis enim lachrymis: tamen i fixus a-
nimo hæret dolor: bona inquam Gn. Pompeii magni uoce a-
cerbissime subiecta præconis una ī illa re seruaturis oblita ciui-
tas ī gemuit. Seruientibusq̄ animis gemitus tamen po. roma.
liber fuit: Expectantibus omnibus quis nam esset tam īpius:
tam demens: tam diis hominibusq̄ hostis: qui ad illud scelus
sectionis auderet accederē? Inuentus est nemo præter Antoni-
um: præsertim cum tot essent circa hastam illam qui alia om-
nia auderent. Vnus inuentus est qui id auderet: quod omni-
um fugisset & formidasset audacia. Tanta igitur te stupor
oppressit: uel ut uerius dicam: tātus furor: ut primum cum se-
ctor sis isto loco natus: deinde cum Pompeii sector: non te exe-
crandū po. roma. non detestabilem: non omnes tibi deos: om-
nes homines & esse inimicos & futuros scias? At quam insolē-
ter statim Heluo inuasit in eius uiri fortunā: cuius uirtute ter-
ribilior erat po. roma. exteris gēibus iustitia carior? In eius igitur
copias cum se subito ingurgitasset: exultabat gaudio per-
sona de mimo modo egens: repente diues. Sed ut est apud poe-
tam: nescio quem male parta male: dilabuntur incredibile ac-
simile portenti est: quo nam modo illa tam multa quam pau-
cis non dico mensibus sed diebus effuderit: maximus uini nu-
uerus fuit: permagnum optimi pondus argenti preciosa ue-
stis multa & lauta supellex & magnifica multis locis non illa
quidem luxuriosi hominis: sed tamen abundantis. Horum pau-
cis diebus nihil erat: quæ charybdil tam uorax? Charybdin di-
co: quæ si fuit animal uitium: oceanus mediūfidius uix uidet
tot res tam dissipatas: tam distantibus in locis positas: tam cito
absorbere potuisse: nihil erat clausum: nihil obsignatum: ni-
hil scriptum. Apothecæ tote nequissimis hominibus condom-
nabantur: alia mimi rapiebant: alia mimæ: domus erat aleato-
ribus referta: plena ebriorum: totos dies potabatur: atq̄ id lo-
cis pluribus. Suggerebantur etiam sæpe: nō enim semper iste
scilicet: damna aleatoria conchiliatis Gn. Pompeii. peristroma-
tis seruorum in cellis lectos stratos uideres. Quam obrem desi-
nite mirari hæretam celeriter esse consumptam: non modo uni-
us patrimonium quamuis amplissimum ut illud fuit: sed ur-
bes & regna tanta nequitia deuorare potuisset. At eisdē ædes
& hortos. O audaciam immanem: tu ingredi illam domum
ausus? tu illud sanctissimum limen intrare? tu illarum ædium
diis penatibus os importunissimum ostenderes? quam domū
aliquā diu nemo aspicere poterat: nemo sine lachrymis præte-
rite. Hac te in domo tam diu diuersari non pudet? in qua q̄

reæ & repositoria possumus dicere: de apothecis uini Ply. loquitur: Hypotheca pignus est. Conchiliatis:

laudat hanc amplificationem Fabius. & Ciceronem inquit tantum de. M. Antonii luxuria fingere non potuisse quātum ostendit dicēdo Cōc hilaris peristromatis Cn. Pompeii lectos in seruoꝝ cellis fuisse stratos. Nam cum hoc ita esset: aliquid amplius in ipso dño necesse erat cogitare. Conchilia in genere sunt purpurarum: quarū succo purpureus tingitur color. unde Conchilata uestis. Et luuenalis ait cū Stomacho de græcis loquens horum ego non fugiam Conchilia hoc est Conchiliata et purpureas uestes: quib⁹ sunt indignissimi. Peristroma græca dictio. Stragulam uestē significat & auleū. περὶ στέρνου ὀτρύνου

uero extēdo sterno. q̄ circumsternunt huiusmōi uestes quæ ēt peripetasmata noīantur. daturus & ablutus nūeri multitudinis in his noībus in bus exeur: & in is: ut poematibus. & poematis. Plau. Lectū īgrēst ī poematis. Ades. Pompeii. Hortos pompeanos. Tu ingredi repetitio est aptissima contentioni & inuectioni habet. n. a crimonix plurimum. Rostra nauium quæ p foribus erāt affixa maritimarū uictoriarum monumenta. quæ pompeius de piratis adeptus fuerat: Postibus hæc affigēdi romāis mos fuit: quē Virg. ad regem Latinum transtulit dicens: Multaque sterea sacris in postibus arma Captiui pendunt currus: curuæq; secures: Et crista captum & portarū Ingētia clastra Spiculaq; dipeiq; ereptaq; rostra carinis. Ecce. pompeio dissimilimū & illa domo indignissimum. Tua: tenuissima. Tuos: nulla in re cum pompeio conferendos Consistere: q̄ escere: qn agiteris & pturberis

uis nihil sapias: tamen nihil tibi potest esse iucundum. An tu illa uestibula: rostra: spolia: cum aspexisti: domum tuam te in troire putas: fieri non potest. quamuis enim sine mēte: sine sensu sis: ut es: tamen & te & tua & tuos nosti: Nec uero te unq̄: neq; uigilantem: neq; in somnis credo mente posse consistere: Necesse est quis sis ut es uinolentus: & furens cum tibi obiecta sit spēs singularis uiri: perterritum de somno excitari furere & sæpe uigilantem. Me quidem miseret pietum ipsorum atq; tectorum. Quid enim unq̄ domus illa uiderat nisi pudicum? nisi exoptimo more & sanctissima disciplina: fuit enim ille uir P.C. sicut scitis: cum fortis clarus: tum domi admirandus. neque rebus exteris magis laudandus: q̄ institutis domesticis. Huius in sedibus pro cubiculis stabula: pro tricliniis popinæ sunt Et si negat: iam. nolite. nolite querere: frugi factus est. Illam suam. suas res sibi habere iussit. Ex. xii. tabulis causam addidit: exegit: quam porro spectatus ciuis quam probatus: cuius ex omni uita nihil est honestius. quam q̄ cum Mima fecit diuortium. At quam crebro usurpat & consul & Antonius: hoc est dicere & consul & impudicissimus & cōsul & homo nequissimus. Quid enim est aliud Antonius: nam si dignitas significaretur in nomine dixisset aliquando credo auus tuus & consulem & Antonium nunquam dixit. dixisset & collega meus patruus tuus nisi solus esses Antonius. Sed omitto ea peccata quæ non sunt earum partium propria quibus tu. R.P. uexauisti. ad ipsas tuas partes redeo .i. ad ciuile bellum

cauponibus loquū & stabulariis. Tricliniis: qui est locus discumbendi: a tribus toris seu mensis dictus ibi enim comedebant præcipue in conuiuium accepti: cui apparando qui ferat: architriclinus uocabatur Podin e sunt in quibus cocti quippiam uenditur: ubi qui uersarentur gulæ indulgentes popinones sunt appellati: quod Marcellus ait Tiber. cæsar quod inquit Tranquillus: ædilibus negotium dedit popinas ganeasq; usq; eo inhibendi: ut ne opera quidem pistoria proponi uenalia sinerent: Frugi: modestus ac temperans: & iocatur Illam suam: uolumniam Mimam. Suas res sibi haberi iussit. ac si dicat fecit cū illa diuortium. nam quod ait Paulus titulo de diuortis: in his & repudiis his utebam uerbis: Tuas res tibi habeto. item Tuas res tibi agito. Ex. xii. tabulis: ex lege. xii. tabularū. quæ uult ex causa fieri diuortii: & nisi adiecta causa. Sint autem plures ratum non esse: nullum autem diuortium ratum erat: nisi septem ciuibus romanis puberibus adhibitis. Exegit: expulit hinc dicuntur exacti reges. Spectatus: ipse interpretatur subiungens & probatus. Virgilius. Et rebus spectata iuuentus. At quem crebro usurpat & consul & Antonius frequenter hoc usurpabat Antonius: & consul & Antonius iubet: uel edicit non consul Antonius: quasi emphasis quædam. & uis atq; auctoritas suo inesset nomini proprio: Sed insolenter & superbe nitens: quod reprehendit & insectatur Cicero. Auus tuus. M. Antonius orator qui consul fuit dixisset se & consulem & Antonium. Collega meus: in consulatu. C. Antonius. Solus esset Antonius: hoc est impudicissimus & nequissimus. Earum partium propria: ac si diceret earum actionum. Opera tua: per te & tua causa. Natum ordo naturalis nascitur quippiam coalescit & augetur: in usum inde deducitur. Ex bello africanum intelligit: quod cum Scipione & Iuba ac reliquiis pompeantis in

africa gestū est. Ante signanus: custodiendis signis & uexillis præpositus. Quem locum obtinisti: ac si dicat: ullem locum & cōditionem. Antonius hęc sibi dicebat causam fuisse: cur bello africano non interesset: quod parum gratiæ in his quæ prius gesserat uideretur consecutus: cum domus pompeianæ præcium ab eo exegisset cæsar: qui reuersus ex africa quasi parum æquus antonio: Dolobellæ enim inimico eius ueniam dedit: & tertium consul factus Lepidum non Antonium collegam uoluit. Quo numero: quo ordine & honoris gradu. Pro domo pompeiana. Pro sectione: emptione bonorum pompeii. A me: C. Cæsar pecuniam: scilicet postulat: & sunt Antonii uerba. Ne potuit quidem sine uincere. Rogauit: cum Tri. pl. essem: rogādo tui: leges in populo libero ut Romæ quondā in iussu populi lata: ratæ n̄ erant: & quoniam rogari hoc est interrogari populus solebat: rogationes dicebantur. Acteius Capito legē diffiniuit generale iussu populi aut plebis rogante magistratu. Ius postulabas: nūc Cicero quod ius erat & æquū petebas Antōi. Præclara illa tabula prolata qui risus hominum: in qua bona quæ tua esse asseuerabas & diuendebas descripta erant: & sic inquit de ridendo. Præter partem miseni nihil erat: quod is qui: prædia ad miscenum: quod dictum est: obrinebat Antonius cum sociis. Auctionaretur. uenderet: nam bona pompeii a Cæsare empta non per soluto præcio rursus uedere coactus est Antonius. Auctio uenditio quædam est in loco celebri: hinc auctionari publici: & sub hasta aliorum bona uendere: Deferre præcium in auctione licitari est: qui uero defert licitator dicitur: & quoniam in huiusmodi uenditione alius alio maius præcium pollicetur auctio nominatur. Maculosa eiusdem quædam argentea: uaria: ut in auleis uidemus maculas & colorum uarietates Virg. aut maculosæ tegminæ lyncis: aut scædata. nam seruorum & impurissimorum lectos ea sterni & ornari passus erat Antonius. L. Rubrii decreto Cæsaris prohibuerunt: cuius dolo & callide hæreditatem: quod prius dictum est: in uasit Antonius: quare ueri hæredes fieri hanc auctionem prohibebant decretum Cæsaris interponentes: quod scilicet ipsis si qua essent Antonii bona deberentur: a quo Rubrii hæreditate esset priuari. Hærebat nebulo: dubitabat incertus animi: Nebulo. Pompeius Fe. nebulo inquit est qui non pluris est quam nebula: aut qui non facile perspici potest qualis sit: nequam & nugator. scio aliter &

Quod natum conflatum susceptum: opera tua est. Cur hi in bello tum propter timiditatem tuam & propter libidines defuisti? Gustaras ciuilem sanguinem uel potius exorbueras: fueras in acie pharsalica ante signamus. C. Domitium nobilissimum & clarissimum uirum occideras: multos qui de prælio effugerant: quorum Cæsar nonnullos fortasse seruasset crudelissime persecutus trucidaras. Quibus rebus tantis talibus gestis quid fuit causæ cur in africam cæsarem non sequerere? cū præsertim belli pars tanta restaret Itaque quem locum apud ipsum cæsarem post eius ex africa reditum obtinisti? quo numero fuisti? cuius tu imperatoris quæstor fueras: dictatoris magister equitum: belli princeps: crudelitatis auctor: prædæ socius testamenti: ut ipse dicebat: filius appellatus est de pecunia quam pro domo: pro hortis pro sectione debebas. Primo respondisti plane serociter: & ne omnia uidear contra te: prope modum æqua & iusta dicebas. A me. C. Cæsar pecuniam: cur potius quæ ego ab illo: an ille sine me uicit: an ne potuit quidem. Ego ad illum belli ciuilis causam attuli: ego leges perniciosas rogauit: ego arma contra consules imperatoresque populo. Ro. contra senatum. P. q. R. contra deos patrios arasque & focos: contra patriam tulit? Num sibi soli uicit: quorum facinus commune: cur non sit eorum præda communis? Ius postulabas? Sed quid ad rem? plus ille poterat: itaque exclusis tuis uocibus. & ad te & ad prædas tuas milites misit. Cum repente a te præclara illa tabula prolata qui risus hominum de te erat: tantam esse tabulam: tam uarias: tam multas possessiones ex quibus præter partem miseni nihil erat: quod is qui auctionaretur posset suum dicere. Auctionis uero miserabilis aspectus: uestis Pompeii non multa: eaque maculosa eiusdem quædam argentea uasa collisa. Sordidata mancipia? Ut doleremus quicquam esse ex illis reliquiis: quod uidere possemus. Hanc tamen auctionem hæredes. L. Rubrii decreto Cæsaris prohibuerunt: hærebat nebulo quo se uerteret non habebat. Quippe in his ipsis temporibus domi Cæsaris percussor ab isto missus deprehensus dicebatur esse cum sicha. de quo Cæsar in senatu aperte in te inuehens questus est: pro

PHILIPPICA SECVNDA

Donatum & Marcellum dicere. Sica sicarios per abusione m uocamus q eadem telo quocunq; comiserint: inquit Fab. Tā bonus gladiator: ueluti gladiator q Cæsare quocunq; ibar comitabat: & ad id allusit q in ciues romanos Antoni⁹ saepe gladios strinxerat. Rude uacationē & cessationem ab arte gladiatoria nā rudis sceminino genere uirga est qua donati gladiatores emeriti erant: & cogi ad certamen & pugnam amplius non poterant. Iuuenalis: Hic Sergius olim Accepta rude cæpisset uegento uideri. Hic Horati⁹ de se per similitudinem ait: Spectatum satis & donatum iam rude quæris

ficiscitur in Hispaniam Cæsar paucis tibi ad soluendum propter inopiam tuam prorogatis diebus: ne tum quidem sequeris: tam bonus gladiator Rudem tam cito accepisti. Hic igitur quisquam qui in suis partibus: id est in suis fortunis tam timidus fuerit: pertimescat: profectus est tamen aliquando in Hispaniā: sed tuto ut ait peruenire nō potuit. Quonāmo igit Dolobella puenit: aut nō suscipienda fuit ista cā Antoni: aut cū suscepisses: defendēda usq; ad extremū. Ter depugnauit Cæsar cū ciuib⁹ i Thessalia: Africa: Hispania. Oib⁹ affuit his pugnis Dolobella. In hispaniēsi & uuln⁹ accepit. Si de meo iudicio quæris: nollē. sed tñ consiliū a principio reprehendendum: laudanda constantia. Tu uero quis es? Cn. Pompei liberi primum patriam repetebant. Esto fuerit partium hæc causa communis: repetebant. Præterea deos penates patrios: aras: focos: larem suum familiarem: in quæ tu inuaseras. Hæc cum peterent armis hi quorum erant legibus: & si in rebus iniquissimis quid potest esse equis? Tamen erat equissimum contra Cn. pompeii liberos Cn. Pompeii pugnare sectorem. An tu Narbonæ in mensas hospitum cum uomeres Dolobella pro te in Hispania dimicaret? Qui uero Narbona reditus: & tamen quærebat: cur ego ex ipso cursu tam subito reuertissem: Exposui nuper. P. C. causam reditus mei. Volui etiam si possem ante kal. Ianu. prodesse reipubli. Nam quod quærebas: quo modo reddissem: primum luce: non tenebris. Deinde cum calceis & toga: nullis nec caligis nec lacerna. At etiam aspicias me & quidē ut uideris iratus ne tu mecum iam in gratiam redeas: si scias: q̄ me pudeat iniquitæ tuæ cuius te ipsum non pudet. Ex omnium omnibus flagitiis nullum turpius uidi: nullū audiui: q̄ q̄ magister eqtū fuisse tibi uiderere: in pximū ānū cōsulatū peteres:

Mocenas iterū antiquo me includere ludo. Et Oui. Me quoq; donari iam rude tēpus erat.

Aliquando fero. s. Ut ait præterdit. n. hanc cām ignauitæ. Ista cā: Cæsaris. Ter in Thessalia cum Pōpeto: in Africa cum Sciptone & Iuba: i Hispania cum Pōpei liberis.

In hispaniēsi: quæ ad Cor dubam & Mundam pugnata est. Tāro Cæsaris periculo ut desperatis rebus: etiam de condiscedenda sibi morte cogitauerit graue tunc Dolobella uulnus accepit. Si de meo iudicio quæris affuisse oibus pugnis Dolobellam. Principia saepe possunt reprehendi: & tamen constantia ac perseuerantia laudatur: id quod in te desiderat Antoni. Tu uero quis es: si de te inquit quæramus qualis es. Cn. Pompei liberi. Cn. & Sextus. Hæc: patria. nam utriq; partium Pompeianis & Cæsarianis cōis erat patria: ac si diceret: nō qd cum aliis cōe illis erat repetebāt tantum sed priuata etiā quæ tenebas tu.

Deos penates patrios q̄ fuerint dii penates & Macrobius: & Dionysius inuestigant. Focos: ubi sacra fiunt. Larem suum familiarem quem singulæ uenerabatur familiæ: & cui ad focum rem diuinam faciebāt. Plautus in aulularia. Ego sum lar familiaris: qui sint lares docet Ouidius i fastis. Hi: Pōpei liberi. Tamē ærat æq̄simum: putabatur non iniquū pro rebus pugnare quas iā tibi uendicasses ne eriperent.

Sectorem: in auctione uendētem: quæ a Cæsare redemerat Pompei bona: Qui uero Narbona reditus: inhonestus scilicet: qualē infra describit. nā digrediē interim Antonio rñdens: quæsierat. n. cur tā subito ex ipso cursu: cū in græciā nauigaret: rediisset. id qd in prima philippica dictū ē tuū cū illius cōparat habitu: quo in reditu uterq; usus ē dicēs: Cū nunciatū romæ eēt: Cæsare ex Hispania uictorē aduētare: citatis primores fere oēs obuiā pdiere: Cūq; Anto. eēt q̄ lōgissime processisset: & exortus rumor eēt Cæsare occisum eēt hostesq; in Italiā ppare: illico i urbē Antoni⁹ rediit: famuli ueste idur⁹: noctu domū uenit: & sese Fuluiæ uxori talē exhibuit: qualē Cicero p notationē describit. Nō tenebris ut tu Narbona rediisti. Cū calceis & toga: q̄ ciuilib⁹ habit⁹ ē. Caligis: quæ sunt militares & castrales unde. C. Cæsar Caligulæ cognomē traxit: q̄ puulus manipulario habitu iter milites educat⁹ ē: qd ait Tranq̄. unde caligati arma te ea pre corpis q̄ tibialib⁹ munif. Nec lacerna q̄ & ipsa militaris est uestis: minor capitio: ut ait Fest⁹ qd sic dī qm pectus capit & indulsū opit id qd̄ itra oēs uestes corpi adhæret. Var. Auctor. Quicqd̄ itra capitū & togā hoc ē uestē extertorē sumebāt: fere subuculā dixere. Ne tu mecū: certe aut ualde: Ex omnium: ca

gratia in Galliam profectus erat Antonius cum aduentare Cæsar nunciaretur: ut consulatum ab eo fauore municipiorum & coloniarum galliæ rogaret: erat enim initurus quartum consulatum Cæsar: & dignū se consulatu iudicabat Antonius: quod magister equitum extitisset. Municipia uero & Coloniae ius habebat ciuitatis romanæ: & dandi suffragii comitiis consularibus. Ad quæ caligatus & lacernatus cucurrerat Antonius: rogaturus ut pro se ad Cæsarem intercederent: quod uehementer reprehēdit Ci. nam neque sic eundem fuerat: neque rogandis consulatus: sed petendus: & olim inquit cum petebatur cōsulatus per uirtutem & bonas artes: non autem un-

Cæsar rogabatur: petere solebamus consulatum: quasi tūc cum rogauit Antonius: idco nō peteretur: quod unus rogandus esset Antonium Iulius in quarto quo diximus cōsulatu collegam sibi assumpsit. Fere decima: circa meridiem. nam diei initium romani a media nocte est: ut A. geli: & Macrobius docent. Meridie cibum sumebant hora decima. Martialis. Hora libellorum decima ē eupheme meorum Temperat ambrosias cum tua cura da pes. Ad saxa turba: Locus in uia cassia inter urbem & uentos quorum Liuius meminit li. ii. ab ur. condi. decens ita fusi retro ad saxa rubra ubi castra habebant: Illuc perierunt fabii illi trecenti. Cassia uero uia erat quæ in Liguriam per Thusciam ducebatur a L. Cassio Lōgino strata qui Tri. ple. C. Mario & C. Flacco consulibus plures leges ad minuendam nobilitatis potentiam tulit consul. postea a Tigurinis gallis in sinibus allobrogum cum exercitu cæsus est: Delitroni: ut cognosceret reuera tantum per quid in urbe ageretur. nunciatum enim fuerat: Cæsarem interfectum ut uelle uidetur Ci. quo se com-

uel potius rogares: idque per municipia: coloniasque Gallia: a qua cum consulatus noster petebatur: non rogabatur. Petere consulatum solebamus: cum caligis & lacerna cucurrisset. At uide te leuitatem. Cum hora diei fere. x. ad saxa rubra uenisset. delituit in quadam Cauponula: atque ibi se occultans protulit ad uesperum: inde Cassia celeriter ad urbem aduectus domū uenit capite inuoluto. Ianitor tuus a Marco tabellarius confestim ad eam cuius causa uenerat: deducitur: ei que epistolam tradidit quam cum illa legeret flens: erat. n. amatorie scripta. caput autem litterarum: sibi cum illa mima post hac nihil futurum: omnem se amore abiectisse illinc: atque in hanc transfudisse. Cū mulier flet uberius: homo misericors ferre non potuit: caput aperuit: in colū euasit O hominem neque quod. n. aliud dicam magis proprie: nihil aliud possū dicere: Ergo te ut catamitū neque oppiato cū omnibus spes propter spem mulier aspiceret Idcirco urbem terrore nocturno: Italia multorum diebus metu perturbasti: Et domi quodam amoris huius: foris & turpiore. Ne. L. Plācus pedes tuos uenderet productus in contione a Tr. pl. cū redisset te rei tuæ causam uenisse populū in te dicacem etiā reddidisti. Sed nimis multa de nugis: ad maiora ueniamus. Cæsari ex hispania redeunti obuiam longissime processisti Celeriter istius & redisti ut cognosceret te si minus fortis: attamen strenuum: factus ei rursus nescio quomodo familiaris: habebat hoc omnino Cæsar: quem plane perditum ære alieno egentemque si eundem nequam hominem audacemque cognouerat: hunc in familiaritatem libentissime recipiebat.

Antonius missus uxori se exhiberet. Ianitor quis tuus: scilicet inquit. A Marco. s. Antonio. Ad eam fuluam. Caput autem litterarum: initium litterarum hoc continebat. Illinc a mima uolumnia. Hæc: fuluam. Neque quod tantum quod est: quod quod habere minime quasi neque. Ut catamitum: mollem & effeminatū Catamitū inquit Pōp. Fe. pro Ganymede dixerunt: quod fuit Iouis concubinus: & nos sic uocamus scorta mascula. Terrore nocturno: Rumor. n. falsus de Cæsaris cæde exortus erat: & Antonio noctu urbem ingressus trepidationem auxerat. Multorum diebus metu creditū. n. est cæsarem occisum. quod Antonio ex medio itinere retro erat conuersus. Domi a uxore. L. Plācus. C. Munatius Plancifrater: & Ciceroni amicissimus. Prædes tuos: cū. L. Plācus Tr. pl. quia multa Antonius debebat populo pro re. ab eo empta: & soluendi tempus erat transactū: prædes hoc est res pro Antonio in sponsione obligatas: uendit ut se minaret: productus in contionem Antonio: id est se inquit rediisse ut res suam agere inuehi in eum illico cedit populus: quippe quod nouerat aliam causam rediisse rumore illo de Cæsaris cæde exorto. Prædes autem quod populo se obligat: interrogaturque a magistratu: si prædes sit: ille responderet prædes. Festus & Varro idem Prædes autem hic accipias non sponsiones: sed rem sponsione a prædibus obligatam. Dicacem: conuclatē. dicax. n. mordax est. Cæsari ex hispania redeunti: quo tempore omnes ciuitatis primores obuiam Cæsari prodierunt: & Antonius quam longissime. sed celeriter & iuit & rediit: exorto quod prius dictum est de Cæsare interfecto rumore. Rursus idem processit obuiam: rati a Cæsare factus: ut in eodem curru ueheret. Strenuū diligētē: & rei gerendæ audacem. Rursus nescio: quo modo infensus enim prius et uisus fuerat Cæsar. Habebat: erat hac natura: & moribus. Quem plane perditum: sciebat. n. nihil non aurum eum qui ære alieno esset oppressus: Cuptū namque hominū hoies res nouas sp.

PHILIPPICA SECVNDA

His rebus: ironicos q; perditus & egens: Cum ipso: Cæsare Nihil quaero ac si dicat nihil dico.
Impulsus: a Cæsare ad petendum consulatum. Ille Cæsar. Interuertit: fraude abstulit: & per trar-
tionem locutus est: nam Interuertere est rem commodatam aut depositam aut creditam callide doloq; ne
domino restitatur efficere. Ascripsisti: addidisti. In istum: Antonium: Hic Antonius: Cum pri-
mum: hoc in prima philippica dictum est. Cæsarem quartum consulem cum Antonio: se magistratu ab-
dicare constituisse & suum in locum Dolobellam inuito Antonio cui erat inimicus renunciari consulē tuf-

His igit reb⁹ praclare comēdatus iussus ē renūciari Cōsul &
qdē cū ipso nihil quaero de Dolobella: q tū ē ipulsus: clusus: in-
ductus: Quāta ī re: quāta fuerit utriusq; uestrū pfidia in dolo-
bella q; ignorat: Illa iduxit ut peteret: pmissū & receptū inter-
uertit: ad seq; trāstulit. Tu ei⁹ pfidia: uolūtātē tuam ascripsisti.
Veniūt kl. Ian. cogit in senatū inuectus est copios⁹ multo in
istū & pati⁹ Dolobella q̄ nunc ego. Hic autē iratus quæ dixit
dii boui. Cum primum Cæsar ostendisset sapius q̄ proficisce-
retur Dolobellam consulem esse iusurum: quem negant regē
qui & faceret semp ei⁹modi aliqd & diceret. Sed cū Cæsar ita
dixisset tum hic bonus augur eo se sacerdotio præditum esse di-
xit: ut comitia auspiciis uel impedire uel uitare possit: idq; se fa-
cturum esse asseuerauit. In quo primum incredibilem stupidi-
tatem hominis cognoscite: etenim istuc quid te sacerdoti iure
facere posse dixisti: si augur non esses: & consul esses: minus
facere potuisses? Vide etiā ne facilius. nos enim nunciatio-
nem solum habemus? Consules & reliqui magistratus etiā in-
spectionē. Esto hoc ipite. Nec. n. ab hoīe nūquā sobrio postulā-
da prudētia. Sed uidete ipudētiā multis añ mēlib⁹ in Senatū
dixisse Dolobellæ comitia: aut phibituz: auspiciis: aut id factu-
rū eē qd fecit. Quisq; ne diuina re pōt qd uitū ī auspiciis futuz:
sit: nisi qd dælo seruare cōstituit: qd neq; licet comitiis p leges
& si q; seruauit n̄ habitis comitiis: sed priusq; hēant̄ debet nū-
ciare: ueq; implicata inscitia impudētia est si nescit quod augu-
rem nec facit quod pudentem decet. Atq; illo die recordamini
eius usq; ad idus Martias consulatum. Quis unquā apparitor

siisse: Antoniam uero arguerē
obiecisse auguria. Tunc in An-
tonium est inuectus Dolobel-
la acerbissime: nec pauciora ab
eo audiuit. Senatus autem re
infecta est dimissus: occiso po-
stea Cæsare insignia consular⁹
Dolobella suo iure accepit: &
se consulem gessit: Antoni⁹ ue-
ro collegam sibi esse depositis
inimicitis passus est. Profi-
cisceretur: in Parthos Getasq;
contra quos expeditionem ap-
parabat Getis ut insulantibus
Parthis ut Crassi uiscerē in-
toriam: illaturus bellū. Instru-
cto iam exercitu sex & decem
legionum pedrum: equitum
decem milium: & ionum trāf-
mittere iusso: quod scribit Ap-
planus. Quem negant regē
scilicet Cæsarem: & tamen re-
uera rexerat cum: faceret semp
pro iure suo omnia & diceret.
Eo sacerdotio: auguratu. Co-
mitta Dolobellæ creandi con-
sulis. Auspiciis: iure auspici-
orum per Fusiā & Heliā
leges: quas Fusiū & Heli⁹ tri-
buni tulere: ne agi cum popu-
lo liceret: nisi de cælo prius ser-
uatum esset: hoc est nisi capti-
tis pri⁹ auspiciis. Agere uero
cum populo est rogare populū
ut suis suffragiis tibeat aliquid
aut ueret. Quod si aues nō ad-
mittebant obnunciabāt augu-
res: hoc est non esse agendum

quippiam significabant. Et sicut in recessio tribunorum est: hoc est impedimentum rei agendæ: quod a
tribuno magistratui affertur: ita obnunciatio augurum. Vel impedire. antequam haberentur. Vel
uitare: postq̄ habita sint uitio factum consulē ostēdere: quod seruātū de cælo nō sit & aut tonuerit: aut plu-
erit. Stupiditatem: insensibilitatem q̄ nihil sentit oīno. Minus facere potuisses: ac si dicat multo plus im-
pendere cōsul comitia potuisses. Vide ne facilius: hoc est multo facere potuisses facili⁹. Nos: augures.
Nunciationē: ut mox docebit. Etiā inspectionem: ius inspiciendi & p̄ntiam exhibendi auspiciis. Nū-
quā sobrio: sic distinguendū. Impudentiā: temeritatē. Est aut impudentia h̄mōi dixisse in senatu multis
mensib⁹ añ se Dolobellæ aut phibituz: comitia auspiciis: aut ipedituz: id qd fecit. Quisq; nā ne: ipediti
comitia: añq̄ auspicia captant: nō p̄nt: qm̄ qd uitū in auspiciis futurū sit: diuinari nō pōt: nec nisi uitū ac-
ciderit: phiberi ipsa p̄nt comitia. De cælo seruare: auspicia cælū obseruādo captare. Quod neq; licet
comitiis p leges: heliā & Fusiā: comitiis seruare de cælo nō licebat: donec scilicet cū populo agebat̄ añ sic
ri id conueniebat. Non habitis: nō cōpletis comitiis. Mūciare: qd acciderit: aut pluisse: aut tonuisse. Nā
toue tonāre agere cū populo uō licebat: nisi id p sudū hoc ē sereno cælo fieret. Hinc ait Virg. Lætū signi-
ficās auguriū cœli d̄ præ serena in tonuit Lætū. Veq; iplicat: ipse declarat qm̄ de auspiciis loquēs ritū igno-
rat auspicioz: nec scit phiberi p augurē comitia n̄ posse: e⁹ tm̄ nūciare sit aut pluisse aut tōnisse: & uitio crea-
tū ostēdere: si aut tale aliqd acciderit: aut fūatū d cælo p̄sq; cōitia h̄rent̄ n̄ fuerit. ipudētia uero ī eo ē: q̄ ea ī
p̄deltuz: miabat: q̄ ipediti nisi cā adēct: n̄ potat: & sic d̄ futuris: ac si explorata ea h̄ret loq̄bat. Appitor: missi

apparere. praesto esse magistratus & regi: significat ad quandam dignitatem ac ueram ostentationem. Virgi. Hæ louis ad solium: seuiq; ad limina regis apparent. Rogabat Cæsare. In aduersam lecticā: Cæsaris qua ille uehebat. Inferens: imittens dū illi supplicat. Beneficia: gratias ut uulgus dicit. A collega: Cæsare. Ecce Dolobellæ: cum abdicare se magistratu Cæsare uellet: & Dolobellam consulem renunciarī iussisset. Sortitio praerogatiuæ: creandis consilibus comitia habebantur ceteriata: populus in classes erat diuisus. Classes uero in centurias: q̄ p magistratum addenda suffragia conuocabant: Praerogatiua uero suffragiorū erat cū tribus aut centuriæ obtinebant. sed sorte: ut primæ suffragium ferret. Nā quod ex Liuto & alijs scriptorib; licet cognoscere: nomina tribuum in urnam cohibebant: & cuius nomen eductum prius fuisset: illa praerogatiuam habebat hoc est prius de candidatis iudicium ferebat: & suam aperiebat sententiam: & aut dignos magistratu quem petebant aut indignos renūciabat Eratq; ueluti scrutinium quoddam: cæteræ fere semp sequebantur. Praerogatiua enim qd̄ ex Pædiō licet colligere: duo significat: & cum q̄spiam qui benefactorus nobis est adhuc integro bñficio aut dicto: aut facte aliquid praesignificat de sua in nos uoluntate & studio & sunt tribuum praerogatiuæ: quæ primæ suffragiū ferunt:

ante iure uocatas: mos enim fuerat quo facilius in comitijs concordia populi firmaretur: bina de iisdē candidatis comitia fieri: quoz; tribus primæ praerogatiuæ dicebant: quos uellent magistratus fieri: Secundæ iure uocatae q̄ in his sequente populo: ut saepe cōtigit: praerogatiuarū uoluntatem iure omnia completerent. Ergo praestabant iudicio & sententia quæ p sortem habuerant praerogatiuam: sequebantur reliquæ: & fere semper ille obtinebat magistratū in quē tribus primæ praerogatiuæ inclinassent. Quiescit: Antoni. Renunciatur: Dolobella a centurijs: quæ primā nocte erant praerogatiuā. Tacet Antonius. Prima classis Centuriæ primæ classis iure uocata: post uolūtate & iudiciū tribuū hñtiū praerogatiuā: in classes populū diuisit Ser. Tullius. qd̄ tradit Liui; lib. i. ab urbe condita. Suffragia oīum centuriarū ut fieri solet creandis cōsulib;. Cōfecto negotio: cū renunciatus cōsul eēt suffragio omniū Dolobella. Bonus augur: ironice. Læliū dices: eā prae se ferens grauitate: qua Læliū quōdā fuisse legimus: alto inq; die: hoc est non licet hodie consulē renūciare Dollobellā & uitio electus est: nec cōsentiant auspicia. Læliū duo fuere illustres codē. C. pnoie: alter Scipionis superioris: alter posterioris amicus: sed is in primis eloquens fuit: sapientis adeptus nomē: de quo plura Cicero de claris oratorib; Ad Brutū libro de amicitia: sic ad eū Fānia gener loq̄. Vnū te sapientē & appellant & existimāt. Et paulo post: Te aut̄ alio quodā modo nō solū natura & morib;: ueq; etiā studio & doctrina eē sapientē. Quid uideras: speres aues aut oscines. Quid senseras: ut pluuias. Quid audieras ut tonitrua. Nec. n. nihil pfecto aut uideras: aut senseras: aut audieras. Nec de caelo seruasse dixisti: sed tm̄ nō hoc die. Neq; hodie dicis: te de caelo fuasse cū q̄piā fieri phibes: sed tm̄ p iure tuo: & isolēter ac ipotenter loq̄ris dicēs nō hodie. Id igiē obuenit uitū: Cæsare quod saepe diximus quartū consul creatus: Antoniū sibi collegā assūpsit. Statuerat aut̄ cōsularū simul atq; inisset deponere: ita ut ī suū locū Dolobella subrogaret: eūq; renūciari a classib; & centurijs cōsulē kalendis ipsi Januarii iussit: Antoniū obiecit auguria. Inuectus aut̄ in dolobellā: dixit nō posse illū sine magna reip. calamitate neglecta religione auspicioz; cōsulē fieri: euenit inq; C. i. uitū qd̄ tu puidisti. sed illa a te p̄ deā calamitas ī te poti; q̄ in rēp. futura ē. Spo: credo. Ementita auspicia: q̄ ementitus tu es nulla. n. erat q̄ Dolobellæ cōitia īpedirēt. Populū: ferentē suffragia creando cōsule Dolobella. Obstrinxisti: alligasti & īpedisti. Auguri: cæsari: q̄ & ipse augur erat. Nūciasti: obiecisti auguria & intercessisti. Ne acta dolobellæ uideat cōuellere: tanq̄ irrita eē dicere: qm̄ tu uitio creatū nūciasti. Ad nosq; collegiū: ut decernat fuerit ne uitio creat;: an cōtra: & sint ne ei; acta stabilia & rata. nā postq̄ aī aduersum fuerit etiā finito magistratu quēpiā: ut apud Liuiū & alios historicos legimus: uitio fuisse creatū: & cōtra auspicia: acta ei; oīa irrita habebantur & rescindebantur. Neq; enim uerus magistratus fuerat: non rite creatus. Neq; constituere ea poterat quæ ad eiusmodi magistratus ius & prātē spectabant. Quādiu tu uoles: uiuo Cæsare Dolobellā consulē fieri passus nō ē: eo mortuo collegā sibi eē uitro uoluit: id qd̄ ī prima philippica est dictū.

PHILIPPICA SECVNDA

Sed si nihil est: causa enim aliqua adificienda fuerat. Confitere te & c. Ideo dixisse: non hoc die: quoniam sobrius tunc non esses: & in alium differri diem uelles quo sobrius esses. Augur: ego A Collega: te. Erant enim in eodem augurum collegio Antonius & Cicero. Pulcherrimam: ironice: ac si dicat flagitiosissimam. Ad lupercalia: De origine: appellatione: ac cursu lupercorum. multa Plutarchus in Romuli uita: multa item Ouidius fastorum libro secundo. Historia uero hoc habet. Cæsar triumphali amictus ueste Lupercaliorum die pro rostris sedens currens spectabat. Erant autem adolescentes nobiles nudi atque

les: saluis auspiciis creatus. Sed si nihil est: cum augur his uerbis nunciat: quibus nunciasti: Confitere te cum alio die dixis sobrium non fuisse. Sin est aliqua uis in istis uerbis ea qua sit. Augur a Collega requiro. Sed ne forte multis rebus gestis: M. Antonii rem unam pulcherrimam transiliat oratio: ad Lupercalia ueniamus: non dissimulat. P. C. apparet esse commotum: sudat: pallet: quidlibet: modo ne nauseam faciat: quod in porticu Numicia fecit: quæ potest esse turpitudinis tanta defensio. Cupio audire ut uideam ubi Rhetoris tanta merces: ubi campus Leontinus appareat. Sedebat in rostris Collega tuus amictus tota purpurea: in sella aurea coronatus: ascendis: accedis ad sellam: ita eras Lupercus. ut te esse consulem meminisse deberes. Diadema ostendis: gemitus toto foro: unde diadema. Non enim abiectum sustuleras: sed attuleras domo meditatam & cogitatum scelus. Tu diadema imponebas cum plangore populi. ille cum plausu reuiciebat. Tu ergo unus scelera te inuentus es qui cum auctor regni inuentus esses: eum quem collegam regni habebas: dominum habere uelles: & idem teptares: quid. P. R. ferre & pati posset. At & misericordiam captabas. Supplex te ad pedes abieceras: quid petens? ut seruires: tibi uni peteres: qui ita a puero uixerat ut omnia patere ut facile seruires. a nobis. P. q. R. mandatum id certe non habebas. O præclaram illam eloquentiam tuam cum es nudus concionatus: quid hoc turpius: quid foedius: quid supplicis omnibus dignius? Num expectas dum te stimulis fodiam. Hæc te si ullam partem habes sensus: lacerat: hæc cruentat oratio. Vereor ne imminuam uirorum summorum gloriam: dicam tamen dolore commotus. Quid indignum quam uiuere eum qui imposuerit diadema: cum omnes fateantur iure interfectum esse qui abiecerit. at & inscribi iussit in fastis ad lupercalia. C. Cæsari dictatori perpetuo. M. Antonium consulem populi ius suum regnum detulisse: Cæsarem uti uoluisset. Jam iam mime miror te ocium perturbare: non modo urbem odisse: sed & lucem cum perditissimis latronibus non solum de die sed & in die uiuere. Vbi. n. tu in pace consistes: quod locus tibi in legibus & iudiciis esse potest:

ud. n. corona: aliud diadema. Corona dat priuatis: Diadema uero est in signe regum: Fascia que circumligat coram aut capiti regio διαλασδ circumligo est. Vt te esse consulem: nam quod lupercus decebat hoc est nudus & currentes: consule non decebat: Collegam quem pariter haberes: quæbas habere superiorem. Teptares: expereris neque. n. populus id pati poterat. Ad pedes cæsaris: Tibi uni peteres: ac si dicat tolerabile id fuisse: si tibi uni petisses seruire. Hæc cruentat oratio: isti mulos habet & pugnat ipsa. In fastis: in quibus festorum dierum ac totius anni fit descriptio De die luce uersari. In pietatis diei habet rationem de castro nihil cogitare: quod correptissimi & imprudentissimi faciunt

uncti: loris albis obuio cædentes: inter quos Antonius & consul & lupercus. Is propius ad Cæsarem accedens diadema capiti eius imposuit: quod detorquens caput semel ille & secundo reiecit: non sine maxima torius romani populi læticia & plausu: quippe qui regium nomen & habitum ferre non poterat. Cumque idem diadema Cæsaris statuæ ipsuisset Antonius Cæsarius & meryllus tribuni ple. abstulere: suntque a populo collaudati. A Cæsare uero ob id dumtaxat non multo post magistratu priuati: quæ causa Bruto & Cassio: cæterisque coniuratis maturandi de Cæsaris nece consilium extitit auctor Plutarchus Hoc Antonii factum: Cicero infectatur acerbiissime. Sudat: quod accidit his: quibus id obicitur crimine quod & graue est & dissimulari non potest. Iuuenalis. Ruber auditor cui frigida mens est Criminibus: tacita sudat præcordia culpa. & sudat quidem uerecundia & pallet reprehensionis timore. Aristoteles: cur & pudore erubescimus? & timore pallefcimus quærit in problematis: utrunque eodem: pro uario animi affectu fere contingit tempore. Ne nauseam faciat: ne enomat quod facere solent hi quibus sentinae nauis fector stomachum meuit. Iuuenalis. Illa maritum nauiscat: inde nautea herba granis nigris qua coriarii utuntur. T. in. s. mutato: ut Festo placet. In porticu Numicia: quæ Numicæ extruxit: in qua uiri principes conuenire nonnumquam solebant. Illic ait quæ Antonius nauseam fecit. Rhetorici: Sexti Clodii. Collega tuus: Iuli. Coronatus: laurea. Ali

Quæ tu quæ tū: sic legendū. Ne ideo de his omnibus nota historia. Quid egisses: nam cōtra te dicturus Cæsar erat. Paratum: ad respondendum mihi: quem audieras contra te dicturum: & ementita a te auspicia: quibus tñ parendum a nobis fuerat: uellemus: nollemus. Incidi: nolens & præter cōsuetum

Quæ tua figura: nam occiso Cæsare abiectis consulatus insignibus & mutata ueste: delituit Antonius ac mox prodiit cum nihil hostile fieri audisset: & sese in Capitolium recepisse coniuratos: ad quos filium pro obside misit ut descenderent hortatus: quæ prius sunt a nobis dicta. Eog: coniuratorum: sed in pri-

mis Bruti: q Antonium occi-
di ueruit. Similem tui: ad na-
turam & mores rediturū. In
ædem telluris: ubi habitus esse
natus de præsentis rerum statu
ac repub. componenda. A cū:
præsentibus interfecto: q
missis in capitolium oblidib⁹
descenderant. Subito: quia
rep. & libertatem defendebat
Cicero. Quod tibi uideris:
fuisse enim in repu. cum om-
nium grā princeps: nisi ad tyrā-
nidem animum coniecisses: &
sempiternam laudem tibi uen-
dicasses. Mentem: consilium:
& uoluntatem. Per obsidem
puerum nobilem: per filiū. M.
Antonii: & si Lepidi quoq; fili-
um ī Capitolū p obside mis-
sum legimus. & nobile iqt. Ci-
cero ironice: seq. n. Bābaliōis
nepotē: Nō diurni magi-
ster officii: qā timor facit nos
in officio ec: sed nō diurno.

Dū timor abē: quæ semp co-
mes ē: nisi cum times. Tua
illa pulchra laudatio: ironice:
quā in Cæsaris funere habuit
Antonius: qualis aut fuerit ap
Appianū licet cognoscere: cū
Cæsarem laudasset Antoni⁹:
eiusq; indignā mortem deplora-
rasset: acerbe in interfectores ī-
uectus. Studiū uero populi in
celebrando funere laudasset: ac
iusturādum recitasset: quo Cæ-
sari fidelitatē erant polliciti ue-
hementer circumfusam multi-
tudinē cōmouere uisus est. Cū
aut imaginē Cæsaris quæ ma-
china quadā circūagebatur: ex
certa facta: ad caput iacētis po-
sita: & uulnera illa qb⁹ ē cōsolu-
sus p se ferens: qdā substulisset:
sese cōtinere uulg⁹ ulterius nō
uoluit: Cadauer in rogū cremā-
dū cōiecit: ad interfectoz ædes
eucurrit: Cinnā quēdā tribunū
nois similitudine deceptū: & Cinnā illū eē ratū q ptor in occisum Cæsarem fuerat iuectus trucidauit.

Domū. L. bellieni senatoris combussit: a Dolabella altero consule ægre repulsa: fugere ex urbe percusso-
res ac in puincias pleriq; abiere: a Cæsare uiuo decretas. Illa miseratio: cum uestem a pectore discidit: &
in lachrymas cōuersus Cæsaris corpus nudū ptulit: & ei⁹ uulnerib⁹ pscissā ac sanguine foedatā uestē. Semi-
uistū lat⁹: accēsa Antonii orōne & actōe discurrere cepit ad pculoz domos multitudo sic ut sciuistū cadauer
relinqret. Fulgine absterfa: q denigrat⁹ fueras ī cæsaris cremādo cadauere ut dolorē tuū populo indicā-

quæ tu quæ tū dñatu regio sustulisti: Ne ideo ne. L. Tarquini-
us regno exactus. Sp. Cassius. Sp. melius. M. Manlius necati⁹
ut multis post sæculis a. M. antonio qd fas nō ē: rex Romæ cō-
stitueret. Sed ad auspicia redeamus: de quib⁹ reb⁹ idib⁹ mar-
tiis fuit in senatu Cæsar acturus. Quæro tū tu qd egisses: andi-
ebā qdē te patū uenisse: q me de mentitis auspiciis qb⁹ tñ pa-
rere necesse erat: putares eē dicturū. Sustulit illū diem fortuna
po. ro. Tū & rñū de auspiciis iudiciū interitus Cæsaris sustu-
lit. Sed incidi in id tps: qd his de reb⁹ in quas ingressa erat orō.
Prætercundū nō sit quæ tua fuga: quæ formido illa die: quæ p-
pter conscientiam scelerū desperatio uitæ: Cum ex illa fuga be-
neficio eoz q te: si sanus esses: saluum esse uoluerunt. Clam te
domum recepisti: O mea semper frustra uerissima auguria te-
rum futurarum. Dicebam illis in capitolio lib. ratorib⁹ nostris
cum me ad te ire uellent: ut ad defendendam. R. P. te adhorta-
rer: quo ad metueres: oia te pmissurum: simul ac tñere desisses
similem te futurum tui. Itaq; cum ceteri consulares irent & re-
dirent: in sententiā mansi: neq; te illo die neq; postero uidi: neq;
ullam locietatem optimis ciuibus cum importunissimo hoste
foedere ullo confirmari posse credidi. Post tertium diem ueni
in ædem telluris: equidem inuitus: cum omnes aditus armati
obsiderent. Qui tibi ille dies. M. Antonii fuit: quāquam mihi
subito inimicus extitisti: tum me tui mise: et: qd tibi inuideris.
qui tu uir dii immortales & quantus fuisses: si illius diei mentē
seruare potuisses Pacē hremus: q erat scā p obsidē puerū nobi-
lē. M. Antonii filiū. M. Bābalionis nepotē: quāquā te bonū ti-
mor faciebat: non diurni magister officii: improbū fecit ea
quæ dum timor abest: ate non discessit audacia. & si tū cū opti-
mū te putabant: me dissentiente funeri tyranni illius scelerat⁹
sime præfuisi. Tua illa pulchra laudatio: tua miseratio: tua co-
hortatio. Tu tu illas faces incendiisti: & eas quibus semiuistum
latus illius est: & eas quibus incensa. L. Belliēi domus deflagra-
uit. Tu illos impelus perditorum hominum: & ex maxima
parte seruorum: quos nos uī manuq; repulimus: in nostras do-
mus immisisti. Idem tamen fulgī: ne absterfa reliquis dieb⁹ in

PHILIPPICA SECUNDA

res. Præclara. s. consulta fecisti: hæc omnia sunt prius dicta Veniebant. uendebantur. Si hæc manent: ac si diceret: si durant diutius quæ facit Antonius. Domesticis nundinis: mercatu ac foro quod domi agit: in quo oia uendit. Vbi est: hanc pecuniam interceperat Antonius ut e iam dictum Funestæ: ex bonis interfectorum & proscriproz redactæ. Attributis: quæ uirum peditum. Vindicare: ut imunes a tributis essemus. Nō insciente te: ac si diceret te conficio: & uolente. Sed unum egregium: Deiotarus Tetrarcha gallogræcæ & paphlagiæ: senatui po. q. ro. amicissimus: & rex a Cicerone

capitolio præclara. S. C. fecisti: ne qua post idus martias imunitatis tabula ne ue cuiusq̄ bñficii figeretur meministi ipse de exilibus: scis de imunitate qd dixeris. optimū uero qd dictaturæ nomē ippetuū de. R. P. sustulisti: quo qdē facto tantū te cepisse odiū regni uidebat: ut eius omnē ppter proximū dictatorem tolleretur. Constituta. R. P. uidebat aliis: mihi uero nullo modo qui omnia: te gubernante: naufragia metuebā. Nū me igit̄ sefellit: aut nū diutius potuit sui eē dissimilis? Inspectantibus uobis toto Capitolio tabulæ figebant: neq; solum singulis ueniebāt imunitates: sed etiā populis uniuersis. Ciuitas nontū sigillatim. sed puinciis totis dabat. Itaq; si hæc manet: quæ stā te. R. P. manere non possūt: puicias uniuersas. P. C. pdidisti. Neq; uectigalia solū: sed & imperiū po. ro. Huius domesticis nundinis diminutū ē. Vbi est septies milies sestertiū: quod ī tabulis quæ sūt ad ædē Opis patebat: funestæ quidem illi pecunie: Sed tamē si his quoq; erat non reddet: quæ nos attributis posset uindicare. Tu aut̄ sestertiū q̄ drageticis quod idib; Martiis debuisti: quonam modo ante kalendas Aprilis debere desisti? Quid ego de cōmentariis infinitis: Quid de innumerabilibus chirographis loquar: sunt ea quidem innumerabilia: quæ a diuersis emebantur nō insciente te. Sed unū ægregium de rege Deiotaro. P. R. amicissimo decretum in capitolio fixū: quo proposito nemo erat qui in ipso dolore risum posset cōtinere. Quis. n. cuiq̄ inimicior q̄ Deiotaro Cæsar: æque atq; huic ordini uer equæstri: ut massaliensibus ut omnibus quibus. R. P. populi romani charam esse sentiebat. Igit̄ a quo uiuo nec præsens nec absens q̄c̄q; eq̄ boni ue ipetrauit: apud mortuū scūs ē grat; cōpulerāt hospite: p̄ns cōputarat: pecuniā iparat. Medietate tetrarchiā ex græcis cōitibus suis colla carat Armeniā abstulerat a seatu datā. Hæc uiu; peripuit: reddidit mortu;. At qb;

senatus populi q. ro. noie adiecta Armenia appellatus: ī partibus fuit pōpeianis cū auxiliis in Pharsaliā uenit. Victo postea pōpeio: Cæsari satifecit: equites quos imperauit & pecuniam misit diuertentē apud se in Luceio castello: cū aduersus pharnacem proficisceretur hospitio suscepit: rursumq; postulata pecuniā Cæsari numerauit. Accusatus deinde est a Philippo quodā medico seruo suo: Castore nepote subornante: & alioz criminū: & q̄ diuertentem apud se Cæsare occidere cogitauerat: Cicerō clara illa orōne: quæ est in manibus defendit Cæsar indignatus Deiotarū ad ueterē tetrarchiam redegit: adempta media: & quibusdam græcis q̄ comitari in bellum cum fuerat tradita ac item Armenia ablata: quam senatus concesserat. Cæsare mortuo quicq; ereptum fuerat illico recepit. Sed Antonius cum legatis ei; q̄ Romæ erant: inscio tamen rege & Regis hospitibus: quoq; unus erat Cicero dissuadentibus: pactus est si certam pecuniam acciperet a Deiotara: edictum se prolaturum: quo adempta ex Cæsaris uoluntate restituerent. ī se cōtāt hoc: & irridet Cicero. Et meditare iquit Antoni de Syngrapha hoc est de cautione: p̄ tuā & contrahentiū tecū legatorū scripturā facta. nam quæ amiserat Deiotarus ea recepit: & sine ullis Cæsaris cōmentariis tenet: & iure qdem tenet: quod ostendit Cicero. Pro-

posito: in pariete ue in omnibus legi posset. Huic ordini: senatorio. Massiliensibus: quos uehementissimè odit Cæsar q̄ in partibus senatus: & Pōpei fuisse: q̄ obsidionem: & extrema omnia passi essent: id quod & Lucanus scribit: & in Cæsaris legitur commentariis. Hinc postea triumphans Cæsar portari ī triumphi pompa etiam Massiliam uoluit & si minus licebat q̄ Sotia semper fuerat populi Romani: hinc illa Ciceronis in officiorum libris lamentatio. Itaq; uexatis & perditis exteris nationibus ad exemplū amissimū imperii portari in triumpho Massiliam uidimus: & ex ea urbe triumphari: sine qua nunquam nostri imperatores ex transalpinis bellis triumpharunt. plura de massalia q̄ narbonensis prouinciæ metropolis quondam fuit commentario quarto Strab. scribit. Tetrarchiam: gēs quæ unius esset linguæ diuisa olim in partem quattuor in totidem scissa dicebatur Tetrachia: quarum singulæ suum habebant Tetrarcham & iudicem & ephorum Tetrarchæ sp̄s subiectos: auctor Strabo. Hæc uiuus eripuit: si uiuus eripuit: nunquā reddidit mortuus. Quibus uerbis: sequens erat in decreto: quod Antonius sixerat ex cōmentariis: ut

Marginal notes on the left edge of the page, including names like 'Capitolio', 'Deiotaro', and 'Cæsari'.

dicebat Cæsaris: æquum est restitui Deiotaro Armeniam non iniquum Mediæ tetrarchiam reddi: & similia: quam uerborum complexionem hoc est implicationem deridet Cicero. Affui semper: defendi

Aequum dixit: quoniam & si defendebat crimen Deiotarus: deprecatione tamen urebatur: & fateor: dicebat peccasse: nec æquum quicquam postulare a Cæsare: & temen ut ignoscat postulo: & quæ peto pro sua summa humanitate concedat. Sestertii centies: sic pactus cum deiotari legatis fuerat. Antonius ut centies daret sestertium. Sua regis. Hospitum: quos plures Romæ habebat Cicero & Pompeius hospites fu

ere Deiotari. In Gynæceo: locus domi est ubi solæ uersantur mulieres: sicuti Audrōtis ubi uiri: γυνή mulier est. Venere: uenditæ sunt: & quotidie uenduntur. Syngrapha & chyrographa differunt teste asco: p̄ea q̄ in chyrographis tantum quæ gesta sunt scribi solent: In syngraphis etiam contra grauitatis fidem pactio uenit & n̄ numerata quoq; pecunia: aut non integra numerata pro temporali uoluntate hominum scribi solent more institutoq; graecorum & c̄. Suo Marte: sua auctoritate & robore: in prouerbio est. Nemo iure consultus: nemo a te de iure interrogatus: duæ hic partes iure consultus. Ne iste quidem. Sex. clodium ut opinor intelligit dictorem cui? cōsilio hæc faciebat. Auctoritatem Cæsare. Quoz imitatores: nōnulli ex Antonii sectatoribus chyrographa ab eo proposita in multoz beneficium imitabant: nā & ipsi scribebant: & uenalia proponebant in publico: ut qui uellent hoc uel illud beneficium emerent. non aliter q̄ gladiatorum belli proponi solent in quibus noia continetur eoz & p̄iæ atq; æras: cuius irem sint ut sciunt qui emere aut cōducere uolunt. nā ædiles & prætores sinu nus ædebant gladiatorum. &

ædilis Cæsar ludis & reliqua munificentia adiecit gladiatorum munus aliquanto paucioribus q̄ destinauerat paribus. nam cū multiplici undiq; filia cōparata aduersarios exeruisset: cautū est de numero gladiatoroz quo ne maiorem cuiq; Romæ habere liceret: ut Traquil. ait. Vel libellos gladiatoroz compositiones. C̄. in epistola ad Cæliū Quid enim me hoc tibi mandasse existimas: ut gladiatoroz compositiones. Nā. libellus etiam duoz plurium ue significat pactionem. Oui. Dum loquitur tangitq; magnum: poscitq; libellū. Possimus etiā eos accipere libellos in quibus pugnae gladiatoroz erant descriptæ: quibus legedis uulgus oblectabatur. Venales aut̄ ab his q̄ inde lucrum quærebant: circumferbant: Appendant: qd̄ fieri solet quotiens maximus numerus est: p̄isci cum signata adhuc pecunia nō esset: pendebant æs nō numerabant: & hoc graue uocabatur: sicut qd̄ numerabatur signatum. uñpendere tributa: & pendere p̄enas. Post. M. Brutū q̄ proconsul Cretā obtinebat. Ne prouincia: ut desineret tributum pendere: & libera esset: nec amplius p̄ uincia & uectigalis haberetur. Cōstringendus: argendus & conuincendus hoc decreto qd̄ tu dicis Cæsaris eē. dicebat. n. Antonius Cæsarem hoc decreuisse. Et dicit mihi inquit Antoni Creta non potuit liberari uiuo Cæsare: Si hæc Cæsaris uoluntas fuisset. Nā ad Brutū qd̄ tunc nihil p̄tinebat: cur statim postq̄ illic discederet Brutus. liberā esse uoluisti? Certe apparet neq; cogitasse: neq; uoluisse hoc Cæsarem. Sed id agitur. P. C. ut hoc decreto Antonius a Cretenibus pro immunitate pecuniā accipiat: res publica Cretā prouintiam amittat. Omnino: nihil quisq; uoluit emere: quod hic non fuerit paratus uendere. De exulibus: legē p̄posuerat qua exulibus sub certa pecuniæ pactione reditus liber eēt in p̄iam. Cicero nō dolere

uerbis: modo æquū sibi uideri: mō inon iniquū: mira uerboz cōplexio. At ille nunq̄ semp. n. absentī affui deiotaro: qd̄ sibi qd̄ nos p̄ illo postularem? æquū dixit uideri syngrapha sestertii centies p̄ legatos uiros bonos: sed timidos & impitos sine sua sine reliquoz hospitū regis snia facta in gynæceo: quo in loco plurime res uenire & iueneunt: q̄ ex syngrapha qd̄ sit auctur? meditare cēseo. Rex. n. ip̄e sua spōte nullis cōmentariis cæsaris simul atq; audiuit ei? iteritū suas suo Marte res recupauit. Sciebat hō sapiēs ius sup hoc fuisset: ut q̄ tyrāni eripuissent ea tyrānis iterfectis: hi qb? erepta eēt recuperēt. Nemo igit̄ iure cōsult? p̄ quē hæc agis ex ista syngrapha deberi dicit p̄ his reb? q̄ erant an̄ syngraphā recuperatæ. Nō. n. a te emit: sed prius q̄ tu sum sibi uēderes: ip̄e possedit Ille uir fuit: nos qd̄ cōtēnendi q̄ auctore odimus acta defendimus. Quid ergo de cōmentariis infinitis. Quid de innumerabilib? chyrographis loquar quoz & imitatores sunt: q̄ ea tāq; gladiatoroz libellos palā uēditēt. Ita q̄ tāti acerui nūmoz apud istū cōstruunt: ut iā appendant: n̄ numerent pecuniā. Atq; cæca auaritia ē nup̄ fixa tabula ē q̄ ciuitates locupletissimæ Cretesū uectigalib? liberant: statim q̄ ne post. M. Brutū p̄cōsulē sit Creta puicia. Tu meus es cōpōs tu nō cōstringendus in Cæsaris decreto: Creta post. M. Brutū decessum potuit liberari: Cum Creta nihil ad Brutum Cæsare uiuo pertineret. At huius uenditione decreti: ne nihil actū putetis prouinciam Cretam perdidistis Omnino illius rei nemo fuit emptor: cui defuerit hic uēditor: & de exulibus legem quam fixisti Cæsar tulit: Nullius infector calamitatem: tantū

se dicit quenq̄ restitui in patriam. Sed id ferre p̄ moleste & repræhendere: quod idem pari conditione omnibus reditus parerit: cū dispar cā exilii fuerit. Et Inquinatos: confusos cōmixtos ac ueluti scedatos: tanq̄ par omnium fuerit causa. Similit̄: in qua reliq̄ restituti. Loco patruī. C. Antonii q̄ fuit in partibus Pōpeianis: & iccirco exul a Cæsare factus: de cuius reditu ferre distulit Antonius: cū de aliis Cæsare occiso: referret: Eundē restitutiū postea Antonius ad Censuræ petitionem impulit: subornatis uilissimis & indignissimis q̄buldā: q̄ cōperitores fierent: id quod & risus hominum mouit: eiusmodi p̄sonas censuræ can-

didatuffieri: & quærelas q̄ uir clarissimus & consularis honestissimus: sic ludibrio cēt Ant. & tū haberi ea comitia postea non est passus. Cōparasti: cōstituiisti dedita opera. Fulmē sinistrum: fulminibus qd̄ aut faciendum esset aut cauedū: moueri se a Ioue putabant hoīes. Sinistrum fulmē uitū erat comitiis. Cicero li. ii. de diuinatione Comitioꝝ solū uitū ē fulmen: qd̄ idem oībꝝ rebus optimū auspiciū habemus si sinistrum fuerit. Cum sis religiosus: qm̄ augur tu es & religiosus: tuos auspiciis subesse non existias & te ac tuos extra oīa auspicia positos esse tibi persuades: ironice aut̄ loquitur. In septēuiratu: petierat. C. Antonius septēuiratū. M. Antonio ad petitionem impellente: ab eodē repente destitutus est. Septēuiri epulones dicebantur. Septē. n. erant collegæ in hoc magistratu qd̄ ad sacra p̄tinebat. Datū aut̄ is ē nomē: qm̄ indicē di Ioui cæterisq̄ diis epulas potestare haberet: auct̄ or Pōpeius festus. Eoz̄ filix a uet̄æ sacerdotio excusationē merebatur: qd̄. A. Gellius tradit. Interuenit: tanq̄ ad rē certam affuit.

Cædo: id ne metuisi ne nō posses negare saluo capite. i. uis uis: ac si diceret ne non posses negare qn̄ uelles. qm̄ qn̄ uouisses negare oīno potuisses. uel saluo capite salua & integrā fama. C. Antonii: quē iccirco ad esse uoluisti ut maiore afficeretur dedecore: cū negare septēuiratū ei integrā posses fama. Sororē: patruelē. Alia conditio: alia uxore Calphurnia. Probri: adulterii cū Dolobella. Insimulasti: accusasti.

quæror primū eoz̄ reditus inqnatos quorū causam dissimilē Cæsar iudicauerit. Deinde nescio cur reliq̄ idem non tribuas: neq̄ enim plus q̄ tres aut quattuor reliq̄ sunt: q̄ simili in calamitate fuerunt: cur tua misericordia simili non fruuntur: cur eos habes in loco patruī: de quo ferre cū de reliq̄ ferres noluisti? Quem etiā ad censuram petendā impulisti: eaq̄ petitionē cōparasti: quæ & risus hominum & quærelas moueret. Cur aut̄ ea comitia nō habuisti? An q̄ Tr. pl. fulmen sinistrum nunciabat? Tua quid interest? nulla auspicia tuoz̄ sunt cū sis religiosus. Quid eundem in septēuiratu nōne destituiisti? Interuenit enim. Quid metuisi? credo ne saluo capite negare nō posses: omnibus eum contumeliis onerasti: quē patris loco: si menti ulla pietas esset: colere debebas: filiam eius sororem tuam eicisti alia conditione quæ sita: & ante p̄specta. Nō est satis p̄bri insimulasti pudicissimā scēminam. Quid est quod addi possit? cōtentus eo nō fuisti frequentissimo senatu. kl. Iañ. sedente patruo hanc tibi esse cum Dolobella odii causam ausus es dicere q̄ ab eo sorori & uxori tuæ stuprum oblatum eē comperisses. Quis iterptari pot̄: ipudētiore q̄ i senatu: an improbiore q̄ i Dolobella: an ipuriore q̄ p̄e audiete an crudelior q̄ in illā miserā tā spurce: tā ipie dixeris. Sed ad chyrographa redeamꝫ quæ fuit tuā cognitio. acta. n. cæsar̄ pacis cā cōfirmata sunt a senatu q̄ qd̄ cæsar egisset: nō ea quæ cæsarē egisse dixisset Antoniꝫ unde ista erūpūt: quo auctore p̄ferūt? si sunt falsa cur approbantur: si uera: cur ueneunt: at si placuerat ut ex kl. Iunius de cæsar̄ actis cū cōsilio cognosceretis: qd̄ fuit cōsiliū: quē unq̄ aduocasti: q̄s kl. Iunias expectasti? An eas ad q̄s te pagratis ueteranoz̄ coloniis stipatū armis retulisti? O p̄clarā illā p̄cursatōem tuā mēse Aprili atq̄ Maio tū cū capuā deducere conatꝫ es quē admodū illā adieris: uel potiꝫ pene nō adieris scimꝫ. Scimꝫ. n. cui tu uerbi minitaris. utinā conere aut aliq̄n illud pene tollat. Ad quā nobilis ē tua illa pegrinatio? Quid p̄radioz̄ apparatꝫ? Quid furiosam uinolētiā tuā p̄ferā. Tua ista detrimēta sunt: illa nr̄a: agrū cāpanū qui cū de uectigalibus extimebat ut mi-

Tua cognitio: quæ tu solus notasti & nouisti. Pacis causa: id quod in prima philippica est dictū. Si sunt fallia: diadema. Cū cōsilio: aliis adhibitis. Percursationē: cū mortuo Cæsare ueteranoz̄ colonias lustrasti: ut eoz̄ studia tibi cōsiliares id qd̄ fecisset Antoniꝫ: nisi Octavius ipeditisset. Capuā deducere. s. Coloniā: uoluit illuc coloniā deducere. sed cāpani phibere: & paḡ absuit qn̄ occideret: nō ergo adit: sed pene adit: hoc ē paḡ absuit qn̄ adiret. Vel capua deducere: uet̄os. s. & secū ducere. Illud pene: ut adeas & p̄reas nō pene adeas. Simile ē illud Proprii: Quod quæris q̄re nō hēt ullus amās. Cui urbi. q̄li: & q̄ cōtra te iratæ Capuæ. Tua ista: ac si diceret i te ip̄m hæc admittis: & dedecꝫ priuatū tuū. Qui cū d uel

ctigalibus: semper enim publicus fuit & uæægal populo romano pependit. Glandiferæ: ipse iter præatur & fructuosæ subiungens. Cassilinum campaniæ oppidum ad flumen uulturnum situm: in quo prænestini milites quingenti & xl. & una nõnulli perusini sic obstinare Annibalis obsidionem pertulere: ut fame uexati lora ac pelles scutis tractas: & mures steim essent: nucibus quoq; a romanis p uulturnum annem missis uixere: auctor Livius libro. xxiii. ab urbe condita. Consulisti me de Capua & c. posses ne capuam coloniam deducere: ego inquit idem respondi: quod de Cassilino responderam. De Capua negauit posse illuc Coloniam

nouam deduci: quo auspicato & rite deducta antea eeri: & incolumis maneret: dixissem qd de Cassilino dixeram addi nõ uos colonos ueterib; extinctis posse: hoc eni significat ascribi aliis addi & adiungi. Ut uexillum uideres: ideo nouam coloniam Cassilinum deduxisti: ut inter ueteres & novos colonos ortis discordiis & bellis cinitas uastaretur & desolare: uel potius ut tu hostiliter in uideres oppidum & euerteres: si cuti aratro condere urbes psci designabant. unde ait Virgilius. Interea Aemeas urbem designat aratro. Sic delentes ubi muri fueratur aratrum circūducebant: auctores Porphirio & Acron. Horatius libro primo carminum: Iræ altis uerbis ultimæ steteret causæ: cur perirant fundit; Imprimeretq; muris hostile aratrum exercitus insolens. Pene perstrixisti: quia parum absuit quin Capuam ipsam euerteret: cuius iminuto territorio: quod e circuncie; uerbi culpam ager.

Perturbaturum: cum spræra auspictorum religione illuc nouam duceres coloniam: quo antea auspicato dncta e. M. Varronis. qui fuit togatorum litteratissim; & quo nemo unquam doctior: nec apud græcos quidem fuit: ut ait Lactantius. Decem ante Ciceronem annis natus est: cui scriptos de latina lingua dedicauit libros in partibus fuit Pompeianis: eo mortuo Antonius fundum eius Cassinatem occupauit: uenisse sibi a Cæsare dicens: qd factum negat Cicero. Et si ab hasta: esto iquit tabulæ emptionis sub hasta factæ ualeat

nunc: hoc est uim & robur obtineant: quare uera nõ obtinent: & tabulæ inquã nõ tuæ: & a te factæ: sed Cæsaris in quibus debitor tu apperebas: non hæ quas tu cõmentus es: & falso Cæsaris eẽ asseris: quibus te liberasti: & alienum æs dissoluisti. Varronis tamen Cassinarem fundum uenisse sub hasta a Cæsare nemo dicit. Nullius: q Varronis scilicet. Rẽ ullã esse detractam. l. dicit. Quid. l. dices. nã scripsit ad te Cæsare ut redderes Cassinat in fundũ: quẽ interceptas. Domus Varro. Ab hora tertia: statim post mediã noctẽ: Quã dispari dño: Cicero lib. l. de offi. odiosum inqt e: cũ a prætereuntibus dẽ O domus antiqua

litibus daretur: tamen infligi magnum. R. P. uulnus putabamus: hunc tu compransoribus tuis & collusoribus diuidebas. mimos dico & mimas in agro. P. C. Capano collocatos. Quid iam quærar de agro Leontino: quando quidem hæ quondam arationes Campani & Leontani in. P. R. patrimonio glandiferæ & fructuosæ ferebantur. Medico. iiii. milia iugerum quasi te sanum fecisset. Rhetori duo quasi disertũ facere potuisset. Sed ad iter italiãq; redeamus. Deduxisti Coloniam Cassilinum: quo Cæsare ante deduxerat. Consulisti me per litteram de Capua: tu quidem sed idem de Cassilino respondi: posses ne ubi colonia esset: eo coloniam nouã iure deducere: Negauit ieam coloniam quæ esset auspicato deducta dũ esset incolumis colonia nouam iure deduci: colonos novos ascribi posse: rescripsi. Tu autẽ insolentia elatus omni auspicio; iure turbato Cassilinum coloniam deduxisti: quo erat paucis annis ante deducta: Ut uexillum uideres & aratrum circūduceres. cuius qdẽ uomere portam Capuæ pene pstruxisti: Ut florentis colonie territorium minueretur. Ab hac religionũ pturbatione. ad uolam in. M. Varronis sanctissimi: atq; itegerrimi uiri fundum Cassinatem. Quo iure: quo ore: eodẽ inqes quo in heredum. L. Rubrii: quo i heredum. L. Tursecii prædia: quo in ceteras innumerabiles possessiones. & si ab hasta ualeant tabulæ mō: Cæsaris nõ tuæ. quibus debuisti: non quibus tu te liberauisti. Varronis quidẽ Cassinatem fundũ q̄s uenisse dicit: Quis hastã istius uenditionis uidit: quis uocẽ præconis audiuit: Misisse te dicis Alexandriã q̄ emeret a Cæsare. ipsum. n. expectare magnũ fuit. q̄s uero audiuit unquã nulli; aut sal; curã plurib; fuit: De fortunis Varronis rem ullã eẽ detractã: Quod si etiã scripsit ad te Cæsare ut redderes. Quid satis pot dici de tãta ipudetiã: Remoue gladios illos parũ: quos uidemus: Iã itelliges aliã cãm eẽ hastæ Cæsaris: aliã cõfidentiã & temeritatis tuæ. Nõ. n. te dñs mō illis sed i b; sed quis amicus uicinus hospes procurator arcebit. At quã multos dies i ea uilla turpissime es pbacchat; Ab hora tertia bibebat; ludebat; uomebat. O tecta ipla misera q̄ dispari dño

PHILIPPICA SECUNDA

heu q̄ dispari dño dominaris: quod his temporibus in multis licet dicere? Inquilino: domus in suo habitat: inquilinus in alieno priuato: & proprie in conducto: siue in urbe: siue ruri. Salustius tamen. M. Tullium Romæ inquilinum dixit. Cū meritoris: non liberis scilicet masculis scortis: nā illa tēpestate pueros nō liberos mangones: aut uendebant: aut cōmodare etiam precio abutendos solebant: siue etiam ipsi pueri permissu dñorum: siue suo iure prostabant: meritorii uocabantur. Scorta: meretrices. nō autē sicut didimus meritorium puerum: sic meritoriam puellam sed meretricem:

quāq̄ quō iste dñs? sed tñ q̄ a dispari tenebātur. Studios. n. suorū. M. Varro ualuit esse illud nō libidinū diuersoriū. Quæ illa uilla ante dicebant? Quæ cogitabant? Quæ litteris mandabant. Iura. P. R. monumenta maiorum. oīs sapientiæ rō: oīsq; doctrina. At. n. te inquilino: nō. n. dño psonabant oīa uocib⁹ ebriorū: natabant pauimenta uino: madebant parietes. Ingenui pueri cum meritoriis: scorta inter matress familias uersabantur. Cassilino salutatū ueniebant: A quo: Iteramne: admissus est nemo. iure id quidem. in hoīe. n. turpissimo obsolebant dignitatis insignia. Cum inde Romā pficiscens ad Agnū accederet obuiā ei processit: ut est frequens municipiū: magna sane multitudo. At iste opta lectica latus est p oppidū ut mortuus. Stulte Agnates: sed tñ in uia habitabant. qd Anagnini: qui cū eēt deuii obuiā ei descenderūt: ut istū tanq̄ si esset cōsul salutarēt. Incredibile dictū. Sed tū nimis inter oēs constabat neminē eē resalutatū. Præsertim cū duos secū anagninos haberet. Mustelā & Leonē: quorū alter gladiatorū ē princeps. aliter poculorum. Quid ego illas istius minas. contumeliāq; cōmemorē quibus inuectus est in Sidicinos? Vexauit Puteolanos: q. C. cassium q; Brutos patronos adoptasent. Magno qdem iudicio: studio: benignolentia: caritate: non ut te ut Basilum uī & armis & alios uestri similes: quos clientes nemo hīc uelit non mō eē illoꝝ clientens. Interea dū tu habes: qd dies ille Collegæ tuī. Cum illud qd tu uenerari solebas bustū in foro euerit: Quare tibi nunciata ut cōstabat inter eos: q una fuerunt: cōcidisti. qd euenerit postea: nescio. metū credo ualuisse: arma. Collegā qdē de cœlo detraxisti: effectiq; non tu qdā etiā nūc ut sit similis tui: sed certe ut dissimilis eēt sui. Qui uero reditus inde Romā? Que per turbatio totius Urbis: memineras Cinā nimis potentem. Syllā postea dñantē. cæsarē regnantē uideramus. erāt fortasse gladii. Sed tñ absconditū nec ita multū. Ista uero quæ & quanta barbaria ē: Agmine qdrato cū gladiis sequuntē scutati milites. Lecticas portari uidemus: atq; his qdē iā inueteratis. P. C. consuetudine obduruimus: kl. Iun. cū in Senatū ut erat cōstitutū uenire uellemus: metu pter itī repente diffugimus. At iste q̄ Senatu non egret: neq; desiderauit queq̄. & poti⁹ diceflu nostro

bus Persas & siculos usos tradit: & maiorem fere græcorum partem: confisos eas & posse componi facilius: & equitandi societatem: expeditionisq; usum seruare multis in rebus præstantius. Onofander q ad anastatium Cæsarem pulcherrima de re militari scripsit commentaria cōtractione quadratoq; agmine mouere exercitum q̄ alio modo satius & tutius putat. Lecticas: quibus gestabatur Antonius cū suis similibus.

Interamne: ab interamne: quod est cāpaniæ oppidū: non pcul ab Antonio: sic dictum q̄ inter duos amnes iacet in unum confluentes Melpim & Lirim: auctor Strabo. Obsolebant turpia & fœda erant: obsoleo inquinor est: ex obsoleo est & obsoleo deficere. Cicero hoc uero a plerisq; eorum desertū obsoleuisse. Vñ obsoleo squalidi & sordidi. Horatius: Carer obsoleti fordibus recti.

Stulte aquinates: scilicet ege re: qnt obutam processere.

Anagnini insignis in Campania: olim urbs fuit Anagnia qd ait Strabo: de qua Maro: Quos diues Anagnia pascit.

Deuii: extra uiam. Sidicinis: ciuitas oscorū in Campania Theanum est: Sidicinum uocatum auctor Strabo. Puteolos: in campania maritimū oppidum est puteoli cumano rum olim emporium: in supclio quodam constructum: dicearchia pri⁹ uocatum: Romani frequentes Annibale italiā bello uexante habitauere: & a puteorum frequentia puteolos appellauere. Sūt q ab aquarum putore quæ sulphuratae & maleolentes per totum illū & baiarum & cumarū sunt tractum dictos malint. Ut basilū fuit hic in partibus Cæsarianis: & postea Antonianis cuius & Lucanus meminuit.

Dum tu abes: aberat Antonius ut Colonias circuiret ueteranorum: & eos sibi cōciaret quod est prius dictum. Collegæ tuī: Dolobellæ. Metū & arma: hoc est territum a te Dolobellam mutasse uoluntatem. De cœlo: de summa laude qua in cœlum usq; perueniebat. Erant gladii: Cynnæ: Syllæ: & Cæsaris dominaru. Agmine quadrato: Helianus quadratis acie-

Leges Cæsaris: de quibus dictum philippica prima. Annorum numerum: ut prætoriae plus q̄ annū consulares plus quam biennium tenerentur. Sine promulgatione: priuata auctoritate: re ad populum minime relata. Ut tolleretur: illas a Cæsare: promulgauit contrarias. Testamentum: Cæsaris.

Signa tabulas. signa statuæ sunt & sculptorum artificum. Tabulæ uero picturæ: & pictorum opera.

In uillam Scipionis quæ erat in Tiburtino. Is Cæsar. Puluinaria: hæc omnia tribuebantur deorū immortalium honori: puluinaria: simulachrum: fastigiū: puluinaria lecticæ crāt deorum & lectuli qui in tē-

plis sterni cōiueuere unde puluinaria festa Horarius. Nūc statuarib⁹ ornare puluinaria deoz.

Fastigiū: tēplū & altius ædificiū. Est flamē Cæsari Antonius: cū stomacho inq̄: qm̄ ei⁹ imitabat tyrānidē: & uelut minister erat illi⁹ cōsuetudinis.

In augurare: cur nō pauguria cōsecrari: sacerdotio pfuturus. nā inaugurari hoc ē augurio cōsecrari sacerdotes futuri solebāt: & itē loca quæ numini dicant. Exaugurari uero cōtra cū extra faciū & phanaticā cām ponebant: & in pfanū usum reuocabant. Sume diē: elige diē quo inaugureris. Vide q̄ te inauguret: q̄. i. null⁹ futurus ē. Quæro deinceps: cū mortuo cæsari diuinos honores tribui uellet Antonius. tulerat ad populum: ut q̄nto die ludoz Romanoz cæsari sacrificaret: idq̄ scitū fuerat: & tñ honorem Cæsari Antonii lege concessum nō exquebant: iō q̄ Cicero: Cū ludi romani celebrarent: quo tpe hanc hēbat orōnē & Quintus eēt eoz dies fortasse inquit ignoras heri diē quartū fuisse. hodiernū q̄ntū eēt: hoc ē diē Cæsari lege tua deretū. Cur nō sumus prætextati: in prætexta ludos & sacrificia celebrabāt. Ludi romani magniq̄ uariæ appellati anui fuere. Egpugilesq̄ certabāt a Targonio Prisco iſtituti designato circo q̄ postea maximus ē dictus. Fiebant hi ludi mēse aprilis: initū erat sexto idus.

An supplicationes: Cæsari parentalia & supplicatiōes decreueret Antonius: q̄b⁹ postea diē addiderat i auspicato: q̄re piaculū cōmissum erat: id q̄ obicit Cicero. Puluinaria noluit: respuit cū cōcedere.

Acta Cæsaris: cū acta cuius plā nō solū quæ ille egerit: sed quæ ei⁹ honori tributa fuerint etiā intelligamus. Apertiorē propter id quod nudato peccatore concionatus est.

lætatus est statimq̄ illa mirabilia facinora effecit. q̄ chyrographa Cæsaris defendisset. Lucri sui cā: is legē Cæsaris easq̄ præclaras: ut. R. P. concutere posset euerit. Numerū annoz prouinciis prorogauit. Idēq̄ cū auctorū Cæsaris defensor esse deberet: & in publicis & in priuatis rebus acta Cæsaris rescidit: In publicis actis nihil est lege grauius In priuatis firmissimū ē testamentum. leges alias sine promulgatione substulit. alias ut tolleretur pmulgauit Testamentum irritum fecit: Quod etiam infimis ciuibus semp obtentū ē. signa tabulas quas populo Cæsar una cum ortis legauit eas hic partim i hortos Pōpeii deportauit partim in uillā Scipionis. Et tu i Cæsaris memoria diligēs Tu illū amas mortuū. Quē is maiorē honorē cōsecutus erat. q̄ ut haberet puluinaria: simulacrū: fastigium: flaminem. Est ergo flamen ut Ioui: ut Marti ut Quirino sic diuo iulio. M. Antonius. Quid igitur cessas? Cur nō in augurare: sume diē: uide qui te inauguret. Collegæ sumus: nemo negabit. O detestabile hoīem. siue q̄ Tyranni sacerdos es: siue q̄ mortui. Quæro deinceps nū hodiernus dies q̄ sit ignores? ne scis heri quartū in Circo diem ludorum Romanorum fuisse? te autem ipsum ad populum tulisse ut quītus præterea diēs Cæsari tribueret? Cur non sumus prætextati? Cur honorē Cæsaris tua lege datū deserri patimur? An supplicationes addendo diem contaminari passus es. Puluinaria noluit: aut undiq̄ religionem tolle aut usquequaq̄ conserua. Quæres placeat ne mihi puluinaria esse: fastigium: flaminem? Mihi uero nihil istorū placet. Sed tu qui acta Cæsaris defendis quid potes dicere: cur alia defendas: alia non cures? nisi forte uis fateri te oīa quæstu tuo: non illius dignitate: metiri. Quid ad hæc tandem? Expecto eloquentiam tuam: desertissimum cognoui Auum tuum: at te etiā apertiorē indicendo. Ille nunquam concionatus est nudus: tuum hominis simplicis pectus uidimus. Respondebis ne ad hæc? aut omnino hīscere audebis? & quid reperies ex tam lōga oratione cui te respondere confidas? Sed præterita omittamus. hunc unū diem hunc unū iquam hodiernum diem hoc punctum temporis: quo loquor: defende si potes. Cur armatorum corona Senatus septus est? Cur mei tantellites cum gladiis audiunt? cur ualæ concordia non patent? cur homines omnium genium maxime barbaros Ithyreos cum sagittis deducis in forum? præliū sui causa se facere dicit. Non ne igitur milies perire est melius: quam in sua ciuitate sine armatorum

praesidio nō posse uiuere? Sed nullū est istuc: mihi crede: praesidiū: Caritate & beniuolentia ciuiū septum oportet eē: nō armis. Eripit: extorquebit tibi ista. P. R. utinam saluis nobis. sed quoquomodo nobiscum egeris: dum istis consiliis uteris non potes esse: crede mihi: diuturnus. Etenim ista tua minime auaritia coniunx quam ego sine contumelia describo nimium debet diu. P. R. pensionem tertiam. habet. P. R. ad quos gubernacula. R. p. deferat qui ubicūq; terrarum sunt: Ibi est omne. R. p. praesidium: uel potius ipsa. R. p. quae se adhuc tantū modo ultra est: nondum recuperauit. Habet quidem certe. R. p. adolecentes nobilissimos paratos defensores q̄ uolent illi cedant otio consulentes tamen a. R. p. reuocabuntur. Et nomen pacis dulce est: & ipsa res salutaris. Sed inter pacem & seruitutem plurimum interest. Pax est tranquilla libertas: Seruitus postremum malorum omnium non modo bello: sed morte etiam repellēdū. Quod si se ipsos illi nostri liberatores e conspectu nostro abstulerūt: At exemplum facti requirunt. Illi quod nemo fecerat fecerunt: Tarquinium Brutus bello est persecutus: qui tū Rex fuit cū ē Romae Regē liceret. Sp. Cassius. Sp. M. Manlius propter suspicionem regni appetendi sunt necati. Hi primi cum gladiis non in regnum appetentem Sed in regnantem impetum fecerunt. Quod cum ipsum factum per se clarum: atque diuinum est: tum expositum ad imitandum praesertim cum illi gloriam consecuti sunt quae uix caelo capi posse uideatur. Et si enim satis in ipsa conscientia pulcherrimi facti fructus erat. tamen immortalitatem non arbitror contemnendam. Recordare igitur illum. Mar. Antonii diem quo Dictaturam sustulisti. Pone ante oculos laetitiam Senatus Populiq; Roma. confer cum nummatione tua tuorumque: tum intelliges quantum inter laudem & luctum interstit: Sed nimirum ut quidam morbo aliquo & sensus stupore suauitatem cibi non sentiunt: Sic libidinosi auari facinorosi uerae laudis gustum non habent. Sed si te laus allicere ad recte faciendum non potest: ne metus quidem a sceleratissimis factis potest auocare: Iudicia non metuis si propter innocentiam laudo. si propter uim non intelligis ei qui isto modo iudicia non timeat: quid timendum sit. Quod si non metuis uiros fortes egregiosque ciues q̄ a corpore tuo prohibentur armis Tui te crede mihi: diutius non ferent. Quid est autem multos dies & noctes timeri a suis? nisi maioribus habes beneficiis obligatos: quam ille quosdam habuit ex iis a quibus est interfectus. An tu es ulla re cum eo comparandus? fuit in illo ingenium ratio memoria litteratura cogitatio diligentia res bello gesserat: quis. R. P. calamitosa: attamen magnas; non multos annos regnare ē meditat? magno la

Describendo: designo. Et enim: duos prius habuerat maritos Fulvia. P. Clodii. & C. Curtonē filium: quod antea dixim? ambo pierāt alter a Milone occisus: alter cū exercitu in Africa circumuentus: uerq; reip. impensus: quoniā uerq; hostis: tertia pensio dicebatur M. Antonius ut periret. Hęc populi. Roma. Oportet signficat. Exēplū facti requirunt ut quod egerūt ipsi: alii imitentur & te occidant. Hi primi Brutus & cassius. Confer. cōpara. Cū nummatione: cū copia nūorum & luero. Si propter innocentiam. non metuis innocens enim iudicia non timer. Nisi maioribus: quod non est tra. Quid timendum sit: ut occidat. Quid est autē multos & c. ac si dicat periculo simū est diu a suis timeri. A quibus est interfectus: nam & dictus Brutus & Cassius. C. Trebonius Tullius cimbrii Caesari fuere amicissimi pluribusq; ab eo affecti beneficiis:

Cum illo: Cæsare. Litteratura: scientia litterarū atq; eruditio uaria: quæ in Cæsare fuit. Non multis annis regnare: meditatus quidē est regnare sed non multos annos: quia non ea egit quibus durare i regnos: & ferri posset diu. Monumentis: edificiis. Congiariis: mensuræ genus conglus ē chus item dicitur sex capit sextarios: quicquid liberalitatis erogabant: ueteres congiarium prius dixere: Tenuit idē cōsuetudo ut pecuniam significaret: quam imperatores militibus: principes uiritim gratuitam distribuebāt Tranquillus in Julio. Ex reliquo quoq; ordinū genere uel inuitatos: uel spōre ad se cōmeantes uberrimo congiario prosequabatur. Idē in octauo. Congiaria populo frequenter dedit: sed diuersæ fere sūmæ modo q̄ dragenos: modo tricenos: non nūq̄ ducenos quinquagenosq; nūmos. Macrobius. Augustus cū ab eo paccu uulus taurus congiarium pereret: diceretq; iā hoc hōines uulgo loqui non paruā sibi ab illo pecuniam datam: sed tu inquit noli credere. Inusta: inflicta ī pressa. Profiteor: apte loquor quid facturus sim. Resentari: renouari & restitui in præsens tempus possit. Qd iam parturiit: parere est in lucē æderæ: & enixam: esse. parturire uero desiderare eniri & parere: Ab hinc annos. xx. cū de coniuratis actum est. Consulari: mihi. Utrita &c. bene merentibus recte male merentibus: ut Antonio: male.

Um expeditio nem Cæsar dictator in Dacot & idē i Parthos destinaret. C.

Octauū Actia Iullæ sororis filia: & CN. Octauo natum: quem i familiam nomēq; adoptauerat Apollōiam p̄misit. Vbi cū occisus Cæsar ē: studiis uacabat adolescēs. Postq̄ uero rē accepit: ac heredē se relictuū comperit: urbē repetiit: & hæreditatē adit: multis qdē de hortantibus: & Antonio ad quē ut p̄num amicū primū rediens se contulerat: & sipe affirmate q̄ tam onerosā adiret hæreditatē: & non potius abstineret. Petente autē Octauo tantū ex Cæsaris pecuniis. oēs. n. interceperat Antonius & tenebat: quantum ad dissoluēdos tricenos sestertios factis esset: quos publice & priuatim Cæsar legauerat. & negante Antonio graues iter eos inimicitæ ortæ sunt. Sed redire tñ n̄ multo p̄ i grām: actūq; ē p̄ cōes amicos ut i Capitolio ingrederetur: multa ultro citroq; hīta uerba: acriterq; ab utroq; expostulatū ē: nec multo post hostes rursus facti uariisq; ab Antonio contumeliis Octauū affectū: Erāt i macedonia legiones quæ illuc a Cæsare ad Particham ex

bore: multis periculis quod cogitauerat effecerat: muneribus: monumentis: cogitariis epulis multitudinē imperitā lenierat: suos præmiis aduersarios clemētia specie deuinxerat. Quid multa? Attulerat iam liberæ Ciuitati partim metu: partim patientia consuetudinem seruiendū: Cum illo ego te dominandū cupiditate conferre possum: Cæteris uero reb; nullo mō es cōparādus. Sed ex pluribus malis quæ ab illo. R. P. sunt inusta: Hoc tātum bōi est: quod dicit iam. P. R. quātū cuiq; crederet quib; se cōmittere: a quibus caueret. Hæc igitur non cogitas: nec intelligis satis eē uiris fortibus didicisse q̄ sit pulchrum beneficio gratum. fama gloriosum: Tyrannum occidere: & cū illum homines non tulerint te ferent. Certatim post hæc: mihi crede: ad hoc opus curretur: nec occasionis tarditas expectabitur. Respice quæso aliquando. R. P. M. Antoni: quibus ortus sis: non quibus cum uiuas: considera: mecum ut uoles. Cum R. P. redi in gratiam: Sed de te tuipe uideris: Ego d' me iplo p̄fitebor: Defendi. R. P. adolescēs. non deseram senex. Contēpsi Catilinæ gladios. non pertimescam tuos quin etiam corpus libenter obtulerim si representari morte mea libertas Ciuitatis potest. Vtinā aliquādo dolor. P. R. pariat: quod iam parturiit. Etenim si abhinc ānos prope. xx. hoc ipso in tēplo negauī posse mortem immaturā eē cōsulari: quanto uerius nunc negabo seni? Mihi uero. P. C. iam etiam optanda mors ē perfūcto rebus eis quas adeptus sum: qualisq; gesti. Duo modo hæc opto. Vnum ut moriens. p. R. liberum reliquam. hoc mihi maius a diis immortalibus dari nihil potest. Alterum ut ita cuiq; eueniat: ut de Repu. quisq; mereatur.

Finis philippicæ Secundæ:

M. T. C. in. M. Antonium Philippica tertia.

Erūs omnino. P. C. Quam tempus. R. p. postulat: aliquādo tamen conuocati sumus: Quod flagitabam equidem quotidie. Quippe cum beluū nefariū cōtra aras & focos: cōtra uitā: fortūalq; n̄as: ab hoie p̄fligato ac pdito n̄ cōparari: sed geri iā uiderē.

ab Antonio contumeliis Octauū affectū: Erāt i macedonia legiones quæ illuc a Cæsare ad Particham ex

peditionē pmissā: antonius uero Macedonia sortitus q̄ in eā gerat̄ excursuri nunciabantur & illis pre-
fectus legionibus ut tñ in Italiā traduceret meditat̄ est. & p. L. fratrem Brundisium euocatas sibi adiunge-
re conatus: Gallia autē quae Cis alpis ē: & a. D. Bruto a Caesare decreta & postea a senatu cōfirmata tene-
batur: tradī sibi macedoniae loco postulauit. meminerat. n. redeūte a gallia Caesarem pōpeiū supasse: res
a senatu negata ē: publice priuatimq; ad decimum missi qui & prouiciā retinere: & aliū paret exercitū hor-
tarent: Tantisper Octavius uidens nō mō se ut puerū ab antonio cōtēni. sed et po. ro. libertatē eripit: oēs

Expectant. Kl. Ian. quas nō expectat Antonius. q̄ in prouiciā
Bruti sumi & singularis uiri cū exercitu ipetū facere conatur:
Ex qua se instructū & paratū ad Urbē ueturū esse minitatur.
Qua igitur expectatio: aut quae uel minima dilatio tēporis:
Quāq; enī ad sunt. Kl. Ian. tñ breue tēp⁹ longū ē i paratis. dies
enim affert & hora potius: nisi puilum ē. magnas saepe clades
Certus autē dies nō ut sacrificiū: sic consilii expectari solet. Qd
si aut Kl. Ian. fuissent eo die quo primū ex urbe fugit Antoni⁹
aut hāc nō essent expectate bellū iā nullū haberem⁹. Auctori-
te enī Senatus cōsensūq; P. R. facile hoīnis amētis fregissem⁹
aut iaciā. Quod cōfidē e qdē Consules designatos simul ac ma-
gistratū inierit: eē facturos: Sunt .n. optimo aīo lūmo cōsilio:
singulari cōcordia. Mea autē festinatio nō solū uictoriae uida
ē: sed et Celeritatis. quousq; enī tātū bellū tā crudele tā nefari-
um: priuatis consiliis propulsabitur: Cur nō q̄ primū publica
accidit auctoritas: C. Caesar adolecens: p̄ene potius puer in
credibili ac diuina quadā mente atq; uirtute tū cū maxime fu-
ror arderet Antonii: cūq; eius a Brūdisio crudelis & pestifer re-
ditus timeret nec postulantibus: nec cogitantibus: nec opinā-
tibus quidē nobis: q̄ fieri posse nō uidebat: firmissimū exer-
citiū i uicto genere ueteranorū militū cōpauit: patrimoniūq; su-
um effudit: Quāq; nō sumus uli eo uerbo: qd̄ decuit. Nō. n.
effudit: sed i salutē. R. P. collocauit. Cui q̄q; grā referri tāta nō
pōt q̄ta debetur: tñ ē quāta maxiam aī nostri capere possunt.
Quis .n. ē tam ignarus rerū: tā nihil de. R. P. cogitās: q̄ hoc n̄
intelligat: si. M. Antonius a Brundisio cū his copiis quas se
habiturum putauerat Romā: ut minabat̄ aenir̄ potuisset: nul-
lū genus crudelitatis eum praetermissurum fuisse: Quippe q̄

militū ueteranorū colonias lu-
strauit: qbuscūq; reb⁹ ac mune-
ribus, potuit & milites & plebē
sibi cōcillans se ad senat⁹: & c i
ceronis q̄ princeps in rep. tunc
erat auctoritatē contulit. Cui
q̄ postea Antoni⁹ cū quor le-
giōibus ueteranorū & aliis mi-
litibus. In galliā p̄ficeretur:
Octavius suadente & hortate
Cicerone: quia alia uia obisti
facilius Antonio posse nō ui-
debat: honorificis decretis ē or-
natus & p̄praetor cū nouis cō-
sulibus Mutinā intra quā Decī-
mus ab Antonio obsidebatur:
ire iussus: Antoni⁹ uictus fuga-
tusq; ē: Decimus oblidione li-
beratus: Cū ergo designati cō-
sules Pāsa & Hirtius cal. Janu.
cōsular tū inturi essēt & hūius
tunc demū scatus: nō expecta-
tis ipsis cal. id egit Cicero ut se-
natores cogeretur: & hāc hūit
orationē q̄ & ipsa i deliberati-
uo genere ē. oēs in. M. Ant. ac-
cedit: & ut hostis patriae q̄n q̄
dē. D. Bruto eripe puiciā uo-
lebat: iudicet. Suadet se C. Ca-
sarē adolecētē laudat: aliqua-
etius in ordiem illū merita cō-
memorat: ornādūq; auctori-
te aliqua hortatur: in odiō ad-
ducit Antoniū cū Targnio Su-
pbo collatū multo crudeliore
imantoreq; eē oñdit: q̄ loc⁹ cō-
patōis ē pulcherrim⁹. Gallia p̄
uinciā laudat: & Decimū tollit
uerbis: obiectā ab Antoniō. C.
Octauiō generis obscuritatem
purgat. De turpissima puincia

um sortitiōe & pluribus Antonii sceleribus uerba facit: suāq; de tota re in fine orōnis profert iniam. Se-
rius: cū excessissent urbe Antonius & Octavius p̄ Italiā discurrent. coloniam lustrarent. ueteranos pra-
mils allucere: legionesq; sollicitarent: neq; multis diebus habitus senatus eēt: neq; conuocari quod abe-
rant consules: Antonius & Dolobella possēt expectarenturq; calendae Ian. qbus inturi magistratum no-
ui erant consules. Cicero tamen id egit ut ante Ian. cal. senatus cogeretur: & ne ulterius differeret quin de
summa rep. referretur & statueretur effecit: Exorditur uero per metum quem inieit a periculo expectatio-
nis & dilationis dicens non ut sacrificiū sic consilii & rei agendae in qua ualeat occasio tempus certum esse.
Tempus: occasio rei gerendae. Profligato & perditio: Peditanus perditū dicit esse qd̄ inueniri nō potest
p̄fligatū quod potest. utrūq; ad corruptissimos mores refertur: dicimus. n. profligatum & perditū adole-
scētē: q̄ sic uitis fertur p̄ceps ut nullus speretur ad uirtutem reditus: Verbum uero profligo qd̄ significet
A. Gelius docet li. xiiii. c. v. Expectantē: cū dolore hoc inquit & stomacho. Breue tempus: nocuit sp̄ differ-
re parit. Fugit: non reuera significat: sed. C. Caesaris metu a quo strui sibi insidias palā dicebat: ad uete-
raos sollicitādos: & legiōes accesserat. Priuatis. C. caesaris. Pestifer: si legiōes illas q̄ ex macedonia brūdu-
siū redierāt sibi cōciliaffer & obsequētes habuisset. Nō. n. effudit. cū effundere ianiter & iutiliter sit pitceū

in hospitis tectis: ubi hospiti, reuerētia abstinerē a tali crudelitate d'buisset: d' his paulo post dicitur? ē C. O. uxoris Volumiæ Mime quā quocunq; ibat: secū ducebat Antonius: & si etiā Fulviā possum accipere: magna uero Antonii exprimitur crudelitas qui. i. uxoris conspectu ciues romāos sic iusserit lugulari. Ci. philippica. viii. Brundusii in sinu non modo auarissime: sed etiā crudelissimæ uxoris d'lectos Martiæ legionis centuriones trucidauit. Priuato consilio: cū certior factus esset Octauius Antonium Brundusium p'fectum esse ueritus ne cum quattuor illis rediret legionibus: & se p'æsidio destitutum opprimeret. in campantiā abiit colonias a p'fe misas & deductas: ut secū militarent sollicitauit. singulis qui se sequerent drachmas pollicitus quingentas: decem hominū contraxit: Explorata eius uoluntate Senatus quod Antonii hostis ueniret: ingredi urbē permisit. In tēplo Castoris constitit reliquos dimissis: tria milia retinuit: interm exercitus contumax cæpit esse: qui intelligens quæ ab Octauio & Romæ & in colonis fierent: reliquū exercitum prope Ariminū iussit: ipse una tantū cohorte assūpra: Romā uenit: ubi legiones Martiam & quartā ex his quæ Brundusii erant: octauio se adiunxisse: & Martiā quæ Albæ esse accepit: qua re uehementer cōmorus & si de his quæ egerat Cæsar & agebat: uenerat uerba facturus. Senatus enī iā coegerat tamen pauca locutus de prouinciis: & supplicatiōe M. Lepido decernenda omnino intactū linquēs Octauiu abiit ad portas & urbē egressus Albā contēdit: ut Martiā legionē si posset a proposito abduceret ac sibi reconciliaret. Sed ab albanis muris repulsus est. ab eadem legione quā nunc laudat Cicero ide Tybur: nec multo post Ariminū ubi gallicæ prouinciæ initium olim fuit: profectus est. bellū cōtra Decimū qui prouinciam non depōnebat gesturus. Legionibus uero ipōnē ab ipatoribus noīa solebāt: uel ab ordie ut prima secūda & deinceps. uel a robore: ut Martia uel ab alia quāuis cā. Lōgo interuallo: nā senatus a calendis Iunius. usq; ad. xii. calēdas Iāua. haberi libere nō potuerat. Opportuntorē: quoniam i loco nā munitissimo sita ē. i. excelsio saxo & ppe i urbis cōspectu. Cæsar Octauī. Edictum De cum Bruti: quod ille proponi mandauerat. quo uoluntatem & studium declarabat. Sui nominis Iunil bruti q exactis

i hospitis tectis Brūduſii fortiffimos uiros ciues optios: iugulari iuffit: quoru ante pedes ei morietiu ſanguie os uxoris reſpſu eſſe conſtabat. Hac ille crudelitate imbutus cum multo bonis omnibus ueniret iratior q̄ illis fuerat quos trucidarat? Cui tandem ueſtru aut cui oīno bono pecciffet? Qua peſte. R. P. priuato conſilio. Nec enim fieri potuit aliter: Cæſar liberauit: qui niſi in hac. R. P. natus eſſet. R. P. ſcelere Antonii nullam habemus. Sic. n. pſpicio ſic iudico: niſi unus adoleſcēs illius furentis impetus crudeliſſimosq; conatus cohibuiſſet. R. P. funditus interituram fuiſſe: cui quidem hodierno die. P. C. nunc. n. primum ita conuenimus: ut de illius beneficio poſſemus quæ ſentirem? libere dicere. tribuenda eſt auctoritas: ut. R. p. non modo a ſe ſuſceptam: ſed etiam a nobis cōmendatam poſſit defendere. Nec uero de legione. Martia quoniam longo interuallo loq; nobis d. R. p. licet: ſileri poteſt. Quis. n. unq; fortior? q̄ amicitior unq; r. p. fuit: quā legio Martia uniuerſa: quæ cum hoſtem. p. r. M. Antonium iudicaſſet: comēs eius eſſe amēvæ noluit reliq; Conſulem. quod profecto nō feciſſet: ſi eum Cōſulem iudicaſſet. quem nihil aliud agere nihil moliri: niſi cædem ciuium atq; interitum Ciuitatis uideret: atq; ea legio cōſedit. Albæ. quam potuit Urbem eligere. aut opportuniorē ad res gerēdas: aut fideliorē: aut fortiorum uiroꝝ: aut amiciorum. p. r. ciuium: huiusce legionis uirtutem imitata. iiii. legio duce. L. Egnatuleio Quaſtore Ciue aptimo & fortiffimo Cæſaris auctoritatem Atq; exercitum perſecuta eſt faciendū eſt igitur nobis. p. C. ut ea quæ ſua ſponte clariffimus adoleſcens atq; omium præſtantiffimus geſſit & gerit: hæc auctoritate noſtra comprobentur: ueteranorumq; fortiffimorum uiroꝝ: tum legionis Martiæ. Quartæq; mirabilis conſenſus ad. r. p. recuperandam laudetur: & teſtimōio noſtro confirmetur: eorumq; commoda: honores: præmia: cum Cōſules designati Magiſtratum inierit: curæ nobis fore hodierno die ſpōdeamus: atq; ea quidem quæ dixi de Cæſare de q; eius exercitu. Iam diu nota ſunt nobis. uirtute enim ad mirabili Cæſaris: cōſtantiaq; militum ueteranorum legionū q; earum: optio iudicio quæ auctoritatem noſtram libertatē q; P. r. uirtutum. C. Cæſaris ſecuta ſunt. A ceruicibus noſtris eſt depulſus Antoni. Sed ut dixi: hæc ſupiora: Hoc uero recēs edictū. D. Bruti: qd paulo añ ppoſitū ē: certe ſilētio nō pōt præteriri: pollicetur enī ſe prouinciā Galliam retentū.

PHILIPPICA SECVNDA

rum in Senatus. P. q. R. potestatem. O ciuem natum. P. R. memorem sui nominis: imitatoremq; maiorum. Neq; n. Tarquinio repulso maioribus nostris tam fuit optata libertas: quã est repulso Antonio retinenda nobis Illi Regibus parere iã cõdita Vrbe didicerant. Nos post reges exactos seruitutis obliuio cœperat Atq; ille Tarquinius quẽ maiores nostri non tulerunt non crudelis: non impius: sed Supbus habitus est & dicitur. quod nos uitium in priuatis sæpe tulimus: id maiores nostri ne in Regẽ quidem ferre potuerunt. L. Brutus Regem superbum non tulit. D. Brutus fœderatum atq; impium regnã patietur Antonium? Quid Tarquinius tale qualia innumera bilia & facit: & fecit Antonius? Senatum etiam Reges habebant: nec tamen ut Antonio Senatum habenti in consilio Regis uerlabantur Barbari armati: seruabant auspicia Reges: q̄ hic Consul: Augurq; neglexit: neq; solũ legibus contra auspicia ferendis: sed etiam Collega una referẽte: quẽ ipse ementius auspiciis uitiosum fecerat. Quis autem Res unq̄ fuit tam insigne impudens: ut haberet omnia commoda: beneficia iura: regni: uenalia: quam hic immunitatem: quam ciuitatem: qd̄ præmium non uel singulis hominibus: uel Ciuitatib; uel uniuersis puinciis uendidit? Nihil humile de tarquinio: nihil sortidum accepimus. At uero huius domi inter ciues illius appēdebatur aurum: numerabatur pecunia una in domo: oēs quorum itererat: totum imperium. R. P. nũdinabantur. Supplicia uero in ciues. R. nulla Tarquinii accepimus. At hic & Suesse iugulauit eos: quos in custodiam dederat & Brũdusi. ccc. fortissimos uiros ciuesq; optimos trucidauit. Postremo Tarquinius pro. R. P. bellũ gerebat: tum cum expulsus est: Antoni; cõtra. P. R. exercitum educebatur: tum cum a legionibus relicto nomen Cæsaris exercitumq; pertimuit. neglectisq; sacrificiis solemnibus ante lucem ea uota quæ nunq̄ solueret: nuncupauit. Et hoc tempore uĩ prouinciam. P. R. conatur iuadere. Maius igitur beneficium a. D. Bruto. P. R. & habet & expectat: q̄ maiores nostri acceperũt a. L. Bruto principe huius maxime conseruandi generis & nominis. Cum autem est omnis seruitus miserat: tum uero intolerabile est seruire impuro: impudico: effœminato. nunq̄ ne in metu quidem sobrio Hunc igitur qui Gallia prohibet priuato præsertim consilio iudicat uerissimè: qd̄ iudicat non esse Consulem: Faciendũ est igitur. P. C. nobis ut. D. Bruti priuatum consiliũ auctoritate publica comprobemus. Nec uero. M. Antonium Consulem post Lupcalia putare debuistis. quo enim ille die. P. R. inspectante nudus unctus: ebrius: cõciõatus est. & id egit ut college diadẽa ipõet eo die ñ mō Cõsulatu: sed et libertate se abdicauit. Eset. n. ipi certe statũ seruiedũ si Cæsar ab eo regni isigne accipe uoluisset

regibus libertatẽ po. ro. pepit.

Illi regibus parere. pulcherrimus loc; cõpatõis p̄ orõtionẽ & rerũ & uerbor;. Sed sup; huius e: qd̄ cognõniẽ facta id̄ disse tradit Li. ex morib; datũ tradit Flor; & i oēs eũ supbia crassa tũ: eũq; crudelitate graui orẽ eẽ. Barbari: ithyreos prius dixit. Neglexit: ut e supra dictũ. Collega: Dolobella. In signiter. notabiliter & apte.

Vniuersis puinciis: ut Cretæ Humile: uile: Quoḡ iter erat: qbus uile erat. Nũdina batur. ueluti nũdinis & publico mercatu ac foro emebãt.

Suessæ: quæ uolcorũ quondã metropolis fuit ut Strabo ait. eã pomtini icolebãt: a qb; pometina cognõniã est: iter quã & formis Minturnæ sunt: sic a Setino sinu iuxta q̄ sita est uocata. Eos: ciues roma. Quos in custodiã dederat: hos octatus ad sollicitandas colonias miserat: quos deprehesos Antonius custodiẽdos priõ dedit Suesstans: deinde iugulauit.

Trecentos uero Brundusi trucidatos milites significat: ex q̄ tuor illis legionib; quæ ex Macedonia Brũdusium redierãt: quas indignatas q̄ centũ dũtaxat singulis drachmas daturũ pollicitus esset: & simul iridentes atq; oia turbantes pitosa tribuno trucidauit: qd̄ Appianus scribit. Pro. R. P. cõtra hostes po. ro. Alegionibus Martia & Quarta. Relictis sacrificiis: quæ facere solẽt in prouincias profecturi magistrat;.

Ante lucẽ: nam uenit in urbẽ urdictum e: & pauca locutus i senatu cucurrit ad portas: & urbem ante lucẽ egressus. Nũcupauit: nominatim & p palã uouit. cum prætor aut consul exercitum aduersus hostes ducturus: eo iustrato prius nominatim uota facit: nuncupã uota dicitur. Cum uero tantum mente promissit non etiam pferet: & pronunciat: Concipere unde nuncupata & cõcepta uota. Ne i metu quidẽ. neq; n. maximo metu abstiebar quin & potaret: & scortaretur: ac se cum fedissimis hominibus & minima uoluntia oblectaret.

Qui decimus. Qui consequi
 regnū & tyrānidem: Cōspi-
 rasse: consensisse. Quāobrem:
 Tri. pl. cum abessent consules
 retulerunt de senatu habendo:
 & præsidiū statuendum eē cen-
 serūt: quo haberi cal. Iam. tuto
 posset. Cicero hac sententia sta-
 tuēdi p̄sidiū interpretatur prātē
 de tota repu: dicendi: & quod-
 dam præiudicium de Antōio
 fieri metuendum. s. esse. Tan-
 risp̄ aut̄ Cicero quid facien-
 dum sibi uideatur docet: dan-
 dam auctoritatē ducib⁹ Octa-
 uio & Decimo: spem præmio-
 rum militibus Martiæ & quar-
 tæ legionis ostendendam: An-
 toniū hostem non uerbo: sed
 re iudicandum. Consules:
 noui. Nam si ille consul: si An-
 toniū ingt cōsulem fatemur ef-
 se peccasse legiones. Martiā &
 quartā confiteamur necesse est
 quæ eū securæ non sunt: & fla-
 gris dignos atq; animaduerso-
 ne more romano Fustuari⁹ au-
 rem is est q; agris cedit: & ob a-
 liquod cōmissū scelus militem
 uerberat. Maledicta congessit:
 quem Cæsaris iactabar suis
 se concubinū. id qd̄ re uera eti-
 am fuit. Cicero in epistola ad
 C. Iulium Octauium. Cui nulla
 uirtus non ullæ subactæ & ad
 imperium adiunctæ prouin-
 ciæ: nulla dignitas maiorū cō-
 ciliafset opem parentū. sed for-
 ma per dedecus pecuniam: &
 nomen nobile consceleratum
 impudiciæ dedisset. De
 prompta: qualis ipse fuit in pu-
 eritia & adolescentia talē Cæ-
 sarem esse mētens. C. Cæsari-
 ris: dictatoris adoptiuo filio.
 Naturalis. CN. Octauio: q
 decedens Macedonia quam p
 uinciam ex prætura sortit⁹ fue-
 rat: pri⁹ q̄ profiteri se consula-
 tus candidatū posset: morte ob-
 lit repentina. ut Tranqll⁹ ait.
 Aricina mater: obiciebat
 Antonius q; Aricina matre: na-
 tus eēt. q; Trallianā aut Ephe-
 sinam diceret cū Aricinam di-
 cebat: quasi in pari dedecore
 esset Aricinos parentes: a Tral-
 lianos seu ephesinos: habet eū
 barbaræ sint urbes tralles & e-
 p hesus. & Iuue. cum stomacho
 & p̄ ifamata dixerit. Hic Tralli

Hunc igitur ego Consulem: hunc ciuem. R. hunc liberum:
 hunc deniq; hominem putem: qui fædo illo & flagitioso die
 & quid pati a Cæsare uiuo posset: & quid eo mortuo consequi
 ipse cuperet ostendit. Nec uero de uirtute constantia grauita-
 te prouinciæ Galliæ taceri potest. Est enim ille flos Italiæ. illud
 firmamentum Imperii. P. R. illud ornamentum dignitatis. tā-
 tus autem consensus municipiorum coloniarūq; puinciæ Gal-
 liæ: ut omnes ad auctoritatem huius ordinis: maiestatemq; P. R.
 defendendam conspirasse uideantur. Quamobrem. Tr. pl. q̄
 quam uos nihil aliud: nisi de præsidiō ut Senatum tuto consi-
 les Kl. Iam. habere possent retulistis: tamen mihi uide mini ma-
 gno consilio: atq; optima mente potestatem nobis de tota. R.
 P. fecisse dicendi. Cum enim tuto senatum haberi sine præsi-
 diō non posse iudicauistis: istud etiam statuistis: intra muros
 Antonii scelus audaciamq; uerfari. Quamobrem omnia mea
 sententia complectar: uobis ut intelligo non inuitis: & ut præ-
 stantissimis ducibus a nobis detur auctoritas & fortissimis mi-
 litibus spes ostendatur præmiorum: & iudicetur nō uerbo sed
 re: non modo non Consul: sed etiam hostis Antonius. Nam si
 ille Consul: fustuarium meruerunt legiōes quæ Consulem re-
 liquerunt. sceleratus Cæsar: Brutus nefarius. qui contra Con-
 sulem priuato consilio exercitus comparauerunt. Sin autem
 militibus exquirendi sunt honores noui propter eorum diui-
 num atq; immortale meritum: ducibus autem ne referri qui-
 dem potest gratia: Quis est q; eum non hostem existimet: quē
 qui armis persequuntur Conseruatores. R. P. iudicantur: At
 quam contumeliosus in edictis: Quam Barbarus: Quam ru-
 dis: Primum in cæsarem maledicta cōgessit deprompta ex re-
 cordatiōe impudiciæ & stuprorum suorum. quis enim hoc
 adolescente castior: Quis modestior: Quod in iuuentute ha-
 bemus illustrius exemplum ueteris sanctitatis: Quis autem
 illo maledico impuri⁹: ignobilitatem obiicit. C. Cæsaris filio
 cuius etiam naturalis pater si uita suppeditasset: consul factus
 esset. Aricina mater trallianam aut ephesinā dicere putes. Vi-
 dete quam despiciamur omnes qui sumus e municipiis idest
 omnes plane: notus enim quisq; non est. Quod autem muni-
 cipium non contemnit is: qui Aricinum tantopere despicit:
 Vetustate antiquissimum: Iure fœderatum: propinquitate pe-
 ne finitimum: splendore municipum honestissimū: hinc Vo-
 conia. hinc Scatinia leges: hinc multæ sella curules & patrū
 memoria & nostra: hinc equites. R. lautissimi plurimi & ho-
 nestissimi: Sed si aricinam uxorem non probas. cur probas
 Tusculanam quanquam huius sanctissimæ fœminæ atq; opti-
 mæ pater. M. Accius Balbus in primis honest⁹ Pratorius fu-
 it: tuæ coniugis bonæ fœmine locupletis quidem certe Bāba

bus aut Alabandus exquillas dictūq; petunt a usmine collem. Aricia est Italiae ciuitas insignis in Appia
ula: romanum municipium: & stadiis centum sexaginta ab urbe distās: Ab Archilocho & ab Aricia puel-
la aricia sic dicta: Hippolyti postq; reuixit uxor Tralles ciuitas est in Phrygia Meandru trāseunti occurrēs
i uertice quodā plano sita: Ephesus ciuitas & ipsa Asiae in Ionia Amazonum opus. Oēs q; sumus e mu-
nicipiis romani principes ex municipiis originē trahēbāt. Foederatum: socia enim populi ro. ciuitas A-
rcitia fuit. Propinquitatē: proximū enī urbi est. Voconiae: C. Voconius Aricinus fuit: is qui Tr. pl. plu-
res leges tulit: inter quas ne q; census hoc est pecuniosus hae-
redem unicam relinqueret filiā
Ille autē census erat qui cētum
milia in professione detulisset
sestertia: quam legen Cato ille
Censorius magna uoce: & bo-
nis lateribus iam annos septua-
ginta natus suauit. Scatiniae
leges: Scatinus & ipse Arici-
nus Tr. pl. legē iter cāteras tu-
lit q; pucrorum concubitores
quos ἀσενκοιτοσ græ-
ci uocant: graui supplicio affi-
cerentur: quam legem tū mox
in se expertus est: Cū. M. Clau-
dii Marcelli ædilis Curulis fi-
lium de stupro appellasset: ne-
q; sacrosancta dignitas plorato
frustra collegarū auxilio quo-
rum nemo intercedere uoluit
iudicio eripuit: estq; uno teste
illo ipso q; tentatus fuerat con-
uictus & dānatus. auctor Val-
lerius. Hinc multæ Sellæ cu-
rules: multi paritit magistrat⁹
qui Sella sup curū sedentes ue-
hebantur. nam a curru curulis
sella & magistratus dñr: de tra-
cto altero. r. unde & corripitur
syllaba. plebei magistratus pe-
dibus ibant Parrum: maiorū
Latissimi Splendissimi Thuf-
culanam. prima antonii uxor:
tres. n. ut dixim⁹ habuit: Thuf-
culana fuit: & .M. fundi bam-

lio quidem pater homo nullo numero: nihil illo contemptus:
Qui pp hæsitantia linguæ stuporēq; cordis cognomen ex cō-
tumelia traxerit. At auus huius nobilis. Tuditanus nepe ille q;
cum palla & cothurnis numos populo de rostris spargere sole-
bat. Velle hanc cōtēptionē pecuniæ suis reliquisset: haberetis
nobilitatē generis gloriosam: Qui autem euenit ut Iulia natus
ignobilis uideat: cum tu eodē materno genere soleas gloriari
Quæ porro amētia sunt: eū dicere aliqd de uxorū ignobilita-
te: cuius pater Numitoria Fregellanā pditoris filiam habuerit
uxorē. ipse ex libertini filia suscepit liberos. Sed hoc Clarissimi
Viri uiderit. L. Philippus q; hēt Aricinā Vxorē. C. Marcellus
q; Aricinæ filiā: quos certe scio dignitatis optimarū: fœmiarū nō
pœnitere. Idē ē. Q. Ciceronē fratris mei filium cōpellat edi-
cto: nec scit amēs cōmēdatōe. n. eē cōpellatōem suā. Quid. n.
accedere huic adolescētī potuit optati⁹ quā cognosci ab oībus
Cæsaris cōsiliorū eē socius: Antonii furoris inimicus: At etiā
gladiator ausus ē scribe: hunc de patris & patruī parricidio co-
gitasse: O admirabilē ipudētia: audaciam: temeritatē i eū ado-
lescētē hęc scribere audere: quē ego & fr̄ meus pp eius suauil-
simos atq; optimos mores pstantissimūq; igenium certatim a-
mamus: omnibus horis oculis: aurib⁹: cōplexu: tenem⁹: Nā
iisdē me edictis nescit ledat: an laudet: Cum idē supplicium
minatur optimis ciuib⁹: quod ego de sceleratissimis sumpse-
rim. Laudare uidetur quali imitari uelit. Cum autem illam

balionis filia hominis thusculani & libertinae conditionis: Thusculū urbs olim clara in urbis conspectu si-
ta. Scissimæ fœsæ: Acciæ matris Octauii. Tranq. Accia. M. Accio Balbo & Iulia sorore .C. Cæsaris
gentia ē. Balbus paterna stirpe Aricinus: multis in familia senatoriis imaginibus a matre magnū pom-
pelum arcuissimo contingebat gradu: functusq; honore r. paturæ inter. xx. uiros agrū campanum plebi
Iulia lege diuitit: Tuæ coniugis: primæ illius thusculanæ Bambalto. M. Fundus cognomento Bāba-
lio. Nullo numero: uilissimus: Hæsitantia. uitium linguæ: & erat balbutiens: Stuporem insaniam
Excontumelia: & ex contēptu q; eū contēnebant hoīes sic uocabant. At auus huius occurrit dices Bāba-
lionis huius auum nobilē fuisse: respondet. Stultūq; fuisse dicit Tuditano illi simlē: de quo Valerius ma-
ximus: q; certæ: q; etiam notæ insaniae Tuditanus utpote qui populo nūmos spargit: togāq; uelut tragicā
uestem in foro trahens maximo cum homium risu conspectus fuerit: ac multa his consentanea fecerit.
Cum palla & coturnis: tragico habitu: Vellem hanc contemptiōnē: uellē ita contēneritis & uos pecuni-
am: sicuti ille cōtempit uxoris tuæ auus: stulti omnes essetis: ut ille fuit: ironice enim loquit. Iulia nat⁹
Octauus Iuliæ nepos: sororis Iulii Cæsaris fuit ex Iuliorum familia. Natus: Antonius. Cuius pater:
anteq; Iuliam duceret: Fregellæ ciuitas est Campaniæ in uolsis, quas Liris præterfluit q; ad mīturnas e-
rumpit. Magna prius: inde cum defecisset deleta a romanis & in uicium redacta. Ipse. Antonius: Liber-
tini. M. Fundi Bābalionis. Philippus: primores hi erant ciuitatis ea tempestate. Non pœnitere: non
pudere. Idem etiam: Antonius quintum Ciceronē Quinti Ciceronis filium edicto quod contra Octa-
uū pposuerat: accusabat: q; Octauio gæreret: eūq; sequeretur. Cōpellationē. accusatōnē. Gladiator:
eū stomacho hoc inqt. Hunc: Quirū Ciceronē. De patris: Quiti. Patru: mei Cicerōis. Idē suppliciu
f

minabat enim Ciceroni: & reliquis bonis qui contrariae erant uoluntatis id supplicium quo Cicero con-
iuratos affecerat & laudare uidebatur Ciceronē quasi imitari uellet. Cum uero factū Ciceronis in puniē-
dis conturatis cōmemorabat fore existimabat ut inuidiā in Ciceronē hac cōmemoratione seueritatis ei⁹
concitaret. Refricat: repetit & inouat: & a cecatrice ē translatio quam si quis iterum atq; iterū fricat recru-
descit uulnus. In extremo in ultima edicti parte. Quae sunt perdita consilia. propter Ciceronē sc̄ipue
ea uerba edicto adiecerat in fine Antonius quē timore arbitrabatur non affuturum. Et Cæsaris: Octa-
uii. Atrociter. crudeli. Tristi

graui. Terentius: Tristis seue-
ritas in est in uultu Si epulæ:
Quae honestae sunt & hone-
stis apparantur cū popinæ in
pudicorum sint & sc̄dissimo-
rum ganeorum. In quod tē-
plum: Capitolium. Per gal-
lorū cuniculum: per uiam sub
teraneam a gallis senonib⁹ oli
effossam: dū Capitolū obfide-
rent Cuniculi leporū gen⁹ sūt
inquit Plinius. quos hispania sic
appellat: hi terram sub qua ha-
bitant assidue effodiunt: a qb⁹
fossæ subterraneae cuniculi sūt
dicti: Martialis: Gaudet ī effos-
sis habitā cūsculus antris mō
strauit tacitas hostibus ille uia

Corrogati: praecibus a stri-
cti. Dignitatis suae: si. n. me-
minissent q̄ nam essent. exora-
ri se ab Antonio non fuissent:
neq; cōuenissent oīo: & timuif-
sent cū timendum esset: cūq; d'
Antonio ea excitata fama esset
ut nihil non hostile expectari
ab eo posset: Consularis qui
dā unus ex his q̄ conuenerant:
non ignoras relaturum & di-
cturū de Octauio Antonium
scriptū attulerat quid dicere:

Quid est aliud. rōcinatio
pulchra: q̄ non aude de eo: re-
ferre qui cōtra se cōsulē exerci-
tum ducit: is se cōsulē nō es-
se. sed hostem indicat: Antoni-
us non est ausus cōtra Cæsare
hac agentē referre. ergo se ho-
stem indicat Antonius: Alte-
rum: aut Cæsare: aut Antoni-
um. Ille. Octauus. Quē
in edictis Spartachum: Sparra-
chus Chrysus & Oenomaus
gladiatores extracto Lētuli cu-
iusdā cognomēto Bartianū lu-
do cū triginta haud āplius etul-
dē fortunæ utris erupe Capua
seriusq; ad uexilla uocatis decē
milliū statim cōtraxerant exer-
citū: Cōplures contra hos mis-
si imperatores. omnes superati sunt. Clodius. P. Vatinius: Gellius & Lentulus consules a Crasso tandem
ut r̄i & deleri: ipse Crassus omnes est urbē ingressus: In rebus tristissimis: mœstissimis: rebus nostris in
q̄bus ridere nemo debeat: risus tamen concitat ea est in uerbis ineptitudine: An ulla contumelia est quā
facit dignus: Hæc est illa sententiola in edicto Antonii. Dicere autem uolebant Antonius: Neq; octauio

pulcherrimam facti memoriā refricat: tū a sui similibus iudi-
am aliq̄ in me cōmoueri putat. sed ipse qd̄ fecit: Cū tot edicta
posuisset: edixit: ut adesset Senatus frequens ad. viii. Kl. Decē-
bris. eo die ipse non affuit. At quomō edixit. Hæc sunt ut opi-
nor uerba in extremo. Si quis non affuerit hūc omnes existia-
re poterunt & interitus mei: & perditissimorū cōsiliorū aucto-
rem fuisse. Quae sunt perdita consilia: an ea quae pertinet ad li-
bertatem Po. Ro. recuperādā: quorum consiliorum & caesa-
ris me auctore & hortatore & esse & fuisse fatcor. q̄q̄ ille non
eguit cōsilio cuiusq;. Sed tamē: ut dicit: currete iocitauit. Nā in-
teritus qdem tui quis bonus nō esset auctor: cū ī co salus & ui-
ta optimi cuiusq;: & libertas Po. Ro. dignitasq; cōsisterit. Sed
cū tā a troci edicto nos cōcitauisset: cur ipse nō affuit: nū puta-
tis aliqua te tristi & seuera: uino & epulis retētus & alea ē: si
epulae potius q̄ popinæ noiandae sunt diē edicti obire nō glexit
& ante diem quartā Kl. Decē. distulit. adesse in Capitolio ius-
sit quod in templam ipse nescio q̄ per gallorū cūculū ascēdit
Cōuenerūt corrogati qdē āpli qdē hoies: sed imemores digni-
tatis suae: Is. n. erat dies ea fama. is ipet⁹ eius q̄ senatū uocarat:
ut turpe senatori esset nihil timere Ad eos tā ipsos q̄ cōuenerāt
ne uerbū quidē ausus ē facere de Cæsare cū de eo cōstitisset
ad Senatū referre: ascriptā attulerat Cōsularis quidā sententiā
Quid ē aliud de eo referre nō audere qui cōtra se Cōsulē exer-
citū duceret: nisi se ipsū hostē iudicare: Necessē. n. erat alterū
esse hostē. nec poterat aliter de aduersariis duicib⁹ iudicari. Si
igit. C. Cæsar hostis. Cur Consul nihil refert ad Senatū: Si il-
le a Senatu notandus nō fuit: quid pōt dicere: qui cū de illo ta-
cuerit: se hostē eē cōfessus sit: Quē in edictis Spartachum ap-
pellat: hūc in Senatu ne ī probū quidē dicere audeat. At ī reb⁹
tristissimis quātos excitat risus: sententiolas edicti cuiusdā me-
moriæ mādaui: quas uidef ille peracutas putare. Ego autē qui
intelligeret qd̄ dicere uellet: adhuc neminē inueni. An ulla cōtu-
melia est quam facit dignus primum quid est dignus: nam ēt
malo gigni multi: sicut ipse an quam facit: is qui cum dignita-
te est: Quae autem potest esse maior: Quid est porro facere

nec quis se facere contumelliam quae digne & iure faceret: dictum irridet Cicerone. quia dignus in utraque partem accipit bonam & malam: & fortasse inquit Antonius dignum pro eo posuit sic locutus: quod est in dignitate: quoniam ipse consul. Quid est porro: ac si diceret: & hoc ignoras nam contumelia quod Labeo ait iureconsultus a contumelio dicitur: & est spalis cum iniuria sit generalis potius: ergo Antonio dicendum fuerat an ulla est iniuria quam facit dignus. Nec timor quem denunciat inimicus: Alia edicti antoniani sententia inepa sane. nec enim inimicus denunciat timorem: sed facit. & sic inquit Antonius quasi amicus denunciat timorem nam si non est timor

contumeliam: Quis sic loquitur: Deinde nec timor quem denunciat inimicus. quid est ergo: Ab amico timor denunciari solet. horum similia deinceps. Deinceps. Nonne satius est mutum esse quam quod nemo intelligat: dicere: Hec cur magister eius ex oratore arator factus sit. ut possideat in agro publico. P. R. campi leontini. ii. M. iugerum in munia ut hominem stultum magister etiam infatuet mercede publica. Sed haec leuiora fortasse: illud quaero cur tam subito mansuetus in senatu fuerit cum in edictis tam fuisset ferus: Quid autem attinuerit. L. Cassio. Tri. ple. fortissimo & constantissimo civi mortem denunciare si in senatum uenisset. Darfulenum bene de. R. P. sentientem a senatu ui & minis mortis expellere: Tiberinum canutiū a quo erat honestissimis contentionibus & saepe & iure uexatus non tempore solum: uetum etiam aditu prohiberi Capitolii: Cui. S. consul. ne intercederent uerebatur de supplicatione credo. M. Lepidi clarissimi uiri atque id erat periculum de cuius honore extraordinario quotidie aliquid cogitabam? ne cuius uisus honos impediretur: ac ne sine causa uideretur edixisse ut senatus adesset: cum de rep. relaturus fuisset allato nuncio de legione quarta mente concidit effugere festinans. S. C. De supplicatione per discessionem fecit cum id factum esset antea nunquam. quae uero profectio postea quod iter paludati: quae uisus oculorum lucis: urbis: fori: quae misera fuga: quae foeda: quae turpis: praecleara tamen. S. C. in illo ipso die uel pertina prouinciarum religiosa sortitio diuina uero opportunitas: ut quae cuique apta esset: ea cuique obueniret: praecclare igitur facitis Tri. ple. qui de praesidio Con-

quae inimicus denunciat: quare potest sit ne timor quae amicus denunciat: Magister tuus: Sex. Clo dius Ex oratore arator hoc ideo ait: quoniam ei Antonius duo milia iugera agrum leontini assignauerat: ut tanta mercede nihil sapere disceret quod inquit prius. Infatuet: fatuum reddat: Est autem fatuus qui inepa loquitur. ut ait Domitius. uel ple ne insipiens: ut alius placet.

Tractum uerbum a cibis: qui cum non sapiunt. fatui dicuntur.

Quid attinuerit: quod necesse fuerit. L. Cassio: hi quos enumerat uiri boni erant: & de re. optime meriti: quos repugnantes libidini suae oderat Antonius. Cui senatus consulto: quare ritur uenire in senatum prohiberit: & cui inquit senatus consulto ne se obicerent: & impedimento essent timebatur.

De supplicatione fortasse. M. Lepidi de qua referendum fuerat: id inquit erat periculum: ac si diceret minime: nam ironice ait: cum oes etiam sua sponte a liquid honoris extraordinarii M. Lepido decerni cogitarent. M. Lepidus magister equitum Caesaris dictatoris fuerat tunc & pot. max. erat & quatuor praeferebat legionibus: in hiberiam uisus praefectus a Caesare fuerat praefecturus in gallia autem substiterat transalpina non procul

a Planco cuius haec erat prouincia. Lepido inde uictus Antonius se coniunxit. Supplicationem decerni Lepido amici eius & propinquit: ut mos erat: postulauerant: & quoniam exercitui praefectus ac tempore probe gereret: & quoniam erat ponti. max. solitus erat decerni hic honor & nemo inquit Cicerone impedisset: ideoque hos prohibitos senatu ab Antonio quod ueretur ne senatus consulto de tali re intercederent: credere non possumus. De legione quarta: quae ad. C. Octauii transferat auctoritatem. De supplicatione. M. Lepido decernenda. Per discessionem: in senatu de diuinis prius rebus quam humanis referebatur: & aut in fine de re publica gerendum ne esset bellum agenda pax: aut de singulis rebus finite ut indicendum ne esset bellum carthagenensibus: hostis ne esset iudicandus Antonius. Tunc cum relatum sic fuisset: senatus consultum fiebat: sed duobus modis: aut per discessionem si consentiretur: aut si res dubia esset per singulorum sententias exquiras. Singuli autem gradatim consulebantur. auctor. A. Gellius. De supplicatione cum referebatur singuli consulebantur semper. Sed quasi ad Antonii factum alludit Cicerone. nam statim sese proripuit. & urbem egressus est: quod prius diximus: Paludati: paludamenta omnia insignia sunt & militaria ornamenta. Cum enim exit ad bellum praetor aut consul: Lictores mutauerint uestem. & signa incinuerint paludatus dicitur proficisci: quod conspiciuntur qui paludamenta habent. ac fiunt palam sic dicuntur auctor Varro. paludati ergo ad bellum proficiscentis Lucis: noctu enim abiit. Praecleara tamen: ironice. Religiosa: minime religiosa. nec enim sorte diuinae sunt prouinciae sed quae quisque uoluit occupauit. Ille Antonius his omnibus quos enumerat prouincias decreuerat. Antonius: quas non rite concessas:

& ab eo q̄ cōcedere neq̄ret acci-
pere uoluerāt. & senatui se ob-
tēperaturos eē p̄fessi sunt. De
L. Cīna: Hic praetor erat quā-
do occisus est Cēsār: in quē su-
erat inuectus uestē uero mili-
tarē quē praeberat Cēsār. re-
fecerat. Erat autē affinis: militi-
bus uero q̄buldā insequentib⁹
& domū in quā cōfugerat suc-
cedere parantibus: aegre a Le-
pido est seruatus. Cum postea
Cēsāris cadauer cōbureretur.
& Antonii oratione concita a
plebs ad p̄cussorū curreret do-
mos: Cinna alter Tri. pl. q̄ hic
esse credebatur nominis simi-
litudine errorē faciente: furore
multitudinis occisus ē: auctor
Appianus: Sors diuina. iro-
nice: aut quia sic uocabat Aneo-
nius. L. Antonius: Antonii
frater. C. Antonius patruus
uticæ: quæ ciuitas fuit Africæ
in eodē sinu sita quo Carthago
secūda post illā & auctoritate:
& magnitudine. Carthagine
excisa metropolis & receptacu-
lū romanorū ad res in Libya
gerendas. Duarum: Siciliae
& Hispaniæ: qui enim eas sor-
titi fuerant. M. Ircius &. Q. u.
Cassius in Antonii uoluntate
non erant: Adolescentē: ne
uideretur Cēsārē Iulium ap-
pellare. Qui. n. hęc fugies
re ita prouincias disturbatas.
Ouitū ut aiunt lupum. Teren-
tius ouem lupo cōmisisti.

Pro æde castoris: quæ fuit in
foro romano. Qui fuit: qua-
lis fuit: & ipse responder. Con-
glutinator: compositus & com-
pactus. Ingenuū: liberale
Paternum: patrum; &
maiorum nostrorum.

sulum; Senatusq; referatis: meritoq; uestro maximas gratias
uobis omnes & agere & habere debemus. Qui enim carere me-
tu & periculo possemus in tanta hominū cupiditate & audacia
ille autē homo afflictus & perditus quæ de se expectat iudicia
grauiora q̄ amicorum suorū familiarissimus eius mihi homo
cōiunctus. L. Lentulus & P. Naso oī carens cupiditate nullā
se habere prouinciam nullā Antonii sortitionem fuisse iudica-
uerunt. Quod idem fecit. L. Philippus uir auo patre moribus
q; suis dignissimus. In eadē sententia fuit homo sūma integri-
tate atq; inocentia. M. Anturanius: idē fecit. P. Appius: ipsi ēt
qui amicitiam. M. Antonii ueritū plus ei tribuerunt: q̄ fortasse
uellēt. M. Piso & meus necessarius & uir & Ciuis egregius pa-
triq; inocentia. M. Vebilius Senatus auctoritati se obtempera-
turos esse dixerūt. Quid ego de. L. Cīna loquar: cuius specta-
ta multis magnisq; rebus singularis itegritas minus admirabi-
lem facit huius honestissimi facti gloriā q̄ oīno prouinciam ne-
glexit: quam itē magno animo & constanti. C. Cesseduis repu-
diavit: Qui sunt igit̄ reliqui quos sors diuina delectet. L. An-
tonius & M. Antonius: o felicē utrūq; nihil enī maluuerunt. C.
Antonius Macedoniam: hunc quoq; scelicem hanc. n. semper
habebat in ore prouinciam. C. Caluissius Africā: nihil scelicus.
mō. n. ex africa decesserat: & quasi diuinans se rediturū duos le-
gatos Vitiæ reliquerat. Deinde. M. Ircius Siciliam. Q. Cassi-
us hispaniam. nō hēo qd suspicer duarū credo prouinciarum
sortes min⁹ diuinas fuisse. O. C. cæsarem: o adolescentem te ap-
pello: q̄ tu salutem. Reipub. attulisti q̄ improuisam q̄ repenti-
nam: Qui enim hęc fugiens secerit: quid faceret insequens?
Etenim in contione dixerat se custodem futurum urbis: usque
ad Kl. Maias ad urbem exercitum habiturum. O præclarum
custodem ouium ut aiunt lupum. custos ne urbis: an direptor
& uexator esset Antonius? Et quādem se introiturum in urbē
dixit exiturumq; cum uellet. Quid illud? Nonne audiente po-
pulo sedens pro æde castoris dixit nisi qui uicisset uicturū ne-
minem. hodierno die primum. P. C. longo interuallo in posses-
sionem libertatis pedem ponimus: cuius quidem ego quoad
potui: non modo defensor sed etiā conseruator fui. cum au-
tem id facere non possem: qui fui: nec abiecte nec sine aliqua
dignitate: casum illum temporum & do'orem tuli. Hanc ue-
ro teterrimā beluam quis ferre posset: aut quomodo: quid est
in Antonio præter libidinem: crudelitatem: petulantiam: au-
daciā? Ex his conglutinator est. nihil apparet i eo ingenuū: ni-
hil moderatū: nihil pudēs: nihil pudicū. quapropter quoniam
res i id discrimē adducta est utrū ille p̄enas Reipub. luat ānos
seruiamus: aliquando per deos immorales. P. C. Paternum a-
nimū uirtutēq; capiam⁹: aut libertatē ppriā Romani ḡnris &

nomini recuperemus. aut mortem seruituti anteponamus. Multa quæ in libera ciuitate ferenda non essent tulimus: & per pelli sumus: alii spe recuperandæ libertatis: alii uiuendi nimia cupiditate. Sed si illa tulimus quæ necessitas ferre coegit: uisq; quædam pœna fatalis quæ tamen ipsa non tulimus: etiam ne huius impuri latronis feremus teterrimū crudelissimūq; do- minatū. Quid hic faciat si potuerit iratus: qui cum succensere nemini posset: omnibus bonis fuerit inimicus. Quid hic uic- tor non audebit: qui nullam a deo uictoriam: tanta scelera post Cæsaris interitum fecerit. Rerfertam eius domum ex ha- uerit: hortos compilarit. Ad se oia ex his ornamenta transtu- lerit. Cædis & incendiorum causam quæsierit ex funere: duo- bus aut tribus Senatus. C. e. R. P. benefactis reliquas res ad lu- crum prædamq; reuocauerit: uendiderit: immunitate ciuita- tes liberauerit: prouincias uniuersas ex imperio. P. R. iure su- stulerit: exules reduxerit: falsas leges. C. Cæsaris nomie: & fal- sa decreta in æs incidenda: & in Capitolio figenda curraue- rit: earumq; rerum omnium domesticum mercatum institu- erit: P. R. leges imposuerit: Armis & præfidiis. P. R. & ma- gistratus foro excluserit: Senatū stipauerit armis: Arma- matos in cella Concordiæ cum Senatū haberet: incluserit: ad legiones Brundisium cucurterit. ex his optime sentientes Centuriones iugulauerit: Cum exercitu Romam sit ad interi- tum nostrum & ad disperditionem urbis uenire conatus: atq; is ab hoc impetu abstractus consilio & copiis Cæs. consensus ueteranorum: uirtute legionum. Nec fortuna quidē fractus minuit audaciā. Nec ruere demens. nec furere desinit. In Gal- liam mutilatum ducit exercitum. cum una legione: & ea uacil- lante. L. fratrem expectat: quo neminem reperire potest sui si- miliorem. Ille autem ex Mirmillone dux & gladiatore Impera- tor quas fecit strages ubicunq; posuit uestigia. Cædit greges armentorum: reliquiq; pecoris quodcūq; nactus est: epulantur milites: ipse autem se ut fratrem imitetur obruit uino. uastan- tur agri: diripiuntur uillæ. matres familias: pueri ingenui arri- piuntur: militibus traduntur. Hæc eadē quacunq; exercitum duxit fecit Antonius. his uos teterrimis fratribus portas aperi- etis: hos in quam in urbem recipietis. Non tēpore oblato du- cibus paratis: animis militum incitatis. P. R. conspirante: Ita- lia tota ad libertatem recuperandam excitata: deorum immor- talium beneficio utemini: nullum erit tēpus hoc amisso. a ter- go a fronte: a laterib; tenetur. si in Galliam uenerit: non ille ar- mis solū: sed etiam nostris decretis urgendus ē. Magna uis est magnum numē unum & idem sentiētis Senatū: uidetis ne re- fertum fore. P. R. ad spem recuperandæ libertatis erectum. q. longo iteruallo cum frequentes hic uidet nos: tum spat etiam

Stilla tulimus: pp Iuliu hoc dicit. Pœnæ fatalis: quod fa- to quodam populi romani ut ferremus decretum erat. Nō tulimus aliquando enim a no- bis depulimus Iulto occiso.

Huius: Antonii Succense re ex iusta cā irasci. *υιυφοσυ* dicunt. Eius: Cæsaris: Hor- tos: quo circā tiberim publice reliquerat Iulius. Ex his: hor- tis. Ornamenta: statuas ta- bulas abacos. menfas: Ex fu- nere: a Iulii funere. Ere pu- blica. e ex rei publice utilitate.

Prouincias: cretam Cæsa- ris. C. Octauii. Fortuna: reb; ad uotum non fluentibus.

Mutilatum: iminutum Mar- tia & Quarta legionibus desti- centibus: Ex mirmillone: nā Mirmillo prius fuerat: qui ad- uersus retiarium pugnabat: in cuius galea piscis effigies erat Retiario uero aduer^o mirmil- lonem pugnante: cantabatur: non te peto: piscem peto: quid me fugis galle. Hoc genus pu- gnæ instituit Pictatus mithy- leneus. auctor Pompeius Fe- stus. Cædit greges armen- torum. ac si dicat ipsos ditio- res & potentiores Spoliat ipse reliquos tenuiores operis & se- catoribus suis prædæ relin- quit. Et grex quidem gene- ralius nomen est: armentū spe- cialius: & pro omni multitudi- ne pōtur tam hoīnum q̄ bru- torum: & tam malorum q̄ mi- norum: Vastatur: uacui red- duntur. Vestris decretis: ut is publicā addamus auctoritatē qui sua sponte persequuntur.

Longo iteruallo: diu enim

quod prius dictum: nō conueniunt senatores. Querenti: tunc cum in Ciceronem dixit. & Cicero in senatum non uenit. Statim: subito. neque enim differret cuius q̄ oprimi i teritum. Si Galliam teneret paulo post: cum rediret scilicet Signum dare: ostendite & p̄ uobis ferte. Ille: populus. Honeſte non cedentes neq; fugientes: sed pugnantes. In utranq; partem: & bonam & malā. Cicero in epistola. iam iidem illi & boni & mali ciues uidentur: qui uideri solent. Nunc inquit quo animo quisq; scit cognoscitur cupiat ne libertatem an seruire malit. Consules. Pansa & Hirrius. In postez in ea quæ futura coniectam? Cicero in epistola ad Caeliū Sed ut ab homine longe in posterum prospiciente: a te futura expecto. Seruitutis recordatio: quæ fuit durū pati meminisse dulce est: inquit Seneca & Aeneas Virgilianus: Forſan & hæc olim meminisse iu uabit. Quas ob res: conclusio in qua de tota re suam profert sententiam. Quoq; editum: ordo & q̄ editum propositum est Decimi Bruti consulis designati ita. Censeo Brutum & reliqua. & ita censeo ad summā reip. pertinere. Senatū arbitrari obtineri prouincias ex lege Iulia a Decio Bruto & reliqua. Decimus Brutus & G. N. Plaucus: consules erāt designati. consulatū finito Pansa & Hirrii magistratu Inituri & G. N. qd̄ plantis ulteriores Galliam cum imperio obtinebat: & tribus legionibus. Ad hæc Ciceronis epistolæ lib. xi:

liberos conuenisse: hunc ego diem expectans. M. Antonii scelerata arma uitauit: tum cum ille in me absentem inuehens: nū intelligebat ad quod tempus me & meas uires referuarem. Si enim illi tum cædis initium a me querenti respondere uoluisssem: nunc. R. P. consulere non possem. Hanc uero nactus facultatem: nullum tempus. P. C. dimittam neq; diurnum nocturnum: quin de libertate. P. R. de dignitate nostra: quod cogitandum sit: cogitem: quod agendum sit atq; faciendum: id nō modo non recusem: sed appetam etiam atq; deprecem Hoc feci semper dum licuit. intermisi quod non licuit. iam nō solum licet sed necesse est & nisi seruire malimus. q̄ ne seruiamus animis armisq; decerne. Dii immortales nobis hæc præsidia dederunt. Urbi Cæsarem Brutum Gallia. Si enim ille urbem opprimere uoluisset statim: si Galliam teneret. paulo post optimo cuiq; pereundum reliqs esset seruiendum. Hæc igitur occasionem oblatam tenete per deos immortales. P. C. & amplissimi orbis terræ consilii principes uos esse aliquando recordamini. signum date. P. R. cōsiliū uestrum non deesse R. P. quoniā ille suam non defuturam esse profitetur. Nihil ē quod moneā nemo ē: tam stultus: qui nō intelligas si dormierim? hoc tēpore non modo crudelē superbamq; dominationem nobis: sed ignominiosam & flagitiosam esse ferendam. Nostis insolentiā Antonii: nostis amicos: nostis totam domū libidinolis: petulantibus: impuris: impudicis aleatoribus ebriis seruire: ea summa miseria ē: sūmo decore cōiuncta. Quod si iam: quod dii omnem auertant: fatum extremum. R. P. uenit quod gladiatores nobiles faciunt ut honeste decumbant: faciamus nos Principes orbis terræ: gētiumq; omnium. ut cum dignitate potius cadamus: q̄ cum ignominia seruiamus. Nihil ē detestabilius dedecore nihil foediūseruitute. ad decus & libertatē nati sumus. aut hæc teneamus. aut cum dignitate moriamur. Nihil diu teximus: quid sentiremus. Nunc iam aptum: ē omnes iam patefecerunt: in utranq; partem quid sentiant: quid uelit. sunt imp̄ i ciues sed pro caritate. P. r. nimium multi. pro multitudine bene sentiētium admodum pauci: quorum opprimendum dii immortales incredibilem. p. r. potestatem & fortunā dederūt. Ad ea enim præsidia quæ habemus: iā accedunt Consules sūma prudentiā uirtute concordia: multos mēses d. p. R. libertate cōmentati atq; meditati. his auctorib; & ducib; diis iuuantibus: nobis uigilantibus & multū impoſterū prouidentibus. p. R. consentiēte erimus profecto liberi breui tempore iucūdiore aut faciet libertatē seruitutis recordatio. Quas ob res q̄. Tr. pl. uerba fecerūt ut Senat; Kl. Ian. tuto b̄ri fetētiaq; de sūma Repu. libere dici possint: d. ea re ita censeo ut. C. pansa. A. Hirri; Cōsules designati dēt opam ut Senatus Kl. Ian. tuto

PHILIPPICA Q VARTA

haberi possit q; q; edictū. D. Bruti impatoris cōsulis designati optimā de. R. P. meriti propositū sit Senatū existimare. D. Brutum Imperatores cōsulē designatū optime de Repnb. promereri. cū Senatus autoritatē populiq; Ro. libertatē Impetrūq; defendat. quo d; Gallā puiciā ceteriorē optimorū & fortissimorū uiroꝝ amicissimorū. P. R. ciuiū exercitū i Senatus ptā te retineat id cū exercitūq; ei? municipia colonias puincia Gallia recte atq; ordine: exq; R. p. fecisse & facere. Senatum ad summā. r. p. pūnere arbitrari a. D. Bruto & ab. L. planco Imperatoribus Cōsul. designatis Itēq; a ceteris q; prouincias obtinēt obtinere ex lege Julia: quoad. S. C. cuiq; eorū successum sit. eos q; dare operā ut hāc puincia Galliaq; exercitus i Senatus. p. q; r. potestate: praesidioq; r. p. sint. Cumq; opera uirtute consilio C. Cæs. rummoq; consensu militum ueteranorum; qui eius autoritatem secuti. r. p. praesidio sunt & fuerunt: & a grauissimis periculis. p. r. defensus sit: & hoc tempore defendatur. cūq; legio Martia Albā constiterit in municipio fidelissimo & fortissimo se seq; ad Senatus auctoritatem. P. q; r. libertatē contulerit q; pari cōsilio eadēq; uirtute legio Quarta usa: L. Egnatule iō duce ciue egregio Senatus autoritatē. p. q; r. libertatem defendat ac defenderit: Senatui magnā curā esse ac fore: & ut p tantis eorū meritis honores eis habeant gratiaq; referantur. Senatus placere: ut. C. pansa. A. Hirca? Cōsules designati: cū magistratū inierint: si eis uidebit: primo: quoq; tpe de his reb; ad hunc ordinē referāt: ita uti de repub. fideq; sua censuerint.

M. T. C. in. M. Antonium ad Quirites

Philippica Quarta.

Requentia uestrū incredibilis contioq; tāta Quiritēs: quantam meminisse non uideor: & alacritatem mihi summā affert. R. P. defendēdā & spem recuperandā libertatis. quanquā animus mihi quidem nunquā defuit. tempora defuerunt: que simul ac primū aliquid lucis ostendere uisa sunt: princeps uestre libertatis defendēdā semper fui. quod si ante facere conatos essem: nunc facere non possem. Hodieno enim die Quirites ne mediocrē remēctam arbitri emini: fundamenta sunt iacta reliquarū actiōnum. Nam est hostis a senatū nondum uerbo appellatus: sed te iam iudicatus Antonius. Nunc uero multo sum erectior: quos quoq; hostē illū eē tanto consensu: tantoq; clamore approbauistis: nec. n. fieri pōt: ut nō aut. ii sint ipii qui contra Cōsulē exercitum cōparauerunt: aut ille hostis cōtra quem iure arma suscepta sunt. Hanc igitē dubitationē: quanq; nulla erat: tū ne q;

Lege Julia: quia Decimo & Bruto Iulius puincias assignauerat. Cūq; ordo est. Cetero senato esse magnā curā & c.

Terontis d. C. Cæsare orādo Decimo Bruto: Gallia prouincia: Martia & Quarta le-

gionibus: quae Antonium deseruerant: sententiam senatus uniuersus comprobauerat: decretumq; fuerat: ut quicquid ille censuerat: id feret. Frequens & cupidus cognoscendi ante curiam populus cōstitit. ad quem egressus Cicero: Quid actum in Senatu sit: refert: & Antonium iudicatum hostē. & si re magis q; uerbo ostēdit. Cum enim Octanium ordandū: Decimum laudandū: q; Antonium prouincia Gallia excluderet: legiones comprobandas q; deseruerint dicit cōsuissē: senatum: manifeste asserit colligi posse: non cōsulem illum: sed hostem putari. Ad libertatem recuperandū populum horrat: in Antonii uero odium omnes accēdit. In deliberratio genere posita e' oratio. Suadet enim temp. defendendam: & libertatem recuperandam: & si incidit maiore ex parte demonstratiuum genus utuperatur enim Antoni: exorditur per spem quam ex populi colligit frequentia: quem ueluti cupidum recuperandā libertatis conuenisse uult intelli gi: suū sed modeste laudat studium. Contio: in unum cōuentus. Animus: semper speraui: & consequi optaui. Tēpora occasio rei gerendā.

Lucis: nā ueluti i tenebris eram prius: ac si diceret: postq; min' turbulēta nobis ceperūt eē.

Ant' facer: cū iportunū erat: & fūisti ātonio. nā poterat. Nūc nō possē: nō piissē. Reliq; actiōnū ut trāsigi reliq; facile possint: postq; nō uerbo adhuc: tū hostis e' iudicat' Anto. Erectior: excitator: & magis i spe: futuri cōtra cadere aius illi dē: q; extra spem sunt. Nec enim si erit p: rōdnatio: aut sunt ipii q; cōtra cōsulē arma cōparūt: aut ille hostis cōtra quē sūt arma suscepta. sed illi q; arma cōparūt pti st: qd multis rōib' pbat: ergo āto. hostis. ad ueritatē distūctie suffic alterā pte uerā eē.

Patrimonio: qđ effudit: ut supra dictum est. Laudo laudo: cōduplicatio quā πλοκνυ græci dicunt. multum uero habet uehementiæ. Vel pueri potius: correctio: ut sit admirabilior: qđ hæc puer fecit. Im mortalitatis: ac si dicat diuinitatis cutusdam. Multa: repetitio. Indies: quotidie. Ex hispanis militibus: qui habent robustissimi de quibus Sillius Prodigia gens animæ & pperare facillima mortem. Nanqđ ubi transcendit florētes uiribꝰ annos. Impatiens æui spernit uenisse senectā: Et fati modus in dextra ē. Cōducere: qua dringentas drachmas singulis pollicitus. Reditum: Brundusio. Præsidium: ad Antonii furorem depellēdū. Sui patris. C. Cæsaris dīctatoris.

Quem hostem. s. dūtaxat.

Ab ipso deo: Marte. P. R. generatum: propter Romulū qui ex rheia Siluia: & marte natus traditur. Nam: ratiocinatio. Luculenta: clara. Auctoritatem: consensum & uolūtatem. Opportuna: & ad laessendum: & ad se tutandum: est enim in excelso locata saxo qua p noxiorum custodia usi olim romani sūt: ut Strabo ait.

A te accersitur: cum essent i Macedonia. Nisi forte uos Quir. Hic coniciamus aut uocet: aut mutet: aut quouis alio si gno populum: hostem Antonium: nel potius priꝰ acclamatione iudicādam significasse.

Nulli in hunc modum loquitur. Cōducere: qua dringentas drachmas singulis pollicitus. Reditum: Brundusio. Præsidium: ad Antonii furorem depellēdū. Sui patris. C. Cæsaris dīctatoris. Quem hostem. s. dūtaxat. Ab ipso deo: Marte. P. R. generatum: propter Romulū qui ex rheia Siluia: & marte natus traditur. Nam: ratiocinatio. Luculenta: clara. Auctoritatem: consensum & uolūtatem. Opportuna: & ad laessendum: & ad se tutandum: est enim in excelso locata saxo qua p noxiorum custodia usi olim romani sūt: ut Strabo ait. A te accersitur: cum essent i Macedonia. Nisi forte uos Quir. Hic coniciamus aut uocet: aut mutet: aut quouis alio si gno populum: hostem Antonium: nel potius priꝰ acclamatione iudicādam significasse.

posset esse: Senatus hodierno die sustulit: C. Cæsar qui. R. P. libertatemq; uestram suo studio: cōsilio: p̄monio deniq; tutatus ē: & utat: maximis Senatus laudibus ornatꝰ est: laudo laudo uos. Quirites cum gratissimis animis prosequimini nomen clarissimi adolescentis uel queri potius. Sunt. n. facta eius immortalitatis: nō etatis. multa nemini: multa audiuī: multa legi: nihil ex omnium seculorꝰ memoria tale cognoui. qđ cum seruitute præmeremur: & in dies malum cresceret: præsidii nihil haberemus: capitale & pestiferum Brundusio. M. Antonii reditū timeremus: hoc insperatū omnibus consiliū: incognitum certe cœpit: ut exercitum inuictum ex Hispanis militibus conduceret. Antoniiq; furorem crudelissimis cōsiliis incitatum a perniciē. R. P. auerteret. Quis est enim qđ hoc nō intelligat: nisi Cæsar exercitū paruisset: nō sine exitio nostro futurum Antonii reditū fuisse: Ita. n. se recipiebat ardens odio uestri: cruentus sanguine ciuium Ro. quos Sueffæ: quos Brundusii occiderat: ut nihil nisi de perniciē. R. P. cogitaret. Quod autē erat præsidii salutis: libertatisq; uestræ si. C. Cæsaris fortissimorū suiq; patris militū exercitus nō fuisset: Cuius de laudibus & honoribus qui ei pro diuinis & immortalibus meritis diuini immortalisq; debent: mihi Senatus assensus paulo ante decreuit: ut primo quoq; tpe referret. quo decreto qđ nō prospicit Antoniiū hostē esse iudicatum: Quem enim appellare possumus eum: cōtra quē qđ exercitus ducunt: iis Senatus arbitratꝰ singulares exquēdos honores: Quid legio Martia: quæ mihi uidetꝰ diuinitꝰ ab ipso deo traxisse nomē a quo. P. R. generatū accipimꝰ: nō ne ipsa suis decretis priusq; Senatus hostē iudicauit Antoniiū: Nā ille si nō hostis: qđ Cōsulē reliquerūt: hostes necesse ē iudicemꝰ præclara & luculēta reclamatiōe ur̄a factū pulcherrimum Martialiū cōprobastis: qđ se ad Senatus auctoritatē: ad libertatē ur̄am: ad uniuersā. R. P. cōtulerūt. Hostē illū & latronē & pericidā priæ reliquerūt: nec solū ad aiose & fortiter: sed cōsiderate ēt: sapiēterq; fecerūt. Albæ cōstitērūt i urbe oportuna: munita p̄pinq; fortissimorꝰ uiroꝰ: fidelissimorꝰ ciuium atq; optimorꝰ. Huiꝰ Martiæ legionis legio. iiii. imitata uirtutē duce. L. Egna ruleio quē Senatus merito paulo añ laudauit. C. Cæsaris exercitū plecuta ē. Quæ expectas. M. Antonii iudicia grauiora: Cæsar fert i cælū qđ cōtra te exercitū cōpauit. laudantꝰ exquisitissimis uerbis legiones quæ te reliquerūt. quæ a te accercitæ sunt: quæ tuæ eēt: si te cōsulē qđ hostē maluissent. qđ rū legionū fortissimūq; uerissimūq; iudiciū confirmat Senatꝰ. cōprobat uniuersus. P. R. nisi forte uos Quirites Cōsulē: nō hostē iudicatis Antoniiū: Sic arbitrabar Quirites uos iudicare ut oñditis. municipia: colonias præfecturas: Num aliter iudicare cēletis: omnes mortales una mente cōsentunt. oia arma eorꝰ qđ hæc salua

PHILIPPICA Q VARTA

uelint contra illam pestem esse capienda. Quid. D. Bruti iudicium Q uir. qd ex hodierno eius edicto perspicere potuistis? Num cui tandem contemnendum uidetur? Recte & uere negastis. Q uir. est enim quasi deorum immortalium beneficio & munere datum. R. P. Brutorum genus. & nomen ad libertatem. P. R. uel constituendam uel recuperadam quid igitur. D. Brutus de. M. Antonio iudicauit? excludit prouincia. exercitu obstitit. Galliam totam hortatur ad bellum. ipsum sua sponte suo quoq; iudicio excitatam. Si Consul Antonius. Brutus hostis. Si conseruator. R. P. Brutus: hostis Antonius. Num igitur utrum horum sit dubitare possumus? Atqui ut uos una mente unaq; uoce dubitare uos negastis: Sic modo decreuit Senatus D. Brutum optime de. R. P. meriti: cum Senatus auctoritatem Pq; R. libertatem: imperiumq; defenderit. a quo defenderit? Nempe ab hoste. quæ est enim alia laudanda defensio? Deinceps laudat prouincia Gallia. meritoq; ornatur uerbis amplissimis a Senatu: q; resistat Antonio. quem si consulem illa prouincia putaret neq; eum reciperet: maguo scelere se astringeret Omnes enim sub Consulis iure: & imperio debent esse prouinciar: Negat hoc. D. Brutus Imperator consul designatus natus R. p. cuius negat Gallia. negat cuncta Italia. negat Senatus: negatis uos. Quis igitur illum Con. nisi larrones putant? quanq; ne u quidem ipsi quod loquuntur. id sentiunt. nec a iudicio omnium mortalium quauis impii nefariiq; sint: sicut sunt: dissentire possunt. Sed spes rapiendi atq; prædandi occæcat animos eorum: quos non bonorum donatio: non agrorum assignatio non illa infinita Põpei hasta fatiavit: q; sibi Urbem: qui bona & fortunas ciuium ad prædam proposuerunt. q; dū sit: quod rapiat: quod auferant: nihil sibi defuturum arbitrant? Quibus. M. Antonius odii imortales auertite & detestamini quæso hoc omen: Urbem se diuisurum esse pmisit. Ita uero Q uiri. ut præcamini ueniât quo huius amentiaræ pœna in eum familiamq; eius recidat. quod ita futurum esse confido. Iam enim non solum hoies: sed etiam deos imortales Ad. R. P. conseruandam arbitror cõsensisse. Si. n. prodigiis atq; portentis dii imortales nobis futura prædicunt: ita sunt aperte decuntata: ut & illi pœna: & libertas nobis appropiquet. Si n. tatus cõsensus oium sine impulsu deorum esse non potuit: qd est: q; de uoluntate celestium dubitare possim? Reliquum est: Q uir. ut uos in ista inia quæ præ uobis fertis: pseueretis. Faciam igitur ut Impatores instructa acie solent: quam paratissimos milites ad prælium uideat: ut eos tum adhortent: Sic ego uos ardentes & erectos ad libertatem recuperandam cohortabor. Non est: non est uobis Q uir. cum eo hoste certamem: quo cum aliquo pacis conditio esse possit. Neq; n. ille seruitutem uera ut antea. sed iam iratus sanguinem concupiscit. Nullus ei ludus uidetur esse iucundior: quam cruor: quam cædes quam ante oculos

Illam pestem: Antonium.
 Recte & uere negastis. f. cõ
 tenuendum. D. Bruti edictum
 qd ille proprætor Galliar: &
 consul designatus proponi curauerat: non cessurum Antonio prouincia: cumq; pro senatus arbitrio retenturum. Vel constituendam: ut Iunius Brutus fecit exactis regibus. Vel recuperadam: ut paulo ante. M. & D. Bruti egerant Cef. tructato. Quæ est enim alia laudanda defensio. q; eius qui ab hoste defenderit. Infinita potest: indeficiens Põpei bonorum uenditio. Quibus: larronibus. Si enim consentire deos imortales ad remp. conseruandam sic colligit: Dii imortales euentura prodigiis & portentis denunciant: Cõsensus & conspiratio omnium ad eandem rem: sine deorum impulsu esse non possunt. & hæc prodigiorum atq; portentorum loco accipere debemus: deosq; uelle ut Antonius hostis iudicetur: libertas reciperetur. Cicero libro de diuinatione. Quia enim ostendunt: portendunt: monstrant: prædicunt: ostentant: portenta: monstra: prodigia dicuntur.

In foueam: ut lupus: ursus: fo
 uetis enim terra oporis decipi so
 lent. Noui consules: Panfa
 & Hirrius. Incubite: instate to
 ris uiribus. Quam mortem: qua
 si uiri sint ad mortem intrepidi.
 & saepe non mortem ipsam:
 sed genus mortis deuitare. stu
 deant. Aeneas apud Virgiliū:
 Non mortem timet sed mortis ge
 nere tristis est. Naufragio. n. qd
 ait Hesiodus: perire graue est.

Quae propria est romani ge
 neris: Lilius: Romanorum i
 quit est fortia facere: fortia pa
 ri. Quam: ac si diceret etiam
 si maiores uestri uirtutem uo
 bis non reliquissent: sua spon
 te uos ad eam complectendam
 eiusmodi est: potest allucere.

Exciderunt: sustulerunt: peni
 tus tertio punico bello. Nu
 mantiam: Vracoz in Celtibe
 ria ciuitas haec fuit: mū si ui
 res existimes hispaniae decus:
 de cuius nomine dicitur postea
 rior triumphauit Scipio. se. n.
 & sua ferro & igni perdidit
 Numantini. Cum eo: rali.

Qui habere: haec oia. s. ut
 Tarentinus: Carthaginensis.

Si res ita tulisset: si uicti fuisset
 maiores nostri. Hic uictor
 hostis: Antouus. Aera
 rium: ubi publicae seruabantur
 pecuniae: quod Romae fuit in
 aede Saturni. Nam concordia
 elutum: ubi ciuitas est: hoc est
 elutum multitudo: illic concor
 dia potest esse: si consentiant.
 & discordia si dissentiant. Ex
 cursore: qui uagatur & huc: atque
 illuc excurret. Conflauit: con
 traxit. Quae accepit: a rep.
 quinq; illas significat legiones
 quae in Macedonia fuere An
 tonii prouincia. Equidem:
 suum polleat studium. Id
 sine scelere facere possit: preter
 mittere. s. quod ad libertatem
 pertinere uidebatur. M. huic
 Seruilio: Tribunus hic erat
 plebis. Collegis: aliis tribu
 nis: Longo interuallo: diu. n.
 sub Iulio seruitutem passi erant
 & tunc patiebantur sub Antonio.

trucidatio ciuium. Non esse nobis Q uir. res cum scelerato ho
 mine atque nefario: sed cum immani terraque belua. quae quoniam
 in foueam incidit: obruatur. Si enim illinc emerferit: nulli sup
 plicii crudelitas recusanda erit: sed tenetur praemittitur. urgetur:
 Nunc his copiis quas iam habemus: mox his quas paucis die
 bus noui Consules comparabunt. Incubite in causam Q uir.
 ut facitis. Nuncquam inter Senatum & uos consensus maior in
 ulla causa fuit. nunquam tam uehementer cum Senatu conso
 tiati fuistis. nec mirum. Agitur enim non qua conditione uictu
 ri. sed uicturi ne simus. an cum supplicio ignominiaque perituri.
 quanquam mortem quidem omnibus natura proposuit Cru
 delitatem mortis & dedecus uirtus propulsare solet: quae pro
 pria est Romani generis & seminis. Hanc retinete quae Q uir
 rites: quam uobis tanquam hereditatem maiores uestri reli
 querunt. Quaequam omnia alia falsa. incerta sunt: caduca mo
 bilia. Virtus est una altissimis defixa radicibus quae nunquam
 ulla uel labefactari potest. nullo unquam dimoueri loco. Hac
 uirtute maiores nostri: primum uniuersam Italiam deuicerunt.
 Deinceps Carthaginem exciderunt. Numantiam euerterunt:
 potentissimos reges bellicosissimas gentes in ditionem huius
 Imperii redegerunt. Ac maioribus quidem uestris Q uir. cum
 eo hoste res erat: qui haberet. R. P. curiam aeternam: consensum
 & concordiam ciuium: rationem aliquam: si res ita tulisset pacis
 & foederis. hic uester hostis uestram. R. P. oppugnat. Ipse ha
 bet nullam. Senatum id est orbis terrae consilium delere gestit. Ipse
 consilium publicum nullum habet. erarium uestrum exauisit: su
 um non habet. Nam concordiam ciuium qui habere potest nullam
 quae habeat ciuitatem: pacis uero quae potest cum eo esse ratio: in quo est
 incredibilis crudelitas: fides nulla: Est igitur Q uir. P. R. uictor
 omnium gentium omne certamen cum excursore: cum latro
 ne. cum Spartaco. Nam quae se similem Catilinae esse gloriari so
 let: scelere par est. belli industria inferior. Ille cum exercitum nul
 lum haberet: repente conflauit. Hic eum ipsum exercitum quem
 accepit. amisit. Ut igitur Catilinam diligentia mea Senatus
 autoritate: uestro studio & uirtute fregistis: Sic Antonii nefari
 um latrocinium uestra cum senatu concordia: tanta quanta nunquam
 fuit: felicitate & uirtute exercituum: ducumque uestrorum bre
 uis tempore oppressum esse audietis. Equidem quantum cura:
 labore: uigiis: autoritate: consilio eniti atque efficere potero: ni
 hil praetermittam quod ad libertatem uestram pertinere arbitra
 bor. Neque enim id pro uestris in me amplissimis beneficiis sine
 scelere facere possum. Hodierno autem die primum referente
 uiro fortissimo uobisque amicissimo. M. hoc Seruilio collegis
 eius ornatissimis uiris: optimis ciuibus longo interuallo me au
 tore & principe ad spe libertatis exarsimus.

Exercitum Antonius ariminum præ miserat: & subsecutus ipse fuerat: in prouinciãq; Galliam uenerat: quam tradi sibi a Decimo postulauerat: Recusantem intra Mutinam obiederat. Res nunciata Romæ est: Noui consules Panfa & Hirrius Ianuarii mensis initio ilico Senatũ in Capitolium inter ipsa quæ pro se faciebant sacrificia conuocãt De Mutinæ referunt obsidione: Cic. & qui eiusdem erant factionis id agere conantur: ut patriæ hostis iudicaretur Antonius: q; Galliam prouinciã ad patriæ oppugnationem inuito senatu inuasisset: q; exercitum contra Geras in Macedoniam missum in Italiã reuocasset: q; stipatus armatis p urbẽ incessisset: domũ monisset: & omnib; supior q; annua potestas postularet: uisus esset. L. uero Piso uir cõsularis & magnæ auctoritatis qui absens e Antonium defendebat: uocandum ad disquisitionem censet: & causa indicta minime dãnandam. Assẽsum tũ Ciceroni fuisse: ut hostis iudicaret Antonius: nisi Tr. pl. Saluius intercessisset: & in sequentem diem differẽdã rem censuisset. Is quo minus & contra Antonium: & de. D. Bruto decerneretur quippiã: tam diu obstitit: quoad a senatu est prohibitus: Tunc & decimus colaudarus: q; Antonio puincia non cessisset. & Octauiõ honores decreti: ut una cum consulis exercitũ ducere: ut consularum. x. annis anteq; per leges liceret: petere posset: decretum præterea ut militibus q ab Antonio ad eũ transissent: tantũdem a populo impenderent: quantum ipse uictoribus erat pollicitus: ex quo senat; decre-

M. T. C. i. M. Antoniuũ. Philippica Q uinta.

Nihil unquam lógius kl. Iañ. mihi uisum est. P. C. quod idem intelligebam per hos dies unicuiq; uestrum uideri. Qui enim bellum cũ. R. P. gerunt: hunc diem non expectant. Nos autem tum cum maxime consilio uestro subuenire communi salutĩ oporteret: in Senatum conuocabamur. Sed quærelam præteritorum dierum sustulit oratio Consulũ. qui ita locuti sunt: ut magis expectent kl. Iañ. q; seræ esse uideantur: Atq; ut oratio Consulũ animum meum erexit: spemq; attulit non modo salutis conseruandæ: uerum etiam dignitatis pristinæ recuperandæ: Sic me perturbasset eius sententiã: qui primus rogatus est: nisi uestræ uirtutis constantiæq; confiderem. Hic enim nobis. p. C. dies illuxit: hæc potestas data est: ut quantum uirtutis quantum constantiæ: quantum grauitatis in huius ordinis consilio esset. p. Ro. declarare possetis. Recordamini qui dies nudius tertius decimus fuerit: quantus consensus uestrum: quanta uirtus quanta constantia quãtam sitis a R. p. laudem: quãtam gloriam gratiam consecuti. Atq; illo die. p. C. ea constituistis ut uobis nihil iam sit itegrum: nisi aut honesta pax: aut bellum necessarium. Pacem uult. M. Antonius: arma ponat. roget. deprecetur. ne minem æquiores me reperiet: quãquã dum se ciuib; impiis

to re ipsa hostis Antonius e iudicatus: sed cum matris uxoris: ac paruuli filii tota nocte discurrentium: & potentioribus supplicantium lacrymis flecti cepissent: oronem habuit Ci. qua labãtes aios restituit: ea ap Appianum e. in qua oblique multa dicit in Salutum Tribunũ in Antonii odiũ eẽs rursus accendit: contradicit. L. Piso. pluribus obiecta Antonio a Cicerone diluit. Multa ipse obicit: efficitq; hostis patriæ tũ iudicet. Legatos mittendos tuadet: dehortat Cicerone & nõ mō nõ faciendũ censet: sed inutile de turpe dicit eẽ romano ipio ad eũ legatos mittere: quẽ supplicẽ deposit; armis ueniã petere: p tot peccatis & scelerib; cõueniret: Acta ei; censet rescindẽda: nec consulẽ: sed hostẽ habendũ. Nihil illi credendũ monet: q utiliter latas a Cæ. dictatore leges puerterit: & nefarias ipse prius tulerit q scripserit aut pmulgauerit. Multa & uera in eũ congerit crimina: scede acturpiter ab eo facta cõmemorat. D. Brutũ laudat: ut ei. M. Lepido Octauiõ: & L. Aegnatuleio honores decernantur hortat: suã de pmiis Martiæ & Quartæ legionis: ac militi q ad consules cõuenisset distribuendis pferit sniam. exordiẽ aut p locũ expectationis kalendarũ Iañ. Statim aut suader nõ eẽ illis assentendũ q legatos ad Antoniu mittendos: & de pace cũ eo agẽdũ rectulissent. Est ut supiores in deliberatiõ genere hæc orõ. & si maiore exple uituperat Antonius. Nihil unq; lógius: nã expectanti animo: quod ait Seneca: Omnis celeritas mora est. Qui enim bellum: Antonium significat: & inuidiose ait: ut Venus apud Virgi. Nauibus infaudum amissis: unius ob iram. una enim dũtaxat pierat Nõ expectãt: sed re agũt clauso itra Mutinã Decimo. Nos aut ac si diceret: cũ agẽdũ erat delibe rabam: & ipsi cõsultãdo cõterebam. q Demosthẽis loc; e. Magis exoptet: neq. n. sex uidebat cõtra Antoniu & decernere & agere cõsulib;: qppe q & aĩo erant pnti & certã assumebãt spem cõseruãdæ bonorũ salutis & libritatis recupandæ. Et. L. Pisonis. Cõsiderẽ: fore nihil psuadẽs: ut ei; dmittẽdis ad Ant. legatis sniam minie se qmini. Nudi; tertiusdecim;: nũc dies e tertiusdecim; quo die Cicero duas pxias hũit orõnes ad. P. C. & ad Quiritis. Ea cõstituistis: laudãdũ Decimũ: & puiciã Gallia Octauiõ honores decernẽdos: legionib; Martiæ & Iuntæ pmiã pmittẽda. Integrũ: libez. Honestã pag: si Antoni; armis depositis pro peccatis & facinoribus suis uentã supplex petat. Pacẽ uult: hoc. L. Piso etus noie dicebat.

Cōmendat: illis gratifican-
do & omnia quæ uelint indul-
gendo. Grauiſſimum iudi-
cium: quicquid ageret contra
ueſtram agere amplitudinem:
& qui ei aduerſantur recte face-
re. Eos duces: Octauium: De-
cimū Brutum. in colonias: in
campaniam & alia loca. Ab
Antonio: quem Iulius deducē-
dis præfecit colonis. Nō dū
haberetis: qui nondū magistra-
tum inierant. Imperatorum:
Octauii & Decimi. Dieſ. xii.
ex quo quæ dixit decreta erāt.

Cotylam: is uiferat ex im-
puris & nefariis q̄ Antonii ſe-
quebantur. Meum: ironice: &
p̄ iocum ſic ait. Patronus cō-
ſulares: deſenſores: & L. Piſo-
nem tāgit. Eſt enim opinio
id enim ab Antonii amicis ta-
ctabatur. Decreturū aliq̄
aut Salutū Tr. pl. aut L. Piſonē
ſignificat. Neruos belli: ſic ap-
pellat pecuniam belli neruos:

Tu: aperte in L. Piſonem &
Saluū dicit. quoz uterq; iō
ſe dicebat Antonii defendere
q̄ amicus ille eſſet: Quā pa-
triæ: quæ una oēs omnium ca-
ritates cōplexa eſt: ut ait Cl. in
oſſi. Mihi pecuniam attribuit:
uerba ſunt Antonii defenden-
tis: ideo defendo qm̄ mihi pe-
cuniam tribuit. Cicero uero ſu-
biicit Cupio uidere qd ad hæc
audeat rñdere: ac ſi dicat nega-
re nō poterit. An nō cadunt
& c. obiectio eſt cui rñdet Cice-
ro: ne Cotyla quidē Antonii
aſſecta hæc diceret. Fas leges
de quibus in prima philippica
ē dictum. Ille Iulius. Palu-
des: pontinas: qd̄ in ei⁹ uita in-
quit Tranquillus. Moderato
homini: ironice. L. Antonio:
fratri: quem Tr. pl. diuidūdis
p̄ totam italiā agris ꝑfecit.

Hanc legem: de triuirtis di-
uidēdoz agroz. neq; n. roga-
tus fuerat populus. & cum legē
tulit Antonius: agi cum popu-
lo propter tonitrua & imbres
effuſiſſimos non poterat. Fer-
ri potuit: ac ſi dicat mīme.

Augur uerecūduſ: ironice.

Interpretatione: declaratōe
augurū: cum apta ſint per ſe.

cōmendat: inimicus eſſe: q̄ amicus mauult. Nihil eſt ꝑfecto
quod dari poſſit bellum gerenti. erit fortaffe aliquid: quod con-
cedi poſſit roganti. legatos uero ad eum mittere: de quo grauif-
ſimū iudiciū nudius tertius decimus feciſtis: nō iam leuitatis
ē: ſed ut quod ſentio: dicā: dementia. primum enim eos duces
laudauiſtis: qui contra illum bellum ꝑuato conſilio ſuſcepif-
ſent. Deinde milites ueteranos: qui cum ab Antonio in coloni-
as eſſent deducti: illi⁹ beneficio libertatem. P. R. antepoſuerūt.
Q uid legio Martia? Q uid Quarta? cur laudantur? Atqui cū
Conſules: non dum haberetis: decreuiſtis: ut & de ꝑræmiis mi-
litum & de honoribus Imperatorum: ꝑimo quoq; tempore re-
ferretur. Placet eodem tempore ꝑræmia conſtituere iis qui con-
tra Antonium arma ceperunt. & Legatos ad Antonium mitte-
re: ut iam pudendum ſit: honeſtiora eſſe legionum decreta:
q̄ Senatus. Siquidem legiones decreuerunt Senatum defende-
re contra Antonium Senatus decreuit Legatos ad Antonium
mittere. Vtrum hoc eſt conſirmare militum animos: an debi-
litare uirtutem? Hoc dies. xii. ꝑfecerunt ut quem nemo ꝑræ-
ter Cotylam meum inuentus ſit: qui defenderet: is habebat iā
patronos etiam Conſulares. qui utinam omnes ante me ſenten-
tiam rogarentur: quanq̄ ſuſpicor quid diſturi ſunt quidam eo-
rum: qui poſt me rogabantur: Facilius contra dicerem: ſi quid
uideretur. Eſt enim opinio decreturum aliquem. M. Antonio
illam ultimam Galliam quam Plancus obtinet. Quid hoc ali-
ud eſt: q̄ ad bellum ciuile hoſti arma largiri? Primum neruos
belli pecuniam infinitam qua nunc eget: deinde equitatū quā-
tum uelit: equitatum dico. Dubitabit credo gentes Barbaras ſe-
cum adducere: hoc qui non uidet excors: qui cum uidet decer-
nit: impi⁹. Tu ciuem ſcleratum & perditum gallorum & ger-
manoz exercitu pecunia ꝑditatu eq̄tatu copiis: iſtrues? Nul-
læ iſtæ excuſationes ſunt. me⁹ amicus ē. ſit ꝑriæ ꝑrius. meus co-
gnatus: an ꝑōt cognatio ulla ꝑꝑior eē: q̄ patriæ: in q̄ etiā paren-
tes continent? Mihi pecuniam attribuit. cupio uidere qd̄ audeat
dicere: qd̄ aut̄ agat: cū apuero: facile erit ſtatuerē quā ſniam di-
catis aut ſequamini. Agit̄ utrū. M. Antonio facultas det̄ oppri-
mendæ. R. P. cædis faciēdæ: bonoz diripiēdoz: Vrbes: agros
ſuis latronib⁹ cōdonandi Populū Ro. ſeruitute opprimēdis:
An hoz nihil facere ei liceat. Dubitate qd̄ agatis: at nō cadunt
hæc in Antonii: hæc ne Cotyla qd̄ dicere auderet. Quid. n.
in eū nō cadit? q̄ cui⁹ acta ſe defendere dicit: eius eas leges ꝑ-
uertit: q̄s maxime laudate poteram⁹. Ille paludes ſiccare uolu-
it. Hic omnē Italiā moderato homini. L. Antonio diuidēdā
dedit. quid hanc legem. p. r. accedit? Quid ꝑ auſpicia ferri ꝑ-
tuit. Sed augur uerecundus ſine Collegis de auſpicis non in-
terpretaretur: quāquam illa auſpicia non egent interpretatione

PHILIPPICA QUINTA

Ioue tonante: hoc idem Cicero ipse libro de diuinatione Tribuni pl. præcipue propter L. Antonium dicit quo tribuno factam est. Contra acta Cæsaris: quibus uoluit ne prætoriarum prouinciæ plusq̄ annum: Consulares plusq̄ biennium obtinerentur. Ille Iulius: Isti tribuni. Hanc legem de prouinciis ante lata q̄ scripta: scribebat. n. prius: trinūdino promulgabat: in æs inde incidebat: & tunc demū lata dicebatur. Sed hæc neq̄ scripta: neq̄ promulgata: lata ab Antonio affererat. Vbi lex Cæcilia & Didia: quas Cæcilius & Didius tulere de rogandis legibus: ut nullam uim haberent nisi magistratus populū rogaret: & populus sciret: nisi ite

trinūdino promulgarentur proscriptæ: hoc est tribus nūdinis recitarent: cū oīs etiā ex agris adesset multitudo ut si quis uellet intercedere posset. Vbi promulgatio: hic distinguendum. Trinūdino: ubi trinūdino. Poene: statuta. f. Recenti: nuper lata: Iunia & Licinia: quam Iunius & Licinius tulerunt: superiores leges a Cælio & Didio prius latum confirmantes: grauiores poena adiecta. Hæc leges: latae ab Antonio de prouinciis: Cui nulli. Quæ porro: & prohibuit intrare forum Antonius & tonante Ioue tulit leges. Hunc dubitabit: ac si dicat dubitare nō poterit: Cū collega: Dolabella. Eius collega in augurato. Septis reuulsis: repagulis & cancellis: quibus undiq̄ foga septū fuerat: qd̄ fiebat comitali die. Ouidi: Est quoq̄ quo populū fas ē includere septis. Videres: uideret q̄spia. Nō teneri: nō esse obnoxium. De integro: denuo ut iterū rogen: ac si rogare nōdum eēt Septies milites: hæc pecunia ad ædē fuerat opis: quā trāstatiā uocat Tranq̄. Hoc est cōem & in medio positam. Falsis prescriptionibus donatis onibus: dicens a Cæsare in cōmentariis prescriptū hoc est asignarū donatūq̄ cuiuspiā eē. Verita possessione respu. ad possessionē usq̄ priuatū p̄ fraudē transtulit. alii prescriptonibus legant: hoc ē p̄ scribendis & in exiliū mittēdis romanis ciuibus: eorūq̄ hoīs publicandis ac uendendis ut p̄feri p̄tio legat hoc ē rei uendicatio nō procedit. Immunes quæstus: lucrū factū ex imunitatibus puiciis: ciuitatibus & priuatis hominibus cōcessis. In æs: ut rata essent. Exhaustis oibus concedens q̄ emere q̄piā uellent. Mulier: Fulvia. Sibi scelicior q̄ uir: quæ. n.

augurum. Ioue enim tonante cum. P. R. agi non esse fas: quis ignorat? Tr. ple. tulerunt de prouinciis contra acta Cæsaris ille bienni: isti sexenni. Nunc etiam hanc legem. P. R. accedit? Quid promulgata fuit? quid non ne antelata q̄ scripta? nonne ante factam uidemus: q̄ futuram q̄quam est suspicatus? Vbi lex Cæcilia & Didia? Vbi promulgatio. trinūdinem? Vbi poene recenti lege iunia & licinia? possunt ne hæc leges ratae esse sine interitu legum reliquarum? & cui potestas in forum introeundi fuit? Quæ porro illa tonitrua? quæ tempestas? Aut si auspicia. M. Antonium non mouerēt: sustinere cum aut ferre posse tantam uim tempestatis hymbri ac turbinum mirum uideretur? Quam legem igitur se Augur dicit tulisse: Non modo tonante Ioue: sed prope celesti clamor prohibente? Hanc dubitabit contra auspicia latam cōfiteri? Quid quod cum eo collega tulit: quem ipse fecit sua nuntiatione uitiosum? Nihil ne ad auspicia bonus Augur arbitratus est pertinere? sed auspiciorum nos fortasse erimus interpretes: qui sumus ei? Collegar. Num etiam armorum interpretes quarimus? Primum omnes fori aditus ita septi ut etiam si nemo obstaret armatus: tamē nisi septis reuulsis introiri in forum nullo modo posset. sic uero erant disposita præsidia: ut quomodo aditus hostis prohibetur a Castellis & aggeribus: ita ab ingressione fori populum Tr. q̄. Pleb. propulsari uideres. Quibus d̄ causis eas leges quas. M. Antonius tulisse dicitur: omnes cenfeo per uim & contra auspicia latas. hisq̄ legibus. P. R. non teneri. Si quam legem de actis Cæsaris confirmandis: deue Dictatura in perpetuum tollenda deue Coloniais in agros deducendis tulisse. M. Antonius dicit: easdem leges de integro ut populum teneant: saluis auspiciis ferre placet? Quæ uis ergo bonas leges uitiose per uimq̄ tulerit: tamen ex lege non sunt habendæ: Omnisq̄ audacia gladiatoris amentis autoritate nostra repudianda est. Illa uero dissipatio pecuniæ publicæ ferenda nullo modo est per quam speciem milias falsis prescriptionibus donationibusq̄ uertit: ut portenti simile uideatur: tantam pecuniā. R. p. tam breui tempore perire potuisset? Quid illi immunes quæstus? ferendi nos? Nos. M. Antonii tota excusat domus: decreta falsa uēdebat. regna: ciuitates. immunitates in æs accepta pecuniā iubebat incidi. Hæc se ex cōmentariis Cæsaris quorum ipse auctor erat agere dicebat. In interiore adium parte: totius. R. p. nundinæ mulier sibi scelicior q̄ uir actiōem prouinciarum regnorumq̄

garet: & populus sciret: nisi ite

trinūdino promulgarentur proscriptæ: hoc est tribus nūdinis recitarent: cū oīs etiā ex agris adesset multitudo ut si quis uellet intercedere posset. Vbi promulgatio: hic distinguendum. Trinūdino: ubi trinūdino. Poene: statuta. f. Recenti: nuper lata: Iunia & Licinia: quam Iunius & Licinius tulerunt: superiores leges a Cælio & Didio prius latum confirmantes: grauiores poena adiecta.

Hæc leges: latae ab Antonio de prouinciis: Cui nulli.

Quæ porro: & prohibuit intrare forum Antonius & tonante Ioue tulit leges. Hunc dubitabit: ac si dicat dubitare nō poterit: Cū collega: Dolabella. Eius collega in augurato. Septis reuulsis: repagulis & cancellis: quibus undiq̄ foga septū fuerat: qd̄ fiebat comitali die. Ouidi: Est quoq̄ quo populū fas ē includere septis. Videres: uideret q̄spia.

Nō teneri: nō esse obnoxium. De integro: denuo ut iterū rogen: ac si rogare nōdum eēt Septies milites: hæc pecunia ad ædē fuerat opis: quā trāstatiā uocat Tranq̄. Hoc est cōem & in medio positam.

Falsis prescriptionibus donatis onibus: dicens a Cæsare in cōmentariis prescriptū hoc est asignarū donatūq̄ cuiuspiā eē.

Verita possessione respu. ad possessionē usq̄ priuatū p̄ fraudē transtulit. alii prescriptonibus legant: hoc ē p̄ scribendis & in exiliū mittēdis romanis ciuibus: eorūq̄ hoīs publicandis ac uendendis ut p̄feri p̄tio legat hoc ē rei uendicatio nō procedit. Immunes quæstus: lucrū factū ex imunitatibus puiciis: ciuitatibus & priuatis hominibus cōcessis. In æs: ut rata essent. Exhaustis oibus concedens q̄ emere q̄piā uellent. Mulier: Fulvia. Sibi scelicior q̄ uir: quæ. n.

ex beneficijs & uenditionibus accipiebat etiam conseruabat: cum uir ipse effunderet illico. Quasi lege: quia dicebatur lege Cæsaris restitutus: quæ esset in commentariis: cum tamen nulla esset. Quæ: omnia ab Antonio acta Cōmentitijs. fictis. Cōminisci fingere est. Falsa: quæ senatus neq; decreuerat neq; uouerat. Syngraphæ: Cautiones p̄ contrahentium scrip̄turam factæ. Senatus consulta tanquam facta: ac si re uera senatus fecisset: in ærarium referbantur: ubi & leges & senatus decreta in æs incisa reponerantur. Etiam exteræ nationes: quibus beneficia & priuilegia concedebantur. Hoc genus: pecuniæ. Legem iudiciariam: de qua in prima philippica est dictum. Homo castus ironice.

Antesignanos: centuriones & qui ordines duxerant. Antesignani uero ante signa collocabantur: ut principili manipulares: qui præerant duabus centurijs hoc est ducentis quin quaginta sex. Alaudas. ex illa legione Alaudarum: de qua prius est dictum. Cōfessum duo significat: cōfessus locum & multitudinē: ut senatus ^{συνε} ^{Λπιον} græci dicunt. Pauet animus: eorū qui causas orant dicere pro reo apud illud concilium & apud Cydam Cretensem: qui insulæ Cretæ portentum est. Num ex iudicijs dicitur. scilicet est ex his qui deligi iudices solent. Leges: quæ scrip̄tæ sunt. Mores: qui sunt in consuetudine: nam quod ait Vulpianus: Inueterata consuetudo p̄ lege non immerito custoditur & hoc ius est quod dicitur moribus constitutum. Etiam nostris ciuibus: qui multi nota alia qua digni non ducuntur. Cortynium: ex ciuitate Cortyna: quæ illustris fuit in Creta insula. abest autem ab Africano litore stadiis nonaginta in cæpo sita. auctor Strabo. Nam Lysiadem: & hunc in iudicium numerum elegerat Antoni⁹: corruptissimis & foeditissimis moribus: & si Phedri philosophi epicurei insignis ea tempestate: filius erat Lysiadem hunc locatur Cicero. Festius: iucundus & lepidus. Cum. M. Curio: is scurra erat: aleator & im-

purissimus: unus ex iudicibus Ab antonio delectis: Conuenire: consentire & cōgruere: nam magna inter molles concordia. Citatus iudex ut in consessum ueniat iudicium per utatorem uocatus. Areopagites esse: iecirco adesse non debere: nec cogi posse quod Areopagites hoc esse atheniēsis iudex sit. Areopagus locus fuit iudicii athenis in quo primum capitulis iudicium actum est: quod ait Plinius: & ubi de cæde iudicabatur. & quoniam in eminenti loco situs erat: πρυγοσ composito nomine cum ορησ qui Mars est pugne & cædis deus appellabatur. Aeschylas iecirco hoc loco nomen dixit esse: quod ad eum usq; locum Amazonas duxere exercitum: quæ Martis fuerit: uel quoniam illis sedentibus diis a Neptuno accusatus est Mars quod Allirothoum eius filium occidisset: quod ille fecit compressa per uim ab eo alcipe filia sua & Agraules Cecropis filia: qua de re extant declamationes apud græcos. Is qui quæstioni præerit: Antonius: qui indagandæ rei s̄positus: & excusationi munus reicientiū. Modo palliati: pallio uetatis: quo habitu græci utunt. unde palliata eloquētia: & fabula palliata hoc ē græca dicitur. Toga. n. romanorū uestis fuit. Et Virg.

faciebat. Restituebantur exules quasi lege. sine lege. quæ nisi auctoritate Senatus rescindant: quoniā ingressi in spem. R. P. recuperandæ sumus: imago nulla liberæ ciuitatis relinquet. Neq; solum cōmentariis cōmenticijs chyrographisq; uenalibus innumerabilis pecunia cum gesta in illam domum est: Cū quæ uidebat Antonius ea se ex actis Cæsaris agere diceret. Sed Senatus etiam Consulta pecunia accepta falsa referebat. Syngraphæ obsignabantur. S. C. tanq̄ facta ad ærarium referebantur. Huius turpitudinis testes erant etiā exteræ nationes: fœdera interea facta. regna data. populū prouinciæq; libertatæ: earum rerū falsæ tabulæ gemente. P. R. toto capitolio figebantur. Quibus rebus tanta pecunia una in domo coaceruata est: ut si hoc genus in unum redigat: non sit pecunia. R. p. defutura. Is etiā legem iudiciariam tulit: homo castus atq; integer iudiciorum & iuris auctor: in quo non fefellit. Antesignanos & Manipulares & Alaudas iudices se cōstituisse dicebat. At ille legit aleatores. legit exules: legit græcos. O cōsensum Iudiciū præclarum o dignitatē consilii admirandam: Pauet animus apud illud cōsiliū pro reo dicere: Cycā Cretensem: portentū insulæ: hoīem audacissimū & p̄ditissimū. sed fac ita nō eē: Nū latinæ scit: nū ex iudiciū genere & forma: nū leges n̄ras mores ue nouit: num deniq; hoīes: Est. n. uobis Creta notior: q̄ Roma Cydæ. Delectus autē & notatio Iudiciū etiā in n̄ris ciuib⁹ h̄ri solet. Cortynium uero Iudicē q̄s nouit: aut q̄s nosse potuit: Nam Lysiadem atheniensem pleriq; nouimus. Est. n. phedri philosophi nobilis fili⁹: hō p̄terea festiu⁹: ut ei cū. M. Curio cōfessore eodē & collutore facillime possit cōuenire: Quæro igit si Lysiadem ciuitatus iudex nō responderit: excusaret Areopadites eē nec debere eodē tpe Romæ & Athenis res iudicare: accipiet ne excusationē is q̄ quæstioni præerit: Græculi Iudicis mō palliati modo

ait Romanos rerum dños gentemq; rogatam. An athenensium antiquissimas leges negligat quibus cauebatur ut qui Areopagites esset: aliis iudiciis adesse iudicaturus non posset. Tanti. n. faciebant in Areopago iudicare ut turpe ducerere si quis alibi iudicaret: qui iudex in eo iudicio fuisset. Cretēsis iudex: Cydas. Alleget: ius sum explicet. Papinius: Allegentq; suos uterq; a sanguine diuos. Accedatur: Cydas.

Dura: difficilis inexorabilis. Natio: cretēsis. Periculū fortunæ q; fortunæ uarietatē experiunt quotidie: hi solent eē humaniores: sed locat & periculū significat pecuniarū & bonorū: qđ in alea Curio faciebat.

rogati? An athenensium antiquissimas leges negliget? Qui porro ille concessus dii boni: Cretēsis iudex: itq; nequissimus quē admodū ad hunc reus alleget? quomodo accedatur. dura natio est. at athenienles misericordes. puto ne Curiū qđem eē crudelem: qui quotidie periculū fortunæ faciat. Sunt item lecti iudices: qui fortasse excusabuntur. habent. n. legitimā excusationem: exiliū causa solum uertisse. nec esse postea restitutos. Hos ille demens iudices legisset. Horū nomina ad ærarium detulisset. His magnam prem. R. P. credidisset. si ullam speciem. R. P. cogitauisset. atq; ego de notis iudicibus dixi. quos minus notis: nolui noiare. Saltatores Citharistas: totū deniq; comelationis antonianæ chorū in tertiam decuriā iudicum scitote esse collectum. Hæc cā cur lex tam egregia tāq; præclara maximo himbri tempestate: uentis procellis: turbinibus inter flumina & tonitrua ferret. ut eos iudices haberem? quos socios ad epulas hñe hospites nemo uelit. Scelex magnitudo: cōscientia maleficorū: direptio eius pecuniæ cuius rō in æde opis confcā est: hanc tertiam decuriā excogitauit nec ante turpes iudices quæsitū q̄ honestis iudiciis nocentiū salus desperata ē. sed illud os: illam impuritātē ceni fecissent: ut hos iudices legere auderet: quorū lectione duplex imprimeret. R. P. dedecus. Vnum q; tam turpes iudices essent. Alter q; patefactā cognitūq; esset q̄ multos in ciuitate turpes haberemus. Hanc ergo & reliquas eiusmodi leges etiam si sine uī saluis auspiciis essent rogata: censerem tñ abrogandas. Nunc uero cur nō abrogandas censeā: quas iudicio nō rogatas. An illa nō grauissimis ignominiiis: monumentisq; hui? ordinis ad posteritatis memoriā sunt notanda: q; unus M. Antonius in hac urbe post cōditā Urbē palā secum habuit armatus: qđ neq; Reges fecerunt neq; ii q; Regibus exactis regnū occupar uoluerūt. Cinnā meminī: uidi Sillā: mō Cæsarē. Hi. n. tres post ciuitatē a. L. Bruto libertā plus potuerūt: q̄ uniuersa Respu. Nō possum affirmare nullis telis eos stipatos fuisse. hoc dico: nec multis & occultis. & hæc pestē agmen armatorū sequebat. Classitius mustela Tyro gladios ostentātes sui similes greges ducebāt p̄ for. certū agminis locū tenebāt Barbari sagittarii. Cū autē erat uentiū ad ædē cōcordiæ: gradus cōplebant. lecticæ collocabant. nō q; ille scuta uellet occulta eē: sed ne familiares si scuta ipsi ferret laboraret. Illud uero teterri mū auditū nō mō aspectu. In cella Concordiæ collocari armatos latrones sicarios. e tēplo carcerē fieri. aptis ualuis cōcordiæ

Solū uertisse locū mutasse: & in exilium q; soluendo non esset: abuisse: Ille demens: Antonius. Horum noīa iudiciū. noīa in æs incidebātur & ierarium deferbant. Saltatores: tripudiantes. salto. n. tripudio est: & saltatio tripudium. Cōmessationis: lasciuior cōuict? & amatorius cōmessatio dī a uicis: quos græci ΚΟΜΗΟΥ uocant. in his enim habitauerunt priusq; oppida conderent: qb? in locis aliis conuictus grā inuitabant. In tertiam decuriā excenturionib? uoluit deligi.

Scelex magnitudo hæ causæ Antonio fuere decurīā illā eligendi ut eius bñificio tutus eēt: & si forte scelex suorū accusaretur iudiciū elaberet. Nec ante: tunc demū turpes quæsiuit iudices Antonius: cū ai aduertit p̄ honestos iudices obrineri nō posse: ut nocētes & scelerati salui eēt. nā boni uiri q; prius iudicabāt. minime Antonio d̄ iprobis gerebant: quos libere & audacter cōdēnabant. Et illud. impudentissimū. Ceni fecissent: honesta iudicia p̄ uilissimo & sordidissimo habuissent: Notanda locutio facio te ceni: ut si dicas facio te stercoris. Cenū autē lutum est.

Ut audiret: ab honestis speratus iudicis. Imprimeretur: ueluti cauterio equo nota inuritur. Cinnā & Syllā: quorū uterq; dictator & insigni crudelitate. Hæc pestē: Antonius. Classitius Mustela Tyro: Antonii asseclæ: scelerati & impuri ac ueluti duces agminis nefariorū quos armatos habebat Antonius. Barbari sagittarii: ithyrei. Ad ædē Cōcordiæ ubi senatus habebat. Lecticæ collocabantur: in quibus repositam erant arma. Subsellia: ut subsipit iquit Varro dī quod nō plane sapit: sic quod nō plane erat sella subsellium: Tribunorū Triuiorū Quæstorū: & minora iudicia exercē

cium Subsellia dicit esse Ascenius: qui non in sellis currulibus: ne tribunaliibus sedebat.

Huc etiam nisi uenire hoc i prima philippica. Fecerat enim hoc idem: haec omnia sunt prius dicta. Agmine quadrato ueluti illico pugnaturus. A me quia me occidisset. Mirmilloni lastis satis ausim affirmare corruptum esse locum: & Mirmillo mylasis legendum. Mylasis genere neutro numero multitudinis: Alia ciuitas est in Italia in campo iacens admodum fertilis: cui supra uerticem mons iminet: in quo albus lapis effoditur: Mylasis mirmillo. L. Antonius hoc est tanquam mirmillo pugnauit. In illa gladiatoria pugna: pugna: pugna mylasis.

Hic L. Antonius. Aestimabat: quantum pendere tribuni deberent. nam estimare est aere obligare uel punire unde aestimata poena ab antiquis est dicta. Possessiones: usum agrorum: aut fundi: non etiam dominium. Huius mendicitatis: nam & mendicus erat hoc est tenuissimus: & auidus natura alieni ac appetentissimus. Mendicum dici Verrius putat a mente quae se fellerit fortuna: uel quae precetur quemque ut uitae suae medeatur cibo: ut Festus tradit Varro inquit a minus dici. cui cum opus est minus est. Priuato: homini a quo adiri se non sinebat. Diuisor Antonius: L. a fratre Marco praefectus.

Nisi uictorem: nefaria uox.

Magistratu: consulatu. Iter Brundisium: ad accipiendas legiones quae ex Macedonia redierant. Centurionum: quos necaret. Impotentes: insolentes.

Cum inter subsellia Senatus uersarentur latrones. P. C. Sententias dicere: Huc etiam nisi uenire kl. Septembris: fabros se missurum: & domum meam disturbaturum esse dixit: magna res credo agebatur. de supplicatione referebat. Veni postridie: ipse non uenit. locutus sum de Re publico. minus. equidem libere quam mea consuetudo liberius tamen quam pericula minaque postulabant. At ille homo uehemens & uiolentus qui hanc consuetudinem libere dicendi excluderet: Fecerat enim hoc idem maxima cum laude. L. Piso. xxx. diebus ante me: inimicicias mihi denunciauit. adesse in Senatu iussit ad. xlii. kl. Octobris. Ipse interea decem & septem dies: ut digestio potius quam declamatio uideretur: de me in Tyburino Scipionis declamauit. sitim quaerens. Haec. n. ei causa esse solet declamandi. Cum is dies quo me adesse iusserat: nenisset: Tum nero agmine quadrato in aedem Concordiae uenit: atque in me absentem orationem ore impurissimo euomuit. quod die si per amicos mihi cupienti in Senatum uenire licuisset: caedis initium fecisset a me. Sic. n. statuerat: Cum autem semel gladium scelere imbuisset. nulla res ei sine cadendi nisi defatigatio & saeuetas attulisset. Etenim aderat. L. frater gladiator Asiaticus: qui Mirmillo mylasis depugnauerat: sanguinem nostrum sitiebat. suum in illa gladiatoria pugna multum profuderat. Hic pecunias uestras aestimabat: possessiones notabat & Urbanas & rusticas. huius mendicitas auiditate coniuncta in fortunas uestras iminebat. diuidebat agros. quibus & quos uolebat. nullus aditus erat priuato nulla aequitatis deprecatio. tantum quaeque habebat possessor: quantum reliquerat diuisor Antonius. Quae quamquam si leges irritas feceritis: rata esse non poterit: tamen separatim suo nomine notanda esse censeo. iudicandumque nullos Seprauiros fuisse. nihil placere ratum esse: quod elegissent: aut quod ab his actum diceretur. M. uero Antonium. quae est quae ciuem possit iudicare potius: quam teterrimum & crudelissimum hostem: Qui pro aede Castoris sedens audire. P. R. dixerit: Nisi uictorem uicturum neminem: Num putatis. P. C. dixisse eum minatus quam facturum fuisse: Quid uero quod in contione dicere ausus est: Se cum magistratu abisset: ad Urbem uenturum: cum exercitu. introiturum quotiescumque uellet: Quid erat aliud nisi denuntiare. P. R. seruitutem: Quod autem ei iter Brundisium: Quae festinatio: quae pes: nisi ut ad Urbem potius exercitum maximum adduceret: Qui autem delectus Centurionum: Quae effrenatio impotentis animi: Cum eius promissis legiones fortissimae reclamassent: domum ad se uenire iussit. Centuriones quos bene de. R. P. sentire cognouerat. eosque ante pedes suos uxoribusque suam quam secum grauis Impator ad exercitum duxerat: iugulari coegit. Quo anno hunc caelestis futurus in nos: quos oderat: cum in eos quos nunquam uiderat: tam crudelis fuisset: & quam auidum in pecuniis locupletum: quam pauperum sanguinem concupisset: quorum ipsorum bona: quatacumque erant. statim suis comitibus copotari

busq; descriptis atq; ille furens infesta iā patriæ signa Brandu-
sio inferebat: Cū Cæsar deorū immortalū bñficio diuini animi i-
geniū cōsiliū magnitudine cum sua spē eximiaq; uirtute tum
approbatione autoritatis meæ Colonias p̄ris adiit. ueteranus
milites conuocauit. Paucis dieb⁹ exercitū fecit. incitatos latro-
nis ipetus retardauit. Postea uero q̄ legio Martia Ducē prætā-
tissimū t̄i h̄t: nihil legit aliud: nisi ut aliqñ liberi essemus. quam
est imitata. Q uarta legio. Quo ille nuntio audito: cū Senatū
uocasset: adhibuissetq; Consularē: q̄ sua sn̄a. C. Cæsarem ho-
stē iudicaret: repente cōcidit. Post autē neq; sacrificiis solēnib⁹
factis: neq; uotis nuncupatis p̄fectus est. & profugit paludat⁹
At quo: in puinciā firmissimorū & fortissimorū ciuū. q̄ illū ne-
sita qdē uenisset: ut nullū bellū inferret: ferre potuissent ipotē-
tē: iracundum: cōtumeliosum: supbū: semp poscentē: semp ra-
pientē: semp ebriū. At ille cuius ne pacatā quidem neq; iam
q̄sq; ferre posset: bellū intulit puinciæ Gallia. Circūsedit Mu-
tinā firmissimā & splēdidissimā. P. R. Colonia. oppugnat. D.
Brutū Impatorem: Consulē designatū: ciuem nō sibi sed nobis
R. P. natum. Ergo Hannibal hostis: cuius Antonius: quid ille
fecit hostiliter: qd̄ hic aut nō fecerit aut nō faciat aut nō molia-
tur: & cogitet: Totū iter Antonii qd̄ habuit: nisi depopulatio-
nes: uastationes: cædes: rapinas: Quæ non faciebat Hanni-
bal: q̄ multa ad usum reseruabat. Hæc ii q̄ in horam uiuerēt:
non mō de fortunis & de bonis ciuū. Sed ne qd̄em de utilitate
sua cogitauerunt. Ad hunc dii boni legatos mitti placet: norūt
isti hoies formā. R. p. iura belli. exempla maiorū: Cogitant qd̄
p. R. maiestas: qd̄ Senatus seueritas postulet: Legatos decet-
nitis. si ut deprecēt: contēnet. si ut iperētis non audiet. deniq;
quāuis seuera legatis mandata dederimus: nomen ip̄um Lega-
torū: hunc quē uidimus restinguet ardore municipiorū: atq; Ita-
lia frāget aīos. ut omittam hæc quæ magna sunt: certe ista Le-
gatio morā & tarditatē afferet bello. Quāuis dicant: qd̄ quos-
dā audio dicturos: Legati proficiſcant: bellū nihilominus pa-
ret. Tñ legatorū nomen ip̄um & animos molliet. & belli cele-
ritatem morabitur. Minimis momentis. p. C. maximæ inclina-
tiones temporum fiunt. Cum in omni casu. R. p. tum in bello
& maxime ciuili. qd̄ opinione plerūq; & fama gubernat. Ne-
mo quæret quibus cum mandatis legatos miserimus: nomen
ip̄um legationis ultro missæ timoris esse signum uidebit. Re-
cedat a Mutina. desinat oppugnare Brutū. decedat ex Gallia.
non est uerbis rogandus. cogendus est armis. Nō enim ad Hā-
nibalē mittimus: ut a Sagunto recedat: ad quem miserat olim
Senatus. p. Vallerium Flaccū & Q. Fabiū pamphilū qui si
Hannibal nō pareret. Carthaginē ire iussi sunt. Nostros lega-
tos quo iubebim⁹ ire: si nō paruerit Antonius: Ad nostrū ciuē

Quorū ipsorum: Centuri-
onū quos iussit occidit. Cæ-
sar: octavius. Patru: Iulii.
Consularem. L. Pisonem ar-
bitror: uel. Q. u. F. Calenum.

Neq; sacrificiis: ut profectu-
ri in bellum: uel ī prouintiam
solent: Impotentem: super-
bum. Hi: antoni⁹ & eius af-
fectæ. In horam: sicut in di-
em dictū uiuere: hoc est præ-
sentis diei habere rationem: d̄
crastino nihil cogitare: sic ī ho-
ram. Dii boni: interpositio
qua utimur & cum dolemus:
& cum deridemus aut gaude-
mus. Isti homines: similes
Antonii ac si dicat minime.

Contēnet: eorū more qui de-
teriores sunt rogati. Ardo-
rem municipiorum: in Anto-
nium suscitatum. Quāuis
dicant. L. Piso. & Salusus Tri-
ple. Minimis momentis:
Nocuit semper differre para-
tis. Opinione: non rectitu-
dine tempore ciuili belli Pō-
pei aut: multi: non q̄ ita facere
conueniret Cæsare sequeban-
tur: quem audere Pompeium
deserebant: quem timere aīad
ueriebant. Nō enim ad Hā-
nibalem mittimus: hostem &
externum ducem: sed ad Anto-
nium ciuem. Saguntus celtibe-
riæ ciuitas est a Zacynthiis cō-
dita: quæ adhiberi exitū p̄gen-
ti occurrit. hanc Hannibal cō-
tra populi romanī fœdera di-
ruens belli punici secundī susci-
tauit incendia. Cōuenere rat. n.
fœdere p̄rio punico bello t̄cto
ut Saguntus libera eēt. Hos le-
gatos romanorū auditos esse
ab Hannibale: uanaq; ab eo re-
tulisse responsa Polybi⁹ refert.
Lilius nec in castra admissos
scribit: ambo in eo conueniūt.
Carthaginem profectos ut se-
natus mandauerat: ad ducem
ip̄um pro uiolato fœdere de-
postendum. Sed expositis mā-
datis sic aduersā habuisse Bar-
chinam factionem: ut negle-
cti despectiq; re infecta Ro-
mam redierint.

Pro Hannibale: de poscēdo

Aur uolumus aut possumus quasi dicat minime aut uelle debemus aut posse: cum ea cōtra eū decreuerim⁹. Ad urbem: Brundastio enim urbem oppugnātū aciebat: nisi Octauius terruisset. Edicto allato: de uoluntate ipsius. Vexillū: qd tollit Antonius: quotiens noui aliquid moliri ciues uoluerint Peregrēsi Asia mylalis. Familiā: gladiatores.

Ipsē per se sanus: esto per se sapiat Antonius per Luctum & alios sanus nunq̄ erit. Te retur: inaniter contumetur.

Vnde est adhuc: nam si leniti & pigri in decernēdo quod prius est dictum non fuissent: bellum non esset: Tarditate senatus abusus erat Antonius.

Omne malum nascēs: Ouidius. Principis obsta sero medicina paratur. Cum mala per longas conualuere moras.

mittimus ne Imperatorē: ne Coloniā R. p. oppugnet. Ita ne uero hoc legatos rogandus est: Quid interest p̄ deos imortales: Vtrum hanc Urbē oppugnet: an huius Urbis ppugnaculum: Coloniāq; p. R. prāsidii eā collocata: Belli punici secūdi quod contra maiores nostros Hannibal gefit: eā fuit Saguntī oppugnatio. Recte ad eum legati missi. mittebātur ad penum mittebantur pro Hannibale. hostibus nostris. & locis quid si miltetandem: Nos ad Ciuem mitemus: ne Impatorem. P. R. ne exercitum: ne Coloniā circunsecat: ne oppugnet: ne agros depopulet: ne sit hostis: Age si paruerit: hoc Ciue uti aut uolumus: aut possumus: Ante diem. xiiii. kl. Ian. decretis uestris eum concidistis. constituistis ut hęc ad nos kl. Ian. referrentur quę referri uideatis. de honoribus & prāmiis bene de Repub. meritorū & merentium: quoq; principem iudicauistis eum: qui fuit. C. Cesarem: Qui. M. Antonii impetus nepharios ad Urbem: in Galliam uertit deinde milites ueteranos q; primi Casarem secuti sunt. tū illas caelestes diuinaq; legiones Martiam & Quartā: qb⁹ cū Consulē suū nō mō reliquissent: sed bello etiā psequerent: honores & prāmia spopōdistis: eodemq; die. D. Brui prāstantissimi ciuis edicto allato atq; pposito factū ei⁹ collaudauistis. quodq; ille bellum priuato consilio susceperat: id uos autoritate publica comprobauistis. Quid igitur illo die aliud egistis: nisi ut re hostem iudicaretis Antonium: His uestris decretis aut ille uos æquo animo aspicere poterit: aut uos illū sine dolore summo uidebitis: Exclutit illum a R. P. distraxit segregauit non solum scelus illius: sed etiam: ut mihi uideb: fortuna quædam. R. P. qui si legatis paruerit: Romamq; redierit: Num quando perditis ciuibus uexillum quo concurrant defuturum putatis: Sed hęc minus ueror: Sunt alia ob quæ magis nunq̄ parebit ille legatis. Noui hominis insaniam arrogantiam: noui perdita consilia amicorū: quibus ille est deditus. Lucius quidem frater eius utpote qui peregre depngnauit: familiam deducit: si per se ipse sanus: qd nunq̄ erit: p hos esse tamen ei non licebit. Teretur interea tempus: belli apparatus refrigescet. Vnde est adhuc bellum nisi ex retardatione & mora: Vt primum post discessum latronis uel potius desperatam fugam libere Senatus haberi potuit: semp flagraui: ut conuocaremur. quo die primum conuocati sumus: cū designati Consules non adessent. Ieci sententiā mea maximo uestro cōsensu fundamenta. R. P. serius oīno q̄ decuit. nec. n. ante potui. Sed tñ si ex eo tempore dies nullus intermissus esset: bellum profecto nullū hēremus. Omne malū nascēs facile opprimē. iueteratū fit plerūq; robusti⁹. Sed rū expectabant. kl. Ian. fortasse n̄ recte. Verę prāterita omittamus. Etiā ne hęc morā afferam⁹ dum proficiantur Legati: dum reuertant quorū expectatio

PHILIPPICA Q VINTA

Tumultum: bellum propinquum ac periculosum declarari esse: Sic enim appellabāt uicina bella & ita licet ut gallicū. Iusticiam: quod in magnis periculis. & timore reipublicæ iudici solebat: hoc ē iuris dicē di intermissio: ut apud Liliū sæpissimæ legimus: Et iusticiū quidem dictū: quoniam ius stat. Saga uestimenta militaria: unde Sagatus. Cicero in epistola Sagati in forum descendimus. Sublati uenditionibus: ut nulla sit cuiuspiam uacatio & excusatio a bellis: Præter Galliā totam: comatā & Cisalpinā. Cōtemptionem: non contra se dicebat bellum parti: sed partium esse contētionem. hoc est dissensionem. Sed

dubitationem belli afferet. be'lo aut dubio qd' pōt studiū eē d' lectus: Quāobrem. P. C. legatorū mentionē nullā cēleo faciēdam admistrandam arbitror: sine ulla mora: & confestim gerēdam cenleo: tumultum decerni. iusticiam iudici. Saga sumi dico oportere. delectum haberi. sublati uocatioibus in Vrbe & in Italia præter Galliā totā: Quæ si erunt facta: opinio ipsa & fama uestra seueritatis obruet scelcrati gladiatoris amentia Sentiet sibi bellum cum R. P. eē susceptū. Experietur cōsentie tis Senatus neruos atq; uiros. Nā nūc qdem partium cōtētionem esse dicitur: quarū pūū alteri uicti sūt: alteri sūt i mediis. C. Cæsaris pibus. Nisi forte Cæsaris partes a Pansa & Hircio Cōn. & a filio. C. Cæsaris oppugnari putamus. Hoc uero bellum non ex dissensione partium: sed ex nefaria spe p'ditissimorum Ciuium excitatū quibus bona fortunæq; nostræ nota sunt. & iā ad cuiusq; opinionem distributa. Legi epistolam Antonii: quam ad quēdā. P. Septimium capitalem hominē Collegā suū miserat. Quid concupiscas tu uideris. quod cōcupiueris certe habebis. Hem ad quem legatos mittamus cui bellum moremur inferre q ne lo: ti qdem fortunas nostras destituit: sed libi dīni cuiusq; nos ita addixit: ut ne sibi quidem qcq; itegrū: qd' n̄ alicui pmissum iā sit reliquerit. Cū hoc. P. C. bello inquam certandū est. idq; confestim: legatorū tarditas repudianda ē. Quæ pp ne multa nobis quotidie decernēda sint. Consulibus totam R. p. cōmittēdā cenleo iisq; pmittendum ut Rēpu. defendant. puideantq; ne qd. R. p. detrimētū accipiat. Cenleoq; ut iis qui i exercitu Antonii sunt: ne sit ea res fraudi si aū Kl. febru. ab eo discesserint. Hæc si censueritis. p. C. breui tēpore libertatē. r. p. auctoritatēq; uestrā recupabitis. Si aut lenius agetis: tñ eadem. Sed fortasse serius decernetis. de. r. p. quoad retulistis: satis decreuisse uideor Altera res ē de honoribus: de quibus dei ceps intelligo esse dicendum. Sed qui ordo in sententiis rogan dis seruari solet. eundem tenebo in uiris fortibus honoradis. A Bruto igitur Consule design. more maiorū capiamus exordium cuius ut supiora omittam: quæ sunt maxima illa quidē. sed ad huc hominū magis iudiciis. q̄ publice laudata: quibus nam uerbis eius laudes huius ipsius tēporis cōsequi possumus? Neq; enī ullā mercedē tanta uirtus: p̄ter hanc laudis gloriæq; desiderat. qua ēt si careat: tñ si se ipsa contēta. quanquam in memoria gratorum Ciuium: tanq̄ in luce posita lætetur. Laus igitur iudiciū testimoniūque ur̄i tribuēda Bruto ē. Quāobrem his

earū inq; partium quas Antonius dicit alteri uicti sunt hoc est Pompeiani: alteri in partibus Cæsaris sunt: nisi fortasse quispiā sibi persuadet Cæsaris ptes dictatoris a cōsulib' Hircio & Pansa: q Cæsariani fuisse: ac. C. Octauius Cæsaris filio oppugnari: qd' credibile nō est ergo non contentio partium ē sed ipse oppugnatur Antonii

Ad opinionem. pro uoluntate & desiderio cuiusq;. Septem uirū: aut ab ipso diuidundis a pris cum. L. fratre prefectū: aut septem uirū: epulonem significat

Capitalē hominē: flagitiosum: & cuius caput peti debeat ad p̄cham. Cicero: Capitalis eteocles: uel portus Euripides Et uirtutum ac peccatorum capitale dicitur p̄pter quod cōmittētis caput peti ad supplicium d' bet: aliter capitale odium capitale morbum dicimus. qd' alterius caput petunt. Alii septem uirū legunt. Quod concupiscas tu uideris: uerba Antonii Tu cogita & elige qd uelis nullam patiēte repulsam. Ne fortit' quidē: ante bona uestra promissit q̄ ea fors & fortuna distuderet & fierent uictoris occupantis. Ne quid respu. Hoc uti uersiculo reipu. periculosis tēporibus solebāt: quod ait sæpe Lilius. Fraudt: dāno & periculo. Et iā in ueteri iure lectū ē: erit ea res fraudt. Cj. i epistola ad Lētulū. Maiori illi fraudt q̄ tibi futurū. Sed q̄ ordo i sententiis rogādi: A. G. libro quarto ca. x: Qui obseruatū sit d' ordie rogan darū sentētiaq; ante legē d' senatu habēdo q̄ postea fuit lata: scribit. Primi tñ sere cōsules designati rogare solebāt. Salustius i Catilina. Tum Syllanus sententiam rogatus. q̄ eo tpe cōsul designat' erat.

Se ipsa .nam uera uirtus sua ipsius conscientia contenta est etiam si a nullo lauderetur: quod ait alto loco Cicero: Muro: q̄ sunt ueluti murus: & i portico habuere maiores Alpes ab an̄ bale .prtus: deide a Cimbris eē supatas: quod Plinius scribit.

Præsides: ad opē ferēdā & defensionē præsides: nā id signū ficit præsiderē . unde præsides auxiliator: & defensor. Antonio diadema Cæsari imponētes: supercalibus quod dictū est prius. Illa: sub Cæsare seruitutem. Moderatōe: cū in p̄tib⁹ Cæsari & magister egit illius eēt: exercitūq; haberet: plebe q̄ dē uociferāte: & ut Cæsaris necesse ulcisceret̄ obtestāte: faciēdū eē dissuasit: quod Appian⁹ scribit. Pietas: q̄ cū patre sen serunt: & contra Cæsare pater nā pietate ducti arina sumpserunt. Fraudī dāno, Sex. Pōpetium: is ab oībus fere dilige batur: Lepidus suasit acciri ex Iberia: ubi contra Cæsaris p̄tores bellū gerebat: q̄ p̄ paternis bonis in publicū redactis uicies & quinquagies decē milia drachmas aticas repēdi Maris quoq; iperitū dari quē admodū parēs ei⁹ oīi hūisset: ut i gruentibus casibus romāo rū classe ubiq; ea eēt: uti possent: quod senatus concessit & si Appianus hoc Antonium tradit suasisse.

uerbis .P.C. Senatus. C. faciendum cenleo: Cum D. Brutus Imp. Cos. defig. prouinciā Galliam in Senatus .Pō. q̄. Ro. potestate teneat .cumq; exercitum tantum breui tempore: sūmo studio municipiorum: coloniarumq; puintia Gallia optime de .R.P. merita merentisq; conscripserit comparari: id eū recte & ordine exq; .R. p. fecisse: idq; .D. Bruti praestantissimū meritum in Rempubli. Senatu populoq; Roma. gratum esse & fore itaq; Senatum poq; .Ro. existimare .D. Bruti Imperatoris Cos. defig. opera: consilio uirtute .incredibiliq; studio & consensu .prouincia Gallia. Reipubli. difficillimo tempore esse subuentum. Huic tanto merito Bruti .P.C. tantoq; in .R. P. quis est tantus honos qui non debeatur? Nam si .M. Antonio patuisset Gallia. si oppressis municipiis: & Colonis impa ratis: in illam ultimam Galliam penetrare potuisset: Quante Reipub. terror impenderet: dubitaret credo homo amentissimus atq; omnibus consiliis praeceptis & deuiis: non solum cū exercitu suo sed etiam cum omni immanitate Barbaria bellū inferre nobis. Ut eius furorem ne alpiū quidem muro cohibere possemus. Hac igitur habenda gratia est .D. Bruto: qui illum nondum interposita auctoritate uestra: suo consilio atq; iudicio: non ut consulem recapit: sed ut hostem arcuit: Gallia seq; obliuideri: q̄ hanc urbem maluit. Habeat ergo huius tanti facti tanq; praclaro decreto uestro testimonium sempiternum Galliaq; quae semper praesidet atq; praesedit huic imperio liberatq; coi: merito uereq; laudet q̄ se suasq; uires non tradidit: sed opposuit. Atq; etiam .M. Lepido p̄ eius egregiis in Rempu. meritis decernēdos honores quam amplissimos cenleo. Semper ille populum Ro. liberū esse noluit maximūq; signū illo die dedit uoluntatis & iudicii sui. cum Antonio Diadema Cæsari imponente se auertit: genitūq; & moestitia declarauit quantum haberet odium seruitutis: quam Populum Ro. liberum cuperet: q̄ illa quae tulerat temporum magis necessitate: quā iudicio tulisset. Quanta uero is moderatione usus sit: in illo tēpore ciuitatis: quod post mortem Cæsaris cōsecutum est: quis nostrum obliuiscipoteft: magna haec. Sed ad maiora p̄perat oratio. Quid enim odii imortales admirabilius omnib⁹ gentibus: quid optatius Populo Ro. accidere potuit: quam cū bellum ciuile maximum esset: cuius belli exitum omnes time remus: sapientia & iā id potius extingui quā armis & ferro rē i discrimen adducere: Quod si eadem ratio Cæsaris fuisset: in illo tetro misereq; bello. ut omittā patrē: duos Cn. Pōpeii lūmi & singularis uiri filios icolumes hēemus: qb⁹ certe pietas fraudi eē nō dēt. Utinā oēs .M. Lepidus seruare potuisset. facturū fuisse declarauit: i eo qd' potuit: cū Sex. Pōpeii restituit ciuitati maximum ornāmētū. .R. P. clarissimum monumentum cle

PHILIPPICA Q VINTA

mentiae suae. Grauis illa fortuna .p.r. graue fatum pompeio enim patre quod Imperii .P. R. lumen fuit extincto. Interfectus est patris simillimus filius. Sed omnia mihi facta uidentur deorum immortalium iudicio & pietate. Sex. Pompeio. R. P. conseruato. Quam ob causam iustam atque magnam & periculosissimum ciuile bellum maximumque humanitate & sapientia sua. M. Lepidus ad pacem concordiamque conuertit. S. C. his uerbis conuulso praescribendum. Cum a. M. Lepido. Imp. pontifice Max. Saepenumero Repu. & bene & feliciter gesta sit populusque. R. intellexerit. ei dominatum Regium maxime displicere. Cumque eius opera uirtute consilio singularique clementia & mansuetudine: bellum accerbissimum ciuile sit restitutum. Sex. Pompeius. Cn. F. Magnus huius ordinis auctoritate ab armis discesserit. & a. M. Lepido Imp. pont. Max. summa Senatus: populique Romani uoluntate ciuitati restitutus sit Senatum populi. R. pro maximis plurimisque in Rempublic. M. Lepidi meritis: magnam spem in eius uirtute auctoritate felicitate reponere: oculi pacis concordiae libertatis: eiusque in Rempublic. meritorum Senatum Populumque Ro. memorem fore. Eique statuam equestrem in aura: am in rostris aut quo alio loco in foro uellet: ex huius ordinis sententia statui placere. Qui honos P. C. mihi maximus uidetur. Primum quia iustus est: non enim solum datur propter spem temporum reliquorum: sed pro amplissimis meritis redditur. Nec uero cuiquam possumus commemorare hunc honorem a Senatu tributum iudicio Senatus soluto & libero. Venio ad. C. Caesarem. p. C. qui nisi fuisset: quis nostrum esse potuisset. Aduolabat ad Urbem a Brundisio homo impotentissimus: ardens odio: animo hostili: in omnis bonos cum exercitu Antonius. Quid huius audaciae & sceleris poterat opponi? nondum ullos duces habebamus: non copias: nullum erat consilium publicum: nulla libertas: dandaer uices erant crudelitati nefariae: fugam quaerebamus omnes quae ipsa exitum non habebat. Quis tum nobis: quis Populo Romano. obtulit hunc diuinum adolescentem deus: qui cum omnia ad principem nostram profuissent illi ciui paterent: subito: praeter spem omnium exortus prius confecit exercitum: quem furori. M. Antonii opponeret: quae quicquam hoc cum cogitare suspicaret Magni honores habuit Cn. pompeio cum esset adolescens: & quidem iure: subuenit enim Reipublice. sed aetate multo robustior: & militum ducem quaerentium studio paratior: & in alio genere belli. Non enim omnibus Syllae causa grata: declarat multitudo proscriptorum: tot municipiorum maximae calamitates. Caesar autem annis multis iunior ueteranos cupientis iam requiescere armauit. eam complexus est causam: quae esset Senatui: quae Populo quae cunctae

Patris simillimus filius Cn. Pompeius is apud mundam uictis Pompeianis clam fugit: crucifaucio & defera ac uia petit apud Lauronem oppidum a Caesare pugnas occisus est. Solutus & liberus: Tributus fuerat hic honor fortasse aliis: sed ante Caesarem ac minime libero senatu: Simile est illud Iuuenalis de Cicerone. Roma patrem patriae Ciceronem libera dixit. Homo in potestatisissimus: insolentissimus. Quae ipsa exitum non habebat: quam non inueniebant cum omnia essent interclusa. Magni honores habuit: pulcher locus compositio: Cynnano & Syllano tumultu Pompeius in Piceno erat ubi agros habebat & relictas a patre clientelas: cum quae plerisque optimos & clarissimos ciues ad Syllam perficere animaduertent: indignum ratus: si solus ipse quae ageret: ac non potius cum compositis ad Syllam iret: Picenum omne comouit tertium & uiginti annu agens: praetoris assumpsit propria auctoritate in ignibus Auximum delectum militum habuit legiones tres conscripsit. cum quibus ad Syllam contendit: omnes quocumque ibat: sollicitas: ut a Carbone deficerent. Qui caesare Cynna partibus successerat: & multo in potestior erat. Ad Syllam proficiscens tres simul duces circumuenire in itinere adortus: Carinam: Caestum: Brutum supauit: Victor tandem ad Syllam ueniens imperator salutat: & in maximo honore habitus: moxque in Celtiberiam missus: & inde in Sicilia & Africam ex quibus praecipuis uictor rediens magnus est cognominatus. nec multo post etiam triumphauit: Adolescens: tertium & uiginti annorum. Multo robustior: quam Octavius: qui erat octo & decem Paratior: expeditior quoniam milites ultro deposcebant: eum Veterani inuicti Octavianum sequebantur. quippe quae quiescere iam optabant. In alto genere belli: pro causa senatus contra Carbonem Perpernam. Sertoriumque erat senatus & reipublice hostes. Non enim omnibus: sicuti nunc senatus: & si cum Sylla tunc sentiret senatus: Multitudo

proscriptorum . proposuit illam ingentem tabulam Sylla . & ex ipso equestris ordinis flore ac senatu duo milia elegit : qui mori iuberentur . Ille : Pompeius . In aduersariorum partibus : Carbonis & cæterorum qui agrum Picenum munerant : & in sua habere potestate supabant : sed ab eis auocauit Pompeius . Eo ad eum locum : ire in galiam contra Antonium . Quo cuique optimo . scilicet eundem est . Itaque illa quæ ramus : demus Imperium & auctoritatem . C. Cæsari : quod uix consequemur hoc est uix efficiemus ut antonium coerceamus . Pontificem : pro patre & si Lepidus inuaserat pontificatum . Proprætor . decretis a senatu falsibus Eiusque honoris : lex erat Romæ quæ ei quæstor fuisset : licebat sequenti anno tribunatū plebis : præturā : & alios magistratus petere . Cetero ergo Cicero Sic Octauii rationem habendā : & si quæstor non fuerit : quemcūque honorem petat : ac si lege petat : idque agit ut legibus soluantur annalibus : neque illis sit obnoxius : Leges uero annalibus plures fuere & a pluribus latæ quibus ætas prescribatur : cui petendorum magistratum præstare stebat legibus enim annalibus . ac si dicat id ætas prescribatur . quia temeritatem timebant . quæ propria est adolescentiæ . Et Cicero ait in Catone maiore Temeritas est florentis ætatis : prudentia senectutis : non quæ inueniri non queat adolescentens quæ prudentia senes anteeat : Nā de Ascanio inquit Virgilius ante annos animū quæ gerens : curamque uirilem . Aristoteles nihil interesse inquit ætate quis iuuentis sit an moribus neque in annis culpā esse : sed in utuendo & perturbate singula persequendo . Progressum ætatis . ut per ætatem petere honores : & legibus possit : Itaque maiores nostri . ostendit admodum uetustas annales leges non esse : & ambitione quadam latas : dum scilicet ægre ferrent quidam homines æquari sibi honoribus quæ minoris existeret ætatis ideoque uoluisse ut quidam gradus essent petitionis . Verbi gratia Qui . xx . annis agerent : ædilitatem petere possent : Qui quadragesimū Quæsturā & Præturā : Qui quadragesimū tertium Consulatum . & obfuisse dicit has leges . Quoniā multi quæ petiissent potuisse reipublice . Si gerere magistratū potuissent : ante quæ in ætate essent : qua petere liceret : extincti sunt . Magna in dolens : ac si diceret specimen & apparentia non significatio solum uirtutis idem in officiis in quibus est uirtutis indoles comouentur . Et si indoles tunc proprie dicitur : cum maior in pueris elucet uirtus : quæ ætati conueniat : Rullus : Decimus Coruini multique alii : usurpat pluralem numerum . Rullus uero est Quæ . Fabius Rullus primus ex

Italiae : quæ diis omnibus gratissima . Et Pompeius ad L. Syllæ maximū imperium : uictoremque exercitū accessit . Cæsar se ad neminem adiunxit : ipse princeps exercitus faciendi & præsidii comparandi fuit . Ille in aduersariorum partibus agrum Picenū habuit munitum . Hic ex Antonii amicis sed amicioribus libertati contra Antonium confecit exercitum : illius opibus Sylla regnauit : huius præsidio Antonii dominatus oppressus est . Demus igitur imperium Cæsari : sine quo res militaris administrari : teneri exercitus : bellum geri non potest : & pro populo romano ire quo cuique optimo : qui honos : quantum est magnus illi ætati : tamen ad necessitatem rerum gerendarum non solum ad dignitatem ualet . Itaque illa quæ ramus quæ uix hodierno die consequemur . sed sæpe ipso fore huius adolescentis hortandi honorandi : & nobis & Populo Romano . potestatem . Hoc autem tempore ita censeo decernendum . quæ . C. Cæsar . C. F. Pontifex Proprætor summo Reipublice . tempore milites & ueteranos ad libertatem Populi Romano . cohortatus sit : eosque conscripserit : quodque legio Martia Quartaque summo studio optimoque in Reipublice . consensu . C. Cæsare duce & autore Reipublice . libertatem . P. R. defendat defenderint : & quod . C. Cæsar proprætor Galliarum puinciarum cum exercitu subsidio profectus sit : equites : sagittarios : elephantos : in suam populique Romano . potestatem redegerit : difficillimoque . R. p. tempore salutis dignitatisque populi Romano . subuenerit . Ob eas causas Senatui placere . C. Cæsarem . C. F. pontificem proprætorē Senatorem esse : sententiamque loco . præ . dicere : eiusque honoris rationem quemcūque appetet ita haberi : potest haberi lege liceret : si anno superiore . Quæstor fuisset . Quid est enim . P. C. cur eum non quæ primum amplissimos honores capere cupiamus . Legibus enim annalibus cum grandiore ætate ad Consulatum constituebant : adolescentiæ temeritatem uerebantur . C. Cæsar in eunte ætate docuit ab excellenti eximiaque uirtute progressū ætatis expectari non oportere . Itaque maiores nostri ueteres illi admodum antiquas leges annales non habebant . quas multis post annis attulit ambitio : ut gradus essent petitionis inter æquales . Ita sæpe magna indoles uirtutis priusquam Reipublice . proficere potuisset : extincta fuit . At uero apud antiquos Rullus

PHILIPPICA Q VINTA

ea familia ob uirtutes maximus cognominatus. qui magister equitum Papyrio dictator e pene est securi percussus q̄ contra eius edictū cū Sānitibus & si p̄spe pugnauerat solutus legibus consul añ tēpus factus ē. De quo multa L. uias. yli. & xi. ab ur. con. Decii: P. Decii⁹ bello Sanitico tribunus militū Aulo Cornelio cōsule exercitū in locū iniquū conlectum seruauit: collē. n. occupauit iminētē ei in quo sanites confederant: Consuli occasione euadēdi de. lit: ipse ab hostibus circūseprus erupit. Sequenti anno ante tempus consul creatus cū. T. Manlio bello latino se deuouit. Coruini. M. Valerius Tr. militū bello gallico: gallū a quo

Decii Coruini multiq; alii recentiore: autem memoria superior African⁹. T. Flamini⁹ admodū adolesecētes Cōsules facti tantas res gesserūt: ut Po. R. impiūm auxerit: nomē ornauerint. Quid Macedo Alexāder cū ab i eūte atate res maximas gere re cepisset: nōne tertio & trigesimo āno mortē obiit: quæ est ætas nostris legibus. decē ānis iunior q̄ Cōsularis: ex quo iudicari pōt: uirtutis esse q̄ ætatis cursum celeriore. Nā q̄ ii qui Cæsari iudēt: simulant se timere: ne uerēdum quidē ē: ut tene re se possit ut moderari: ne honorib⁹ nostris elatus itēperanti⁹ suis opib⁹ utatur. Ea natura rex ē. P. C. ut qui solum ueræ gloriæ cœperit: q̄q; se ab Sēatu ab Equibus. R. Po. q. R. uniuerso senlerit Ciuē clarū haberi salutareq; R. P. nihil cum hac gloria cōparādum putet. Vtinā. C. Cæsari patri dico atigisset adolesecēti. ut esset Senatū atq; optimo cuiq; carissim⁹: quod cum consequi neglexisset: omnem uim īgenii quæ sūma fuit illo: ī populari leuitate consumpsit. Itaq; cum respectum ad Senatū & ad bonos non haberet: eam sibi uiam ipse patefecit ad opes suas amplificandas: quam uirtus liberi populi ferre non posset. Eius autem filii longissi. ne diuersa ratio: q̄ cum omni bus est: tum optimo cuiq; carissim⁹: in hoc spes libertatis posita est. ab hoc accepta iam salus: huic summi honores & exquirunt & parati sunt. Cuius igit̄ singularem prudentiam admiramur: eius stulticiam timemus. Quid enim stultius: quam ī uilem potentiam inuidiosas opes cupiditatem dominandi p̄cipitem & lubricā anteferre ueræ graui solidæ gloriæ: an hoc uidit puer: si ætate processerit non uidebit. At est quibusdam inimicus clarissimis atq; optimis ciuibus: nullus iste timor esse debet. Omnis Cæsar inimicitias Reipu. condonauit. hanc sibi iudicem constituit: hanc moderatricem omnium factorū. Ita enim ad. R. p. accessit: ut eam confirmaret: non ut euerteret. Omnis habeo cognitos sensus adolescentis: nihil est illi re pu. carius: nihil uestra auctoritate grauius: nihil bonorum uirorum iudicio aptius: nihil uera gloria dulcius. Quamobrem ab eo non mō nihil uimere: sed maiora & meliora expectarē deus: neq; ī eo q̄ ad. D. Brutū obsidiōe liberādū p̄fect⁹ sit

prouocatus fuerat insidēte galea Coruo & unguibus rostro q̄ ī festate hostē iteremit: Coruini sibi posterisq; ea cā uēdicauit cognomen: cōsul p̄ximo āno: creatus est ob uirtutem: cū xxlii. āgeret ānum. L. uias auctor li. vii. ab ur. con. & Valerius ti. de his quæ magnifica cui q̄ cōtingere. Supior africanus hic & ædilis ante annos fact⁹ ē: & prætor cū ageret. xxlii. annos: & consul tunc cū concedēte collega in africā traiecit. Valerius max. Superiori inquit africanano cōsulatus ceterior legitimo tpe datus ē: quod fieri oportere exercitus s̄tis senatum admonuit. ita nescias utrū illi plus decoris patrū conscriptorum auctoritas: an militū consilium adiecerit. toga. n. scipio nē ducē aduersus p̄cnos creauit. arma poposcerūt. T. Flaminius. T. Qu. Flaminius tēpore belli Macedonici: & ipse solutus legibus ē consul. n. factus aduersus Philippū macedoniæ regē scelictiter pugnauit in faulibus eptri: fugatū coegit in regnum reuerti. Iunior q̄ cōsularis q̄m: xlii. āno licet petere: Iunior & senior cōmunis sunt generis: & Cicero ait Seniore republica. Cursū celeriore. s̄ape enim anteit æratem uirtus. Nam q̄ ii: Hæc Octauii obiticebant aduersarii quibus occurrit: Nihil cū gloria. q̄ falleris Cicero: & cōtra te sunt quæ scribis in officio libro primo. Sed illud odiosum est quod in hac elatione & magnitudine animi facillime priacia & nimia cupiditas inuisatur principatus: & totus locus qui sequitur: & aliud est expetere ueram gloriam aliud simulare: Multis enim quod ait Cicero: Simulationū in uolucris obtegatur: & quasi uelis quibusdam obumbratur uni⁹

cuiusq; natura: frōs: oculi: s̄ape mētiunt: oīo uero s̄apissime. Adolesecētia. fuit. n. lubrica adolesecētia corrupta: & ad oē scēl⁹: sed scipue seditōes p̄na appetēs uero p̄cipat. iā tē maxie extitit Iuli⁹. Leuitate: furoꝝ populi: ubi largitōib⁹ & malis artib⁹ cōciliato. Nō posset: sic ut tādē non tulit. sed exinxit. Hoc uidit:

hoc animaduertit ut uerā gloriā adipisceretur Memoria domesticū doloris. Iulli patris occisi: id quod multi taetabā: non confidendum Cæsari qui priuatum accepisset uulnus: & ulturus crederetur. Facere nō auderē: si quid scilicet timēdū esset. Qui ager colonis esset Cæsar dictator bellis confectis legē tulit: qua ueterāis prēmīa distribuit: deductis enim in colonias agrorum certum modum uirittū assignauit: Si quis plus occuparet adimi: & distribut aliis ueteranis qui prius missis adderentur: uoluit.

Quo ad quas colonias.

De agro cāpano: qui semp̄ po. ro. fuisse & diuisus nūq̄ extitisset quod multi in locis dicit Cicero. Secūda & .xvi. s. legio: & sic habet uera & antiq̄ lectio. Extra: præter

Pisonis ac nō nullorum qui Antonio fauebant in senatu uictē sentētia d' antēdis ad Antonium legatis. Fuere autem Serulus Sulpitius. L. Cæsar. L. Piso. L. Philippus: quib⁹ hæc mandata Cicerone præscribēte & si inuito eo legatio erat d' creta a senatu data sunt ad Antonium: ut Mutina confecti d' scederet. ut Decimo Gallia p̄uincia cederet: quæ intra alpes & Rubiconem amnē ē. ut exercitum citra flumē educeret ita tamen ut non propius urbem ducetis milibus admoueret: Præstinus item dies est: quo si non pareret hostis reip. haberetur. Iam profecti erant legati. Quid ergo i senatu actū sit frequenter populum: scire

timere ne memoria maneat domesticū doloris: quæ plus apud eum possit q̄ salus ciuitatis. Audebo etiam obligare fidem meam .P. C. uobis: populoq; R. q; profecto cum me nulla uis coheret: facere non aderem. pertimescerēq; in re maxima periculosa opinionem temeritatis: p̄mitto recipio sp̄o deo .P. C. C. Cæsarem talē semp̄ fore Ciuem: qualis hodie sit: qualem eū maxime uelle eē & optare debemus. Quæ cum ita sint: de Cæsare satis hoc tempore dictū habeo. Nec uero d. L. Egnatuleio fortissimo & cōstātissimo Ciue amicissimoq; R. Pu. silendum arbitror. Sed tribuēdum testimonium uirtutis egregiæ: q; is legione Quartam ad Cæsare adduxerit: quæ præsidio consulib⁹ Senatui populoq; R. Reipu. esset ob eam cām placere uti .L. Egnatuleio tricēnium ante legitimum tēpus Magistratus petere capere gerere liceat. In quo .P. C. non tantum cōmodum tribuitur. L. Egnatuleio: q̄tum honos. In tali enī re satis est nomiari De exercitu autem .C. Cæsaris ita censeo decernendum. Senatui placere: militibus ueteranis: qui cæsaris Pontificis auctoritateq; huius ordinis defenderint atq; defēdant: iis liberisque eorum militia uacationē eē. Vtiq; .C. Panfa. A. Hircius cōn. alter ambo ue cognoscerēt: q; ager colonis eēt: quo milites ueterani deducti essent. qui contra legē Iuliā possideret: ut is militibus ueteranis diuideret De agro cāmpāo separatim cognoscerēt: iniretq; rationē de cōmodis militum ueteranorum augēdis: legioniq; Martiæ & legioni Quartæ: & iis militibus q; de legione Secūda & .xvi. ad .C. Panfam. A. Hirciū conf. uenissent suaq; nomina dedissent. q; iis Senatus populiq; Romani libertas carissima sit: & fuerit: uacationē militia ipsi: liberisq; eorū esse placere: extra tumultum Gallicum Italicumq; easq; legiones bello confecto missas fieri placere. Quantamq; pecuniam militibus eaq; legionū in singulos .C. cæsar pontifex p̄p̄tor pollicitus sit: tantam dari placeat. Vtiq; .C. Panfa. A. Hircius consules alter ambo ue rationem agri habeāt. qui sine iniuria priuatorū diuidi possit isq; militibus legionis Martiæ & legionis Quartæ ita darēt: assignarēt: ut quib⁹ militib⁹ amplissime dati assignati eēt Dixi ad ea oīa consules de quibus retulistis: quæ sine mora matureq; decreta: facilius apparabitis: ea quæ tēpus & necessitas flagitat. Celeritate autem opus ē: quæ si essemus usi: bellū: ut sæpe dixi: nullū haberemus.

.M. T. Ciceronis. in. M. Antonium ad

Quirites Philippica Sexta.

Vdita uobis esse arbitror Quirites quæ sint acta i Senatu: quæ fuerit cuiusq; sentētia. Res enim ex Kl. Ian. agitata: paulo ante confecta est: minus q; dem illa seuer q̄ decuit non tamen omnino dissolute: Mora est allato bello: non causa sublata:

cupiētem: & uoce. P. Apulei sciscitātem docet Cicero Dilatum dicens esse non sublatū bellum. Facit autē
 præiudicium re infecta legatos redituros: & antonium neq; pariturum senatus: neq; si uellit posse. Atq; sic
 circo horratur ut paratis sint ad rem animis dū redeant. Inuehitur p̄ occasionē in. M. & L. Antōius Quæ
 dam in. L. Trebellium & T. Plancum: improbos & nefarios qui ad Antonium se se contulerant suis cie-
 sti sceleribus: maledicta cōgerit. populi in se cōmemorat beneficia: & suā opā suūq; studīū pollicet. In
 eo seipue laborat: ut suspitōnē populo adimat: aut timoris senatus obmissos legatos aut futuræ cū An-
 tonio concordiaē. Minus seue
 re: nam pro dignitate & seueri-
 tate senatus nōn decernēda le-
 gatio: sed ilico hostis iudican-
 dus fuerat Antonius: Dissolu-
 te: molliter & remisse. Mora
 donec legati reuertantur. Nō
 cā iublata: quoniā ut dicturus
 paulo post ē: non parebit An-
 tonius. P. Apuleius. is Trib.
 pleb. erat: cuius meminit Ap-
 pianus. Ex eo: ac si dicat pro-
 pter id Quod senatus decre-
 uit. quid autē decreuerit pri⁹ est
 dictum: Lōgo interuallo: p⁹
 longū interuallū: diu. n. liber n̄
 fuerat. .xiiii. cal. Iañ. cœpit esse
 Etiā si uitæ sinē allaturus ēet:
 pp̄ ea quæ in: M. Antonīū di-
 xi: & qbus horratus sū: ut hono-
 res & præmia Decimo et Octa-
 uio decerneretis: & oibus q̄ cō-
 tra Antonium pro rep. quip-
 piam fecissent. Vna mēte: u-
 na uoluntate. Cōtigit autē hæc
 populi acclamatio: cū illam ad
 populū habuit orōnē. .xiii. cal.
 Iañ. cuius initium ē. Frequen-
 tia uestram incredibilis: cōtio
 q̄rāta Quirites. Quā p̄so-
 nam: quā grauitatē & cōstatiā
 ab histronibus tract⁹ ē sermo
 q̄ quā p̄sonā ab initio fabulæ
 suscepit: seu liberi: seu serui: seu
 regis: seu priuati: eā ad extre-
 mū usq; tū dictis: tū factis suāt
 Putauit: calēdis Iañ. qd̄ præ-
 cedenti apper orōne. Impato-
 rē Decimū: Coloniā: Muti-
 nā Dissessio: Senatus cōsultū
 p̄ discessionē: quoniā non oēs
 assentirent: nec iter oēs d̄ mea
 sententia costaret: Hodierno
 nec hodie inq; remissio ac mi-
 nus promptus senatus est ad
 id quod tunc suasi: quam re ob-
 lecta ac subito & quasi præter
 op̄inionem a me propositam
 extitit. Illud ē interpositum.
 Pene scio: ac si dicat: ausim
 affirmare hoc: non esse remis-
 sorem senatum: quam tunc fu-
 it. Pecunia publica: quæ

Quāobrem q̄ quæsiuit me. P. Apuleius homo & multis offici-
 is mihi & summa familiaritate coniunctus & uobis amicissi-
 mus ita respondebo: ut ea qbus non interfuisstis: nōsse possitis.
 Causa fortissimis optimisq; Cōsulibus Kl. Iañ. de Repub. pri-
 mum referendi fuit: ex eo q̄. .xiii. Kl. Iañ. Senatus me autore d̄
 creuit. Eo die primū Quir. fundamenta iacta sunt Reipu. fu-
 it. n. longo iteruallo ita liber Senatus: ut uos aliquando liberi
 essetis. Quo quidem tēpore etiam si ille dies uitæ sinē mihi al-
 laturus esset satis magnū cœperā si uctū cū uos uniuersi una
 mente atq; uoce iterū a me conseruatam esse Rempu. concla-
 mastis. Hoc uestro iudicio tanto tamq; præclaro excitatus: Ita
 Kl. Iañ. ueni in Senatū: ut meminissem quam p̄sonam ip̄osi-
 tam a uobis sustierem. Itaq; bellum nefarium illatū Rei. P. cū
 uiderem: nullā moram interponendā insequendi. M. Antonīū
 putauī. hominēq; audacissimum: qui multis nefariis rebus an-
 te cōmissis hoc tempōr̄ imperatorem Populi Romani oppu-
 gnaret: Coloniā uestram fidissimā fortissimāq; obsideret:
 bello censui persequēdum: tumultum esse decruī: iustitium ī
 dici: saga sumi: dixi placere: in quo omnes acrius grauiusq; in-
 cumberent ad ulciscendas Reipu. iniurias: si omnia grauissi-
 mi belli insignia suscepta a Senatu uiderent. Itaq; hæc senten-
 tia sic per triduū ualuit: Vt quanq̄ discessio facta non esset: tñ
 præter paucos: omnes mihi assensuri uiderentur. Hodierno
 autem die non est pene scio q̄ obiecta re remissior Senatus fu-
 it: nam plures eam sententiam secuti sunt: ut quantum Senat⁹
 auctoritas uesterq; consensus apud Antonium ualiturus esset
 Perlegatos experiremur. Intellego Quir. a uobis hanc senten-
 tiam repudiari. neq; iniuria ad quem enim legatos: ad eum ne
 qui pecunia publica dissipata atq; effusa: per uim & contra au-
 spicia impositis Reipu. legibus: fugata contione: oblesso Se-
 natu. ad opprimendam Rempu. Brundusio legiones accersise-
 rit. ab hic relictus cum latronum manu in galliam irruperit:
 Brutum oppugnet. Mutinam circumsedeat. quæ uobis potest
 cum hoc gladiatore conditionis. æquitatis: legationis: esse cō-
 munitas: Quanq̄ Quir. non est illa legatio sed denūciatio bel-
 li: nisi paruīt. Ita. n. ē decretū: ut si legati ad Hannibalem mitte-
 rent. Mittuntur. n. qui nuncient ne oppugnet Consulē. desig.

sult ad ædem Ops: Per uim: hæc omnia prius dicta sunt a Cic. & enarrata. Ad Hannibalem. ad ho-
 stem: non ciuem: qui denuntiarent confestim Sagūto discederet. Consulem designatum: Decimū.
 h

Facile uero: q non est in sua potestate hoc est sibi ipsi nō cōstat: & conuenit multo minus aliis. Quid enim ille unq̄ &c. qui rōni obtēpauit nunq̄: & se per appetitui paruit: nec sui cōpos unquam fuit Dissimilia. qd. n. lenoni cum latrone. ille mācipis quæstuaris lenocinium facit. hic ex insidiis inuadit: & rapto uiuit. Forensib⁹ in foro a ditis. Mulieri auarissimæ: Volumiæ Mimæ.

Citra flumen Rubiconem is inter Rauennā & Ariminū fluit: in adriaticū uero mare excurrit: De quo Lucanus. Fonte cadit modico paruisq̄ ipelli tur undis Punicus Rubicondum feruida canduit æstas: p̄ q̄ imas serpit ualles: & gallica certus Limes ab Aufonibus disternat arua colonis. Finis est galliæ super Rubiconis pōte incisum in marmore edictū fuit: his uerbis. Imperator: miles: tyro: armatus quisq̄ es: hinc sistito. uexillū figito: arma deponito: Nec citra hunc amnē rubiconē. Signa arma exercitum ue traducito. Si quis aduersus præcepta ierit: fecerit ue ad iudicatus esto hostis po. ro. ac si cōtra patriam arma tulerit: sacrosq̄ penates e pene ralis asportarit. Vr̄ ab urbe: nam ita a Mutina auocabatur: ut ei non concederetur Romam reuertī. Procrastinatio. cū dies d̄ die ducitur Horam eximere: horam differre. An ille non potuit: occurrit obiectiō: ac si dicat. sed ciuis bonus faciedum non iudicauit. Primus nam consul erat designatus. & primus fere designa: ut consul rogari sententiam solebat.

Legiones. quæ oppugnarent Properent: legari. Hoc: quod sequitur. Nunq̄: & est ordo non uereor ne uertat se.

ne mutinam obsidiat .ne prouintiam depopuletur .ne delect⁹ habeat .si in Senatus atq; populi Roma. potestate. Facile uero huic denunciationi parebit: ut in patrum. C. atq; in uestra potestate sit: qui in sua nunq̄ fuerit. Quid. n. ille nūq̄ arbitrio suo fecit: semper eo tractus: quo libido rapuit quo leuitas. quo furor. quo uinolentia. semper eum duo dissimilia genera: lenonū & latronum ita domesticis stupris: for. n. sibus parricidiis delectarunt: ut mulieri citius auarissimæ paruerit q̄ Senatui Populoq; R. Itaq; qd' paulo ante feci in Senatu faciam apud uos: testificor denuncio ante prædico: nihil. M. Antonium eorū quæ sunt legatis mādata facturum. uastaturq; agros. mutinam obsessurum: delectus qua possit habiturū. Is est enim ille qui sep̄ senatus iudiciū & auctoritatem: semper uoluntatem uestrā potestatēq; cōtēpserit. An ille id faciat quod paulo ante decretū est: ut exercitum citra flumen Rubiconem qui finis est Galliæ educeret dum ne propius Urbem Romā. cc. mil. admoueret: Huic denunciationi ille pareat: ille se fluuio Rubicōe. cc. milia circumscriptum esse patiatur: nō is est Antonius. Nam si esset non cōmiserit ut ei Senatus tanquam Hannibali initio belli Punici denunciaret: ne oppugnaret Sagūtum Quod uero ita auocatur a mutina: ut ab Vrbe tanquam pestifera flamma arceatur: quam habet ignominiam: Quod iudiciū Senat⁹: Quid q; a Senatu dantur mandata legatis: ut .D. Brutū militesq; eius adeant. iisq; demonstrēt sua in Rep. merita beneficiciaq; eorum grata esse Senatui. Po. q; Ro. iisq; eam rem magne laudis magnoq; honori fore. passurum ne censeatis Antonium introire Mutinam legatos: exire inde tuto: nunq̄ patietur mihi credite. Noui uinolentiam: noui impudentiam: noui audaciam: ne uero de illo sicut de homine aliquo debemus: sed ut d̄ importunissima belua cogitare. Quæ cū ita sint. non omnino dissolutū ē quod decreuit Senatus. habet atrocitatis aliquid legatio. u. tinam nihil haberet moræ. Nam cum plerisq; in reb⁹ gerēdis tarditas & procrastinatio odiosa: ē tum hoc bellū idiget celeritatis. Succurrēdum est. D. Bruto: omnes undiq; copia colligēda: borā eximere ullā i tali ciue liberādo sine scelere nō possumus. An ille nō potuit si Antonium Con. Si Galliam Antonii puiciā iudicasset: legiōes Antonio & puiciā tradere: domū redire: triūphare: prim⁹ i hoc ordine cē quoad magistratū iniret: qd' negocii fuit: Sed cū se Brutū eē meminisset uestraq; liberatū natū: Quid egit aliud: nisi ut p̄cne corpore suo Gallia phiberet Antonium. Adhūc utrū legatos. an legiōes ire oportebat: Sed p̄terita omittam⁹ ppent. qd' uideo eē facturos. uos saga parate interea ibit. nō parebit. nos amissos tot dies rei gerēdæ queremur. Nō metuo Quir. ne: cū auderit Antonius me hoc i Senatu & in cōtione confirmasse: nūq̄ illū fuurq; i Sena

Refellendi mei causa: ut refellat: & mentitum ostendat: Nō inuidebit huic meae gloriae: ut sapiens di-
 carq; prauiderim quae Antonius esset factururus. Passurum: ut pareat senatui. Labare: nutare inclinareq; ad
 senatus uoluntatē. Secerni: abesse a fratre & ab illo distungi. Africanus: uelut quidā Africanus Scipio
 Inter illos: in conuētu illo flagitiosissimorum. Quā. L. Trebellius q̄. T. Plancius: hi erant sceleratissi-
 mi: cūq; ob uaria flagitia esse in urbe impune non possent: ad Antonium confugerant: & T. quidē Plancius
 us populi dānatus sententiis ad Antonium cum quo prius fuerat. sic redierat: quasi cūctus esset: idque in

tus potestate: refellendi mei causa: ut ego nihil uidisse uidear:
 uertat se: Senatui pareat nunq̄ faciet: non inuidebit huic meae
 gloriae: malet me sapientem a uobis: q̄ se modestum existima-
 ri. Quid ipse si uelit? Nūc ē. L. fratrem passurū arbitramur:
 nuper quidē dicitur ad Tibur: ut opinor cum ei labar. M. An-
 tonius uideretur: mortem fratri esse minatus. Etiam ne ab hoc
 Myrmillone Asiatico Senatus mandata: legatorum uerba au-
 dientur? Nec enim secerni a fratre poterit tanta praesertim au-
 thoritate. Nam hic inter illos africanus est. pluris habet q̄. L.
 Trebellius. pluris q̄. T. Plancius adolescens nobilis: qui om-
 nibus sententiis maximo uestro plausu condemnatus: nescio
 quomodo se coniecit in turbam. atq; ita maestus rediit. ut retra-
 ctus: non reuersus uideretur. Sic contemnit tanq̄ si illi aqua &
 igni interdictum sit. aliquando negat ei locum esse oportere in
 Curia: qui incēderit curiam. Nam Trebellium ualde iam dili-
 git: aderat tum cum ille tabulis nouis aduersabatur. Iam fert in
 oculis postq̄ ipsum Trebellium uidit sine tabulis nouis saluū
 esse non posse. Audisse enim uos arbitror. Quir. quod etiam
 uidere potuistis quotidie sponsores & creditores. L. Trebellii
 cōuenire. O fides hoc. puto: Trebellium sumplisse cognomē
 Quae potest esse maior fides: quam fraudare creditores? do-
 mo profugere: propter ael alienum uenire ad arma? Vbi plau-
 sus ille in triumpho est spe ludis: ubi aedilitas dīlata summo stu-
 dio honorū? Quis est qui hunc non casu existimet recte fecis-
 se? nequitia scelus est. Sed redeo ad amores deliciasq; nostras.
 L. Antonium: qui uos omnes in fidem suam recepit. Negatis
 Num quisnam est uestrum qui tribum non habeat: at qui cer-
 te nemo. illum quinq; & triginta tribus patronum adoptarūt.
 Rurū reclamatis: a sinistra illā eq̄strē statuā iauratā: i q̄ iscrip-
 tū ē: qnq; & .xxx. trib⁹ patrono. Po. R. Igit̄ ē prōn⁹. L. Antōi⁹

uitus faceret. Sic uero ab Anto-
 nio contēnebatur: ut non redi-
 isse sua sponte: sed retractus pu-
 taretur cum retrahi fugitiui ad
 supplicium soleant. Sic contē-
 nit: T. Plancium Antonius tā-
 q̄ exulem & hostem publicum
 Nā hostibus iudicatis aqua &
 igni interdicti solebat: is Cæsa-
 re occiso & tumultuāte plebe:
 cū iacibus ad curiam ipsam cu-
 currit: cui contumeliōle obitici-
 ebat Antonius q̄ curiā incen-
 disse: & merito ex curia & ur-
 be pulsum. Aderat tunc cum
 ille tabulis nouis aduersabantē
 Plutarchus in Antonio a Do-
 lobella tradit adolecente tribu-
 no pl. nouamru rerum cupido
 remissum a Cæsare post phar-
 salicā pugnam Antonii & ip-
 sum tribunū amicū & popu-
 lare rogatū ut adiutor sibi uel-
 let esse in pferenda lege de no-
 uis tabulis: hoc est aere alieno
 dissoluēdo: cui Asinius & Tre-
 bellius intercedebāt: & Anto-
 nium quidem adulteratam ab
 eo uxorem suam. C. Antonii
 patruī filiam suspicatū: aduersa-
 rū esse: partesq; Asinii & Tre-
 bellii suscipisse. Dolobellā quo-
 q; foro quod armis occupauerat
 expulisse: Cōtraria hic di-
 cit Cicero: & Antonii: nō Do-
 lobellam ferre legem illam uo-
 luisse: Trebelliū intercessisse:
 eam causam odii Antonio fuis-
 se: amasse postea: cum ael alle-
 num ingēs Trebellius consti-
 tuisset: quo dānatus ad eum cō-
 fugisset: & nisi lege lata de no-
 uis tabulis aere alieno rescisso
 saluum eē nō posse: Nouae ta-

bulae dicebant: quotiens ael alienū dissoluebat: & ueteres creditorū tabulae abolebant: Trāgillus i Iulio.
 De pecuniis mutuis disiecta nouarū tabularum expectatōe quae crebro mouebat. Iam fert in oculis: amat
 p̄cipue. Sponsores. qui pro eo se obligarunt: creditores. qui pecuniā mutuati sunt. O fides exclamatō
 cognomen inquit fidei acceperat arbitror. Trebellium: ut fides ipsa uocet & irrisione haec ait. Vbi plau-
 sus ille cū triumphauit Trebellius. Spe ludis: obiecta spe non uirtutis. sed ludis: ut nos delude res: & aliū
 quem sperarem te exhiberes. Quis est qui hunc &c. quasi dicat quae prius recte fecit: non uirtute: ne-
 q; uolens: aut sciens: sed fortuito fecit: Nequitia tā scelus ē: casu bonus fuit: iam peccat nequitia quae ē sce-
 lus cū q̄ptā uolēs malus est: nō casu. Ad amores: ironice. L. Antonius poni sibi statuā curauerat. cui in-
 scripserat. L. Antōio p̄no. po. ro. qnq; & .xxx. trib⁹ posuere: in qd̄ iuehit Cicero: q̄rēs ex populo eius ne-
 sit patronus. L. Antonius: & posuerint ne statuā qnq; & .xxxiii. Negatis: uerū esse non conceditis patro-
 num uobis esse: patronus i fidē recipit cliētē: ut tueat & cām defēdat: sed accusati nō ēt accusantis: At qui

certe nemo: si est qui tribum nō habeat. singuli enim estis in aliqua tribu quæ sunt quinq; & .xxx. ergo omnes optastis patronum. Malam quidem illi pestem: scilicet opto & verum esse nō dubito quod dicitis vestrum patronum neq; esse neq; fuisse: Hic latro. L. Antonius. In foro. L. Antonii statuam videm? quasi dicat indignissimum est. Sicut illam. Qu. Tremuli: Sic habet hic locus non autem. Qu. Trebellii. Qu. Martius Tremulus consul cū. P. Cornelio Aruina de hemicis triumphauit: statua equestris in foro ei decreta est. & ante Castoris templum posita: quod Lilius scribit ab ur. con. Hemicis populi fuere La

uino: Albæ & ipsi Romæ vicini quorū oppida Alatriū Ferentium Verulæ. Altera equitibus ratōis: altera in foro hoc est secunda statua erat. L. Antonii: quam equestris ordo posu erat: & item patrono inscripserat. Equo publico equitibus romanis: quem publice equites possidebant: quod refellit Cicero. Me: equestris ordinis fuit Cicero: & rēp. seruauit in: quæ gratus esse ordo debuisset. Quæ censorem: scilicet sibi ad optant patronū: quod scircō facere debuisset. quia senatus equitūq; regimen penes censes esset cum equos sibi adimere soli possent. ac notam ure siquid displicuissent cum urbem trabeati ipsi lustraret eques. quod bis singulis factebat annis lupercalibus & idibus Iulii: ut Valerius maxi. tradit:

Quem nuper agrum iis diuisit: ac si dicat quem diuidere nefas erat: & quem iniuria possessoribus interca pat. Sordidos: auaros: qui acceperunt illum agrum. Qui dedit. L. Antonius. Statuerat: iocaf Cicero quod mox ipse indicat & hæc uelut nugas repræhēdit: secundam statuam equestrē una cū equitibus rōanis posuerat Antonio duo q; cæsaris exercitu bis fuerant tribuni militares: qbus Antonius Semuriū

diuiserat. Quis est iste ordo: cū duo fuerit sic ait: Multis legiōib;: nā quælibet legio duos hēbat tribunos militares: minorē q; perat cohorti quingintariæ quem græci uocant ΤΕΤΟ ΚΟΟ ΤΑΡΧΗΝ: & maiorē qui millenariæ præpositus erat cohorti a græcis uocatus ΜΗΡΑΡΧΗΝ. Iis tribunis militaribus q; duo bis fuerunt in exercitu Cæsaris Semuriū: agrū secus urbis muros: ideoq; sublungit Campus martius restabat. s. diuidendus. L. Cæsaris qui fuit. M. & L. Antoniorū auunculus. Sniā: quam dixit in senatu. Hic: L. Cæsari. Septēuirū. L. Antonii & collegarū. quos Antonis diuidendi agris pfectit. Iacent: irrita sunt beneficia collata nuculæ: & ager ei ab Antonio diuisus. Is autē Nucula unus ex Antonii fuit satellitibus. Friget: quia uidet q; decreuit irrita esse: Possessores. illi qbus. L. Antonius agros diuisit: Illa statua palmaris: ille prior cui inscriptum erat. L. Antonio patrono po. ro. gnq; & .xxx. tribus posuere. Palmaris palma digna. Ter. in eunucho. Id uero est quod ego puto misit palmariū. Iano medio: hoc ē in medio Iano: Basilicam Paulus Aemilius in foro rōano extruxit: mille & quingentis talentis q; pecunia cōsul una cū Calidio Marcello corruptus est a Cæsare ut faueret: Hæc iter admirabilia urbis opera a Plinio laudatur: prope eam locus fuit Ianus nomine: duæ enim: illic Iani statuæ fuere: in sūmo una: in imo altera Eum uero in locum sceneratores conueniebant: auctores Porphirio: & Acron. Horatius. Hoc Ianus summus ab imo Perdocet. Ita ne Ianus medius: cum stomacho hoc inquit retam medius Ianus ubi erat posita statua sic in. L. Antonii clientela: Sed nullus unq; in eo loco iuenit Luclus qui mille ei nummos. ma

malam quidem illi pestem. clamori enim uestro ascensior. Nō modo hic latro: quem clientem habere nemo uelit. Sed quis unq; tantis opibus: tantis rebus gestis fuit: qui se. Po. R. uictoris dominiq; eium gentiū tutorem dicere auderet. In foro. L. Antonii statuam uidemus. sicut illam. Qu. Tremuli q; Hemicos deuicit ante Castoris. O impudētiam incredibile. tantumne sibi sumpsit: quia mylassis Myrmillonem Thracem iugulauit familiarem suum: Quonam modo istum ferre possem? si in hoc foro spectantibus uobis depugnasset? Sed hæc una statua: altera Equitibus. R. equo publico qui item ascribunt patrono. quem unq; iste ordo patronum adoptauit? si quæquam debuit me. sed me omitto: Quæ censorem: quæ nuper agrum iis diuisit. O lordidos qui acceperunt: improbum q; dedit. Statuerunt etiam Tribuni militares qui in exercitu Cæsaris duobis fuerunt Quis est iste ordo? multi fuerunt multis in legionibus per tot annos: iis quoq; diuisit Semuriū: Cāpus Marti? restabat? nisi: prius cum fratre fugisset: Sed hæc agrorum assignatio paulo ante Quir. L. Cæsaris clarissimi uiri & præstantissimi Senatoris sententia dissoluta est huic. n. assensu: Septēuirū acta sustulimus: Iacent beneficia Nuculæ: friget patronus Antonius. Nam possessores animo æquiore discedet. nullam impensam fecerant: nondum instruxerant: partim quia non confidebant: partim quia non habebant. Sed illa statua palmaris de qua si meliora tempora essent: non possem sine risu dicere. L. Antonio Iano medio patrono: ita ne Ianus medius in. L. Antonii clientela sit: Quis unquā in illo inuentus est qui. L. Antonio mille nummum ferret expensum? Sed nimis

PHILIPPICA SEXTA

multa de nugis : Ad causam bellumq; redeamus quanquam non alienum fuit personas quasdam a uobis recognosci: Vt q; bus cum bellum gereretur possitis tacite cogitare. Ego autem uos hortor Q uir. ut etiam si melius aliud fuit tamen legatorum redditum expectetis animo a quo: celeritas detracta de causa est boni tamen aliquid accessit ad causam. Cum enim legati renunciarint: quod certe renunciabunt non in uestra potestate: non in Senatus esse Antonium. Quis erit tam improbus ciuis qui illum ciuem habendum putet? Nunc enim sunt pauci illi quidem: sed tamen plures quam. R. P. dignum est qui ita loquantur: ne legatos quidem expectabimus: Istam certe uocem simulationemq; demerita extorquebitis res ipsa publica: quo etiam ut confitear uobis Q uir. minus hodierno die contemdi: minus laboraui: ut mihi Senatus assueti tumultu decerneret: Saga sum iuberet: malui. xx. diebus post sententiam meam laudari ab omnibus quam a paucis hodie uituperari. Quapropter Q uir. expectat legatorum reditum: & paucorum dierum molestiam deuorare: quod cum redierit: si pacem afferent: cupidum me: si bellum: prouidum iudicatote. An ego non prouideam meis Ciuibus non dies noctesq; de uestra libertate: de reipublica salute cogitem? quod enim non debeo uobis Q uir. quem uos a se ortum: hominibus non bilissimis omnibus honoribus praetulistis: An ingratus sum? Quis minus? Qui partem honoribus: eosdem gessi in foro labores: quos in petendis: radis in Rempublica. Quis exercitator: qui uiginti iam annos bellum geram cum improbis Ciuibus? Quod a obrem Q uir. consilio quantum potero: labore plus pene quam potero excubabo. uiginti laborem pro uobis. Etenim quis est Ciuis praesertim hoc gradu: quo me uos esse uolulistis: tam oblitus beneficii uestri: tam in memor patriae: tam inimicus dignitati suae: quem non excitet: & non inflammet tantus iste uester consensus. Multas: magnasq; habui Consulutiones: multis interfui: nullam unquam uidi tantam: quantum nunc uestra est. Vnum sentitis omnes: unum studetis. M. Antonii conatum auertere: a. R. P. furorem extinguere: opprimere audaciam: idem uolunt omnes ordines. Eodem incubunt municipia: Coloniae cuncta Italia. Itaque Senatum sua sponte bene firmum firmiorem uestra auctoritate fecistis. Venit tempus ferius omnino: quam dignum. R. P. fuisset: tamen ita maturum: ut differri iam hora non possit. Fuit aliquis casus fatalis: ut ita dicam: quem tulim? quoquo modo ferendus fuit. Nunc si quis erit uoluntarius: P. R. seruire fas non est. quem dii immortales omnibus imperare uoluerunt. Res in extremum est adducta discrimen. De libertate agitur. aut uincatis oportet: quod profecto & pietate uestra & tanta concordia consequemini: aut quod uis potius: quam seruiatis. Aaliam nationes seruitutem pati possunt. P. R. est propria libertas.

tuaret quasi dicat nullus ei: unquam credidit quoniam fallere & decoquere conueuerat. Ferre uero acceptum & expensum pecuniam: Sermones sunt a ratiocinantibus & mercatoribus sumpti: quod traditum ab alio pecuniam a notant ut acceptam: data uero alius ut expensam. Mille uero numeri est singularis pro eo positum: quod χιλιασ græce dicitur & ut μιαι χιλιασ και δυο χιλιαδες ita unum mille & duo milia dicuntur: recteque & probabiliter dici solet: mille denarium in arca est: & mille equitum in exercitu. Cicero item pro Milone: Ante fundum Clodii quo in sudoppter ilanas illas substructionis facile mille hominum uersabantur: A. Gelius nocturnum at ritarum lib. primo. ca. xvi. Etiam si melius aliud fuit: non mittere legatos: neque bellum differre.

Pauci: L. Salutus & alii nonnulli. Istam uocem. expectandos legatos. Tumultum: bellum piculosum & propinquum.

A se ortum: Cicero in Salutem: Ego meis maioribus uirtute mea praeluxi: ut si prius non tamen fuerint a me accipiant in initium memoriam suam. Fuit. n. hominum nouus: & tamen uirtute nobilissimis uirtus est æquatus: eosdem gessi in foro labores: nullus. n. dies erat quod ipse ad Quintum fratrem scribit: quo pro reo non diceret.

Quos in petendis. i. gessi. Rudis in republicam. i. sum. Viginti annos: quod in principio secundae Philippicæ dictum est.

Voluntarius: scilicet erit q̄ noluerimus nos seruitute liberare cum potuerimus. Egari cū senatus mandauit ad Antoniu p̄fecti erant: nondū qd actū ab illis eēt audiebat. & qd nam allaturi essent: omnino incertū uidebat. Quī uero Antonio fauebant & ei⁹ finge-
bant postulata ac responsa: & suo arbitrio interpretabant̄. Cicero uero oblique inuehe-
bant non oportuisse dicentes irritari Antoniu. Verit⁹ igit̄ Cicero ne ad pacem cū eo faciē-
dam senatus inclinaret: si forte ad æquas Antonius condiciones descenderet: rursus nullo

pacto pacem cū Antonio habē-
dā suadet quoniā turpis: quoniā
piculosa & ne fieri qdē pos-
sit oīno. Primū cōtra ea dicit q̄
Antonii fautores cōminiscebā-
tur. Cōsulares ad quos scribe-
bat Antonius: apte tangit. Et
quoniā qbusdā de reb⁹ a cōsu-
le Pansa relatū in senatu fuerat
quæ & si ad repu. ptinebāt: fa-
cileq; explicari poterāt: nō tñ
ad eas applicare animū maio-
ribus detentū curis poterat Ci-
cero: p̄ occasionē exordij. Par-
ua sed utilia dicēs eē reip. quæ
a cōsule relata sūt & tribūis: &
nā ferenda de his snā aberra-
re animū curis maioribus ipsi
citū repu. in maximū piculum
adducta. Cōsulimur: roga-
mur. De Appia uia: quā Ap-
pius Claudius cæcus ab urbe
Brundisium usq; strauit. iōq;
est Appia appellata: & de uia q̄
de Appia instaurada. nā pon-
tinis paludibus p̄xima: sæpe
multis ī locis euertebat: consu-
lerat Pāsa cōsul: Romæ aut̄ q̄-
tuor uiri fuere q̄ uiaq; curā age-
bāt. Idē Pāsa de moneta retule-
rat: quā uitari scim⁹ & adulter-
rari nō nūq; ac iccirco mutari:
& nouā fieri: x̄titerē ī urbe oli-
tres uiri monetales: auri & ar-
gētī statores: q̄b⁹ curæ erat nū-
mismata ex auro atq; argento
eudere. De lupcis: de q̄b⁹ di-
ximul ī secūda philippica. Ret-
ulerāt aut̄ de iis tribui fortas-
se quoniā quæ ad eorū ptie-
bant ritum aliqua ex pte muta-
bant: & emēdatōe idigebāt ut
quia uectigalia illis a Iulio cō-
cessa fuerant adempta. A se-

tentia: de his reb⁹ ferenda. Suspensus: dubius: Virg. Suspēsī eurypsilū scitātū oracula phœbi Mittimus. II
Pisonē tāgit. Auctoritatis pristina: quā obtinebat ante occupatā a Iulio repu. Cōspiratē: idē sentientē
Italiā. Expeditos p̄mptos & paros Octauū & cōsules: Oēs: Planci: Lepidi: Octauū: suus ip̄sius Antonii
Scilicet: derisionē habet hæc p̄tula cū p̄tula cū amaritudine p̄mixtā. s. is sup̄is labor ē. Reserare: si ex-
ercitus dimittem⁹ libere. n. & audacter ruerēt. Remittere: tāq; iuris ei⁹ sit: & tāq; bñficiū cōcedat. Vltimā
ulteriorē q̄ Plācus tenebat. Præclare: irōice. Cai⁹ frater: ip̄sius Antōii. ac si dicat iccirco idē Caiū reuo-
cauimus: ut Antoniu mitterem⁹. Sed q̄ puicia: esto Macedōiæ teneat & n̄ galliā: q̄ tñ puicia ē: ex q̄ excita-
re bellū & icēdiū n̄ ualeat. Idē illi: q̄ hæc de Antonio fingūt. Quasi puidi: irōice. Belli cū me cecinisse
uelut tuba sonū dedisse quo bellū excitat. Partis: factōis cui⁹ sūt ipsi. Neq; ē hō: dicēs. s. n̄ fuisse irritā-
dū Antoniu: qm̄ neq; hō ē: Cōfidēs audax nimū. Multi p̄terea īprobi: idē. s. dicūt quos igit̄ Cicero a se ī-
cipiētes: nā & ipsi īprobi sūt cōnūerari p̄nt. Vtrū igit̄: ac si dicat magis ulcisci debemus. quando possi-

M. T. C. in. M. Antoniu Philippica Septima
Arus de rebus sed fortasse necessariis cōsulimur
P. C. de Appia uia & de Mōeta Cōsul: de lupcis
Tr. pl. referūt. Quarū rex̄ c̄si facilis explicatio
uidet̄: tñ aīus aberrata snā suspēsus curis maio-
rib⁹. Adducta ē. n. P. C. res ī maximū piculū: & extremū pene
discrimē. Nō sine cā Legatorū istā missionē semp̄timū: nūq; p̄-
bauī: quorū redit⁹ qd sit allaturus: ignoro. Expectatio qdē q̄tū
afferat lāgoris aīs: q̄s nō uidet̄: Nō. n. se tenēt ī qui Senatū
dolent ad auctoritatis pristina: sp̄e reuiuiscere cōiunctū huic
ordini. P. R. cōspiratē Italiā: paratos exercitus: expeditos Du-
ces. Iā nūc fingūt Antonii respōsa: Fadēq; defēdunt. Alii po-
stulare illū: ut oēs exercitus dimittant̄: Scilicet legatos ad eum
misim⁹: nō ut pareret: & dicto audies eēt huic ordini: Sed ut
cōditōes ferret: leges īponeret: reserare nos exteris gentib⁹ Ita-
liā iuberet: se p̄fertū ī columi a quo maius piculū q̄ ab ullis na-
tōibus extimescēdū ē. Alii remittere eū nobis Galliā citeriore:
illā ultimā postulare: p̄clare ex qua nō legiōes solū: sed et̄ nati-
ones ad Urbē conet̄ adducere. Alii nihil eū iā nisi modesti po-
stulare. Macedoniā suā uocat oīno: quoniā. C. frater ē inde re-
uocatus. Sed quæ puicia ē ex qua illa fax excitare nō posset ī-
cēdiū: Itaq; idē quasi puidi Ciues & Senatores diligētes belli-
cū me cecinisse dicūt. Suscipiūt p̄is patrociniū q̄ sic disputāt
Irritari Antoniu nō oportuit: nequā ē hō ille atq; cōfidēs. Mul-
tū p̄terea īprobi quos qdē a se primū nūerare p̄nt: q̄ hæc loquū-
tur: eos eē cauēdos denūciāt. Vtrum igit̄ in nefariis Ciuib⁹
ulciscēdis cū possis: an p̄imescēdis: diligētior cā ē: atq; hæc il-
li loquūt̄ q̄ quondā p̄ leuitatē populares: hēbant̄. Ex quo in-
telligi pōt: aīo illos abhorruisse semp̄ ab optio ciuitatis statu: n̄
uoluntate fuisse populares. Qui. n. cōuenit ut q̄ ī rebus īprobis

populares fuerint: iidem in re una maxime populari q; eadē sa-
lutaris. P. R. sit: improbos se: q̄ populares eē malint. Me qdem
semp ut scitis aduersatum multitudinis temeritati. Hæc fecit
præclarissima cā popularē. & qdē dicuntur: uel potius iidē ipsi
se dicunt Consulares quo nomine nemo est dignus: nisi q̄ tātū
honoris nomen pōt sustinere. Faueas tu hosti: litteras tibi ille
mittat de sua spe rerum secundarum suarū: tu eas læt̄ proferas:
recites: describendas etiā des: improbis Ciuibus furorem auge-
as: animos bonos: spem uirtutemq; debilitas: & te Consularē
aut Senatorem aut deniq; ciuem putes? Accipiet ī optimā ptē
C. Pansa fortissimus Consul atq; optimus. Etenim dicam aīo
amicissimo hunc ipsum hoīem mihi familiarissimū: nisi talis
Consul esset: ut oēs uigiliās curas cogitationes in. R. P. salute
configeret. Consulē nō putarem: quāq̄ nos ab ineunte ætate il-
lius usus: cōsuetudo: studiorū etiam honestissimorū: societas si-
militudoq; cōiunxit: eius deniq; curā incredibile in asperrimis
belli ciuilibus periculis p̄spexi nō mō salutis: sed etiam dignitatis
meæ tū eūdem: ut dixi: nisi talis Consul esset: negare esse Con-
sulem auderem: Idem nō nō Cōsulem esse dico: sed etiam me-
moriam meā præstantissimum atq; optimū Cōsulem: nō q̄a non
pari uirtute & uoluntate alii fuerint: Sed tantā cām nō habue-
runt in qua & uirtutem & uoluntatem suā declararent. Huius
magnitudini animi: grauitati: sapiētia: tempestas ē oblata for-
midolossimi t̄pis. Tū aut̄ illustrat̄ Cōsulatus: cum gubernat
Rē pu. si nō optabili: at necessario t̄pe: magis aut̄ necessarium
P. C. nullū tēpus unq̄ fuit. Itaq; ego ille qui semp auctor pacis
fui: cuiq; pax præsertim ciuilibus: quāq̄ oībus bonis: mihi tū ī pri-
mis: fuit optabilis. Omne. n. curriculum industriæ nostræ: in
foro: in curia: in amicorū periculis propulsandis elaboratum ē:
Hic honores amplissimos: hinc mediocres opes: hinc dignita-
tem: siquam habemus: consecuti sumus. Ego itaq; pacis: ut ita
dicā: alūnus: q̄ quantuscūq; sum: nihil. n. mihi arrogo: sine pa-
ce Ciuili certe nō fuisset: periculose dico. quemadmodū acce-
pturi. P. C. sitis horreo. Sed pro mea p̄petua cupiditate uestræ
dignitatis retinendæ & augendæ quæso oroq; uos. P. C. ut pri-
mo: si erit uel acerbū auditu uel incredibile a. M. Cicerone esse
dictū: accipiat̄ sine offensione: qd̄ dixerō. ne ueid prius q̄ q̄le
sit explicauero: repudietis: Ego ille dicā sapius: pacis semp lau-
dator: semp auctor: pacē cū. M. Antonio eē nolo. Magna spe
ingredior in reliquā orōnē. P. C. quoniā periculosissimū locū
silentio sum præter uectus. Cur igit̄ pacē nolo? q̄a turpis est:
quia periculosa: quia esse nō potest. Quæ tria dum explico: pe-
to a uobis. P. C. ut eadē benignitate qua soletis. uerba mea au-
diatis. Quid est inconstantia mobilitate leuitate cum singu-
lis hominibus: tum uero uniuerso Senatui turpins? Quid

mus: q̄ p̄timefcere: & diligen-
tiores sunt qui ulciuntur: q̄ q̄
timent. cum possint ulcisci.

Populares: commodorum
populi: & cōmunis utilitatis
studiosi. In re una: in Anro-
nio defendendo: quem impu-
gnari populo gratissimū est.

Præclarissima cā: Antoniū
persequendi & opprtmendi.

Se consulares: L. Piso præ-
cipue tangitur. Tātū hono-
ris: ut omnia ex cōmodis rei-
publi. & dignitate nihil ex se
metlatur. Hosti: Antonio.

Ille: Antonius. Impro-
bis ciuib; furorem augeas: sic
est legendum: nō aut̄ forum.

Tantam: quanta hæc est cō-
tra Antonium. Tempestas
perturbatio reipu. Curricu-
lum: spacium & ueluti stadiū.

In foro: causis forensib; ac-
cusando & defendendo: sed de-
fendendo poti; quod fecit Ci-
cero diuissime. In curia di-
cendi sententia. Elaboratū
labore perfectum. Pacis alū-
nus: quem pax aluit: nam q̄ ab
alio educatus est: alūnus dicit̄
& Cicero sine pace: & subiun-
git ciuili: esse qd̄ fuerat nō po-
tuisset. Arrogo: assumo: est
autem arrogare audacter & ī
solenter sibi ipsi attribuere.

Periculose: præfatur suasu-
rus contra institutum suum bel-
lum & reddit attentos. Au-
ctor: suator. Silētio: uestro:
nemo enim reclamauerat: qd̄
argumento erat nō improba-
ri. Cur igitur pacem nolo:
diuisio est. nam capta propo-
nit earum rerum de quibus est
dicturus. Quid est & c. dis-
suadet pacem habendam cum
Antonio a turpitudine: est au-
tem locus comparatiōis: si sin-
gulis hominibus turpis est le-
uitas: senatui: quem præcipue
grauitas decet: turpissima: qd̄
leuitas futura sit senatus: si cū
Antonio pacem egerit: ostendit
per ea quæ prius fecit: cum
quibus nisi sequentia congru-
ant non potest suam tueri gra-
uitatem senatus.

Cum esset hostis: quia re uera hostis erat. Vacationes ut emeriti eent postea: uacationem haberent: nec cogi amplius ad stipendia possent. Meus collega: i auguratu. Quae imbecillitate: grauissime enim aegrotauerat: ut prius diximus.

Votis publice enim pro eo populus uota suscepit. Vacationes omnes sustulistis: ut cogi ad danda nomina omnes possent: specie: ut uideatur.

Nobis: senatus. At legatos missimus: obicit hoc ex senatus persona. Cui: sententiae meae non tamen omnes erant assensu Ciceroni suscipiendum bellum: & hostem iudicandum Antonium. Postridie: quo die de legatis decreuistis mittendis. Oppressis: a Caesare dictatore. Iusta: neque enim obisti adhuc tyranno poterat. Liberati: Caesare trucidato. Armis domesticis: conjuratorium: nulla extrinsecus adhibita ui.

porro inconstantius: quam quem modo hostem non uerbo: sed re: multis decretis iudicauistis: cum hoc pace uelle subito conuigi: Quasi uero cum. C. Caesari meritos quidem illi honores & debitos: Sed tamen immortales & singulares decreuistis: unam ob causam quae contra. M. Antonium exercitum comparauisset: non hostem Antonium iudicaueritis: nec tum hostis est a uobis iudicatus Antonius. Cum laudati auctoritate uestra ueterani milites qui Caesarem secuti essent: nec tum hostem Antonium iudicauistis: cum fortissimis legionibus quae illum qui Consul appellabatur: cum esset hostis: reliquissent: uacationes: pecunias: agros: spoportulastis. Quid cum Brutum hominem quondam illius generis: & nominis natum ad Respublicam liberandam exercitumque eius pro libertate. P. R. bellum gerentem cum Antonio prouinciisque fidelissimam atque optimam Galliam laudibus amplissimis affecistis: tum non hostem iudicastis Antonium? Quid cum decreuistis ut Consul alter: ambo ue ad bellum proficerent: quod erat bellum: si hostis Antonius non erat? Quo igitur profectus est uir fortissimus meus Collega & familiaris. A. Hircius Consul: aut quae imbecillitate qua macie? Sed animi uires corporis infirmitas non retardauit: aequum credo putauit uitam: quam. P. R. uotis retinisset: pro libertate. P. R. id discrimen adducere. Quid cum delectus haberi tota Italia iussistis: Cum uacationes omnes sustulistis: tum ille hostis non est iudicatus: Armorum officinas in urbe uidetis. Me Milites cum gladiis sequuntur. Consilium praesidio sunt: specie Consuli re & ueritate nobis omnes sine ulla reculatione: summo etiam cum studio noxia dant: parent auctoritatem uestram non est iudicatus Antonius hostis? At Legatos missimus heu me miserum cur Senatum cogor: quem laudauimus semper: reprehendere? Quid uos censetis. P. C. Legatorum missionem. P. R. probauisse? Non intelligitis? non auditis meam sententiam flagitari: quae cum pridie frequentes essetis assensu: postridie ad spem estis inanem pacis deuoluti. Quam turpe est perro legiones ad Senatum Legatos mittere Senatum ad Antonium: quamquam illa: Legatio non est: denuntiatio est: paratum illi exitium nisi paruerit huic ordini: quid refert? tamen opinio est grauior: missos enim Legatos omnes uident: decreti uestri non omnes uerba nouerunt. Retinenda est igitur uobis constantia: grauitas. perseverantia: repletenda est uetus illa seueritas. Siquidem auctoritas Senatus decus honestatem laudem dignitatem desiderat: quibus hic ordo nimium caruit diu: sed erat tunc exculatio oppressis. Misera illa quidem: sed tamen iusta: nunc nulla est. Liberati tum regio dnatu uidebamur: armis domesticis ea ipsa depulimus: nunc quidem ui extorquenda sunt. Quod si non possumus facere dicam. quod dignum est Senatore & romano homine: moriamur. Quanta illa erit. R. P. turpitudine: quantum dedecus: quanta laebes dicere in hoc ordine sententiam. M. Antonium Consulari loco:

PHILIPPICA SEPTIMA

Adduxit: adicit: quibus uoluit & uendidit. Hostis iudicans: rem tamen non uerbo. Quod ppo-
suit: secundo loco. Offendit animos magis: plures enim periculo mouent q turpitudine. Exploratu
certum. Ne. C. quidem fratrem. M. antonii. Est enim patronus: locatur cum stomacho: tamē & hæc
in superiore philippica dicta sunt. Sua lege: ac si dicat nulla lege: id enim propria auctoritate & sine ul-
lis populi suffragiis egit Lucius. tribunatum plebis iusto occiso arripuit. C. uero frater præturam assu-
m: uisq; sunt hoc pacto sortiri magistratus sua lege: hoc est forte præturam & tribunatum inter se diuide-

Cui⁹ ut omittam innumerabilia: scelera. Vrbani Consulatus i
quo pecuniam pu. licā maximā dissipauit: exules sine lege re-
stituit: uectigalia uendidit: prouiciales. de. R. P. imperio sustu-
lit: regna addixit pecunia: leges ciuitati p uim iposuit: armis ob-
sedit: aut exclusit Senatū. Vt hæc inquā omittā: ne hoc qdē co-
gitatis: eū q Mutinā Coloniā. P. R. & Consulē designatū ob-
sederit: depopulatus agros sit: Hunc in eum ordinem recipi: a
quo ueniens ob has ipsas causas hostis iudicatus sit: Quam scē-
dū flagitiosumq; sit: uideatis. Satis multa & turpitudine. Dicam
deinceps: quod pposui: de piculo: qd si minus ē fugiendū q tur-
pitudine: tñ offendit animos maioris partis hominum magis. Po-
teritis igitur exploratam habere pacem cū in ciuitate Antoniū
uideatis: uel potius Antonios: nisi forte contēntis Luciū. Ego
ne Caiū qdē: sed ut uideo dñabitur Lucius ē. n. patronus. xxxv.
tribuum: quarum sua lege qua cū. C. Fratre Magistratū sorti-
tus ē: suffragiū sustulit: patronus Cēturiarū equitū: quas idem
sine suffragio eē uoluit patronus eorū: q Tribuni militares fue-
runt: patronus Iani medii: Odii q; huius potentia poterit susti-
nere: præsertim cū eosdē ministros etiā deduxerit: q; unquam
oēs trib⁹ q; Egtes. R. q; Tr. militares: Gracchorū potētiam
maiorē fuisse arbitramini q hui⁹ gladiatoris futura sit: quē gla-
diatorē nō ita appellauit: ut iterdū etiā. M. Antoni⁹ gladiator ap-
pellari solet. Sed ut appellat i q plane & latine loquunt. Myr-
millo i Asia depugnauit cū ornasset Theciditis comitē & fami-
liarē suū: illū miseg; fugientē iugulauit. Luculentā tñ ipse pla-
gā accepit: ut declarat cicatrix: q familiarē iugularat: qd hic oc-
casione data faciet inimico: & q illud animi cā fecerit: qd factu-
rū putatis: Nō rursus improbos decuriabit: n̄ sollicitabit rursus
agrarios: nō qret expulsos: M. uero Antoni⁹ nō is erit ad quē
oi motu cōcurfus fiat ciuiū pditorū: ut nēo sit alius nisi i q una
sunt: & i q nūc apte fauent: parum ne erūt multi: p̄sertim cum

re: quo facto & plebs & eque-
stris ordo: qui in centurias di-
uidebatur: cum ueniebant ad
danda suffragia: priuari iure
suffragiorum nisi sunt. Marc⁹
Lucius & Caius Antonii tres
fratres fuerunt: Marcus cōsul erat
cum Iulius necatus est. Lucius
tribunus ple. Caius prætor ē
factus: auctor Plurarchus.

Eosdem magistratos: eos-
dem improbos & sceleratos:
quibus magistris utitur. Te-
rentius. Tum si quis magi-
strum ad eam rem cœperit
improbum. legitur & mini-
stros. f. scelerum. Quis un-
quam omnes tribus: scilicet de-
duxit Gracchorū: Tiberii &
Caii: qui turbulentos & sediti-
osos gesserūt tribunatus: alter
a Setpiōne Nasica: alter ab Opī-
nio consule oppressus: Nā
ira appellauit: ut gladiatorem
dicere solemus crudelē & fac-
ile in quemuis gladios nudan-
tem: etiam si gladiator profes-
sione nūquā fuerit: & hoc mō.
M. Antonium gladiatorē uo-
cat Cicero. Sed uere & serio
gladiatorem appellat Lucium
Myrmilloc n̄m Mylasis depu-
gnauerat. Latine: aperte
ut res habet. Martialis. Siquis
autē tam ambitiose tristis est ut
apud eum in nulla pagina lati-
ne loqui fas sit: idem qui tristis
uerba latina legis. est igitur la-
tine loq apte: & nulla uiri obscu-
ritate: aut circuitu. Cū ornas-
set: Theciditis cuiusdā lanistæ
comitē amicū suū ornauit: &
p retatio instruxit: cū eo depu-
gnauit: & fugiētē i harcā cōfo-
dit! Nā seq̄bat aut fugiebat al-

ter. unde securor dicit: Iuuenalis. cum Graccho iussus pugnare securor. Idē ait: Lustrauitq; fuga mediā gla-
diator harenā. Luculentam plagā: in facie uulnus cui⁹ cicatrix apper & in apto ac luce ē. Qui familia-
rē: similis locus cōparationis apud Terentiū ē in re dissimili. nā si illū obiurges: uitæ q auxiliū tulit: qd
facies illi q dederit dānū aut malū! Animi cā: delectatōis grā. Decuriabit: q; denis eqtib⁹ p̄cēt decurio-
nes sunt dicti primi singulæ decuriarū: tres. n̄ erāt in una turma: quæ ex duobus & xxx. cōstabat: un⁹ de-
curio maior cognominatus antelbar: iisq; etiā decanus & dux primus & p̄ æstes nūcupabat: auctores se-
ctus: Marcellus Fronto. Erant & domi principum decuriones: aliis præpositi & in municipiis quidē ac co-
loniis idem quod Romæ fenatores. Inde decuriare ē decuriæ i militia ascribere uel p̄ficere. Agrarios:
eos qb⁹ diuisi s̄t agri aut diuidendi. Expulsos: ex agris suis ad eos repetendos. Omni motu: quicq;
motus & perturbatōnis in repu. fuerit. Venēmo sic alius. etiam si alius quisptam improbus non fuerit.

Bellum gerendum est: nam quod ipse ait Cicero in offi. bellum gerendum est ut in pace ut uatur. In specula: in ædificissimo loco unde longe lateq; in tueri possimus. Virgi. Specula miseris ab alta Sine culpa senatus: qui negligēs in occurrendo malis imminētibus fuerit. Coagmentari: coaptari & quodammodo colligari: translatio est ab ædificiis: in quibus coagmenta dicuntur arcæ commissiones & compares a cogendo hoc est constringendo: Cicero de senectute: Viuedi finis est optimus: cum integra mente: certisq; sensibus opus ipsa suum eadē quæ coagmentauit natura dissoluit: Age uos ille solus: ac si dicat ferri posset si solus esset. Amplectēt amicus ne erit equitibus romanis. Occulta. q. d. minime occulta. Bis: quoniam habuit illas orationes ad Quirites quas interpretari sumus. Ducē: preterit enim uobis. Cum Immunitatis: quæ erunt in auctoritate senatus. hæc autem quæ scribit Cicero ultro contra Antonium senatus & pollicebantur & agebant. Cura in quia sic sua sponte omnia faciunt ut publica cura opus non sit. Firmant: insignis Piceni ciuitas est firmum: Marrucini populi sunt supra pellignos facetes ut finis finitimi eorū metropolis Theate: quæ ciuitas & Theate dicitur a Sillio: Qui militiam subterfugissent: quæ dare nomina recessissent. L. Nasidius: fuit is Asculanus municipio: romanus eques: Cicero ni hospes & amicissimus: cui egregiam contra Carilinam nauauit operam: & nunc contra Antonium non Asculanos solum apud quos auctoritate pollebat: sed & uicina municipia addanda nomina sollicitabat.

bonorum præsidia cesserint: illi parati sint ad nutum futuri. Ego uero metuo si hoc tpe consilio lapsi erimus: ne illi breui tpe nimis multi nobis esse uideantur. Nec ego pacem nolo: sed pacis nomine bellum inuolutum reformido. Quare si pace frui uolumus: bellum gerendum est. Si bellum omitemus: pace nunquam fruemur. Est autem nostri consilii. P. C. in posterum quam longissime peruidere. Idcirco in hac custodia tanquam si specula collocati sumus ut uacuum metu populū. R. nostra uigilia & prouidentia redderemus. Turpe est summo consilio: orbis terrarum præsertim in res tam perspicuas consilium intelligendi defuisse. Eos Consules habemus eam. P. R. alacritatem: eum consensum Italiae: eos duces: eos exercitus: ut nullam calamitatem. R. P. accipere possit sine culpa Senatus. Equidem non deero: monebo: prædicabo: denunciabo: & testabor semper deos hominumque quod sententiam. Nec solum fidem meam quod fortasse uidetur satis esse: sed in principe siue non satis est: curam: consilium: uigilantiamque præstabo. Dixi de periculo: Docebo ne coagmentari quod esse pacem: de tribus. n. quæ pro populo sui: horum extremum est. Quæ potest esse pax. M. Antonio primum enim Senatus: quo ore ille nos poterit: quibus illum uicissim nos oculis intueri: quos uestrum illum: quem ille uestrum non oderit: age uos ille solum: & uos illum: quod si quod Mutinam circumsedet qui in Gallia delectus habent: qui in nostras fortunas imminet: amici nobis unquam erunt: aut nos illis: an equites. R. amplectentur: Occulta. n. fuit eorum uoluntas: iudiciumque de M. Antonio: qui frequentissimi in gradibus concordie steterunt: qui uos ad libertatem recuperandam incitauerunt: arma signa: bellum flagitauerunt: me una cum P. R. in contione uocauerunt: hi Antonium diligunt: Cum his pacem seruabit Antonius: Nam quod ego de uniuerso. P. R. dicam: qui plebino ac referto foro bis me una mente: atque uoce in contione uocauit declarauitque: maximam recuperandam libertatis cupiditatem. Itaque quod erat oprabile antea ut. P. R. comitem habereamus: nunc habemus ducem: Quæ est igitur spes: qui mutinam circumsedent Impatorē. P. R. exercitumque oppugnantes. Pacem cum P. R. habere possunt. An cum municipiis pax erit: quorum tanta studia agnoscunt in decretis faciendis militibus dandis pecuniis pollicendis. ut in singulis oppidis curam P. R. non desideretis. Laudandi sunt ex huius ordinis Inia Firmiani qui principes pecunie pollicendæ fuerunt: reddendum honorifice est marrucinis: qui ignominia notandos censuerunt eos: qui militiam subterfugissent. Hæc iam tota Italia fuerunt. Magna pax Antonio cum eis: his cum illo: quæ potest maior esse discordia: In discordia autem pax ciuilis esse ullo modo potest: ut omittam multitudinem. L. Nasidius Equitum. R. homini in primis ornato atque honesto cuius semper egregio: cuius ego excubias & custodias mei capitis cognoui in consulatu meo: qui uicinos suos non cohortatur esse solum ut milites fieret: sed & facultatibus suis subleuauit: Huic iquam tali

Interdicta: uetita. Induxerit: perinde habeatur: ac si induxerit. Quo: ad quam fortunam & uita.

A uectoribus: iis qui uehuntur: utruq; tamen significat uector: & qui uehit: & qui uehitur. Vperiorē Cicero habuerat orationē: & ut contra Antonium qui Mutinā obfidebat: & D. Brutū consulem designatum oppugnabat. bellum tandem decerneretur suaserat. Cūq; eorū ualuisset sententia: qui non bellum appellandum: sed tumultum potius censebant: hac oratione & L. Cæsaris sententiam cur: sit dicta uidetur interpretari: & illorum arguit ac de

uīro quem nos Senatus Consulto collaudarimus: poterit ne eē pact⁹ Antoni⁹? Quid Cæsari q̄ illū urbe. qd. D. Bruto. q̄ Gallia phibuit: Iā uero ipse se placabit & leniet prouintia Gallia a q̄ exclusus & repudiatus ē. oīa uidebitis. P. C. nisi p̄spicitis plena odiorū: plena discordiarū: ex qb⁹ oriunt⁹ bella ciuilia. Nolite igit uelle: quod fieri nō pōt. & caueate p̄ deos immortales. P. C. ne spe p̄ntis pacis: p̄petuā pacem amittatis. Quorsum hæc oīs spectat orō: qd. n. Legari egerint nō dū scim⁹: at uero erecti: citati: parati: armati animis iā eē debemus: ne blāda: aut suppli cī orōne: aut æqtatis simulatione fallamur. Oīa fecerit: oportet quæ interdīcta: & denūciata sunt: prius q̄ aliqd postulet: Brutū exercitūq; eius oppugnare: urbes & agros p̄uincia Gallia populari destiterit: Ad Brutū adeūdi Legatis potestātē fecerit: exercitū citra flumē Rubiconē eduxerit: nec p̄pius urbem milia passuū ducēta admouerit: fuerit in Senatus. P. q; R. ptate. hæc si fecerit: erit itēgra ptās nobis deliberādi. Si Senatū nō paruerit: nō illi Senat⁹: Sed ille. P. R. bellū idixerit. Sed uos moneo. P. C. libertas agit. P. R. quæ ē cōmēdata uobis: uita & fortuna optimi cuiusq;: quo cupiditas: ī finitā cū imani crudelitate iam pridē intendit Antonius. Auctoritas uestra quā nullā hēbitis: nisi nūc retinueritis: tetram & pestiferā beluā ne iclusam & cōstrictā dimittatis: caueate. Te ip̄m moneo Pāsa. q̄q; nō egēs cōsilio: quo uales plurimū: tñ & sūmū gubernatores ī magnis tēpestatib⁹ a uectorib⁹ admōeri solēt. hūc tuū tātū apparū tāq; p̄clag: ne ad nihilū recidere patiāre. Tps hēs tale: q̄le nemo hūit unq̄. Hac grauitate Senat⁹: hoc studio Equestris ordinis: hoc ardore. P. R. potes ī perpetuū metu & piculo Rē pu. liberare. M. T. C. in. M. Antoniu Philippica Octaua.

Confusius hesternō die ē acta rēs. C. Pansa q̄ postulabat institutum Consulatus tui: parum mihi uisus es eos quibus cedere non soles: sustinere. Nam cum Senatus ea uirtus fuisset: quæ solet: & cum re uiderent omnes esse bellum: quidamq; id uerbum remouendum arbitrarentur: tua uoluntas in dissensione fuit ad lenitatē pp̄lior. Victa igitur ē propter asperitatem te auctore

uius ostendit & bellum omnino esse. Exorditur autem statim per expostulationem cum consule Pansa: & ad ipsam rē q̄ primū accedit. Cōfusius praturbatus. P̄q; iustinare: statī. n. inclinasti: & ueluti uictus terga dedisti: sicut nemo. n. in bellis irruentiū ipetū. Ea uirtus: fortitudo & cōstātia. Id uerbū: belli. In dissensione: multoz cōcerratione. Ad leuitatē: ad eos q̄ leuius se putabāt uerbū q̄rere. Prop̄stior. inclinatio.

ridet īscitiam. qui aliud tumultum esse q̄ bellum: interpretabantur: cum bellum possit sine tumultu esse: sine bello tumultus esse nō possit. differunt. n. qd̄ genus & species & qd̄ animal & homo: nam ut homo omnis animal est: sic omnis tumultus bellum quod idē non erit si conueras: ut omne animal sit homo: & omne bellum sit tumultus: ea enim dum taxat bella quæ uicina essent: tumultus uocauere Romani: in quibus periculi uicinitate timor esset multus. Bellum igitur & quidem grauissimum p̄bat esse. Confutatū autem aliorum sententiis & in primis. Qu. Fusiū calēt: suam in exitu orationis: q̄ sit ostendit. Est autem hic finitionis status qui coniecturam sequitur: nā qui non potest dicere non factum aliquid proximum habet: ut dicat non hoc nomine appellādum quod factum est: est autem finitio rei propositæ propria & dilucta ac breuiter comprehensa uerbis enūciatio. constat enī genere: sp̄e: differentiis: propriis: & in hac quidem causa sic precedit finitionem contestura. hostis est: Antonius non est hostis: sed hostem esse probatum est pluribus coniecturis q̄ laudatæ legiones quæ eis deseruerunt: q̄ laudatus & honoratus Octauus q̄ commendatus Decius & prouincia Gallia: q̄ consulem designatum & coloniā populū oppugnaret: prouiciāq; uastaret: sequebat̄ reprimēdū esse: Cicero dicebat bellum cōtra hostem decernendum: si q̄bus asperū nimis hoc uidebat̄ & q̄ Antonio fauebāt: nō bellū eē. sed tumultū cēlebāt appellādū q̄si tumult⁹ leuius qd̄dam bello esset. Ci. multo gra

Nostra sententia: ut bellum diceretur. Propinquitatem cum Antonio: cuius erat auunculus. Iuliae matris eius frater Viros: P. Lentulo qui cum Catilina coniurauit. Praecipit monuit. Eamque se ac re pu. dignam. s. dicturum fuisse.

Illi: L. Caesari. In sententia: ut dicerent decernendum quidem esse non bellum. sed tumultum. Potest enim bellum esse sine tumultu: nam genus est & comprehenditur: non autem comprehenditur: ut omnis homo est animal: non autem omne animal est homo. Quid est enim tumultus: haec est definitio quae constat ex genere quod est perturbatio: & differentia quae est timor tantus ut maior esse non possit. Domesticus: pene domesticus timor. Gallicum: Cisalpinæ galliæ. Præterea: præter domesticum & finitimū. Hic ex hac causa. Gallico: transalpino & longinquo. Vacat ones: beneficio senatus & populi publice uel priuatim concessæ. Medium nihil sit: nam induciæ pax sunt: sed temporaria: ne quis de illis forte obiciat. ostendit per differentiationem aliud tumultum: aliud bellum esse: nunc autem argumentatur a consequenti detrimento: Si bellum non uocetur. Descendit in causam: in eam in qua nos sumus: & idem sentit quod nos. Quæ potest pax esse certior: ironice.

Fortissimū uirum alterum consulem Hirriū. Eius ætatis: pene puer. Decernendi statuendi cum senatu. In pace uersantur: quasi dicat minime: nam est hostis Antonius.

Cliterna sic arbitror legendum: nam Claterna oppidum est appulsiæ: Cliterna uero in medio Parmæ & Bononiæ exiguum oppidum fuit. Cicero in epistola ad C. Cassiū: Paruis omnino iam copis obsidebat quod magno presidio Bononiam tenebat Antonius: Erat autem Cliternæ noster Hirrius: ad forum Cornelium Caesari. Ex collegæ litteris: sic enim Hirrius scripserat.

nostra sententia. Vicit. L. Caesaris amplissimi uiri: quod uerbi atrocitate dempta: omne fuit quod sententia lenior: Quod uero quod is quidem antequam sententiam diceret. propinquitatem excusauit: idem fecerat ne Consule in sororis uiro: quod hoc tempore in sororis filio: ut & lactu sororis moueret: & salutem reipublicæ prouideret. Atque ipse tamen Caesari præcepit uobis quodammodo. P. C. ne sibi assentiremini Cum ita dixit: aliam sententiam se dicturum fuisse: Eamque se ac reipublicam dignam: nisi propinquitate impediretur. Ergo ille auunculus: num etiam uos auunculi: qui illi assensu estis: At in quo fuit controuersia: belli nomen in sententia ponendum quidam non putabant: tumultum appellare malebant ignari non modo rerum: sed etiam uerborum. Potest enim esse bellum sine tumultu: Tumultus esse sine bello non potest. Quid est enim tumultus nisi perturbatio tanta: ut maior timor oriatur. Unde etiam nomen ductum est tumultus. Itaque Maiores nostri tumultum Italicum quod erat domesticus. tumultum Gallicum quod erat Italiæ finitimis: Præterea nullum tumultum nominabant: Grauius autem esse tumultum: quod bellum hinc intelligi potest: quod bello Gallico uacationes ualent: tumultu non ualent: Ita fit quemadmodum dixi: ut bellum sine tumultu possit. Tumultus sine bello esse non possit. Etenim cum inter bellum: & pacem medium nihil sit: necesse est tumultum: si belli non sit: pacis esse: quo quid absurdius dici aut estimari potest: Sed nimis multa de uerbo: re potius uideamus. P. Conscripti quam quidem intelligo uerbo fieri interdum deteriore solere: uolumus hoc bellum uideri. Quam igitur municipiis & coloniis ad excludendum Antonium auctoritate damus quam ut milites fiant sine ui: sine tumultu: studio & uoluntate: quam ut pecunias in. R. P. polliceantur: Si enim belli nomen tollitur: municipiorum studia tolluntur consensus. P. R. qui iam descendit in causam: si nos languescimus: debilitetur necesse est. Sed quid plura: Dum Brutus oppugnat non est bellum: Mutina obsidetur: nec hoc quidem bellum est: Gallia uastatur quæ potest pax esse certior: illud uero quis potest bellum non esse dicere: quo fortissimum uirum cum exercitu milimus qui cum esset infirmus ex graui diuturnoque morbo nullam putauit sibi excusationem esse oportere: cum ad. R. P. praesidium uocaretur. C. quidem Caesari non expectauit nostra decreta praesertim cum esset illius ætatis bellum contra Antonium sua sponte suscepit: decernendi enim tempus non dum nouerat: belli autem gerendi tempus si prætermisisset: uidebat R. P. oppressa nihil decerni posse. Ergo illi nunc & eorum exercitus in pace uersantur: non est hostis is cuius praesidium Cliterna deiecit Hirrius: non est hostis qui armatus consulem designatum oppugnat: nec illa hostilia uerba nec bellica quæ paulo ante ex collegæ litteris passa recitauit: deiecit praesidium. Cliterna

PHILIPPICA OCTAVA

Quæ pax potest esse maior: cum de ista pronuntiandum. Saga militaris habitus ab omnibus sumitur: sic enim decretum fuerat. Consul Hirrius. Descensurus: ex cliverna Mutinam. Cum praesidio: quo tutus ab Antonio esset. Sylla cum Sulpitio intelligit res possit facilius repetendus est aliter: post sortiale bellum: cum mithridates Pontus rex Bithyniam & phrygiam aliasque romanorum in Asia provincias invaderet. L. Sylla consul cum Q. Pompeio declaratus: mithridaticum bellum sortitus est: ad quem anhelans Marius cupiditate accensus. P. Sulpitium T. pl. multis pollicitationibus sibi concitavit: & ut consequeretur quod optabat facilius possideret: novos ciues quos minus possi-

na potius sum fugati equites: prelium commissum: occisi aliquot quæ pax potest esse maior: delectus tota Italia decreti sublatis uacationibus: saga cras sumentur: Consul se cum praesidio descendurum dixit: utrum hoc bellum non est? An etiam tantum bellum quantum nunquam fuit? Caeteris enim bellis maximeque civilibus contentione. R. P. causa faciebat Sylla cum Sulpitio de iure legum quas prius latas Sylla dicebat. Cinna cum Octavio de notuorum civium suffragiis: rursus cum Mario & Carbone Sylla: ne dominarentur indigni: & clarissimorum hominum crudelissimam meditarentur necem. Horum omnium bellorum causa ex R. P. contentione nata sunt: de proximo bello civili non libet dicere: ignoro causam: detestor exitum: hoc bellum quantum civile geritur atque omnia in nostram aetatem inciderunt. Primum non modo in dissensione & discordia civium: sed in maxima consensione: incredibilique concordia omnes idem volunt: idem defendunt: idem sentiunt. Cum omnes dico: eos excipio quos nemo civitate dignos putat. Quæ igitur in medio belli causa posita? Nos deorum immortalium templa: nos muros: nos domicilia sedesque P. R. penates aras focos sepulchra maiorum: Nos leges: iura: libertatem: coniuges: liberos: patriam defendimus Contra M. Antonium id molitur id pugnat: ut hæc omnia perturbet evertat: prædam R. P. causam belli putet: fortunas nostras partim dissipet partim diripiat parricidis. In hac tam dispari ratione belli illud miserum est: quod ille latronibus suis pollicetur primum domos: Urbem enim se diuisurum confirmat: deinde omnibus portis quo uelint deducturum

debant: & ita ut ultimi suffragium ferebant inurilesque fere erant: ad id impellit: ut admisceri tribus postulent: legem ferre uolenti Sulpitio repugnatu a ueteribus civibus est: & in nouis lapidibus lignisque depugnatu. Res est per consules dilatoribus impedita per multas tamen correctiones lex placata est. Qu. Pompeio altero consule e foro fugiente ciuesque necato filio: ac Sylla omnia timore concedere coacta. Horum nouorum civium suffragiis quod numero ueteribus longe erant superiores lata a Sulpitio lex qua praesentia mithridatica adempta Syllae: & Mario adiecta: Sylla tamen ueluti contra mithridatem profecturus: Capuam concessit ad exercitum se contulit apud quem pluribus de iniuria conqueustus est: & Romanam reuersus atque hostiliter ingressus est: Mariusque cum eo. xii. pulsi & hostes iudicati: Sulpitius interfectus. Fugiens Marius in Minturnam paludem deliuit: captus est a Minturnensibus: & in custodia apud Fanniam mulierem datum: moxque emissus in Africam nauigauit. historiam Appian. & Plu. scribunt pluribus. Legumque altarum & eiusque tribus admixtae sunt: & ita eiusque decreta Syllae praesentia: Mario data est. Cinna cum Octavio de nouorum suffragiis: exul

amici Cinna consule post Syllam declarato cum Octavio: rursus novos ciues abrogatis per Syllam Sulpitii legibus: ad idem petendum: ut tribus admiscerentur: impellunt. Et nouis quidem Cinna ueteribus Octavius fauebat. Vincit Cinna: pellit urbem: fugit ad partes: redit Marius Carthagine: Cinnae iungitur: additur Sertorius: Carbo: Romanam ingrediuntur: plurimas aedunt caedes: exul fit Sylla: qui uictor postea ex Mithridatica reuersus provincia: afflictis aduersarius: dictaturam inuasit. De proximo Pompeiano. Hoc bellum civile quintum geritur: Primum fuit Syllae: contra Marium & Sulpitium: quo Marius fugit: Sulpitius perit: Cinnae & Octauii: consulum: quo superior Octavius Cinnae expulit: qui confugit ad partes: Secundum Cinnae: Marii: Sertorii: Carbonis: quod quadruplici agmine in urbem rediere: & plures ex romanis principibus trucidare: inter quos Octavius consul. M. Antonium oratorem. M. Crassum una cum filio: Fimbriam: Bebium: Numitorium Merulam: Anacharium: & alios nonnullos. Tertium Syllae ex Asia reuertentis consulibus Norbano & Scipione: cum Norbani ad Capuam fudit exercitum: & apud Sacripontem debellauit omnes hostium copias. Tertiumque in praesentia: tum in urbe: & inermes occidit: quot numerare difficile est: proposito illa ingenti proscriptionis tabula: qua duo milia ex ipso equaestris ordinis flore: ac senato: electi: qui mori iuberent. Quartum Caesaris & Pompeii. Quintum intelligit quod geritur contra M. Antonium Ignoro causam non quod reuera ignoret sed præ dolore non libet dicere. Exitum: quo plerumque Pompeius. Quintum: cum M. Antonio. In nam aetatem: superiora sicut hoc praesentis. Primum: caetera ex dissensione nata sunt: & civium contentione: in hoc uero omnes consentiunt: & idem uolunt. Ssequendum est Antonium. Eos: sceleratos & impuros: quod Marco heret & Lutio. Quæ igitur nobis causa belli est ut defendam? quod evertere optat & diripiat Antonium. Prædam: ut reipublica diripiat. Omnibus portis: quibuscuque uelit portis urbis. Quo uelit: ad quascunque optent uillas ac prædia & quicunque concupi

erint ciuili bona. Capho Saxa: gladiatores fortasse: certe i pbissimi Antoni sectatores: Tusculana Albana: uillas & p̄dia i Tusculano & Albano.

Ad aquas puteolanas: ac si diceret puteolanū litrus: ad qd̄ prouehant hoc ē p̄ducebantur spe obiecta: ut illic p̄dia haberent: q̄ aliis adimerent: uel aquas calidas itelligit: q̄ i roto illo balaz̄ cum az̄ & puteolāo tractu existit. Hasta Cæsaris: hoc idē Cicero ipse in officiis. Quintus Fufius Calenus: is senator erat & sub pacis suadendæ p̄textu Antonū de sendebat. Fuit aut̄ i p̄tib⁹ Cæsaris bello ciuili & Cicerōi parū amicus ut in epistolis ad Atticū plurib⁹ cognoscit̄ locis.

Semel. n. pacē defendi: quasi dicat non semel: sed pacē semper defendi: & octo studui: p̄bar errare calenū: qm̄ ea pax quā suadet: seruitus potius sit.

Posse. s. iniustū ē. Antea dñante Cæsare cui charus fuit Fufius. De illo hoīe: Cæsare. De belua: Antonio. At qui es: sic dicebat Calenus:

Quid interest inter te & illos: q̄ malis fauet: is nō nisi malus censeri p̄ōr. P. Nasicā is ē qui optimus a senatu est iudicatus: & ob insignē prudentiā Corculū appellatus. P. Scipionis africanī superioris patrueis frater. CN. Scipionis q̄ in Hispania uua cū Pu. fratre cecidit fili⁹: Tiberiū Gracchū africanī ex filia nepotē tribunū. ple. q̄ p̄nitiosas leges tulerat: & progare sibi magistratū uolebat: oīaq̄ aduersus nobilitatē moliebatur: Multo consule segniter cessante: p̄sar⁹ ut se q̄cūq̄ saluā respu. ueller: seque retur: p̄secutus in capitolū oppressit. Nū aliter: qua p̄ tu⁹ & dicebat & sentiebat. Non oēs: quia uoluisset p̄ire Tiberiū. Quod. L. Opimius: cū T. gracchus & ipse Tr. ple. ea crassaret uia qua frater Tiberius Crassatus fuerat: & de ea re L. Opimius cōsul rettulisset: cē suerunt senatores ut uideret ne qd̄ respu. detrimētī caperet is Calū q̄ armata familia auentū occupauerat inuasit: & fu

oēs Caphones: oēs saxa: Cæteraq̄ pestes quæ sequunt̄ Antonū: ades sibi optimas: hortus: Tusculena: Albana definiunt. atq̄ etiā hoīes egrestes: si hoīes sunt illi poti⁹ q̄ pecudes: Inani spe ad aquas usq̄ pureolanas prouehuntur. Ergo habet Antonius qd̄ suis polliceat̄. Quid nos: nunqd̄ tale habem⁹: dū meliora. id. n. ipsum agimus: ne qs̄ posthac eiusmodi q̄cūq̄ possit polliceri. Inuitns dico: sed dicendum est: hasta Cæsaris, P. C. multis improbit̄ & spem affert & audaciā: uiderūt enim ex modicis fieri repente diuites. Itaq̄ hastā semp̄ cupiunt uiderē q̄ nostris bonis iminent: quibus oīa pollicet̄ Antonius. Quid nos nostris exercitibus: qd̄ pollicemur: multo maiora atq̄ meliora: scelerum. n. promissio: & iis q̄ expectant: p̄niciosa est: & iis q̄ p̄mittūt. Nos libertatē nr̄is militib⁹: iura: leges: iudicia: ip̄erū orbis terræ dignitatē: pacē: oīū pollicemur. Antonii igit̄ p̄missa cruenta: tetra: scelerata: diis hominibusq̄ iuifa: nec diuturna: neq̄ salutaria. Nra cōtra: honesta: itegra: gloriosa: plena læticiā: plena pietatis. Hic mihi ē. Q. Fufius uir fortis ac strenuus amicus me⁹ pacis cōmoda cōmemorat: quasi uero si laudanda pax eēt: ego idē facere cōmode nō possem: semel. n. pacē defendi: nō semp̄ otio studui: quod cū oīb⁹ bonis utile ē: tū præcipue mihi. Q. uē. n. cursum industria mea tenere potuisset sine forensib⁹ cāis: sine legib⁹. sine iudiciis: quæ eēt nō p̄nt ciuili pace sublata. Sed quælo Calene qd̄ tu seruitutē pacē uocas: Maiores qd̄ nr̄i nō mō ut liberi essent: sed etiam imperarent: arma capiebāt: at tu arma abiicienda cēses: ut seruiam⁹. Quæ causa iustior est belli gerendi: q̄ seruitutis depulsio: in qua & si non sit molestus dominus: tamen est miserrimum posse: si uelit. Imo alia causa iusta ac necessaria est: nisi forte ad te hoc nō putas pertinere: q̄ te socium fore speras dominationis Antonii in quo bis falleris: primum q̄ tuas rationes communibus anteponis: deinde q̄ quicūq̄ stabile in regno: aut iucūdam putas: nō si tibi antea profuit: semper proderit. Q. uin etiam de illo hoīe queri solebas: quid te facturum de belua putas: atqui es qui semp̄ pacem optaris: semper omnes ciues saluos uolueris: honesta ratio: sed ita si bonos & utiles & R. P. ciues s̄n eos q̄ natura ciues sunt: uoluntate hostes: saluos uelis: Quid tādē interest inter te & illos: Quid pater tuus quo utebar sene adolefcens: homo seuerus & prudens nō primum omnium ciuium P. Nasicā q̄ tyberiuū gracchum interfecit dicere solebat: Ei uirtute: cōsilio: magnitudine animi: liberatā. R. p. arbitrat̄. Quid nos a partibus num̄ aliter accepimus: Ergo is tibi ciuis: si temporibus illis fuisset: non probaretur: quia non oēs saluos esse uoluisset q̄. L. Opimius Cōsul uerba fecit de. R. P. de ea re ita censuerunt uti Opimius Cōsul. R. P. defenderet. Senatus hac uerbis: Opimius armis. Nū igit̄ eū: si tū eēs: temerariū ciuem

gentē uel sua uel ferri manu interfecit. Aut Qu. Metellum: ii oēs armati cum. L. Opinio Gracchum perlecati sunt. Qu. Metellum: qui a deuicta Macedonia Macedonicus est cognominatus quattuor fillorū pare: supremo tempore habueris eog ad sepulturā laus est: ex quibus prouidus: duo consulares: duo tri umphales: unus censorius: auctor Pl. P. Lentuli libro de claris orationibus meminit Ci. M. Fuluius fortis eiusdem furoris. Eius: Fului Flacchi. C. Mario: qui fuit septies consul & arpinas. L. Apuleius: Saturninus seditionum egit tribunarum: multas inuito senatu leges tulit: Nouium competitorum occidit.

aut crudelē putares? Aut Qu. Metellū: Cui⁹ q̄ttuor filii Cōsu- les. P. Lentulū principē Senatorē. Quid cōplures alios sūmos uiros q̄ cū. L. Opinio Cōsule armati Gracchū i Auentinū p̄se cuti sunt: quo i plio Lētulus graue uulnus accepit iterfect⁹ ē Gracch⁹. & M. Fului⁹ cōsulares. Eiusq; duo adolefcētuli filii. Illi q̄ uiri uituperādī: nō. n. ciues oēs saluos eē uoluerunt. Ad pp̄iora ueniam⁹. C. Mario. L. Valerio Cōsulib⁹ Senatus. R. P. defendendā dedit. L. Saturninus Tr. pl. Glaucia Prætor ē in terfectus: oēs illo die Scauri: Metelli: Claudii: Catuli: Sceuo- læ: Crassi: arma sumpturunt: nū aut Cōsules illos: aut clarissi- mos uiros uituperādos putas? Ego Catilinā p̄ire uolui: nū tu q̄ oēs saluos uis: Catilinā saluū eē uoluisti? hoc iterest Calene in ter meā suā: & tuā. Ego nolo quēq; cōmittere: ut morte mul ctādus sit: tu ēt si cōmiserit cōseruādū putas. In corpore siquid ei⁹ modī ē: qd̄ reliquo corpori noceat: uri ac secari patimur: ut mēbroz: aliqd̄ potū q̄ totū corpus itereat. Sic i. R. P. corpore ut totū saluū sit: qcqd̄ ē pestiferū ap̄utē. Dura uox: multo illa durior: salui sint i probi: scelerati. ipii. deleant innocētes: hone- sti: boni: tota. R. P. uno i hoīe. Qu. Fusi fateor te uidisse plusq̄ me. Ego. P. Clodiū arbitrabar p̄niciosū ciuem sceleratum libi dinosum impiū audacē facinorosum. Tu cōtra san ctū tēpa tū innocentē modestū: retinēdū ciuē & optādū. In hoc uno te plurimū uidisse: multū me errasse. cōcedo. Nā me tecū iracū- de agē dixisti solere. n̄ ē ita. Vehemēter me agere fateor: iracū- de nego: oīo irasci amicis nō temere soleo: ne si merent̄ q̄dem. Itaq; sine uerboz cōtumelia a te dissentire possū: sine animi sū- mo dolore nō possū. parua ē. n. mihi tecū haud parua de re dis- fctio. Ego huic uel illi uidelicet faueo. Tu illi imo uero ego. D. Bruto faueo: tu. M. Antonio: Ego cōseruare coloniā percupio: tu expugnare studes. an hoc negare potes q̄ oēs moras it̄po- nis: q̄b⁹ infirmet̄ Brutus? Melior fiat Antoni⁹? quousq; n. pa- cē dicis uelle te? Res gerit̄: cōductæ uinæ sunt: pugnat̄ acerr- me: q̄ it̄currerēt: misimus tres Principes ciuitatis. Hos cōtē- plit̄: reiecit: repudiāuit Antonius: tu tñ p̄manes cōstantissimus defensor Antonii. Et qd̄ quo melior Senator uideat̄: negat se illi amicū eē debere: cū suo magno b̄nficio reū uenisse eū cōtra se. Vide quanta caritas sit patriæ: cū homini sit iratus: tñ. R. P.

Qu. Metellum Numidicum q̄ in suas leges non iuraret in exilium abire cōpulsit Tertio tribunus resectus est: A Mario consule tandem senatus aucto- ritate armato in capitolio una cum Glaucia eiusdem furoris socio obsessus est: cūq; se eidē Mario dedidisset. minime ser- uata fides est: Glaucia fracta ceruix: Apuleus cum in curiā fugisset: lapidibus & regulis in- terfectus est: caput eius a Rabi- rio quodam senatore in ludi- brium per conuulsa circularū est. Omnes illo die: hæc oēs nobillissimæ & illustrissimæ romæ fuere familiæ. Cōsu- les illos. C. Mariū & L. Valeri- um. Vt secari patimur: Qui. Sed imedicabile uulnus ænse recidendum est: ne pars sincera trahatur. Dura uox hæc mea. Vno i homine: P. Clodio. tot⁹ autem hic sermo tronicus est. Vehementer: cū contentione: & dicendi gene- re concitato: animo uero seda- to & leni. Tu illi Antonio Colonisā: Mutinā: Vineæ instm̄ militare uinea ē: Cra- tes. s. uim inæ terra & arborz ramis optæ: sub q̄bus milites latent: muros hostiles ariete de- molientes & ab saxis tuti: quæ ex propugnaculis delictiur. Tres principes: tres legatos de q̄bus iā dictum. Et quidē quo melior ad. P. C. conuertit- tur: quo melior senator uideat̄ Fulus: negat se Antonio ami- cū esse: dicēs eū. s. Antoniū uenisse contra se reū hoc ē accu- satum aliqui & reū factū cū suo magno ipsius Antoni. s. bene- ficio: q̄ subornatus in Fuliū. & productus: n. agni iccirco ali- qd̄ cōsecutus eēt. Vide quan- ta sit caritas p̄tæ: oīa ironice & cū derisu: in cōtrariū. n. uer- tit̄ sensus uerboz Massilienses Casare occiso quæ uictor ille reddis: hæc armis q̄ q̄ firma hēam? i: goro: restitui fortasse p̄tæ: aucte nō p̄t. Qui⁹ Fusi⁹ ipugnabat: Cicero Massiliēsis aderat & defendebat ac iuuabat q̄tū poterat: iccirco acerbitate nūc Fusi i amicissimā Po. R. ciuitatē iuadit. Hōi

Antonio q̄ contrā eum reum uenerat. Triūphus de quo inquit in offi. Cicero. Itaq̄ ueraxatis & p̄ditis cæteris nationibus ad exemplū amissi imperii portari in triūpho Massiliam uidemus: & ex ea urbe triūphari: sine qua nunq̄ nostri impatores ex transalpinis bellis triumpharunt: Illis massiliensibus. Remittebat: quoti die leuior fiebat Popularis: populo fauens: & eius grām colligere studens. Ut nunc sis popularis: rem populo gratam facias: & in Antoniū quē populus odit potius dicas q̄ defendas. Generi: Panfæ consulis: qd̄ ex epistola ad Brutū colligo ubi inquit Cicero: Erat præterea in senatu Panfa satis uehemens & acer: cū i cæteros huius generis: tum in sacerū. conquestus in senatu lōga oratione de Caleno fuerat Panfa q̄ Antonio faueret. Iterum legatos: scilicet censuerunt mittendos ut tētaretur: possent ne proficere qui mitterent: postq̄ nihil profecerant qui missi prius fuerant. Quid? suspendendum est: & cum indignatione pronuntiandum. Ille: Antonius: quasi dicat minime facerent inducias. Ante conf. Hirtil. Respirauit: intermissa est.

Adhuc legatos: scilicet mittemus. Sibi ipsis legatis:

Conueniendi: colloquēdi.

L. Cæsar: unus ex legatis.

Ser. Sulpitius: qui mortuus est in legatione. Atribus: nobis qua a nobis omnibus.

Nullum unquam timorem attulerunt: nam hæc præulderam: & timueram mea sponte prius. C. Pompilius: is a senat u egatus ad Antiochū missus ut bello quo Ptolemæ ualacessabat abstinere cū ad eum uenisset atq̄ is prompto aīo & amicissimo uultu dextrā ei porrexisset: iute illi suā porrigere noluit. Sed tabellas senatus cōsultū cōtinentes tradidit: q̄s ut legit Antiochus: dixit se cū amicis collocutus: indignat⁹ Pōpilius q̄ aliquā morā iterposuisset: uirga solū quo insistebat denotauit: & prius inq̄t quam hoc circulo excedas: da respon

cā defendit Antoniū. Ego te cū i Massiliēses tā sis acerb⁹ Fusi nō animo æquo audio: quousq̄ enim Massiliam expugnabis: ne triumphus qd̄ finē fecit belli: p̄ quem sublata est urbs ea sine qua nunq̄ ex Trāsalpinis gentib⁹ maiores nr̄i triūpharunt. Quo qd̄ tpe. P. R. igemuit: quāq̄ pprios dolores suar: rerum oēs habebāt: tū huius ciuitatis fidelissimæ miseras nemo erat ciuis q̄ a se aliēas arbitraret. Cæsar ipse q̄ illis fuerat iratissim⁹ tū pp̄ singularem eius ciuitatis grauitatem & fidē quotidie aliqd̄ iracundiæ remittebat. Te nulla calamitate Ciuitas sua satiare tā fidelis pōt: Rursus iā me irasci fortasse dicis. Ego aut̄ sine irracūdia dico: ut omnia: nec tamen sine dolore. Neminem illi ciuitati inimicum esse arbitror: q̄ amicus sit huic ciuitati. Exco gitat q̄ tua rō sit Calene nō possū: antea deterrere te ne popularis esses nō poteram⁹: ut nūc sis popularis exorare nō possum⁹. Satis multa cū fusio: ac sine odio oīa: nihil sine dolore. Credo aut̄ q̄ generi q̄relā moderate ferat: æquo aīo latu: amici. Vēio nūc ad reliquos cōsulares: quorū ē nēo: iur̄ meo hoc dico: q̄ nō mecū hēat aliquā cōiunctionē gr̄æ: alii maximā alii medicrē: nemo nullā: q̄ hesternus dies nobis cōsularib⁹ dico turpis illuxit. Iterum legatos. qd̄ ille faceret inducias: ante Cōf. oculosq̄ legatorū tormentis. Mutinā uerberauit: opus ostendebat: munitionēq̄ legatis ne punctū qdem temporis cū legatū adessent oppugnatio respirauit. Ad hunc legatos: cur: an ut meorū reditu uehementius pertimescatis? Eqd̄ cū antea legatos decerni nō censuissē: hoc me tū cōsolabar: quod cū illi ab Antonio cōtēpti & relictī reuertissent dixissentq̄: Senatū nō mō illū e Gallia non discessisse ut censuimus sed ne a Mutina qd̄ recessisse: potestatem sibi. D. Bruti conueniendi non fuisse fore ut omnes inflammati odio excitati dolore armis æquis uirib⁹. D. Bruto subueniremus. Nos & languidiores facti sumus. Postq̄ Antoniū nō solum audaciam & scelus. sed etiam insolētiā superbiamq̄ perspeximus. Vtinā. L. Cæsar ualeret. Seruius Sulpitius uiueret: multo melius hæc agerentur a trib⁹: q̄ nūc aguntur ab omnibus. Dolenter hoc dicam: potius q̄ cōtumeliose deferti: deserti inq̄ sumus. P. C. Principibus: sicut iam sepe dixi: omnes in tanto periculo: qui recte & fortiter sentient erunt cōsulares. Animum nobis afferre legatū debuerunt: timorem attulerunt: quanq̄ mihi quidē nullū unquā timorem: quāuis de illo ad quem missi sunt bene existiment: a quo etiā mandata acceperūt. Pro dii imortales ubi est ille mos. uirtusq̄ maiorū? C. Pompilius apud maiores nostros cū ad Antiochū Regē legatus missus esset & uerbis Senatus nunciaisset: ut ab Alexandria discederet quam obsidebat: cum tempus ille differret: uirgula stantē circumscripsit: dixitq̄ se non antea renunciaturum Senatū: nisi prius sibi respōdisset: qd̄ facturus eēt: q̄ ex illa cit

cūscriptōe excederet. Præclara. n. Senat⁹ facie secū attulerat au-
ctoritatē. R. P. Ciuis q nō paret; n̄ ab eo mādata accipiēda sūt.
Sed ipse ē tot⁹ repudiādu. An ego ab eo mādata acciperē sena-
t⁹ mādata cōtēneret; aut ei cū Senatu qc̄q̄ cōe iudicārē q Imp-
arorē. P. R. Senatu phibēte obsideret; At quæ mādata; q̄ arro-
gantia; quo stupore; quo sp̄ritu; Cur aut̄ ea legatis nr̄is dabat
Cum ad nos Cotulam mitteret Ornamentum atq; arcem ami-
corum suoz; hoīem ædilitium. Si uere tū fuit ædilis; cū eū iussu
Antonii ī cōniuiō serui publici locis ceciderunt. Atq; modesta
mādata fert; iis sumus. P. C. q̄ qc̄q̄ huic negemus; Vtrāq; p-
uinitia īqt remitto; exercitū depono. Priuat⁹ eē nō recuso; Hæc
sunt. n. uerba; redire ad se uidef; oīa obliuiscor; in grām redeo.
Sed qd̄ adiungit; si legionib⁹ meis & si eq̄tib⁹; & si cohorti p̄-
torix prædā agrūq; dederitis. His etiā præmia postulat qb⁹ ut
ignoscat; si postulet ipudētissimus uideat. Addit p̄terea quos
ipse cū Dolobella dederit agros teneant iī qb⁹ dati sunt. Hic ē
Cāpanus ager & Leōtinus; quæ duo Maiores nostri annonæ
p̄sugia ducebant. Cauet mimis aleatorib⁹ lenonib⁹ Cafoni et̄
& Saxe cauet; quos centuriones pugnaces; & lacertosos inter
mimoz & mīmarum greges collocauit. Postulat præterea ut
Chyrogrophoz & cōmentarioz; sua collegez; sui decreta ma-
neāt; qd̄ laborat; ut habeat q; q̄sq; mercat⁹ ē; si qd̄ accepit; ha-
beat q̄ uendidit; & ne tangant rōnes ad op̄is; idest ne sestertiū
septies miles recuperet; ne fraudi sit. Septē uiris quod egissent.
Nucula hoc credo admonuit. Verebat̄ fortasse ne amittef̄t tā-
tas clientelas. Gaueri etiā uult iis q̄ secū sunt; qc̄q̄ cōtra legē.
commiserint. Mustelæ & Tyroni p̄spicit; de se nihil laborat.
Quid. n. cōmisit unq̄; unum aut pecuniā publicā attigit; aut
hoīem occidit; aut secū habuit armatos; Sed qd̄ est; q; de iis
laboret; Postulat. n. ne sua iudiciaria lex abroget̄ quo ipetrato
qd̄ ē qd̄ metuat an ne suoz; aliq; Acidalifia decurio condēnet;
Neq; tñ nos urget mandatis plurib⁹ remittit aliquantum; & re-
laxat. Galliā inquit remitto. Comatā postulo; ociosus uidelicet
eē malo; cū sex legionibus inqt iisq; suppletis ex. D. Bruti exer-
citu; nō mō ex delectu suo tādūq; ut obtineat q̄diū. D. Brutus
C. Cassius cōsules pro ue Cōsules puīntias obtinebunt; uel p̄
consul hui⁹ comitiis. C. frater eius; ē. n. annus ut repulsam tu-
lit; ipse aut̄ ut qnquenniū inqt obtineāt. At istud uetat lex Cæ-
saris & tua. Hæc tu mandata. L. Piso. & tu. L. Philippe Princi-
pes Ciuitatis nō dico quo aīo ferre uez; aurib⁹ accipere potui-
stis; Sed ut suspicor; terror erat quiddam; nec uos ut Legati
apud illū fuistis; nec ut cōsulares; nec uos uestrā nec. R. P. di-
gnitatē tenere potuistis; & tñ nescio quo pacto sapiētia q̄dam
credo qd̄ ego nō possū nō mirari nimis irati reuertistis uobisq;
M. Antonius nihil tribuit; Clarissimis uiris legatis. P. R. Nos

sū qd̄ senatui referā. Cōtinuo
rex affirmauit fore ne amplius
de se Ptolemæus cōquereret;
actū demū manū eius Pōpili-
us tanq̄ fortius ap̄phēdit. Liut⁹
auctor lib. xiv. ab urbe cōdita
Valerius lib. vi. titulo de graui-
ter dictis aut factis. Cotulā;
hūc in epistolis quoq; ad Atti-
tū noīat & cū stomacho ædiliti-
tū uocat. Serui publici; qb⁹
in munere ædilitio utebat̄ res-
publica. Vtrāq; galliā Cifal-
pinā & Macedoniā. Remit-
to; q̄si sul̄uris eēnt. Impudēs
is sit; qm̄ cōtra rēpu. arma sum-
psere. Dederit; pri⁹. nā agros
diuilerat qb⁹ uoluerat. Ca-
uet; p̄spicit; cōsulit. cautū uult
eē illis qb⁹ agros assignauerat.

Pugnaces; ironice. Mane-
ant; rata sint. Septē uiris quos
diuidūdis agris præfecerat.

Nū aut; ironice & cū derisu.
Iudiciaria; qua ēt; cēturioni-
b⁹ iudicata cōcauerat. Coma-
tā; quæ ē transalpis in tres p̄fē-
Gallia diuisa ē; Belgicā; Celti-
cam; quæ & Lugdunēsis d̄r; &
aq̄taniā quæ quōdā Aremoni-
ca uocata ē Narbonēsis. n. q̄ in
terno mari alluit; amne Var-
ro ab Italia discreda; alpiūq; iu-
gis a reliqua gallia; Brachara
noīat; subiecta ipsis motib⁹ &
Ranēnā usq; p̄ducta togata ē.

Acidalifia; lege de reb⁹ ue-
nereis nā Acidalia Venus ē dī-
cta ab Acidalio fonte ī orcho-
meno Macedonia; q̄ ei & mu-
sis dicatus ē quāq; & p̄priū pōt
eē decurionis cuiuspiam corru-
ptissimū. Esse malo; q̄ aliqd̄
dicere. Pro ue cōsules & p̄cō-
sules postq̄ finito cōsulatu ab-
ierūt in puīntias. Procōsul
hui⁹ comitiis. C. frater ei⁹ quē
Antonius comitiis suis p̄cōsu-
lē fecit; hoc ē cui puīntiā dedit
Macedoniā sua auctoritate; &
religiosa illa puīntiaz fortitio-
ne; ut tertia philippica dictū ē.

Repulsam; cōsulatus; & tñ
puīntiā ei. M. Antoni⁹ cōsula-
rē dedit. Lex Cæsaris de pu-
uincis de qua dictū prius. Et
tua; qa Antonius spatū ei pro-
gabat. sed nō qnquenniū. L.
Piso; & L. Philippe; ī legaticū
L. Cæsare & Scruio Sulpitio
ad Antonium missi fuerant.

Tēplū: ubi hēbat senatus.
Referēbāt. q Antonio faue
bāt: senatorz snias referēbāt in
codicillos hoc ē libellis māda
bāt & describēbāt: dabātq; An
tonii ad senatū legato cotulā.

Sūmis honoribz .i. functi.
Ii Antonio fauētes. Vēdi
tabār: uēdere & addicere quo
dāmō uidebanf. Personā: de
coz. Legatū: Cotulā. Redu
cere: honoris grā & deductm
domo ī fogz: & reducim
domū. Alterz liberratē adpiscit

Nā illud qdē: occurrit qōnt:
& fieri hoc timore dicit suspi
cari: n̄ iudā aliqua ī se Qu.
Sceuo lā: is est de quo ī Lælio.
Qu. mutius augur sceuola. fu
it aut. P. filius: eo pceptore iu
ris cōnīlis usus ē Cicero qd̄ ī se
gradit li. d̄ clāris oratoribz: An
Syllā & Q. Pōpetū cū Cra
so cōsularū gessit: quo cū ēt cē
sura funct⁹ ē. Pōti. erat maxi.
cū mariana clade ī senatu occi
sus ē: & fluuio īmersus. Ltuus
li. xxxvi. ī uestibulo Vestāe dū
fugeret tradit necatū. Bello
marfico: qd̄ cōtra Marfos ge
stū ē tpe: belli socialis: qd̄ & ita
licū dī: cū diuersis ī locis bella
Italiæ populi ob negatā ciuita
tē cōcitauere. Marfū & Latīnis
duce Popēdo inītiū faciētibz
ultra Picenū sūt: Marfū & Pelt
gnū: de qbus plura Strabo. Al
terius: meo. Iam sexēnio: iā
sūt anni sex ex quo pugnari cū
Iulio ceptū a Pōpeio & bonis
omnibz pro libertate: cōposi
tis rebus tribz āuis impauit ce
sar: paulo amplius q̄tuor sup
stes Pompeo fuit. Diutius:
tres ānos & āplius. Captiui
frugi: nam captiui si frugi & in
dustrii fuerint. etiā citius so
lēt dimitti & liberi fieri. Hoc
honor: q̄ cōsularū gesser: nam
mutatē uestē populo & faga su
mēte. cōsulares togā retēbāt:
īdē eoz honorī tribuebat.

Nostri honoris insignia: nos
aliis fagatis ī cōsulari ueste.

Huic hosti: Antonio. Præ
se ferat: apte oñdāt: ac minime
dissimulēt. Legatū Antonii.
L. Variū q̄ & ipse uenerat cū
Cotula: Prohibet: hoc. n. su
adebat Ci. n̄ pmitrēdū ut fdisf
Vari⁹: q̄ Cotula cognosabat.

qd non legato Antonii Cotule concessimus: cui portas huius
urbis patere ius non fuit: huic hoc tēplū patuit. Huic aditus in
Senatū fuit: huic externo snias n̄as ī codicillo & oīa uerba re
ferebant: huic etiā se sūmis honoribz hi cōtra dignitatē suā uē
ditabant. Odiū īmortales q̄ magnū est psonā in. R. P. tueri pri
cipis: quæ nō animis solū debet: sed oculis seruire ciuiū domū
recipere legatū hostiū: in cubiculū admittere: & reducere ho
minis ē nihil de dignitate: nīmīū de periculo cogitantis. Quod
aut est periculum: Nā si maximū īdiscrimē ueniet: aut liber
tas parta est uictori: aut mors exposita uicto: quoz alterz opta
bile est: alterz effugere nemo pōt: turpis autem fuga mortis
omni est morte peior. Nā illud qdem nō adducor credam: eē
quosdā qui īuideant alicui⁹ constantia & laboribus: qui ei⁹
perpetuam in. R. P. adiuuanda uolūtatem & a Senatu: & a R.
P. probari moleste ferant. Omnes qdē uīd facere debebamus
eaq; erat nō modo apud maiores nostros. sed etiā nuper sum
ma laus consularium uigilare cogitare: adesse animo. semper
aliquid pro. R. P. aut facere: aut dicere: Ego. Q. Sceuo lā Au
gurē memoria teneo bello Marfico: cū esset summa senectute
& perdita ualitudine quotidie simul atq; luceret: facere omni
bus conueniendi sui potestatem: neq; eū quisq; illo bello uīdit
ī lecto: senexq; & dedilis primus ueniebat ī curiam huius ī
dustriam maxime equidem uellem ut imitarētur ii: quos opor
tebat. Secundo autem loco ne alterius labori īuiderent: Etenī
P. C. cum ī spem libertatis sexennio simus īgressi diutiusq;
seruitutem perpeffi q̄ captiui frugi & diligentes solent quas uī
gilias: quas sollicitudines: quos labores liberandi. R. P. causa
recusare debemus. Equidem. P. C. quanq; hoc honore usi toga
ti esse solent cum est ī sagis ciuitas: statui tamen a uobis cate
risq; ciuibz ī tanta atrocitate temporis: tantaq; perturbatōe.
P. R. non differre uestitu. Non enim ita gerimus nos hoc bel
lo consulares ut æquo animo. P. R. uisurus sit nostri honoris ī
signia: Cum partim e nobis ita timidi sint: ut omnem ī. P. R.
beneficiorum memoriā abiciant: partim ita a. R. P. auerfi
ut huic hosti se fauere præ se ferant. Legatos nostros ab Anto
nio despectos esse & irrisos facile patiantur. Legatum Antonii
subleuatū uelint: Huic enim reditū ad Antoniiū prohibe
ri negabant oportere: & ī eodem excipiēdo sententiā me
am corrigebant: quibus geram morem: Redeat ad Imperato
rem suum Varius: sed ea lege ne unquam Romam reuertatur.
Cæteris autem si errorem suum deposuerint: & ī. R. P. grati
am redierint: ueniam & impunitatem dandam puto. Quas
ob res ita cenleo: Eorum qui cum. M. Antonio sunt: qui ab ar
mis discesserint & aut ad Pansam aut ad Hirciū Cōss. aut ad
Deciū Brutum Imperatorem. Con. designatum. Aut ad. C.

PHILIPPICA NONA

Fraudi sit: poenae. Quae: quocumq; die: quando eis libuerit.

Seruius Sulpitius q primū in orādo .aut certe optimū post. M. Tullii locum tenuit cū ali-
qu. Qu. Mutiū Sa uolā de re amici sui consulisset & de iure semel sibi atq; iterū interrogā
t: ille rñdisset: neq; tñ pcepisset: dixissetq; Muti? Turpe eē Patritio & cās orāti ius in quo
uersare? ignorare: uelut cōtumelia cōmor? iuri ciuili opā dedit. euasitq; oīs hūani & diuī
ni iuris piūssim?. Ciceroni extitit admodū familiaris: qd & ei? ad Ciceronē & Ciceronis

Cæsarem pro. P. R. ante idus martias adierit eis fraudi ne sit q
cū. M. Antonio fuerint. Si quis eorum qui cum .M. Antonio
sunt: fecerit: Quo honore: prāmio ue quis dignus esse uidea
tur: uti. C. Pansa: Hiricius consul alter: ambo ue si eis uideat
de eius honore: prāmio ue priō quoq; die ad senatum referāt.
Si q; post hęc ad Antonium profectus fuerit prāter. L. Vari
um Senatum extimaturum eum cōtra. R. P. fecisse.

Finis Philippicæ octauæ

M. T. C. in. M. Antonium Philippica Nona.
Ellem dii imortales fecisset .P. C. ut uiuo potius
Ser. Sulpitio gratias ageremus: q̄ mortuo hono
res quæreremus. Nec uero dubito quin si ille uir
renūciare legatiōem potuisset & reditus eius uobis gratus fue
rit. & R. P. Salutaris futurus. Nō quod. L. Philippo & L. Pi
soni aut studium aut cura defuerit in tāto officio tātoq; mune
re: Sed cum Serui? Sulpitius atate illis añ iret: & sapientia oī
bus: subito ereptus totam legatiōem orbam: & debilitatam re
liqui. Quod si cuiq; iustus honos habitus ē in morte legato: i
nullo iustior q̄i Seruio Sulpi. reperietur. Ceteri q̄i legatione
mortem obierunt. ad incertum uitæ periculum sine ullo mor
tis metu pfecti sunt Ser. Sulpitius cum aliqua perueniendi ad
M. Antonium spe pfect? ē: nulla reuertendi. Qui cum ita af
fect? eēt: ut si ad grauē ualitudinē labor is accessisset .sibi ipsi
diffideret: nō recusauit quomin? uel i extremo sp̄ritu si quam
opem. R. P. ferre posset. experiretur: itaq; nō illum uis hyemis
nō niues: nō lōgītudo itineris: nō asperitas uiarum: nō morbus
igrauescēs redardauit: Cumq; iam ad cōgressū colloqūq; eius
peruenisset: ad quē erat missus: in ipsa cura & meditatōe obeū
di sui mūeris excessit e uita: Ut igif alia sic hōc Pansa prāclare
q; nos ad ornādū. Ser. Sulpitiū cohortatus es: & ipse multa dixi
sti copiose de illi? laude: quib? a te dictis nihil prāter sententiā
dicerem nisi. P. Seruilio respondendum putarē: qui hūc hono
rem statuæ nemini tribuendum censuit: nisi qui ferro esset in
legatione interfect?. Ego autem. P. C. sic interpretor sensisse
Maiores nros ut cām mortis cēsuerit: nō gen? eē q̄rēdū. Etenī
cui legatio ipsa mortis cā fuisset ei? mōumentū extare uolue

ad eū idicar epistolæ. & si aliq
q̄nq; iteruenit offēsiō. Sed tūc
p̄cipue: cū. L. Murenā ab eo re
um factū defendit Cicero: Le
gat? cū. L. Philippo: & L. Piso
ne ad. M. Antonū Mutinā &
D. Brutum consulē designatū
obsidēt. cū aduersa tenerē ua
litudine: pfect? ē: sed pene im
pulsus nō tñ inuitus: ut reipu.
si posset: p̄dēset: puenit qdem
ad Antonū añq; tñ mādata ex
pōeret senatus discessit e uita.
Actū ē i senatu de eo honorā
do: cūq; statuā ei ponēdā cense
ret Cicero plures & in primis.
P. Seruillus non statuā: sed se
pulchro hōrādū ducebāt: legē
q; illis dūtaxat q̄ interfecti i le
gatiōe fuisset: statuā poni uelle
asserebāt: Cōtradicēt Cicero:
& æquā ponēdā oībus qui in
legatione mortui essent maio
res lege probat sēssisse. Exordi
tur p̄ desiderium homīs defun
cti & p̄ adēptū cōmodum: sed
breuissime narrat & qdē ap̄t̄is
sime subicit deinde diuisionē
quā plures & pulcherrimæ se
quunt p̄bariones & refutatio
nes ēt additis p̄ exēpla exorna
tionibus. Genus causæ est p̄i
deliberatiuū & hoc principale
Suadēt enī ponēdam statuam
Sulpitio. prim demonstratiuū
sed incidēs cum laudatur sulpi
tius: Status uero legitimu? ex
scripto & snīa: nam aliter legē
aduersarii: aliter interpretatur
Cicero. Sapientia: erat enī
inris consultissimus. Erept
us imatura morte. Orbani
ueluti orbam. Ad incertam
ea metuēs quæ metuere om
nes possunt. Nulla reuertē
di: graui ualitudine oppressus
& ui morbi: Ita affectus eēt
ita sese haberet. Sibi ipsi dif
fideret: spem de uita sua nō ha
beret. Obeundi sui muneris
exequendi. Qui hunc ho
nore m statuæ: diuisio est.

Eorum: maiorum. Larres Tolumnius: fidenæ stadiis. xl. ab urbe distabant: ciuitas olim magna & po
pulo frequens Romanorum etiam colonia. Hęc ad Larrem Tolumnium Veientium regē defecere: qua
tuor missi sunt a senatu legati quos Cicero inferius nominat: qui noui consilii causam quærerēt: eos fide

nates Tolūniū iussu occidere. Tribunis militum consulari prāte. Qu. Cincinato Cincinnati filio. M. Aemilio. L. Iulio: statue legatis pro rostris positae sunt. Ipse Tolūnius postea cum Cor. Cossio cōgressus caesus est: eius opima spolia Ioni feretrio relata: auctor Lilius lib. iiii. ab urbe con. CN. Octavius. C. Rufus uir q̄storius. CN. & C. procreauit a quibus duplex octauorū familia defluxit: CN. & deinceps ab eo reliquos functi sūt honoribus summis at. C. eiusq̄ posterī in equestri ordine usq̄ ad Caesaris Augusti patrē cōstitere. Et. CN. qdē Octauii legēdū est. aliter cum historia n̄ cōsonaret. Sed id admittor quod ap̄ Pli. scriptum inuenio li. xxxiiii. na. hi.

his uerbis. Non p̄teribo. CN. Octaviū ob unū uerbū quo regē Antiochū daturū se r̄n̄sū dicere uirga quā tenebat forte circūscripsit: & prius q̄ egredere tur circulo illo r̄n̄sū dare coegit in q̄ legatōe interfecto senatus statuā p̄di iussit q̄ oculatissimo loco in rostris. nā circūscriptū uirga a. C. Pōpilio Antiochū in superiore Philippica dicit C. Sed p̄fecto hic Octaui⁹ nepotem Antiochi missus ad explorandos regum Asiae aīos circūscripsit: p̄pilio exēplū secutus q̄ aū Antiochū circūscripserat. Nouitati. noui. n. erāt quorum maiores magistratū nō gesserāt: Nepotē Antiochū eodē noīe appellatū quo auus

Laodiceae. i. media ciuitas fuit Laodicea noīe a Macedonibus condita. altera in minori Phrygia & urbū phrygiarum maxia. de qua hic loquitur C. Lyco fluuio p̄xia est q̄ ex Cadmo p̄fuit monte urbi ipsi imminente auctor Strabo. Gymnasium uero loc⁹ ubi uariis ludis exerceri iuuentus solebat γυμνασιον enim exerceo est & γυμνασιον exercitatio. num corporis p̄ceptor: pueros & adolescentes instruens.

A quodam leptine. Antiochi iussu. Sola restaret: nam familia pene interierat Cicero nis tpe Huic: CN. Octauius

Itaq̄ est argumentum a minori a maius: Si inquit erepto cōmuni casu: non autem reip: causa monumentis publice ob singularem uirtutem honorādū putarē: multo magis nunc p̄suadere: & censere debeo cū in legatione perierit: mortem uero ellegationē attulisse & seruari adhuc in uita nisi p̄fectus esset potuisse colligit pluribus.

Dit: simile sui: a sua pristina consuetudine uobis parēdi discussurum.

runt: ut in bellis periculosis obirent homines legationis munus audacius. Non igitur exempla maiorū quærenda: sed consilium ē eorū a quo ipsa exempla nata sunt. Explicādū Lartēs Tolumnius Rex Veientum quatuor legatos. P. R. Fidenis interemit quorum statuæ in rostris steterunt usq̄ ad nostrā memoriā: iustus honos: iis. n. maiores nostri q̄ ob. R. P. mortem obierāt: p̄ breui uita diuturnā memoriā reliquerunt. Gn. n. Octauii clari & magni uiri q̄ prius i. eā familiam quæ postea uiris fortissimis floruit: attulit consulatū statuam uidemus i rostris: nemo enī nouitati inuidebat: nemo uirtutem non honorabat: At ea fuit legatio Octauii i qua periculi suspitio nō subesset. Nam cum esset missus a Senatu ad animos Regum scilicet perspicandos liberorumq̄ populorū: maximeq̄ ut nepotē Antiochi Regis q̄ cum maioribus nostris bellum gesserat: clausas habere: elephātos alere prohiberet. Laodicea in gymnasium a quodā Leptine est interfect⁹. Reddita ē ei tum a maiorib⁹ statua pro uita quæ multos per annos progeniem eius honestaret. nunc ad tātā familiæ memoriā sola restaret. Atq̄ & huic & Tullio Clodio & L. Roscio & Sp. Antio & C. Fulcinio q̄ a Veientium Rege caesi sunt Nō sāguinis q̄ p̄fusus ē in morte sed ipsa mors ob. R. P. habita honori fuit. Itaque. P. C. li. Ser. Sulpitio casus mortem attulisset: dolerem equidem tanto. R. P. uulnere mortem aero eius monumentis & luctu. pu. esse honorādā putarem: Nunc autem quis dubitat: quin ei uita tam abstulerit ipsa legatio: secum enim ille mortem extulit: quam si nobiscum remansisset sua cura: optimi filii fidelissimæque cōiugis diligentia uitate potuisset. At ille cum uideret si uestræ auctoritati non paruisset: dissimilem se futurum sui: si paruisset munus sibi illud: pro. R. P. susceptum uitæ finem allaturum: maluit in maximo. R. P. discrimine mori: quam minus quam potuisset uideri. R. P. profuisse: multis illis in urbibus qua iter faciebat reficiendi se & curandi potestas fuit: aderat & hospitem inuitatio liberalis: pro dignitate summi uiri: & eorum hortatio qui una erant missi ad requiescendum: ut uitæ suæ consulendum. At ille properans festinansq̄ mādara nr̄a conficere cupiens i hac cōstantia morbo aduersate p̄seuerauit. Cuius cum aduentu maxie pturbatus eēt Antonius: qd̄ ea quæ sibi iussu nr̄o denunciarent: auctoritate & sententia. Ser. Sulpitii cōstituta: declarauit: q̄ odisset Senatū: cū auctore Senat⁹ extinctū late atq̄ insolenter tulit. Nō igit⁹ magis

PHILIPPICA DECIMA

Octauium Lepidum. Nec Veientium Res eos quos modo nominavi: quam Ser. Sulpitium occidit Antoius. Is. n. pfecto mortem attulit: q̄ cā mortis fuit. Quo circa ad posteritatis & memoriā priere arbitror extare quod fuerit de hoc bello iudicium Senatus Erit. n. statua ipsa testis bellum tam graue fuisse ut legati interitus honoris mēoriā consecutus sit. Quod si excusationē Ser. Sulpitii. P. C. legationis obeundae recordari uolueritis: nulla dubitatio relinquet quin honorē mortuo. Cui iuriā uiuo fecim⁹: faciam⁹. Vos. n. P. C. graue dictū ē: sed dicēdū tñ: uos iquā. Ser. Sulpitii uita priuastis. Quē cū uideretis se magis morbo q̄ orōne excusantē: nō uos qdē crudeles fuistis: Quid. n. mīus in hūc ordinē cōuenit: Sed cū speraretis nihil eē quod nō illius auctoritate & sapiētia effici posset: uehementius excusationi obstitistis: atq; eū q̄ semp̄estrū cōsensū grauisimū iudicauisset: de sentētia deiecistis. Ut uero Panfā cōsulis accessit cohortatio grauior q̄ aures. Ser. Sulpitii ferē didicissent tum filiū meq; seduxit: atq; ita locutus ē: ut auctoritatē uestrā uitā se diceret anteferre. Cuius nos uirtutē admirati nō ausi sumus aduersari eius uolūtati: mouebat singulari pietate filius: nō multū perturbationi eius meus dolor concedebat. sed uterq; nostrū cedere cogebatur magnitudini animi orōisq; grauitati: cū qdē ille maxia laude & gratulatione oīum uestiū pollicitus ē se quod uellitis: eē facturū: neq; eius Inīa piculum uitaturū: cuius ipse auctor fuisset. quē exeq̄ mādata uestra pperatē mane postridie prosecuti sum⁹: q̄ qdē discedens me cū ita locutus est: ut eius oratio omen fati uideret. Reddite igitur P. C. ei uitā: cui admistis. Vita. n. mortuorē i memoria uiuorū ē posita: pficite ut is quem uos ad mortē in scū misistis: imortalitē habeat a uobis. Cui si statuā i rostris decreto uestro staueritis: nulla ei⁹ legatōis posteritatem i obscurabit obliuio. nā reliqua. Ser. Sulpitii uita erit multis praclarisq; monumētis ad omnē memoriā cōmēdatā: semp̄ illius grauitatē. cōstātā: fidē praestātiā. in. R. P. tuenda curam atque prudentiam omnium mortalium fama celebrabit. Nec uero silebitur admirabilis quaedam & in credibilis & pene diuina eius i legibus iterp̄tandis: aequita explicandis scientia. omnes q̄ ex omni aetate hac i Ciuitate intelligentiam iuris habuerunt: si unum i locum conferantur: cum Ser. Sulpitio non sunt comparādi. Neq; enim ille magis Iuris consultus quam iustitiā fuit. Itaq; quae proficiscebantur a legibus & a iure ciuili semper ad facilitatem aequitatemq; referebat. Neque constituere litium actōnes malebat: quam controuersia tollere. Ergo hoc statuā monumento non eget: habet alia maiora. Hae enī statua honestae mortis testis erit: illa memoria uitae gloriose: ut hoc magis monumentum gratiae senatus: quam clari uiri futurum sit. Multum etiam ua

Is. n. pfecto: optimā hāc uia uocat Fab. cū finitiōem pcedit pbari o: ut hic Serulū Sulpitiū ab antonio occitū colligit Cicero & in clausula demū ita finit. Is. n. pfecto mortem attulit qui causa mortis fuit: ergo Antonius occidit.

De hoc bello. Antoniano.

Excusatiōem: nam morbū excusabat: Seduxit: seorsum duxit: alias seduce re decipere ē Nos: ego & filii. Eius: filii.

Eius sententiā: ut legati miterentur. Qua misere: quod ipse interpretatur quia ad aetatem semper declinabat: cum sit plerumq; summum ius: summa iniuria. Gratiae: gratitudinis.

L. Syllæ tres statuæ. L. Syllæ dictatoris fuerit iuxta: sed in honore inquit Plinius lib. xxxiii. Id: sepulturæ honorē. Sanctitas. In ipso solo est: ostendit longe plus esse sepulchrum quā statuā publice tribuere. quoniam am statua pereunte: deicit locus ubi posita statua erat cuiusque esse: at uero pereunte sepulchro locus ipse remanet religiosus: & reuocari in profanum usum non potest: nam ædis sacræ est diruto ædificio: locus sacer manet: & illato semel mortuo in locum quæpiam: religiosus fit locus quod iureconsulti dicunt digestis titulo de rege ditione & quæritate. Ita censeo: suam ut consueuit subiicit sententiam. Lemonius Rufus, a tribu Lemoniis quæ a pago Lemonio appellata est: ad portam Capenam uia latina Nam Rufus a colore dictus est Ser. p. nomē: Sulpitii nomē,

luisse ad patris honorē pietas filii uidebit: qui quāquā afflictus luctu non adest: tamen sic animati esse debetis ut ille si adesset Est enim ita affectus ut nemo unquam unicus filii mortē magis doluerit: quā ille meret patris: equidē & ad famam. Ser. Sulpitii filii arbitror attinere: ut uideatur honorē debitū patri præstitisse: quā nullum monumētū clarius. Ser. Sulpitius relinquere poterit: quā effigiē morū suorum: uirtutis: cōstantiæ: pietatis: ingenii: filium. Cuius luctus aut honor uestro: aut nullo solatio leuari potest. Mihi autem recordanti Ser. Sulpitii multos in nostra familiaritate sermones: gratior illi uidetur si quis est sensus in morte ænea statua futura: & ea pedestris magis: quā inaurata equestris: quæ sit. L. Syllæ prius statua est. Magnific enim Seruius Sulpitius maiorū continentiam diligebat: huius sæculi insolentiam uituperabat. Ut igitur si ipsū cōsulā quid uelit: sic pedestrē ex ære statuam tāquā ex eius auctoritate & uoluntate decerno: quæ quidem magnum ciuū in dolore & desiderium honore monumētū minuet & leniet atque hanc meam sententiam. P. C. P. Seruiliū sententia pbari necesse est. quod sepulchrum publice decernendum Seruio Sulpitio cēsuit: statuā nō cēsuit: Nam si mors legati sine cæde atque ferro nullum honorē desiderat: cur decernit honorem sepulturæ quæ maximè haberi potest mortuo? Sin id tribuit Ser. Sulpitio quod nō est datū. Cn. Octauio: cur quod illi datum est: huic dandū esse non censet? Maiores quidem nostri statuas multis decreuerūt: Sepulchra paucis. Sed statuæ itereunt tempestate uel uetustate Sepulchrorū autem sanctitas in ipso solo est: quod nulla uel deleri neque moneri potest. Atque ut cætera extinguunt sic sepulchra fiunt sanctiora uetustate. Augeat igitur isto et honore is uis: cui nullus honore tribui non debet potest grati sumus in eius morte decorada: cui nullā aliā gratiā referre iam possumus. Notet etiam Antonii nefarium bellum gerentis scelerata audacia. His enim honoribus habitis. Seruio Sulpitio repudiata reiecteque legationis ab Antonio manebit testificatio sempiterna. Quas ob res ita censeo: Cū Ser. Sulpitii quod uir filius Lemonius Rufus difficillimo. R. P. tpe graui piculosoque morbo affectus auctoritatē Senatus: salutemque. R. P. uitæ suæ præpoluerit: contraque uis: grauitatemque morbi contenderit ut ad castra Antonii: quo Senatus cū miserat pueniret. Isque cū iam ppe castra uenisset: uel morbi oppressus uitā amiserit in maximo. R. P. mūere: eiusque mors cōsentanea uitæ fuerit sanctissime honestissimeque actæ: in qua saepe magno usui. R. P. Ser. Sulpitii & priuati & in Magistratibus fuerit: cū talis uir ob Rē publicā in legatione morte obierit. Senatui placeat. Ser. Sulpitio statuā pedestrē æneā in rostris ex huius ordinis sententia statui: circumque eam statuam locū gladiatoribus: ludisque: liberos posterosque eius quaque uersus pedes quinque habere: quod hic ob. R. P. mortem obierit: eamque causam

PHILIPPICA DECIMA

Et in Basi: In lapide qui subest statuae & eam sustinet Quæstoribus urbanis: erant enim & castrenses & puinciales. Redemptori: is est redemptor qui publica & priuata edificia redimit & conducit faciēda unde redemptura: quo uocabulo Liulus utitur: qui itē conducunt conuehendas sarcinas: & onera quæ uis tū publice tum priuate suis & mulis & reda redemptores uocantur. Horatius. Festinat calid⁹ mulis: geru litque redemptor. Salustius: & perpēnā forte cognoscit mulio redēptoris: Designet: unde sepulchrorum designatores dicuntur. Hor. in epistolis: Dum sicus prima calorq; Designatorē decoret litioribus: et si aliter: sed minus uere enar-

rat Acron.

Arcus Brut⁹ ex Italia discedēs in Græciā nauigauit: & ide Athenas pfe- q; ubi The

omnesto Academico & Cratippo pipatico sic operā dabat ut nihil aliud agei uideret Tā rīper tū bellicā rē non negligebat: Herostatū. n. i Macedont am misit: q; Pōpei religas quas dā q; illie erāt colligeret. Nobī les adolefcētes q; athenis studi orum gratiā morabāt. sibi ad iunxit: ex qbus Ciceronis filiū scipue admirabatur ac diligebat: quod & generosus esset: & tyrānos uehemēter odisset.

Manifeste deinde sese apparās ad bellū ab Antistio prætorē ex Asia redeunte sibi amicissimō obutam factus apud Caristum naues aliquot: & æris qn quanginta millia accepit: quot quot milites i pharsalia ex pō peii copiis uagabant. ad eū cō fluxere Aulo Cinæ eqtes per Domitium abstulit. quos i Asiā am ad Dolobellam ducebat.

Arma quæ ad C. antoniū Demetriade cōuehebantur a Cæsare dictatorē ad Partichū præmissa bellū: interceptit. Reges & principes finitimos sibi conciliauit. C. Antonium. M. fratrem ad copias accipiendas q; Gabinius Epidāni & Apolloniæ hēbat uenientem ut com-

in basi inscribi: utiq; C. Pansa. A. Hirco Cōsules alter ābo ue si eis uidebit quæstorib⁹ urbis i perēt: ut eā Basim: statuāq; faciendā & i rostris statuendā locēt: quātiq; locarūt tātā pecuniā redēptori soluendā attribuendāq; currēt. Cūq; antea senatus auctoritatē in uirorū fortū funerib⁹ ornāmētisq; oñderit: placere eū q; amplissime supremo suo die efferri: & cū Ser. Sulpiti. Q. F. Lemonius Ruffus ita de. R. P. merit⁹ sit: ut his ornāmētis decorari debeat. Senatū cēsere atq; e. R. P. æs mare Ediles curules edictū de funerib⁹ hēant. Ser. Sulpiti. Q. u. F. Lemonii Rufi funeri mittere utiq; locū sepulchro in Cāpo Esquilino. C. Pansa Cōsul seu quo in loco uideat pedes triginta quaq; uersus dī signet: quo Ser. Sulpiti⁹ i ferat: Quod sepulchrū ipsius librorū posterorūq; eius sit: uti quod optio iure sepulchrū publicū datum ē.

Finis Philippicæ decimæ.

M. T. C. in M. Antonū Philippica decima.

Aximas tibi Pansa grās oēs & hñe & agere debem⁹ q; cū hodierno die Senatū te nō habitur⁹ arbitramur. ut. M. Bruti p̄stātissimi ciuis lras accepisti ne minimā qdē morā interpoluisti: qn q; pri-

mū maxio gaudio & gratulatōe frueremur: cū factū gratū oī b⁹ dēt eē: tū uero orō: q; recitatis lris usus es. Declarasti. n. aeg eē id qd ego sp̄ lēsi: Neminē alteri⁹: q; sue cōsideret uirtuti iuidere. Itaq; mihi qui plurimis officiis tū cū Bruto & maxia familiaritate cōiūct⁹: min⁹ multa d illo dicēda sū: q; s. n. ptes ipe mihi sūperā: eas p̄occupauit orō tua. sed mihi. P. C. necessitate attulit paulo plura dicēdi snia ei⁹ q; rogat⁹ ē añ me a quo ita sape disletio: ut iā uerear: ne qd mie fieri dēt: miuef amicitia nram uideat p̄petua dissēlio. q; ē. n. ista tua orō Calene: q; mēs

prehenderet profectus: aduersam contradixit uallitudinem: cum fame laboraret: Apolloniæ non solum cibaria præbuere sed itra moenia sua recepe. C. uero Antonio & milites q; circa Apolloniā erāt: & apollonates ipsos Bruto obsecuturos uidēs: Brutotū prexlt: sed tres i itiere cohortes amisit: q; a Bruto cæsæ sūt. Loca dein circa billidē ualide p̄occupata supare cōat⁹ a. M. Cicerōe filio cōmisso plio uict⁹ ē. cui se ipsū. C. cū exercitu dedit. Māsit aut i hōre ap Bruti. dignitatē suæ isignia retinuit dōec exercitū corrupēs: neq; respēsus destitēs: nauī i post⁹: custodie tradit⁹ ē. Appian⁹ tū iterfectū scribit: igēs iā erat Brutus actas: igēs exercit⁹. Transcere i asiā destiauerat: dolobellā opp̄sūt⁹: lras ad scātū dederat: eas Pansa cōsul coactis scatorib⁹ recitauerat: & Brutū laudauerat: q; ant. fauebāt: & i primis Calen⁹. adimēdā Bruto actatē: abducēdasq; ab eo copias cēsēbāt. piculosū asserētes libertati: tātū potētiæ Brutū hñe: & reb⁹ cōib⁹ officere posse. Cū p̄serti ueterani oēs ei eēt isesti: Ci. p̄ officii cōsultis exordiē: q; simulatq; bruti lras acceptas scātū coegerat: & lris recitatis brutū laudauerat: i Calenū dicit & ei⁹ sniam cōfūtās: oēs dbruto suspitōes diluit. De his q; bruto cū copiis se adiūxerāt: uerba facit: suā postcō p̄fert sniam. Tota at oratio i cōtērtione posita ē & refutatione. Quas partes: quod officium. Etus. Qu. F. uis caleni. quem primum omnium quia focer erat sententiam rogabat Pansa. Quæ mens: consillium. Virgill. quæ facere id possis nostram nunc

accipe mentem. Alteg: mar- cum. Amplissimæ fortunæ diuitiæ: Summus honoris gradus: quia consularis. Eum filium. De tribus Antoniiis. M. Calo Lutio. Descriptio: ex sententia quam scriptam attuleras.

Inopia uerbi: quod aliud tibi uerbum non succurrerit ut accidit multis. Tuam facultatem nam ea iudicando facultate es ut deesse tibi uerba non possint.

Litteras Bruti: hoc censerat Calenus senatus consulto declarandum litteras Bruti bene scriptas uideri: cæterum ab eo dimittendas copias hoc eleuat & irridet Cicero. Librarium: quæ scriptorem & cancellarium uulgus uocat. Vsum: experientiam. Quo. S. con. decretum bene scriptas litteras: quasi dicat nullo. Hæc tibi consuetudinem: si hanc consuetudinem bonis iudicandi omnibus non haberes nemo tibi inuideret: quasi dicat hac una causa te oderunt omnes quod tu bonos odisti. Detrectare autem est contra recte tractantes facere Collige te: respice. Genero tuo: Patre. Amplissimi honoris: consularis dignitas.

Eos qui diadema inuidiose hoc d' uno dicit. M. Antonio.

qui nunquam post Kl. Ian. idem censueris quod is qui iniam prius rogat. Cur nunquam tam frequens Senatus fuit quod unus aliquis tuam sententiam secutus sit? Cur semper tui dissimiles defendis? Cur cum te & uita & fortuna tua ad ocium & ad dignitatem iuiter: ea probas: ea decernis: ea sentis: quæ sunt inimica & ocio communi & dignitati tuæ: Nam ut superiora omittam: hoc certe: quod mihi in maxima admirationem mouet: non tacebo. Quod enim tibi cum brutis bellum? cur eos quos omnes uenerari debemus? solus oppugnans Alterum circumfederi non moleste fers: alterum tua sententia spoliis his copiis: quas ipse suo labore & periculo ad. R. P. non ad suum praesidium per se nullo adiuuante confecit. Quis est iste tuus sensus? quæ cogitatio? Brutos ut non probes. Antonios probes? quos omnes carissimos habent: tu oderis? quos acerbissime omnes oderunt: tu constantissime diligas? Amplissimæ tibi fortunæ sunt: summus honoris gradus: filio ut & audio. & spero natum ad laudem: cui cum. R. P. causa faueo: tum & tua. Quæro igitur eum bruti ne similem malis an Antoniiis: ac permitto ut de tribus Antoniiis eligas quem uelis. D. Brutus melius est iques. Cur igitur non his faues? Eos laudas: quorum similem filium tuum esse uis: simul. n. R. P. consulis & proponis ille exempla ad imitandum. Hoc uero. Q: Fusi copiosi sine offensione nostræ amicitiae si cut te cum: a te dissentiens Senator quæro: Ita. n. dixisti et quædam descriptio. Nam te inopia uerbi lapsus putarem: nisi tuam in dicendo facultatem nosses: litteras Bruti recte & ordine scriptas uideri: quod quod est aliud: quam librarium Bruti laudare non Brutum. Vsum in. R. P. Calene magnum iam habere & debet & potest: quando ita decerni uidisti: aut quo. S. C. huius generis: sunt enim innumerabilia: bene scriptas litteras decretum a Senatu: quod uerbum tibi non excidit: ut laepe fit: fortuito: scriptum meditatatum: cogitatum: attulisti: hæc tibi consuetudinem plerisque in rebus bonos obtrectandi si quis detraxerit quod tibi uelit obtrectare. non reliquet. Quæ obrem collige te: placaque animam aliquam & mitiga. Audi uiros bonos. quibus ueris multum: loquere cum sapientissimo homine genero tuo sapiens quod tu ipse tecum. tum denique amplissimi honoris nomen obtinebis. An uero hoc pro nihilo putas. in quo eodem pro amicitia tua iure dolore soleo. efferri hæc foras. & ad. P. R. aures peruenire. ei quod prius iniam dixerit. neminem assensum quod & hodie futurum arbitror. Legiones abducis a Bruto. quæ nempe illas quæ ille ab Antonii scelere auertit: & ad. R. P. sua auctoritate traduxit. Rursus igitur uis illum nudatum atque solum ad. R. P. relegatum uideri? Vos autem. P. C. si. M. Brutum deserueritis: & prodideritis quem tandem Ciuem habebitis? quem ornatis? cui fauebitis nisi forte eos qui diadema posuerunt conseruandos: col qui nomen Regis sustulerunt deserendos putatis. Ac de hac quod dem diuina atque immortalis laude Bruti silebo: quæ gratissima

PHILIPPICA DECIMA

memoria omnium civium inclusa: non dū auctoritate publica testata ē: tātā ne patiētīā dīi boni: tātā moderatiōem: tātā ī inūria trāq̄llitatē & modestiā: qui cū Prætor urbanus esset urbe caruī: ius nō dixit. Cū oē ius. P. R. recuperasset. Cūq; cōkursu quotidiano bonorū oīum qui admirabilis ad eū fieri solebat: p̄sidioq; Italæ cūctæ septus posset esse: absens iudicio bonorū d̄fensus esset maluit: q̄ prælens manu: q̄ ne apollinares qdē ludos p̄ sui. P. q; R. dignitate apparatus: p̄lens fecit: nequam uiam patefaceret sceleratorū hoīnum audaciæ q̄q; q̄ unq̄ aut ludi aut dies lætiores fuerūt: q̄ cū in singulis uersibus .P. R. maxio clamore & plausu Bruti memoriā p̄sequebat̄: Corpus aberat liberatoris: libertatis memoriā aderat: in q̄ Bruti imago cerni uidebat̄: At hūc his ipsīs ludorū dieb; uidebā ī insula clarissimī adolescētis Luculli p̄pinq; sui nihil nisi de pace & cōcordia ciuū cogitantē: eūdē uidi postea Velix cedētē Italia: nequa oriret̄ belli ciuilis cā p̄pter se. O spectaculū illud nō mō hoībus sed undis ipsīs & littorib; luctuosū: cedere e patria seruatorē eius: manere ī patria pditorē. Cassius lapsis paucis post diebus cōsequebat̄: ut me puderet. P. C. in eā urbē redire: ex qua illi abirent: Sed quo cōsilio redierī: inītio audistis post estis expti. Expectatū igit̄ tēpus a Bruto ē: nā quoad uos oīa pati uidit: uisus ē ipse īcredibili patiētīā: postea q̄ uos ad libertatē sensit erectos: p̄sidia uestre libertati parauit. At cui pesti: quātāq; restitit: Si enī. C. Antonius quod aīo intenderat p̄ficere potuisset: potuisset autē: nisi eius sceleti uirtus. M. Bruti obstitisset Macedonia Illyricū Græciā: pdidisse m; eēt uel receptaculū Pullo Antonio uel agger oppugnādæ Italia Græcia: quæ qdē nūc M. Bruti ipio auctoritate copiis non īstructa solū: sed etiā ornata: tetēdit dexterā Italia. suūq; ei p̄sidiū pollicet̄. Quod qui ab illo abducit: exercitū pulcherrimū & p̄sidiū firmissimū adimit. R. P. Eqdē cupio hæc q̄primū Antonium audire: ut itelligat nō. D. Brutū quē uallo circūsedeat: sed se ipsum obsideri. Tria tenet oppida toto in urbe terrarū: Hēt inimicissimā Galliam: eos ēt qb; cōfidebat: alienissimos Trāspadanos Italia oīs ifesta ē: exteræ natōnes a pria ora Græciæ usq; ad ægyptū optimorū & fortissimorū ciuū ipsīs & p̄sidiis tenerent̄: Erat enim spes una ī Antonio q̄ duorū frat̄; atatib; medius īteriect; uirtus cū utroq; certabat: q̄ tāq; extruderet̄ a Sēatu ī Macedonia. & nō cōtra phibere p̄ficisci: ita cucurrit. Quæ tēpestas dīi ī mortales q̄ flāma: quæ uastitas: quæ pestis græciæ fuisset: nisi īcredibilis uis ac diuina uirtus Cæsaris furentis hoīs conatū atq; audaciā cōpræssisset. Quæ celeritas illa Bruti: quæ cura: q̄ uirtus: & si ne illa qdem Antonii celeritas cōtēnēda ē: quē nisi ī uia caducæ hæreditates retar. lassēt: uolasse cū nō interfecisse diceret: alios ad negocium publicum ire cum cupimus: uī lo-

Urbe carē: de his ī prima philippica satis multa. Luculli adolecentis q̄ fuit. L. Luculli p̄stantis illius ipatoris & locupletissimi fillius. Insulæ pprie dictæ sunt quæ nō distinguntur cōib; parietib; cū uicinis: circūctūq; publico aut priuato iungunt̄ ad similitudinē earū terrarū q̄ fluminib; aut mari īminēt. sic uocatæ q̄ in Salo idest mari sunt. Vidi uelias & hoc in pria Philippica.

Proditorē: Antoniu: Inītio: in prima philippica: .C. Antonius: M. Antonii frater: in Illyrium & Macedoniā missus & ad militē colligēdum & puincias sollicitandas. Tetēdit dextrā: porrigit auxiliū: qd̄ ipse interpretatur Ornata: apparata ad dimicādū. Qd̄ p̄sidiū. Ab illo: M. Bruto.

Tria tenet oppida: aut paucissima dicit: ut uulgo solet: aut Brundisiū: Tybur. Suessā intelligit. In Antonio: Caio.

Medius interiectus. nā Cai; erat medius: maior natu Marcus: Minor Lucius. Et nō phibere: nā phibuerat ī Macedonia eū senatus p̄ficisci. Cæsaris: Octaui. Quē nisi in uia caducæ hæreditates retinissent: Caducæ hæreditates dicebātur: cū nemo erat q̄ iure eas adire posset: & uel ad ærariū uel ad fiscū deuoluerant̄: aut a potentiorib; occupabantur. Et quoniā a certo hærede cadebāt: caducæ uocabantur. Tribus autē modis relicta ultimis uoluntatib; deficiebāt & p̄ nō scriptis hēbantur: uel cū iis rclinquebat̄: q̄ in uita tunc non erant: ignaro tñ testatore: uel cū is q̄ hæres institutus fuisset aut legatarius uiuo testatore d̄cedebat: aut cōditio sub qua relictu; aut legatū aliqd fuerat: deficiebat. Lege aut̄ Papia de caducis Relictū aut legatū deficiente cōditione uiuo uel mortuo testatore: ad ærariū perueniebat. Legi aut̄ cām dedere ciuilia bella: qb; plurima fiebāt caduca: & p̄cuntib; uiuis testatorib; iis qb; relictu; legatum uel fuerat: & ipse cōditōes nō ualētib;. Emēdata postea lex ē ut nō ad ærariū & fiscū: sed ad

proximiores deuolueretur quae deficerent. Et Iuuenalis ait: Iura parētis habes: pp me scriberis heres: Legatū oē capis: necnō & dulce caducū: Abolita postremo penitus ē. ut scribit li. Codicis vi. ti. de caducis tollendis. Cū Apollonia: Dyrrachii & Apolloniae copiae erāt quibus Gabinius praerat: Illyricū cū ipio Vatinius obtinebat: sed Caius ī Macedonia p̄ficiscebatur. Quid ergo ei cū copiis Gabinii aut Vatiniū erat. q. d. nihil. Macedoniae ciuitas Capollonia libera oli & optimis instituta legibus: quam Corinthii & Corcyrei aedificauerunt sup Aoum fluiū sita: quē Eantē Eateus uocat. distans ab eo stadliis. x. A sinu uero Rhizonico. xl. Dyrrachium Macedoniae & ipsa libera ciuitas: q̄ Corcyrei cōdidere: sic uocata a Chertonesio in quo sita: ē añ Epidamnus dicta. auctor Strabo. Appianus a Dyrracho Epidamni filio tradit appellatā: li bro secūdo de bellis ciuilibus: Hortensio q̄ sperat Macedoniae. Certissimo mō: finib⁹ ī dubitatis. Illius: Hortensii certus erat exercitus. nec ad eū Gabinii & Vatiniū p̄tinebāt copiae. Ac ne cū Bruto quidē: diceret quispiam: nam occurrit q̄stioni: ne cū Bruto quidē: aliquid erat Gabinii. Vatiniū. & Hortensii copias & tñ eas Brutus accepit. Oēs legiones: rñdet si respu. ipsa ad iudicaret hoc est attribueret & assignaret has copias q̄ suae sūt Bruto assignaret nō Anto. nā Antoni⁹ ad p̄ntiē Brutus ad defensionem ueretur. Ipsi milites: q̄ se Bruto adiūxerāt. Scribit: Brutus. Captus est id qd̄ accidit diuinat Cicero: nam reuera captus fuit. Aut certe hō uerecundus: ironice: Legat⁹ Antonii. C. Antonii. Egrius q̄ ī Syriā ducebatur. si q̄ngenti fueret quos Au. Cinnā abstulit qui eos in Syriā ad Dolobellā ducebatur. Alterū: q̄ngentos egres praedictos. Cn. Domitius: is Domitii illius filius fuit: quē pharsalica pugna Antonius occidit: de hoc Brutus ī epistola ad Ciceronē & Domitio & Apuleio qd̄ attinet me scribere: Ablegato; Syriaco: A. Cinna. P. Vatinius q̄ de cimo año & c. cū gallias Caesar teneret: & Lucā prouinciae suae urbē Hybernātū uenisset Pōpeius & Crassus ad eum p̄fecti sunt. Facta est inter eos conciliatio & concordia: sic ut oīs respu. eorū arbitrio administraret. Conuenerūt autē ut Caesari in aliud q̄nquēntū Galliae progarentur: Crassus & Pōpeius in sequētē añum consulatum peterēt Rediere cādidati in cāpū descēdere. Cato: L. Domitium sororiū suū ad petitionē cōpulit: ut cū utrois crearet: eius libidini repugnaret. Sed armis acta res ē & multi occisi: Cato uulneratus: demūq; Pōpeius & Crassus renunctati consules: Cato cū Domitium opposuisse parum profuisset: & animaduertit in itam rrlum p̄ncipum cōcordiā primū & maximū ciuile malū eē: p̄turā ipse statuit: peteret: Caesar uero & Pōpeius praeturā ī Catone consulatui parē fore uidentes: senatū multis ignorantibus habueret: decreueruntq; ut qui praetores crearent: cōfesti magistratū intrent: neq; consuetum tēpus expectaret. & ne fraudi esset: si q̄s eum magistratū p̄ abitum obrineret: ac simul aicos ad petitionem ipsi īpulere. pecuniā q̄ suffragaturōs corrupent subministrantes. Cūq; nihilominus Catōis uirtus suparet: & prima tribus quae praerogatiuā habebat: eum renunctasset: tonitrua Pompeius mentitus est. Verabāt autē auspicia agi cū populo loue to

lemus extrudere: hunc retinētes exclusimus. At qd̄ ei cū Apollonia: qd̄ cū Dyrrachio: qd̄ cum Illyrico: quid cū. P. Vatiniū ī peratoris exercitu: Succedebat: ut ipse dicebat: Hortensio: certi sine Macedoniae: certa cōditio: certissimo mō erat. etiā illius exercitus: cū Illyrico uero cū Vatiniū legiōibus qd̄ erat Antonio: ac ne cū Bruto quidē: id enī fortasse quispiā improbus dixerit oēs legiones: oēs copiae quae ubiq; sunt. P. R. sunt: neq; n. legiones q̄ Antoniiū reliquerūt: Antonii potiu: q̄. R. P. fuisse dicuntur: oēs. n. exercit⁹ & impii ius amittit is q̄ eo ipio & exercitu. R. P. oppugnat: Quod si ipsa. R. P. iudicaret: aut si oē ius decretit⁹ ei⁹ statueret: Antonio ne an Bruto legiōes. P. R. adiudicaret: alter aduolaret subito ad direptionē pesteq; sociorū: & quae cūq; iret oīa uanaret: diriperet: & auferret exercitu. P. R. cōtra ipsū. P. R. uerteret: alter uero eā sibi legē statueret. ut quocunq; uenisset: Lux uenisse quaedā & spes salutis uideret: deniq; alter ad uertedā. R. P. praesidia quarebat: alter ad cōseruandam. Nec uero hoc nos magis uidebam⁹ q̄ ipsi milites: a quib⁹ tāta ī iudicādo prudētia nō erat postulanda. cū. vii. cohortib⁹ Apollinā isse scribit Antoniiū: qui iā aut capt⁹ ē: qd̄ dii dēt: aut certe hō uerecūdus ī Macedonia nō accedit: ne cōtra Senatū fecisse uideat. Delect⁹ habitus ī Macedonia ē sumo Hortensii studio & industria. Cuius aīum egregiū dignūq; & ipso & maioribus ei⁹ ex Bruti lris p̄spicere potuisti. Legio q̄. L. Piso ducebat legatus Antonii Ciceroni se filio meo tradidit. Equitat⁹ qui ī Syriam ducebatur: bipartito: alter cum a quo ducebatur reliquit ī Thessalia: seseq; ad brutum contulit. alterum ī Macedonia. Cn. Domitius a. dolescens summa uirtute & constantia. ab legato Syriaco abduxit. P. autem Vatinius qui decimo anno iure laudatus a nobis: & hoc tempore merito laudandus est: aperuit Dyrrachii portas Bruto: & exercitum tradi

PHILIPPICA DECIMA

dit. Tenet igitur .P. R. Macedoniam: tenet Illyricū. tue Græ-
ciā: nostræ sunt legiones: nostra leuis armatura: nostri equita-
tus: maximeq; nostræ est Brutus: semperq; noster: cū sua ex-
cellentissimæ uirtute. R. P. nat⁹: tum fato quodam paterni ma-
terniq; generis & nominis. Ab hoc igitur quisquam bellum ti-
met: qui antequam nos id coacti susceperimus: in pace iacere: q̄
in bello uigere maluit: quāquam ille quidem nunquam iacuit.
nec hoc cadere uerbum in tantā uirtutis præstantiam potest.
Erat enim in desiderio ciuitatis: in ore in sermone omnium tan-
tum autē aberat a bello ut cum cupiditate libertatis Italia arde-
ret. defuerit ciuium studiis potius q̄ eos in armorum discrimē
adduceret. Itaq; illi ipsi si qui sunt. qui tarditatem Bruti repræ-
hendant. tamen eiusdem moderationem patientiāq; mirentur.
Sed iam uideo: quid loquantur: neq; enim id occulte faciunt:
timere se dicunt quomodo ferant Veteranū exercitum Brutū
habere. quasi uero quicq̄ inter sit inter. A. Hircii. C. Pāsæ. D.
bruti. C. Cæsaris. Et hunc exercitum. M. bruti. Nā si quatuor
exercitus ii de quibus dixi: propterea laudatur q̄ pro. P. R. liber-
tate arma ceperunt. quid ē cur. M. bruti exercitus non in eadē
cā reponatur? At enim Veteranis suspectum est nomen. M.
bruti magis q̄. D. Eadem non arbitror. & si est enim brutorū
commune factum & laudis societas æquis. D. tamen bruto ira-
ti sunt omnes ii: qui id factum dolebant quo minus ab illo rem
illā dicebāt fieri decuisse. Quid ergo nunc agunt tot exercitus
nisi ut obsidione brutus liberetur. qui autem hos exercitus du-
cunt: ii credo qui. Cæs. res actas euerit. qui cām ueterāorū pro-
di nolunt. Si ipse uiueret Cæsar acrius credo acta sua defende-
ret. quam uir fortissimus defendit Hircius. aut amittior cām po-
test inueniri. quā filius? At eorū alter non dum ex longinqua
te grauissimi morbi recreatus quicquid habuit uirium id in eo-
rum libertatem contulit. quorū uotis iudicauit se a morte reuo-
catum. Alter uirtutis robore firmior: q̄ ætatis cum istis ipsis ue-
teranis ad. D. brutum liberandum pfectas est igitur fortissimi ii
demq; Cæsaris actosq; p̄oni p. D. bruti salute bellum gerunt:
quos ueterani sequunt. De libertate enim .P. R. non de suis
commodis armis decernendum uident: quid est igitur cur iis q̄
D. Brutum omnibus copiis conseruatum uelint. M. Bruti si
suspectus exercitus? An uero si quid esset quod a. M. Bruto ti-
mendum uideret? Pansa id non uideret? Aut si uideret non la-
boraret quis aut sapientior ad coniecturam reorū futurarū: aut
ad p̄pulsandum metum diligentior? Atqui huius animum er-
ga. M. Arutum studiumq; uidistis: præcepit orōne sua quid
decernere nos de bruto: quid sentire oporteret: tantumq; abfu-
it ut p̄calosum. R. P. M. bruti putaret exercitum: ut in eo fir-
missimum. R. P. p̄sidium & grauissimum poneret. Scilicet

nāte. Pulsis inde e campo opti-
matib⁹: magnis largitionibus
factum ē ut Varinius p̄ Caro-
ne prætor renunciaretur: qui
anno sequenti ambitus reus fa-
ctus ē: & a Cicerone defensus
ac laudatus: quod quamobrē
fecerit ipse docet Cicero in epi-
stola ad Lætulum: q̄ est lib. pri-
mo familiarū. Hunc Variniū
oderat pri⁹ Cicero: quoniam
Tri. pl. Clodio fauerat: extat
q̄ orō cōtra Vatinium testem
qua eum proscindit & lacerat.

Decimo āno: totidem exie-
rat ex quo Varinium Cicero
defendit & laudauit Paterni:
Brutorum. Materni: Seruili-
orum. Quo minus: nā
Decimus præcipue a Cæsare
diligebatur: plurimiq; siebat
& secundus ab eo institutus hæ-
res fuerat. Acrlus credo
acta sua defenderet: quasi di-
cat minime. Quem fili⁹
Octaulus. Alter: Brutus.

Quorum uotis populi:
ur est dictum in prima philip-
pica. Alter: Octaulus.

Scilicet: cum derisu hoc

& stomacho. Comitibus centuriatis: Comitibus centuriatis quod sine prius est dictum: Constat. n. ex censu & aetate: fieri uero in tra pomerium nefas erat. Sed prospicere reip. quia simulat se timeri & prospicere ne quod respu. d. trimenti capiat. Illorum: simulatio quod non timet. Sit ignauia ut credat eos timere quod re uera non timet. sed timere se simulat. ipse si quod timet: uehementius timet.

Malum: Interiectio est. Fastidium: supbia a fastu. Non sunt credo innumerabiles: quod. d. sunt innumerabiles ut non sint timendi ueterani. Ingenuo dolore: non seruilis: sed quod ingenuos decet. Potest igitur stare. quod. d. minime potest. Quos ueteranos. Fatalis casum: quo uictus est Pompeius & Caesar rerum potitus. Hunc uestitum: saga: Non. n. in spiritu uita est: hoc est in uiuendo & spiritum ducendo: sed in actionibus & rebus gestis ac uirtute. Sed ea nulla est omnino seruientis: nam quod uerius mortuus est quam uiuit.

Quod si &c. etiam si immortales euaderemus presens periculum est fugientes: tamen tanto magis fugere immortalitate deberemus: quanto seruitus futura esset diuturnior ipsa immortalitate. Quae naturae quod debeat omnino. n. morturi sumus.

haec Panfa aut non uidet. Hebeti enim ingenio est: aut negligit quae enim Caesar egit ea rata esse non curat: de quibus confirmatis & sancendis legem comitibus Centuriatis ex auctoritate nostra laturus est. Desinat igitur, aut si qui non timet: simulare se timere: sed prospicere Reipu. aut si qui omnia uerentur: nimium esse timidus: ne illorum simulatio horum & ignauia. Quae malum est ista ratio: semper optimis causis ueteranorum nomen opponere: quoque etiam si amplecterer uirtutes: ut facio: tamen si essent arrogantes: non possem fere fastidium. At nos conantes seruitutis uincula rumpere impedit: si quis ueteranos id nolle dixerit: non. n. sunt credo innumerabiles quod pro communi libertate arma capiunt: Nemo est propter ueteranos milites uir quod ad seruitutem propullandam ingenuo dolore excitetur: Potest igitur stare: R. P. freta ueteranis sine magno subsidio iuuentutis: quos quidem libertatis adiutores complecti debetis: seruitutis auctores sequi non debetis. Potestremo enim erumpat aliquando uera & me digna uox: si ueteranorum nutu mentes huius ordinis gubernantur: omniaque ad eorum uoluntatem dicta factaque nostra referunt: optanda mors est: quae ciuibus R. semper fuit seruitute potior. Omnis est misera seruitus: sed fuerit quaedam necessaria: & quod nam principium putatis libertatis capescenda: an cum illum necessarium & fatalem pene Casum non tulerimus: hunc feremus uoluntarium tota Italia desiderio libertatis exarsit: seruire diutius non potest. Ciuitas. Seruus. P. R. hunc uestitum atque arma dedimus: quod ab eo flagitati sumus: Magna nos quod de spe & prope explorata libertatis causam suscepimus. Sed ut concedam incertos exitus esse belli: Martemque communem: tamen pro libertate uitae periculo decernendum est. Non enim in spiritu uita est: sed ea nulla est omnino seruientis. Omnes enim nationes seruitutem ferre possunt: nostra ciuitas non potest. Nec ullam aliam ob causam nisi quod ille laborem doloremque fugiunt: quibus ut careant: omnia perpeti possunt: nos ita a maioribus instituti atque imbuti sumus: ut omnia consilia atque facta ad uirtutem atque dignitatem referamus. Ita praecleara est recuperatio libertatis: ut ne mors quidem sit in re petenda libertate fugienda: Quod si immortalitas contra consequeretur praesentis periculi fuga: tamen ea magis fugienda esse uideret: quo diuturnior esset seruitus. Cum uero dies & noctes omnia nos undique fata circumstant: non est uestri: nominisque Romani dubitare eum spiritum quem naturae quis debeat: patriae reddere. Concurrunt undique ad commune incendium restinguendum: ueteranisque primi Caesaris auctoritatem secuti: conatum Antonii repulerunt. Post eiusdem furorem Martia legio fregit: quarta afflixit: sic a suis legionibus condempnatam irrupit in Galliam: quam sibi armis animisque infestam inimicamque cognouit. Hunc. A. Hircii. C. Caesaris exercitus insecuti sunt.

Post Panfæ delectus urbem totamq; Italiam erexit. Vnus est omnium hostis: quãq; habet secum. L fratrem carissimum. R. P. ciuem: Cuius desiderium Ciuitas ferre diuitius nō potest. Quid illa tertius belua quid imanus? qui ob eam causam natus uidetur: ne omnium mortalium turpissimus esset Antoni? Est una trebellius: qui iam cum tabulis nouis redit in gratiam. T. Plācus ceteri pares qui id pugnant: id agunt: ut contra. R. P. restituti esse uideant: sollicitat hoies imperitos. Saxas & Capones ipsi rustici atq; agrestes: q hãc. R. P. nec uiderunt unq; nec uidere cōstitutã uolunt: q nō Cæsaris: sed Antoni acta defendunt: quos auertit agri Cāpani infinita possessio. Cuius eos non pueret miror cū uideat se mimos & mimas haberi uicinos. Ad has pestes opprimēdas quid est cur moleste feram? qd. M. Bruti accessit exercitus: imoderati credo hominisi & turbulenti uide ne nimium pene patiētis & si in illius uiri consiliis atq; factis nec nimium: nec paucū unquam fuit. Omnis uoluntas. M. Bruti. P. C. omnis cogitatio: tota mens auctoritatē Senatus libertatē. P. R. intuet. Hæc hēt pposita. Hæc tueri uult tentauit qd patientia p̄ficere posset: nihil cū p̄ficeret: contra uī expetiēdum putauit. Cui qdē. P. C. uos idem tribuere hoc tempore debetis: quod ad. xiii. Kl. Iañ. D. Bruto & C. Cæsari me auctore tribuistis: quorū priuatum de. R. P. consiliū & factū auctoritate uestra ē comprobatum atq; laudatum. quod idem in. M. Bruto facere debetis a quo insperatum & repētū. R. P. præsidium legionū: eqtatus auxilioꝝ magnæ & firmæ copia comparatæ sunt: adiungendusq; ē. Q. Hortēlius: q cum Macedoniam obtineat: adiutorē se Bruto ad comparādum exercitum fidelissimū & cōstātissimū præbuit. Nam de Apuleio seperatim censeo referendū cui testis est pl̄ras Brutus: eum principem fuisse ad conatum exercitus comparandi. Quæ cū ita sint. quod. C. Panfa Conf. uerba fecit de litteris: quæ a. Q. Cepione Bruto Proconf. allatæ & huic ordini recitatæ sunt: & ea re ita censeo: Cum. Q. Cepionis bruti proconf. opera: consilio: industria: & uirtute difficillimo. R. P. tempore prouinciã Macedoniam: Illyricum: Cunctã Graciã: & legiones: exercitus: eqtatus i conf. Senatus. P. q. R. potēstate sunt id. Q. Cepionem Brutum Proconf. bene & e. R. P. & sua maiorūq; suorū dignitate cōsuetudineq; R. P. bene gerēda fecisse eamq; re senatui. P. q. R. gratã esse & fore: utq;. Q. Cepio Brutus. Proconf. prouinciã Macedoniã. Illyricum: totãq; Graciã tueat defendat custodiat icolumēq; seruet: eiq; exercitui: quē ipse cōstituit: comparauit: prælit: pecuniaq; ad rem militarem: si qua opus sit quæ publica sit: & exigi possit utat: exigat: pecuniasq; a quibus uidetur ad rem militatē mutuas sumat: frumentū imperet: operãq; det ut cum suis copiis q̄proxime Italiam sit.

Charissimum reipu. ciuem ironice. Tabulis nouis: quæ ne fierent intercessit Antonio nūc uero ut faciat auctor est.

Ipsi rustici: homines rustici erāt saxa & capho: Auertit abduxit a republi. & ad Antonium traduxit. Cuius agri.

Mimos & mimas: quib⁹ & ipsi ager campanus fuerat diuifus. De Apuleio: de quo Brutus ad Ciceronem scribit i epistola. A. Qu. Cæpione: M. Brutus proprio & uero nomine dictus est. Qu. Cæpio Brutus: & tamen. M. brutis appellatus: Senatus consultis uerū exprimebatur nomen.

Um Brutus & Cassius Antonium & amicos Cæsaris occisi formidantes urbe excessisse
 aucta ilico antonii potestas: itaq; ad prouincias occupandas: & exercitus quosq; eent sibi
 uedicandos: a ium adiecit. Cūq; in primis Syriā cuper iā Cassio decretā: & suspectū se aī ad-
 uerteret: foreq; colligeret ut maiore de se suspitionem excitaret: si illā pereret, Dolobellam
 iuuenē & ambitiosum: quem clam sibi adiungebat senatus: quoniam Antōio ass due pri-
 us fuisset aduersatus. ad Syriā petendam & paratū in Parthos exercitū impulit. Cūq; im-

petrari res per senatum nō pos-
 set lege lata ad populū: magnif-
 tamen contentionib; Syria &
 Parthicū bellum Dolobellæ
 decreta prouincia ē. Erat tunc
 Asiæ pfectus. C. Trebonius
 unus ex Cæsaris percussorib; q
 Antoniu extra curiā detinuerat:
 dum Cæsar cōfodere: Is
 ciuitates muro sepiebat: pecu-
 nias cōgerebat: exercitū pabat
 bruto Cassioq; ut id faceret in
 primis adhortatib;: uenientē
 ad se Dolobellam pergamo &
 smyrna non admisit: & quo-
 niā cōsul erat: extra muros cō-
 meatum parari iussit Cūq; ur-
 bes ille suaderet: neq; tamen p-
 fieret qd; ut ephesi reciperet
 Trebonius mādauit: Illuc ue-
 ro tendentē ex Interuallo quod-
 dam subseq; iussit: it recedentē
 Dolobellam nocte supuenien-
 te intuentes: nec ulterius suspi-
 cati quicq;: paucis relictis qui
 persequeretur adhuc: Smyrnā
 se recepere: Sed conuersus Do-
 lobella & eos q relictū fuerant
 adeptus. occidit oēs: smyrnam
 cōtēdit: in custodi tā offendit:
 admotis muro scalis occupat
 Treboni; i lecto d phē; sic oc-
 cidit ut ipse narrat Ci. & si Ap-

pianus refert: Treboniū supplicasse militibus ut ad Dolobellā duceretur: sponteq; secuturam se dixisse:
 Ducem uero turmæ intuentem: teta sequere post tu respōdisse: caput interim nobis præben. nam ut hoc
 asseramus nobis mandatum: & hoc dicto caput abscondisse: Dolobellam arte luca pro tribunali ubi iudic-
 cas sedere solebat Trebonius: pont iussisse: exercitui q; ex Cæsaris fuisset percussoribus: & caput: & reli-
 quum corpus ludibrio extitisse. Allato Romam de Trebonio Dolobella hostis iudicatus est: de quo p-
 sequendo cum in Senatu relatum fuisset: & alii priuato cuius oprimo & innocentissimo Imperium defe-
 rendum: alii alterum consulem mittendum censerent: neutram sententiam probat Cice. dicens præter
 maiorum morem faciendum: si priuato imperium deferatur: & inutile atque inhonestum cum ipsis con-
 sultibus: tum reipubli. si alter consulum mittatur. Negotium Bruto & Cassio qui in uicinis erant locis
 dandum suadet. Nam Brutus in Macedonia uersabatur & Græcia: Cassius eo consilio ex Italia profe-
 ctus fuerat: ut Dolobellam Syria prohiberet. Exorditur autem Cic. per commodum quod ex ipso nasci
 uidetur incommodo quo effecta erat respubli. miserabili Treboni morte ut animaduertentes tam atrox
 Dolobellæ facinus ab Antonio qui longe crudelior est & scelerator diligentius uigilantiusq; caueant &
 hoc in hæ Philippica Ciceronis fuit consilium: per hanc ex Dolobellæ scelere occasionem magis magis-
 que in Antonium Senatores accendere in quem inuehitur: etus scelestissimos commemorans & audacis-
 simos comites: ac nihil non ausuros dicens nisi q; primum opprimantur. Vel mœrore potius: nam
 dolor est quiddam generalius: mœror particularis: utrunq; sic diffinit Cicero. Dolor est ægritudo
 crucians: mœror ægritudo flebilis. Crudeli: quoniam abscessum caput. Miserabili: qui etiam
 post mortem ludibrio fuit militibus. Immanitas qualis ferarum omnem egressa humanitatem.

Alter: Dolobella Trebonium occidit: & Syriam prouinciam occupauit De altero: Antonio pa-
 refecit enim quid cogitaret prouinciam Galliam occupare: ut inde armatus urbem & imperium inuade-
 ret. Ultra mortē: sicut i Trebonio Dolobella. Ecce tibi supabūdat tibi: ut sa; p; a; Virg. & sermo ē iratis

Cumq; litteris. Qu. Cepionis Bruti. Procons. intellectum sit.
 Qu. Hortensii Procons. opera & uirtute uehementer. R. P. ad
 iutam: omniaq; eius consilia cum coniliis. Qu. Cepionis Bru-
 ti Procons. coniuncta fuisse: eamq; rem magno ului. R. P. fu-
 isse. Qu. Hortensium Procons. recte & ordine exq; R. P. fecis-
 se: Senatuq; placere. Qu. Hortensium Procons. cum. Qu. Ce-
 pione Procons. & legatis suis Macedoniā prouinciā obtinere
 quo ad ex. C. S. successum sit.

M. T. C. i. M. Antoniu Pilippica Vndecima.

Agno in dolore sum. P. C. uel mœrore potius:
 quem ex crudeli & miserabili morte. C. Trebo-
 niū optimi Ciuis: moderauissimūque homines ac-
 cepimus. Inest tamen aliquid: quod. R. P. pro-
 futurum putem. Perspeximus enim quanta in iis qui con-
 tra patriam scelerata arma cœpunt inestet imanitas. Nam duo
 hæc capita nata sunt post homines natos: terribima: & spurtilsi-
 ma: Dolobella: & Antonius: quorū alter effecit: quod optabat
 de altero patefactū est: quid cogitaret. L. Cinna crudelis. C.
 Marius in iracundia perseverans. L. Sylla uehemens: neq; ul-
 lius horum in ulciscendo acerbitas progressa ultra mortem ē:
 quæ tamen pœna in ciues nimis crudelis putabatur. Ecce tibi
 geminum in scelere par: inusitatum, inauditum, ferū, barbæ.

Itaq; quoq; summū quondā inter ipse odiū bellūq; meministis eodē postea singulari inter se cōsensu & amore deuinxit im purissimæ naturæ & turpissime uitæ similitudo. Ergo id qd fecit Dolobella in quo potuit; multis idē minat. Antoni⁹: ille cū pcul abesset a Consi. exercitibusq; nostris: nec dū Senatū cū P. R. conspirasse sensisset: fretus Antoni⁹ copiis ea scelera suscepit: quæ iam Romæ suscepta arbitrabat a socio furoris. Quid ergo hunc aliud moliri: quid optare censeris: aut quā oīno causam esse belli: oēs q libere de. R. P. sensimus: qui dignas nobis sententias diximus. qui. P. R. liberum esse uolumus: statuit ille quidem non inimicos: sed hostes maiora i nos q̄ in hostē supplicia meditatur: mortem naturæ pœnam putat esse: iracūdiæ tormentum atq; cruciatum. Qualis igitur hostis habendus est: a quo uictore si cruciatus absit: mors in beneficiū partem numeretur: Quamobrem. P. C. quanq̄ hortatore non egetis: ipsi enim uestra sponte exaristis ad libertatis recuperandæ cupiditatem: tñ eo maiore studio libertatem defendite: quo maiora propolita uictis supplicia seruitutis uidetis. In Galliam inuasit Antonius: in Asiam Dolobella: in alienam uterq; prouinciā. Alteri se Brutus obiecit: impetūq; furentis atq; oīa diuexare & diripere cupientis uitæ suæ periculo colligauit: a progressu aruit: a reditu refrenauit: obsideri se passus: ex utraq; parte constrinxit Antonium. Alter in Asiam irrupit cursum: ut in Syriā patebat uia certa: neq; longa. Quid opus fuit cū legione præmissa Marso nescio quo octauio scelerato latrone atq; egente. q̄ popularet agros: uexaret urbes nō ad spē cōstituendæ rei familiaris: quā tenere eū posse negant q̄ norunt: mihi. n. hic Senator ignotus ē: sed ad præsentē pastū mendicitatis suæ: cōsecutus ē Dolobella nulla suspiciōe belli. Quis. n. id putaret: Securæ collocutiōes familiarissimæ cū Trebonio: cōplexusq; sumæ beniuolentiæ: falsi indices exiterūt in amore simulato: dexteræ quæ fidei testes esse solebant: pfidia sunt & scelere uiolata. Qui nocturnus introitus in Smyrnā: q̄ si i hostiū urbē: quæ ē fidelissimorū antiquissimorūq; sotiōrū. Oppressus Treboni⁹ si ut ab eo q̄ apte hostis eēt: incaut⁹. si ut ab eo q̄ ciuis & tū spēm h̄ret: miser. Ex quo nimis documētū. nos cape fortuna uoluit. qd eēt uictis extimescendū. Consularē hoīem consulari impio puinciā Asiā obtinentē Samario exuli tradidit: interficere statim captū noluit: ne nimis credo in uictoriis liberalis uideret: cum uerborum contumeliis optimum uirum incestore lacerasset: tū uerberib⁹ ac tormētis quæstioem habuit pecuniæ publicæ: idq; p̄ biduū: post autē ceruicibus caput abscidit: idq; fixū gestari iussit in pilo: Reliquū corpus tractū atq; laceratū abiecit in mare. Cum hoste hoc bellādū est: cuius deterrima crudelitate hominis barbaria superata est. Quid loquar de eadē ci-

congruēs. Quoq; Dolobellæ & Antoni⁹: de quoq; inimicitis satis multa dicta sūt pri⁹.

In quo potuit: i Trebonio.

Consi. Pāsa & Hirtio. A soto fu. Antōlo. Mortē: si enī occidat: existimat naturā pœna affici q̄ dissoluit animā a corpore: si etiā torqueat & cruciet: iracūdiæ satisfieri. Ex utraq; parte: reditu & pgressu. Marso octauio: hic legatus cū Dolobella ē pfectus. Qui popula ret agros: asiaticos. Quā rē familiarē. Teneat: uert & ser uare. his. n. erat morib⁹: eaq; p digalitate utueri p̄a negret.

Hic scator: hoc cū stomacho ait. Ad p̄sentē pastū: quæ p̄sē tē pascerēt & dacitatē cū in dies utuerēt: & p̄sentis tantū diei haberēt rōnē. Nulla suspiciōe belli: cū nihil bellicū metuerēt si populi p quoq; agros iter habebat. Securæ collocutiones: nā & si itra urbes non recipiebatur: cum eo tñ colloq̄bat: & cōmeat⁹ extra urbē p̄hebat. Fidei: cui Numa Pōpili⁹ dextrā cōsecrauit: ut ait Lili⁹: quā etiā Plini⁹ i fide Inq̄ appeti. Nocturnis: scalis admotis muro: Smyrnā: post elizomenas in Ionia Smyrna ē a q̄ sin⁹ smyrneog Lydi euerter. Antigon⁹ pri⁹: de i de Lysimachus suscita uit: pars i mōte sita ē: pars maxima in cāpo iacet: Melas ānis p̄terfluit. De Homeri origine cū aliis q̄busdā certat Smyrne: auctor Strabo: q̄ hoc i loco ob fidiōe a Dolobella Treboniū captū dicit: & dirutas cōplures urbis pres. Qui apte hostis eēt: sed hostis apte nō erat: nā si hostis fuisset: incaut⁹ eēt habendus Treboni⁹ q̄ sic se opprimī stultisset: Qui ciuis eēt tū spēm h̄ret. nō hostis esset p̄iæ sicut postea iudicatus ē. Miseg: nā occidit a ciue miseg ē. Quid eēt uictis extimescendū: cū hæc fiūt: neq; uictis neq; ab hostib⁹ sed a ciuib⁹. Cōsularē: treboniū. Samario: ad Trebonio caput āpurādū missus ē. Interficere statim: aliter tñ Appian⁹.

Incesto: turpi: impuro. Quæ sthouē h̄uit: quæstuit p tormen ta ubi esset pecunia publica ex uectigalibus & tributis.

Hoc iugum: hanc feruiturē quam nobis ueluti iugum uolunt imponere. Eculeum tormenti genus. est equuleus ab equo diminutuum dicitur & equulus & equula. f. g. Modice moderate. Cruciamenra morborum: ut clau: podagrae Torminum. Miserior qui suscipit in se scelus: qui peccat concepit enim qua poena ob commissum peccatum dignus sit: & torquetur assidue. Hinc Iuuenalis ait Cur tamē hostu Euasisse putes quos diri conscientia facti Mens habet aitonitos: & furdo uerbere cædit Occultum quatiēte animo tortore flagellum: Poena autē uehemēs & multo feuior illis Quas & cæditus grauis inuenit & Rhadamantus: Noctē dieq; suum gestare in pectore testem. Subire: pati: Regulus: de quo notissima historia. est autem locus comparationis a minori ad maius: si crudeles in hoste iudicati sunt poeni: quāto crudelior in ciue Dolobella est habendus: Alterius: Trebonii. Alteri Dolobellæ.

uium. R. de direptione fanor: q̄s est qui pro rerum atrocitate deplorare tantas calamitates queat: & nunc tota Asia uagat: uolitat ut Rex: nos alio bello detineri putat: quasi uero nō unū idēq; bellū sit contra hoc iugū ipior: nefariū. Imaginē Antonii crudelitatis in dolobella cernitis: ex hoc illa effecta est: ab hoc illa Dolobellæ scele: um præcepta sunt tradita Hunc leniorem q̄ in Asia Dolobella fuit in Italia: si liceat: fore putatis Antoniu Mihiquidem & ille puenisse uidet quoad progredi potuerit ferri hois amentia. Neq; Antonius ullius supplicii adhibēdi: si potestatem habeat: ullam ptem est relicturus. Ponite igit ante oculos. P. C. miseram quidem illā & flebilem speciem: sed ad incitandos aios uestros necessariā: nocturnū impetū in urbē Asiæ clarissimā: irruptionē armator: in Trebonii domū: cū ille miser prius latronū gladios uideret: q̄ quærens quæ res esset: audisset furentis introitum: Dolobellæ uocem impuram: atq; os illud infame: uincula: uerbera: eculeum: carnificem: tortoreq; Samarium: quæ tulisse illū fortiter & patienter ferunt. Magna laus meoq; iudicio omnium maxima. Est enim sapientis qcqd homini accidere possit: id præmeditari ferēdū modice si aduenit esse: maioris est omnino consilii prouidere: nequid tale accidat. Sed animi non minoris: fortiter ferre: si euenerit. At Dolobella quidem tam fuit imemor humanitatis: quāq; eius nūq; particeps fuerit: ut suam insatiabilem crudelitatem exercuerit. non solum in uiuo: sed etiam in mortuo. At in eius corpore lacrando atq; uexando cū animū fatiare non posset: oculos pauit suos. O multo miserior Dolobella q̄ ille quē tu miserimū esse uoluisti. Dolores Trebonius pertulit magnos: multi ex morbi grauitate maiores: quos tñ nō miseros: sed laboriosos solemus dicere. Lōgus fuit dolor bidui: at cō pluribus hominib⁹ aiorū saepe multorū: nec grauiora uere sūt carnificū tormēta: q̄ interdum cruciamēta morborū: alia sūt alia unq;: o perditissimi homines & anētissimi multo miseriora: nā quo maior uis est animi: q̄ corporis: hoc sūt grauiora ea quæ concipiunt aīo: q̄ illa quæ corpore: miserior igit qui suscipit i se scelus: q̄ is qui alterius facinus subire cogit. Cruciatu est a Dolobella Trebonius. Et qdē a Carthaginensibus Regulus: in q̄re cum crudelissimi Poeni iudicati sint i hoste: quid i ciue de Dolobella iudicandū est: an uero hoc cōferendū est: an dubitādū uter miserior is ne cuius mortē: S. P. q. R. ulciscit: an is qui puncti Senat⁹ Sentētia hostis ē iudicat⁹? Nā cōteris qdem uitæ partib⁹ quis est: q̄ possit sine Trebonii maxima cōtumelia conferre uitam Trebonii cū Dolobella? Alterius consilium: i genium: humanitatem innocentiam: magnitudinem animi i patria liberanda: q̄s ignorat: Alteri a puero pro deliciis crudelitas fuit. Deinde ea libidinū turpitudine: ut i hoc sit sp̄ ipse latat⁹ q̄ ea faceret: q̄ sibi obiici

Re certe uoluit: qui ad prædas & rapinas Antonium sequi maluerat. Quid bestia: is est. L. Bestia qui in prætura petitione repulsam passus est: & ambitus daturus: & si Cicero eum defendit. Ipse in epistola ad Quintum fratrem. Ad. iiii. Idus februarias dixit pro Bestia de ambitu apud prætorum C. N. Domitium in foro medio maximo conuentu. i. c. d. q. i. e. u. locum indicendo: Cum Sextus multis in templo Castoris uulneribus acceptis presidio Bestia seruat. Danatione: quia non proter renunciat. sed esse abire paulo post daturus frustra defendente Cicerone.

Alter Cæsar Vopiscus: & hic cum Antonio erat homo ædilitus: & tunc consulum peribat cum lex esset ut fieri consul non posset quod proter non fuisset erat proter rea adulescens ut proter adulescenti gratum negret. Homo summo ingenio: ironice omnia n. eminit huius Vopisci C. i. in epistolis ad Atticum sæpe. Vopiscum uocabant ueteres unum e geminis quod reciti utero nasceret: altero interempto abortu: ut tradit Plinius. Sexta palma: si accusaret iterum difficile esset defendere: & uictoriam defendendo cõsequi cum ad Antonium transierit: & gladiator factus sit. Sed hec iudicium culpa non mea est: quo minus absolueret: nam defendi quod ego: ut alii as. sed iudices dannaerunt & extruserunt: omnia tamen irõice. Quid tamen nihil aliud nunc agere uideat: Antonio hæretes & omnia contra patriam factis. Illos iudices: quod dannaerunt sententiis suis. Quod res iudicatas irritas fecimus: defendendo Vopiscum: & irritum iudicium faciendo: illum absoluedo & restituendo. Neque hoc in hoc uno est hoc non in uno solo irritas fecimus res iudicatas In eisdem castris: Antonii. Cæsar: Iulius. Nescio quod propter contempsum sic ait. Ex uictoria Celtiberia: quod propter est hispania: propter quam Tagas & Anas fluua decurrunt. Castorum metator: quod locum perabat & purgabat metatibus: hoc est ponendis castris. Nunc urbis: metator hoc est diuisor. metari. n. diuiserit & partiri. Horatius. Nulla decem pedis metata priuatis porticus. Aqua: urbe. Alienus quod ex Celtiberia. Suo capiti dicitur saluis nobis: quod d. minime decet etiam sibi ipsi dominari saxa & suo capiti liberumque esse: dum salui & tolumus nos sumus. His: saxa & caphoni. Dotem: ingentes diuitias a Cæsare ueluti dotem quandam præbitas. Nitriculas: ueluti nitriculas hoc est fructus prædiorum quibus nutrentur. Lumina: ironice. Lege: agraria quam per uim latam iudicauit: quorum alter

ne ab inimico quidem possent uerecundo. Et hic diu immortales aliquando fuit meus amicus: occulta enim erant uicia non inquireti: neque nunc fortasse alienus ab eo essem: nisi ille uobis. nisi moribus patriæ & humanitati inuentus esset inimicus: a quo admoniti diligentius & uigilantius caueramus Antonium: etenim Dolobella non ita multos secum habuit notos ac insignes latrones. At uidetis quot & quam multos habeat Antonius. Primum. L. fratrem: quam faciem diu immortales: quod facinus: quod scelus: quem gurgite: quam uoragine: quod eum non sorbere animo. quid non haurire cogitatione: cuius sanguinem non bibere censeretis: in cuius possessiones atque fortunas non impudentissimos oculos spe & mente defigere. Quid censonium: qui se uerbo Prætorum esse Urbanum cupere dicebat: re certe noluit. quid Bestia: qui se consulatum in Bruti locum petere profitetur: Atque hoc quod delectabile omen auertat Iuppiter quam absurdum autem quod prætor fieri non potuerit: petere eum consulatum: Nisi forte damnationem pro Prætura putat. Alter Cæsar. Vopiscus ille homo summo ingenio: summa potentia qui ex ædilitate consulatum petit: soluatur legibus: quam leges eum non tenent: credo dignitate. At hic me defendente quinquies absolutus est. sexta palma urbana esset in gladiatore difficilis. sed hæc iudicium culpa non mea est. Ego defendi fide optima: illi debuerunt clarissimum & præstantissimum Senatorem in ciuitate retinere qui tamen nunc nihil aliud agere uidetur: nisi ut intelligamus illos iudices quorum res iudicatas irritas fecimus: bene: & c. R. P. iudicasse: neque hoc in hoc uno est. Sunt alii in eisdem castris honeste condemnat: turpiter restituti. Quod horum consilium qui omnibus bonis hostes sunt nisi crudelissimum putatis fore: Accedit Sasa: nescio quis quem nobis Cæsar ex uictoria Celtiberia. Tr. Pl. dicit. Castorum antea metator nunc superat urbis: a qua cum sit alienus suo capiti saluis nobis dicitur. Cum hoc ueteranus Capho quo ne minem ueterani peius oderunt. His quam si præter decem quam in ciuilibus malis acceperant: agrum Campanum est largitus Antonius: ut haberent aliquorum nitriculas prædiorum. Quibus utinam contenti essent ferremus & si tolerabile non erat. Sed quid uis patiendum fuit: ut hoc deterrimum bellum non haberemus? Quid illa castrorum. M. Antonii lumina non ne ante oculos proponitis? primum duos Collegas Antonio: tum & Dolobellæ Nuculam & Lentonem Italia diuisores lege ea quam Senatus per uim latam iudicauit: quorum alter

Alter Cæsar Vopiscus: & hic cum Antonio erat homo ædilitus: & tunc consulum peribat cum lex esset ut fieri consul non posset quod proter non fuisset erat proter rea adulescens ut proter adulescenti gratum negret. Homo summo ingenio: ironice omnia n. eminit huius Vopisci C. i. in epistolis ad Atticum sæpe. Vopiscum uocabant ueteres unum e geminis quod reciti utero nasceret: altero interempto abortu: ut tradit Plinius. Sexta palma: si accusaret iterum difficile esset defendere: & uictoriam defendendo cõsequi cum ad Antonium transierit: & gladiator factus sit. Sed hec iudicium culpa non mea est: quo minus absolueret: nam defendi quod ego: ut alii as. sed iudices dannaerunt & extruserunt: omnia tamen irõice. Quid tamen nihil aliud nunc agere uideat: Antonio hæretes & omnia contra patriam factis. Illos iudices: quod dannaerunt sententiis suis.

Quod res iudicatas irritas fecimus: defendendo Vopiscum: & irritum iudicium faciendo: illum absoluedo & restituendo. Neque hoc in hoc uno est hoc non in uno solo irritas fecimus res iudicatas In eisdem castris: Antonii.

Cæsar: Iulius. Nescio quod propter contempsum sic ait. Ex uictoria Celtiberia: quod propter est hispania: propter quam Tagas & Anas fluua decurrunt.

Castorum metator: quod locum perabat & purgabat metatibus: hoc est ponendis castris. Nunc urbis: metator hoc est diuisor. metari. n. diuiserit & partiri. Horatius. Nulla decem pedis metata priuatis porticus. Aqua: urbe.

Alienus quod ex Celtiberia.

Suo capiti dicitur saluis nobis: quod d. minime decet etiam sibi ipsi dominari saxa & suo capiti liberumque esse: dum salui & tolumus nos sumus.

His: saxa & caphoni.

Dotem: ingentes diuitias a Cæsare ueluti dotem quandam præbitas. Nitriculas: ueluti nitriculas hoc est fructus prædiorum quibus nutrentur.

Lumina: ironice. Lege: agraria quam per uim tulit Antonius.

IN. M. ANTONIVM

Commentatus: effinxit comediam Proscripta uenalia proposita: sicut pseribi dicitur domus: cum uenalis sit. Tanta procuratorum negligentia: qui obsistere nequibāt quo minus proscriberentur. In fudit uenenum non dedit: copiam significat pseribi ueneni: qui periret citius: nam maiorem quantitatem infundimus minorem damus. Sed non possum: ideo eum effundunt q̄ recepturos superāt. Ouidius Quærere ut absumat: absumpta requirere certant: Atq; ipse uitris sunt alimenta uices. Videre Pu. Decii: iocatur cum amaritudine Cicero: Pu. Decius & ipse moribus corruptissimis sectabatur Antonium: is cum multis deberet: & soluendo non esset. ut caueret credito

rib⁹: se ipsum uenalem fecit & qualiter deuouit. Sed qui enim in auctiōe se ipsum uendentem emeret: nullus reptus ē. Cautionem quia suo capite cauere & satisfacere uolebat. Clarissimū uirū: ironice. Maiorum suorum: qui uariis temporib⁹ bellisq; diuersis se deuouerunt hoc est mori ultro pro salute exercitus: & rei publicæ uoluerunt. In ea auctiōe: cum se ipsum sub hasta uenderet. Iuuenalis de p̄ditissimis loquens sui temporis hominibus inq̄t. Quis facile est ædem condūcere flumina: portus: Siccā dā eluuiem: portandum ad busta cadauer. Et præbere caput domina uenale sub hasta. Exire ære alieno: liberari debitis: que constauerat.

Cum uenderet aliena: promittit enim aliena uēditorum bona & hoc pacto se ipsum redempurum. Quid dicam qua multa uidentur furtiæ debitorum sic enim consentita stimulat ut tot uexet furtiæ quot ei⁹ sunt debita. Vindicem: ultorem: & prohibitorum: nam ad uersatus & est Antonio cum legem de nouis tabulis ferre uellet: ut dictum est prius philippica. vi. postea ad id impulit & ueluti noua tabula ipse fuit. nā sine nouis tabulis saluus esse nō poterat. De Planco de hoc ut de Trebellio prius dictum.

Agla polleritia: castellum arboris fuit ubi nunc ingens ciuitas Aquila & Polleritia a Pollo conditore uel possessore cognominatam. Lumen & dec⁹ irōice. In græco uerbo: ΛΥΣ

ΠΟΛΙΚΟΣ Nisi forte fure: quod fieri non potest: ut iure fratrem occiderit. Copiam multitudinem & exercitum. Cum Dolobella. plurimos occidit Dolobellam: & tamen tantam latronum manū non habet

Cum causa: de qua agitur: ut sit opinionum: nō animorum dissensio. In eā se iturū: eā cōprobaturum. Confides audax: improbus: temerarius. Impotens: arrogans: supbus. Addictus uolentæ destinatus morti: qualē obeūt gladiatores. Quā ob rē. cū hostis p̄tæ occiso Trebonio iudicatus cēt Dolobella restabat ut bello esset persequendus: relatū in senatu de eo ē cui talis puñcia demādarēt: alii priuatum extra ordinē deligendum: alii alterum ex consulibus mittendum censurant: neutrā sniam pbat Cicero.

Alterā: de extraordinario impio: Periculosum: sequitur enim. nā extraordinariū semp̄ imperium po-

commentatus est mimos: Alter egit Tragediam. Quid dicam de Apulo Domitio: Cuius bona modo proscripta uidimus: tāta procuratorum negligentia At hic nuper sororis filio infundit uenenum: non dedit. Sed non possunt nō prodige uiuere: quia nostra bona sperant cum effundunt sua. Videte etiam. P. Decii cautionem clarissimi uiri: qui maiorum suorum exempla persequēs: pro alieno se ære deuouit: emptor tamē in ea auctiōe iuentus ē nemo. O hominē ridiculū qui se exire ære alieno putaret posse: cū uenderet aliena. Nā quid dicā de Trebellio: qd dicam q̄ multæ uidentur furia debitorū: uindicē enim tabularū nouarū: nouam tabulā uidimus. Quid de Plāco qui p̄stantissimos ciues aq̄la Polleritia expulit: & qdem crure fracto: qd uti nā an illi accidisset: ne huc redire potuisset. Lumen & decus exercitus illius pene p̄terii: Caniniū cimbrū Lyfidici filiū: Lyfidicum ipsum: in Græco uerbu qui omnia iura dissoluit. nisi forte iure germanū cimber occidit. Cū hanc & huius generis copiam tātā habeat Antoni⁹: qd scelus omittet: cū Dolobella tantis se obstrixerit parricidiis: nequa q̄ pari latronum manu & copia: Quapropter ut iuit⁹ saepe dissēsi. Q. Fusio ita sū ei⁹ sniæ libeter assēsus: ex quo iudicare debetis me nō cū hōie soler: sed cū causa dissidere. Itaq; n̄ assētiō solū: sed & grās ago. Q. Fusio. Dixit. n. se uerā grauē. R. P. dignā sniam: iudicauit hostē Dolobellā: bōa ei⁹ censuit publice possidēda. Quo cum addi nihil posset: qd. n. atroci⁹ potuit: qd seueri⁹ decerneret: Dixit tū sigs eorū q̄ post se rogati eēt grauiorē sniam dixisset: i eā se iturū: q̄ seueritatem quis pōt non laudare: Nunc quoniam iudicat⁹ est hostis Dolobella: bello est persequendus: nequa enim quiescet habet legonem: habet fugitiuos: habet sceleratam impiorum manum. Est ipse cōfidēs: ipotēs gladiatorio generi mortis addit⁹. Quā ob rē quoniā cū Dolobella hesternō die hoste decreto bellū gerendū ē: Impator ē deligendus: duæ dictæ sūt sniæ: q̄ rū neutrā p̄bo. Alterā q̄a sp: nisi cū ē neccē: piculosā arbitror.

populare atq; ventosum: ut non idoneus deligatur: sed quem populi libido noluerit. Populus aut leuis: ac uero similis minus recte indicare de hominibus nouit & dignis presertim plerumque indignos. Altera de consulibus mittendis. Alienum a consulibus abhorrens dignitate & temporis grauitate: ut mox dicturus est. Populare: populi iudicio delatum: & populo serutens. Ventosum: leue. Bello Antiochi: quod primum bellum Macedoniae statim secutum est. Antiochus autem rex Syriae Thioantae aetolae principis: & Annibalem praeno: quicquid uictus & exul ad eum fugerat: adhortantibus sub praetextu Lyfimachiae: repetenda: quae in littore Thraciae sui maiorem

Alteram quae alienam his temporibus existio. Nam extraordinarium spiritus Imperium populari atque uentosum est minime uestrae grauitatis: minime huius ordinis. Bello Antiochi magno & graui cum L. Scipione Publii fratris obuisset Asia parumque in eo putaret esse animi: parumque roboris: Senatusque ad collegam eius C. Laelium huius sapientis patrem negotium deferret: surrexit P. Africanus frater maior. L. Scipionis & illam ignominiam familiae deprecatur: dixitque & in fratre suo summam uirtutem esse summamque consilium. neque se ei legatum in aetatis huiusque rebus gestis de futuris: quod cum ab eo esset dictum nihil est de Scipione praesentia commutatum: nec plus extraordinarium impium ad id bellum quaesitum: quam duobus antea maximis punicis bellis quae a Consulibus aut a dictatoribus gesta & consummata sunt: aut quam Pyrrhi: quam philippi: quam per Achaicum bello: quam Punico tertio: ad quam P. R. ita ipse sibi delegit idoneum ducem. P. Scipione ut cum tamen bellum gereret consul uellet. Cum Aristotico bellum gerendum fuit. L. Valerio P. Licinio Crasso consules rogati populum quem id bellum gereret placeret Crassus Consul Pontifex maximus Flacco collegae Flamini Martiali mulctam dixit: si a sacris discessisset: quam mulctam Po. Ro. remisit. pontifici tamen flaminem parere iussit. Sed ne tum quidem Po. Ro. ad priuatum detulit bellum: quod quod erat Africanus: qui anno antea de Numantinis triumphauerat: qui cum longe omnes belli gloria & uirtute

posuerat: romanis bellum intulit. Mouens ex Asia ilico insulas: graeciae littora occupauit. Sed in Euboea elanguit. unde aduentu tantum nunciato Acilii Glabrionis fugit: nec multo post in Syria se recepit: nauali praesidio cui Annibalem praefecerat: duce Aemilio regillo superatus ad Maonessum adiuuauit. usque thodis cum praesentibus consules sortirentur & Syria bellumque contra Antiochum. L. Cor. Scipioni obuenisset: senatusque quoniam ille infirmo corpore: & moribus minus praesentibus erat: ad C. Laelium senatus tunc principem inclinaret: etque prouentum illam decreturus uideret: Pu. Scipio Africanus superior. L. frater: ut hanc fratris deprecaretur ignominiam & laudauit: & se illi legatum itur: ultro est praesentibus citus: quod gratis a senatu animis est exceptum. L. uero Cor. asiatici cognomen reportauit. nam fratris usus consilium apud Syphilum motum Antiochum supauit: tunc cum illo congressus. cum pluuia hostium arcus hebetari essent. Ipse Antiochus ultra taurum reliquatus est: & postea a sodalibus quos ebrius in conuiuio pul-

sanerat occisus. Huius sapientis: de quo superius dictum. Depraecatus: depulit Duobus primo & secundo & primo quod imperatores fuerunt: CN. Duilius: Attilius Calatinus: Attilius Regulus: Caecilius Metellus. C. Luctatius. Secundo uero: C. Flaminius. Qu. Fabius maximus: Paulus & Varro. Qu. Fuluius: Appianus Claudius. T. Sepsionius. Clau. Marcellus: P. Scipio: P. filius. M. Liuius Claudius Nero: omnes consules. Dictatoribus: ut ab Attilio Calatino: qui primo punico bello extra Italiam exercitum praesentibus duxit. Pyrrhi: qui rex Lepyrotae: in genere ab Achille: primo ab Hercule ortus: accessit: a tarcentinis ante primum bellum punicum in Italiam traiecit: & uaria fortuna cum romanis conflavit uictus a Heracleo Valerio Leucteo: territis elephantum inusitata facie militibus: ipse postea a Curio detato Italia pulsus est. Duxere exercitum consules bello pyrrhi Valerius Leuinus: C. Fabricius. M. Curius detator. Quam philippi: tria bella macedonica gesserunt romani: & primum quod contra philippum: causa belli a foedere capta quo rex praesentibus in Italia Annibalem sibi sociauerat: auertente sunt implorantibus aduersus regis iuriam auxilium atheniensibus: Leuino consule Attalo rege pergameo & rhodiis adiuuantibus: bis uictus: bis exutus castris: bis fugatus est. Mox flaminio rege oppressus ad tumulos quos Canoccephalas uocant: pace tamen impetrata & regno. Quam per Achaicum bello: quod post tertium punicum bellum & dituram Carthaginensem gestum est: contra corinthios & critolaum qui libertatem a romanis data contra ipsos usus est. Legatos. n. romanos dubium an & manu: certe ofone uiolauit. Metellus macedonicus consul exercitum Critolaum & ipsum Critolaum cecidit. L. Munius uictoria alieno labore quaesita intercepti. Missus. n. metello successor cum littoribus & paucis equitibus in Metelli castra praesentibus. Dineum alterque ducem sub ipsis isthmi faucibus praesentibus: destraxit: ab incolis ciuitate diripuit: de Acheis triumphauit: signa aerea marmoreaque & tabulas pictas in triumpho tulit: Achaicumque cognouit est. Quam punico tertio: quo delecta est Carthago: fuerunt imperatores eo bello. L. martius M. malius: a quibus obsideri oppugnataque accepta est Carthago. P. Scipio Aemilianus cum aedilitate peteret: consula populo dictus est. & quam per annos consul fieri mime licebat: legibus solutus est: etque Africa praesentibus extra sortem data. Cum aristotico: post delectam Numanciam cum aristotico regis Eumenis filio bellum gestum est cum illic Asiam quae testamento regis Attali libera esse debebat occupasset: consules erant. L. Valerius

Flaccus: & P. Licinius Crassus: idemq; ponti. max. senatus populum rogauit: quem id bellum gerere placeret: populus Flaccum respondit: cum uero L. Valerius famē Martialis esset & sacerdoti ratione Crasso pont. moximo subessent: uictus ab eo est: idicta multa hoc est pecuniaria poena a sacris discedere: quam poenam etsi statim populus illi remisit: noluit tamen pontifici petere: ipse Crassus missus est & quod nunquam anima acciderat pont. max. extra italiam profectus: prelio autem uictus & intereptus est. Sed Marcus perpēna uictum Aristonicum in deditonem accepit. Duas tantum tribus tulit: duarū tribuum habuit suffragio: & duas p se adduxit tribus dūtaxat. Locus autē superior ubi est. L. Valerio Pu. Scipione consulibus: mansisse corruptus est. nā: P. Licinio Crasso legendū est: Tribuni ple. turbulenti: qui turbulenti tū solent esse: & oīa impedire. Sabini rogatioue pinati: cū bellū: Manlii Mithridaticū Pōpeio est demandatū: Nā sertorianum: cū multos in Hispania duces superasset Sertorius: nō contentus senatus. P. metello Pio Numiduci filio uiro claro ac bellicoso: sed se ne admodū: & uertus ne i Italiam ille traduceret bellū: Pōpetum illi addidit: cōsultibus. Qu. Catulo & L. Philippo p ficiis recusantibus: Cūq; iter patres admiraretur quispiam: rogaretq; philippū idoneū ne existimaret Pōpetū q p consul in Hispaniā mitteret: nō pro consulē rēdit: sed pro consulibus mittēdū. Plutarchus etiā auctor. Quae igit hęc comitia: L. cæsar hęc dixerat sniam ut. P. Seruilio Isaurico priuato Dolobellæ psequendi puia decerneret: q snia induci dicit Ci. ambitionē in curiā piculosam: ut uel uir pstantissimus ferat repulsam. si suffragia i eū non concurrant: aut cæteri tali honore uideant indigni: cū tū sint pari dignitate: senatores s. & cōsulares. Assensero: si assensero: hoc est si assensus fuerit q spia dabit ambitioni aditus in curiā: ut sperent se hoies ambiendo quīs dignitatē posse conseqs. Negauero: si negauero. Suffragio: uoce mea ac uelut suffragio. Tanq; comitiis: aut curiatis aut cēturiatis. Q d si comitia & c. ironica ē cōcessio. Petam: quis dignitatē. Ambiamus: pstantes & largiātes.

Tabula noua detur nobis in qua suffragia nostra designemus aut describamus. Ut data est populo: nā L. Cassi longinus. L. F. tr. pl. C. Marci. C. Flacco cōsulibus legē tulit ut populus p tabellā suffragiū ferret q lege ut ait Ci. in orōne p Cornelio: de maiestate suffragio: uis potestasq; conualuit. Cur comitiis cæsar: nā hoc est comitia quasi habere & p suffragia deligere: qd neq; utile ē in senatu: neq; oīno decet. Pstantissimū uir. P. Seruilius. Si tibi nō sit assensū: cū de eo retuleris. Præterit: cū de uno tm referat: & de reliqs sileat. At. n. obiectio de. C. Octauiō. Ille: rñsio: A quo: Octauiō. Aut exercitū adimēdus: quē ipe sua spē coegerat. Eripulissetis: qm hēbat re uera. Cū patissio: tecū q ad dicēdū es pntissimū. Hōi

superasset duas tantum tribus tulit. Itaq; P. R. consuli potius crasso q priuato africano bellū gerēdum dedit. de. CN. Pōpeii imperiis summi uiri atq; oīum principis Tr. pl. turbulenti tulerunt. Nā sertorianum bellū a senatu priuato datū est: qā cōss. recusabant: cū. L. Philippus Procōsulibus se eum mittere dixit: non procōsule. Quae igit hęc comitia aut quā ambitionē cōstantissimus & grauissimus ciuis. L. Cæsar in Senatū introduxit: clarissimo uiro atq; innocentissimo decreuit imperiū: Priuato tū in quo maximū nobis onus imposuit: Assensero: Ambitionē induxero in curiā: negauero: suffragio meo tanq; comitiis homini honorē amicissimo denegauero: Quod si comitia placet i Senatu habere: petamus: ambiamus: tabula modo noua det nobis: sicut populo data est. Cur Comitiis Cæsar: ita ut aut pstantissimus uir: si tibi nō sit assensum: repulsam tulisse uideatur: aut unusq; nostrū præteritus: si cū pari dignitate simus eodē honore digni nō putemur. At. n. nā id exaudio: Cæsari adolescentulo iperū extraordinariū mea snia dedi. Ille. n. mihi p̄sidiū extraordinariū dederat. Cū dico mihi: Senatui dico. Po. q. Ro. a quo. R. P. p̄sidiū ne cogitatū qdē tantū haberet: ut sine eo salua eē non posset: huic extraordinarium imperium nō darem: aut exercitus adimendus: aut imperiū dandum fuit. Quae est. n. rō: aut q pōt fieri ut sine imperio teneat exercitus: nō igitur q ereptum nō est: ē id estimandū eē datū. Eripulissetis. C. Cæsari. P. C. imperium: nisi dedissetis. Milites ueterani q illius auctoritatem: imperium nomen: secuti p. R. P. armaceperant: uolebant sibi ab illo imperari. Legio Martia: & quarta ita se cōtulerat ad auctoritatem Senatus. p. q. R. dignitatem: ut eum deposcerēt Imperatorem & ducem. Imperium Cæsari belli necessitas: falces Senatus dedit: ocioso uero nihil agentis: priuato: obsecro te. L. Cæsar: cum patissimo hoie mihi res est: qm imperium Senatus dedit: sed de hoc quidem haften: ne refragari homini amicissimo ac de me optime merito uidear. & si quis pōt refragari nō mō nō potenti: uerū etiā

recusant. Illa uero. P. C. aliena cōsulū dignitate: aliena tēporē grauitate snia ē: ut cons. Dolobellæ plequendi cā Asiā & Syriā fortiant. Dicā cur inutile. R. P. sed prius q̄ turpe cōsulib⁹ sit uideri. Cū cōs. designatus obsideat: i eoq; liberando salus sit posita. R. P. cūq; a. R. P. pestiferi ciues: parricideq; delciuerint: Cūq; id bellū geram⁹: quo bello de dignitate: libertate: de uita decernam⁹: & si i ptatē qs Antonii uenerit: pposita sint rormēta atq; cruciatus: cūq; eaz; rerum oīum decertatio Cōs. optimis & fortissimis cōmissa & cōmendata sit: Asiā & Syriā mentio fiet: ut aut suspitioni crimen: aut inuidiā materiā dedisse uideamur. At uero ita decernunt: ut liberato Bruto: id. n. restabat: ut relicto oīno deserto prodito. Ego uero mentionē prouinciārū factā dico alienissimo tpe: q̄uis. n. intentus animus tuus sit. C. Pansa. sicut est: ad fortissimū uirū & oīum clarissimū liberandū: tū rerum natura coegit te necessario referre animū aliqñ ad Dolobellam persequendum: & partem aliquā in Asiā & Syriā deriuare curā & cogitationis tuā. Si autē fieri posset: uel plures te amicos habere uellē: quos oēs ad mutinā intenderes: quod quoniam fieri non pōt: istocanimo quem habes: prætā. tiffimū atq; optimū: nihil uolumus nisi de Bruto cogitare. Facis tu id quidem: & eo maxime incumbis: duas tamen res magnas præsertim: non modo agere uno tpe: sed ne cogitādo quidem explicare qui q̄ pōt. Incitare & inflāmare tuum istud prætantissimum studiū: non ad aliam ullā ex parte curam trāsferre debemus. Adde istuc sermones hominū. Adde suspitiones: Adde inuidiā: Imitare me quem tu semper laudasti: qui i struētā ornatamq; a Senatu prouinciā deposui Vt incendium patriā omīssa omni cogitatione restinguerem. Nemo erit: prætter unum me: qui cum profecto: si quid intetesse tua putasses: pro summa familiaritate nostra cōmunicauisses: q̄ credat te in uito puinciā tibi eē decretā. Hanc quæso pro tua singulari sapientia reprime famā: atq; effice ne id qd nō curas: cupere uideare. Quod qdē uehemētius eo tibi laborandū ē: q̄a in eādē cadere suspitionē Collega uir clarissimus nō pōt. nihil horū scit: nihil suspicat: bellū gerit: in acie stat: de sanguine & de spū decertat: an puinciā sibi decretā audiret q̄ potuerit tps ei rei datū suspicari: uereor ne exercit⁹ quoq; nrī q̄ nō delectus necessitate sed uoluntariis studiis se ad. R. P. cōtulerūt: tardent animis: si qe q̄ aliud nobis: nisi de instātū bello cogitatū putabūt. Quod si puinciā Cōs. expetende uident: sicut saepe multis clarissimis uiris expetita: Reddite prius nobis Brutū lumē & decus Ciuitatis: q̄ ita cōseruandus ē: ut id signū: quod cælo delapsum uestæ custodiis cōtineat: quo saluo salui sum⁹ futuri. Hunc uel in cælū: si fieri poterit: nrīs humeris tollem⁹: puicias certe dignissimas uobis deligem⁹. Nūc qd agitē agamus. Agitur aut liberi

amicissimo: P. Seruilio. Illa uero. secundæ responder sententiæ. Quis aut Decius: aut uis alius qui ab eo oppugnat.

Ut aut suspitioni crimen ut oriatur suspicio ne prodere uelimus Decimum brutum: missis in Asiā & Syriā consulibus. Inuidiā: æmulationis materiā consulibus præbamus ex prouinciis: id quod soler accidere in fortitudo. Ita decernunt: sic de prouinciis de liberant quasi liberatus brutus sit. Rerum natura: conditio & qualitas rerum. Deriuare deducere & diuertere. Sermones hominū: qui de te sunt futuri: cupiditate prouinciæ Decimum brutum deseruisse.

Inuidiam: ex prouidentia.

Prouinciā: Ciliciam. poterat enim Cicero eam obtinere diutius. Nihil autem magis timuit q̄ ne annuus tempus p utuiciæ prorogaretur. Ea enim lege acceperat: ut post annum statim succederetur. Reprime famam: cupiditatis. Collega: Pansa. Ei rei: decernendæ prouinciæ. Delectus necessitate quod accidit: cum dare nomina iuuentus a consulibus cogitur. Ne id signum: palladium Mineruæ simulachrum: quod Ilo regnante de cælo cecidit: Romam translatum est postea: & in Vestæ iēplo reconditum. Responsum enim ab Appollinæ fuerat cū cecidit: Aethereā seruare deā: seruabitis urbem: Impium secum transferet illa loci. Plura de hoc palladio Ouidius lib. vi. festorum: & Serulus in secundum librum ænæidos:

Quando ueniet consul: si consul mittat: quoniam in Asiam perueniet? Ne uestigium quidem: quia omnia Dolobella delebat. At mittent: obiectio: dicit quisquam mittent aliquem consules legatum aut quaestorem de suo numero. Valde mihi probare poterat: ac si dicat minime illud probabo: quod P. Seruilium non probauit: quem mittendum esse. L. Caesar. Quod ergo ipse nemini putas dandum: ad illud loquitur quod secundae sententiae auctor fuerat: esse. I. mittendum. Legitimum: iustum: & quod magistratus non priuatus exspectat. Quis igitur est: facit sibi ipsi interrogationem. & quod inquit is est qui haec habeat quae tu habendi ab illo censes: quod mittat. M. Brutus rident: aut Cas-

ego inquit libenter consules aut ipsorum alterum decernerem si fieri posset. Neque enim Brutus reuocandus est aut ei adimendus exercitus quem nos in Graecia ex utilitate reipublicae colligauimus & obstrinximus ut discedere illinc non debeat: quo magis Italiae auxilio possit esse quam Asiae. Vergerem: inclinare & respicere. Non ut ex ipsa acie subsidium habemus: non ut Brutus exercitus traiceret in Italiam & praesenti auxilio esset: sed ut illic consisteret ubi est: sciretque hinc se paratum transmarinum subsidium: quod succedere si forte succuberet: significat ergo magis dandum quam adimendum Bruto auxilium. Praeterea: alia ratio cur remoueri ex Graecia Brutus non possit: nec ab eo exercitus abductus. C. Antonius. M. Antonii frater. Bellidum post Apolloniam Macedoniae belluosa est: siue bellis: ei utcina est Amanitia. Plinius Nymphaeum locum in appolloniae partibus finibus incolere dicit amantissimos & bellones. Idem in ora maritima dicit esse oppidum oricum a Colchis conditum ubi iustum Epri abesse a Salentino Italiae primo torio. lxxxv. m. p. Orcum uocat Strabo: & deprauat credo locus est. Epirus autem regio est Macedoniae finitima. Etiam de Brudusio: ut redeat Caius & occuperet. Quamquam miror: miror inquit sustinet. C. Antonium se tam diu a Bruto obsideri: & non ultro illi se dederit: ac uicula & manicas accipere ut consueuit. Quod si confecerit Brutus: si comprehenderit Caium: & in uicula coniecerit.

Per se sua sponte: ut alias ipse Brutus & Cassius fecerunt. Ipse sibi senatus fuit: uterque sibi sibi senatus: quoniam ea egit sponte quam senatus iussisset agenda: non expectata senatus auctoritate. Temporibus opportunis. Quae moribus: maiore instituta. Nec enim diu ante inquit iudicauerunt Brutus & Cassius legem sanctissimam & optimum morem esse: salutem patriae & libertati studere. Itaque: et si de Dolobella hoste persequendo nihil dicere: interesse ego putarem summorum utroque quales sunt Brutus & Cassius sua auctoritate sine decreto aliquo publico illum persequi. Quorum alterius: Brutus. Alterius: Cassius. Studia: uoluntates. Alienam decretam. M. Anto-

ne uiuamus: an mortem obeamus: quae certe seruituti antepone da est. Quid si & affert tarditatem ista sententia ad Dolobellam persequendum quoniam non ueniet Consul: an id expectamus quo ne uestigium quidem Asiae Ciuitatum atque urbium relinquat? At mittet aliquem de suo numero: ualde mihi probare poterat: quod paulo ante clarissimo uiro priuato. Imperium extra ordinem non dedi. At hominem dignum mittent: non. P. Seruilio digniore. At quod Ciuitas non habet: quod ergo ipse nemini putat dandum ne a Senatu tu quod id ego uni iudicio delatum comprobem? Expedito nobis homine & parato. P. C. opus est: & eo quod imperium legitimum habet: quod praeterea auctoritate: nomen: exercitum: praesentium aium in. R. P. liberanda: Quis igitur is est: aut. M. Brutus: aut C. Cassius: aut uterque. Decernerem plane sicut multa Consul alterum ambos ueni Brutum colligastemus in Graeciam & eius auxilium ad Italiam uergerem quam ad Asiam maluissim: non ut ex ea acie auxilium habemus: sed ut ipsa acies subsidium habet & transmarinum. Praeterea P. C. M. Brutum retinet etiam nunc. C. Antonius: quod tenet Apolloniam magnam urbem & grauem tenet opinor Bellidum: tenet Amantiam: in stat Epirus: urget Oricum: habet aliquot cohortes: habet equitatum: hinc si Brutus erit traductus ad aliud bellum Graeciam certe amiserimus. Est autem et de Brudusio atque illa ora Italiae puidendum: quamquam miror tam diu morari Antonium: solet enim accipere ipse manicas: nec diu in obsidione metum sustinere: quod si confecerit Brutus: & intellexerit plus se Rei Publicae futurum: si Dolobellam persequatur: quam si in Graecia maneat: aget ipse per se: ut adhuc quoque fecerit: neque in tot incediis cum confestim succurrendum est: expectabit Senatum. Nam & Brutus & Cassius multis iam in rebus ipse sibi Senatus fuit. Necessesse est enim in tanta concussatione perturbationum rerum: temporibus potius parere: quam moribus. Nec enim nunc primum aut Brutus aut Cassius Salutem libertatemque patriae legem sanctissimam & morem optimum iudicauit. Itaque si ad nos nihil referret de Dolobella persequendo tamen ego pro decreto putarem: cum essent tales uirtute: auctoritate: nobilitate summi uiri: quorum alterius iam notus nobis est exercitus. Alterius auditus: Non igitur Brutus expectauit decreta nostra: cum studia noscet: Neque enim est in prouinciam suam cretam profectus. In Macedonia a lienam aduolauit: omnia sua putauit: quae uos uestra esse uelletis. Legiones conscripsit nouas: excepit ue-

nfo. Equitatum: de quo prius dixit. Oblitū: p̄sum ab oblitio. Ouf. Oblitus a dñæ cæde libellus erit. Sua sn̄ia: equitatum auferendo. Qua lege: obiectio est cui responder: Iouis: qui oīa sanxit iusta & honesta q̄ propriæ fierent salute: & sapit hoc Ciceronis dictū illud Hectoris ad Polydamātem fratrem: cum augure suaderet de rebus gerendis consulendū: libro. xii. Iliados ΕΙΣ ΟΙΩΝΟΣ ΑΡΙΣ ΤΟΣ ΑΔΥΝΕΘΑΙ ΤΡΕΠ ΠΑΡΠΟΣ Est enim lex: libro de legibus quoq; sic diffinit. Lex est ratio summa in fra In natura: quæ iubet ea quæ faciendā sunt: prohibetq; contraria: nec multo post ratione & lege cum diis homines coniunctos

teres: equitatum ad se adduxit Dolobellæ: atq; eum nondū par rīdīo oblitum: hostem sua sententiā iudicauit. Nam nī ita eēt quo iure equitatum a Cōsule abduceret? Quid. C. Cassius pari magnitudine animi & consilii præditus: nō ne eo ex Italia cōsilio profectus est: ut prohiberet Syria Dolobellam: qua lege? quo iure: eo qd̄ Iuppiter ipse sanxit: ut oīa quæ. R. P. salutaria essent: legitima & iusta haberentur. Est enim lex nihil aliud: nī si recta & numine a deorū tracta ratio imperans honesta: prohibens contraria. Huic igitur legi paruit Cassius: Cum est in Syriam profectus: alienam prouinciā: si homines legib⁹ scriptis uterentur. His uero oppressis: suam lege naturæ. Sed ut ex uestra quoq; auctoritate firmetur: censeo. Cum. P. Dolobella quicq; eius crudelissimi & teterrimi facinoris ministri sotii adiutores fuerunt hostes. P. R. a Senatu iudicati sint. Cūq; Senatus P. Dolobellam bello persequendum censuerit: ut is qui omnia deorū hominumq; iura nouo inaudito & in expiabili scelere poluerit: nefarioq; patriæ se patricidio obstrixerit: pœnas diis hominibusq; meritas debitasq; perfoluat: Senatui placere. C. Cassium Procons. prouinciā Syriam obtinere: utq; qui eam optimo iure prouinciā obtinuerit eum a. Q. Martio Crispo Procons. L. Scauro. Procons. A. Proleono Legato exercitus acciperet: eosq; ei tradere. Cūq; his copiis: & si quas præterea paruerit bello. P. Dolobellam terra: mariq; persequi. Eius belli gerendī cā quibus ei uideatur naues nautas pecunias: cæteraq; quæ ad bellū gerendum ptineant: ut imperādi in Syria: Asia: Bithynia Ponto ius potestatemq; habeat: utq; quācūq; in prouinciā ei⁹ belli gerendī causa aduenerit: ibi maius imperiū: C. Cassii. Procons. sit: q̄ eius erit: qui eam prouinciā obtinebit. cum. C. Cassius. Procons. in eam prouinciā uenerit: Regem Deiotarū patrem: & Regem Deiotarum filiū: si ut multis bellis sæpenumero imperiū. P. R. iuuerint: Itē. C. Cassium Proconsulem copiis suis operibusq; iuuissent: Senatui. P. q. R. gratum esse facturos. Itē si cæteri Reges: Tetrarchæ Dynasteq; fecissent Senatu P. q. R. eorum officii nō immemorem futurum: utq; C. Pansa. A. Hircius consules: Alter ambo ue si eis uideret. R. P. recuperata de prouinciis Consularibus Prætoris ad hūc ordinē primo quoq; tpe ferant. Interea prouinciæ ab iis quib⁹ obtinentur obtineant: quoad cuiq; ex. S. C. successum sit. Hoc. S. C. ardentē inflāmabitis: & armatum armabitis Cassiū. Nec. n. animū eius potestis ignorare: nec copias. Animus ip̄e quē uide

esse sic colligit: Homo solus ex tot animum generibus atq; naturis particeps ē rationis & cogitationis cum cætera sint exp̄tia. Quid est autem non dicā in homine: sed in omni celo atq; terra rōne diuin⁹? quæ cū adoleuit & perfecta est: nominatur rite sapientia. Est igitur q̄ nihil est ratioe melius: eaq; & in homine & in deo: primā homini cum deo rationis societas: inter quos aut ratio inter eosdē recta ratio & cōmunis est: quæ cum sit lex: lege quoq; conciliati cū diis homines putandi sumus. Alienum: Dolobellæ. His uero legibus scriptis. Oppressis: ab Antonio & Dolobella. Suā ip̄tus Cassii. Lege naturæ. quam diffiniuit. Sed ut ex suam: nūc dicit sententiā Cicero postq̄ aliorum impugnavit. Senatui placere: suppl. censeo. Eū Cassiū. Qu. Martio. is & L. Scaurus proconsules fuerant in Syria cum Dolobellæ decreta est. Persequi: censeo placere Senatui. Asia: non eam dicit q̄ in tertia orbis pte terminos habet: amnes ab ægyptio mari Nilū: a Meori lacu Tanaim: sed eā quam ab oriente Lycia includit: & phrigia: ab occidente Aegea littora: a meridie mare ægyptiū: paphlagonia a septentrione: Bithynia quæ oli Pebricia & Mygdonia dicta est: deindea Bithino rege sic uocata. ē autem in exordio ponti: ad partem solis orientis aduersa Thraciæ: opulenta ac diues urbium: a fonte Sangarii fluminis primos fines habet.

Ponto: pontiis gentib⁹ ad pontum Euxinum habitantibus. Tetrarchiæ: quæ partem obtinent: de quibus prius est dictum. Dynastiæ: potētes & optiātes unde Δυνασται potentatus. Utq; Pansa: censeo Senatui placere.

Haftenus: hic legatus Dolobellæ erat profectus. C. Bassi hulus in epistolis crebra sit mentio. Ipsi us æqualis ætati. ac si diceret: ab incunabulis amicum fuisse. P. Bibulus: is præerat Syriæ: ut in epistolis ad Cælium: quæ sunt libro secundo familiarium: quo tempore Cicero præerat Ciliciæ. C. thermus bythinæ. Quid faciendum: id autem fuit faciendum: quod fecit: ut tempore sequeretur & arma Pompeii.

Inde recta sententia: & profecto uoluntas & causa omnibus in rebus, non euctus spectandus iureq; ait apud Ouidium phyllis. Careat successibus opto: Quisquis ab euentu facta notanda putat. Tyrus: ma-

xima & antiquissima phœnicum ciuitas fuit Tyrus ab omni olim continenti diuisa postea ab Alexandro molibus ut aggere conjuncta: calamitates quas passa est ab Alexandro capta: omnes euicit: & se ipsam nauigando instaurauit: qua uare phœnices omnibus semper præstitere. Syria & phœnicia: uicinæ regiones. C. Cassium: nam præfuit Syriæ: de quo Cicero in epistolis ad Cælium: Cassius quod mihi magnæ uoluptati fuit: ab Antiochia hostem retecerat: Bibulus prouinciam accæperat. Memoria testimonio: ut recordatione potiùs quæ uoce testes sumus

Censorinum: de quo prius dictum. Sectorè: uenditorum bonorum alienorum sub hasta. Latrocinio: latronum coetu: ut seruitium est seruorum multitudo & famulitium.

Naufragia: uel quia ipsi tanquam facto naufragio ad Antonium se receperant: uel quia causa sunt ut multi periclitentur & naufragium faciant. Vide inquit: occurrit cuiusdam sic dicenti Si Cassius persequendo Dolobellæ præfictur: ueterani offendentur: qui eum quæ Iulium percussit oderunt. probat non ita fore: quoniam tria genera sunt ueteranorum: Vnum eorum qui Octauium sequuntur: & Decimum Brutum liberare obsidione student. Alter eorum qui neutre parti sese adstungunt. Tertium impiorum qui sunt cum Antonio qui boni sunt non possunt inquit offendere: nam si saluum uolunt eum Decimum: cur est credibile Cassium odisse. Contra illos malos sumpra sunt arma: medii illi non sunt in mediis: ergo ne ueterani offendant uerèdum uo est.

tis: copiarum quas uidistis: fortes & constantes uiri: qui ne uiuo quidam Trebonio Dolobellæ latrocinium penetrare sinissent: Haftenus familiaris & necessarius meus post interitum Trebonii profectus: ne dici quidem se legatum Dolobellæ uolet. Estque Cæcilius Bassi priuati illius quidam: sed fortis & præclari uiri robustus & uictor exercitus. Deiotari Regis & patris & filii & magnus & nostro more institutus exercitus: summa in filio spes: summa ingenii indoles: summaque uirtus. Quid dicam de præfice: cuius beniuolentia in P. R. est ipsius æqualis ætati: quæ non solum fortius Imperatorum nostrorum fuit in bellis: sed etiam dux copiarum suarum. Quæ de illo uiro Sylla: quæ Murena: quæ Seruilius: quæ Lucullus quæ honorate quæ honorifice quæ grauius saepe in Senatu prædicauerunt Quid de C. N. Pompeio loquar: quæ unum deiotarum in toto orbe terrarum ex animo amicum uereque beniuolum unum fidelem. P. R. iudicauit: Fuimus nuper ego & M. Bibulus in propinquo sinitimusque prouinciis: ab eodem Rege adiuti sumus & equitatu & pedestribus copiis secutum est hoc acerbissimum & calamitosissimum ciuile bellum: in quo quid faciendum deiotaro. Quid omnino rectius fuerit: dicere non est necesse: præsertim cum contra ac Deiotarus sensit: Victoria belli iudicauerit: quo in bello si fuit error: comis ei fuit cum Senatu. In recta sententia ne uicta quidam eam uituperanda est. Ad has copias accedet alii Reges: et delecti accedent. Neque uero classes deerunt tantum Tyrus Cassium faciunt: tantum ei in Syria nomine atque Phœnicia est: Paratum habet nuper. C. Cassium. P. C. R. P. contra Dolobellam: nec paratum solum: sed peritum atque fortem: magnas ille res gessit ante Bibuli summi uiri aduentum: Cum parthorum nobilissimos Duces magnas copias fudit: Syriamque immani parthorum impetu liberauit: maximam eius & singularem laudem prætermitto: cuius prædicatio non dum omnibus grata est: hæc memoria potius quam uocis testimonio conseruemus. Aduertit. P. C. exornari etiam nimium: a me Brutum nimium Cassium ornari: Cassio uero sententia mea dñatū & principatum dari. Quos ego orno: nepe eos: quæ ipsi sunt ornamenta. R. P. Quid. D. Brutum: non ne omnibus sententiis semper ornauit: nunc igitur reprehendit. An Antonius potius ornare non modo suarum familiarum: sed. P. R. nominis probra atque dedecora: An Censorinum ornare in bello hostes: in pace sectorè: an cætera ex eodem latrocinio naufragia colligam. Ego uero istos oculi: concordia: legum: iudiciorum: libertatis inimicos tantum abest ut ornare: ut effici non possit quin eos tantum oderim: quæ. R. P. diligo. Vide inquit ne ueteranos offendas: hoc. n. uel maxime exaudio.

Qui quiescunt: neq; Octaviū neq; Antoniū secuti. Cæsaris: Iulii. Qui q̄o. Eruant illis: uetera ni p̄miis p̄solutis. Vel: etiā. Spero credo. Aeq̄simū: dari quæ sp̄pondimus. Egati qui ab initio postq̄ obsideri Decimus Brutus cæpit: missi sunt: redierant re infecta: & Antonius urgere obsidionem desisterat nunq̄. Amici tū & fautores eius. L. Piso & Q. Fulius Calenus in primis rursus honestæ pacis sp̄em faciebant: & in eam sententiam etiā consulem Hircium adduxerant: ut pacem uelle Antonium crederent oēs: idq; ut crederent

Ego autem ueteranos tueri debeo: sed hos quibus sanitas est: certe timere non debeo. Eos uero ueteranos qui pro R. P. arma cœderunt: securi que sunt. C. Cæsarem auctoritate beneficiorum priorum hodieque R. P. defendunt cum magno periculo non tueri solum: sed etiam augere commodis debeo. Qui autem quiescunt ut. vii. & viii. legio in magna gloria & laude ponendos puto. Comites uero Antonii qui postquam beneficia Cæsaris comederunt: Consulem designatum obsederunt: Huic urbi ferro ignique minitant: Saxæ se & Caphoni tradiderunt ad facinus prædæque natis. Num quis est qui tuendos putet? Ergo aut boni sunt: quos etiam ornare: aut geti: quos conseruare debemus: aut impium quoque contra furorē quorum & bellum iusta arma suscepimus. quorum agit ueteranorum aios ne offendamus: ueremur: eorum ne qui Brutum obsidione cupiunt liberare? Quibus cum Bruti salus cara sit: qui possunt Cassii non men odisse? An eorum que utrisque armis uacant: non uereor ne acerbis Ciuis queque istorum sit: qui ocio delectantur. Tertio uero generi non militum ueteranorum: sed importunissimorum hostium cupio que acerbissimum dolore inurere: quamque P. C. quousque dicemus sententiâs ueteranorum arbitratus: quod eorum tantum fastidium est: quæ tanta arrogantia: ut ad arbitrium eorum Impatorē & deligamus? Ego autem dicendum est. n. P. C. quod sentio: non tam ueteranos intuendos nobis arbitror: quam quod tyrones milites flos Italiae: quod noue legiones ad liberandum patriam paratissimæ quod cuncta Italia de uestra grauitate sentiat: nihil. n. semp̄ floret: ætas succedet ætati: diu legiones Cæsaris uiguerunt: nunc uigent Pansa uigent Hircii: uigent Cæsaris filii: uigent Placii: uincunt numero: uincunt ætatibus: nimirum etiam auctoritate uincunt. Id. n. bellum gerunt: quod gentibus ab oibus probat. Itaque iis præmia promissa sunt: illis p̄soluta: fruunt illis uel p̄soluant his: quæ sp̄pondimus. Id. n. deos immortales spero æq̄simum iudicare: quæ cum ita sint: eam quam dixi sententiam uobis P. C. censeo comprobendam.

M. T. C. in M. Antonium Philippica Duodecima.

Si minime decere uidetur. P. C. falli: decepti: errare eum cui uos maximis sæpe de rebus assentiamini: consolor me tamen: quoniam uobiscum paciter & una cum sapientissimo Conf. erraui: nam cum duo Consulares sp̄em honestæ pacis nobis attulissent: qui erant familiares. M. Antonii: qui domestici: nosse aliquod eius

multis etiam impellebatur atque gemitis & signis ex quo actum in senatu fuerat delegatis iterum mittendis: delecti. P. Serullus & M. Cicero. Cõpertum id est falsa fuisse: quæ de Antonio ab amissis promissa fuerant: nec ad pacem ullam nisi qua dignitatem suam retinent: lenatus minuat: descendere uelle. Ergo Cicero deceptos dicit & proditos: ac causam Antonii ab iis qui huiusmodi de pace dissipauerint sermones a cetera publicam esse neglectam. Horatur consilium commutent. nec legatos mittant idque si fiat & in utile & turpe reip. fore: pluribus probat rationibus. Multa in Calenum dicit: armis persequendum suadet Antonium & in incæpro permanendum: nec deesse uim & facultatem ad illum actutum opprimendum: quod imminet periculum: si pax concedatur ostendit: & ne concedi quidem honeste posse. In se uero deligendo maxime erratum probat: eamque legationem & periculosam sibi futuram & reip. minus utilem & tamen totum periculum magis ex reip. comodo: quam ex suo metiri uelle. in deliberatio genere posita est hæc philippica ut cæteræ. Exorditur per locum consolationis a fortitate in errore. Nam cum alios & eosdem sapientes in eadem re uidemus errare in qua erratum a nobis est: Leuius errore nostro dolemus. Errauerat quidem C. Antonii amicis pacis sp̄em afferentibus crediderat. Sed in eodem errore relique senatores & ipse cõsul fuerat: ex quo erroris sui dedecus modestius ferebat.

Falli: aperte. Decipi: occulte & per fraudem. Errare per se & sua opinione labi.

Duo consulares: Piso & Calenus. Aliquod uulnus: aliquod quod eum uelut uulnus cruciaret: & tamen lateret.

IN. M. ANTONIVM

Apud alterum: Pisonē. Vxor: Fulvia. Alter Calenus. Litteras mittere: quod superius est dictum. Deditio: Antonii sic enim spondebant eius amici fore ut se dederet. De imponendis: hoc enim futurum uobis persuadebat ut leges & conditiones Antonio imponeretis: non reuera acciperetis ab eo: quoniam nam dare non accipere uolebat. Quorum in uultu habitant oculi mei: a quorum uultu oculos nunquam remoueo. Quod si ita non est: si haec uera non erant: cur a Pifone & Caleno mentio pacis facta est tam importune: neque enim sine causa credibile erat fieri & si negabat uterque rem ullam nouam ab Antonio allatam: & se quicquid facerent: sponte sua dicebant facere existimabant enim non esse integrum a legatis mittendis abstinere postquam delecti semel fuerant & id agebant ut e senatu amouerent duos acerrimos Antonii inimicos Ciceronē & Seruiliū: ac periculo obitcerent.

Pacificatoria: pacis ut dicebant causa decreta. Nouo consilio: mittendi legatos.

Si in re nihil est noui: si nihil ab Antonio nouum allatum est & permanet in sententia in qua fuerat prius. Praestrixerat: clauserat & obcauerat. Ut carit: quod loco alterius ponuntur ut illis uicem gerant: & pro illo sint uel in magistratu: uel in quauis alia re. Capti: decepti.

Ne si a Mutina quidem uerba haec Fusi fuerant qui in hac sententiam locutus erat: non est audiendum Antonium etiam si a Mutina recederet: nisi in senatus potestate futurum se polliceret. Verum durum uidebitur: sinere impune abire Antonium: si a Mutina recederet: & se in senatus diceret potestate futurum: & tamen fracti sumus nos & cessimus Antonio. Sed dic mihi Calene: recedit ne ipse a Mutina. Valde uobis & ceteris. ironice ac si dicat mihi me committendum est: ut uos legatos mittendo & cedendo Antonio: perdati auctoritate neque enim sine uestro dedecore facere potestis: & illi dignitatis quae nulla est: rationem habeatis. Per se: suo non fortunae ultio. Si iacens: sese ante nos prosternens & supplicans. Nobiscum ageret si postularer ne suam amitteret dignitatem. Quamquam uoluit dicere quam omnino non audirem. Statim: nunc & nihil est differendum. Concedenda libertas: ut nos ipsos illi tradamus & nostram libertatem: ac seruiamus. At non est integrum rursus occurrit obiectioni caleni. Quid autem responso. tritum: prouerbum: sapientis esse cum licet mutare propositum. Restitui: reuocari in integrum.

uulnus: quod nobis ignotum esset: uidebantur. Apud alterum uxor: liberi. alter quotidie litteras mittere: accipere: aperte fauere Antonio. Hi subito hortari ad pacem: quod iam diu non fecissent: non sine causa uidebantur. Accessit Confl. hortator. At quis Confl. si prudentiam quaerimus: qui minime falli possit si uirtutem: qui nullam pacem probaret: nisi Antonio cedente atque uicto: si magnitudinem animi: qui praeferebat mortem seruituti. Vos autem. P. C. non tam immemores uestrorum grauissimorum decretorum uidebamini: quam spe allatae deditio: quam amici pacem appellarent. C. Caleni de imponendis: non de accipiendis legibus cogitare. Auxerat autem meam quidem spem credo item uestram: quod domum Antonii afflictam molesticia audiebam: lamentari uxorem: hinc etiam fautores Antonii quorum in uultu habitant oculi mei: tristiores uidebam quod si non ita est: cur a Pifone a Caleno potissimum: cur hoc tempore: cur tam improviso: cur tam repente pacis est facta mentio? Negat Pifone se scire: negat audire quicquam: negat Calenorem ullam nouam allatam esse: atque id nunc negant: postea quam nos pacificatoria legatione implicatos putant. Quid ergo opus est nouo consilio: si in re nihil omnino noui est? Decepti inquam sumus. P. C. Antonii est acta causa ab amicis eius: non publica quod uidebam equidem: sed quasi per caliginem praestrixerat aciem animi Bruti salus. Quod si in bello dari uicarii solerent: libenter me ut. D. Brutus emitteretur: pro illo includi parterer: atque ac uoce. Q. Fusi capti sumus: ne si a Mutina quidem recesserit: audiemus Antonium: nisi in Senatus quidem potestate futurum se dixerit: uerum durum uidebat: itaque fracti sumus. Cessimus: recedit igitur a Mutina: nescio parer Senatui? Credo inquit Calenus: sed ita ut teneat dignitatem. Valde Hercules uobis laborandum est. P. C. ut uestram dignitatem amittatis: quae maxima est: Antonii quae neque est ulla: neque esse potest: retineatis: ut eam per uos recuperet: quam per se perdidit. Si iacens id nobiscum ageret audirem fortasse. quamquam: sed hoc malo dicere audirem: statim resistendum est: aut concedenda una cum dignitate libertas. At non est integrum: constituta legatio est. Quid autem integrum non est sapiendi: quod restitui potest? Cuiusuis est hominis errare: nullius nisi insipientis perseuerare in errore.

Posteriores enim cogitationes, ut aiunt sapientiores solent esse. Discussa est illa caligo: quam paulo ante dixi: diluxit, patet: uideamus omnia neque per nos solum, sed admonemur a nostris, attendistis paulo ante prestantissimi uiri: quae esset oratio, moesta inquit domum offendit; coniugem; liberos: admirabantur boni uiri: ac cusabant amici: quod spe pacis legationem suscepissem. Nec mirum. P. Seruili: tuis enim uerissimis grauissimisque sententiis omni est non dico dignitate: sed etiam spe salutis spoliatus Antonius. Ad eum ire te legatum quis non miraretur: de me experior: Cuius idem consilium: quod tuum sentio quam reprehendatur: nos reprehendimur soli. Quid uir fortissimus Pala sine causa paulo ante: tamen accurate locutus est tadium: Quid egit: nisi uti falsam prodicionem a se suspicionem depelleret: unde autem est ista suspitio: ex pacis patrocinio repentino quod subito suscepit eodem captus errore quo uos. Quod si erratum. P. C. spe falsa atque fallaci: redeamus in uiam. Optimus est portus poenitentium mutatio consilii. Quid enim pro deos immortales potest. R. P. prodesse nostra legatio: prodesse dico: quid si etiam ob futura est, offutura: quid si etiam nocuit. An uos accerrimam illam & fortissimam. P. R. libertatis recuperanda cupiditatem: non immunita ac debilitatam putatis legatione pacis audita: Quid municipia censetis: quid colonias: quid cunctam Italiam futuram eodem studio quo contra commune incendium exarserat: An non putamus fore ut eos poeniteat profectos esse & praesentis tulisse odium in Antonium qui pecunias polliciti sunt: qui arma: qui se totos & animis & corpibus in salutem. R. P. contulerunt: Quemadmodum uestrum consilium hoc Capua probabit. quae temporibus his Roma alter est. Illa impios ciues iudicauit: eiecit: exclusit: illi inquam Urbis fortissimae conati e manibus est ereptus Antonius: quid legionum nostrarum neruos non ne his consiliis incidimus: Quis est enim qui ad bellum inflammato animo futurus sit spe pacis oblata: ipsa illa Martia caelestis & diuina legio: hoc nuncio languescet & molietur atque illud pulcherrimum nomen Martium amittet: excident gladii: fluent arma de manibus. Senatim enim secuta non arbitrabitur se grauiori odio debere esse Antonium quam Senatui: pudet huiusmodi legiois: pudet: Quartae: quae pari uirtute nostram auctoritate probas non ut Consul & nuptiuum: sed hostem & oppugnatorem patriae reliquit Antonium: pudet optimi exercitus: quod coniunctum est ex duobus: quod iam lustratum: quod profectum ad Mutinam est: quod si pacis. i. timoris nostri nomen audiuerit: ut non referat pedem: insistet certe. Quis. n. reuocante & receptui canente Senatu propter dimicare: quid autem hoc iniustius quam nos inscientibus quod bellum gerunt de pace decerneret: nec solum inscientibus: sed et iuuis An uos. A. Hircium preclarissimum consule. C. Caes. de obsequio beneficio natum ad haec tempora: quorum epistolae spe uictoriae declarant

Posteriores cogitationes: sed in proverbio est posterioris cogitationis & sapientiae plena domos esse. Illa caligo: qua occaecati errauimus. Anris a Pu. Seruilio: quod sequentia mox indicant. Inquit: Pu. Seruilius: Nec mirum: haec quae dixisti contigisse Seruili Proditionis: ne nos uiderent & tempore prodere quod tam repente mutata sententia de pace loquerent Profectos esse: aperte ostendisse. Ex duobus: exercitibus Hircii consulis & Octauii. Lustratus: pro more Romano: constitutus enim capite Martio lustrabatur: expiaturque: id quod Seruius Tullius rex instituit. Ut quis. Insistet: consistet: non dimicabit.

Patauini: Venetiæ ciuitas
Patauium: cūqtas olim eius re-
gionis urbes excelluit. Strabo
nis ætate: censi in ea sunt quin-
genti equestris ordinis uiri.

Idem ait priscus: annis ceterum
etiam uiginti militū milia mis-
sisse cōstat. Cōmunicata re-
pu. dōati enim ciuitate fuerāt
Patauini: & reliqui eiusdē re-
gionis insigniores populi.

Eius: reipu. Conclius lacera-
tus supius Philippica quinta
decretis uestris eum concidi-
stis. Delata: concessa & tradi-
ta: nisi forte corruptus locus ē
& relata legendum: nā philip-
pica quinta inquit: Senatus ē
consulta pecunia accepta falsa
referebat. Peculatus: furti pu-
blici. Venierunt: uendita sunt

Hæ tabulæ: imūitātū & pri-
uilegiorum: Vestitus: fœdita-
te: in sagis militari ueste: roga
deposita:

tes in manu teneo: pacem uelle censetis? Vincere illi expetūt:
pacisq; dulcissimū & pulcherrimū nomen: nō pactōe: sed ui-
ctoria cōcupierūt. Quid Galliam? quo tandē animo hāc rem
auditurā putatis? illa. n. huius belli ppulsandi: administrandi
sustinēdi. pricipatum tenet. Gallia. D. Brutum ipsum: ne
dicā imperium secuta: armis: uiris: pecunia: belli principia fir-
mauit: eadē crudelitati. M. Antonii suū totum corpus obiecit
exhauritur: uastat. uritur omnis: æquo animo belli patitur in-
iuriam: dūmō repellat periculum seruitutis. Et ut omittam re-
liquas partes Gallia: nam sunt omnes pares: Patauini alios ex-
cluserūt: alios eiecerūt missos ab Antonio. pecunia: militib; &
quod maxime deerat armis nostros duces adiuuerunt: fecerūt
idem reliqui: qui quōdam in eadem causa erant & ppter mul-
torum ānorum iniurias alienati a Senatu putabantur: quos mi-
nime mirum est cōmunicata cum his .R. P. fideles esse: qui eti-
am expertes eius fidē suam semper præstiterunt. His igitur o-
mnibus uictoriā sperantibus pacis nomen afferemus: idest de-
sperationem uictoriæ? Quid si non potest quidem ulla eē pax
quæ enim est conditio pacis: in qua ei cum quo pacem facias:
nihil concedi potest? Multis rebus a nobis ē inuitatus ad pacē
Antonius: bellum tamen maluit: Missi legati repugnante me
sed tamen missi: delata mādātā: non paruit: denunciatum est
ne Brutum obsideret: a Mutina discederet: oppugnauit etiam
uehementius: & ad eum legatos de pace mitemus: qui pacis
nuncios repudiāuit: uerecundiozem ne coram putamus in po-
stulando fore: quā fuerit tumcum misit mandata ad Senatum
atq; cū ea petebat: quæ uidebātur improba omnino: sed tamē
aliquo modo posse concedi: non dū erat uestris tā grauissimis
tāq; multis iudiciis: ignominiaq; concisus. Nunc ea petit: quæ
dare nullo modo possumus: nisi prius uolumus nos bello ui-
ctos confiteri. S. C. falso delata ab eo iudicauimus. Nū ea uera
possumus iudicare: leges statuimus per uim & contra auspi-
cia latas: hisq; nec populum: nec plebem teneri: Num eas resti-
tui posse censetis? Sestertiū septies milies auertisse Antōiū pe-
cuniæ publicæ iudicauistis: Nū fraude poterit carere peculat;
imunitates ab eo: ciuitates: sacerdotia: regna: uēierūt. Nū figē-
tur rursus hæ tabulæ: quas uos decretis uestris refixistis? Quid
si ea. quæ decreuimus: obruere uolum; nū ēt memoriā re; de-
lere possum;? quādo eius obliuiscet ulla posteritas: cui; scele-
rē in hac uestitus fœditate fuerim;? ut Ceturionū legiōis Martiæ
Brundusii profusus sāguis eluatur. Nū elui predicatio crudeli-
tatis poterit? Ut media p̄tereā. quæ uetustas tollet opum circa
Mutinā tetra monumenta: sceleris indicia: latrociniq; uesti-
gia. Huic igitur iportuno atq; impuro parricidiæ. qd habem;
p̄ deos imortales qd̄ remittam;? ad Galhā ultimā & exercitū:

quid est aliud q̄ nō pacem facere: sed differre bellum: sed cōcedere etiam uictoriam. At ille non uicerit: si quacūq; conditiōe in hanc urbē cum suis armis uenerit. Nunc omnia tenemus: auctoritate ualemus: plurimum absunt tot perditī ciues nefarium secuti ducem: tamē eorū ora sermones q̄ in Vrbe ex eo numero relictī sunt ferre non possum? Quid cēsetis cū tot uno tempore irruerint: nos arma posuerimus: illi nō deposuerint nō ne uos uestris consiliis uictos in perpetuum fore: Ponite ante oculos. M. Antonium Consularē sperantē Consulatū. Lucium adiungite: supplete ceteros: neq; nostri ordinis solū honores & imperia meditantēs: nolite ne Tyrones quidem nummisios & Mustelas socios ue contēnere: Cum his facta pax: n̄ erit pax: sed pactio seruitutis. L. Pisonis amplissimi uiri praclarā uox: a te non solum in hoc ordine Panfa. sed etiā in contione iure laudata est: excessurum se ex Italia dixit: deos pēates & se des patrias relicturū: si quod diū omen auerterent. R. p. oppressisset Antoni? Quare igitur a te pīso: nō ne oppressam. R. p. putes: si tot: tā impij: tam audaces: tam facinorosi: recepti sint: quos nō dū tātis parricidijs cōtāinatos uix ferebam? hos nūc omni scelere coopertos tolerabiles cēses Ciuitati fore? Aut isto tuo mihi crede cōsilio erit utendum: ut cedamus: habeam? uitam inopem & uagam psequamur: aut ceruices latronibus dāda atq; in patria cadendum est. Vbi sunt. C. panfa illae cohortatiōes pulcherrimae tuae: q̄bus a te excitatus Senatus inflāmat. P. R. nō solū audiuit: sed etiā didicit: nihil esse homini Romano foedius seruitute. Idcirco ne saga sumpsimus: arma coepimus: iuuentutem omnem ex tota Italia exciui? ut d' exercitu florentissimo & maximo legati ad pacem mitterentur: si accipiendā: cur nō rogamur: si postulādā: qui timemus: i hac ego legatiōe sim: aut ad id cōsiliū ad miscear: i quo ne si pacē ad accipiendā corrogamur: dissensero qdē a ceteris: nascitur? P. R. sit ita: fiet: ut si qd remissū aut cōcessū sit: meo spiculo peccet Antonius: cū ei peccādī ptās a me cōcessa uideat. Quod si habenda cū Antōii latrocinio pacis ratio fuit: mea tamen persona ad istam pacem cōciliandam minime fuit deligēda. Ego nunquam legatos mittendos censeui. Ego ante legatorum reditum ausus sum dicere: pacē ipsam si afferent: quoniā sub noīe pacis bellū lateret: repudiādā. Ego princeps sagorum: ego semper illum hostem appellauī: cum alii aduersarium: semper hoc bellum: cum alii tumultum: nec hāc in Senatu solum: eadem ad populum semper egi: nec solum in ipsum sed in eius socios facinorum ministros & praesentes & eos qui una sunt in totam deniq; M. Antonii domum sum sepe inuectus: Itaque ut alacres & laxi spe pacis oblata inter se impij Ciues quasi uicissent: gratulabantur: Sic me iniquum eiurabant:

Neq; nostri ordinis: senarum sed externos. Sotios: eorum Tyrōis: Numisios: Mustelae.

In quo ne si pacem sensus est & ordo neq; in hac legatiōe esse me conuenit neq; ad cōsiliū deliberationemq; de tali negotio accersiri: in quo si nō ad pacem accipiendam ab Antonio corrogamur: & ego a ceteris non dissensero: ita fiet hoc est id accidet ut populus romanus mihi imputaturus sit si qd peccauerit Antonius cū aliqd e remissum cōdonatumq; de erroribus & peccatis fuerit: aut uobis libere concessum. dicit enim mea culpa fieri q̄ consensim & nō ut institueram perpetuo repugnauerim. Princeps sagorum: auctor saga sumendi.

Eiurabunt: ualde iurabunt.

Confixum: quasi uulneratum. De Antonio non laboratis: non curatis quo animo laturus me sit. Perissio urbi nati: ex urbino Vmbriae ciuitate nunc insigni. Ex naufragio: loquitur per translationē ab his periclitantur in mari: & nauis fracta enatant: Luculenti ampl. Municipit mei: mei arpinatis. Aqlae: apud Aqlā Poleritiā. Vel Aqlae: primipili hoc est uexillo cēturionis: & militibus q sub ea aqla erāt Vel aqla propriū nomen est: primipilus autem centurionē significat. Duos praetores: erāt: enim cum Antonio praetores duo: & infra inquit philippica tertiadecima: duo praetores sine causa distitit se aliqd habituros. horum alter Cai⁹ fuit: alter Censorinus. Non Tr. pl. saxam decedidit. Duos designatos. T. Hostilitū & Visentium: de his omnib⁹ sup⁹ us multa dixit: & plura dicit i sequentibus. Non potero frāgere si non licebit frāgere & d⁹ pellere: occultabo tamē. Ut optanda mors esset: quēq; enī eos reputat animo cruciatus: qbus & uiuū & mortuū affectit Trebōtū Dolobella: is mori mauult qua ea experiri: quae uictori collibuerint: si i eius ueniendū sit potestatem.

de me quærebantur. Diffidebāt etiā seruilio: meminerant eius sententiis confixū Antoniū. L. Cæsare fortē quidem illum & cōstantē Senatorē auunculum tamen; Calenū pcuratorē: Pisonem familiarē: te ipsum pansa uehemētissimū & fortissimū Conf. factum iam putant leniorem: nō quo ita sit aut eē possit sed mentio facta ante pacis suspensionē multis attulit immutata uoluntatis. Inter has personas me iteriectū amici Antonii moleste ferunt: quibus gerēdus mos est: quoniā liberales esse cœpimus: proficiscantur legati optimis omnibus: sed ii proficiscantur: in quibus non offendatur Antonius. Quod si de Antonio non laboratis: mihi certe .P. Consulere debetis. Parcite oculis saltem meis: & aliquā ueniam iusto dolori date. Quo enim aspectu uidere potero: mitto hostem patriæ: ex quo mihi odium in illum cōmune uobiscum ē: Quomodo aspiciam mihi unī crudelissimū hostem: ut declarāt de me eius accerbissimæ contiones: adeo ne me ferreum putatis: ut cum eo cōgredi aut illū aspiciere possim: qui nuper cum in contione donaret eos q ei de parricidis audacissimi uidebant: mea bona donare se dixit Petissio Vrbinati qui ex naufragio luculēri patrimoniū ad hæc Antōiana saxa proiectus ē: An. L. Antonium aspiciere potero: cuius ego crudelitatem effugere nō potuissem: nisi me mœnibus & portis & studio municipii mei defēdisse? Atq; idē hic Myrmillo Asiaticus: latro Italia: Collega Lentonis & nuncula cum aqlae primipili nummos aureos daret: de meis bōis se dare dixit. Si enim de suis dixisset: nec aqlam quidem crediturā putauit. Non ferēt iquā oculi Saxam: Capbonem. nō duos Pr. nō Tr. Pl. nō duos designatos Tribunos. non Bestiam. non Trebellium. non Plancum. nō possum animo æquo uidere tot tam importunos tam sceleratos hostes. nec id fit fastidio meo. sed charitate. R. P. Sed uincā animum mihiq; imperabo dolorem iustissimum non potero frāgere. occultabo. Quid uitæ. censetis ne .P. C. habendam mihi aliquā esse ratioem? quæ mihi quidē minime cara est. Præsertim cum Dolobella fecerit. ut optāda mors esset. modo sine cruciatu atq; tormentis: uobis tñ & populo uilis esse spirit⁹ meus nō debet. Is enī sū: nisi forte me fallo. qui uigiliis: curis. sentētiis. periculis etiā quæ plurima adii propter acerbissimum omnium in me odium ipiorum perfeceri. ut non ostarent. R. P. ne quid arrogantius uidear dicere. Quod cum ita sit: nihil ne mihi de periculo meo cogitandum putatis? hic cum in Vrbe essem ac domi: tamen multa sæpe temptata sunt: ubi non solum amicorum fidelitas: sed etiā uniuersæ Ciuitatis oculi custodiunt. Quid censetis cum iter ingressus ero: longum præsertim: nullas ne insidias pertimescendas? tres uia sunt ad Mutinam: quo festinat animus: ut quamprimum illud pignus libertatis.

P. R. D. Brütum aspicerere possim. Cuius in complexu libenter extremū uitæ spiritū adiderim: cū oēs actiones horum mēsum: oēs sententiæ meæ puenerint ad eū exercitū: q̄ mihi fuit proposit⁹: Tres ergo ut dixi uia: a supero mari Flaminia: ab infero Aurelia: media Cassia. Nūc quæso attendite. Num aberret a cōiectura suspicio periculi mei. Hætruriā discriminat cassia. Scimus ne igitur Pansa quibus nunc in locis sit Lentonis Cænni Septenuitalis auctoritas: uobiscum nec aīo certe est nec corpore: si aut aut domi est aut nō longe a domo: certe in Hætruria est: id est in uia. Quis igitur mihi præstat Lentonē uno capite esse cōtentum: Dic mihi præterea Pansa Ventidius ubi sit: cui fui semper amicus: ante q̄ ille. R. P. bonisq; oibus tam apte ē factus inimicus: Possūm Cassiam uitare: tenere flaminiam: Quid si Anconā: ut dicitur: Ventidius uenerit: Potero ne Ariminē tuto accedere: Restat Aurelia. Hic quidē etiā præsidia habeo: possessiones enim sunt. P. Clodii. tota familia occurret: hospitio inuitabit propter familiaritatē notissimam. Hic se ergo me uis cōmittā: q̄ Terminalibus nuper in suburbium ut eodē die reuerterer: ire nō sum ausus. Domesticis me parientibus uix tuor sine amicorū custodiis. Itaq; in Vrbe maneo: si sic licebit: manebo. Hæc mea sedes est: hæc uigilia: hæc custodia: hoc præsidium statiuum. Teneāt alii castra: regna: res bellicas: oderint hostem. Nos ut dicimus semperq; fecimus: Urbē & res urbanas uobiscū pariter tuebimur. Neq; uero recusū mun⁹ hoc: quāq; P. R. uideo pro me recusare. Nemo minus timidus: nemo cautior: res declarat. Vigelimus aīus est cū omnes scelerati me unum petunt. Itaq; me ipsum ne dicam mihi. R. P. cōseruauit sibi. Timide hoc dicā: scio enī quiduis homini accidere posse. Verūtamen semel circumfessus lectis ualentissimorū hominū uiribus cecidi sciens: ut honestissime surgere possem. Possūm ne igit̄ satis uideri cautus: satis puidus: si me huic itineri: tam infesto tāq; periculoso cōmilerō: gloriam in morte debent ii: qui in. R. P. uersantur: non culpæ reprehensionem & stultitiæ uitupationē relinquere. Quis bonus nō luget mortē Trebonii: Quis non dolet iteritū talis & ciuis & uiri: At sunt q̄ dicant: dure illi quidē: sed tamen dicunt minus dolendum: q̄ ab homine impuro nefarioq; non cauerit. Etenī qui multorū custodē se profiteat: eū sapiētes sui primū capitū aiunt custodē eē oportere. Cū septus sis legib⁹ & iudicioꝝ metu: nō sunt oīs timēda: neq; ad oēs insidias præsidia quærenda. Quis enim audeat luci: quis in militari uia: quis bene comitatus: quis illustrē aggredi: Hæc neq; hoc tēpore: neq; in me ualent: nō modo enim pœnam non extimescit: qui mihi uim attulerit: sed et gloriā spabit a latronū gregib⁹ & p̄mia. hæc ego in Vrbe p̄uideo: facilis ē circūspectus unde exeā: quo p̄grediar

Ad eum exitum: quē mihi p̄posuerā: ut pro re publica perirem. A supero mari: adriatico. Ab infero: Tiriheno. Media cassia: quæ uel eos ducit: & Narniā: ac Perusiam.

Discriminar: diuidit fere per medium. Lentonis Cænni sepe remoualis: hic unus erat ex Antonii scēdissimo comitatu hetruscus: cuius etiam prius meminit. Pansa: uocatiuus est. Ventidius: & hic Antonianus erat cognomento Bassus: fuit autem Picēs loco humill. mater eius a Pompeio Strabone magni Pōpei patre fortali bello quo Alculanos subegit: capta est: de p̄his primus omnium triumphauit: publico funere elatus est. Plura de eo: A. Gellius lib. xiiii.

Hic quidē etiam præsidia habeo: tronice & in contrarium uertēda omnia. Terminalibus: die festo terminali: cui possessores agrorū uicini sacrificabant. xi. calendas Martias Ouidius fastorū lib. ii. Terminali siue lapis siue es defixus in agris Sripes ab antiquo quoq; num̄ habes. Præsidium statiuum firmum & permanens ut statua castra in quibus diutissime consistit exercitus. Semel cecidi sciens: quādo in exilium abiit & tempore maluit cedere: q̄ ferro: cū posset defugnar: urbē media nocte egressus. Lectis uiribus: operaz clodianarum. Cum septus sit obiectio est: cui respondet.

Militari uia uias: pulicas igit Vulpianus priorias dicimus. uel consulares: uel militares: qua publice iret: & cōmearet. Ticināles uero q̄ i uicis sūt. at in uia ducit. Via priuatæ q̄ in agris qbus ip̄posita est seruitus & ad alterius agrum ducit.

Num idem: quod nunc facio. Tramitibus: uis angustioribus: Sed effugi: esto hæc oia euentura sint
 CN. Pompeius fuere eodē tempore Pompeii illustres tres: is quis Pompeius Strabo cognominatus ē
 CN. Pompeii magni pater. Qu. Pompeius. L. q. eum Sylla consul fuit & orator illo tempore haud contē-
 nendus: scripta quædam reliquit: quod Cicero tradit in claris oratoribus: & CN. Pōpeius sexti filius sub
 quo adolescētulus militauit Cicero. Is picētes prælio fudit: & obsecit: propter quā uictoriā Romæ præ-
 textæ: Aliq; magistratuū insignia sumpta fuere: cōsul Marfos: acie uicit. au. Tor Liuius lib. lxxiiii. ab urb.
 condi. Bina: Romana &

Marfog. Sylla cum Cripio
 ne: cum rogatiōe Sulpitii: Mi-
 thridatica puincia adempta Syl-
 læ: Mario esset adiecta. Sylla
 hostiliter cū. Qu. Pōpeio cō-
 sule urbē ingressus Martium &
 fortios urbe expulit: ad mithri-
 daticū bellū profectus ē. Octa-
 uis interim Cinnam pellit: is
 cōiugit ad partes: redit Marius
 plures cedūtur Syllanog; & no-
 bilitatis cædes: fit exul & ho-
 stis Sylla: sed tandem uictor re-
 uertitur ex Asia: undiq; ei oc-
 curriē ab imperatoribus xv ut
 ipse dicebat inimicissimis qua-
 dringentas. & L. cohortes ha-
 bentibus. Inter hos. C. Nor-
 banus & L. Scio erant cōsules
 sed. C. Norbanus uictus ilico
 est & intra capuā clausus: alter
 cōsulē. L. Scipionem Sylla i-
 quāto cēt periculo undiq; ho-
 stibus circum clausus animo re-
 putans: ad pacē ē hortatus ad
 quā cū inclinarē ille habita tūt
 plura colloqa. Tantisp autē a
 Syllanis cū cōmeare militi in
 utriusq; ipatoris castra libere li-
 ceret: & colog; Scipionis argē-
 to corruptus ē exercitus & plu-
 asus ut relicto duce suo ad Syl-
 lā trāstret: factūq; ē ut solus pe-
 ne relinquereē Scipio. Cūq; in-
 terimi posset dimissus. est au-
 ctiores Liuius lib. lxxxv & Plu-
 rar. in Sylla: Inter Cales &
 Theanū: Cales de quo fabulo-
 sa quædā tradit Silius: & The-
 anū cognomīto Sidicinū oscæ-
 gētis i cāpania insignia fuer; op-
 pida. Alter: Sylla cū quo oīs
 erat nobilitas: nā optimatū p-
 tes fouebat. Alter: Scipio.

Sotios belli: cōmilitōes & po-
 pulares. De auctoritate sena-
 tus: per Martū: Sulpitū: Nor-
 banū: Carbonē: ac alios cōplures diminuta: & pene abolita: id. cōquæstus ē Sylla. De suffragiis: de sub-
 lato iure suffragiorū: oīa. n. pro libidīe agebant paucor; iure ciuitatis: q̄ amplius ius suū & decus nō obti-
 neret. Legis cōditōe: de fœderib; q̄b; se obligarēt. Nō tenuit fidē. sollicitato clā muneribus p emissos a
 Sylla Scipionis exercitū: & traducto. Aui: ē enim a cæde tpatū: & scipio dimissus: cū interfici posset.

Aequē: ita esse ut scipio fuit procul a ui & periculo. Et si hic non possumus: Romæ ubi tuti ab Anto-
 nio non sumus. Me. quem ille odit uehementissime. Vna snia: ut omnia ad senatum reicienda dicta
 Ut bellis confectis: mos fuit Romanis quotiens aut populos subegerant: aut regionem aliquam in for-

quid ad dextram: qd ad sinistra sit. Nū idem in Appennini tra-
 mitibus potero facere: in quibus etiā si nō erunt insidiæ: quæ fa-
 cillime esse poterunt: animus tñ erit sollicitus: ut nihil possit de
 officiis legationis attendere: sed effugi insidias: perrupi Appen-
 ninū: Nepe in Antonii cōgressum colloquūq; ueniendū est: q
 nā locus capiet: si extra castra: cæteri uiderint: ego mortē actu-
 tum futurā puto. Noui hominis furorē: noui effrenatā uio-
 lentia. cuius accerbitas morū imanitaq; naturæ ne uino qdē p
 mixta temperari solet: hic ira demētiaq; inflāmat; adhibito
 fratre Lucio teterrima belua nūq̄ profecto a me sacrilegal ma-
 nus atq; impias abstinebit Memini colloquia: & cū acerrimis
 hostibus & cū grauissime dissentientibus ciuibus. CN. Pōpei-
 Sexti filius Conf. me præfente: cū essem Tyro i eius exercitū
 cū. P. Vectio Scatone duce Marfog; inter bina castra collo-
 catus ē: Quod qdem memini. Sex Pōpeium fratrem Consulē ad
 colloquū Roma uenire doctū uirum atq; sapientem: quē Sca-
 to cū saluasset: quem te appellem iqt: At ille uoluntate hospī-
 tem: necessitate hostē. Erat in illo colloqo æquitas: nullus tior:
 nulla suberat suspitio: mediocre etiam odiū. Nō. n. ut eriperēt
 nobis focii Ciuitatē: sed ut in eā reciperent; petebāt. Sylla cū
 Sipiōne inter cales & Teanū: cū alter nobilitatis florē: alter bel-
 li fortios adhibuisset: de auctoritate Senatus: de suffragiis po-
 puli & de iure ciuitatis: legis inter se cōditōes contulerūt: nō te-
 nuit oīno colloquū illud fidē: a ui tñ piculoq; abfuit. Possum?
 ne igitur i Antonii latrociniō æque eē: et si hic nō possum? aut
 si cæteri possunt: me posse diffido: q; si nō extra castra cōgredi
 emur: quæ ad colloquium castra sument; in nostra ille nunq̄
 ueniet: multo minus nos in illius. Reliquum ē: ut et accipian-
 tur et remittantur postulata per litteras. Ergo erimus i castris
 mea ad oīa postulata una snia: quam cum hic uobis audienti-
 bus dixero: iste et redisse me putatote. Legationē cōfecero. oīa
 ad Sēatū mea snia reiciā quæcūq; postulauit Antoi. Neq; n.
 licet aliter: neq; pmissū ē nobis ab hoc ordie: ut bellis cōfectis

mam redegerant prouinciae. ut decē aut plures mitterent legatos qui populorum illorū aut prouinciae statum ordinaret. populata publice priuatq; audirēt: & q̄ concedenda eē iudicaret: ea cōcederēt: rata ea habiturum senatus se recipiebat: nunc sibi & collegis hoc non licere: aut permissum esse dicit Ci. sed ut audiant dūtaxat Antonii postulata: & ad senatum reiciant. Quae cum agam in concilio: cū Antonii postulata ad Antonium reiciam. Distineri: differri. Hoc meum consilium. omnia ad senatum reiciendi: Certe scio. & c. occurri. oblectioni. Sed quo nam mō: et si non timemus eos quoniā ne ipsi qdem tiri uolunt. Ad suā uim: uolentes ut p̄ eorū potentia oīa decernamus & ut ipsis liber. Haec quoq; esto tutus futurus sit accessus: non erit reditus tutus.

Vel dignitas: qua amissa haud magnope in ultra superesse optasset Cicero.

Arce Antonii amici & fautores id egerāt in senatu: ut iter de pace acturi ad Antonium

legati mitterentur Sed quoniā cōmenticia quaedam dixisse: & insidiosae extrahere ipsam re uoluisse: Senatūq; in apparatu bellico tardiorē reddere: cōpri sunt: obtineri res non potuerunt. Cicerōe in primis dissuadente & non modo inhonestum: sed inutile: uel potius periculosum fore: si rursus legati mittantur proclamante. & quoniam M. Lepidus ad pacem hortat & Antonium cum suis reconciliandū restituendūq; patriae sua debat: eius. Ci. fragit auctoritate: & sententiā ipugnat: Sextū Pompeium. CN. filium magni senatus consulto laudandū cēset: quoniā suā reipu. operā polliceatur: & Mutinam pficisci paratissimū ostendat Antonium lacerat: eius quādam reicitat lras: ad se ab Hircio cōsule missas & nefarios quosdā qui sectabantur: enumerat: multa diluit: in se ab Antonio dicta: ē in genere deliberatio oratio. Suadet. n. M. Lepido non esse assentiendū de Antonio restituendo. exhorditur autē p̄ timorem simulatae pacis in quo fuit Cicero: pacē ipsam laudat Sed illud intuendū dicit: possit ne cum omnibus pax esse & sit ne aliquod bellū: qd̄ expiandū purgandūq; gratia gerat: in quo bello ipsa pax nisi expiata id fuerit cuius geritur gra: seruitus sit. Insidiosa: fraude in

m

decē legatis pmitti solet more maiorū. Neq; ulla oīa a Senatu mandata accepimus: quae cum agam in consilio nō nullis repugnantibus ut arbitror: nō ne metuendum est. nec impita militū multitudo per me pacem distineri putet: Facite hoc meum cōsiliū legiones nouas non improbare: nā Martiā & Quartā nihil cogitetis: praeter dignitatē & decus comprobaturas esse Certe scio q; Veteranos nō ueteremur: nā timeri se ne ipsi quidem uolūt. sed quo nam mō accipient seueritatem meā multā Multa. n. falsa de me audierunt: multa ad eos improbi detulerūt: quorum cōmoda: ut uos optimi testes estis: semp̄ sententiā auctoritate orōne firmauī. sed credunt improbi: credūt turbulentis: credunt suis: Sunt at̄ fortes illi quidem: sed propter memoriā rerum quas gesserunt pro. P. R. libertate: & dignitate. R. P. nimis feroces: & ad suā uim omnia nostra consilia reuocātes: horum ego cogitationes non uereor: impetum pertimesco. Haec quoq; pericula tāta si effugero: satis ne tutum reditū putatis fore: Cum. n. & uestra auctoritate & meo me more defendero. & meam fidem. R. P. constātiāq; praestitero: tum erunt mihi non ii solum qui me oderunt. Sed illi etiā qui uident: extimescēdi. Custodiatur igitur mea uita. R. P. ea q; quoad uel dignitas uel natura patriae referuetur: mors: autē necessitatem habeat aut si oppetenda mors est: oppetatur cum gloria Haec cum ita sint & si hāc legationem. R. P. ut leuissime dicā: nō desiderat tamē si tuto licebit ire: proficiscar omnino. P. C. totum huiusce rei consilium non periculo meo: sed utilitate. R. P. metiar: de qua mihi: quoniā liberum est spatium: multum etiā atque ēt considerādum puto. Idq; potissimum faciendū: quod maxime interesse. R. P. iudicauero.

M. T. C. i. M. Antōium Philippica. XIII.

In principio huius belli. P. C. quod cum impiis ciuibus: sceleratisq; suscepimus: Timui ne conditio insidiosa pacis libertatis recupādae studia restigueret. Dulce enī nomen est pacis: res uero ipsa cum iucūda tū: salutaris. Nā nec priuatos focos. nec publicas leges nec libertatis iura cara habere pōt. quē discordiā. quē caedes Ciuiū. quē bellū Ciuile delectat eūq; ex nūero hominū eiiciendū: ex sinib; hūanā naturae exterminandū puto. Itaq; siue Sylla

lecta & a agitata ab Antonii fautoribus: sub praetextu. n. pacis dolus latebat ut tantisper senatus donec de pace ageretur omnia pararet remissus: Antonius uero urgeret obsidionem. Sylla. L. Sylla dictator

IN. M. ANTONIVM

Marius. C. Marius arpinas septies consul collegā expulit Cinnam de reuocandis ferre uolētē exulib⁹ & postea ipse Mariano & Cinnano furore periiit: capite a Censorino abscisso. Iterū: secūda clade postq̄ ex Asia uictor rediit. Alter Marius: iunior q. xxvii. ānorum consulatum inuasit: & p̄i saeuitia similis armatus obsedit curiā: & inimicos trucidauit. Sed præneste a Lucretio offella obfessus: Pontio Telesino iugulandū se præbuit quod Appianus tradit pluribus. Carbo: qui cinnanas & marianas partes secutos est: uictus aut cum in Lybiā atq; inde in Sciliā: & mox in Corsicū fugeret: comprehensus & ad Pompeium

tractus: ante eius pedes percussorem sensit: caput ad Syllā missum est. De proximo: bello ciuili Pompeiano: Victorem Iulium. Videndum: cōsiderandū: quoniā cū oibus pax eē nō pōt & bellum aliquod ex p̄abile gerit: quod necessariū ē: & quasi expiandī grā. tollendi q̄ illos cum quibus pacē agere nō possumus. In quo pacto pacis: si de pace agamus & paciscamur: ut p̄i bello antōtano cum quo pax oīno haberi non potest Lex seruitutis: iugum sibi seruitutis imponere.

Cum Scipione: de quo in p̄cedenti philippica dictū. Cīna. L. Cor. Cīna consul cum p̄nitiosas leges ferret & de nouis ciuitibus qui minus possiderent: per oēs tribus distribuendis: & de exulibus Marjo .f. & cōplicitibus reuocādis: a Collega Octauiō cū sex tribunis urbe pulsus est: abrogatūq; ei imperium. sed corruptum Appii Claudii exercitum in potestatem redegit: bellum urbi intulit: uocatis s̄d pileum seruis: ad uersarios uicit. Octauium iter fecit: iterū & tertio se consulem fecit: lapidibus tādē ob crudelitātē ad exercitū obrut⁹ ē. Proximo: ciuili Pōpeiano. De sūma grauitate. uidebat enim turpe sibi & respu. minime honestū eē: q̄cūq; Cæsari cōcederē postulabar at ille galliā & illyrium cum duabus legionibus. Pompeius contra uolebat illū ut par erat: priuatum redire: & senatui parere. Hinc seueritas erat Pompeii: inde Cæsaris imperandi cupiditas Antonis: Marco: Lucio: Calo. hos oēs q̄ sequitur & cōmemorauit Cī. & cōmemoraturus infra est.

Eutrapelum: hic proprium est: alias comem facitūq; significat. Eutrapelia at urbanitas est comitas: festiuitas. Alaudæ: milites legionis alaudæ. Seminariū: ex quibus iudices electi sunt: est autem seminariū seminum ipsum. Cæsaris: iulii. Urbi ipsi: quæ ab ipsi delebitur. Latere regentes alios. Satellites. Refixis: incidebantur enim in æs: & affigebantur parieti. Ouidius Nec uerba minantia fixo Aere ligaban.

siue Marius. siue uterq;. siue Octauius. siue Cinna. siue iterum Sylla: siue alter Mari⁹ & Carbo: siue qs alius ciuile bellū optauit: eum detestabilē Ciue. R. P. natū iudico. nā quid ego de proximo dicā cuius acta defendimus: cū auctore ipsum iure casū fateamur? Nihil igitur hoc ciue hoc homine terrius: si aut ciuis aut hō habēdus est: q̄ Ciuile bellū cōcupiscit. Sed hoc primū uidēdū est. P. C. cū oibus ne pax esse possit: an sit aliquod bellum expiabile i quo pactio pacis lex sit seruitutis. Pacē cū Scipione Sylla faciebat: nō erat desperandū si cōuenisset fore aliquē tolerabilē statū Ciuitatis. Cīna si cōcordiā cū Octauiō cōfirmare uoluisset: hominū i. R. P. sanitas remanere potuisset. Proximo bello si aliquid de sūma grauitate Pōpeius: multū d̄ cupiditate Cæsar dimisisset & pacē stabilē & aliquā. R. P. nobis habere licuisset. Hoc uero qd est: cū Antonis pax eē: cum cēlorino: Vētidio: Trebellio: Bestia: Nucula: Munatio: Lētione: Saxa: Exēpli cā paucos noīaui genus infinitū: imanitatēq; ipsi cernitis reliquorum: addite illa naufragia Cæsaris amicorū Barbas: Cassios: Barbatios: Polliones. Addite Antonii collusores & sodales Eutrapelū Melā. Celiū. Pōtiū. Crassicū. Tyronē. Mustelā. Petusiū. Comitatum relinquo: duces noīo: huc accedunt Alaudæ: ceteriq; ueterani: seminariū iudicū tertiæ decuriæ: qui suis rebus exhaustis beneficiis Cæsaris deuoratis: fortunas nostras cōcupierunt. O fidam dexterā Antonii q̄ ille plurimos ciues trucidauit. O Ratū ligiosūq; scēdus quod cum Antonio fecerimus: hoc si Antonius uiolare cōabitur. L uci eum sanctitatis a scelere reuocabit. Illis locus si in hac urbe fuerit: Urbi ipsi locus non erit. Ora uobis eorum pōite. P. C. ante oculos & maxime Antoniorū incessū: aspectum uultum spiritum: latera regentes alios. sequētes alios: alios prægredientes amicos: quam uim anhelitus: quas contumelias fore cēlestis minasq; uerborum: nisi forte eos pax ipsa leniet: maximeq; cum in hunc ordinem uenerint salutabunt benigne: comiter appellabunt unūquēq; uestrum. Non recordamini per deos immortales quas in eos sententias dixeritis: acta Antonii rescidistis: leges refixistis: per uim: & cōtra auspicia latas decreuistis totius Italiæ delectum excitaistis: Collegam & lotium scelerū

... Cuius ipsi. Ouidius Nec uerba minantia fixo Aere ligaban.

omnium hostem iudicauistis: cum hoc quæ pax esse potest? Si esset externus hostis: tñ id ipsū uix talibus factis posset aliquo modo. Sed si maria: montes: regionum magnitudines intereissent: odisses eum quem non uideres. Hi in oculis hærebūt & cum licebit in faucibus: quibus enim septis tam immanes beluas continebimus? At incert⁹ exitus belli ē: est omnino fortium uirorum. quales uos esse debetis: uirtute præstare tātū: ut possint fortunæ culpā non extimescere. Sed quoniā ab hoc ordine non fortitudo solum: uerum etiā sapientia postulat? quāq̄ uix uidentur hæc posse seiungi: seiungam⁹ tamen fortitudo dimicare iubet. Iustum odium incendit: ad cōfligēdū impellit: uocat ad periculum: qd sapientia: cautiōribus utitur cōsiliis imposterum prouidet: est omni ratione protectior. Quid igitur censer? parēdum est enim atq; id optimum iudicandum quod sit sapiētissime constitutum: si hoc præcipit: nequid uita estimē antiquius: ne decernā capitis periculo: fugiam oē discrimen quærā ex ea etiā ne fuerit: cum id fecero: seruiēdū: si an nuerit. Nego istam sapientiam: quāuis sit erudita: non audiā: sin responderit: Tu uero ita uitam corpulq; seruato: ita fortunas: ita rem familiarē: ut hæc posteriora libertate ducas: atq; his uti uelis: si liberare Rem publicam possis. ne p̄ his libertatē: sed p̄ libertate hæc proiciās: tanquā pignora iniuriæ. tum sapientiæ uocem audire uidear. eiq; ut deo paream. Itaq; si receptis illis possumus esse liberi: uincamus odium. paceq; potiamur. Sin ocium incolumibus iis: si liber uiuis iis incolumibusq; nullus esse potest. Letemur decertādi oblatam eē fortunam. Aut enim illis interfectis fruemur uictrice. P. R. aut oppressa: quod omen auertat Iuppiter: si nō spiritu: at uirtutis laude uiuemus. At. n. nos. M. Lepidus iterum Pontifex Maximus optie proximo ciuili bello de. R. P. meritis ad pacem adhortatur: Nullius apd me. P. C. auctoritas maior ē. q̄. M. Lepidi: uel propter ipsius uirtutē uel propter familiæ dignitatem. Accedunt eodem multa priuata: magna eius ī me merita: ac mea quædam officia in ipsum maximum uero eius beneficium numero: q; hoc anio ī. R. P. ē: quæ mihi uita mea semper fuit carior. Nam cum magnum Pompeium Clarissimum adolescētē p̄stātissimi uiri filium auctoritate adduxit ad pacē Rem pub. sine armis maxio ciuilibus belli periculo liberauit: Tum me eius beneficio plusquā p̄ uirili parte obligatū puto. Itaq; ei & honores decreui: quos potui amplissimos ī qbus uos mihi estis assensu: nec unq̄ de illo & sperare optie & loq; destiti: magnis & multis pignoribus M. Lepidum Res pu. obligatum tenet: summa nobilitas ē: ois honor: ei⁹ amplissimū sacerdotium. Plurima Urbis ornamenta: ipsius fratris: maiorumq; monumenta: probatissima uxor: optatissimi liberi: res familiaris cum ampla: tum casta a cruoē

Virgilius: Fixit leges precio atq; refixit. Collegam: Dolo bellam. Id ipsum: pax scilicet esse. Eum: quicūq; esset qui talia fecisset: At incertus & c. oblectio cui occurrit dicens efficiendum utrumque esse ut temeritatem fortunæ: & culpam nō extimescant: hoc est id agendū ut fortuna obesse non possit.

Vix uidentur hæc posse se iungi: non. n. fortitudo quæ pars honesti est sine sapientia potest esse: neq; utrus ulla ex quatuor pōra sapientia abesse: Quāuis sit erudita: quanuis erudite respondeat. Sin ruderit: sic ut ruderit eū decet. Posteriora libertate: ut his libertatē anteponas. Pignora iniuriæ: obnoxia & subiecta iniuriæ.

Illis: antonio & comitibus.

Si non spiritu. u. uiuem⁹:

Itaq; secūdo. Proximo ciuili bello: Pōpetano & inclinans ad pacē & abhorrens a crudelitate. Ad pacē. cū Antonio Familiam: lepidorū quæ erat honestissima. Nā cū magna hæc & prius sūt dicta. Plus q̄ p̄ u. ac si dicat plusquā possit: & facultas polliceri q̄at. Summa nobilitas: familiæ. Ois honor: p̄ oēs honores cucurrat. Eius amplissimum sacerdotium: pontificatus maxim⁹

Urbis ornamenta: quæ urbs cōtulit: ut ipsius & L. lepidi fratris monumenta eēt. Casta a cruore ciuili: ac si dicat ī corrupta & ex ciuili sanguine non confata.

Opinione: ut opinetur aliquid conducere re ipsa. quod reuera inutile & inhonestum: putat pacem futuram cum Antonio: quae sine dano & dedecore fieri non potest. Nuper: Caesare trucidato: cum & armis agendum non esse censuit: & Sex. Pompeium reuocandum. Statuam. quam Cicero suadet ponendam. Quod nec L. Munio: nemini horum est posita statua.

Qualis Pompeius: Sextum restitutum. In altero: Pompeio. In illis: Antonius. Fortuna ipsi: quae uoluit Caesarem uincere. Eruit: a Caesare sub hasta uenditam. Hanc mihi dissipationem deposco ut tam iniquo animo feramus. Albanum firmanum: in Albano & firmano praedia & uillas. Anseres: propter Anserem poetam M. Antonii hoc dictum: quod laudes eius describerat: cui in Falerno agrum Antonius donauerat. At is non reddet: Demetrius: intelligit: qui Pompeii seruus fuit: sic ab eo dilectus imo dice: ut maiores pene domino diuitias possederit: de cuius insolentia nonnulla Plutar. Pompeio trucidato mulieribus Caesarem placauit: & iter eius libertos numerari obtinuit. Quasi thesaurum draco: dicunt a poetis thesauris incubare dracones ut malis hesperidum & aureo uelleri, est. n. a. a. i. oculatissimum & uigilantissimum. Illud septies milies: de quo supra. Eum: Sextum. Quod a patre accepit: a Pompeio Cicero in augure collegium, est cooptatus: ut aliis in locis gloriae. & nunc se filio Pompeii quod pater eius praestiterat reddendum dicit. Cooptari autem proprie dicunt: quod sacerdotum numero & collegio inseruntur Antonium: qui ad Pompeii locum a Caesare est cooptatus.

ciuili nemo ab eo ciuis uiolatus: multi beneficio & misericordia liberati. Talis igitur uir & ciuis opinioe labi potest: uoluntate a R. P. dissidere nullo pacto potest. Pacem uult. M. Lepidus: praclare: si talem potest efficere qualem nuper effecit: quae pace: cum Cn. Pompeii filium. R. P. aspiceret: suoque sinu complexus: recipet neque solum illum: sed cum illo se ipsam sibi restitutam putauit. Haec causa fuit cur decerneretis statuam in rostris cum in scriptone praecleara: Cur absentis triumphum: quamquam. n. magnas res bellicas gesserat: & triumpho dignas: non erat tamen ei tribuendum: quod nec L. Mumio nec Emyliano Scipioni: ne superior Africano. nec Mario: nec Pompeio: qui maiora bella gesserunt. Sed quod si lentio bellum ciuile confecerat: primum ut licuit honores in eum maximos contulistis: existimas ne igitur. M. Lepide qualem pompeium. R. P. hirtura sit ciuem: tales futuros Antonios: in altero pudor: grauitas: moderatio: integritas: in illis & cum hos compello praetereo illius ex grege latrocinii neminem: libidines: scelera ad omne facinus imanis audacia. Deinde obsecro uos. P. C. quod hoc uelutrum non uidet: quod fortuna ipsa quae de caeca uidet: saluis. n. actis Caesaris quae concordiae causa defendimus: Pompeio sua domus patebit: eamque non minoris quam emit Antonius: redimet. Redimet inquam. C. Pompeii domum filius. Orem acerbam: sed haec satis diu multumque defleta sunt: decreuistis tantam pecuniam Pompeio: quantum ex bonis patris in praedae dissipationem inimicum uictor redegit. Sed haec mihi dissipationem pro paterna necessitudine & coniunctione deposco: redimet hortos: aedes: urbana quaedam quae possidet Antonius. Nam argentum: uestes: suppellectile uniuersam amittet aequo animo. quae ille beluo. illa discipauit Albanum. Firmanum Dolobella recuperabit. etiam ab Antonio Tusculanum. Hicque nunc Mutinam oppugnam. D. Brutum obsidet De Falerno Anseres depellantur. Sunt alii plures fortasse. sed mea memoria dilabuntur. Ego est eos dico. quod hostium numero non sunt: Pompeianas possessiones quanti emerit filio reddituros. Satis inconsiderati fuit ne dicam audacis rem uel ullam ex illis attingere: retinere uero quod poterit clarissimo domino restituto? An is non reddet quod domini patrimonium circumplexus: quasi thesaurum draco. Pompeii seruus libertus Caesaris. agri Lucani possessiones occupauit atque illud septies milies quod adolescenti. P. C. spondidistis. Ita describite. uideatur a uobis. Cn. Pompeii filius in patrimonio suo collocatus. Haec Senatus: Reliqua. p. R. in ea familia: qua uidit amplissimam prosequetur. In primis paternum auguratus locum: in quo ego eum. ut quod a patre accepi: filio reddam: mea nominatione cooptabo: utrum igitur auguriam Iouis Optimi Maximi cuius interpretes iter nunciique constituti sumus: utrum. p. R. libentius sanciet Pompeium: an Antonium? Mihi quidem numine deorum immortalium uidetur hoc fortu-

na uoluisse: ut actis Cæsaris firmis: ac ratis. Cn. Pompeii filius posset & dignitatem & fortunas patrias recuperare: ac ne illud quidem silentio. P. C. prætermittendum puto. quod clarissimi uiri legati. L. Paulus. Q. Thermus. C. Fannius: quorum habetis cognitam uoluntatem in R. P. eamque perpetuam atque constantem. nunciant se pompeii conueniendi causa diuertisse Massiliam: eumque cognouisse paratissimo animo: ut cum suis copiis iret ad Mutinam: an uereretur ne ueteranorum animos offenderet. Est uero eius patris filius: qui sapienter faciebat non minus multa: quam fortiter. Itaque intelligitis: & animum ei prelo fuisse: nec consilium defuisse. Atque etiam hoc. M. Lepido puidendum est: neque arrogantius: quam mores eius ferunt facere uideatur. Si enim nos exercitu terret: non meminit illum exercitum Senatus. P. q. R. o. atque uniuersæ. R. P. esse: non suum. At uti potest pro suo. Quid tum? omnia ne uiris bonis quæ facere possunt: facienda sunt: etiam si turpia: si perniciosa erunt: si facere omnino non licebit? Quid autem turpius: aut foedius: aut quod minus deceat: quam contra Senatum: contra ciues: contra patriam exercitum ducere? Quid uero magis uitupandum: quam id facere quod non liceat? Licet autem nemini contra patriam ducere exercitum. Si quidem licere id dici mus: quod legibus: quod moribus institutisque conceditur. Neque enim quisque potest: id ei licet. nec si non obstat: propterea etiam permittitur. Tibi enim exercitum Lepide tantum maioribus tuis patria pro se dedit. Hoc tu arcebis hostem: fines Impii propagabis: Senatui. P. q. R. parebis. Si quam ad aliam rem te forte traduxerit: hæc si cogitasses. M. Lepide. M. Lepidi Pontificis maximi fueris pronepos: Sin hominibus tantum licere iudicatis: quantum possunt. uide ne alienis exemplis hisque recentibus uti: quam antiquis & domesticis malle uideare. Quod si auctoritatem interponis: sine armis: magis quidem laudo. Sed uide ne hoc ipsum non sit necesse. Quamquam. n. est tanta in te auctoritas: quanta debet in homine nobilissimo: tamen Senatus ipse non se continet. Nec uero fuit unquam grauior: constantior: fortior. Incensum omnes rapimur ad libertatem recuperanda. Non potest ullius auctoritate tantus Senatus. P. q. R. ardor extingui: odimus: irati pugnamus: extorqueri de manibus arma non possunt: receptui signum aut reuocationem a bello audire non possumus: speramus optima: pati uel difficillima malimus quam seruire. Cæsar confecit uictum exercitum: duo fortissimi Consules assunt cum copiis. L. Placii Conf. desig. Varia & magna auxilia non desunt: de. D. Bruti salute certatur. Unus furiosus gladiator cum deterrimorum latronum manu contra patriam: contra deos penates: contra aras & focos: contra quatuor Consules gerit bellum: huic credamus: huius conditiones audiamus: cum hoc pacem fieri posse credamus. At periculum est: ne opprimamur: non metuo: ne is qui suis amplissimis fortunis nisi non

Legati: quod ad Sex. Pompeium cum senatus mandatus missi fuerant. Omnia ne uiris bonis: non quicquid liceret idem & libere debet. Si non obstat: iectico enim non obstat: quod resti sæpe improbe agentibus non potest. M. Lepidi: is est. M. Lepidus qui temporibus fuit tertii punici belli & senatus principis sextis censoribus lectus est. Moriturus iam præcepit filiis lecto se strato sine litibus. sine purpura efferreret: reliquum funus ne plus quam æris de nos consumeret imaginum specie: non sumptibus nobilitari maxime uirorum fuerat solere: meminit huius Valerius maximus titulo de fide publica: & Alexandriam cum Proloymeus filio suo populum romanum tutorem reliquit: bis consul: & pontificem maximum dicit suis se amplissimique uiri sanctitatem reipublice & sacris operatum externe procuratori uacare uoluisse. Huius filius pro nonnullas urbes Carthagini circumpositas expugnauit: Proculus aduersus uaceos pugnans cladem similem ei: quam Mancinus ad Numantiam passus est: & huius. M. hic Lepidus. ad quem loquitur Cicero nepos fuit. Alienis: abhorrentibus a moribus eius pristinis: Recentibus: iulit. Si auctoritatem interponis: si repugnare uis: absque armis repugnato. Non se continet: honoris sui non obliuiscatur.

L. Placius: qui tenebat ultimore Galliam. Quattuor consules: quorum duo in magistratu erant Patres & Hircius: duo designati. D. Brutus: & L. Placius. At periculum est ne op. & si uisus est Cicero ad presentem Lepidum

loqui aberat tamē ille: & ī Gallia erat. in Hispaniā profecturus: nunc pacē luadentiū rñdet oblectōibus: qui futurū dicebāt ut opprimerentur: h̄ Lepidus quoq; arma īferret patriæ quod erat dubitandū. Is Lepidus. Qui fortunati sunt: sceltices & ampli in repu. Sañior: prudentior. Illum: Antonium. Ob hoc unum factū q̄ imposuit diadema cæsari.

Eius pueritia. Antonii. Libidines eorū Iulii cui sese substrauerat. Eum: Iulium: quē tyrānum diadema imponens uoluit eē. Archipirata: latro nutu. & piratarum qui p̄donel in mari sunt princeps. Domini: domorū: Sententia consularia: quam Antonius consul perscriptam attulerat cōtra Octauiū. ut circunscribeat: & hostis haberetur. Nō uis: q̄ sunt amplæ: & frequentantur.

Tramitibus: qui sunt ī deuiſ Citius lecta: per scriptā. n. at tulerat. Cæsare: Octauiū. Se qui: pone ire: & insequi. Egredi: conuerti Romā uersus.

Progredi: in Galliā ulterioꝛē

bis saluis frui non possit: prodat salutem suā: bonos ciues primum natura efficit adiuuat deinde fortuna. Omnibus. enī bonis expedit saluā eē Rem publicam. Sed ī iis qui fortunati sūt magis id apparet. Quis fortunatior Lepido ut ante dixi: quis eodem sanior: uidit eius mœsticiam: atq; lachrymas. P. R. Lu percalibus uidit q̄ abiectus esset: q̄ cōfectus: cum Cæsari diadema imponens Antonius seruum se illius: q̄ Collegam eē maledat. Qui si reliqs flagitiis & sceleribus abstinere potuisset: tamen unū ab hoc factū dignum illū omni p̄cena putarem. nā si ipse seruire poterat: nobis domiuū cur imponebat: Et si eius puericia ptulerat libidines eorū: q̄ erant in eum Tyrāni: etiā ne ī nostros liberos dominum & Tyrānum cōparabat? Itaq; illo īterfecto: qualem eū in nos esse uoluit: talis ipse ī cæteros exitit In qua. n. barbaria q̄sq; tā teter: tam crudelis Tyrānus: q̄ ī hac Vrbe armis barbarorū stipatus Antonius: Cæsare domināte ueniebamus ī Senatū: si nō libere: attamē tuto: hoc archipirata: Quid. n. dicam Tyrāno: hęc subsellia ab Ithyreis occubabant. Prorupit subito Brūdusium: ut ide agmine quadrato ad Vrbe accederet: lautissimū oppidum: nūc municipiū honestissimorum quondam colonorum Suesſā fortissimorum militū sāguine impleuit. Brūdusii ī sinu nō modo auarissimā: sed etiā crudelissimā uxoris delectos Martiæ legionis Cēturiones trucidauit: Inde se quo furore: quo ardore ad Vrbe idest ad cædem optimi cuiusq; rapiebat: quo tempore dii ipsi immortales præsidium improuisum: nec opinantibus nobis obtulerūt. Cæsaris enim incredibilis ac diuina uirtus latronis impetū crudeles ac furibundos retardauit: quem tamen ille demens lede se putabat edictis: ignorās quæcūq; fallo diceret ī sanctissimū adolescentē ea uere reciderēt ī memoriā pueritiæ suæ: īgressus urbē ē: quo comitatu uel potius agmine cū dextra sinistra gemente. P. R. minaret dominis: notaret domos: diuisurum se Vrbe palā suis polliceret: rediit ad milites. ibi pestifera illa Tyburi cōtio: Inde ad Vrbe cursus: Sēatū Capitoliū: pata de circūscribēdo adolescēte snia Cōsularis. Cū repēte: nā Martiam legionem Albæ concedisse sciebat: assertur ei de Quarta nunciū: quo percussus abiicit consiliū referendi ad Senatū de Cæsare. Egredus est nō uis sed tramitibus paludatus: eodēq; die ipso innumerabilia. S. C. fecit. Quæ q̄dem oīa citius lecta q̄ scripta sunt. Ex eo non iter sed cursus & fuga in Galliā. Cæsarem sequi arbitrabatur: cum legione Martiæ: cum Quarta: cū ueteranis: quos ille nomen præ metu ferre non poterat: eiq; in Galliā penetranti. D. se Brutus obiecit: qui se tutius belli fluctibus circumiri: q̄ illum aui egredi: aut progredi maluit. Mutināq; illi exultanti tanq̄ frenos furoris iniecit: quam cum operibus mūitionibusq; seplisset: nec eum florentissimā Colonia

dignitas: neq; Conf. designati maiestas a parricidio deterreret: Tu me: testor & uos & P. R. & oēs deos qui huic Vrbi præfident: inuito & repugnante Legati missi tres Consulares ad la tronē. M. Antonium gladiatorū ducem. Quis tā barbarus unq; tam imanis: tā ferus. Non audiuit: non respōdit: nāq; eos solum præsentē: sed multo magis nos a quibus illi erāt missi: spreuit: & pro nihilo putauit. Postea qđ scelus quod facinus parricida non ædidit: circūsedit colonos uestros: exercitū. P. R. Imperatorem Conf. designatū: agros diuexat Ciuium optimorū hostis deterrimus: oibus bonis cruces ac tormenta minitatur. Cū hoc. M. Lepide pax esse quæ pōt: cuius ne supplicio qđem ullo satari uideat posse. Po. Ro. Quod si qđ adhuc dubitare potuit: qn nulla solietas huic ordini. P. q. Ro. cum illa iportunissima belua possit esse: desinat pfecto dubitare: His cognitis litteris: quas mihi missas ab Hircio Cōsule mō accepī. Eas dum recitō: dūq; de singulis sententiis breuiter disputo. P. C. ut adhuc fecistis: me attente audiatis. Antonius Hircio & Cæsari: neq; se Imperatorem: neq; Hirciū Consulē: nec P. R. præter Cæsarem: satis quidē hæc scite: deponere alienum nomē ipse maluit q̄ illis suū reddere. Cognita morte. C. Treboniū non plus gauisus sum: q̄ dolui. Videte qđ se gauisus: qđ se doluisse dicat: facilius de pace deliberabitis: dedisse pœnas sceleratū cineri atq; ossibus clarissimi uiri & apparuisse numē deorū: intra finē anni uertentis: aut iā soluto supplicio parricide: aut i pendente lætandū ē. O sparthace quē. n. te potius appellē: Cuius pp nefaria scelera tolerabilis fuisse uideat Catilina. Lætandū eē ausus es scribere: Treboniū dedisse pœnas: sceleratū treboniū: quo scelere nisi q; te Idibus Mar. a debita tibi peste seduxit: age hoc lætaris uideam? qđ moleste feras: hostē iudicatū hoc tpe Dolobellā: eo qđ sicariū occiderit & uideri cariorē. P. R. filiū scurræ: q̄. C. Cæsare præparentē ingemiscendū ē. Quid igemiscis: hostē Dolobellā iudicatū? Quid te nō intelligis delectu tota Italia habito Cōs. missis Cæsare ornata sagis deniq; sumptis hostē iudicatū? Quid ē aut scelerate qđ gemas hostē Dolobellā iudicatū a Senatu: quē tu ordinē oīo eē nullū putas. Sed eā tibi cām belli gerendi pponis: ut Seuatū funditus deleas. Reliq; boni & locupletes oēs summū ordinē subsequant. At scurræ filiū appellat: q̄ si uero ignotus nobis fuerit splendidus Quirites Trebonii p̄. Is aut humilitatē despiciere audet cuiusq; q ex eadē sustulerit liberos. Acerbissimū uero ē te. A. Herci ornatū esse beneficis Cæsaris & talē ab eo relictū. qualē ipse miraris. Eqdem negare non possum a Cæsare Hirciū ornatum: Sed illa ornamenta in uirtute & industria posita lucent. Tu uero qui te ab eodem Cæsare ornatum negare non potes: quid esses: si tibi ille nō tam multa tribuisset: & quo te tua uirtus prouexisset?

De singulis sententiis: ipsarum litterarum. Antonius Hircio & Cæsari: initium Antonii litterarum in quod disputat. Alienum nomē: neq; n. se consulem aut imperatorem dixit: sed tantum Octauium: sciebat enim tale nomē sibi nō conuenire. Seduxit: cum extra curiam detinuit: rem agentibus & Cæsarem occidentibus coniuratis Scurram: sic uocat quoniam Trebonius pater urbanissimus extitit. Ex eadē: humilitatē: ex filia. M. Fundi Bambiliōtis libertini hominis & i locupletissimi. Acerbissimum Antonius.

Mimarum: ut Volumine. Et te o puer: Antonius ad Octaviū. Qui oīa eius nomini debes Antonius. Eius: iulit. Hic: Octavius. Id agere. s. te decet Octavi. Et ut uenustiora hæc Antonius.

Acutior: irator nobis Annibale. Ut q̄ potentissimus: Antonius. Hoc agis Octavi & Brutus & Cassius sint qua potentissimū. Putes Censorinū: Censorinus & Ventidius flagitiosi fuere: & in Antonii partibus. Cū inquit Brutū & Cassiū nominas: Censoriū & Ventidiū noiare te existimas. Nimirum Antonius: sic aspicitis nunc castra uestra inquit ut priora aspexistis Pōpei castra: quæ senatum uocatis. Duo

ptores: Censorinus & C. Antonius. Sine cā: nam cū acta Cæsaris statueremus firma eē beneficia quæ ille cōcessit mutari nolumus. Prætoris: qui præturam gessere. Innocēs ironice & Anronii enumerat comitatum. Aediliti: aedilitate functi. Latæ & uocis meæ bestia. s. fraudator: pro hoc de ambitu a Sextio accusato dixit Cicero: Ipse i epistola ad Quirū fratres: Dixi p Bestia de ambitu a prætorē. CN. domitiū in foro medio maximo cōuentu: incidit in eū locū dicendo cū Sextius multis in tēplo Castoris uulneribus acceptis subdidio Bestiæ seruatus esset. Latæ quæ firma oportet esse dicentibus: nā ea attollit & deprimat respiratō. Cato libro de senectute. Cū ego qnq; & .xl. annos natus lege uocantā uoce magna: & bonis lateribus suassim. Fidei patronus fraudator Trebellius: ironice fidei patronus. superius. vi. philippica. Inquiro fides Hoc puto Trebellium sumpsisse cognomen fraudator uero qm creditores fraudauerat. Diruptus: Herniosū fuisse credimus. Rupti. n. uocāt q̄ i scortū cadūt itestina. Martialis. Qui saneruptos dic mihi Galle q̄ ē.

Dirut: cōuulso & dissipato p̄imonio. Columē: p̄nceps.

Delitiarū cā: oblectatōis grā Septemuirales: diuidūdis agris cū. L. aronto p̄fci. T. Hostilius discedēs ab urbe relicto i patore suo: cū p̄dē eū n̄ ualisset nomē suū portæ urbis i scripsit & se uere p̄riæ hostē fore p̄fessus ē. Isauri: ap̄ Isaug Lycaonia oppi. ū. unde nomē regionis: quā. P. Seruilius subegit: adeptus ide isaurici cognomē.

Balneator: is ē q̄ balneis p̄est: & p̄cium ab adētibus pro balneatura exigit. Martialis.

Quos diuidebat balneator est xus. Redit: redire uult: & ut redeat conatur.

& quo genus: in lustris: popinis: alea: uino tempus atatts omne cōsumpisses: ut faciebas cum ingremiis mimarum mentē mentūq; deponeres. Et te o puer: puerum appellat quē nō mō uirū: Sed etiā fortissimū uirū sentit: & sentiet. Est istud quidem nomen ætatis: Sed ab eo minime usurpandum est: qui suā amētā huic præbet ad gloriā. Qui oīa eius nomini debes: debet uero soluitq; præciare. Si enim ille patriæ pater est: ut tu appellas: Ego quid sentiam: uidero. Cur non hic parēs uerior: a quo certe uitam habemus e tuis facinorosis manib; ereptam? Id agere ut iure dānatus sit Dolabella; Turpem uero actionē qua defenditur amplissimi auctoritas ordinis contra crudelissimi gladiatoris amentiam. Et ut uenefica hæc liberetur obsidione: Veneficā audes appellare eū uirum q̄ tuis ueneficiis remedia inuenit: quem ita obsides noue Annibal aut si quis acutior imperator fuerit: ut te ipse obsideas: neq; istinc si cupias: possis explicare. Recesseris: undiq; oēs insequent manseris: harebis. Nimirum recte ueneficam appellas: a quo tibi præsentem pestem uides cōparatā: & q̄ potentissimus sit Cassius atq; Brutus: putes Censoriū dicere: aut Ventidiū: aut etiam ipsos Antonios. Cur autem nolim potentes esse non modo nobilissimos uiros: sed secum etiam in. R. P. defensione cōiunctos: nimirum eodem modo hæc aspicitis: ut priora. Quæ tādē castra Pompeii Senatū appellatis? An uero tua castra potius Senatū appellaremus: in quibus tu es uidelicet Cōsularis: cuius totus Cōsulatus ex omni monumentorum memoria reuulsus: duo Prætores sine causa diffisi se aliquid habituros. Nos enim Cæs. beneficia defendimus: Prætorii Philadelphus. Annius: & innocens Gallius. Edilitiū Coricus: laterum & uocis meæ Bestia: & fidei patronus: fraudato Trebellius: & homo diruptus diruptusq; Q. Celius: columenq; amicorum Antonii Cotula: Varius. Quos Antonius delitiarum causa loris in conuiuio cædi iubebat a suis publice. Septemuirales Lento Nucula tum delitiæ atq; amores. P. R. L. Antonius tribunitiū primum duo designati. T. Hostilius qui suo iure in porta nomen i scripsit: qui cum prodere Imperatorem suum non potuisset: reliquit alter est designatus Viscius nescio quis fortis ut aiunt latro: quem tamen temperantem fuisse ferunt Isauri balneatorem. Secuntur alii tribuniti. C. Plancus imprimis: qui si Senatū dilexisset nunq̄ Curiam incendisset: quo scelere damnatus in eā Urbē redit armis: a qua excefferat legibus: sed hoc ei cōe cū plurimis

PHILIPPICA XIII

Diffimillimis: ac si dicat & alii plures hoc idem agunt: ut redire armis uelint in patriam: nō adeo scelerat: ut C. Plancus est. Fracta sunt: Aquila enim Centurio freperat: & tñ uiebat. Decius: de quo superius dictum philippica. xi. ironice autē ait ab illis ut oppitor Decis. Vtrū unere Cæsaris: multa. n. huic largitus erat Antonius: idq; ex Iulii cōmentariis facere dicebat. Vtrūq; Saxam: ex Celuberia. Alter: Saxa Socerenus cognomine: Exitus: eis Græcus erat Philadelphi: q & ipse sceleratissimus fuit & Anthonio charissimus frater. Mutauit calceos: aut transmarinū & externū inuit fuisse: q calceis erat

diffimillimis. Illud tñ uerq; quod in hoc Planco puerbū loco dici solet: perire eū nō posse: nisi ei crura fracta essent: fracta sūt & uiuit hoc tñ ut alia multa: Aqlæ fert' acceptū: ē etiā ibi deci⁹ ab illis ut opinor maiorib⁹ Decis. Itaq; ut munere Cæsaris Decior⁹ qdē multo iteruallo q hūc præclar⁹ uig; memoria renouata ē. Saxā uero Decidiū præterire q possum hoīem deductū ex ultimis gētib⁹ ut Tr. Pl. uiderem⁹: quē c' uē nunq; uideramus. Est qdē alter Socerenas: oēs tñ tātā hñt similitudinē iter se: ut in eor⁹ p̄nomibus errē. nec uero Exciti⁹ Philadelphi frater Quæsto. p̄mittēdus ē: ne si de clarissimo adulescēte siluero: inuidisse uideat Antonio. Est et Asini⁹ qdā Sēator uolūtari⁹ lect⁹ ipse a se aptā curiā uidit post Cæsaris mortē: mutauit calceos: pater conscriptus repēte factus est. Non noui Sex. Albedium: sed tamen neminem tam maleficiū offendi: qui illum negaret dignū Antonii Senatu. Arbitror me aliquos p̄terisse. De his tñ q occurrebāt: tacere nō potui. Hoc igit' fre⁹ senatu Pompeianū Senatū despiciat: i quo decē fuim⁹ Cōsulares: q si oēs uerēt bellū oīo hoc nō fuisset: auctoritati cessisset audacia. Sed quantū præsidii fuerit in cæteris: hinc intelligi pōt: q ego un⁹ relictus e multis contudi & fregi adiuuantibus uobis exultantis prædonis audaciā. Quod si fortuna nobis modo non eripuisset Ser. Sulpitium: eiusq; collegam M. Marcellum: quos ciues quos nros: si duos Cōs. amicissimos patriæ simul ex Italia eiectos. Si L. Afraniū summum Ducē: si P. Lentulum ciuem eū in cæteris rebus: tum in salute mea singularem: Si Bibulū cuiusest in R. P. merito semper laudata constantia: si L. Domitium præstantissimū ciuem: si Appium Claudium parī nobilitate & uoluntate præditum: Si P. Scipionem clarissimū uirum: maiorumq; suorum simillimum. R. P. tenere potuisset certe his consularibus non esset Pompeianus despiciendus Senatus. Vtrum igitur æquius Vtrūq; melius. R. P. fuerit. CN. Pompeium: an sectorem. CN. Pompeiū uiuere Antonium? Quid uero Prætorios quorum princeps. M. Cato: idemq; omnium gentiū uirtute princeps: Quid reliquos præclarissimos uiros cōmemorē: nostis oēs magis uereor ne lōgū me i enūerādo: q̄ ne ingrātū i prætereūdo putetis. Qui Eāiliū: Qui tribunitiū: Qui Quæstorii: Qui multi tales Sēator⁹ & dignitas

prius gypfatis: nā creta argēta tarta pedes uenalic⁹ q; trāsmare ad uect⁹ q; illinere maiores cōsuerūt: quod Pl. tradidit. Hic Tibullus ait. Vera loquor regnū ipse tenet: quē sæpe cogit Barbara gypfatos ferre catasta pedes: Et Iuuenalis de Crispino Ingt. Nup in hanc urbē pedib⁹ qui uenerat albis. Aut te uera illud est: Deposuisse calceos Asiniū: qb⁹ utebat' prius: & quos ignobiliores gestabāt neq; n. oēs eodē utebat' calciatu: patritii namq; & nobiliores nigros ferebant calceos luna i scripta: ueluti ab Euādrio & arcadibus deriuati q palatium tenuerunt & se ante lunā natos crediderūt auctor Plurarch⁹ in qōnibus. Hortatius Nā ut quisq; infans nigris medium impedit crus pillibus & larum diuisit pectore clauū Martialis. Lunaria nosq; pellis: & nusquā Toga. Et patricior⁹ qdē calcei Mullet uocabantur: qui pri⁹ regum albanor⁹ fuerē: qd' ait Pōpeius Fe. M. Marcellum: qui a Magio Cilone diēte suo Athenis percussus est pugione secundum aurē cum tamen ei peperisset Cæsar: a cicerone illa pulcherrima oratione exoratus: cuius initiū est: Diuturni fileni patres conscripti. De hoc Marcello plura in epistolis li. liii. Etus: Sulpitium collegā in cōsularu. Duo consules: quo tpe fugit ex urbe Pōpeius: & in Epig; trafecit: consules erāt. C. Marcellus: q M. Marcello: & Seruio Sulpitio successerant eos significat Cicero: & C. quidem. M. Marcelli patruelis frater fuit. Bibulum. M. Bibulum: de quo plura Cicero in epistolis & Tranquillus in Iulio uirum patriæ studiosissimum & constantissimum. L. Domitium qui corfniū captus & dimissus

a Cæsare ē: ac postea i pharsalica pugna ab Antonio occisus. Appiū claudū: patruelis frater appii Clodii fuit: Ciceroni i seculissimi: socer Sexri Pōpeii: q CN. pōpeii magni filius erat: ad quē sūt n. ulte eplæ. Sacerōre: CN. pōpeii: Antonii q bona pōpeii redemit a Cæsare: quæ postea uēderet. M. Cato: q se occidit.

In illa castra: in quæ tot illustres senatores uenere. Victum Ciceronem ducem persequitur: sic dicebat Antonius: Ciceronem se nõ senatum persequi: & ducẽ intelligebat puto aduersæ sibi factionis. Nihil laboro: nam cum uniuersa repu. uictus fuit. Fratri tuo: C. Antonio: de quo pri^o dictum. Africam cõmissis Varo bis capto: Antonius: Cicero subicit: sic loquitur cum Hirco cõsule & Octauiõ: ut cum. C. fratre litigare solet. Plures uero Vari fuerunt: sed duo pompeianas & senatus partes secuti: Antillus Varus q Pompeii in Libya ductor exercitus: qui occiso Pompeio & partibus in Africa superatis: Pompeii liberos secutus. in ipso oceanõ hostio cõ Didio classis Octauii duce conflixit: & is de quo loquitur nõ Cicero: q fuit uti cõsularis a triuuiris postea proscriptus: & a liberto proditus sese i mõres pripuit: & in palude latuit Minturnesi: dephesusq a minturnensib⁹ cõ se latronẽ a principio assueraret: & ad suppliciu traheret: falsus tãdẽ q eẽt: & a Turmæ ductore agnitus occisus ẽ auctor Appianus. Is põpeianis bellis bis a Cæsari anis captus fuerat & dimissus.

In Syriã Cassiũ misistis: Antonius. Erat autẽ Syria puincia Dolobellæ decreta: Cassio autẽ mãdauerat ex Ciceronis snia Senat⁹ ut Dolobellã hostẽ iudicatũ post occisũ Treboniũ pleqreẽ: & ex Syria pelleret.

Extra: pter. Munitiones: quas Mutinam oppugnaturus extruxerat. Pro i hac cã: Antonius Casca prim⁹ fuit: q Cæsaris pectus pugione percussit

In hac cã: tã foeda: sic dicebat Antonius. Quid ergo id uellet Antoni⁹ ut eos q pfuerũ: a publica remouerem⁹: Nã pfuit Casca: pfuere Maryllus & Cæsennius. C. Maryllus & Cæsenn⁹ Tribuni pl. cõ Antonius lupercalibus capti: Cæsaris diadema semel atq iterũ imponere: uoluisset: reiectũq ab eo statua ei⁹ iposuisset: illi co abstulerunt: laudariq: propterea a populo uehementer sunt. Sed haud multo post a

Cæsare magistratu priuati. plura de his Appianus cõmentariis bellorum ciuiliũ secundo. Idem hoc quod passi sumus sub Iulio. Vectigalia Iuliana lupercis ademistis: Antonius conquerit uetigalia a Iulio lupercorum collegio decreta: adempta esse. Decreuerat autẽ Iulius lupercis redditus ex quibusdã publicis uetigalib⁹. est autẽ uetigal qd ex publico & priuato capiẽ locato. Veteranorũ colonã deducta lege: & hoc obiciebat Antonius: qd negat Cicero. Lege Iulia. Comitibus cõturiatis: ac si dicat tuas substulim⁹ ppe rã latas hanc a Iulio rite: & comitibus centuriatis cõprobauimus. Horz autẽ comitiorz: quæ centuriata uocabant⁹: uis ois penes potentiores erat: cõ ex promiscuo suffragiorz genere curiata constarent: ut ex Iulio Dionysio & A. Gellio colligit. Perditi: improbissimis morib⁹. In eũ locum: in extliũ: Massiliensib⁹ & c. & hoc obiciebat Antonius iura: quæ adempta a Iulio uictis: senatus eo trucidato reddidit: quod & superior est dictum. Eam ciuitatem: Massiliam. Neminẽ Pompeianum: Hirco in partibus fuit Cæsaris: quo uictore & rerum portio: Tr. pl. legem tulit: ut nullus Pompeianus gerere aliquem magistratũ posset.

Tenere: scilicet fas est. Cuius legis. Latorem: Hirco. De quibus: contra quos. Ut quãuis sit lex quoniam rite lata. Apuleiana pecunia: Antonius: C. Apuleius in Macedonia magistratus erat quo tempore Brutus illuc accessit: Cæsare occiso quibuscunq rebus potuit Brutum iuuire: & pecunias sup⁹.

& multitudo fuit: ut magna excusatione opus iis sit: q illa in castra nõ uenerũt. Nũc reliqua attendite. Victum Ciceronẽ ducẽ plequitur. Epistolam Antoniũ audistis: eo libentius Ducem audio: q certe illa dicit inuitus. Nã de uicto. Nihil laboro fatũ enim meum est sine Re publica nec uinci posse: nec uincere. Macedoniã munitis exercitib⁹ & qdẽ fratri tuo: q a uobis nihil degenerat extorsimus: Africam cõmissis Varo bis capto: hic cum. C. fratre putat se litigare. In Syriã Cassiũ misistis. Nõ igit sentis huic cã orbẽ tertæ parere: te extra munitiones tuas uestigiũ ubi iprimas: nõ hãre: Proh in hac cã Casca tribunatũ gerere passi estis: Quid ergo ut Maryllũ: ut Cæsare etiã a. R. P. remoueremus eũ p quẽ ut neq idẽ hoc posthac: neq multa h. nõi accidere possent: cõsecuti sumus: uetigalia Iuliana Lupercis ademistis: Lupcorz mentionẽ facere audet: neq illi⁹ diei memoriam phorrescit: quo ausus ẽ ob rurus uino: unguetis oblitus: nudus: gementẽ. P. R. ad seruitutẽ cohortari. Veteranorz Colonias deductas lege. S. C. sustulistis: Nos sustulimus: an contra legẽ comitibus cõturiatis latã sanximus: uide ne tu Veterãos tñ eos q erãt pditi: pdideris: i eũq locũ deduxeris: ex quo iã ipi sentiũt se nunq exituros. Massiliensib⁹ iura bello adẽpta reddi tuos uos pollicemini. Nihil disputo de iure belli: magis facilis disputatõ ẽ: q necessaria: illud tñ aduertite. P. C. qd sit huic Rei Publicæ nat⁹ hostis Antoni⁹: tantopere eã ciuitatẽ oderit: quã scit huic Rei publicæ semp fuisse amicissimã. Neminẽ Põpeianũ q uiuat: tenere lege Hirco dignitates qs quã iã legis Hirco mentionẽ facit: Cuius nõ min⁹ arbitror latore ipsum: q eos de qb⁹ lata ẽ penitere: oĩno qdẽ mea snia legẽ illã appellare fas nõ est: & ut sit lex: nõ debemus illã Hirco legẽ putare. Apuleiana

pedstrauit publicas quas collegerat quaestor. De hoc Brutus in epistola ad Ciceronē. De Domitio & Apuleio qd attinet ne scribere: cū ipsi p se cōmendatissimi sint. Apuleiū uero tua auctoritate iustinare debes. Sed Apuleius in sua epistola celebrabit. Tuū fratrem. C. Antonii: ut supra dictū. Securi percussos: a Bruto in Macedonia. Ciuitate donatos: a Cæsare Iulio: & ei⁹ hospites: & Antonii sunt uerba. Theopōpū: Smyrna pulsū & itē Antonii⁹. De Theopōpo: Cicero rīdet cū derisū. Ser. Galbā hunc infimulabat Antonius cædis Cæsaris: & unū ex percussoribus fuisse dicebat. Eodē pugione: quo Cæsare percussit.

pecunia Brutum subornastis. Quid si omnibus suis copiis excellentem uirum. R. P. armasset: quem tandem bonum pœniteret. nec enim sine pecunia exercitum alere: nec sine exercitu fratrem tuum capere potuisset. Securi percussos Petum & Menedemum Ciuitate donatos & hospites Cæsaris laudastis. Non laudamus: quod ne audiuius quidem: ualde enim nobis in tanta perturbatione. R. P. de duobus nequissimis græculis cogitandum fuit. Theopōpū nudū expulsū a Trebonio cōfugere Alexandria neglexistis. Magnū crimen Senatus: de Theopōpo summo hoīe negleximus: q ubi terrarū sit: qd agat uiuat deniq: an mortuus sit: qs aut scit: aut curat. Ser. Galbā eodē pugione subcinctū in castris uidet s. Nihil tibi de Galbarīdeo fortissimo & cōstantissimo cine: corā aderit: præsens tibi ipse & ille quē infimulas pugio rīdebit Milites aut meos: aut ueteranos cōtraxistis: tanq̄ ad exitū eorū q Cæsare occiderant: & eodē nec opinates ad quaestoris sui: aut Imp. aut commilitonū suorū picula impulistis. s. uerba dedimus: decepimus. Ignorabat legio Martia. Quarta: ne scribant ueterani qd ageretur: Nū illi Senatus auctoritatē: an libertatē. P. R. sequebant? Cæsaris ule. sci mortē uolebāt: quā oēs fatalem fuisse arbitrabatur te uidelicet saluū: beatū. florentē esse cupiebāt. O miser cū re tū hoc ipso q non sentis q miser sis: Sed maximū crimen audire. Deniq: qd non aut probauistis: aut fecistis. Quid faciat si reuiscat. Quid? credo afferet aliquod scelerati hominis exemplū: Cn. Pōpeium imitaturi sumus: aut filiū eius si domi possit poterit: mihi crede: nā paucis dieb⁹ & in domos & i hortos paternos imigrabit. Postremo negatis pacē posse fieri: nisi aut remifero Brutū: aut frumento iuuerō. Alii istuc negāt. Ego uero ne si ista quidē feceris: unq̄ tecū pacē huic ciuitati futurā puto. Quid hoc? placet ne ueteranis istis: quibus adhuc oīa integra sunt: nihil uidi tā integrū: q̄ ut oppugnare Impatorem incipiāt: quē tanto studio cōse. suq̄ offenderint. Quoniā uos assentationibus & uenenatis muneribus uenistis: deprauati aut corrupti sunt: quibus persuasum sit fœdiciissimum hostem iustissimo bello persequi. At militibus inclusis opem feris: nihil moror eos saluos esse & re quo iubet: si tamen patiuntur perire eū: q meruit: q̄ benigne. deniq: uli liberalitate Antonii milites Impatorē reliqrūt: & se ad hostē metu pterriri cōtulerūt p quos si nō stetit: nō Dolobella pri⁹ ipatori suo q̄ Antonii⁹ et Collegæ parētasset. Cōcordiæ factā eē mētionē scribitis in Senatu

Milites aut & c. & hæc Antonius. Quaestoris sui: generaliter dicit ad id impulsistis ut aut quaestorem suum q me sequolebat aut me occiderent. Scilicet uerba dedimus: respōdet Cicero: sic loq̄ Antonii⁹: quā si deceperimus nos legiones.

Fatalem: fati decretā: qm uoluerunt fata tyrānum perire. Cum re effectu & uere.

Sed maximū: Cicero audite Inq̄ p̄es cōscripti maximū crimē uerborū Antonii: q Inq̄ qd nō probauistis factū ab aliis: aut nō fecistis. Quid faciat si reuiscat: scilicet Cæsar.

Quid? Cicero respōdet.

Cn. Pōpeii: Antonii⁹ imitari ait nos oportebit Cn. Pōpeii ut senatu serulam⁹: sicut ille seruluit: aut filiū ei⁹ Sextū siquid Romæ poterit. Postremo Antonius. Ego uero: Cicero. Quid hoc? Antonius: hoc quod facitis placet ne ueteranis militibus q nobis eū sunt: ac si dicat minime: & posunt ad me trāsire. Nihil uidi tā integrū: Cicero. Nihil tā liberū illis est q̄ re oppugnare Antonii: Te. n. semel deseretes offenderūt. Quoniā uos Antonius: Venatis: in quibus re uera uenenum laet.

Venistis: uenditi estis. Venio enim passiuæ est significatio: ut uenit uilissima rerū Hic aqua. Deprauati aut Cicero: q. d. minime: neq. n. corrūpere opus fuit: ut te pessimum omnium psequerent. At militibus: Antonii⁹. Moror: differā.

Eū: Brutū. Quā benigne: C. & frontee. Per quos si nō stetit: q nisi fuisset: hoc ē nisi Antonii⁹ dēuiscat: n̄ pri⁹ dolobella occidisset Treboniū: q̄ Antonii⁹. D. brutū. Impatori suo Iulio. Parētasset: sacrificasset: & uelut uictimā immolasset. Est. n. parētare mortuis sacrificare: unde parētalia sacra mortuorū: de. gb⁹ Quid? In fastis.

Etiam collegæ: in consulatu.
Concordiæ: antonius.
Parum Cicero. Eademque
inhiberet supplicia uobis: ironice: quia si illos perdi uellet:
etiam uos perdendos curaret.

Conseruandos: ironice.
Nullum uestigium: cum acta
eius omnia rescinderimus.

Cauebar: cautum esse uole-
bat in conditionibus. Aequi-
simus ironice. Decempeda-
tor: agrorum diuisor. Decem-
peda pica est decem pedum
qua architecti & agrimensores
utuntur. Nucula: scilicet col-
lega. Quamobrem uos po-
tius animaduertite: Antonius.

Elegantius: pulchrius. Con-
currere: conuenire & consenti-
re. Iugulata uicta penitus.

Si est iugulata: Cicero. Con-
tingat: ut iugulemini. Partes
tuæ dicuntur furiosæ. Illam
rem: mortem cæsaris. Qui-
bus utri nostrum: Antonius.
Vtri nostrum uel ego cum meis
uel uos cum uestris. Quibus
inimicis: nam cohæret cum lu-
dibrosissimis inimicis.

Quod spectaculum: ut ca-
deremus: & Antonius loquitur.

Vnius corporis: unius uolū-
tatis me & uos. Quasi ea: quasi
ipse prior pulcherrime dicat:
& non responsurum me sibi p-
suadeat. Inlustum: irrationabile
equo cui nota sit cauterio ut co-
gnoscat ex quo fit armento:

Et legatos esse Consulares quoniam: difficile est credere eos qui me
precipitem egerint: æquissimas conditiones ferentem: & tamē
ex his aliquid remittere cogitantem: putare aliquid moderate aut
humane esse facturos: uix etiā uerisimile est: qui iudicauerint
Dolobellam hostem ob rectissimum facinus: eisdem nobis par-
cere posse idem sentientibus: parum ne uideatur omnium faci-
norum sibi cum Dolobella societate inuita confiteri: nonne cerni-
tis ex uno fonte omnia scelera manare: ipse denique fatetur: hoc quod
satis acute: non posse eos qui hostem Dolobellam iudicauerint
ob rectissimum facinus: ita enim uidetur Antonio sibi parere idē
sentienti: quod huic facias: quod hæc lris memorieque mandarit: ita sibi
conuenisse cum Dolobella: ut ille Trebonium: & si posset etiam
Brutum Cassium discruciatos necaret. Eademque inhiberet supplicia
nobis: conseruandus ciuis cum tam pio iustoque foedere. Is etiā queri-
tur conditiones suas repudiatas: æquas quidem & uerecundas: ut
haberet Galliam ultimam aptissimam ad bellum renouandum instru-
endumque prouinciā: ut Alaudæ in tertia decuria iudicaret: id est ut
perfringium scelerum essent cum turpissimis. R. P. lordidus ut acta
sua rata essent: cuius nullum remanet Consulatus uestigium. Ca-
uebat etiam. L. Antonio qui fuerat æquissimus agri priuati &
publici decempedator Nucula & Lentone Collega. Quamobrem
uos potius animaduertite utrum sit elegantius: & partibus utili-
us Trebonii mortem persequi: an Cæsaris: & utrum sit equius
concurrere nos quo facilius reuiuiscat Pompeianorum causa toties iug-
ulata: an consentire ludibrosissimis inimicis. Si esset iugula-
ta: nunquam exurgeret: quod tibi: tuisque contingat: utrum inquit elega-
tius: atque hoc bello de elegantia quaritur: & partibus quid utili-
us partes furiosæ dicuntur. In foro: in curia: bellum contra priam
nefarium suscepisti: oppugnas Mutinam: circumsedes Consilium de
signatum: bellum contra te duo Consules gerunt: cumque his. P. R.
Cæsar cuncta contra te Italia armata est. istas tu partes potiusquam
P. R. defensionem uocas: Potius ne Trebonii mortem: quam Cæ-
saris persequimur. Trebonii satis persecuti sumus: hostem iudi-
cato Dolobella: Cæsaris mors facillime defenditur obliuione
& silentio. Sed uidete quid moliatur: cum mortem Cæsaris ul-
ciscendam putat: mortem proponit non iis solum quæ illam rem gesserunt:
Sed iis etiam si quæ non moleste tulerunt. Quibus utri nostrum ceci-
derint: lucro futurum est. Quod spectaculum adhuc ipsa for-
tuna uitauit: ne uideret unius corporis duas acies lanista Cice-
rone dimicantes: qui usque eo felix est: ut eisdem ornamentis dece-
perit uos: quibus deceptum Cæsarē gloriatus est: pergit in mea male-
dicta. quasi uero ea pulcherrime priora præcesserint quæ ego iniu-
stum uerissimis maledictorum: notis tradam hominum memoriae semper
terna. Ego Lanista: & enim non insipiens: deteriores. non iugulare
cupio: meliores uincere. Vtri ceciderint scribit lucro nobis su-

turū: præclarū lucrum: quo lucro te uictore: Quod dii omen auerant beata mors eorum futura sit: quæ uita exceſſerint sine tormentis. A me deceptos ait eiſdē ornāmētis Hirſiū: & Cæſarē. Quod quaſo adhuc a me ē tributū Hirſio ornāmētū: nā Cæſari plurima & maiora debent: deceptū autē patrē a me Cæſ. dicere audeſ: tu tu inquā illū occidiſti Lupcalib⁹: cuius hō īgratiſſime flaminia cur reliquiſti: Sed iam uidete magni & clari uiri admirabilē grauitatē: atq; cōſtātiā. Mihi qdē cōſtat nec meā qdem contumeliā: nec meorum ferre: ne deſerere ptes quas Pōpeius odiuit: nec ueteranos ſedibus ſuis moueri patiā: nec ſingulos ad cruciatū trahi nec fallē fidē quā dedi Dolobellæ. Omitto alia: fidē Dolobellæ ſanctiſſimi uiri deſerere homo pius nō potest: quā fidem: an optimi cuiuſq; ſedes: urbis: & Italia partiones: ſnias dandarū: diripiendarumq; prouiciāq;. Nā quid erat aliud quod iter Antonium & Dolobellam impuriſſimos parricidas ſcēdre ac fide ſanciret: Ne Lepidi ſocietatem uiolare piſſimi hominis. Tibi cum Lepido ſocietas: aut cum ullo non dicam bono ciue: aut ſicut ille eſt: ſed homine ſano. Id agis ut Lepidum aut impiū aut inſanum exiſtimari uelis Nihil agis: quanq̄ affirmare de aliquo difficile eſt: De Lepido p̄ſertim: quam ego metuam nunquam bene ſpabo dum licebit. Reuocare te a furore Lepidus uoluit: non adiutor eſſe deſentiā. Tu porro ne pios quidē. ſed piſſimos quæriſ: & quod uerbū omnino nullū in lingua latina eſt id propter tum diuinā pietatem nouum inducis. Nec Plācū prodeſſe participem conſilioꝝ. Plancum partipem: Cuius memorabilis ac diuina uirtus lucē affert. R. P. niſi forte ſubſidio tibi uenire arbitraris cū fortiſſimis legionibus: magno equitatu: peditatuq; Gallorum: quiq; niſi ante aduentū eius. R. P. pœnas dederis ille hui⁹ belli feret principatū: q̄q̄. n. prima prælidia utiliora. R. p. ſint: tñ extrema ſunt gratiora. Sed iā ſe colligit: & ad extremū icipit philoſophari. Si me rectis ſenſib⁹ euntē dii īmortales: ut ſpero: ad iuerit: uiuā libēter. Si autē aliud me fatū manet: præcipio gaudia ſupplicioꝝ ueſtroꝝ. Nam ſi uicti pōpeiani tam inſolentes: uictores quales futuri ſint: uos potius experiemini: præcipias licet gaudia: nō. n. tibi cum pompeianis ſed cum uniuerſa. R. po. bellum eſt: omnes te dii: hoīes ſummi: mediū: inſimi: ciues: peregrini: uiri: mulieres: liberi: ſerui oderunt. Sēſimus hoc nuper falſo nuntio: uero propediem ſentiemus: quæ ſi tecum ipſe recolis: æquiore animo & maiore cōſolatione moriere. Deniq; ſumma iudicii mei ſpectat huc ut meoꝝ iniurias ferre poſſim ſi aut obliuiſci uelint ipſi feciſſe aut ulciſci parati ſunt una nobiſcum Cæſaris mortē: hac Antonii ſententiā cognita dubitatuſ ne. A. Hirſiū. C. Paſſam Conſſ. putatis quin ad Antoniū tranſeant: Brutum obſideant: Mutinam expugnare cupiant:

Patrem Iuliū: Cuius homo ingratiſſimæ flamina reliquiſti: diuini honores mortuo Iulio Antonii lege decreti ſunt ut puluſnar hēret: ſimulacrū flaminē & Antonius quidem flamen opratus: ſed neq; inauguratus eſt unquā & honorem Cæſari datum lege ſua deſert paſſus eſt: ut philippica ſecunda dictum eſt. Ex quo ingrātū nūc uocat Cicerō. Flaminium uero eſt dignitas & miniſterium flaminis. Valerius maximus. Flaminio abire iuſſi ſunt.

Mihi quidem: Antonius.

Conſtat: certum conſtitutūq; eſt. Sanctiſſimi uiri: ironice.

An optimi cuiuſq; ſic cōſp̄ſ rauerat ut optimi cuiuſq; ſedes & bona urbem & Italiam diuiderent. Ne Lepidi ſocietate iniret: Antonius: & a ſuperioribus pendet Antonii uerbis: nec patiā: & ſic loquitur quaſi torum haberet Lepidum ut ī Cæſaris Iulii cauſa haberat. Id agis: ut inſanus aut impius credatur lepidus: ſi tecum habeat ſocietate. Nec plancum prodeſſe: antonius. ſcilicet patiā. Prima ſſidia: prima auxilia. Se colligit. reſipit & ſapere incipit. Si me rectis ſenſibus: Antonius. Præcipio gaudia: præripio & occupo me ipſum occidens & gaudia: inimicorum. Præcipio licet: Cicerō: Falſo nuntio quo allatum fuerat perſiſſe.

Hac Antonii ſententiā: totus hic locus ironice legēdum eſt neq; enim tale quicquid fecerant ſi ad quos ſic Antonius ſcripſerat: ſed propius ad eluſuſ acceſſerāt in unidones oppugnaturi.

IN. M. ANTONIVM

Recollitis: repetitis & recogitatis. Deniq; Antonius. Quo: propter qd. Nulla specie: nullo respectu. Abductus auocatus a contubernio. Partium: ut iactat Antonius. Earum duces: non Antonius & Ventidius: sed Cæsar adolescens & Pansa & Hircius duces eent. sed extinctæ omnino sūt. Duo cornu: aciei Cæsar's dextrum & sinistrum: quæ & caput dicuntur ac pes: in quas partes acies a fratre per totam sul altitudinem secatur. Alteris uobis. Alteris Antonis. Clausulam: conclusionem: nam clausula est breuis conclusio. Cicero in epistola ad Curionem. Ut illa clausula qua soleo: & sunt Antonii uerba: Veniamus aliquando ad clausulam. Bene me mouit: Cicero. nam suadeo non esse mittendos legatos & pscisci ego nolo. Bellum bella res: ironice. Veniant: eant. Cæsar: Octavius. Patris: Iulii. Cum uenerit: Antonius. Quin tu: Cicero. Si hæc uideret: quæ ipse proficitur Antonius. Eiectos: ex Italia. Bruti: Decimi De mandatis & litteris: ad senatum. V. C. Seruilio: uiro clarissimo ut de his referrat: sic enim ille celsuerat: Cum hoc. S. C. de. M. Lepido faciendo.

Quid de Pansa & Hircio loquar: Cæsar singulari pietate adulescens: poterit ne se tenere: quin. D. Bruti sanguine pœnas patrias persequatur: Itaq; fecerunt uti his litteris lectis ad munitiones propius accederent. Quo maior adolescens Cæsar maiore deorum immortalium beneficio. R. P. natus est: qui nulla specie paterni nominis: nec pietate unquam abductus est: intelligit maximam pietatem conseruatione patriæ cõtineri: q; si partium certamen esset: quarum omnino nomen extinctum est: Antonius ne potius & Ventidius partes Cæsar's defenderent: q̄ Cæsar adolescens summa pietate & memoria parentis sui: Deinde Pansa & Hircius q̄ si cornua duo tenuerūt: Cæsar's: tunc cū ille uere ptes uocabant. Hæc uero q̄ sūt ptes: cū alteris Senat⁹ auctoritas. P. R. libertas. R. P. salus pposita sit: alteris cædes bonor; Urbis: Italiaq; partitio. Veniamus aliquando ad clausulam. Legatos uenire non credo: bene me mouit: bellū qd ueniat: proposito præsertim exemplo Dolobellæ: sanctiores erunt credo maior: q; iure Legati: q̄ duo Couff. cõtra quos arma fert q̄ Cæsar cuius patris Flamen est quam Confl. designatus: quẽ oppugnat: quam mutina: quam obsidet: quam patria: cui igni ferroq; iminitatur. cum uenerint quæ postulant: cognoscam. Quin tu abis in malam pestem: malūq; cruciatum: ad te quisq; ueniat nisi Ventidii similis: oriens incendiū: qui restringerent: summos uiros milimus. Repudiasti: nunc in tantam flammam tamq; in ueteratam mittamus: cum locum tibi relictum non modo ad pacem: sed ne ad deditiōem quidẽ feceris. Hæc ego epistolam. P. C. non quo illum dignum putarem: recitauit: sed ut confessionibus ipsius omnia patefacta eius paricidia uideretis. Cum hoc pacem. M. Lepidus uir ornatissimus omnibus & fortunæ & uirtutis bonis: si hæc uideret: Deniq; aut uellet: aut fieri posse arbitraretur: prius undas flammæq; ut ait poeta nescio quis: prius deniq; omnia quam aut cum Antonius Respublica Antonii redeant. in gratiam. Monstra quædam sunt ista. & portenta & prodigia. R. P. moueri sedib⁹ huic Urbis melius est: atq; in alias: si fieri possit: terras demigrare: unde Antoniorum nec facta nec nomen audiat: q̄ illos Cæsar's uirtute eiectos Bruti retentos intra hæc mœnia uidere. Optatissimū est uincere. Secundum est nullū casum pro dignitate & libertate patriæ non ferendum putare: quod reliquum est: non est tertium: sed postremum omnium maximam turpitudinem suscipere uitæ cupiditate. Quæ cum ita sint de mandatis litterisq; M. Lepidi. V. C. Seruilio assentior: & hoc amplius. Censeo: magnum Pompeium. C. N. F. pro patris maiorumq; suorum animo studioq; in. R. P. suaq; pristina uirtute: industria: uoluntate: fecisse: q; suam eorumq; quos secum haberet: operam

Vdiuerat legatos Antonius ut est dictum prius. mandata senatus spernerat: de quo & Ciceronis in primis acerbè nimis conquestus fuerat: obsidere & oppugnare Mutinam non destiterat: Nec discessurum inde propalam dixerat: nisi concessam sibi a populo romano prouinciam pulso Decimo obtineret: percussoribus & bonis omnibus. Sed Ciceroni ante omnes minatus mortem erat fame laborabat. Decimo uer appetebat: quare Hircius & Octavius propius Mutinā castra posuere: post plurima sed leuia & equæstria & pedestria

Senatui. P. q. R. pollicitus esset. Eamq; rem. S. P. q. R. gratā acceptamq; esse: eiq; honorī dignitatiq; eam rem fore. Hoc uel coniungi cum hoc. S. C. licet: uel se iungi potest: separatumq; perscribi: ut proprio. S. C. Pompeius collaudatus eē uideatur.

Finis Philippicæ. XIII.

M. T. C. in. M. Antonium Philippica. XIII.

VLtis ex litteris quæ recitata sunt. P. C. sceleratissimorum hostium exercitum cæsum fulumq; cognoui: sicut id quod eū omnes maxime optamus: ex ea uictoria quæ parata est: cōsecutum arbitramur. D. Brutum egressum iam Mutina esse si cognouissem: propter cuius periculum ad saga issemus: propter eiusdē salutem redeundum ad pristinum uestitum sine uilla dubitatione censerem. Ante uero q̄ ea res quam audivissime Ciuitas expectat allata sit: leticiæ risus satis est maxime præclarissimæq; pugna: reditum ad uestitum consecræ uictoriæ reseruata: consecratio autem huīus belli est. D. Bruti salus. Quæ autem ē ista sententiā: ut in hodiernum diem uestitus mutetur? Deinde cras sagati prodeamus? Nos uero cum semel ad eum quē cupimus optamusq; uestitum redierimus: id agamus ut eum in perpetuum retineamus. Nam hoc quidem cum turpe est: tum ne diis quidem immortalibus gratum ab eorundem aris ad quas togati adierimus ad saga sumenda: discedere. atq; animaduerto. P. C. quosdam huic fauere sententiæ. quorum ea mens: idq; cōsilium est: ut cum uideant illum gloriosissimum. D. Bruto futurum diem: quo die propter eius salutem redierimus ad uestitum hunc tantum ei fructum eripere cupiant: ne memoriæ: posteritatiq; prodatur: propter unius Ciuis periculū. P. R. ad saga iuisse: propter eius salutem redisse ad togas: tollite hanc: nullam tam prauæ sententiæ causam reperietis. Vos uero. P. C. cōseruare auctoritatem uestram: manete in sententiā: tenete uestra memoria quod sæpe ostendistis. Huius totius belli in unius uiri fortissimi & maximi uita positum esse discrimen ad. D. Brutum liberandum Legati missi principes Ciuitatis qui illi hosti ac patricidæ denunciarēt: ut a mutina discederet: eiusdem. D. Bruti conseruandi gratia Cons. sortiti: ad bellum profectus. A. Hircius cuius imbecillitatem ualitudinis animi uirtus: & spes uictoriæ cōfirmauit: Cæsar cum exercitu comparat primis pedestribus. R. P. liberasset: neq; postea sceleris oriretur: profectus

cerramina pugnarum tandem est: totis utriusq; exercitus uiribus: uictus est & fugatus Antonius: Romæ nunciata res est: sed tumultuariæ. Multi censebant deponēda saga: & ad pristinum uestitū redeundū Dissuadet Cicerō. Et qm̄ totiens cum Antonio concursum est: totq; utriq; cædes ædite: nō eē ulterius differendum dicit: qn̄ hostis ille iudicetur: cum præsertim supplicationes decernantur: quæ non nisi uictoria de hostibus habita decerni solēt. scelera commemorat. L. Antonii: & in Parmenles crudelitatem. De quibusdam dissipatis rumoribus & timore plurimum ac suo multa dicit: quædam de se prædicat. Laudat Octauium: de honore illis tribuēdo refert qui pro patria ceciderunt: suā in fine dicit sententiā: & quinquaginta dierum cense decernendas supplicationes: ac constituta a senatu militibus p̄mia persoluenda. Est in deliberatio genere oratio: statim dissuadet saga muranda esse rogis: id quod plures faciendum censebant. Arbitramur: nō etiam compertum habemus. D. Brutum obsidione liberatum. Læticie risus satis est: ut rideam & hilares simus. ordo autē est. Risus læticie satis ē: uictoriæ pugnae clarissime: reditum ad uestitum consecræ uictoriæ reseruatae Deinde cras sagari prodeamus: si acceperimus adhuc obsideri Decimum. Huic fauere sententiæ: ut ad pristinum uestitum redeamus. Unius ciuis: Bruti. Tollite hanc: q̄ Bruto inuidetur. Sortiti: ut alter Romæ uiueret: alter in Galliam proficisceretur. Cæsar Octauus. Primis uestib⁹ quæ a. M. Antonio patæ erant: & iminebant: cū Brundisio rediret: nisi Octau⁹ obstisset.

Dolorem domesticū: de patris cæde. A quo: Panfa. In tibi: in eo ipso loco. Spe: quā nunc concipimus euasisse Brutū. Vim fortunæ: quæ adhuc posset Bruto obesse obfesso. Significatio: ostendebant enim se Ciceroni assentiri. Et a Propr. sic legendū est pro prætorē. s. Octauio. Tertio Cæsaris prælio: quo Octauus cōstitit: si hostes fuere Antoniani: quorū sanguis a militib⁹ nostris ē effusus: pietas ī patriā militū nostrorū summa fuit: eorūde uero nefariū scelus uocandū si ciuū sanguinē effudere. Sed hostes fuerē nō ciues: qm̄ oēs hostes scelere antecessit. Nisi mucrones &c. qd' ridiculū esse dicit. Supplicationes: oñdit uehementer errare q de cernendas censeant supplicationes: & gratulandum diis im mortalibus: ac ciues nō hostes dicant cæfos quasi probaturi dii sint: decretas pro ciuū cædibus supplicationes. Gratæ ac si dicat minime. De im probis inquit & audacib⁹ uerba sunt aduersariorū de improbis & audacibus ciuibus uictis decernuntur supplicationes.

Clarissimus uir: Qu. Fufi⁹ aut Piso. Quæ sunt &c. Sed hæc maledicta in urbanis litib⁹ usurpanē: nec iniuste nā q accusant ī foro & ī ciuilib⁹ cau sis īprobi dici solēt: & audaces.

Euelli inter &c. deprauat⁹ locus ē & euellit terminos legendū. Ironice aut inqt sic īprobi & audaces & Antoni⁹. & q eū sectantē uocādi sunt: ut ī litib⁹ ciuilib⁹ appellanē: qui sceleris qppia cōmittunt: cuius cū ac cufant: īprobi dicunt: & audaces: ut qui terminos euellit: te stamēta falsa pueris subiciūt. aut eiiciūt uicinos ex suis prædiis: quod fieri frequenter solet a potētiorib⁹: aut adolescentulos pupillosq; circumueniūt hæc inqt faciūt Antonius & q eum sectantur: ut īprobi & audaces appellandi sint: quasi dicat minime hæc: sed contra patriam bellum gerunt: & nobis exitium machinātur & minatur. Quattuor cōs. Hirto: Panfæ. Decimo: Plāco.

Suis cladibus: quas ipsi sibi machinant. Facinus: Trebonii cæde. Ab hoc tēplo: capitolio. Parmēsiū: ī Gallia cisalpinga: ī signis ciuitas Parma ē a fluuio q eam præterlabitur sic dicta Præludium: q qua si præludit fratris crudelitati. est. n. pludere prætentare atq; experiri rē: tractū a citharedis q ante legitimū sonū recēsent & prætentant chordas: Papi nius. Magnuscq; tibi proludit Achilles. Quos oportet illos quos deos odisse oportet.

est ad eundem Brutū liberandū uicūq; dolorē aliquem domesticum patriæ charitate. Qui d. C. Panfa egit aliud delectibus habendis. pecuniis cōparandis. S. C. faciendis grauissimis in Antoniū: nobis cohortandis. P. R. ad cām libertatis uocando: nisi ut. D. Brutum liberaret. A quo. P. R. frequens ita salutem D. Brutū una uoce depoposcit: ut eam non solum commodis suis: sed etiam necessitati uictus anteferet. Quod sperare nos quidem debemus. P. C. aut inibi eē aut iam esse confectum. Et spei fructum rei conuenit & euentui reseruari: ue aut deorum immortalium beneficiū festinatione præripuisse: aut uim fortunæ stulticia contempsisse uideamur. Sed quoniam significatio uestra satis declarat quid de hac re sentiatis: ad litteras ueniam: quæ sunt a consule & a Prop. R. missæ: si pauca ante quæ ad ipsas lras ptineant dixerō: Imbuti sanguine gladii. P. C. legionū exercituūq; nrōq; uel madefacti potius duorū Cōs. tertio Cæsaris plio si hostiū fuit ille sanguis sumamilitū pietas: nefariū scelus si Ciuiū. Quousq; igit is q oēs hostes scelere supera uit: noie hostis carebit: Nisi mucrones et nrōq; milit tremere uultis: & dubitare utrū ī Ciue: an ī hoste figant Supplicationē decernitis: hostē nō appellatis: gratæ nrīs diis imortalibus gratulationes erūt: gratæ uictimæ cū interfecta sit Ciuiū multitudo: de improbis inquit & audacibus: nam sic eos appellat clarissimus uir: Quæ sunt urbanarum maledicta litium non iniusta: euelli: iternecti nota: testamenta credo subiciunt: aut eiiciunt uicinos: aut adolescentulos circunscribunt. His enim uiciis affectos & talibus malos & audaces appellare conuetudo solet bellum inexplabile infert. iiii. Conf. unus omnium latronum terrimus: gerit idem bellum cum Senatu. P. q; R. omnibus: quāq; ruit ipse suis cladibus. pestem: uastitatem: cruciatum: tormenta denuntiat. Dolobellæ ferrum & imane facinus qd' nulla Barbaries posset ignoscere: id deorum consilio factū esse testatur. quæq; esset factururus in hac Vrbe: nisi cum hinc ipse Iuppiter ab hoc templo mœnibus repulisset: declarauit in Parmensium calamitate: quos optimos uiros honestissimosq; homines maxima cum auctoritate huius ordinis. Po. q; Ro. dignitate coniunctos crudelissimis pœnis interfecit. Præludium illud & portentum. L. Antonius: insigne odium omnium hominū uel si etiā dii oderint quos oportet: omninū deorū. Refugit animus. P. C. ea quæ formidat dicere: Quæ. L. Antonius in Parmēsiū liberis de cōiugibus effecerit. Quas. n. turpitudines

Antonii libenter cum dedecore subierunt: easdem per uim lætanter aliis se intulisse. sed uis calamitosa e qua illis intulerunt: libido flagitiola qua Antoniorum oblita est uita. Est igitur quæquam qui hostes appellare non audeat: quorum scelere crudelitatem constat Carthaginensium uictam esse. Quæ enim in urbem tam immanis Annibal capta: quæ in parma subrepta Antonius: nisi forte huius Coloniae & cæterarum in quas eodem est animo: non est hostis putandus: Si uero coloniarum & municipiorum sine ulla dubitatione hostis est: quid tandem huius cælestis urbis quam ille ad expiandas egestates latrocinii sui concupiuit: quam iam peritus metator & callidus decempeda sua saxa diuiserat. Recordamini pro deos immortales. P. C. quod hoc bido timuerimus: a domesticis hostibus id est qui intra moenia hostes sunt: rumoribus improbissimis dissipatis: quos liberos: quos conciuum aspiciere poterat sine fletu: quos domum: quos testam: quos laræ familiaræ: iam aut fecidissimam mortem omnes: aut miserabile fugam cogitabant. Hæc a quibus timebant: eos hostes appellare dubitamus: grauius si quos attulerit nomen libenter assentiar. Hoc uulgari contentus uix sum: leuiore non utar. Itaque cum supplicationes iustissimas ex his litteris quæ recitatae sunt: decernere debeamus. Seruiliusque decreuerit: augebo omnino numerum dierum: Præsertim cum non uni sed tribus ducibus sint decernenda. Sed hoc primum ut faciam impatores appellare eos quorum uirtute & consilii felicitate maximis periculis seruitutis atque iterum liberati sumus. Etenim cui nigrum his annis supplicatio decreta est: ut non Impator appellaret: aut minimis rebus gestis aut plerumque nullis. Quæ obrem aut supplicatio ab eo quæ addixit decernenda non fuit: aut usitata honos puulgatusque tribuendus iis quibus est noui & singulares debent. At si quis Hispanorum aut Galloꝝ aut Thracum mille: aut. II. occidisset: non eum hac consuetudine quæ increbuit impatorum appellaret Senatibus: tot legationibus cæcis tanta multitudie hostium interfecta: dico in qua hostium: quis hoc isti hostes domestici nolit: clarissimis ducibus supplicationis honorem tribuemus. Impatorum nomen adimemus. Quæ uero. n. honore: læticia: gratulatione in hoc templo ingredi debent illi ipsi huius Urbis liberatores: cum hesternum die prope eos res gestas me ouantem & prope triumphantem. P. R. in Capitolium domo tulerit. Is demum est mea quædam sententia iustum triumphum ac uerum. Cum bene de. R. P. meritis testimonium a consensu ciuitatis datur. nam siue in communi gaudio. P. R. uni gratulabantur: magnam iudicium: siue gratias agebant: eo maius: siue utrumque nihil magnificentius excogitari potest. Tu igitur de te dixerit quæpiam: & quædam iuitur: sed iniuriæ dolore animo me pro consuetudinem gloriosum. Nonne satis est ab hominibus uirtutis ignatis gratiam bene merentibus non referri: etiam in eos qui omnes tuas curas in. R. P. salute defigunt. Scitis. n. pro hos dies crebertimum fuisse sermonem: me pro Idus quatuordecim dies hodie est. cum fascibus descensurus: aliquem ne Imperatorem

Antonii. M. & Lutiæ fecidissimæ & corruptissimæ pueritiæ. Altis: ut parmensium pueris & puellis quos stuprauerat.

Oblita: fœdata & coingnata ab obliuio. Huius coloniarum Parmæ. Callidus: ironice.

Recordamini: nunciatum fuerat & si falso: quod mox dicetur: uictoriam assecutum Antonium: & infesto agmine ad urbem uenire. magnus timor & ingens in urbe fuerat trepidatio. Dissipatis: diuulgatis

Larem familiarem: cuiusque priuatæ domus deum præstidem. Grauius: quæ hostis.

Tribus ducibus: P. C. Octauius: Decimo. Ab eo: Seruilio. Appellaret tenatus: quasi dicat appellaret. Adimemus minime. Quanto: audita P. C. & Octauii uictoria gratulabundus populus domum cucurrit Ciceronis: & in Capitolium quasi uictorem & ouantem comitatus est. Tu igitur de te. f. hæc ais gloriabundus: ac si diceret: turpe est. Et quidem inuitus. f. dico inquit Cicerone. Iniuriæ dolor: quæ nam fuerit mox declarat. Nonne satis est: sufficiebat non referri mihi ab ignatis uirtutis gratiam: est enim hæc iniuria eaque non parua: sed addita est multo maxima quæ sinxerunt aliqui me consularibus insignibus arreptis ad accipiendum imperium descensurum: hoc diluit Cicerone. Aliquem ne imperatorem habituri erimus: sic dicebant quos sermones dissipabat:

IN. M. ANTONIVM

Crīmē ī Inuidiā quæret quæret ne Cicero hoc crimē & sce-
lus cū Inuidiā & odio omnium
ut Imperator descēdat. Cre-
do hoc: nunc Cicero. Con-
sultum: quæsitum & rogatum
num facturus se esset impera-
torem Catilina. In eum Ci-
ceronem. Quatenus: qua ra-
tione & quouiq;. Hostia in-
gressus. Inuidia mea: ut odiū
in me concreat. Fōs: origo.

Apuleius: de quo supra di-
ctum. Male ageretur: male
mihi esset. Ieiuno: uacuo &
iccirco detrahendi cupidō &
mordendi causa: ut si faciunt q
ieiuni sunt. Crassus ille ora-
tor: de quo apud Ciceronem
de oratore. Illi principes: Ca-
ro: Bibulus: Pompeius. Ma-
le sentire: de repu. Moderari:
ut multi Antonium timentes
faciebant. Principatus: ut pri-
mus sit. Tu: quicūq; es: q. i
splendori meo Inuides.

habiturū erimus crimē inuidiā quæret? Credo hoc ī gladiato
rē: aut latronē: aut Catilinā eē cōsultū: nō ī eū q ne qd tale ī. R.
P. fieri possit: effecerit: an ut ego q Catiliā hęc molierē sustu-
lerī: uerterim: afflixerī: ipse extiterī repēte Catilina? qb⁹ auspi-
ciis istos falces Augur acciperē: q̄tenus haberē: cui tarderem
q̄q̄ opīnor: nec fuisse tā sceleratū q hoc fingeret: tā furiosum q
crederet. Vñ igit ista suspicio: uel poti⁹ iste sermo: cū ut sci-
tishoc triduo uel q̄triduo tristis a Mutina fama manere: inflari
lætitiā atq; īsolētiā ipiū Ciues unū se ī locū ad illā Curia uirib⁹
poti⁹ suis q. R. P. infelicē cōgregabāt. Ibi cū cōsiliū inirēt d cæ-
de nrā: partirēturq; iter se q capitolium: q hostia: q Urbis portas
occuparēt. ad me cōcursū futurū Ciuitatis putabāt. Quod ut
inuidia mea fieret: & cū uitā eēt piculo: famā istā falciū discipauē-
runt: falces ipsi ad me delaturi fuerūt. Quod cū eēt q̄i mea uo-
luntate factū: tū iper⁹ cōductorū hoīum q̄si in Tyrānū para-
bat: ex quo cades eēt uestig; oīum cōsecuta. Quæ res patefecit
P. C. sed suo tpe ut toti⁹ hui⁹ sceleris fons aperiet. Itaq; Apu-
leius Tr. pl. meorū oīum cōsiliorū periculorūq; iā inde a cōsula-
tu meo testis cōsci⁹ & adiutor dolorē ferre nō potuit. Doloris
mei cōtionē habuit maximā. P. R. unū atq; idē sentiente. In q̄
cōtionē cū me p̄ sūma cōiunctione & familiaritate liberare su-
spitione falciū uellet: unā nocte cuncta cōtio declarauit: nihil
eē a me unq; de. R. P. nisi optime cogitatū. Post hanc habitā cō-
tionē duab⁹ trib⁹ ue horis optatissimi nuntii & litteræ uenerūt
ut idē dies nō mō me iniquissima inuidiā liberaret: sed etiam cele-
berrima. P. R. gratulatione auxerit. Hęc iterposui. P. C. nō tā
ut pro me dixerim: male. n. mecū ageret: si parū uobis essem si-
ne defensione purgatus: q̄ ut quosdā nimis ieiuno aīo & augu-
sto monerē: id qd ego semp fecissem: uti excellentiū Ciuiū uir-
tutē imitatione dignā nō inuidiā putarent: magnus ē in. R. P.
campus: ut sapiēter dicere solebat Crassus. Multis apertus cur-
sus ad laudem. Vtinā quidem illi principes uiuerent: qui me
post meum consulatum: Cū iis ipse cederem: principem non ī
uiti uidebant. Hoc uero tempore in tanta inopiā constantium
& fortium consulariū: Quo me dolore affici creditis cum alios
male sentire: alios nihil omnino curare uideam: alios parū con-
stanter in suscepta causa permanere: sententiamq; suam non p̄-
pter utilitatem. R. P. sed conspecto timore moderari: Quod
siquis de contentione principatus laborat: quæ nulla esse debet
stultissime facit: si uitiis cum uirtute contendit. Ut enim cursu
cursus: Sic in uiris fortibus uirtus uirtute superatur. Tu si ego
de Ro. Po. optime sentiam: ut me uincas: ipse pessime senties:
aut si ad me bonorum concursus fieri uidebis: ad te impro-
bos inuitabis: Nollem primum. R. P. causa: deinde etiam di-
gnitatis tuæ: sed si principatus ageretur: quem nunquam

expetiui: qd̄ tādē mihī eēt optatū? Ego. n. malis sententiis uī
ci nō possum: bōis forsitan possum. & libenter hāere nūc hāc
P. R. uidere: aī aduertere: iudicare: qdam moleste ferunt: pote
rat ne fieri ut nō p̄inde homines quoq; ut qsq; mereretur iudi
carent: Vt. n̄de uniuerso Senatu. P. R. uerissime iudicat nul
lis. R. P. tēporibus hunc ordinē firmiorē. aut fortiorē fuisse: sic
de uno quoq; n̄m & maxime q̄ hoc loco sn̄ias dicim? sciscitā
tur oēs: auēt audire qd̄ qsq; senserit. Ita de uno quoq; ut quēq;
meritum arbitrant: existimāt: Memoria tenēt: me ante diem.
xiiii. Kl. Ian. p̄cipē reuocāda libertatis fuisse: me ex Kal. Ian.
ad hanc horā uigilasse. R. P. meā domum: meaſq; aures dies et
noctes oīum p̄ceptis mōitūſq; patuisse: meis litteris: meis nū
tiis: meisq; cohortationib; oēs q̄ ubiq; essent: ad patriā p̄sidi
um excitatos meis sententiis a Kal. Ian. nunq; legatos ad Anto
niū: semp̄ illū hostē: semp̄ hoc bellū ut ego qui oī tpe uerā pa
cis auctor fuissem: huic esse nomini pestifera pacis inimic; .ii.
de Vētidū cū aliis Tr. pl. uoluisse Vnū eē seper hostē. In has
sn̄ias meas si Conſ. designati discessionē facere uoluissent: oī
bus istis lat. onibus auctoritate ipsa Senatus iam pridē de māi
bus arma cecidissent. Sed qd̄ tū nō licuit. P. C. id hoc tēpore n̄
solum licet: uerum & necesse ē: eos q̄ re sunt hostes: uerbis no
tari: sententiis nostris hostes iudicari. Antea cū hostem aut bel
lū noiāsem semel & sapius: Inīam meā de numero sententiā
sustulerūt: qd̄ i hac cā iā fieri n̄ pōt. Ex lris. n. C. Pāsā. A. Hir
tū Cōsulū. C. Cāsaris Propr. de honore diis imortalibus ha
bendo: sententiā diximus: supplicatōem mō q̄ decreuit: idem
imprudēs hostes iudicauit. Nūq; .n. i ciuili bello supplicatio d̄
creta ē: decretā dico: ne uictoris quidē lris postulata est. Ciuile
bellum Cōf. Sylla gessit: legionibus i Urbem adductis: quos
uoluit expulsi: quos potuit: occidit: supplicatōis mentio nulla.
Graue bellū Octauū isecutū est. Supplicatio nulla uictoriā.
Cinnā uictoriam imperator ultus est Sylla: nulla supplicatio
decreta a Senatu. Ad te ipsum. P. Seruiliū misit ulla Collega
lras de illa calamitosa pugna pharsalia: nū te de supplicatione
uoluit referre: p̄fecto noluit. At misit postea de Alexātria: de
Pharnace. Pharsalia uero pugna ne triumphū qd̄ egit. Eos. n.
Ciues pugna illa sustulerat: qb; nō mō uictorib; sed et uiuis
& icolumis & flores Ciuitas eē posset. Q d̄ idē cōtigerat supio
ribus bellis ciuilibus: nam mihī Conſuli supplicatio nullis ar
mis sumptis non ob eadem hostium: sed ob conseruationem
Ciuium nouo & inaudito genere decreta est. Quamobrem
aut supplicatio ob conseruationem. R. P. pulcherrime postu
lantibus nostris Imperatoribus publice deneganda est: quod
prater Gabinium contigit nemini: aut supplicatio est decer
nenda: hostes iudico: cum uictores appello Imperatores.

Quod mihī esset oprati. q̄
tecum de principatu cōtender
Fulū certe aut Pisonē signifi
cat. Hāc: me ralem esse.

Poterat nunc fieri: minime fi
eri poterat. Ad Antonū mit
ti uoluisse. Idem: cūcer me
moria tenent: me unum uolu
isse: semper Vētidū cū aliis
trib. ple. qad Antonium se cō
tulerunt: hostem eē. Conſ.
designati: Pāsā & Hircius.

Discessionem: senatus cōsul
tum p̄ discessionem: cum oēs
assentirentur Ciceroni. Su
steulerunt: q̄ ciues hostes ap
pellarem. Imprudens: incau
tus & minus aduertēs. Octa
uit: qui Cinnā expulsi. Colle
ga: scripsit ne ad te amicum &
collegam Iulius ut de supplica
tione et decernēda referēs i se
naru. De Alexātria: de uic
toria Alexādrina & Pharna
ce magni Mithridatis filio de
uicto: quē intra quātū q̄ affue
rat diem: quatuor quibus i cō
spectū uenerat profligauit ho
ris: quā uictoriā celeritatē ad
Amantium familiārē trib; cri
psit uerbis. uēt: uidi: uici. Ne
triūphū qd̄ egit: ut triumphare
p̄ uictoria ciuili belli romāis
legibus nō licebat: Et Lucan;
ait: bella geri placuit nullos ha
bitura triumphos. Superioribus
Syllā. Marit: Octauū Cinne

Prater Gabinium: is ē Ga
binus qui cōsul cū Pisonē Ci
ceroni fuit isestissimus: quo tē
pore i exilium trusus ē: Syriā p̄
cōsul tenuit: ob res cōtra par
thos gestas supplicationes po
stulauit: negatā sunt: Cicerōe
in primis id agere ne decerne
rentur. Hostes: qu ulsi sunt.

Amplissimi: consularis. Al
terū: imperator: quo nomine nō
appellabatur quāquam: nisi cū ho
stibus conflixisset: & iustam ui
ctoriā adeptus esset: & ab exer
citu quod hoc nomine honora
ri solebant. Reipublica uita re
seruauit: se morti subduxit: ut
diutius reipublica uiueret: sagitta p
eulsus est: duobus uulneribus
acceptis: quibus quōque pertulit.

Alterū fecit: ut uictoria satis
faceret Alterius: ut morte satis
faceret. Illa: Quartam signifi
ficat: & est sensus & Quarta le
gio & Martia ac septima ex ue
teranis militibus cōstans quae
beneficia Iulii seruauerunt: cha
rū sibi esse senatus. P. q. R. no
men docuerunt: cū sic fortiter
& strenue pro senatu & .P. R.
pugnauerunt: Hoc praelio: Cae
sar's beneficia seruassent rata esse uoluisse:
quae Caeſar Iulius tradiderat
& constituerat. Aquilam. si
gniferi manu raptam cū cūcta
retor ille. Huic Ioui: capitolio
Dux latronum: Antonius.

Imperium: fasces & exerci
tum: ac propraetoris nomen.

Trium: Panſae: Hircii: Cae
sar's. Restat: ut praemia pro
missa reddamus uictoribus: nā
mortuis iam soluenda sunt praemia.

Quo modo enim potius Pāsam appellem: etsi habet honoris
nomen amplissimi: quo Hircium: Est. n. ille quidem Conf. sed
alterū nomē beneficii ē. P. R. alterū uirtutis atque uictoriae. quid
Caeſarē deorum beneficio. R. P. procreatum: dubitē ne appellare
Imp: qui primus Antonii immane & foedā crudelitātē nō solū
a iugulis nostris: sed etiā a mēbris & uisceribus auertit. Vnius
autem diei quot & quantae uirtutes dii immortales fuerunt: Prin
ceps enī oīum Pāsa praehi faciēdi & cū Antonio cōfligēdi fuit:
dignus Impator legioe Martia: digna legio Imperatore: cuius
si accerrimū impetū cohibere Pāsa potuisset: uno praelio cōse
cta res eēt. Sed cū libertatis auda legio effrenatius in acie ho
stium irrupisset: ipseque in primis Pāsa pugnaret: duobus piculo
sis uulneribus accepti subla: & praelio Reipublica uita reſeruauit. Ego
uero hunc nō solum ipatorē sed & clarissimū impatorē iudico
quod cū aut morte: aut uictoria se satisfactus Reipublica uita reſeruauit
altere fecit. Alterius dii immortales omē auertāt. Quid dicam
de Hircio: quod re audita e castris duas legiones eduxit incredibi
li studio atque uirtute: Quare iam illa quae relicto Antonio se oī
cum Martia legioe cōiūxit: & septima: quae cōstituta ex uetera
nis: docuit hoc praelio militibus his quae Caeſaris beneficia seruassent
Senatus. P. q. R. caeſar's nomen esse. In his uiginti cohortibus nul
lo equatu Hircius ipse aquilam quartae legiois cum inferret: quia
nullius pulchriore speciem Impatoris accepim: cum tribus
Antonii legioibus equatuque cōfligit: hostesque nefarios huic Ioui
maximo caeterisque deorum immortalium templis Urbis rectis liberta
ti. P. R. nostrae uitae sanguinique imminetes praestruit: fudit: occidit
ut cū admodum paucis nocte tectus metu pterritus princeps
latronum: duxque fugerit. O solem ipsum beatissimum quod ante
quod se abderet stratis cadaueribus parricidae: cum paucis fugie
tem uidit Antonium. An uero quilibet dubitabit appellare Caeſa
rē ipatorē: Aetas eius certe ab hac sententia neminem deter
rebit quā quod uirtute superauit aetate. Ac mihi semper eo maiora
beneficia Caeſaris uisa sunt: quominus erāt ab aetate illa postu
ladi: cui cum ipium dabamus: eodem tēpe & spēs eius nominis
deferebamus: quod cum ē consecutus auctoritatem nostri de
creti rebus gestis suis cōprobauit. Hic ergo adulescēs maximī
animi: ut uerissime scribit Hircius: castra multarum legionū pau
cis cohortibus tutat: secundumque praedium fecit. Ita trium ipato
rum. P. R. uirtute consilio foelicitate uno die locis pluribus. R.
.P. est conseruata. Decerno igitur eorum trium nominum. L. dieque
supplicationes: quas ut honorificētissimis ueris ipse conſeq po
tero. complectar ipsa sententia. Est autem fidei pietatisque nrae de
clararum fortissimis militibus quae memores simus: quaeque grati. Quam
obrem praemissa nra atque ea quae legioibus bello confecto tribu
tuos nos spopondim: hodierno .S. C. renouanda ceseo. Equū

ē. n. militū taliū p̄fertī honorē cōiūgi. Atq; utinā. P. C. Ciuib⁹
oib⁹ soluerē nobis p̄mia liceret: q̄q̄ ea q̄ nos p̄misim⁹ studiose
cumulata reddem⁹. Sed id qdē restat ut spo uictorib⁹ qb⁹ Se
nat⁹ fides p̄stat: quē qa difficillimo. R. P. tpe secuti sūt: eos nū
q̄ oportebit cōsiliū sui p̄cēnitere. sed facile ē bñ agei: cū his ēt a
quibus tacentibus flagitari uidemur. Illud admirabilius & ma
ius: maximeq; propriū Senatus sapientis ē: gratiarum uirtutē
memoria prosequi: qui p̄ p̄ria uitam p̄fuderūt: quorū de hono
re utinam mihi plu: a i mentē uenirent: duo certe non preteri
bo quā maxime occurrūt: quorū alterū p̄tinet ad uiroꝝ forū
simoz gloriā Sempiternam. Alterū ad leniēdum mērorem &
luctū pximoz. Placet igitur. P. C. legiois Martiæ militibus: et
eis q̄ una pugnantibus occiderunt: monumentū fieri q̄ amplissi
mum. Magna atq; incredilia sunt i Rem. p. huius merita legio
nis. Hæc se prima latrociniū abrupit Antonii. Hæc tenuit Al
bam: hæc se ad Cæsare cōtulit. Hæc imitata quarta legio parē
uirtutis gloriā cōsecuta ē. Quarta uictrix desiderat neminem:
ex Martia nōnulli in ipsa uictoria cōciderūt. O fortunata mors
quæ naturæ debita p̄ patria est potissimū reddita. Hos uero
p̄riæ natos iudico: quoz etiā nomen a Marte est: ut idem deus
Vrbem hæc gētibus: uos huic V: bī genuisse uideatur. In fu
ga: sæda mors: i uictoria gloriosa. Etenī mars ipse ex acie for
tissimum quēq; pignerari solet. Illi igitur impiū quos cecidistis
etiā ad inferos p̄cenas parricidii Iuent. Vos uero qui extre
mum spiritum in uictoria effudistis: piorum estis sedem &
locum cōsecuti. breuis autem uobis uita data ē: at memoria be
ne reditæ uitæ sempiterna: quæ si non esset longior q̄ hæc uita
qs esset tā amēs qui maximis laboribus & periculis ad summā
laudem gloriāq; cōtenderet. Actum igit p̄clar uobiscū for
tissimi dum uixistis. Nunc uero sanctissimi milites: q̄ uestra
uirtus nec obliuione eorum q̄ sunt: nec reticentiā posterioꝝ in
sepulta esse poterit. Cum uobis imortale monumentum suis
pene manibus Senatus. P. q; R. extruxerit multi sæpe exerci
tus Punicis Gallicis italicis bellis clari & magni fuerūt. nec ta
men ullis tale genus honoris tributum est: atq; utinam maio
ra possemus: quandoquidem a uobis maxima accepim⁹. Vos
ab Vrbe furentem Antonium auertistis. Vos rediē molientē
repulistis. Erit igit extructa moles ope magnifico: icilæq; litte
ræ diuinæ uirtutis testes sempiternæ: nunq; q; de uobis eoz aut
q̄ uidebūt ur̄m mōumētū aut audiēt: gratissim⁹ sermo cōtice
scet. Ita p̄ mortali cōditōe uitæ imortalitatē estis cōsecuti. Sed
quoniā. P. C. gloriæ mun⁹ optis & fortiss: ciuib⁹ mōumēti ho
nor p̄soluit: Cōsulemur eoz: pxios: qb⁹ optia ē hæc qdē cōsola
tio. Parentibus q̄ tanta. R. P. p̄asidia genuerunt. Liberis q̄
hēbūt domestica exempla uirtutis. Coniugibus q̄ his uiris

A qbus tacentibus: tritū ē puer
biū: Satis flagitare q̄ bene ser
uit & tacer. Memoria p̄seq;
ut memorē gratūq; se ostēdat.

Monumentū Polyādrium
hoc ē tumultam multoz rui
tuti extructū. Quæ uero de
bita: oino enī lege naturæ mo
riēdū fuit. Ex acie pignerari:
uelututi pignus accipere & ad
sele rapere: ac pro pignoꝝ quo
dam fortitudinis tenere. Pio
rū: in cāpis elisis ubi habitant
animæ beatorū de qbus plur a
Virgilius lib. vi. Redditæ:
quia accipimus a deo hāc uirā
cū reposita redditori: unde &
desungi uita dicuntur hoc ē ui
tæ officio nobis a deo attribu
to. Hæc: quā in terris & i cor
porib⁹ uiuim⁹: & una cū mor
te extingueretur.

Quod ipsum: inhumatum & desertum esse. Ara uirtutis: ueluti ara quædam uirtutis quâ omnes intuentes uenerentur: Ita censeo: ordo est ita censeo ob eas res senatum existimare & iudicare & reliqua: cū. C. Pansa consul: Imperator: in itinere &c. Occisione occiderit nullo superstiti. frequens apud Lium Sermo: occisio potest esse unius aut paucorum: occido generalis est: Desyderauerit: amiserit: perdita desideramus unde desiderati dicuntur mortui. Prætor urbanus: qui ab sentibus consulibus maximus in urbe erat magistratus. Ad omnia puluinaria: ad omnia deorum templa & simulachra.

Re: effectus.

FINIS.

carebunt: quos laudare quæ lugere præstabit. Fratribus quæ in se: ut corporum: sic uirtutum similitudinem esse confident. Atque utinam his omnibus abstergere fletum sententis nostris consulibusque possemus: uel aliqua talis his adhiberi publice posset oratio: quæ deponeret morem atque luctum: gaudentque potius cum multa & uaria impenderet hominibus genera mortis: id genus quod est pulcherrimum oburgisse: eosque nec inhumatos esse: nec desertos. Quod tamen ipsum pro patria non miserandum putatur: nec dispersis bustis humili sepultura creatos: Sed cõtectos publicis operibus atque muneribus: eaque extructioe quæ sit ad memoriam æternitatis ara uirtutis. Quamobrem id quidem maximam solatium erit propinquorum eodem mōmēto declarari & uirtutem suorum & atatem & Senatus fidem & crudelissimi memoriã belli: in quo nisi tanta militum uirtus extitisset: parricidio. M. Antonii nomē. P. R. occidisset. Atque etiam censeo. P. C. quæ præmia militibus promissimus nos. R. P. recuperata tributuros ea uiuis uictoribusque cumulate: cum tempus uenerit persoluenda. Qui autem ex his quibus illa promissa sunt: pro patria occiderunt: eorum parentibus liberis coniugibus fratribus tribuenda censeo. Sed ut aliquando sententia cõplectar: ita censeo. Cum. C. Pansa Cõs. Imp. in itinere cum hostibus cõfligendi fecerit: quo prælio legio Martia admirabili incredibilique uirtute libertatem. P. R. defenderrit: Quod idem legiones tyronum fecerint. Ipseque. C. Pansa Cõs. Imp. cum inter media hostium tela uersaretur: uulnera acceperit: Cūque. A. Hircius Cõs. Imp. prælio audito & cognito fortissimo præstantissimoque animo exercitum castris eduxerit: impetumque in. M. Antonium exercitumque eius fecerit eiusque copias occisione occiderit: suo exercitu ita incolumi ut ne unum quidem militem desiderauerit. Cūque. C. Cæsar Imp. cõsilio diligentiæque sua castra feliciter defenderrit: copiasque hostium quæ ad castra accesserant profligarit: occiderit: ob eas res Senatum existimare & iudicare eorum trium Imperatorum uirtute ipso cõsilio grauitate cõstantia magnitudine animi felicitate. P. R. fœdissima crudelissimaque seruitute liberatum. Cumque. R. P. Urbem: replendorem immortalium bonarum fortunarumque omnium liberorumque cõseruarint dimicatōe & periculo uitæ suæ: ut ob eas res bene fortiter feliciterque gestas. C. Pansa. A. Hircius cõs. Imp. alter ambobus: aut si aberit. M. Cornutus Pr. Vr. supplicationes per dies. L. ad omnia puluinaria cõstituat. Cūque uirtus legionum digna clarissimis imperatoribus exuerit: Senatū quæ sit antea pollicitus legionibus: exercitibusque nostris ea summo studio. R. P. recuperata re solutus. Cūque legio Martia princeps cū hostibus conflixerit: atque ita cum maior numero hostium cõtenderit: Cū plurimos cederent: cœperit nonnullos: cūque sine ulla necessitate pro patria uitam profuderit: Cumque simili uirtute reliquarum

legionum milites pro salute & libertate. P. R. mortem optinuerint: Senatui placere ut. C. Pansa. A. Hircius Cons. imp. alter ambo uel si iis uideatur: iis qui sanguinem pro uita libertate fortunisque. P. R. pro Vrbe et implisque deorum immortalium profudissent: monumentum quod amplissimum locandum faciendumque. Vrbe ad eam rem pecuniam dare: contribuere: soluere iubeant: ut extet ad memoriam posteritatis sempiternam: ad scelus crudelissimorum hostium: militumque diuinam uirtutem. Vtque quae praemia Senatus militibus ante constituit: ea soluantur: eorum qui hoc bello pro patria occiderunt: parentibus liberis coniugibus fratribus. Eaque fratribus tribuantur: quae militibus ipsis tribui oportet: si illi uicissent: qui morte uicerunt.

MARCI T. C. Philippicae Fracisci Maturatii enarrationes in Philippicas. FINIS.
 Impressarum Venetiis per Ioannem de Tridino maxima cum diligentia. M. cccc. lxxxiiii. die. xxii. Martii.

Registrum huius operis.

a	sub quo	busque descrip.	l
Prima alba	laudat hanc	h	recusanti
Quantum	e	cupientem: &	nio. Equitatum
patres	res praeclare	Refellendi	Qui quiescunt
b	se dicit	multa de	m
dictis: quia	heu quod	i	nam redegeram
lius &	f	Quae pax	omnium
An eo quod	bus aut	gientem uel	na uoluisse
c	neque cuique	descriptione	n
Lucullis	nominis	k	turum pelagae
Sunt item	g	memoria	Audiuerat
go refertur	Ioue tonante	dit. Tenet	Antonii libenter
d	ait Romanos	Post Pansae	
quod in Ca.			

legionum militum pro salute & libertate P. R. morumque conservandis: Et nonnulli piscere
ac C. P. anti. A. P. hinc. Conspicuique arborum fructibus ut de quibusdam
ad una libertate ornanda P. R. pro V. dicitur in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
difficili negotiorum peritiam in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
per curiam dicitur continere: Et nonnulli in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
pactantur ad solus crudelissimum hostium: Et nonnulli in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
que curiam dicitur continere: Et nonnulli in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
partis occiderunt: Et nonnulli in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
curiam dicitur continere: Et nonnulli in quibusdam tractatibus: Et nonnulli

MARCI T. C. Philippius Fructus in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
Imperialium Venerabilium de T. R. in quibusdam tractatibus: Et nonnulli
gens M. in quibusdam tractatibus: Et nonnulli

Registrii Index operis

Prima pars	sub duo	capitulum	recensio
Secunda pars	laude hanc	capitulum	in quibusdam
Tercia pars	res p. hanc	capitulum	in
Quarta pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Quinta pars	de hanc	capitulum	in
Sexta pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Septima pars	de hanc	capitulum	in
Octava pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Nona pars	de hanc	capitulum	in
Decima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Undecima pars	de hanc	capitulum	in
Dodecima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Trigesima pars	de hanc	capitulum	in
Quaragesima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Quingentesima pars	de hanc	capitulum	in
Sexagesima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Septuagesima pars	de hanc	capitulum	in
Octogesima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam
Nonagesima pars	de hanc	capitulum	in
Centesima pars	de hanc	capitulum	in quibusdam

